

V Bruseli 17. septembra 2024
(OR. en)

13013/24

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0162(COD)**

**CODEC 1747
FIN 754
PE 198**

INFORMAČNÁ POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Výbor stálych predstaviteľov/Rada

Predmet: Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY
o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie
(prepracované znenie)
– výsledok prvého čítania v Európskom parlamente a postup pre korigendá
(Štrasburg, 14. marca 2024 a Štrasburg, 17. septembra 2024)

I. ÚVOD

V súlade s ustanoveniami článku 294 ZFEÚ a so spoločným vyhlásením o praktických opatreniach pre spolurozhodovací postup¹ sa medzi Radou, Európskym parlamentom a Komisiou uskutočnilo niekoľko neformálnych kontaktov s cieľom dosiahnuť dohodu o tomto legislatívnom spise v prvom čítaní.

Očakávalo sa², že na tento spis sa v Európskom parlamente uplatní postup korigenda³ po tom, ako odchádzajúci Európsky parlament prijal svoju pozíciu v prvom čítaní.

¹ Ú. v. EÚ C 145, 30.6.2007, s. 5.

² Dokument 10078/24.

³ Článok 251 rokovacieho poriadku EP.

II. HLASOVANIE

Európsky parlament na svojej schôdzi 14. marca 2024 prijal pozmeňujúci návrh 179 (bez revízie právnikmi lingvistami) k návrhu Komisie a pozmeňujúce návrhy 180 až 182 k legislatívnemu uzneseniu, v ktorom sa uvádzajú vyhlásenia, ktoré predstavujú pozíciu Európskeho parlamentu v prvom čítaní. Táto pozícia odráža predbežnú dohodu inštitúcií.

Po finalizácii prijatého znenia právnikmi lingvistami Európsky parlament 17. septembra 2024 schválil korigendum k pozícii prijatej v prvom čítaní.

Na základe tohto korigenda by Rada mala byť schopná schváliť pozíciu Európskeho parlamentu uvedenú v prílohe⁴ k tomuto dokumentu, čím sa uzavrie prvé čítanie pre obe inštitúcie.

Akt by sa následne prijal v znení, ktoré zodpovedá pozícii Európskeho parlamentu.

⁴ Znenie korigenda sa uvádza v prílohe. Predkladá vo forme konsolidovaného znenia, v ktorom sú zmeny oproti návrhu Komisie vyznačené tučnou kurzívou. Znak „■“ označuje vypustený text.

P9_TA(2024)0163

**Rozpočtové pravidlá, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie
(prepracované znenie)**

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. marca 2024 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie) (COM(2022)0223 – C9-0179/2022 – 2022/0162(COD))

(Riadny legislatívny postup – prepracovanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2022)0223),
- so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 322 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako aj na článok 106a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C9-0179/2022),
- so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov z 31. októbra 2022¹,
- so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu z 28. novembra 2001 o systematickejšom používaní techniky prepracovania právnych aktov²,
- so zreteľom na list Výboru pre právne veci z 25. apríla 2023 adresovaný Výboru pre rozpočet a Výboru pre kontrolu rozpočtu v súlade s článkom 110 ods. 3 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 74 ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 20. decembra 2023, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na spoločné rokovania Výboru pre rozpočet a Výboru pre kontrolu rozpočtu podľa článku 58 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na články 110 a 59 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na stanovisko Výboru pre regionálny rozvoj,
- so zreteľom na list Výboru pre priemysel, výskum a energetiku,
- so zreteľom na správu Výboru pre rozpočet a Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0180/2023),

¹ Ú. v. EÚ C 446, 24.11.2022, s. 26.

² Ú. v. ES C 77, 28.3.2002, s. 1.

- A. keďže podľa stanoviska konzultačnej pracovnej skupiny právnych služieb Európskeho parlamentu, Rady a Komisie návrh Komisie neobsahuje žiadne zásadné zmeny okrem tých, ktoré sú ako také označené v návrhu, a keďže, pokiaľ ide o kodifikáciu nezmenených ustanovení skorších aktov spolu s uvedenými zmenami, predmetom návrhu je iba jasná a jednoduchá kodifikácia platných aktov bez zmeny ich podstaty;
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní, pričom berie do úvahy odporúčania konzultačnej pracovnej skupiny právnych služieb Európskeho parlamentu, Rady a Komisie;
 2. schvaľuje spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu a Rady uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu, ktoré bude uverejnené v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*;
 3. schvaľuje spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu, ktoré bude uverejnené v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie*;
 4. berie na vedomie vyhlásenia Komisie uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;
 5. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
 6. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

P9_TC1-COD(2022)0162

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 14. marca 2024 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/... o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 322 ods. 1, v spojení so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä jej článkom 106a,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Dvora audítorov¹,

■

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom²,

¹ Ú. v. EÚ C 466, 24.11.2022, s. 26.

² Pozícia Európskeho parlamentu zo 14. marca 2024.

keďže:

- (1) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046¹ je potrebné vykonať viacero zmien. Z dôvodu jasnosti **a právnej istoty** by sa malo uvedené nariadenie prepracovať.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (**Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1**).

- (2) V tomto nariadení sa stanovujú rozpočtové pravidlá, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (ďalej len „rozpočet“) v zmysle článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), pričom sa ním neupravuje ani nemá vplyv na vykonávanie reštriktívnych opatrení prijatých na základe ZFEÚ a Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), a to ani v rámci plnenia rozpočtu.
- (3) Vzhľadom na skúsenosti získané pri vykonávaní rozpočtových pravidiel, ktoré sa vzťahujú na rozpočet, a po prijatí nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093¹ by sa mali vykonať určité ciele zmeny v záujme zosúladenia uvedených rozpočtových pravidiel s novým právnym rámcom, ich prispôsobenia potrebám efektívneho krízového riadenia a posilnenia ochrany finančných záujmov Únie. Okrem toho by sa mali vykonať ciele zjednodušenia, technické aktualizácie a opravy.
- (4) Po prijatí nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 by sa odkazy na základné akty mali nahradiť a odkazy na rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053², nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2021/768³ a Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2020 o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov⁴ by sa mali doplniť medzi odkazy používané v celom tomto nariadení.

¹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (**Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11**).

² Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom (Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1).

³ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2021/768 z 30. apríla 2021, ktorým sa stanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie a zrušuje nariadenie (EÚ, Euratom) č. 608/2014 (Ú. v. EÚ L 165, 11.5.2021, s. 1).

⁴ Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

- (5) V záujme jasnosti by sa všetky odkazy na zrušené nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001¹ mali nahradiť odkazmi na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725².
- (6) V záujme právnej istoty by sa malo opraviť niekoľko krížových odkazov.
- (7) Je potrebné lepšie zohľadniť osobitnú povahu a fungovanie tvorby rezerv na finančné záväzky a na rozpočtové záruky. Preto by sa mali upraviť určité vymedzenia pojmov a pravidiel týkajúce sa rozpočtových záruk, rozpočtových záväzkov, právnych záväzkov, platobných rozpočtových prostriedkov, príjemcov finančných prostriedkov a uverejňovania informácií o príjemcoch finančných prostriedkov. Malo by sa doplniť vymedzenie pojmu fáza tvorby rezerv na finančné záväzky. Vymedzenie pojmov by sa malo navyše aktualizovať, aby sa zohľadnili najmä zmeny pravidiel verejného obstarávania a zavedenie pravidiel týkajúcich sa nefinančných donácií.
- (8) V záujme zvýšenia transparentnosti, pokiaľ ide o príjemcov finančných prostriedkov Únie, ktorí sú mimovládnyimi organizáciami, by sa malo zaviesť vymedzenie pojmu mimovládne organizácie, v ktorom sa stanovujú kritériá na ich identifikáciu. Okrem toho by žiadatelia o grant by mali deklarovvať svoj právny status vrátane toho, či sú mimovládnyimi organizáciami.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1).

² **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).**

- (9) Do tohto nariadenia by sa mal vložiť odkaz na všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu stanovený v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092¹. Nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2092 je základným pilierom právneho rámca na plnenie rozpočtu.
- (10) *Je nevyhnutné, aby členské štáty a Komisia pri plnení rozpočtu zabezpečili dodržiavanie Charty základných práv Európskej únie a rešpektovali hodnoty Únie zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ.*
- (11) *Toto nariadenie by malo povoliť úradníkom umožniť, aby – v relevantných prípadoch v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach – prijali vhodné opatrenia a podnikli kroky na ochranu rozpočtu, napríklad pozastavením platieb, v prípadoch, keď je vykonávanie akcie financovanej z finančných prostriedkov Únie členským štátom ovplyvnené nedodržiavaním príslušných hodnôt Únie a základných práv zo strany daného členského štátu.*
- (12) Základné rozpočtové zásady by sa mali zachovať. Existujúce výnimky z týchto zásad pre osobitné oblasti, ako sú výskum, vonkajšie činnosti a štrukturálne fondy, by sa mali preskúmať a čo najviac zjednodušiť, pričom by sa mal zohľadniť ich trvalý význam, pridaná hodnota pre rozpočet a zaťaženie, ktoré predstavujú pre zainteresované strany.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

- (13) Pravidlá prenosu rozpočtových prostriedkov by mali byť vysvetlené jasnejšie a malo by sa rozlišovať medzi automatickými a neautomatickými prenosmi. Dotknuté inštitúcie Únie by mali Európskemu parlamentu a Rade poskytovať informácie o automatických aj neautomatických prenosoch.
- (14) Mal by sa umožniť prenos a použitie vonkajších pripísaných príjmov pre následný program alebo akciu, aby sa takéto finančné prostriedky používali efektívne. Vnútorne pripísané príjmy by malo byť možné prenášať len do nasledujúceho rozpočtového roka, pokiaľ sa v tomto nariadení nestanovuje inak.
- (15) V nadväznosti na prijatie nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 a s ním súvisiacich základných aktov by sa do tohto nariadenia mali začleniť určité pravidlá týkajúce sa rozpočtových zásad, najmä pokiaľ ide o zrušenie a prenos, zrušenie viazanosti a opätovné sprístupnenie rozpočtových prostriedkov zodpovedajúcich zrušeniu viazanosti, ktoré sú stanovené v nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060¹ a (EÚ) 2021/2116² .

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 z 2. decembra 2021 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 187).

- (16) Pokiaľ ide o vnútorné pripísané príjmy, malo by sa umožniť financovanie nových stavebných projektov z príjmov z prenájmu a predaja budov. Na uvedený účel by sa mali takéto príjmy považovať za vnútorné pripísané príjmy, ktoré možno prenášať až do ich úplného použitia.
- (17) V záujme zjednodušenia a s cieľom lepšie zosúladiť načasovanie príspevkov od členských štátov so zodpovedajúcimi platobnými potrebami by všetky dodatočné finančné príspevky od členských štátov na akcie a programy Únie vrátane dobrovoľných príspevkov mali podliehať rovnakému zaobchádzaniu a mali by sa považovať za vonkajšie pripísané príjmy.
- (18) S cieľom zvýšiť transparentnosť ***a viditeľnosť*** pri uvádzaní pripísaných príjmov ***a zároveň zachovať podstatu predtým poskytovaných informácií*** by sa mali v prílohe, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť rozpočtu, uviesť podrobné informácie o odhadovanej sume ***vnútorných a*** vonkajších pripísaných príjmov, ktoré sa majú prijať, a plánované pridelenie prostriedkov do príslušných rozpočtových riadkov. ***Okrem toho je vhodné objasniť požiadavky na podávanie správ, pokiaľ ide o implementáciu vnútorných a vonkajších pripísaných príjmov v predchádzajúcom roku. Tým sa zabezpečí, aby sa všetky informácie o implementácii pripísaných príjmov a prognóze pripísaných príjmov, ktoré sa majú prijať, uvádzali jasne a prístupne.***

- (19) Pravidlá týkajúce sa presunov, na ktoré sa vzťahujú osobitné ustanovenia, by sa mali aktualizovať, aby sa zohľadnila rezerva na solidaritu a núdzovú pomoc zriadená podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093. Okrem toho by sa mali vykonať úpravy s cieľom zohľadniť, že na mobilizáciu rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc už nie je potrebné predkladať návrhy opravných rozpočtov.
- (20) Inštitúcie Únie by mali mať možnosť prijať akékoľvek donácie venované Únii.
- (21) Komisia by s cieľom umožniť rýchlu reakciu za výnimočných okolností mala mať možnosť prijímať nepenažné donácie bez ohľadu na ich hodnotu, ak sa takéto donácie poskytujú na účely humanitárnej pomoci, núdzovej podpory, civilnej ochrany alebo pomoci v rámci krízového riadenia. S cieľom zabezpečiť primerané záruky by Komisia mala takéto donácie prijímať len vtedy, ak je ich prijatie v súlade so zásadami správneho finančného riadenia a transparentnosti, nevedie ku konfliktom záujmov, nepoškodzuje dobré meno Únie ***a neohrozuje bezpečnosť ani verejný poriadok Únie alebo členských štátov ani nepredstavuje riziko takejto hrozby***. Darca by sa v čase prijatia nemal nachádzať v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie v rámci systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia a nemal by byť zapísaný ako vylúčený v príslušnej databáze. ***Ak Komisia prijme donáciu, zodpovedný povoľujúci úradník by mal o tom poskytnúť informácie vo svojej výročnej správe o činnosti.***

- (22) Malo by sa zaviesť ustanovenie, ktoré by umožnilo nepenažné sponzorovanie podujatia alebo činnosti právnickou osobou na propagačné účely alebo na účely sociálnej zodpovednosti podnikov.
- (23) Mala by sa objasniť koncepcia výkonnosti v súvislosti s rozpočtom. Výkonnosť by mala súvisieť s priamym uplatňovaním zásady správneho finančného riadenia. Zásada správneho finančného riadenia by sa mala takisto vymedziť a mala by sa stanoviť súvislosť medzi stanovenými cieľmi a ukazovateľmi výkonnosti, výsledkami a hospodárnosťou, efektívnosťou a účinnosťou používania rozpočtových prostriedkov. Z dôvodov právnej istoty by sa mala vymedziť terminológia v oblasti výkonnosti, najmä pojmy výstup a výsledky, pričom by sa malo predísť rozporom s existujúcimi výkonnostnými rámcami jednotlivých programov.
- (24) *Vzhl'adom na horizontálny cieľ uplatňovania rodovej rovnosti, ciele monitorovania výdavkov na klímu, výkonnosti v oblasti klímy a výdavkov, ktoré prispievajú k zastaveniu a zvráteniu poklesu biodiverzity, by sa mali zaviesť osobitné ukazovatele výkonnosti pre rozpočet s cieľom sledovať výdavky na rodovú rovnosť, ako aj na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu a na ochranu biodiverzity. Takéto ukazovatele by mali byť výstižné a primerané, nemali by sa prekrývať, ich počet by mal byť obmedzený a nemali by viesť k nadmernému administratívne mu zaťaženiu. Mali by byť založené na účinnej, transparentnej a komplexnej metodike a vo vhodných prípadoch na všeobecne uznávaných vedeckých dôkazoch. Vo vhodných prípadoch by sa údaje získané v súvislosti s takýmito ukazovateľmi mali rozdeliť podľa pohlavia a mali by sa získavať spôsobom, ktorý umožňuje agregáciu takýchto údajov naprieč všetkými príslušnými programami.*

- (25) Vzhľadom na to, že je dôležité riešiť výzvy v oblasti klímy a životného prostredia, a s cieľom zabezpečiť, aby plnenie rozpočtu prispievalo k dosahovaniu cieľov Európskej zelenej dohody uvedenej v oznámení Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode, ***cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky a k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050***, by sa koncepcia výkonnosti v súvislosti s rozpočtom mala rozšíriť tak, aby zahŕňala vykonávanie programov a činností udržateľným spôsobom a tak, aby ich vykonávanie nebránilo dosahovaniu environmentálnych cieľov, pokiaľ ide o zmiernenie zmeny klímy, adaptáciu na zmenu klímy, udržateľné využívanie a ochranu vodných a morských zdrojov, prechod na obehové hospodárstvo, prevenciu a kontrolu znečisťovania a ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov.
- (26) ***Je dôležité presadzovať sociálne práva a spravodlivé pracovné podmienky a podmienky zamestnávania v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv a článkom 9 ZFEÚ. Ak je to uskutočniteľné a vhodné, Komisia a členské štáty by mali pri vykonávaní programov a činností financovaných z rozpočtu dodržiavať príslušné uplatniteľné vnútroštátne právo, právo Únie, dohovory Medzinárodnej organizácie práce (ďalej len „MOP“) a kolektívne zmluvy.***

- (27) V súlade s Medziinštitucionálnou dohodou z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva¹ by právne predpisy Únie mali mať vysokú kvalitu a mali by sa zameriavať na oblasti, v ktorých majú pre občanov najväčšiu pridanú hodnotu a sú čo najefektívnejšie a najúčinnnejšie pri plnení spoločných cieľov politik Únie. Dosahovaniu uvedených cieľov môže pomôcť, ak budú existujúce a nové výdavkové programy a činnosti spojené so značnými výdavkami podliehať hodnoteniu.
- (28) S cieľom splniť záväzok Komisie, pokiaľ ide o digitálne služby ako štandard, a podporiť efektívnejšie a kvalitatívnejšie kontroly a audity zvýšením stupňa uistenia a zároveň znížiť náklady je vhodné zaviesť výslovný odkaz na využívanie digitálnych nástrojov a vznikajúcich technológií, medzi ktoré patrí strojové učenie, robotická automatizácia procesov, hĺbková analýza údajov a umelá inteligencia.

¹ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (29) S cieľom posilniť ochranu rozpočtu Únie pred **nezrovnalost'ami vrátane podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a dvojitého financovania** by sa mali zaviesť štandardizované opatrenia na získavanie, porovnávanie a agregáciu informácií o príjemcoch finančných prostriedkov Únie. V záujme účinného predchádzania podvodom, ich odhaľovania, vyšetrovania a nápravy alebo nápravy nezrovnalostí je predovšetkým potrebné, aby bolo možné identifikovať fyzické osoby, ktoré majú v konečnom dôsledku priamy alebo nepriamy prospech z finančných prostriedkov Únie alebo zo zneužívania týchto prostriedkov. Elektronické zaznamenávanie a uchovávanie údajov o príjemcoch finančných prostriedkov Únie, ako aj o ich konečných užívateľoch výhod, ako sa vymedzujú v článku 3 bode 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849¹, a pravidelné sprístupňovanie týchto údajov v jednotnom integrovanom a interoperabilnom informačnom a monitorovacom systéme zahŕňajúcom jednotný nástroj na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika (ďalej len „jednotný integrovaný informačný systém“), ktorý poskytuje Komisia, by mali uľahčovať posúdenie rizika na účely výberu, udeľovania, finančného riadenia, monitorovania, vyšetrovania, kontroly a auditu a prispievať k účinnému predchádzaniu **nezrovnalostiam vrátane podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a dvojitého financovania** a ich účinnému odhaľovaniu, náprave a následným opatreniam. Pravidlá týkajúce sa zaznamenávania, uchovávania, prenosu a spracúvania údajov by mali byť v súlade s platnými pravidlami ochrany údajov. **Jednotný integrovaný informačný systém by sa mal vyvinúť s cieľom zabrániť dvojitému podávaniu správ a znížiť administratívnu záťaž pre členské štáty a iné vykonávajúce subjekty.** Komisia by mala **konať ako**

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaní finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 73).

prevádzkovateľ a byť zodpovedná za vývoj a správu jednotného integrovaného informačného systému a za dohľad nad ním. ■ Členské štáty, vyšetrovacie, kontrolné a audítorské orgány Únie vrátane Európskeho úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“), Dvora audítorov a Európskej prokuratúry by mali mať ■ prístup k týmto údajom v rámci výkonu svojich príslušných právomocí. Takýto prístup by mal rešpektovať zásady nevyhnutnosti a proporcionality. Údaje dostupné prostredníctvom jednotného integrovaného informačného systému by sa mali sprístupniť Európskemu parlamentu a Rade na individuálnom základe v rozsahu, ktorý je potrebný a primeraný na výkon ich príslušných právomocí v kontexte postupu udelenia absolutória Komisii.

- (30) *Jednotný integrovaný informačný systém by mal byť založený na interoperabilite, pričom aktuálne informácie a údaje o príjemcoch finančných prostriedkov Únie by sa z daného systému mali získavať a do neho prenášať automaticky a podľa možností v reálnom čase s využitím okrem iného príslušných vnútroštátnych databáz, vnútorných systémov príslušných vnútroštátnych orgánov a úradov, riadiacich a platobných orgánov, vnútroštátnych databáz verejného obstarávania a verejných súťaží, verejne dostupných údajov a údajov z iných databáz Komisie, čím by sa zaručila komplexnosť a úplnosť informácií a údajov.*
- (31) *Jednotný integrovaný informačný systém by sa mal navrhnuť a zaviesť tak, aby umožňoval agregáciu relevantných informácií v súvislosti s tými istými príjemcami finančných prostriedkov z rôznych programov financovania Únie. Mal by používať len také ukazovatele rizika, ktoré sú objektívne, primerané, potrebné na posúdenie rizika a založené na spoľahlivých zdrojoch aktuálnych informácií a údajov, pokiaľ možno v reálnom čase. Jednotný integrovaný informačný systém by mal byť navrhnutý na používanie v súlade so všeobecnými zásadami ochrany údajov vrátane minimalizácie údajov a minimalizácie uchovávanía, ktoré sa vzťahujú na spracúvanie osobných údajov.*

(32) *S cieľom zabezpečiť, aby funkcie jednotného integrovaného informačného systému zostali na vysokej úrovni, by sa podľa možnosti mali vykonať určité akcie a opatrenia vrátane zosúladenia dátových polí s príslušnými informačnými systémami a databázami členských štátov a Komisie a potrebných doplnení na účely nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika, čo zahŕňa odkaz na jedinečný identifikátor operácií; integrácie príslušných vnútroštátnych informačných systémov a databáz s jednotným integrovaným informačným systémom na účely automatickej výmeny informácií; umožnenia používateľom, aby prispôsobili a zoskupili ukazovatele rizika a ich váhy podľa potrieb a špecifik fondu, programu alebo krajiny Únie; využívania umelej inteligencie na analýzu a interpretáciu údajov; poskytovania viacerých možností používateľom pri využívaní možností vyhľadávania a funkcií filtrovania; poskytovania usmernení používateľom, pokiaľ ide o interpretáciu a používanie údajov a výsledkov; a poskytovania odbornej prípravy zameranej na používanie jednotného integrovaného informačného systému, posudzovanie rizík a ich zohľadňovanie pri overovaní a auditoch.*

- (33) V súlade so zásadou transparentnosti zakotvenou v článku 15 ZFEÚ majú inštitúcie Únie vykonávať svoju prácu čo najotvorenejšie. Pokiaľ ide o plnenie rozpočtu, uplatňovanie uvedenej zásady znamená, že občania by mali vedieť, kde a na aký účel Únia vynakladá finančné prostriedky. Takéto informácie podporujú demokratickú diskusiu, prispievajú k účasti občanov na rozhodovacom procese Únie, posilňujú inštitucionálnu kontrolu a inštitucionálny dohľad nad výdavkami Únie a prispievajú k zvyšovaniu jej dôveryhodnosti. Komunikácia by mala byť cielenejšia a mala by sa zameriavať na zvyšovanie viditeľnosti príspevku Únie pre občanov. Takéto ciele by sa mali dosiahnuť uverejňovaním príslušných informácií o všetkých príjemcoch finančných prostriedkov financovaných z rozpočtu, najlepšie s využitím moderných komunikačných nástrojov, pričom sa vezmú do úvahy oprávnené záujmy týchto príjemcov súvisiace s dôvernosťou a bezpečnosťou, a pokiaľ ide o fyzické osoby, ich právo na súkromie a ochranu ich osobných údajov. Inštitúcie Únie by preto mali pri uverejňovaní informácií uplatňovať selektívny prístup v súlade so zásadou proporcionality. Rozhodnutia o uverejnení by mali byť založené na relevantných kritériách, aby sa poskytovali zmysluplné informácie.

- (34) Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá ochrany osobných údajov, by sa malo vyvíjať úsilie o maximálnu transparentnosť informácií o príjemcoch finančných prostriedkov. Informácie o príjemcoch finančných prostriedkov Únie by sa mali uverejňovať na osobitnom **centralizovanom** webovom sídle inštitúcií Únie, akým je systém finančnej transparentnosti, **a mali by byť ľahko dostupné prostredníctvom vhodných a bezpečných technických riešení**. Požiadavky týkajúce sa uverejňovania by sa mali vzťahovať na všetky spôsoby plnenia rozpočtu vrátane plnenia inými inštitúciami a orgánmi Únie. ■
- (35) Komisia by mala mať možnosť plniť rozpočet nepriamo prostredníctvom organizácií členských štátov. Z dôvodov právnej istoty je preto vhodné vymedziť pojem organizácia členského štátu ako subjekt zriadený v členskom štáte vo forme verejnoprávneho subjektu alebo ako súkromnoprávny subjekt poverený vykonávaním verejnej služby, pričom tento členský štát mu poskytuje primerané finančné záruky. Finančné zabezpečenie, ktoré takýmto súkromnoprávnym subjektom poskytne členský štát v súlade s existujúcimi požiadavkami stanovenými v práve Únie vo forme, o ktorej rozhodne tento členský štát a ktorá si nevyhnutne nevyžaduje bankovú záruku, by sa malo považovať za primerané finančné záruky.
- (36) Osobné údaje týkajúce sa fyzických osôb by sa nemali zverejňovať dlhšie ako na obdobie, počas ktorého príjemca finančných prostriedkov poskytnuté finančné prostriedky používa, a mali by sa preto odstrániť po dvoch rokoch.

- (37) Vo väčšine prípadov, ktoré toto nariadenie upravuje, sa uverejňovanie informácií týka právnických osôb. V prípade fyzických osôb by sa pri uverejňovaní osobných údajov mala dodržiavať zásada proporcionality medzi významom poskytnutej sumy a potrebou kontrolovať optimálne využívanie finančných prostriedkov. V takýchto prípadoch je uverejňovanie regiónu na úrovni 2 spoločnej nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (ďalej len „NUTS“) v súlade s cieľom uverejňovania informácií o príjemcoch finančných prostriedkov a zabezpečuje rovnaké zaobchádzanie s členskými štátmi rôznej veľkosti, pričom zaručuje právo príjemcov finančných prostriedkov na súkromný život, a najmä právo na ochranu ich osobných údajov.
- (38) Z dôvodov právnej istoty a v súlade so zásadou proporcionality by sa mali vymedziť situácie, v ktorých by sa uverejnenie nemalo uskutočniť. Napríklad by sa nemali uverejňovať informácie o štipendiách alebo inej forme priamej podpory vyplácanej fyzickým osobám, ktoré to najviac potrebujú, určitých zmluvách s veľmi nízkou hodnotou alebo o finančnej pomoci nepresahujúcej určitý finančný limit a poskytnutej prostredníctvom finančných nástrojov alebo rozpočtových záruk, alebo v prípadoch, keď zo zverejnenia informácií vyplývajú riziká ohrozujúce práva a slobody dotknutých jednotlivcov chránené Chartou základných práv Európskej únie alebo poškodzujúce hospodárske záujmy príjemcov finančných prostriedkov. V prípade grantov by však nemala existovať žiadna osobitná výnimka z povinnosti uverejniť informácie založená na konkrétnom finančnom limite, aby sa zachovala súčasná prax a zaistila transparentnosť.

- (39) Ak sa osobné údaje príjemcov finančných prostriedkov uverejnia na účely transparentnosti v súvislosti s použitím finančných prostriedkov Únie a kontrolou postupov udeľovania, títo príjemcovia finančných prostriedkov by mali byť informovaní o takom uverejnení, ako aj o svojich právach a postupoch uplatniteľných na výkon týchto práv v súlade s nariadeniami Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 a (EÚ) 2016/679¹.
- (40) S cieľom zabezpečiť dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania so všetkými príjemcami finančných prostriedkov by sa informácie o fyzických osobách mali tiež uverejňovať, a to v súlade s povinnosťou členských štátov zabezpečiť vysoký stupeň transparentnosti pri zákazkách, ktorých hodnota je vyššia ako finančné limity stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ².
- (41) V prípade nepriameho a zdieľaného riadenia by informácie o príjemcoch finančných prostriedkov a konečných príjemcoch mali sprístupniť osoby, subjekty alebo určené subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie. V prípade zdieľaného riadenia by sa informácie mali uverejniť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach. Členské štáty, ktoré získavajú a implementujú finančné prostriedky Únie v rámci priameho riadenia, by mali sprístupniť informácie o svojich príjemcoch finančných prostriedkov v súlade s týmto nariadením. Komisia by mala sprístupniť informácie o jednotnom webovom sídle, vrátane odkazu na jeho adresu, kde možno nájsť informácie o príjemcoch finančných prostriedkov a konečných príjemcoch.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

- (42) V záujme väčšej zrozumiteľnosti a transparentnosti údajov o finančných nástrojoch implementovaných v rámci priameho a nepriameho riadenia je vhodné zlúčiť všetky požiadavky na podávanie správ do jedného pracovného dokumentu, ktorý sa pripojí k návrhu rozpočtu.
- (43) S cieľom zabezpečiť transparentnosť, zabrániť **určitým duplicitám** a zosúladiť načasovanie podávania správ s dostupnosťou príslušných údajov, **pričom treba zabezpečiť, aby sa žiadne informácie nestratili**, by sa informácie o rozpočtových zárukách, spoločnom rezervnom fonde a podmienených záväzkoch **krytých v rámci stropu vlastných zdrojov** mali zoskupiť podľa týchto troch kategórií a komplexne uviesť v príslušných správach.
- (44) V záujme zvýšenia transparentnosti a presnosti podávania správ by informácie o finančných nástrojoch uvedené v pracovnom dokumente pripojenom k návrhu rozpočtu mali zahŕňať informácie o realizovaných stratách z aktív.
- (45) Na zabezpečenie synchronizácie s harmonogramom prijatia výkazu odhadov by sa mal k návrhu rozpočtu pripojiť pracovný dokument o politike Komisie v oblasti budov.

- (46) V záujme podpory najlepších postupov pri implementácii Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“), Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „EFS“), Kohézneho fondu, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len „EPFRV“) a Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ďalej len „ENRAF“), ako aj Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (ďalej len „EPZF“), by Komisia mala mať možnosť poskytnúť na informačné účely subjektom zodpovedným za riadenie a kontrolu nezáväznú metodické usmernenie, v ktorom stanoví svoju stratégiu a prístup v oblasti kontroly vrátane kontrolných zoznamov a príkladov najlepších postupov. Uvedené usmernenie by sa malo podľa potreby aktualizovať.
- (47) **Judikatúra¹, podľa ktorej je Komisia povinná zaplatiť úroky alebo iné poplatky splatné zo súm pokút, ktoré zrušil alebo znížil Súdny dvor Európskej únie, viedla k novej, nepredvídateľnej situácii.** Je preto potrebné umožniť odpočítať od príjmov rozpočtu všetky splatné úroky alebo iné poplatky v súvislosti so sumami zrušených alebo znížených pokút, iných penále alebo sankcií vrátane akéhokoľvek záporného výnosu súvisiaceho s týmito sumami. **Táto výnimka zo zákazu záporných príjmov by mala byť obmedzená na uvedenú konkrétnu situáciu.** S cieľom dodržať všeobecnú zásadu navrátenia do pôvodného stavu (*restitutio in integrum*) uplatniteľnú na pokuty, iné penále alebo sankcie uložené inštitúciami Únie, ktoré Súdny dvor Európskej únie neskôr zruší alebo zníži, je potrebné stanoviť, aby sa od sumy, ktorá sa má vrátiť, neodpočítal záporný výnos z predbežne vybranej sumy takýchto pokút, iných penále alebo sankcií uložených inštitúciami Únie.

¹ Rozsudok Súdneho dvora z 11. júna 2024, *Európska komisia vs Deutsche Telekom AG*, C- 221/22 P, ECLI:EU:C:2024:488.

S cieľom kompenzovať stratu požitkov vyplývajúcich z finančných prostriedkov odo dňa, keď dotknuté tretie strany predbežne uhradili Komisii pokutu, až do dňa jej vrátenia, by sa suma, ktorá sa má uhradiť, mala zvýšiť o úrok s úrokovou sadzbou uplatňovanou Európskou centrálnou bankou na jej hlavné refinančné operácie zvýšenou o jeden a pol percentuálneho bodu ako primeraná náhrada pre tretie strany v takýchto situáciách, čo vylučuje potrebu uplatniť akúkoľvek inú úrokovú sadzbu na túto sumu. Táto sadzba navyše zodpovedá úrokovej sadzbe uplatniteľnej v súvislosti s dlžníkom, ak sa dlžník rozhodne odložiť platbu pokuty, iného penále alebo sankcie a namiesto platby poskytne finančnú záruku. ***Takéto úroky a poplatky by sa mali odpočítat' ako záporné príjmy len do 31. decembra 2027, kým sa nenájde konečné riešenie pre viacročný finančný rámec po roku 2027 vo vzťahu k úrokovej sadzbe a iným poplatkom, ktoré by sa mali zaplatiť ako primeraná náhrada za vrátenie zrušených alebo znížených pokút, iných penále alebo sankcií. Toto konečné riešenie by malo zohľadňovať skúsenosti z minulosti a očakávaný budúci vývoj a malo by byť v súlade s uplatňovaním rozpočtových zásad stanovených v tomto nariadení.*** Na zaistenie dostatočného peňažného toku na kompenzovanie dotknutých tretích strán za stratu požitkov vyplývajúcich z finančných prostriedkov v prípadoch, keď bola pokuta, iné penále alebo sankcia zrušené alebo ich suma znížená, ***môže byť*** potrebné umožniť, aby sa sumy prijaté vo forme pokút, iných penále alebo sankcií a všetky vzniknuté úroky alebo iné nimi generované príjmy zahrnuli do rozpočtu do konca nasledujúceho rozpočtového roka. ***S cieľom zabezpečiť úplnú transparentnosť tohto mechanizmu by Komisia mala Európskemu parlamentu a Rade poskytnúť všetky informácie dostupné v rámci ročného rozpočtového postupu.***

- (48) Vzhľadom na zvýšený objem operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov, ktoré Komisia vykonáva v mene Únie v záujme financovania obnovy po pandémie ochorenia COVID-19, by sa mala ešte viac zvýšiť transparentnosť týchto operácií. S cieľom riešiť väčšiu zložitosť týchto operácií a zabezpečiť lepšiu viditeľnosť ich obsahu by sa do dokumentu pripojeného k rozpočtovému oddielu týkajúcemu sa Komisie mal doplniť komplexný prehľad operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov, ktoré Komisia vykonáva. ***Uvedený prehľad by mal zahŕňať okrem iného podrobné informácie o splatnostiach, rozvrhu platieb, splatných úrokoch na súhrnnej úrovni, investorskej základni na primárnom trhu a v príslušných prípadoch o rozsahu a nákladoch spoločného fondu likvidity, z ktorého vychádza diverzifikovaná stratégia financovania, ako aj o pláne vypožičiavania si prostriedkov. Okrem toho by sa v tomto prehľade mali uviesť podkladové údaje a metodika, ktorú Komisia použila na výpočet vzniknutého úroku a odhad splatných úrokov, a to bez zahrnutia akýchkoľvek informácií citlivých z hľadiska trhu.***
- (49) Je vhodné stanoviť možnosť, aby inštitúcie Únie mohli medzi sebou uzatvárať dohody o úrovni poskytovaných služieb s cieľom uľahčiť využitie svojich rozpočtových prostriedkov, ako aj možnosť uzatvárať takéto dohody medzi útvarmi inštitúcií Únie, orgánmi Únie, európskymi úradmi, subjektmi alebo osobami poverenými vykonávaním osobitných akcií v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (ďalej len „SZBP“) podľa hlavy V Zmluvy o EÚ a úradom generálneho tajomníka Rady guvernérov európskych škôl v súvislosti s poskytovaním služieb, dodávaním tovaru alebo uskutočňovaním stavebných prác alebo zákaziek na nehnuteľnosti.

- (50) Z dôvodov právnej istoty je potrebné objasniť, že uplatniteľné právo, podľa ktorého sa majú prijať akékoľvek vhodné opatrenia v súvislosti s konfliktom záujmov, zahŕňa právo Únie a vnútroštátne právo upravujúce konflikty záujmov.
- (51) S cieľom zvýšiť inkluzívnosť by sa súkromné subjekty alebo subjekty, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, zriadené v členskom štáte, ktoré sú v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach oprávnené byť poverené implementáciou finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk, mali doplniť do zoznamu subjektov, ktoré možno poveriť úlohami v oblasti plnenia rozpočtu, pokiaľ sú kontrolované verejnoprávnymi subjektmi alebo súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby v rámci nepriameho riadenia a sú im poskytnuté primerané finančné záruky. Ak takéto súkromné subjekty alebo subjekty, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, nevyužívajú finančné zabezpečenie poskytované členským štátom, primerané finančné záruky by mali mať formu spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti kontrolných subjektov alebo rovnocenných finančných záruk.
- (52) Je vhodné stanoviť postup zriaďovania nových európskych úradov a rozlíšiť povinné a nepovinné úlohy týchto úradov. Mala by sa zaviesť možnosť, aby inštitúcie Únie, orgány Únie a iné európske úrady delegovali právomoci povoľujúceho úradníka na riaditeľa európskeho úradu. Európske úrady by takisto mali mať možnosť uzatvárať dohody o úrovni poskytovaných služieb v súvislosti s poskytovaním služieb, dodávaním tovaru alebo uskutočňovaním stavebných prác alebo zákaziek na nehnuteľnosti. Je vhodné stanoviť osobitné pravidlá pre vypracúvanie účtovných záznamov, ustanovenia oprávňujúce účtovníka Komisie delegovať časť jeho úloh na zamestnancov týchto úradov a operatívne postupy pre bankové účty, ktoré by Komisia mala mať možnosť zriadiť v mene európskeho úradu.

- (53) S cieľom zlepšiť nákladovú efektívnosť výkonných agentúr a na základe praktických skúseností s inými orgánmi Únie by sa malo umožniť, aby bol účtovník Komisie poverený časťou úloh alebo všetkými úlohami účtovníka danej výkonnej agentúry.
- (54) Z dôvodov právnej istoty je potrebné objasniť, že riaditelia výkonných agentúr konajú pri riadení operačných rozpočtových prostriedkov súvisiacich s programami delegovanými na ich agentúry ako povoľujúci úradníci vymenovaní delegovaním. Na dosiahnutie maximálneho zvýšenia efektívnosti vyplývajúceho z globálnej centralizácie určitých podporných služieb by sa mala výslovne stanoviť možnosť výkonných agentúr implementovať administratívne výdavky.
- (55) Je potrebné stanoviť pravidlá týkajúce sa právomocí a zodpovednosti účastníkov finančných operácií, a to najmä povoľujúcich úradníkov a účtovníkov.
- (56) Európsky parlament, Rada, Dvor audítorov a účtovník Komisie by mali byť informovaní o vymenovaní povoľujúceho úradníka vymenovaného delegovaním, vnútorného audítora a účtovníka alebo o ukončení vykonávania ich funkcie do dvoch týždňov od takého vymenovania alebo ukončenia vykonávania funkcie.

- (57) Povoľujúci úradníci by mali byť plne zodpovední za všetky príjmové a výdavkové operácie vykonávané v rámci ich právomoci a za systémy vnútornej kontroly, a mali by zodpovedať za svoje konanie prípadne aj prostredníctvom disciplinárneho konania.
- (58) Mali by sa stanoviť aj úlohy, zodpovednosť a zásady postupov, ktoré musia dodržiavať povoľujúci úradníci. Povoľujúci úradníci vymenovaní delegovaním by mali zabezpečiť, aby povoľujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním a ich zamestnanci dostávali informácie a školenie týkajúce sa noriem v oblasti kontroly a príslušných metód a techník a aby sa prijali opatrenia na zaistenie fungovania systému kontroly. Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním informuje svoju inštitúciu Únie o plnení povinností vo forme výročnej správy. Do uvedenej správy by sa mali zahrnúť požadované finančné informácie a informácie o riadení potrebné ako podklad k vyhláseniu uvedeného úradníka o vierohodnosti v súvislosti s plnením jeho povinností vrátane informácií o celkovom výsledku vykonaných operácií. Doklady týkajúce sa vykonaných operácií by sa mali uchovávať aspoň päť rokov. O akýchkoľvek formách rokovacieho konania použitého na zadanie verejnej zákazky by mala byť dotknutá inštitúcia Únie informovaná prostredníctvom osobitnej správy povoľujúceho úradníka vymenovaného delegovaním a Európsky parlament a Rada prostredníctvom správy tejto inštitúcie Únie, keďže tieto konania predstavujú odchýlku od bežných postupov udeľovania zákaziek.

- (59) Mala by sa zohľadniť dvojité úlohy vedúcich delegácií Únie a v prípade ich neprítomnosti ich zástupcov ako poverujúcich úradníkov vymenovaných subdelegovaním pre Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ďalej len „ESVČ“) a v prípade operačných rozpočtových prostriedkov pre Komisiu.
- (60) Delegovanie právomocí Komisie na plnenie rozpočtu týkajúce sa operačných rozpočtových prostriedkov jej vlastného rozpočtového oddielu na zástupcov vedúcich delegácií Únie by sa malo obmedziť na situácie, keď je plnenie týchto úloh zo strany zástupcov vedúcich delegácií Únie nevyhnutne potrebné na zaistenie kontinuity činností počas neprítomnosti vedúcich delegácií Únie. Zástupcovia vedúcich delegácií Únie by nemali mať možnosť vykonávať uvedené právomoci systematicky alebo z dôvodu vnútorného rozdelenia práce.
- (61) Účtovník by mal byť zodpovedný za riadne vykonávanie platieb, výber príjmov a vymáhanie pohľadávok. Účtovník by mal spravovať pokladňu, bankové účty a spisy tretích strán, viesť účty a byť zodpovedný za vypracovanie účtovnej závierky inštitúcií Únie. Účtovník Komisie by mal byť jedinou osobou, ktorá má právo stanoviť pravidlá účtovania a jednotné účtovné osnovy, zatiaľ čo účtovníci všetkých ostatných inštitúcií Únie by mali stanoviť účtovné postupy, ktoré sa vzťahujú na ich inštitúcie.

- (62) Mali by sa zaviesť aj pravidlá upravujúce vymenovanie a ukončenie vykonávania funkcie účtovníka.
- (63) Účtovník by mal stanoviť postupy na zabezpečenie toho, aby účty otvorené na účely správy pokladne a zálohové účty nevykazovali debetný zostatok.
- (64) Je vhodné zosúladiť platobné prostriedky schválené na správu pokladne s modernými platobnými metódami vrátane kreditných kariet a elektronických peňaženiek.
- (65) Vzhľadom na to, že platby vykonané delegáciami Únie prostredníctvom štandardných pravidiel pre rozpočtové, pokladničné a účtovné operácie (ďalej len „rozpočtové postupy“) sa čoraz viac vykonávajú prostredníctvom centrálnej pokladne a v dôsledku toho sa znižuje počet transakcií a súm vyplatených prostredníctvom zálohových účtov, je vhodné zjednodušiť pravidlá týkajúce sa zriaďovania, správy a kontroly zálohových účtov.

- (66) Mali by sa stanoviť podmienky používania zálohových účtov, teda systému riadenia, ktorý predstavuje výnimku z bežných rozpočtových postupov a týka sa len obmedzených súm, a vymedziť úlohy a zodpovednosť správcov záloh, ako aj povoľujúceho úradníka a účtovníka v súvislosti s kontrolou zálohových účtov. Z dôvodu efektívnosti by sa mali v delegáciách Únie zriadiť zálohové účty pre rozpočtové prostriedky z rozpočtových oddielov týkajúcich sa Komisie a ESVČ. Takisto je vhodné rozpočtovými postupmi za osobitných podmienok povoliť používanie zálohových účtov v delegáciách Únie na platby v obmedzenej výške. Pokiaľ ide o vymenovanie správcov záloh, malo by byť možné vybrať ich aj spomedzi pracovníkov zamestnaných Komisiou v oblasti operácií pomoci v rámci krízového riadenia a humanitárnej pomoci vždy, keď nie sú k dispozícii zamestnanci, na ktorých sa vzťahuje Služobný poriadok úradníkov Európskej únie a podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Únie, ako sú stanovené v nariadení Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68¹ (ďalej len „služobný poriadok“).
- (67) S cieľom zohľadniť situáciu v oblasti operácií pomoci v rámci krízového riadenia a humanitárnej pomoci by sa v prípadoch, keď nie sú k dispozícii zamestnanci Komisie, na ktorých sa vzťahuje služobný poriadok, a existujú technické ťažkosti s podpísaním všetkých právnych záväzkov zo strany zodpovedného povoľujúceho úradníka, malo povoliť, aby pracovníci zamestnaní Komisiou v tejto oblasti prijímali právne záväzky s veľmi nízkou hodnotou do 2 500 EUR spojené s platbami vykonanými zo zálohových účtov a aby vedúci delegácií Únie alebo ich zástupcovia prijímali právne záväzky na pokyn zodpovedného povoľujúceho úradníka Komisie.

¹ Ú. v. ES L 56, 4.3.1968, s. 1.

(68) Po vymedzení úloh a zodpovednosti účastníkov finančných operácií je možné ich brať na zodpovednosť len na základe podmienok stanovených v služobnom poriadku.

V inštitúciách Únie boli zriadené špecializované komisie pre finančné nezrovnalosti podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012¹. Avšak vzhľadom na obmedzený počet prípadov, ktoré im boli predložené, a v záujme efektívnosti je vhodné presunúť ich funkcie na medziinštitucionálny výbor zriadený podľa tohto nariadenia (ďalej len „výbor“). Výbor by mal byť zriadený na posudzovanie žiadostí predložených Komisiou alebo inými inštitúciami a orgánmi Únie a na vydávanie odporúčaní týkajúcich sa potreby prijať rozhodnutia o vylúčení a uložení peňažných sankcií, bez toho, aby bola dotknutá ich administratívna autonómia vo vzťahu k členom ich personálu. Uvedený presun je zameraný aj na zabránenie duplicity a na zmierňovanie rizika protichodných odporúčaní alebo stanovísk v prípadoch, ktoré sa zároveň týkajú hospodárskeho subjektu a zamestnanca inštitúcie alebo orgánu Únie. Je potrebné zachovať postup, na základe ktorého je možné, aby povolujúci úradník požiadal o potvrdenie pokynu, ktorý podľa jeho názoru vykazuje nezrovnalosť alebo je v rozpore so zásadou správneho finančného riadenia, a zbavil sa tak zodpovednosti. Pri plnení tejto úlohy by sa zloženie výboru malo upraviť. Výbor by nemal mať žiadne vyšetrovacie právomoci.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

- (69) Pokiaľ ide o príjmy, treba riešiť negatívne úpravy vlastných zdrojov, na ktoré sa vzťahujú nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014¹ a (EÚ, Euratom) 2021/770². S výnimkou prípadu vlastných zdrojov je potrebné zachovať existujúce úlohy a kontroly, za ktoré zodpovedajú povoľujúci úradníci v jednotlivých fázach postupu: vypracovanie odhadu pohľadávok, vystavenie príkazov na vymáhanie pohľadávok, odoslanie oznámenia o dlhu, ktoré informuje dlžníka o stanovení pohľadávky, a v prípade potreby rozhodnutie o vzdaní sa nároku na základe kritérií, ktoré zaručujú súlad so správnym finančným riadením v záujme zabezpečenia efektívneho výberu príjmov.
- (70) Povoľujúci úradník by mal mať možnosť vzdať sa úplne alebo čiastočne vymáhania stanovenej pohľadávky, ak dlžník vstúpil do insolvenčného konania v zmysle vymedzenia v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848³, najmä v prípade súdnych zmierov, vyrovnaní a podobných konaní.

¹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 z 26. mája 2014 o metódach a postupe sprístupňovania tradičných vlastných zdrojov a vlastného zdroja založeného na DPH a HND a o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť (Ú. v. EÚ L 168, 7.6.2014, s. 39).

² Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2021/770 z 30. apríla 2021 o výpočte vlastného zdroja založeného na odpade z plastových obalov, ktorý nie je recyklovaný, o metódach a postupe sprístupňovania tohto vlastného zdroja, o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť a o určitých aspektoch vlastného zdroja založeného na hrubom národnom dôchodku (Ú. v. EÚ L 165, 11.5.2021, s. 15).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 19).

- (71) Mali by sa zaviesť osobitné ustanovenia týkajúce sa postupov úpravy odhadu pohľadávky alebo jeho zníženia na nulu.
- (72) Je potrebné vyjasniť načasovanie zahrnutia súm prijatých ako pokuty, iné penále a sankcie, ako aj akýchkoľvek vzniknutých úrokov alebo iných príjmov, ktoré tieto sumy vygenerovali, do rozpočtu.
- (73) V dôsledku nedávneho vývoja na finančných trhoch a úrokovej sadzby, ktorú Európska centrálna banka uplatňuje na svoje hlavné refinančné operácie, treba preskúmať ustanovenia týkajúce sa úrokovej sadzby v prípade pokút alebo iných penále.
- (74) Aby sa zohľadnila osobitná povaha pohľadávok vo forme pokút alebo iných penále uložených inštitúciami Únie podľa ZFEÚ alebo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Zmluva o Euratome“), treba zaviesť osobitné ustanovenia týkajúce sa úrokových sadzieb uplatniteľných na splatné, ale ešte nezaplatené sumy, ak Súdny dvor Európskej únie takéto sumy zvýši.

- (75) Mali by sa objasniť a zároveň sprísniť pravidlá vymáhania. Konkrétne by sa malo stanoviť, že účtovník má vymáhať sumy aj ich vzájomným započítaním voči sumám splatným dlžníkovi zo strany výkonnej agentúry plniacej rozpočet Únie.
- (76) S cieľom zaručiť právnu istotu a transparentnosť by sa mali stanoviť pravidlá týkajúce sa lehôt, v rámci ktorých sa má oznámenie o dlhu odoslať.

I

- (77) S cieľom zabezpečiť správu aktív a zároveň prioritizovať cieľ bezpečnosti a likvidity peňažných prostriedkov by sa sumy týkajúce sa pokút, iných penále alebo sankcií uložených podľa ZFEÚ alebo Zmluvy o Euratome, napríklad pokút uložených za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, voči ktorým boli vznesené námietky, mali predbežne vybrať. Komisia by tiež mala mať možnosť investovať tieto sumy do finančných aktív a určiť použitie z nich plynúcich výnosov. Keďže Komisia nie je jedinou inštitúciou Únie, ktorá je oprávnená ukladať pokuty, iné penále alebo sankcie, treba zaviesť ustanovenia týkajúce sa takýchto pokút, iných penále alebo sankcií uložených inými inštitúciami Únie a stanoviť pravidlá ich vymáhania, ktoré by mali byť rovnocenné s pravidlami uplatniteľnými na Komisiu.

- (78) Je potrebné stanoviť minimálne požiadavky týkajúce sa obsahu rozhodnutí o financovaní v prípade grantov, verejného obstarávania, trustových fondov Únie pre vonkajšie činnosti (ďalej len „trustové fondy Únie“), cien, finančných nástrojov, mechanizmov alebo platforiem kombinovaného financovania a rozpočtových záruk, aby sa zabezpečilo, že Komisia bude mať k dispozícii všetky informácie potrebné na prijatie rozhodnutia o financovaní. S cieľom poskytnúť potenciálnym príjemcom finančných prostriedkov dlhodobejšiu perspektívu treba zároveň umožniť, aby sa rozhodnutia o financovaní prijímali na viac ako jeden rozpočtový rok, pričom treba uviesť, že ich implementácia podlieha disponibilite rozpočtových prostriedkov na príslušný rozpočtový rok. Ďalej je potrebné znížiť počet prvkov požadovaných na rozhodnutie o financovaní. V súlade s cieľom zjednodušenia by rozhodnutie o financovaní malo zároveň predstavovať ročný alebo viacročný pracovný program. Keďže príspevky na orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71 sú už stanovené v rozpočte, nemalo by sa v tejto súvislosti vyžadovať prijatie osobitného rozhodnutia o financovaní.
- (79) V záujme stanovenia jasného rámca pre jednotlivé štádiá plnenia rozpočtu by sa mal v prípade výdavkov objasniť vzťah medzi rozhodnutiami o financovaní, globálnymi rozpočtovými záväzkami a individuálnymi rozpočtovými záväzkami, ako aj pojmami rozpočtový záväzok a právny záväzok.

- (80) S cieľom zohľadniť najmä počet právnych záväzkov prijatých delegáciami Únie a zastúpeniami Únie a kolísanie výmenných kurzov, ktorému sú vystavené, by sa predbežné rozpočtové záväzky mali umožniť aj v prípadoch, keď sú známi koneční príjemcovia a sumy.
- (81) S cieľom zosúladiť EPZF so všeobecnými účtovnými a rozpočtovými postupmi čo najskôr, ako to bude technicky možné, by sa malo umožniť prístup k individuálnym rozpočtovým záväzkom na vykonanie platieb bez toho, aby bolo potrebné najprv prijať globálny predbežný rozpočtový záväzok na vykonanie platieb a následne individuálne záväzky v lehote do dvoch mesiacov alebo za určitých podmienok v dlhšej lehote. Aby bolo možné realizovať individuálne rozpočtové záväzky a platby za prvý mesiac rozpočtového roka v decembri, mali by sa bežné výdavky na riadenie v prípade EPZF zaradiť medzi druhy výdavkov, v prípade ktorých je povolené vykonanie platieb vopred.
- (82) Pokiaľ ide o typológiu platieb, ktoré môžu vykonávať povoľujúci úradníci, mali by sa v súlade so zásadou správneho finančného riadenia objasniť jednotlivé druhy platieb. Je potrebné ďalej objasniť pravidlá zúčtovania platieb v rámci predbežného financovania, najmä v situáciách, keď nie je možné priebežné zúčtovanie. Na uvedený účel by sa mali príslušné ustanovenia zahrnúť do prijatých právnych záväzkov.

- (83) V tomto nariadení by sa malo stanoviť, že platby sa majú vykonať v stanovených lehotách a že v prípade nedodržania takýchto lehôt majú veritelia s výnimkou členských štátov, Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“) a Európskeho investičného fondu (ďalej len „EIF“) nárok na úroky z omeškania, ktoré sú hradené z rozpočtu.
- (84) Základné prvky elektronických faktúr používaných vo verejnom obstarávaní by mali vychádzať z pravidiel stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/55/EÚ¹.
- (85) V záujme jasnosti by sa vymedzenie pojmu nevhodné ponuky vo verejnom obstarávaní malo zrevidovať tak, aby zahŕňalo ponuky, v prípade ktorých hospodársky subjekt nemá prístup k verejnému obstarávaniu.
- (86) Je potrebné objasniť, že konkrétne zákazky na základe rámcových zmlúv uzatvorených s jedným hospodárskym subjektom sa môžu zadávať a upravovať na základe podmienok stanovených v rámcovej zmluve.
- I**
- (87) Vzhľadom na to, že opatrenia na účely *ex ante* uverejnenia sú rovnaké pre verejné súťaže, užšie súťaže a súťažné konania s rokovaním, za určitých podmienok by sa po neúspešnom súťažnom konaní s rokovaním malo povoliť použitie rokovacieho konania bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/55/EÚ zo 16. apríla 2014 o elektronickej fakturácii vo verejnom obstarávaní (Ú. v. EÚ L 133, 6.5.2014, s. 1).

- (88) Z rozsahu pôsobnosti pravidiel verejného obstarávania uvedených v tomto nariadení je potrebné vylúčiť služby spočívajúce v osvedčovaní a overovaní listín poskytované notármi v prípadoch, keď postupy, ktorými sa riadia takéto služby v príslušnom členskom štáte, nie sú otvorené hospodárskej súťaži.
- (89) Je vhodné stanoviť možnosť viesť rokovacie konania bez predchádzajúceho zverejnenia v prípade služieb poskytovaných organizáciami členských štátov, ktoré sa nemôžu zúčastniť na súťažných konaniach.
- (90) S cieľom zabezpečiť súlad s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie¹ by mal povolujujúci úradník pred rozhodnutím o zadaní zákazky požiadať o predloženie dôkazov týkajúcich sa kritérií vylúčenia a podmienok účasti.
- (91) Je vhodné, aby sa ustanovenia týkajúce sa potvrdzovania a povoľovania výdavkov zahrnuli do jedného článku a aby sa zaviedlo vymedzenie pojmu „zrušenie viazanosti“. Keďže transakcie sa vykonávajú v počítačových systémoch, podpísanie potvrdenia „postúpené na platbu“ s cieľom vyjadriť rozhodnutie o potvrdení výdavkov by sa s výnimkou obmedzeného počtu prípadov malo nahradiť elektronicky zabezpečeným podpisom. Takisto treba objasniť, že potvrdzovanie výdavkov sa vzťahuje na všetky oprávnené náklady vrátane nákladov, ktoré nesúvisia so žiadosťou o platbu, ako je to v prípade zúčtovania predbežného financovania.

¹ Rozsudok Všeobecného súdu z 8. júla 2020, Securitec/Komisia, T-661/18, ECLI:EU:T:2020:319.

- (92) S cieľom zjednodušiť a zefektívniť existujúce pravidlá a zlepšiť zrozumiteľnosť tohto nariadenia by sa mali vytvoriť pravidlá spoločné pre viac než jeden nástroj plnenia rozpočtu. Z týchto dôvodov by sa mali určité ustanovenia preskúpiť, zmeniť a rozsah iných ustanovení by sa mali zosúladiť a mala by sa odstrániť zbytočná duplicita a krížové odkazy.
- (93) Každá inštitúcia Únie by mala zriadiť výbor pre sledovanie pokroku v oblasti vnútorného auditu, ktorého úlohou je zabezpečiť nezávislosť vnútorného audítora, monitorovať kvalitu činnosti vnútorného auditu a zabezpečiť, aby jej útvary náležite zohľadňovali odporúčania vnútorného a vonkajšieho auditu a prijímali následné opatrenia. O zložení uvedeného výboru pre sledovanie pokroku v oblasti vnútorného auditu by mala rozhodovať každá inštitúcia Únie s ohľadom na svoju organizačnú autonómiu a dôležitosť nezávislého odborného poradenstva.
- (94) Mal by sa klásť väčší dôraz na výkonnosť a výsledky projektov financovaných z rozpočtu. Je preto vhodné vymedziť okrem už zavedených foriem príspevku Únie (refundácia skutočne vynaložených oprávnených nákladov, jednotkové náklady, jednorazové platby a paušálne financovanie) dodatočnú formu financovania, ktorá nie je spojená s nákladmi na príslušné operácie. Táto dodatočná forma financovania by mala byť založená na splnení určitých *ex ante* podmienok alebo na dosiahnutí výsledkov meraných na základe vopred stanovených čiastkových cieľov či prostredníctvom ukazovateľov výkonnosti.

- (95) *Ak má príspevok Únie formu financovania, ktorá nie je spojená s nákladmi, a ak je úhrada založená na výsledkoch, dosiahnutie uvedených výsledkov by sa malo merať buď vopred stanovenými čiastkovými cieľmi, alebo cieľovými hodnotami, a dosiahnutie takýchto čiastkových cieľov alebo cieľových hodnôt by sa malo overiť pred vyplatením príspevku. Záznamy a doklady súvisiace s dosahovaním cieľových hodnôt alebo čiastkových cieľov by sa mali uchovávať na účely ex post kontrol alebo auditov, a to aj zo strany Dvora audítorov.*
- (96) Ak Komisia vykonáva posúdenia operačnej a finančnej kapacity príjemcov finančných prostriedkov Únie alebo ich systémov a postupov, mala by mať možnosť využiť posúdenia, ktoré už vykonala ona sama, iné subjekty alebo darcovia, ako sú národné agentúry a medzinárodné organizácie, aby sa predišlo duplicitným posúdeniam tých istých príjemcov finančných prostriedkov. Posúdenia vykonané inými subjektmi by sa mali dať využiť, ak takéto posúdenia boli vykonané v súlade s podmienkami rovnocennými s podmienkami, ktoré sú stanovené v tomto nariadení pre príslušný spôsob plnenia. S cieľom podporiť vzájomné využívanie posúdení medzi darcami by preto Komisia mala podporovať uznávanie medzinárodne uznávaných noriem alebo medzinárodných najlepších postupov.

- (97) Takisto je dôležité predísť situáciám, v ktorých sú príjemcovia finančných prostriedkov Únie viackrát kontrolovaní rôznymi subjektmi v súvislosti s použitím týchto finančných prostriedkov. Malo by byť preto možné využívať audity, ktoré už vykonali nezávislí audítori, za predpokladu, že existujú dostatočné dôkazy o ich spôsobilosti a nezávislosti a pod podmienkou, že činnosť auditu je založená na medzinárodne uznávaných audítorských štandardoch poskytujúcich primerané uistenie a že audity boli vykonané v súvislosti s finančnými výkazmi a správami o využívaní príspevkov Únie. Takéto audity by potom mali tvoriť základ celkového uistenia, pokiaľ ide o využívanie finančných prostriedkov Únie. Na uvedený účel je dôležité zabezpečiť, aby sa správa nezávislého audítora a súvisiaca audítorská dokumentácia na požiadanie sprístupnili Európskemu parlamentu, Komisii, Dvoru audítorov a orgánom auditu členských štátov.
- (98) Na účely využívania posúdení a auditov a v záujme zníženia administratívneho zat'azenia osôb a subjektov prijímajúcich finančné prostriedky Únie je dôležité zabezpečiť, aby sa akékoľvek informácie, ktoré už majú k dispozícii inštitúcie Únie, riadiace orgány alebo iné orgány a subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie, opätovne využívali s cieľom zabrániť viacnásobným žiadostiam adresovaným príjemcom finančných prostriedkov alebo prijímateľom.

- (99) S cieľom zabezpečiť dlhodobý mechanizmus spolupráce s príjemcami finančných prostriedkov by sa mala stanoviť možnosť podpísať dohody o finančnom rámcovom partnerstve. Finančné rámcové partnerstvá by sa mali implementovať prostredníctvom grantov alebo prostredníctvom dohôd o príspevkoch s osobami a subjektmi, ktoré implementujú finančné prostriedky Únie. Na uvedený účel by sa mal špecifikovať minimálny obsah takýchto dohôd o príspevkoch. Finančné rámcové partnerstvá by nemali neprimerane obmedzovať prístup k financovaniu Únie.
- (100) Podmienky a postupy na pozastavenie, ukončenie alebo zníženie príspevku Únie by sa mali zosúladiť v rámci rôznych nástrojov plnenia rozpočtu, ako sú granty, verejné obstarávanie, nepriame riadenie, ceny atď. Mali by sa vymedziť dôvody na takéto pozastavenie, ukončenie alebo zníženie. ***Ak sa následne zistí, že počas postupu udeľovania došlo k nezrovnalostiam alebo podvodu, zodpovedný povolujujúci úradník by mal prijať určité nápravné opatrenia, pokiaľ nie je odôvodnené ich neprijatie, napríklad ak je plnenie právneho záväzku v záujme dotknutej inštitúcie alebo subjektu alebo ak je potrebné zaručiť kontinuitu služby.***
- (101) V tomto nariadení by sa mali stanoviť štandardné obdobia, počas ktorých musia príjemcovia finančných prostriedkov uchovávať dokumenty týkajúce sa príspevkov Únie, aby sa predišlo rozdielnym alebo neprimeraným zmluvným požiadavkám a aby sa zároveň poskytol Komisii, Dvoru audítorov a úradu OLAF dostatočný čas na získanie prístupu k týmto údajom a dokumentom a na vykonanie *ex post* kontrol a auditov. Okrem toho by každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, mali byť povinní spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie.

- (102) S cieľom poskytnúť účastníkom a príjemcom finančných prostriedkov primerané informácie a zabezpečiť, aby mali možnosť uplatniť svoje právo na obhajobu, účastníci a príjemcovia finančných prostriedkov by mali mať možnosť predložiť svoje pripomienky pred prijatím akéhokoľvek opatrenia, ktoré má nepriaznivý dosah na ich práva, a mali by byť informovaní o prostriedkoch nápravy, ktoré majú k dispozícii na účely napadnutia takéhoto opatrenia.
- (103) Pokiaľ ide o postup udeľovania, zodpovedný povoľujúci úradník nemusí poskytnúť účastníkovi príležitosť predložiť pripomienky, ak bol tento účastník vyradený z postupu udeľovania. S cieľom zabezpečiť právnu istotu by sa táto skutočnosť mala uviesť aj v ustanovení o námietkových konaniach a prostriedkoch nápravy.

- (104) Vzhľadom na čoraz náročnejšie geopolitické prostredie s rýchlo sa vyvíjajúcimi hybridnými a kybernetickými hrozbami, ako aj na potrebu digitálnej transformácie s jej inherentným vystavením technickým zraniteľnostiam musí Únia zabezpečiť ochranu bezpečnosti a verejného poriadku Únie alebo jej členských štátov, ako sa odrážajú vo verejnej politike a verejnom práve. Týka sa to ochrany základných záujmov spoločnosti, ako je zaistenie bezpečnosti dodávok energie a boj proti organizovanej trestnej činnosti a podvodom. Aj pri rešpektovaní všetkých medzinárodných dohôd Únie si môže pridelovanie finančných prostriedkov Únie v súvislosti so strategickými aktívami a záujmami, ako sú digitálna alebo vesmírna infraštruktúra a komunikačné a informačné systémy a služby, vyžadovať uplatňovanie osobitných podmienok na zabezpečenie takejto ochrany, a to aj v záujme integrity komunikačných a informačných systémov a integrity súvisiacich dodávateľských reťazcov. Mali by sa objasniť typy podmienok a požiadaviek na ich uplatňovanie. ***Osobitné podmienky stanovené v tomto nariadení však nie sú vyčerpávajúce a je možné, aby základný akt obsahoval osobitné podmienky za predpokladu, že sa ním nemenia požiadavky a postupy stanovené v tomto nariadení, pokiaľ ide o ochranu bezpečnosti a verejného poriadku, ani sa v ňom nestanovujú výnimky z nich.***
- (105) S cieľom chrániť finančné záujmy Únie by Komisia mala zriadiť jednotný systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia.

- (106) Systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia by sa mal vzťahovať na účastníkov, príjemcov finančných prostriedkov, subjekty, ktorých spôsobilosti má záujemca či uchádzač v úmysle využiť, na subdodávateľov dodávateľa, konečných užívateľov výhod a prepojené subjekty vylúčeného subjektu, na fyzické osoby, ručiteľov, ako aj na každú osobu alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, ak sa rozpočet plní v rámci nepriameho riadenia, na každú osobu alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie na základe finančných nástrojov implementovaných v rámci priameho riadenia, na účastníkov alebo príjemcov finančných prostriedkov, o ktorých subjekty plniace rozpočet v rámci zdieľaného riadenia poskytnú informácie, a na sponzorov.
- (107) S cieľom posilniť ochranu finančných záujmov Únie by sa mal posilniť systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia. Je dôležité vyhnúť sa tomu, aby sa osoba alebo subjekt, ktoré sa nachádzajú v situácii vyžadujúcej si vylúčenie, mohli uchádzať o implementáciu alebo byť vybrané na implementáciu finančných prostriedkov Únie, alebo aby mohli získať takéto finančné prostriedky z programu v rámci zdieľaného riadenia. Ak existuje konečný rozsudok alebo konečné správne rozhodnutie, zodpovedný povolujujúci úradník by mal mať možnosť vylúčiť osobu alebo subjekt za predpokladu, že sa nachádzajú v situácii vyžadujúcej si vylúčenie a považujú sa za nespoľahlivé z dôvodu, že sa dopustili určitých druhov závažných pochybení. ***Bez toho, aby boli dotknuté informačné povinnosti stanovené v iných základných aktoch, by osoby a subjekty, ktoré plnia rozpočet v rámci zdieľaného riadenia, mali Komisii prostredníctvom akéhokoľvek oficiálneho kanála, ako je automatizovaný informačný systém zriadený Komisiou, ktorý sa v súčasnosti používa na oznamovanie podvodov a nezrovnalostí (ďalej len „systém riadenia nezrovnalostí“), poskytovať informácie týkajúce sa***

skutočností a zistení stanovených takýmito konečnými rozsudkami alebo konečnými správnymi rozhodnutiami, len pokiaľ ide o dôvody stanovené v článku 138 ods. 1 písm. c) bode iv) a písm. d), keď sa takéto informácie dozvedia. Ak neexistuje konečný rozsudok alebo konečné správne rozhodnutie, zodpovedný povolujujúci úradník by mal mať možnosť vylúčiť osobu alebo subjekt na základe predbežnej právnej kvalifikácie vykonanej výborom so zreteľom na skutočnosti a zistenia preukázané v rámci auditov alebo vyšetrovaní vykonaných úradom OLAF, Európskou prokuratúrou alebo Dvorom audítorov alebo v rámci akýchkoľvek iných overení, auditov či kontrol vykonaných v rámci zodpovednosti povolujujúceho úradníka. Takéto vylúčenie by sa malo zaregistrovať v databáze systému včasného odhal'ovania rizika a vylúčenia. ***Osoby a subjekty, ktoré plnia rozpočet v rámci zdieľaného riadenia, by mali pred udelením finančných prostriedkov Únie alebo výberom účastníkov a prijímateľov nahliadnuť do databázy systému včasného odhal'ovania rizika a vylúčenia. Táto konzultácia by sa mala týkať osoby alebo subjektu, ktoré žiadajú o finančné prostriedky Únie alebo ktoré boli vybrané na implementáciu finančných prostriedkov Únie. S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie systému včasného odhal'ovania rizika a vylúčenia by príslušné orgány členských štátov mali presadzovať vylúčenia zaznamenané v databáze vo vzťahu k takýmto osobám alebo subjektom, ktoré žiadajú o finančné prostriedky Únie alebo sú vybrané na implementáciu finančných prostriedkov Únie počas celého trvania vylúčenia. Uvedeným vylúčením by sa mala zachovať integrita verejného obstarávania alebo výberového konania a mali by sa ním chrániť pred účasťou jednotlivcov alebo subjektov zapojených do závažného pochybenia.*** Žiadosti o platbu podané členskými štátmi v rámci zdieľaného riadenia, ktoré zahŕňajú výdavky súvisiace s osobou alebo subjektom, ktoré boli vylúčené, by sa nemali uhrádzať. Ak sa finančné prostriedky vyplácajú členským štátom na základe výkonnostných rámcov, mali by sa uplatňovať osobitné pravidlá stanovené v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach.

(108) Je dôležité zdôrazniť, že systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia by sa mal uplatňovať len v súvislosti s finančnými prostriedkami Únie vyplatenými členským štátom v rámci priameho riadenia, ■ pri ktorých sú členské štáty zodpovedné za prijatie všetkých vhodných opatrení na ochranu finančných záujmov Únie, pokiaľ má Komisia príslušnú zodpovednosť podľa relevantného právneho rámca ■ . Zodpovednosť Komisie by sa preto mala obmedziť na povinnosť postúpiť vec výboru na účely vylúčenia osoby alebo subjektu, ak sa povoľujúci úradník dozvie o závažných pochybeniach v nadväznosti na konečné rozsudky, konečné správne rozhodnutia alebo skutočnosti a zistenia preukázané v súvislosti s auditmi alebo vyšetrovaniami, ktoré vykonáva OLAF, Európska prokuratúra alebo Dvor audítorov, pokiaľ ide o tieto finančné prostriedky, alebo prostredníctvom akýchkoľvek iných overení, auditov alebo kontrol vykonávaných v rámci zodpovednosti povoľujúceho úradníka. Bez toho, aby bola dotknutá táto zodpovednosť Komisie, sú členské štáty naďalej zodpovedné za overovanie informácií o rozhodnutiach o vylúčení zaregistrovaných v databáze systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia, za vykonávanie takýchto rozhodnutí a za zabezpečenie toho, aby sa v súvislosti s osobou alebo so subjektom, ktoré sa nachádzajú v takejto situácii vyžadujúcej si vylúčenie, nepodala žiadna žiadosť o platbu. ***Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá platné v jednotlivých odvetviach a dobrovoľné uplatňovanie, by sa systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia nemal vzťahovať na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241¹.***

¹ ***Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).***

- (109) Malo by sa spresniť, že ak sa rozhodnutie zaregistrovať osobu alebo subjekt v databáze systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia prijalo na základe situácií vyžadujúcich si vylúčenie týkajúcich sa fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá je členom správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu danej osoby alebo daného subjektu alebo ktorá v ňom má právomoc zastupovať, prijímať rozhodnutia alebo vykonávať kontrolu vo vzťahu k týmto osobám alebo subjektom, alebo týkajúcich sa fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá preberá neobmedzenú zodpovednosť za dlhy danej osoby alebo daného subjektu, alebo fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá je nevyhnutná pre udelenie alebo pre plnenie právneho záväzku, informácie zapísané do databázy majú obsahovať informácie týkajúce sa týchto osôb.
- (110) Rozhodnutie o vylúčení osoby alebo subjektu z účasti na postupoch udeľovania alebo o uložení peňažnej sankcie osobe alebo subjektu a rozhodnutie o uverejnení súvisiacich informácií by mal prijať zodpovedný povolujujúci úradník vzhľadom na jeho autonómnosť v administratívnych záležitostiach. Ak neexistuje konečný rozsudok alebo konečné správne rozhodnutie, ako aj v prípadoch týkajúcich sa vážneho porušenia zmluvy by mal zodpovedný povolujujúci úradník prijať svoje rozhodnutie na základe predbežnej právnej kvalifikácie so zreteľom na odporúčanie výboru. Výbor by mal takisto posúdiť dĺžku trvania vylúčenia v prípadoch, keď sa trvanie vylúčenia nestanovilo v konečnom rozsudku alebo konečnom správnom rozhodnutí.
- (111) Výbor by mal mať za úlohu zabezpečiť koherentné fungovanie systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia. Výbor by mal byť zložený zo stáleho predsedu, stáleho podpredsedu, ktorý by mal predsedu zastupovať, dvoch zástupcov Komisie a zástupcu žiadajúceho povolujujúceho úradníka.

- (112) S cieľom zosúladiť systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia s pravidlami verejného obstarávania a zvýšiť jeho účinnosť by sa mal pokus o ovplyvnenie pridelovania finančných prostriedkov Únie alebo neoprávnené získanie finančných prostriedkov Únie, a to aj v súvislosti s konfliktmi záujmov, výslovne zahrnúť ako osobitná situácia vyžadujúca si vylúčenie z dôvodu závažného profesionálneho pochybenia.
- (113) Zodpovedný povolujujúci úradník by mal so zreteľom na zásadu proporcionality vylúčiť osobu alebo subjekt, ak preukázali nedostatočnú integritu tým, že sa dopustili akéhokoľvek pochybenia, ktoré je nezlučiteľné s hodnotami zakotvenými v článku 2 Zmluvy o EÚ a v Charte základných práv Európskej únie, ako je podnecovanie k diskriminácii, nenávisti alebo násiliu voči skupine osôb alebo členovi skupiny, ak takéto pochybenie môže negatívne ovplyvniť plnenie zmluvy.
- (114) Mal by sa doplniť samostatný dôvod vylúčenia v prípade **úmyselnej a** neodôvodnenej nedostatočnej spolupráce v súvislosti s vyšetrovaniami, overovaniami alebo auditmi vykonávanými povolujujúcim úradníkom, úradom OLAF, Európskou prokuratúrou alebo Dvorom audítorov, keďže to môže mať závažné dôsledky na ochranu finančných záujmov Únie.

- (115) Predbežná právna kvalifikácia nemá vplyv na konečné posúdenie konania osoby alebo subjektu príslušnými orgánmi členských štátov podľa vnútroštátneho práva. Odporúčanie výboru, ako aj rozhodnutie zodpovedného povolujujúceho úradníka by sa preto mali po oznámení takéhoto konečného posúdenia preskúmať.
- (116) Zodpovedný povolujujúci úradník by mal osobu alebo subjekt vylúčiť, ak sa konečným rozsudkom alebo konečným správnym rozhodnutím stanovilo, že sa daná osoba alebo subjekt dopustili závažného profesionálneho pochybenia, úmyselného alebo neúmyselného neplnenia povinností, pokiaľ ide o platby príspevkov na sociálne zabezpečenie alebo daní, vytvorenia subjektu v inej jurisdikcii s úmyslom obísť daňové, sociálne alebo akékoľvek iné právne povinnosti, podvodu poškodzujúceho rozpočet, korupcie, konania súvisiaceho so zločineckou organizáciou, prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, trestných činov terorizmu alebo trestných činov súvisiacich s teroristickými činnosťami, využívania detskej práce alebo trestných činov súvisiacich s obchodovaním s ľuďmi alebo nezrovnalosti. Osoba alebo subjekt by mali byť vylúčené aj v prípade vážneho porušenia právneho záväzku *vrátane porušenia požiadavky plniť akúkoľvek zmluvu na najvyššej profesionálnej úrovni*, v prípade konkurzu alebo v prípade odmietnutia spolupráce pri vyšetrovaniach, overovaníach alebo auditoch. Pri posudzovaní týchto dôvodov vylúčenia by sa neprimerane škodlivé činy odsúdené v medzinárodnom obchodnom práve mohli považovať za relevantný faktor, ak zahŕňajú závažné profesionálne pochybenie.

- (117) *V súlade s rozsudkom Všeobecného súdu z 15. februára 2023¹ by mal povoľujúci úradník pri prijímaní rozhodnutia o vylúčení osoby alebo subjektu z dôvodu závažného profesionálneho pochybenia vychádzať z dostatočne konkrétnych, presvedčivých a hmatateľných dôkazov, a byť preto schopný jasne a jednoznačne preukázať, že žiadateľ sa dopustil pochybenia, ktoré má vplyv na jeho profesionálnu dôveryhodnosť, čo by navyše svedčilo o úmysle alebo hrubej nedbanlivosti v zmysle tohto nariadenia.*
- (118) Zodpovedný povoľujúci úradník by mal pri rozhodovaní o vylúčení osoby alebo subjektu alebo o uložení peňažnej sankcie osobe alebo subjektu a o uverejnení súvisiacich informácií zabezpečiť dodržiavanie zásady proporcionality tak, že zohľadní predovšetkým závažnosť situácie, jej rozpočtové dôsledky, čas, ktorý uplynul od predmetného konania, jeho trvanie a jeho frekvenciu, či bolo konanie úmyselné alebo či sa preukázala miera nedbanlivosti a mieru spolupráce osoby alebo subjektu s relevantným príslušným orgánom a prínos tejto osoby alebo subjektu k vyšetrovaniu.

¹ *Rozsudok Všeobecného súdu z 15. februára 2023, RH/Komisia, T-175/21T, ECLI:EU:T:2023:77, bod 62.*

- (119) Zodpovedný povolujući uradník by mal mať možnosť vylúčiť osobu alebo subjekt aj v prípade, keď fyzická alebo právnická osoba preberajúca neobmedzenú zodpovednosť za dlhy tohto hospodárskeho subjektu je v konkurze alebo v podobnej situácii platobnej neschopnosti alebo keď si táto fyzická alebo právnická osoba neplní svoje povinnosti, pokiaľ ide o odvádzanie príspevkov na sociálne zabezpečenie alebo daní, a to v prípade, že takéto situácie majú vplyv na finančnú situáciu tohto hospodárskeho subjektu.
- (120) S cieľom ešte viac posilniť ochranu finančných záujmov Únie by povolujući uradník mal mať možnosť vylúčiť konečných užívateľov výhod a prepojené subjekty vylúčeného subjektu alebo im uložiť peňažnú sankciu, ak boli zapojení do pochybenia vylúčeného subjektu. Cieľom možnosti vylúčiť konečných užívateľov výhod a prepojené subjekty je zabrániť tomu, aby sa osoba alebo subjekt, ktoré boli vylúčené z výberu na implementáciu finančných prostriedkov Únie, mohli naďalej zúčastňovať na postupoch verejného obstarávania a udeľovania prostredníctvom novej spoločnosti alebo existujúcich prepojených subjektov.
- (121) Systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia by sa mal v záujme zvýšenia jeho účinnosti vzťahovať aj na fyzické osoby, ktoré sa považujú za zodpovedné za pochybenie subjektu, aby sa zaistilo, že sa, bez toho, aby bolo dotknuté právo na vypočutie, nemôžu zúčastňovať na postupoch udeľovania ani nemôžu byť vybrané na implementáciu finančných prostriedkov Únie, a to ani osobne, ani prostredníctvom novej podnikovej identity.

- (122) Na žiadosť povolujúceho úradníka by výbor pre systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia mal mať možnosť vydať svoje odporúčania v skrátenej konaní, a to bez toho, aby bolo dotknuté právo na vypočutie. Takýto postup by sa mal použiť, ak si to vyžadujú okolnosti alebo povaha prípadu, napríklad ak orgán členského štátu vydal konečný rozsudok alebo konečné správne rozhodnutie, ale nebola stanovená dĺžka trvania vylúčenia, alebo ak konečný rozsudok alebo konečné správne rozhodnutie vydala tretia krajina, prípadne ak už bola osobe alebo subjektu uložená sankcia rovnocenná s vylúčením, a to na základe rozhodnutia medzinárodných organizácií.
- (123) Proti osobe alebo subjektu by sa nemalo prijať rozhodnutie o vylúčení, ak prijali nápravné opatrenia, a teda preukázali svoju spoľahlivosť. Uvedená možnosť by sa nemala uplatňovať v prípade najzávažnejšej trestnej činnosti.
- (124) Na základe zásady proporcionality by sa malo rozlišovať medzi prípadmi, keď možno peňažnú sankciu uložiť ako alternatívu k vylúčeniu, na jednej strane a na druhej strane prípadmi, keď závažnosť správania dotknutého príjemcu finančných prostriedkov, pokiaľ ide o neoprávnenú snahu o získanie finančných prostriedkov Únie, odôvodňuje okrem vylúčenia aj uloženie peňažnej sankcie, aby sa zabezpečil odrádzajúci účinok. Mala by sa určiť aj maximálna výška peňažnej sankcie, ktorú verejný obstarávateľ môže uložiť.

- (125) Peňažná sankcia by sa mala uložiť len príjemcovi finančných prostriedkov, a nie účastníkovi, keďže výška peňažnej sankcie, ktorá sa má uložiť, sa vypočítava na základe hodnoty predmetného právneho záväzku.
- (126) Možnosť rozhodovať o vylúčení alebo ukladať peňažné sankcie je nezávislá od možnosti uplatňovať zmluvné pokuty, ako je náhrada škody.
- (127) Trvanie vylúčenia by malo byť časovo obmedzené rovnako ako v prípade smernice 2014/24/EÚ a malo by byť v súlade so zásadou proporcionality.
- (128) Je potrebné určiť dátum, odkedy začína plynúť premlčacia lehota pre prijatie rozhodnutí o vylúčení alebo uloženie peňažných sankcií, a dĺžku trvania takejto lehoty.
- (129) Je dôležité mať možnosť posilniť odrádzajúci účinok dosiahnutý vylúčením a peňažnou sankciou. V tejto súvislosti by odrádzajúci účinok mala posilniť možnosť uverejniť informácie o vylúčení a/alebo peňažnej sankcii spôsobom, ktorý dodržiava požiadavky na ochranu údajov stanovené v nariadeniach (EÚ) 2018/1725 a (EÚ) 2016/679. Takéto uverejnenie by malo prispieť k zabezpečeniu toho, aby sa rovnaké konanie neopakovalo. Z dôvodov právnej istoty a v súlade so zásadou proporcionality by sa mali vymedziť situácie, v ktorých by sa uverejnenie nemalo uskutočniť. Zodpovedný povoľujúci úradník by mal vo svojom posúdení zohľadniť všetky odporúčania výboru. V prípade fyzických osôb by sa osobné údaje mali uverejňovať len za výnimočných okolností odôvodnených závažnosťou konania alebo jeho vplyvom na finančné záujmy Únie.

- (130) Informácie súvisiace s vylúčením alebo peňažnou sankciou by sa mali uverejňovať len v určitých prípadoch, akými sú závažné profesionálne pochybenie, podvod, závažný nedostatok v plnení hlavných povinností podľa právneho záväzku financovaného z rozpočtu alebo nezrovnalosť, alebo ak sa subjekt vytvorí v inej jurisdikcii s úmyslom obísť daňové, sociálne alebo akékoľvek iné právne povinnosti.
- (131) Kritériá vylúčenia by mali byť jasne odlišené od kritérií vedúcich k prípadnému vyradeniu z postupu udeľovania.
- (132) Informácie o včasnom odhaľovaní rizík, o rozhodnutiach o vylúčení a o uložení peňažných sankcií osobe alebo subjektu by sa mali centralizovať. Na uvedený účel by sa súvisiace informácie mali uchovávať v databáze zriadenej a prevádzkovej Komisiou ako vlastníkom centralizovaného systému. Uvedený systém by mal fungovať tak, aby sa pritom plne dodržiavalo právo na súkromie a právo na ochranu osobných údajov.

- (133) Hoci by za zriadenie a prevádzku systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia mala zodpovedať Komisia, ostatné inštitúcie a orgány Únie, ako aj všetky osoby a subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie v rámci priameho, zdieľaného a nepriameho riadenia by sa mali zúčastňovať na uvedenom systéme tak, že Komisii zasielajú príslušné informácie. Zodpovedný povolujujúci úradník a výbor by mali osobe alebo subjektu zaručovať právo na obhajobu. Rovnaké právo by sa v kontexte včasného odhaľovania rizík malo poskytovať aj osobe alebo subjektu, ak má povolujujúci úradník v úmysle podniknúť kroky, ktoré by mohli mať nepriaznivý vplyv na práva dotknutej osoby alebo dotknutého subjektu. V prípade podvodu, korupcie alebo iného protiprávneho konania poškodzujúceho finančné záujmy Únie, ktoré ešte nebolo predmetom konečného rozsudku, by malo byť možné, aby zodpovedný povolujujúci úradník odložil oznámenie osoby alebo subjektu a aby výbor odložil právo osoby alebo subjektu predložiť svoje pripomienky. Takýto odklad by mal byť odôvodnený len v prípade, keď existujú závažné legitímne dôvody na zachovanie dôvernosti vyšetrovania alebo vnútroštátneho súdneho konania.
- (134) Súdny dvor Európskej únie by mal disponovať neobmedzenou právomocou, pokiaľ ide o rozhodnutia o vylúčení a peňažné sankcie uložené podľa tohto nariadenia, a to v súlade s článkom 261 ZFEÚ.
- (135) S cieľom riešiť pokusy subjektov vyhnúť sa možným nepriaznivým dôsledkom ich pochybenia by sa mali stanoviť pravidlá oznamovania, a to za presných podmienok v kontexte postupov včasného odhaľovania rizika a vylúčenia. Okrem toho by sa mal pri takýchto postupoch používať elektronický systém výmeny informácií.

- (136) S cieľom uľahčiť ochranu finančných záujmov Únie pri všetkých spôsoboch plnenia rozpočtu by malo byť možné, aby osoby a subjekty zapojené do plnenia rozpočtu **získali prístup k databáze systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia a overovali** vylúčenia, o ktorých rozhodli povolujući úradníci na úrovni Únie. **Pred udelením finančných prostriedkov alebo výberom osoby alebo subjektu na implementáciu a prijímanie finančných prostriedkov Únie by sa malo nahliadnuť do databázy systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia. Tým nie je dotknutá možnosť nahliadať do databázy v iných fázach vykonávania právneho záväzku.**
- (137) Toto nariadenie by malo podporovať cieľ elektronickej verejnej správy, najmä používanie elektronických údajov pri výmene informácií medzi inštitúciami Únie a tretími stranami.
- (138) Pokrok smerom k elektronickej výmene informácií a elektronickému predkladaniu dokumentov, ktoré podľa potreby zahŕňajú elektronické obstarávanie a ktoré predstavujú výrazné zjednodušenie, by mal byť sprevádzaný jednoznačnými podmienkami pre uznávanie systémov, ktoré sa majú používať, s cieľom vytvoriť spoľahlivé právne prostredie a súčasne zachovať flexibilitu účastníkov, príjemcov finančných prostriedkov a povolujućich úradníkov pri riadení finančných prostriedkov Únie, ako sa stanovuje v tomto nariadení.

- (139) S cieľom zlepšiť riadenie a kvalitu interoperabilných digitálnych verejných služieb by *členské štáty*, inštitúcie Únie, výkonné agentúry a orgány Únie mali v čo najväčšej miere uplatňovať európsky rámec interoperability.
- (140) Mali by sa stanoviť pravidlá upravujúce zloženie a úlohy komisie zodpovednej za vyhodnotenie dokumentov súvisiacich so žiadosťou v rámci postupov verejného obstarávania, udeľovania grantov a súťaží o ceny. Malo by byť možné, aby komisia zahŕňala externých odborníkov, ak sa táto možnosť stanovuje v základnom akte.
- (141) V súlade so zásadou dobrej správy vecí verejných by si povolujúci úradník mal vyžiadať vysvetlenie alebo chýbajúce dokumenty, a to pri dodržaní zásady rovnosti zaobchádzania a bez podstatnej zmeny dokumentov súvisiacich so žiadosťou. Povolujúci úradník by mal mať možnosť rozhodnúť, že tento krok nevykoná, iba v riadne odôvodnených prípadoch. Okrem toho by mal mať povolujúci úradník možnosť opraviť zjavnú administratívnu chybu alebo požiadať účastníka o jej odstránenie.
- (142) V súlade so správnym finančným riadením by Komisia na svoju ochranu mala v čase vyplatenia predbežného financovania požadovať záruky. Požiadavka, aby dodávateľia a prijímatelia zložili záruky, by nemala byť automatická, ale mala by byť založená na analýze rizík. Ak v priebehu implementácie povolujúci úradník zistí, že ručiteľ nie je alebo už nie je oprávnený vydávať záruky v súlade s príslušným vnútroštátnym právom, povolujúci úradník by mal mať možnosť požadovať nahradenie záruky.

- (143) Rozdielne súbory pravidiel pre priame a nepriame riadenie, najmä pokiaľ ide o pojem „úlohy súvisiace s plnením rozpočtu“, viedli k nejasnostiam a riziku chybovosti pri kvalifikácii tak pre Komisiu, ako aj pre jej partnerov, a mali by sa preto zjednodušiť a harmonizovať.
- (144) Ustanovenia o *ex ante* posúdení pilierov týkajúce sa osôb a subjektov implementujúcich finančné prostriedky Únie v rámci nepriameho riadenia by sa mali zrevidovať, aby sa Komisii umožnilo čo najviac využívať systémy, pravidlá a postupy – vrátane náležitej starostlivosti – týchto osôb a subjektov, ktoré sa pokladajú za rovnocenné s tými, ktoré používa Komisia. Okrem toho je dôležité objasniť, že ak posúdenie odhalí oblasti, v ktorých zavedené postupy nie sú dostatočné na ochranu finančných záujmov Únie, Komisia by mala mať možnosť podpísať dohody o príspevku pri súčasnom prijatí primeraných opatrení v oblasti dohľadu. Je takisto dôležité objasniť, v ktorých prípadoch je možné, aby Komisia rozhodla, že nebude vyžadovať *ex ante* posúdenie pilierov na podpísanie dohôd o príspevku.

- (145) S cieľom zabezpečiť efektívne plnenie rozpočtu je vhodné ďalej objasniť uplatňovanie zásady proporcionality na nepriame riadenie. Hoci zásada proporcionality nemôže ovplyvniť povahu povinností uložených príslušným platným právnym rámcom, mala by sa systematicky využívať v spolupráci s implementujúcimi partnermi Únie s cieľom dosiahnuť správnu rovnováhu medzi ochranou finančných záujmov Únie a zachovaním schopnosti Únie vykonávať svoje politiky. Mali by sa vykonať určité úpravy a reštrukturalizácia príslušných ustanovení. Uvedené by sa nemalo vykladať tak, že sa v praxi obmedzujú nevyhnutné práva a prístup zodpovedného povolujujúceho úradníka, Európskej prokuratúry v prípade členských štátov zúčastnených na posilnenej spolupráci podľa nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939¹, úradu OLAF, Európskeho dvora audítorov a v náležitých prípadoch príslušných národných orgánov potrebné na to, aby mohli v plnej miere vykonávať svoje príslušné právomoci.
- (146) V súlade so zásadou proporcionality je potrebné stanoviť uplatňovanie povinností stanovených v tomto nariadení na konečných príjemcov, ktorí dostávajú podporu z rozpočtu v rámci finančných nástrojov alebo rozpočtových záruk. Pri uplatňovaní týchto povinností by sa mala náležite zohľadniť tak povaha konečných príjemcov a akcie, ktorým by sa tieto povinnosti mali prispôbiť, ako aj súvisiace finančné riziká. Malo by sa zabrániť zbytočnému administratívne zaťaženi, najmä ak sú konečnými príjemcami mikropodniky a malé a stredné podniky (MSP) a porovnateľné hospodárske subjekty s rovnakým obratom alebo celkovou súvahou.

¹ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

- (147) ***Rozpočtové pravidlá stanovené v tomto nariadení by mali byť jednoduché a jasné, aby sa zabránilo tzv. gold-platingu a dodatočnej administratívnej záťaži pre príjemcov finančných prostriedkov Únie, členské štáty, inštitúcie Únie alebo iné osoby a subjekty, ktoré plnia rozpočet.***
- (148) Zásada proporcionality sa musí uplatňovať aj na posudzovanie pravidiel, systémov a postupov subjektov, ktoré už boli úspešne posúdené, ako sú subjekty používajúce pravidlá stanovené Komisiou, ktoré by mali byť vyňaté z *ex ante* posúdenia. Takisto by malo byť možné vyňať z *ex ante* posúdenia organizácie členských štátov poverené implementáciou finančných prostriedkov Únie v rámci zdieľaného riadenia.
- (149) Je potrebné objasniť, že ak sú subjekty vybrané na prácu v rámci nepriameho riadenia v nadväznosti na výzvu na vyjadrenie záujmu, uplatňujú sa zásady rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie.
- (150) Odmeňovanie osôb a subjektov plniacich rozpočet by sa v relevantných a možných prípadoch malo zakladať na výkonnosti.
- (151) S cieľom zabezpečiť integritu rozpočtu pri plnení v rámci nepriameho riadenia je vhodné od implementujúcich partnerov požadovať, aby informovali Komisiu o prípadoch podozrenia z podvodu, korupcie alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania a aby zahrnuli takúto povinnosť do dohôd, ktoré uzatvárajú s tretími stranami v rámci nepriameho riadenia.

- (152) Komisia uzatvára partnerstvá s tretími krajinami prostredníctvom dohôd o financovaní. Je dôležité objasniť obsah takýchto dohôd o financovaní, najmä tých častí akcie, ktoré implementuje tretia krajina v rámci nepriameho riadenia.
- (153) Je dôležité uznať špecifickú povahu mechanizmov alebo platforiem kombinovaného financovania, ak sa príspevok Komisie kombinuje s príspevkom finančných inštitúcií, a objasniť uplatňovanie ustanovení o finančných nástrojoch a rozpočtových zárukách.
- (154) Pravidlá a zásady verejného obstarávania uplatniteľné na verejné zákazky, ktoré zadávajú inštitúcie Únie na vlastný účet, by mali byť založené na pravidlách stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ¹ a smernici 2014/24/EÚ.
- (155) Zo skúsenosti vyplýva, že uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania podľa tohto nariadenia nie je vhodné na zadávanie verejných zákaziek na finančné služby súvisiace s emisiou, predajom, nákupom alebo prevodom cenných papierov alebo iných finančných nástrojov v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ², ktoré Komisia využíva v súvislosti s operáciami vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov, správy aktív a pokladničnými operáciami. Patria sem služby poskytované centrálnymi bankami, Európskym mechanizmom pre stabilitu, EIB a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami a vnútroštátnymi subjektmi poverenými emisiou a riadením štátnych dlhových nástrojov. Z tohto dôvodu a v súlade s článkom 10 smernice 2014/24/EÚ by sa na dané služby nemali uplatňovať pravidlá verejného obstarávania stanovené v tomto nariadení.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 o udeľovaní koncesíí (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 1).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 349).

(156) Vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19 je vhodné upraviť vymedzenie pojmu kríza, ktoré sa uplatňuje najmä na spoločné ustanovenia a verejné obstarávanie v oblasti vonkajších činností, a ktoré by sa malo vzťahovať na verejné zdravie a zdravie zvierat, núdzové situácie týkajúce sa **potravinovej bezpečnosti a** bezpečnosti potravín a globálne ohrozenia zdravia. S cieľom umožniť flexibilitu potrebnú na zabezpečenie rýchlej reakcie na nepredvídané okolnosti mimoriadnej naliehavosti vyplývajúce z krízy by verejný obstarávateľ mal mať možnosť uplatňovať zjednodušené pravidlá verejného obstarávania, ako je použitie rokovacieho konania bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania uplatniteľné na krízové situácie a akceptovanie dôkazov týkajúcich sa kritérií vylúčenia a podmienok účasti od predpokladaného úspešného uchádzača po rozhodnutí o zadaní zákazky, ale v každom prípade pred podpísaním zmluvy. Verejný obstarávateľ by mal mať s cieľom reagovať na krízu takisto možnosť výnimočne upraviť zmluvu alebo rámcovú zmluvu a prekročiť príslušné finančné limity, a to bez postupu verejného obstarávania. **Okrem toho by v krízovej situácii malo byť výnimočne možné pridať po začatí postupu verejného obstarávania a pred podpísaním zmluvy alebo po úprave zmluvy nových verejných obstarávateľov, a to bez obmedzenia hospodárskej súťaže.** V súlade s príslušnými vnútornými pravidlami by sa malo pred uplatnením takýchto zjednodušených pravidiel vyžadovať vyhlásenie krízovej situácie, s výnimkou verejného obstarávania v oblasti vonkajšej činnosti, kde sa takéto vyhlásenie nevyžaduje. Okrem toho by zodpovední povoľujúci úradníci mali jednotlivo odôvodniť mimoriadnu naliehavosť vyplývajúcu z vyhlásenej krízy.

- (157) V prípade zmiešaných zákaziek by sa mala objasniť metodika verejných obstarávateľov na určenie uplatniteľných pravidiel.
- (158) Mali by sa upresniť opatrenia na účely *ex ante* a *ex post* uverejňovania, ktoré sú potrebné na začatie postupu verejného obstarávania v prípade zákaziek, ktorých hodnota sa rovná finančným limitom stanoveným v smernici 2014/24/EÚ alebo ich presahuje, v prípade zákaziek, ktorých hodnota je nižšia ako tieto finančné limity, a v prípade zákaziek, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice.
- (159) Toto nariadenie by malo obsahovať úplný zoznam všetkých postupov verejného obstarávania, ktoré majú inštitúcie Únie k dispozícii, a to bez ohľadu na finančné limity.
- (160) V záujme administratívneho zjednodušenia a s cieľom podporiť účasť MSP by sa mali stanoviť rokovacie konania pre zákazky so strednou hodnotou.
- (161) V prípade potreby by malo byť možné uskutočniť spoločné verejné obstarávanie medzi jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi z členských štátov na jednej strane a inštitúciami, orgánmi alebo výkonnými agentúrami Únie na strane druhej bez toho, aby boli tieto inštitúcie, orgány alebo agentúry povinné nadobúdať práce, tovar alebo služby. S cieľom umožniť verejným obstarávateľom plne využívať potenciál vnútorného trhu z hľadiska úspor z rozsahu a rozdelenia rizika a prínosov by sa mali rozšíriť možnosti inštitúcií, orgánov alebo výkonných agentúr Únie týkajúce sa nákupu tovaru

alebo služieb v mene ***dvoch alebo viacerých*** členských štátov. Inštitúcia, orgán alebo výkonná agentúra Únie by mali mať možnosť uskutočniť príslušný postup verejného obstarávania na účet alebo v mene členských štátov na základe dohody medzi stranami alebo konať ako veľkoobchodník a nakupovať, skladovať a ďalej predávať alebo darovať tovar a služby vrátane prenájmu členským štátom alebo partnerským organizáciám, ktoré si vybrali. ***V súlade s pravidlami o súlade sekundárnych právnych predpisov s týmto nariadením môžu iné legislatívne akty Únie obsahovať konkrétnejšie pravidlá týkajúce sa spoločného obstarávania alebo obstarávania na účet alebo v mene členských štátov. V takýchto aktoch by sa takéto výnimky mali jasne uvádzať a mali by sa v nich uviesť konkrétne dôvody, ktoré ich opodstatňujú.***

- (162) Tak ako v prípade smernice 2014/24/EÚ, toto nariadenie by malo umožňovať uskutočnenie trhovej konzultácie pred začatím postupu verejného obstarávania. S cieľom zabezpečiť, aby sa inovatívne partnerstvo využívalo len vtedy, keď požadované stavebné práce, tovar alebo služby neexistujú na trhu alebo ako vývojová činnosť s potenciálnym uplatnením na trhu, by sa v tomto nariadení mala stanoviť povinnosť vykonať takúto prípravnú trhovú konzultáciu pred použitím inovatívneho partnerstva.

- (163) Malo by sa tiež spresniť, ako majú verejní obstarávatelia prispievať k ochrane životného prostredia a podpore udržateľného rozvoja a zároveň získať pre svoje zákazky najlepší pomer ceny a kvality, najmä požadovaním konkrétnych značiek alebo využitím náležitých metód zadávania zákaziek.
- (164) V súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody by sa mal zabezpečiť pokrok pri vykonávaní aspektov ekologizácie, a to v prípade potreby zahrnutím ekologických podmienok účasti alebo ekologických kritérií na vyhodnotenie ponúk do výziev na predkladanie ponúk, čím sa hospodárske subjekty podnikia k tomu, aby ponúkali udržateľnejšie možnosti.
- (165) S cieľom zabezpečiť, aby hospodárske subjekty pri realizácii zákaziek dodržiavali platné environmentálne, sociálne a pracovno-právne povinnosti stanovené v práve Únie, vo vnútroštátnom práve, v kolektívnych zmluvách alebo medzinárodných sociálnych a environmentálnych dohovoroch, ktorých zoznam sa uvádza v prílohe X k smernici 2014/24/EÚ, mali by byť takéto povinnosti súčasťou minimálnych požiadaviek, ktoré stanovuje verejný obstarávateľ, a mali by byť začlenené do zmlúv, ktoré verejný obstarávateľ podpisuje.

- (166) Je vhodné identifikovať a samostatne posudzovať jednotlivé prípady, ktoré sa obvykle nazývajú situáciami konfliktu záujmov. Pojem „konflikt záujmov“ by sa mal používať výlučne v prípadoch, keď je v takejto situácii osoba alebo subjekt so zodpovednosťou za **plánovanie**, plnenie, audit alebo kontrolu rozpočtu, alebo úradník či zamestnanec inštitúcie Únie alebo vnútroštátnych orgánov na akejkoľvek úrovni. Pokusy nenáležite ovplyvniť postup udeľovania alebo získať dôverné informácie by sa mali považovať za závažné profesionálne pochybenie, ktoré môže viesť k vyradeniu z postupu udeľovania a/alebo vylúčeniu z prijímania finančných prostriedkov Únie. Hospodárske subjekty sa navyše môžu nachádzať v situácii, keď by nemali byť vybraté na plnenie zmluvy z dôvodu protichodných profesionálnych záujmov. Napríklad spoločnosť by nemala hodnotiť projekt, na ktorom sa sama zúčastnila, alebo audítor by nemal vykonávať audit účtovných závierok, ktoré predtým overoval. ***Pri posudzovaní konfliktov záujmov a povinnosti zriadiť systémy na odhaľovanie a prevenciu takýchto konfliktov by sa mala dodržiavať zásada proporcionality. V záujme posilnenia právnej istoty by sa vhodným usmernením týkajúcim sa posudzovania konfliktov záujmov malo poskytnúť dodatočné objasnenie pre osoby, ktoré takéto situácie posudzujú na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni.***

- (167) S cieľom zabezpečiť, aby neexistovali protichodné profesionálne záujmy, ktoré môžu alebo by mohli ovplyvniť schopnosť plniť zmluvu nezávislým, nestranným a objektívnym spôsobom, je potrebné objasniť povinnosti verejného obstarávateľa a záujemcov alebo uchádzačov. Na jednej strane by zájemcovia, uchádzači a v náležitých prípadoch subjekty, ktorých spôsobilosti využívajú, ako aj predpokladaní subdodávatelia mali vyhlásiť, že neexistujú takéto protichodné záujmy, a na požiadanie poskytnúť súvisiace informácie. Na druhej strane by mal verejný obstarávateľ posúdiť existenciu takýchto protichodných profesionálnych záujmov, keď o nich bolo poskytnuté vyhlásenie alebo na základe dodatočných informácií. Ak sa takéto protichodné profesionálne záujmy potvrdia, malo by to viesť k vyradeniu z postupu udeľovania.
- (168) *Konkurencieschopný a otvorený vnútorný trh by mal zabezpečiť rovnaké podmienky a umožniť európskym aj zahraničným hospodárskym subjektom súťažiť na základe kvality. Zahraničné subvencie môžu narúšať vnútorný trh a oslabovať rovnaké podmienky v postupoch verejného obstarávania, napríklad keď úspešné hospodárske subjekty využívajú zahraničné subvencie. S cieľom napraviť toto riziko sa nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560¹ stanovili pravidlá a postupy na prešetrovanie zahraničných subvencií, ktoré skutočne alebo potenciálne narúšajú vnútorný trh, a v relevantných prípadoch na zabezpečenie nápravy týchto narušení. S cieľom zabezpečiť súlad medzi pravidlami uplatniteľnými na členské štáty a postupmi verejného obstarávania podľa tohto nariadenia by inštitúcie, orgány a výkonné agentúry Únie mali uplatňovať mutatis mutandis rovnaké pravidlá a postupy týkajúce sa zahraničných subvencií, ako sú stanovené v nariadení (EÚ) 2022/2560.*

¹ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh (Ú. v. EÚ L 330, 23.12.2022, s. 1).*

- (169) *S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci týkajúce sa procesných podrobností a súvisiacich položiek, pokiaľ ide o predbežné preskúmanie a hĺbkové prešetrovanie akýchkoľvek zahraničných finančných príspevkov získaných v rámci postupu verejného obstarávania. Uvedené vykonávacie právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹.*
- (170) V súlade so smernicou 2014/24/EÚ by malo byť možné overiť, či je hospodársky subjekt vylúčený, uplatňovať podmienky účasti a kritériá na vyhodnotenie ponúk, ako aj overiť súlad so súťažnými podkladmi v ťubovoľnom poradí. Malo by byť teda možné vyradiť ponuky na základe kritérií na vyhodnotenie ponúk bez toho, aby sa vopred kontroloval príslušný uchádzač v súvislosti s kritériami vylúčenia alebo podmienkami účasti.
- (171) Zákazky by sa mali zadávať na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky v súlade s článkom 67 smernice 2014/24/EÚ.

¹ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).*

- (172) V záujme právnej istoty treba upresniť, že podmienky účasti sú prísne naviazané na hodnotenie záujemcov alebo uchádzačov a že kritériá na vyhodnotenie ponúk sú prísne naviazané na hodnotenie ponúk. S cieľom zosúladiť pravidlá Únie v oblasti verejného obstarávania so smernicou 2014/24/EÚ by verejní obstarávatelia mali mať možnosť použiť ako kritérium na vyhodnotenie ponúk aj organizáciu, kvalifikáciu a skúsenosti zamestnancov pridelených na plnenie zákazky, ak môžu významne ovplyvniť kvalitu plnenia zákazky a v dôsledku toho aj ekonomickú hodnotu ponuky. Verejní obstarávatelia, ktorí využívajú ktorékoľvek z týchto kritérií na vyhodnotenie ponúk, by mali vhodnými zmluvnými prostriedkami zabezpečiť, aby zamestnanci pridelení na plnenie zákazky účinne spĺňali stanovené kvalitatívne úrovne. Verejní obstarávatelia by mali súhlasiť s každým nahradením takýchto zamestnancov a mali by overiť, či títo náhradníci zaručujú rovnocennú úroveň kvality ako nahradení zamestnanci. Okrem toho by sa malo zabezpečiť, aby nedochádzalo k prekrývaniu a dvojitému hodnoteniu rovnakého prvku v rámci podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk.
- (173) ***S cieľom skrátiť časovo náročné postupy a*** umožniť verejným obstarávateľom plne využívať možnosti, ktoré ponúkajú dynamické nákupné systémy, je potrebné zjednodušiť pravidlá upravujúce tieto systémy. Uvedené systémy by sa mali prevádzkovať najmä vo forme užšej súťaže, čím by sa každému hospodárskemu subjektu, ktorý predloží žiadosť o účasť a spĺňa kritériá vylúčenia a podmienky účasti, umožnilo zúčastniť sa na postupoch verejného obstarávania vykonávaných prostredníctvom dynamického nákupného systému počas obdobia jeho platnosti, ktoré by nemalo byť obmedzené na štyri roky. Ponuky sa môžu predkladať aj vo forme elektronického katalógu, najmä pokiaľ ide o bežne dostupné výrobky alebo služby, ktoré sú všeobecne dostupné na trhu. Okrem toho by sa v záujme zníženia administratívneho zaťaženia malo v prípade konkrétneho verejného obstarávania v rámci dynamického nákupného systému upustiť od požiadavky na vymenovanie komisie pre otváranie a vyhodnotenie ponúk.

- (174) Vzhľadom na pokrok v oblasti digitalizácie postupov verejného obstarávania by sa malo objasniť, že verejné otváranie ponúk v prípade verejných súťaží sa môžu organizovať na diaľku prostredníctvom videokonferencií.
- (175) V záujme zjednodušenia a zosúladenia s pravidlami, ktoré sa vzťahujú na verejné obstarávanie inštitúcií Únie na svoj vlastný účet, by sa mala v oblasti vonkajších činností odstrániť povinnosť uverejňovať na webovom sídle Komisie zoznam vybraných záujemcov, ktorí majú byť vyzvaní na predloženie ponuky.
- (176) Verejné obstarávanie Únie by malo zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky Únie využívali účinne, transparentne a náležite, pričom by sa súčasne malo znižovať administratívne zaťaženie príjemcov finančných prostriedkov Únie. V tejto súvislosti by elektronické obstarávanie malo prispievať k lepšiemu využívaniu finančných prostriedkov Únie a zlepšovať prístup všetkých hospodárskych subjektov k zákazkám. Všetky inštitúcie Únie, ktoré vykonávajú verejné obstarávanie, by na svojich webových sídlach mali uverejniť jasné pravidlá týkajúce sa nadobúdania, výdavkov a monitorovania, ako aj všetky zadané zákazky vrátane ich hodnoty.

- (177) Pri elektronickom obstarávaní by sa elektronická výmena informácií s účastníkmi mala v čo najväčšej miere opierať o existujúce normy, ako je jednotný európsky dokument pre obstarávanie stanovený vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2016/7¹ a normy v oblasti elektronickej fakturácie stanovené smernicou 2014/55/EÚ.
- (178) Mala by sa objasniť existencia štádia otvárania a hodnotenia pre každý postup. Rozhodnutie o zadaní zákazky by malo vždy vychádzať z hodnotenia.
- (179) Pri oznamovaní výsledku postupu by záujemcovia a uchádzači mali byť informovaní o dôvodoch, pre ktoré bolo takéto rozhodnutie prijaté, a malo by sa im poskytnúť podrobné odôvodnenie založené na obsahu hodnotiacej správy.
- (180) Je vhodné upresniť, že neúspešným uchádzačom, ktorí predložili ponuky spĺňajúce podmienky, by sa na ich žiadosť mali poskytnúť informácie o charakteristických znakoch a relatívnych výhodách úspešnej ponuky. Neúspešní uchádzači by mali na požiadanie dostať dodatočné informácie aj v prípade, že súlad ich ponuky nebol skontrolovaný z dôvodu vybraného poradia kritérií. Malo by sa tiež objasniť, že odmietnutí uchádzači by nemali mať prístup k takýmto informáciám.

¹ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/7 z 5. januára 2016, ktorým sa ustanovuje štandardný formulár pre jednotný európsky dokument pre obstarávanie (Ú. v. EÚ L 3, 6.1.2016, s. 16).

- (181) V prípade rámcových zmlúv s opätovným otvorením súťaže by nemala existovať povinnosť poskytnúť neúspešnému uchádzačovi informácie o charakteristických znakoch a relatívnych výhodách úspešnej ponuky, pretože získanie takýchto informácií stranami tej istej rámcovej zmluvy vždy, keď sa súťaž opätovne otvorí, by mohlo brániť spravodlivej súťaži medzi nimi.
- (182) Verejný obstarávateľ by mal mať možnosť zrušiť postup verejného obstarávania alebo ho čiastočne zrušiť v prípade zadávania zákaziek, ktoré sú rozdelené na časti, alebo verejného obstarávania s využitím viacerých zdrojov, a to pred tým, ako sa zmluva podpíše, a bez toho, aby záujemcovia alebo uchádzači mali nárok žiadať náhradu. Tým by nemali byť dotknuté situácie, keď verejný obstarávateľ konal tak, že sa v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie môže brať na zodpovednosť za vzniknuté škody.

- (183) Zadávanie zákaziek na základe verejného obstarávania s využitím viacerých zdrojov by sa malo povoliť v riadne odôvodnených prípadoch, najmä s cieľom vyhnúť sa prílišnej závislosti od jedného dodávateľa, pokiaľ ide o kritické zariadenia a služby, s prihliadnutím na ciele technologickej nezávislosti a kontinuity služieb.
- (184) Tak ako v prípade smernice 2014/24/EÚ je nevyhnutné upresniť podmienky, za akých je možné upraviť zákazku počas jej plnenia bez nutnosti nového postupu verejného obstarávania. Predovšetkým by sa nemal vyžadovať nový postup verejného obstarávania v prípade administratívnych zmien, univerzálnej sukcesie a uplatnenia presných a jednoznačných doložiek o preskúmaní alebo opcií, ktorými sa nemenia minimálne požiadavky pôvodného postupu. Nový postup verejného obstarávania by sa mal vyžadovať v prípade, ak sa v pôvodnej zákazke vykonajú závažné úpravy, najmä pokiaľ ide o rozsah a obsah vzájomných práv a povinností zmluvných strán vrátane rozdelenia práv duševného vlastníctva. Takéto úpravy poukazujú na zámer zmluvných strán opätovne dohodnúť základné podmienky zákazky, predovšetkým v prípade, ak by úpravy mali vplyv na výsledok postupu, pokiaľ by upravené podmienky boli súčasťou pôvodného postupu.

- (185) Na základe získaných skúseností sa ukázalo, že je potrebné objasniť, v ktorých prípadoch sa úprava považuje za zmenu predmetu zákazky.
- (186) Je potrebné stanoviť možnosť požadovať v prípade stavebných prác, tovaru alebo komplexných služieb záruku na plnenie, aby sa zaručilo dodržiavanie podstatných zmluvných záväzkov a zabezpečilo riadne plnenie počas celého trvania zákazky. Je tiež potrebné stanoviť možnosť požadovať zádržnú záruku, ktorá bude pokrývať obdobie záväznosti zmluvy, a to v súlade s obvyklou praxou v dotknutých odvetviach.
- (187) S cieľom určiť uplatniteľné finančné limity a postupy je nevyhnutné upresniť, či sú inštitúcie, výkonné agentúry a orgány Únie považované za verejných obstarávateľov. Za takýchto obstarávateľov by nemali byť považované v prípade, keď obstarávajú od centrálnej obstarávacej organizácie. Okrem toho inštitúcie Únie predstavujú jediný právny subjekt a ich útvary nemôžu medzi sebou uzatvárať zmluvy, ale len dohody o úrovni poskytovaných služieb.
- (188) Je vhodné zahrnúť do tohto nariadenia odkaz na finančné limity stanovené v smernici 2014/24/EÚ, ktoré sa vzťahujú na stavebné práce a na dodanie tovaru či poskytnutie služieb, a v smernici 2014/23/EÚ pre udeľovanie koncesií. Revízia uvedených finančných limitov stanovených v smerniciach 2014/24/EÚ a 2014/23/EÚ by sa tak mala priamo vzťahovať na verejné obstarávanie a koncesné zmluvy podľa tohto nariadenia.

- (189) Udeľovanie koncesíí by sa malo zjednodušiť tým, že sa na koncesné zmluvy budú uplatňovať finančné limity stanovené v smernici 2014/23/EÚ.
- (190) Na účely harmonizácie a zjednodušenia by sa mali štandardné postupy uplatniteľné na verejné obstarávanie vzťahovať aj na nákupy, ktoré upravuje zjednodušený režim pre zadávanie zákaziek na poskytnutie sociálnych a iných osobitných služieb uvedený v článku 74 smernice 2014/24/EÚ. Finančný limit pre nákupy, na ktoré sa vzťahuje zjednodušený režim, by sa preto mal zosúladiť s finančným limitom pre zákazky na poskytnutie služieb.
- (191) S cieľom lepšie prispôbiť postupy **verejného obstarávania** trhovým podmienkam mimo Únie by toto nariadenie malo obsahovať osobitné ustanovenia, na základe ktorých delegácie Únie zadávajú zákazky na vlastný účet v tretích krajinách. Preto je vhodné zrevidovať finančné limity na zadávanie zákaziek, ktoré uplatňujú delegácie Únie v tretích krajinách, a zosúladiť ich s finančnými limitmi uplatňovanými na zadávanie zákaziek v oblasti vonkajších činností.
- (192) Je potrebné spresniť podmienky uplatňovania odkladnej lehoty, ktorá sa má dodržať pred podpisom zmluvy alebo rámcovej zmluvy.

- (193) Pravidlá uplatniteľné na verejné obstarávanie v oblasti vonkajších činností by mali byť v súlade so zásadami stanovenými v smerniciach 2014/23/EÚ a 2014/24/EÚ.
- (194) Pravidlá týkajúce sa prístupu k verejnému obstarávaniu, ktoré sa uplatňujú v čase predkladania ponúk, ako aj počas plnenia zmluvy, by mali zahŕňať podmienky stanovené vo vykonávacích aktoch (opatrenia v rámci nástroja medzinárodného obstarávania) prijaté v rámci nariadenia *Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1031*¹, ako aj príslušné povinnosti úspešných uchádzačov stanovené v uvedenom nariadení.
- (195) S cieľom zjednodušiť a zefektívniť existujúce pravidlá a zlepšiť zrozumiteľnosť pravidiel verejného obstarávania treba preskúpiť všeobecné ustanovenia o verejnom obstarávaní, ako aj osobitné ustanovenia uplatniteľné na verejné obstarávanie v oblasti vonkajších činností a odstrániť zbytočnú duplicitu a krížové odkazy.
- (196) Je potrebné spresniť, ktoré hospodárske subjekty majú prístup k verejnému obstarávaniu podľa tohto nariadenia v závislosti od miesta ich usadenia, a výslovne stanoviť možnosť takéhoto prístupu aj pre medzinárodné organizácie.

¹ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1031 z 23. júna 2022 o prístupe hospodárskych subjektov, tovaru a služieb z tretích krajín na trhy Únie s verejným obstarávaním a koncesiami a o postupoch podporujúcich rokovania o prístupe hospodárskych subjektov, tovaru a služieb z Únie na trhy tretích krajín s verejným obstarávaním a koncesiami (nástroj medzinárodného obstarávania - NMO) (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 1).*

- (197) V riadne odôvodnených prípadoch, ak *má zákazku zadať delegácia Únie v tretej krajine alebo* sa má zákazka zadať *vylučne v záujme delegácie Únie* v tretej krajine, by zodpovedný povoluujúci úradník mal mať možnosť umožniť prístup k postupu verejného obstarávania fyzickým alebo právnickým osobám usadeným v tretej krajine, ktorá nemá osobitnú dohodu s Úniou v oblasti verejného obstarávania. Táto flexibilita by sa mala poskytnúť najmä vtedy, ak v krajinách, ktoré majú prístup k verejnému obstarávaniu na základe osobitnej dohody s Úniou v oblasti verejného obstarávania, nie sú usadené žiadne fyzické alebo právnické osoby, ktoré môžu poskytnúť požadovanú prácu, tovar alebo služby.
- (198) V snahe dosiahnuť rovnováhu medzi potrebou transparentnosti a väčšej súdržnosti pravidiel verejného obstarávania na jednej strane a potrebou zabezpečiť flexibilitu určitých technických aspektov týchto pravidiel na druhej strane by sa technické pravidlá verejného obstarávania mali stanoviť v prílohe k tomuto nariadeniu a právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmeny tejto prílohy, by sa mala delegovať na Komisiu.

- (199) Je potrebné objasniť rozsah pôsobnosti hlavy o grantoch, najmä pokiaľ ide o druhy akcií alebo subjektov, ktoré sú oprávnené na udelenie grantu, a právne záväzky, ktoré sa môžu použiť na pokrytie grantov. Predovšetkým by sa malo postupne ukončovať uplatňovanie rozhodnutí o grante vzhľadom na ich obmedzené používanie a postupné zavádzanie elektronických grantov. Štruktúra by sa mala zjednodušiť, a to presunutím ustanovení o nástrojoch, ktoré nie sú grantmi, do iných častí tohto nariadenia. Mala by sa objasniť povaha subjektov, ktoré môžu získať granty na prevádzku, a to tým, že sa už nebude odkazovať na subjekty, ktoré sledujú cieľ všeobecného záujmu Únie, keďže sa na ne vzťahuje pojem subjekty, ktorých cieľ je súčasťou politiky Únie a podporuje ju.
- (200) S cieľom zjednodušiť postupy a zlepšiť zrozumiteľnosť tohto nariadenia by sa mali zjednodušiť a zefektívniť ustanovenia týkajúce sa obsahu žiadosti o grant, výzvy na predkladanie návrhov a dohody o grante.
- (201) Aby sa uľahčilo vykonávanie akcií financovaných viacerými darcami, v prípade ktorých v čase viazania príspevku Únie nie je známe celkové financovanie akcie, treba objasniť spôsob, akým sa vymedzuje príspevok Únie a overuje jeho použitie.

- (202) *Mala by sa zaviesť nová kategória grantu s veľmi nízkou hodnotou, t. j. najviac vo výške 15 000 EUR, s cieľom zjednodušiť administratívne požiadavky pre žiadateľov o financovanie z prostriedkov Únie. Vzhľadom na veľmi nízku hodnotu takýchto grantov by sa malo upustiť od požiadaviek na predloženie čestného vyhlásenia a na posúdenie finančnej kapacity.*
- (203) *S cieľom ďalej zjednodušiť žiadosti o grant v súlade so správnym finančným riadením by mal mať povolujúci úradník možnosť na základe posúdenia rizika rozhodnúť, že kontroly finančnej kapacity sa zameriavajú len na hlavného žiadateľa.*
- (204) Skúsenosti získané z využívania jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania ukázali, že takéto formy financovania významne zjednodušujú administratívne postupy a podstatne znižujú riziko chyby. Bez ohľadu na oblasť intervencie Únie sú jednorazové platby, jednotkové náklady a paušálne sadzby vhodnou formou financovania, a to najmä v prípade štandardizovaných a opakujúcich sa akcií, ako je mobilita alebo odborná príprava. Navyše, keďže inštitúcie členských štátov realizujú inštitucionálnu spoluprácu medzi verejnými správami členských štátov a prijímajúcich alebo partnerských krajín (inštitucionálne partnerstvá), využívanie možností uplatňovania zjednodušeného vykazovania nákladov je odôvodnené a malo by posilniť ich zapojenie. V záujme zvýšenej efektívnosti by členské štáty a ostatní príjemcovia finančných prostriedkov Únie mali mať možnosť častejšieho využívania zjednodušeného vykazovania nákladov. V tomto kontexte by sa mali stanoviť flexibilnejšie podmienky pre využívanie jednorazových platieb, jednotkových nákladov a paušálnych sadzieb. Treba výslovne stanoviť zavedenie celkových jednorazových platieb vzťahujúcich sa na celkové oprávnené náklady na akciu alebo pracovný program. Okrem toho by sa s cieľom posilniť zameranie na výsledky malo uprednostniť financovanie založené na výstupoch. Jednorazové platby, jednotkové náklady a paušálne sadzby založené na vstupoch by sa mali zachovať ako alternatívna možnosť, ak nie je možné alebo vhodné, aby boli založené na výstupoch.

- (205) S cieľom zabezpečiť právnu istotu je potrebné objasniť, že ak má grant formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, ustanovenia o odhadovanom rozpočte, spolufinancovaní a predchádzaní dvojitému financovaniu sa neuplatňujú, pretože sa nemôžu uplatniť v prípade, že suma, ktorá sa má uhradiť, súvisí so stanovenými podmienkami alebo výsledkami a je oddelená od príslušných nákladov.
- (206) Administratívne postupy povoľovania jednorazových platieb, jednotkových nákladov a paušálnych sadzieb by sa mali zjednodušiť oprávnením zodpovedného povoľujúceho úradníka na takéto povoľovanie. V prípade potreby môže takéto povolenie udeliť Komisia vzhľadom na charakter činností alebo výdavkov alebo vzhľadom na počet dotknutých povoľujúcich úradníkov.
- (207) V záujme odstránenia rozdielov v dostupnosti údajov použitých na stanovenie jednorazových platieb, jednotkových nákladov a paušálnych sadzieb by sa malo umožniť použitie odborného posudku.
- (208) Hoci by sa mal častejšie využívať potenciál zjednodušených foriem financovania, malo by sa zabezpečiť dodržiavanie zásady správneho finančného riadenia, a najmä zásady hospodárnosti, efektívnosti a predchádzania dvojitému financovaniu. Na uvedený účel by mali zjednodušené formy financovania zabezpečiť, aby boli použité zdroje primerané cieľom, ktoré sa majú dosiahnuť, aby sa tie isté náklady nefinancovali z rozpočtu viac ako raz, aby sa dodržiavala zásada spolufinancovania a aby sa zabránilo celkovej nadmernej kompenzácii príjemcov finančných prostriedkov. Zjednodušené formy financovania by preto mali vychádzať zo štatistických alebo účtovných údajov, podobných objektívnych prostriedkov alebo odborného posudku. Okrem toho by sa mali naďalej uplatňovať vhodné overenia, kontroly a pravidelné posúdenia.

(209) Mal by sa objasniť rozsah overení a kontrol na rozdiel od pravidelných posúdení jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb. Uvedené overenia a kontroly by sa mali zamerať na splnenie podmienok vedúcich k uhradeniu jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb a v prípade potreby na dosahovanie výstupov a/alebo výsledkov. V rámci uvedených podmienok by sa nemalo vyžadovať podávanie správ o nákladoch, ktoré prijímateľ skutočne vynaložil. Ak výška jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania bola vopred stanovená zodpovedným povoliujúcim úradníkom alebo Komisiou, nemala by byť spochybnená prostredníctvom *ex post* kontrol. To by nemalo brániť zníženiu grantu v prípade nedostatočného, čiastočného alebo oneskoreného vykonávania alebo v prípade nezrovnalosti, podvodu alebo porušenia iných povinností. Grant by sa mal znížiť najmä v prípade, že neboli splnené podmienky pre výplatu jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb. Frekvencia a rozsah pravidelných posúdení by mali závisieť od vývoja a povahy nákladov, predovšetkým vzhľadom na podstatné zmeny trhových cien a iné relevantné okolnosti. Pravidelné posúdenie by mohlo viesť k úpravám jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb uplatniteľných na budúce dohody, nemalo by sa však používať na spochybnenie hodnoty jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb, ktoré už boli odsúhlasené. Pri pravidelnom posudzovaní jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb sa môže požadovať prístup k účtovníctvu prijímateľa na štatistické a metodické účely a takýto prístup je takisto nevyhnutný na účely predchádzania podvodom a ich odhaľovania.

- (210) Ak má grant formu paušálnych sadziieb, jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb, a teda neexistuje žiadne *ex post* overenie príslušných nákladov, nie je možné ani overiť, či oprávnené náklady vznikli počas trvania akcie. S cieľom zabezpečiť právnu istotu by sa malo objasniť, že *ex post* overeniami a kontrolami prijímateľov sa overí, či sa počas vykonávacieho obdobia dosiahlo splnenie podmienok, ktoré viedli k platbe paušálnych sadziieb, jednotkových nákladov alebo jednorazových platieb.
- (211) Aby sa uľahčila účasť malých organizácií na vykonávaní politík Únie v prostredí s obmedzenou dostupnosťou zdrojov, je potrebné uznať hodnotu práce poskytovanej dobrovoľníkmi ako oprávnené náklady. V dôsledku toho by takéto organizácie mali mať možnosť vo väčšej miere využívať prácu dobrovoľníkov v záujme získania spolufinancovania na akciu alebo pracovný program. Bez toho, aby bola dotknutá maximálna miera spolufinancovania stanovená v základnom akte, by sa v takýchto prípadoch mal grant Únie obmedziť na odhadované oprávnené náklady okrem nákladov, ktoré sa vzťahujú na prácu dobrovoľníkov. Keďže práca dobrovoľníkov je prácou poskytovanou tretími stranami bez toho, aby im prijímateľ vyplatil odmenu, týmto obmedzením sa vylučuje náhrada nákladov, ktoré prijímateľovi nevznikli. Okrem toho by hodnota práce dobrovoľníkov nemala presiahnuť 50 % nepeňažných príspevkov a akéhokoľvek iného spolufinancovania.

- (212) S cieľom zabezpečiť právnu istotu by sa malo objasniť, že ak sa nepeňažné príspevky tretích strán vo forme práce dobrovoľníkov uvádzajú v odhadovanom rozpočte ako oprávnené náklady, spolufinancovanie, na ktoré sa uplatňuje limit 50 %, by malo zahŕňať všetky zdroje financovania, t. j. grant Únie, nepeňažné príspevky aj iné zdroje financovania.
- (213) S cieľom chrániť jednu zo základných zásad verejných financií by sa v tomto nariadení mala zachovať zásada neziskovosti.
- (214) S cieľom zabezpečiť právnu istotu pri výpočte príspevku Únie v prípade zisku z grantu financovaného z rozpočtu by sa malo objasniť, že pri vymáhaní percentuálneho podielu zisku zodpovedajúceho príspevku Únie na oprávnené náklady by sa nemalo rozlišovať medzi skutočne vynaloženými nákladmi a zjednodušenými nákladmi.
- (215) Granty by sa v zásade mali udeľovať v nadväznosti na výzvu na predkladanie návrhov. Ak sa povolia výnimky, mali by sa z hľadiska rozsahu a trvania interpretovať a uplatňovať reštriktívne. Výnimočná možnosť udeliť grant bez výzvy na predkladanie návrhov subjektom s *de facto* alebo *de jure* monopolom by sa mala využiť len v prípade, že dotknuté subjekty sú jediné schopné vykonávať príslušné typy činností alebo boli takýmto monopolom poverené zo zákona alebo orgánom verejnej moci.

- (216) V rámci prechodu na elektronické granty a elektronické obstarávanie by sa od žiadateľov a uchádzačov malo vyžadovať, aby dôkaz o svojom právnom statuse a finančnej životaschopnosti predložili v rámci určitej lehoty len raz, a nemalo by sa od nich vyžadovať, aby doklady predkladali opätovne pri každom postupe udeľovania. Je preto nevyhnutné zosúladiť požiadavky na počet rokov, za ktoré sa budú dokumenty vyžadovať v prípade postupov udeľovania grantov a postupov verejného obstarávania.
- (217) Prijímateľ grantu môže poskytnúť finančnú podporu tretej strane na základe splnenia určitých podmienok, pričom suma vyplatená akejkoľvek tretej strane by nemala presiahnuť 60 000 EUR. Túto sumu **by malo byť možné** presiahnuť ■ , ak by dosiahnutie cieľov akcie bolo inak nemožné alebo mimoriadne náročné. S cieľom umožniť väčšiu flexibilitu pri **plnení** rozpočtu v krízových a núdzových situáciách by malo byť takisto možné presiahnuť uvedenú sumu bez individuálneho odôvodnenia v prípadoch humanitárnej pomoci, operácií núdzovej podpory, operácií civilnej ochrany alebo pomoci v rámci krízového riadenia.
Povoľujúci úradník by mal o takýchto prípadoch podať správu.

- (218) Ak si vykonávanie akcie alebo pracovného programu vyžaduje, aby prijímateľ uskutočnil verejné obstarávanie, malo by sa objasniť, že každý prijímateľ môže použiť svoje vlastné obstarávacie postupy za predpokladu, že sa nimi zabezpečí najlepší pomer ceny a kvality alebo prípadne najnižšia cena, a to bez ohľadu na to, či prijímateľ zadá verejnú zákazku a je verejným obstarávateľom v zmysle tohto nariadenia. Vymedzenie pojmu „zákazka“ by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (219) Malo by sa uľahčiť využívanie cien ako hodnotného druhu finančnej podpory, ktorý nesúvisí s predvídateľnými nákladmi, a mali by sa objasniť uplatniteľné pravidlá. Ceny by sa mali chápať ako doplnok, a nie náhrada iných nástrojov financovania, napríklad grantov.
- (220) Aby sa umožnilo flexibilnejšie využívanie cien, povinnosť podľa nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 uverejniť súťaže o ceny s jednotkovou hodnotou vo výške 1 000 000 EUR alebo viac vo vyhláseniach pripojených k návrhu rozpočtu by sa mala nahradiť povinnosťou predložiť predbežné informácie Európskemu parlamentu a Rade a výslovne uviesť takéto ceny v rozhodnutí o financovaní.

- (221) Ceny by mali byť udelené v súlade so zásadami transparentnosti a rovnakého zaobchádzania. V tejto súvislosti by sa mali stanoviť minimálne charakteristiky súťaží, najmä mechanizmy vyplatenia ceny víťazom po jej udelení, ako aj vhodné spôsoby uverejňovania. Zároveň je potrebné jednoznačne vymedziť postup udeľovania cien, a to od predloženia žiadostí cez poskytnutie informácií účastníkom až po oznámenie víťazného žiadateľa, ktorý by zodpovedal postupu udeľovania grantov.
- (222) V tomto nariadení by sa mali stanoviť zásady a podmienky uplatniteľné na finančné nástroje, rozpočtové záruky a finančnú pomoc a pravidlá týkajúce sa obmedzenia finančnej zodpovednosti Únie, boja proti podvodom a praniu špinavých peňazí, ukončovania finančných nástrojov a podávania správ.

- (223) V posledných rokoch Únia čoraz viac využíva finančné nástroje, ktoré umožňujú dosiahnuť vyšší pákový efekt rozpočtu, zároveň však vytvárajú finančné riziko pre rozpočet. Medzi uvedené finančné nástroje nepatria len finančné nástroje, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ, Euratom) č. 966/2012, ale aj iné nástroje, ako sú rozpočtové záruky a finančná pomoc, ktoré sa predtým riadili len pravidlami stanovenými v príslušných základných aktoch. Je dôležité vytvoriť spoločný rámec na zabezpečenie jednotnosti zásad uplatniteľných na tento súbor nástrojov a zoskupiť tieto zásady v novej hlave tohto nariadenia, ktorá by okrem súčasných pravidiel vzťahujúcich sa na finančné nástroje zahŕňala aj oddiely týkajúce sa rozpočtových záruk a finančnej pomoci pre členské štáty alebo tretie krajiny.
- (224) Finančné nástroje a rozpočtové záruky môžu významne prispievať k znásobeniu účinku finančných prostriedkov Únie, ak sa takéto finančné prostriedky spájajú s inými finančnými prostriedkami a zahŕňajú pákový efekt. Finančné nástroje a rozpočtové záruky by sa mali používať len vtedy, ak neexistuje riziko narušenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu alebo nesúladu s pravidlami štátnej pomoci.
- (225) V rámci ročných rozpočtových prostriedkov, ktoré Európsky parlament a Rada schvália pre daný program, by sa finančné nástroje a rozpočtové záruky mali používať na základe *ex ante* hodnotenia, ktorým sa preukáže, že sú účinné na dosiahnutie cieľov politiky Únie.

- (226) Finančné nástroje, rozpočtové záruky a finančná pomoc by sa mali schvaľovať prostredníctvom základného aktu. Ak sa finančné nástroje v riadne odôvodnených prípadoch zriadia bez základného aktu, Európsky parlament a Rada by ich mali schváliť v rozpočte.
- (227) Mali by sa vymedziť nástroje potenciálne spadajúce pod hlavu X, ako sú úvery, záruky, kapitálové investície, kvázi-kapitálové investície a nástroje na zdieľanie rizika. Definícia nástrojov na zdieľanie rizika by mala umožňovať zahrnutie zníženia kreditného rizika pre projektové dlhopisy, ktoré pokrýva riziko dlhovej služby projektu a znižuje kreditné riziko držiteľov dlhopisov prostredníctvom znížení kreditného rizika vo forme úveru alebo záruky.
- (228) Akékoľvek splátky z finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky by sa mali použiť na nástroj alebo záruku, ktoré splátku vytvorili, s cieľom zvýšiť efektívnosť uvedeného nástroja alebo záruky, ak sa v základnom akte nestanovuje inak, a mali by sa zohľadniť pri navrhovaní budúcich rozpočtových prostriedkov pre daný nástroj alebo záruku.

- (229) *V tomto nariadení sa stanovuje, že Komisia je splnomocnená v príslušnom základnom akte požičať si v mene Únie alebo Euratomu na účely ďalšieho poskytovania príslušných súm prijímajúcim členským štátom alebo tretím krajinám za podmienok, ktoré sa vzťahujú na toto vypožičiavanie. V tejto súvislosti sú peňažné toky medzi vypožičanými finančnými prostriedkami a úvermi vzájomne vyrovnané. Únia by tak mala vykonávať trhové operácie na základe potrieb v oblasti úhrad pre každý konkrétny prípad poskytovania úverov, čo obmedzuje možnosť koherentne plánovať rôzne operácie vypožičiavania prostriedkov a zvoliť takú štruktúru splatnosti, ktorá bude optimálna vzhľadom na náklady.*
- (230) *Financovanie jednotlivých programov finančnej pomoci prostredníctvom samostatných metód financovania vytvára náklady a zložitosť, keďže rôzne programy finančnej pomoci súťažia o obmedzený počet možností financovania. Dochádza k fragmentácii ponuky dlhových cenných papierov Únie a znižuje sa likvidita a záujem investorov o samostatné programy, hoci všetky dlhové cenné papiere Únie majú rovnakú a vysokú úverovú bonitu. Finančná pomoc by sa preto mala organizovať podľa jednotnej metódy financovania, ktorá zvyšuje likviditu dlhopisov Únie, ako aj atraktivnosť a nákladovú efektívnosť emisií dlhopisov Únie.*

- (231) *Nedávne skúsenosti s potrebami financovania pre Ukrajinu poukázali na nevýhody rozdrobeného prístupu k organizácii dlhu Únie. S cieľom posilniť postavenie Únie ako emitenta dlhopisov denominovaných v eurách je nevyhnutné, aby sa všetky nové emisie organizovali prostredníctvom jednotnej metódy financovania, s výnimkou riadne odôvodnených prípadov, ako je emisia Euratomu, malá emisia a financovanie programov finančnej pomoci, v prípade ktorých základné akty nadobudli účinnosť pred 9. novembrom 2022.*
- (232) *Model jednotnej metódy financovania a väčšina prvkov infraštruktúry potrebnej na jej implementáciu už boli stanovené vo forme diverzifikovanej stratégie financovania podľa rozhodnutia (EÚ, Euratom) 2020/2053. Uvedená stratégia umožnila úspešnú mobilizáciu finančných prostriedkov na granty a úvery podľa nariadenia (EÚ) 2021/241 a na celý rad ďalších programov Únie uvedených v nariadení Rady (EÚ) 2020/2094¹. Vzhľadom na očakávanú zložitosť operácií potrebných na uspokojenie naliehavých potrieb financovania Ukrajiny a s cieľom pripraviť sa na možné budúce operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov je vhodné stanoviť diverzifikovanú stratégiu financovania ako jednotnú metódu financovania na vykonávanie operácií vypožičiavania si prostriedkov.*

¹ *Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 23).*

- (233) *Využívanie diverzifikovanej stratégie financovania by malo umožniť pružné vykonávanie programu financovania pri plnom dodržiavaní zásad rozpočtovej neutrality a rozpočtovej rovnováhy, ako sa stanovujú v článku 310 ods. 1 ZFEÚ. Náklady programu financovania by mali v plnej miere znášať prijímatelia na základe jednotnej metodiky rozdeľovania nákladov, ktorou sa zabezpečí transparentné a proporcionálne rozdelenie nákladov. Povinnosti týkajúce sa splácania či vrátenia finančnej pomoci by sa mali v súlade s týmto nariadením naďalej vzťahovať na jej prijímateľov.*
- (234) *Vykonávanie diverzifikovanej stratégie financovania by si vyžadovalo, aby sa pri všetkých programoch vypožičiavania si prostriedkov a poskytovaní úverov, ktoré ju využívajú, dodržiaval jednotný súbor pravidiel.*
- (235) *Diverzifikovaná stratégia financovania by mala Komisii poskytnúť väčšiu flexibilitu, pokiaľ ide o načasovanie a splatnosť jednotlivých transakcií financovania, a umožniť pravidelné a stabilné vyplácanie prostriedkov rôznym prijímateľským krajinám. Takáto stratégia by mala byť založená na združovaní nástrojov financovania. Tým by sa Komisii poskytla flexibilita, aby mohla platby prijímateľom plánovať nezávisle od trhových podmienok v čase vyplácania, a zároveň by sa znížilo riziko, že Komisia bude musieť získať pevne stanovené sumy za nestálych alebo nepriaznivých podmienok.*

- (236) *Poskytnutie takejto flexibility Komisii by si vyžadovalo zavedenie spoločného fondu likvidity. Takáto centralizovaná funkcia likvidity by zvýšila odolnosť kapacity financovania Únie, ktorá by tak bola schopná odolávať dočasným nesúladam medzi všetkými kladnými a zápornými peňažnými tokmi na základe spoľahlivej kapacity prognózovania likvidity.*
- (237) *Komisia by mala vykonať všetky potrebné transakcie zamerané na pravidelnú prítomnosť na kapitálovom trhu, dosiahnutie čo najlepších nákladov na financovanie a uľahčenie transakcií s dlhovými cennými papiermi Únie a Euratomu.*
- (238) *V dôsledku rozšírenia diverzifikovanej stratégie financovania na širšiu škálu programov je preto vhodné, aby Komisia stanovila potrebné opatrenia na jej vykonávanie. Tieto opatrenia by mali zahŕňať rámec riadenia, postupy riadenia rizík a metodiku rozdelenia nákladov, ktorá by mala byť v súlade s článkom 223 ods. 4 písm. e) tohto nariadenia. Aby sa zaistila transparentnosť, Komisia by mala pravidelne a komplexne informovať Európsky parlament a Radu o všetkých aspektoch svojej stratégie vypožičiavania si prostriedkov a riadenia dlhu.*

- (239) *V záujme právnej istoty a jasnosti, pokiaľ ide o už poskytnutú finančnú pomoc a makrofinančnú pomoc podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2463¹, by sa pravidlá tohto nariadenia týkajúce sa diverzifikovanej stratégie financovania mali uplatňovať len na programy finančnej pomoci, ktorých základné akty nadobúdajú účinnosť 9. novembra 2022 alebo neskôr.*
- (240) Je dôležité, aby sa auditované finančné výkazy v prípade finančných nástrojov a rozpočtových záruk implementovaných v rámci nepriameho riadenia poskytli včas, aby ich Dvor audítorov mohol zohľadniť pri predkladaní svojich pripomienok k predbežnej účtovnej závierke.
- (241) Je vhodné uznať zosúladenie záujmov pri plnení cieľov politik Únie, a najmä to, že EIB a EIF majú špecifické odborné znalosti na implementáciu finančných nástrojov a rozpočtových záruk.
- (242) EIB a EIF, ktoré konajú ako skupina, by mali mať možnosť vzájomne na seba preniesť časť implementácie, ak takýto prenos môže byť v prospech vykonávania danej akcie, a to v súlade s bližším vymedzením v príslušnej dohode s Komisiou.

¹ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2463 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje nástroj na poskytovanie podpory Ukrajine na rok 2023 (makrofinančná pomoc +) (Ú. v. EÚ L 322, 16.12.2022, s. 1).*

- (243) V záujme konzistentnosti a s cieľom zohľadniť viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 je v prípade finančných nástrojov a rozpočtových záruk potrebné objasniť určité ustanovenia o podávaní správ osobami alebo subjektmi implementujúcimi finančné prostriedky Únie v rámci nepriameho riadenia a o uplatňovaní hlavy X v prípade ich kombinácie s doplnkovou podporou z rozpočtu vrátane grantov a kombinácie s finančnými prostriedkami Únie implementovanými v rámci zdieľaného riadenia.
- (244) Malo by sa objasniť, že v prípadoch, keď sú finančné nástroje alebo rozpočtové záruky kombinované s doplnkovými formami podpory z rozpočtu, mali by sa pravidlá týkajúce sa finančných nástrojov a rozpočtových záruk uplatňovať na celé opatrenie. Takéto pravidlá by sa mali v prípade potreby doplniť osobitnými požiadavkami stanovenými v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach.

- (245) Implementácia finančných nástrojov a rozpočtových záruk financovaných z rozpočtu by sa mala riadiť politikou Únie týkajúcou sa jurisdikcií, ktoré nespolupracujú na daňové účely, a jej aktualizáciami, ako sa stanovuje v príslušných právnych aktoch Únie a záveroch Rady, najmä záveroch Rady z 8. novembra 2016 o kritériách vypracovania zoznamu EÚ obsahujúceho jurisdikcie, ktoré nespolupracujú na daňové účely, a o procese vedúcom k vypracovaniu tohto zoznamu¹ a ich prílohe, ako aj záveroch Rady z 5. decembra 2017 o zozname EÚ obsahujúcom jurisdikcie, ktoré nespolupracujú na daňové účely², a ich prílohách.
- (246) Rozpočtové záruky a finančná pomoc členským štátom alebo tretím krajinám sú všeobecne mimorozpočtové operácie, ktoré majú výrazný vplyv na súvahu Únie. Aj keď zostávajú všeobecne mimorozpočtovými operáciami, ich začlenenie do tohto nariadenia poskytuje silnejšiu ochranu finančných záujmov Únie a jasnejší rámec ich schvaľovania, riadenia a účtovania.
- (247) Únia začala dôležité iniciatívy založené na rozpočtových zárukách, ako je Európsky fond pre strategické investície (ďalej len „EFSI“) alebo Európsky fond pre udržateľný rozvoj (ďalej len „EFSD“). Tieto nástroje sú charakteristické tým, že vytvárajú pre Úniu podmienené záväzky a zahŕňajú tvorbu rezerv, aby bol k dispozícii vankúš likvidity umožňujúci, aby rozpočet reagoval systematickým spôsobom na platobné záväzky, ktoré môžu vyplývať z týchto podmienených záväzkov. V záujme zaručenia úverového ratingu Únie, a teda aj jej schopnosti poskytovať účinné financovanie, je dôležité, aby sa pri schvaľovaní podmienených záväzkov, tvorbe rezerv na podmienené záväzky a monitorovaní takýchto záväzkov dodržiaval spoľahlivý súbor pravidiel, ktoré by sa mali uplatňovať na všetky rozpočtové záruky.

¹ Ú. v. EÚ C 461, 10.12.2016, s. 2.

² Ú. v. EÚ C 438, 19.12.2017, s. 5.

- (248) Podmienené záväzky vyplývajúce z rozpočtových záruk môžu zahŕňať širokú škálu finančných a investičných operácií. Možnosť uplatnenia rozpočtovej záruky nie je možné s plnou určitosťou naplánovať na ročnom základe ako v prípade úverov, ktoré majú stanovený harmonogram splácania. Preto je nevyhnutné stanoviť rámec schvaľovania a monitorovania podmienených záväzkov, ktorým by sa zabezpečilo úplné a nepretržité dodržiavanie stropu pre ročné platobné rozpočtové prostriedky stanoveného v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2020/2053.
- (249) V uvedenom rámci by sa malo stanoviť aj riadenie a kontrola vrátane pravidelného podávania správ o finančnej expozícii Únie. Miera tvorby rezerv na finančné záväzky by sa mala stanoviť na základe riadneho posúdenia finančných rizík vyplývajúcich zo súvisiaceho nástroja. Udržateľnosť podmienených záväzkov by sa mala posudzovať každý rok v rámci rozpočtového postupu. Mal by sa zaviesť mechanizmus včasného varovania s cieľom zabrániť nedostatku rezerv na krytie finančných záväzkov.
- (250) Zvýšené využívanie finančných nástrojov, rozpočtových záruk a finančnej pomoci si vyžaduje mobilizáciu značného objemu platobných rozpočtových prostriedkov a vytvorenie príslušných rezerv. Aby sa dosiahol pákový efekt pri súčasnom zabezpečení primeranej úrovne ochrany pred finančnými záväzkami, je dôležité optimalizovať požadovanú tvorbu rezerv a dosiahnuť zvýšenie efektívnosti združením týchto rezerv v spoločnom rezervnom fonde. Okrem toho flexibilnejšie využívanie týchto spoločných rezerv umožňuje účinnú celkovú mieru tvorby rezerv, ktorá poskytuje požadovanú ochranu pri optimálnej výške zdrojov.

- (251) Pravidlá uplatniteľné na tvorbu rezerv a na spoločný rezervný fond by mali poskytovať pevný rámec vnútornej kontroly. Usmernenia uplatniteľné na správu zdrojov v spoločnom rezervnom fonde by mala stanoviť Komisia po konzultácii s účtovníkom Komisie. Povoľujúci úradníci finančných nástrojov, rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci by mali aktívne monitorovať finančné záväzky, za ktoré sú zodpovední, a finančný správca zdrojov spoločného rezervného fondu by mal spravovať hotovosť a aktíva fondu v súlade s pravidlami a postupmi, ktoré stanovil účtovník Komisie.

- (252) Rozpočtové záruky a finančná pomoc by sa mali riadiť rovnakým súborom zásad, aké boli stanovené pre finančné nástroje. Rozpočtové záruky by mali byť najmä neodvolateľné, bezpodmienečné a dostupné na požiadanie. Mali by sa implementovať v rámci nepriameho riadenia, alebo len výnimočne v rámci priameho riadenia. Mali by sa vzťahovať iba na finančné a investičné operácie a ich protistrany by mali na uvedené operácie prispievať vlastnými zdrojmi.
- (253) Finančná pomoc členským štátom alebo tretím krajinám by mala mať formu úveru, úverovej linky alebo akéhokoľvek iného nástroja, ktorý sa považuje za vhodný na zabezpečenie účinnosti tejto podpory. Na uvedený účel by mala byť Komisia splnomocnená v príslušnom základnom akte požičať si potrebné finančné prostriedky na kapitálových trhoch alebo od finančných inštitúcií, pričom sa vyhne zapojeniu Únie do akejkoľvek transformácie splatností, ktorá by ju vystavila úrokovému riziku alebo akémukoľvek inému obchodnému riziku.
- (254) Ustanovenia súvisiace s finančnými nástrojmi by sa mali uplatňovať čo najskôr s cieľom dosiahnuť očakávané zjednodušenie a účinnosť. Ustanovenia týkajúce sa rozpočtových záruk a finančnej pomoci, ako aj spoločného rezervného fondu by sa mali uplatňovať počnúc viacročným finančným rámcom na obdobie po roku 2020. Tento harmonogram umožní dôkladnú prípravu nových nástrojov riadenia podmienených záväzkov. Takisto umožní zosúladenie medzi zásadami uvedenými v hlave X a návrhom viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2020, ako aj osobitnými programami súvisiacimi s týmto rámcom.

- (255) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 1141/2014¹ stanovuje pravidlá týkajúce sa okrem iného financovania politických strán a politických nadácií na európskej úrovni, a to najmä pokiaľ ide o podmienky financovania, pridelovanie a distribúciu financovania, dary a príspevky, financovanie volebných kampaní do Európskeho parlamentu, refundovateľné výdavky, zákaz určitého financovania, účtovné záznamy, predkladanie správ a audit, implementáciu a kontrolu, sankcie, spoluprácu medzi Úradom pre európske politické strany a nadácie, povolujúcim úradníkom Európskeho parlamentu a členskými štátmi a transparentnosť.
- (256) Do tohto nariadenia by sa mali začleniť pravidlá týkajúce sa príspevkov z rozpočtu v prospech európskych politických strán, ako sú upravené v nariadení (EÚ, Euratom) č. 1141/2014.
- (257) Finančná podpora európskych politických strán by mala mať formu osobitných príspevkov, aby sa zohľadnili osobitné potreby týchto strán.
- (258) Aj keď sa finančná podpora udeľuje bez požadovania predkladania ročných pracovných programov, európske politické strany by mali riadne využitie finančných prostriedkov Únie odôvodňovať *ex post*. Predovšetkým by zodpovedný povolujúci úradník mal overovať, či sa finančné prostriedky použili na zaplatenie refundovateľných výdavkov, ako sa stanovujú vo výzve na predkladanie žiadostí o príspevky, v rámci lehôt stanovených v tomto nariadení. Príspevky európskym politickým stranám by sa mali použiť do konca rozpočtového roka nasledujúceho po roku ich pridelenia. Po uvedenej lehote by zodpovedný povolujúci úradník mal všetky nepoužité finančné prostriedky získať späť.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 z 22. októbra 2014 o štatúte a financovaní európskych politických strán a európskych politických nadácií (Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 1).

- (259) Finančné prostriedky Únie pridelené na financovanie prevádzkových nákladov európskych politických strán by sa nemali použiť na žiadne účely okrem tých, ktoré stanovuje nariadenie (EÚ, Euratom) č. 1141/2014, predovšetkým nie na priame alebo nepriame financovanie tretích strán, napríklad vnútroštátnych politických strán. Európske politické strany by mali využiť príspevky na zaplatenie určitého percenta súčasných a budúcich výdavkov, a nie výdavkov alebo dlhov, ktoré vznikli ešte pred podaním žiadostí o príspevky.
- (260) Pridelovanie príspevkov by sa takisto malo zjednodušiť a prispôbiť osobitostiam európskych politických strán, a to najmä vypustením kritérií výberu, zavedením všeobecného pravidla jednej úplnej platby predbežného financovania a možnosťou použiť jednorazové platby, paušálne financovanie a jednotkové náklady.
- (261) Príspevky z rozpočtu by sa mali pozastaviť, znížiť alebo zrušiť v prípade, ak európske politické strany porušia nariadenie (EÚ, Euratom) č. 1141/2014.
- (262) Sankcie, ktoré vychádzajú tak z tohto nariadenia, ako aj z nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014, by sa mali ukladať koherentným spôsobom a mali by dodržiavať zásadu ne bis in idem. V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 sa administratívne a/alebo peňažné sankcie stanovené v tomto nariadení nemajú ukladať v jednom z tých prípadov, keď už sankcie boli uložené na základe nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014.

- (263) Týmto nariadením by sa mal stanoviť všeobecný rámec, ktorý umožňuje použitie rozpočtovej podpory ako nástroja v oblasti vonkajších činností a zahŕňa povinnosť tretej krajiny poskytnúť Komisii primerané a včasné informácie na vyhodnotenie splnenia dohodnutých podmienok a ustanovení zabezpečujúcich ochranu finančných záujmov Únie.
- (264) S cieľom posilniť úlohu Európskeho parlamentu a Rady by sa mal objasniť postup zriadenia trustových fondov Únie. Je tiež potrebné spresniť zásady uplatniteľné na príspevky do trustových fondov Únie, najmä význam zabezpečenia príspevkov od iných darcov, ktoré odôvodňujú vytvorenie takýchto fondov so zreteľom na pridanú hodnotu. Okrem toho je potrebné objasniť zodpovednosť účastníkov finančných operácií a správnej rady trustového fondu Únie a vymedziť pravidlá, ktoré zabezpečia, aby boli darcovia spravodlivo zastúpení v správnej rade trustového fondu Únie a aby bolo použitie finančných prostriedkov podmienené kladným hlasovaním Komisie. Zároveň je dôležité podrobnejšie stanoviť požiadavky na podávanie správ vzťahujúce sa na trustové fondy Únie.

(265) Únia by mala mať možnosť zúčastňovať sa na globálnych iniciatívach, ak takáto účasť prispieva k dosiahnutiu cieľov politik Únie. S cieľom poskytnúť vhodný právny rámec pre účasť Únie na globálnych iniciatívach by sa ako nový nástroj plnenia rozpočtu mal zahrnúť príspevok Únie na takéto iniciatívy. Využívanie tohto nového finančného nástroja by podliehalo podmienkam, *ktorých splnenie by zabezpečilo úroveň ochrany porovnateľnú s ostatnými nástrojmi plnenia rozpočtu. Takéto podmienky by mali zahŕňať existenciu vhodných vnútorných a vonkajších systémov na boj proti podvodom a nezrovnalostiam, pričom systémy prevádzkované implementujúcimi subjektmi globálnej iniciatívy by sa mali považovať za vonkajšie systémy. Používanie ustanovení súvisiacich s globálnymi iniciatívami by malo byť obmedzené na prípady, keď iné nástroje plnenia rozpočtu neumožňujú dosiahnuť príslušné ciele politik Únie v rovnakom rozsahu a s rovnakým vplyvom. Ak je to možné a vhodné, Komisia by sa mala stať členom ktoréhokoľvek správneho orgánu alebo rovnocenného riadiaceho výboru globálnej iniciatívy s cieľom zabezpečiť účinné zastúpenie záujmov Únie. V záujme transparentnosti a účinného rozhodovania by Komisia mala čo najskôr poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade podrobné informácie o akomkoľvek plánovanom príspevku ku globálnej iniciatíve, aby mohli tieto informácie náležite zvážiť.*

- (266) S cieľom prispôsobiť sa pokroku v oblasti digitalizácie by platnosť zoznamov externých odborníkov vypracovaných na základe výzvy na vyjadrenie záujmu mala byť dlhšia, ako je trvanie viacročného programu, a to za predpokladu, že sa zabezpečí rotácia odborníkov a noví odborníci budú môcť vyjadriť svoj záujem. Okrem toho je potrebné umožniť inštitúciám Únie prilákať vysokokvalifikovaných externých odborníkov s cieľom zabezpečiť vysokú kvalitu hodnotiaceho procesu a osobitných stanovísk a poradenstva, ktoré poskytujú odborníci. S cieľom úspešne konkurovať ostatným subjektom na trhu by inštitúcie Únie mali mať možnosť ponúkať vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch konkurenčnejšie odmeňovanie. V záujme právnej istoty by sa napokon mali objasniť pravidlá uplatniteľné na platených externých odborníkov s cieľom zohľadniť rôzne kroky v rámci postupu udeľovania.
- (267) S cieľom poskytnúť inštitúciám Únie jasný právny rámec na darovanie služieb, tovaru alebo stavebných prác by sa ako nový nástroj plnenia rozpočtu mali zahrnúť nefinančné donácie. Tento nástroj by sa nemal zamieňať so všeobecným rámcom podpory poskytovanej Úniou tretím krajinám, ktorý má širší charakter, ale môže zahŕňať nefinančné donácie. Vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19 **a dôsledky útočnej vojny Ruska proti Ukrajine** by takýto nástroj mal poskytovať stabilný právny základ, najmä pre budúce krízové a núdzové situácie, a mal by zabezpečiť, aby inštitúcie Únie mali vhodné nástroje rozpočtovej podpory na pomoc členským štátom, iným osobám a subjektom vtedy, keď je podpora najviac potrebná. Uvedený nástroj by sa mal implementovať v rámci priameho riadenia alebo v rámci nepriameho riadenia orgánom Únie. Súvisiace ustanovenia, ako sú vymedzenie pojmov, pozastavenie, ukončenie a zníženie a komisia pre vyhodnotenie, by sa mali zodpovedajúcim spôsobom upraviť. **V záujme správneho finančného riadenia by sa tovar, ktorý nepodlieha skaze, financovaný z administratívnych rozpočtových prostriedkov nemal darovať skôr, ako sa jeho hodnota čiastočne zníži.**

- (268) Podobne ako v prípade zavedenia nefinančných donácií by inštitúcie Únie mali mať možnosť udeľovať nefinančné ceny. Je to dôležité aj v záujme umožnenia súťaží medzi mladými ľuďmi, ktorí nemajú zriadený bankový účet vo svojom členskom štáte, ale môžu ľahko získať svoju odmenu v praktickej forme. Na tento účel by sa vymedzenie pojmu „ceny“ a ustanovenia o nich mali zodpovedajúcim spôsobom upraviť.
- (269) V súlade so zjednodušením existujúcich pravidiel a s cieľom vyhnúť sa zbytočnému opakovaniu by sa osobitné ustanovenia stanovené v druhej časti nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012, ktoré sa vzťahujú na EPZF, výskum, vonkajšie činnosti a osobitné fondy Únie, mali začleniť do príslušných častí tohto nariadenia, len ak sa dané ustanovenia ešte používajú a sú relevantné.
- (270) Ustanovenia o predkladaní účtovných závierok a o účtovníctve by sa mali zjednodušiť a objasniť. Z tohto dôvodu je preto vhodné zoskupiť všetky ustanovenia o ročných účtovných závierkach a iných finančných správach.
- (271) Lehoty na pripomienky Dvora audítorov k predbežnej účtovnej závierke a na predloženie konečnej účtovnej závierky by sa mali upraviť tak, aby sa zohľadnil harmonogram postupu udelenia absolútoría.

- (272) *Rozhodnutie o absolutóriu by sa malo vzťahovať na všetky príjmové a výdavkové účty Únie vrátane pripísaných príjmov a súvisiacich špecifických výdavkov, výsledný zostatok a majetok a záväzky Únie uvedené v súvahe vrátane majetku a záväzkov, ktoré vyplývajú z operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov. Podobne by preskúmanie všetkých príjmov Dvorom audítorov malo zahŕňať pripísané príjmy a súvisiace výdavky.*
- (273) Spôsob, akým inštitúcie Únie v súčasnosti podávajú správy o stavebných projektoch Európskemu parlamentu a Rade, by sa mal zlepšiť. Inštitúcie Únie by mali mať možnosť financovať nové stavebné projekty z príjmov získaných z už predaných budov. Preto by sa mal do ustanovení o stavebných projektoch zaviesť odkaz na ustanovenia o vnútorných pripísaných príjmoch. To by umožnilo plniť meniace sa potreby politiky inštitúcií Únie v oblasti budov, pričom by sa ušetrili náklady a zaviedla by sa väčšia flexibilita.
- (274) Komisia vo svojom oznámení o Európskej zelenej dohode podporuje obnovu budov s cieľom znížiť ich emisie a zvýšiť ich energetickú efektívnosť. Vzhľadom na rýchly vývoj trhu s energeticky hospodárnymi budovami existuje naliehavá potreba, aby inštitúcie Únie začlenili záväzky stanovené v Európskej zelenej dohode do svojej vlastnej politiky v oblasti budov a svoje budovy renovovali, **príčom by uprednostňovali energeticky najefektívnejšie investície**. Okrem toho si nedávny vývoj pracovných metód zrýchlený

pandémiou ochorenia COVID-19 vyžaduje prispôsobenie fondu kancelárskych priestorov inštitúcií Únie s cieľom vytvoriť politiku dynamického pracoviska. V dôsledku toho by sa **v súlade so zásadou správneho finančného riadenia a za predpokladu, že to povedie k úsporám**, malo povoliť financovanie štrukturálnych obnov prostredníctvom úverov.

Európsky parlament a Rada by mali dostať dostatočné informácie na účely predchádzajúceho schválenia, a to aj o pridanej hodnote plánovanej štrukturálnej obnovy a jej prínosu k zelenej transformácii. Výklad pojmu nové stavebné projekty by sa mal rozšíriť a mal by zahŕňať najmä **projekty týkajúce** sa štrukturálnej obnovy.

- (275) S cieľom prispôbiť pravidlá uplatniteľné na určité orgány Únie, podrobné pravidlá verejného obstarávania a podrobné podmienky a minimálny pomer efektívnej miery tvorby rezerv by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o rámcové nariadenie o rozpočtových pravidlách pre orgány zriadené podľa ZFEÚ a Zmluvy o Euratome, vzorové nariadenie o rozpočtových pravidlách pre subjekty verejno-súkromného partnerstva, zmeny prílohy I k tomuto nariadeniu, podrobné podmienky a metodiky výpočtu efektívnej miery tvorby rezerv a zmenu vymedzeného minimálneho pomeru efektívnej miery tvorby rezerv, ktorý by sa nemal stanoviť na úrovni nižšej ako 85 %. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

- (276) Niektoré úpravy týkajúce sa **poskytnutia prístupu k údajom** o príjemcoch finančných prostriedkov Komisii na účely uverejňovania a týkajúce sa elektronického zaznamenávania a uchovávanía údajov o príjemcoch finančných prostriedkov **a ich konečných užívateľoch výhod a prístupu** jednotného integrovaného informačného systému na účely hĺbkovej analýzy údajov a hodnotenia rizika **s cieľom analyzovať tieto údaje** by sa mali uplatňovať len na programy prijaté a financované **až** v rámci viacročného finančného rámca po roku 2027 s cieľom zabezpečiť bezproblémový prechod tým, že sa poskytne dostatočný čas na potrebné prispôsobenie elektronických dátových systémov a príslušných dohôd, ako aj na poskytovanie usmernení a odbornej prípravy.
- (277) **Komisia by mala do konca roka 2027 predložiť posúdenie pripravenosti jednotného integrovaného informačného systému. V uvedenom posúdení by mala vyhodnotiť, či je zabezpečená interoperabilita s príslušnými informačnými systémami a databázami vrátane informačných systémov a databáz členských štátov, čím sa umožní automatický prenos príslušných informácií pokiaľ možno v reálnom čase a zabráni sa duplicite podávania správ; či ukazovatele rizika používané v jednotnom integrovanom informačnom systéme sú dostatočne jednotné, objektívne, primerané a nevyhnutné na posúdenie rizika a či sú založené na spoľahlivých zdrojoch informácií; či jednotný integrovaný informačný systém umožňuje používanie umelej inteligencie na analýzu a interpretáciu údajov; a či je jednotný integrovaný informačný systém v súlade so všeobecnými zásadami ochrany údajov.**

- (278) V súlade s článkom 42 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1725 sa konzultovalo s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý vydal **7. júla 2022** svoje stanovisko.
- (279) Toto nariadenie by malo nadobudnúť účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

PREDMET, VYMEDZENIE POJMOV A VŠEOBECNÉ ZÁSADY

Článok 1

Predmet

Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá zostavovania a plnenia všeobecného rozpočtu Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „rozpočet“), ako aj predkladania a auditu ich účtovnej závierky.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „žiadateľ“ je fyzická osoba alebo subjekt s právnou subjektivitou alebo bez nej, ktorý predložil žiadosť v rámci postupu udeľovania grantov, postupu poskytovania nefinančných donácií alebo súťaže o ceny;
2. „dokument súvisiaci so žiadosťou“ je ponuka, žiadosť o účasť, žiadosť v nadväznosti na výzvu na vyjadrenie záujmu, žiadosť o grant, žiadosť o nefinančnú donáciu alebo žiadosť v súťaži o ceny;
3. „postup udeľovania“ je postup verejného obstarávania, postup udeľovania grantov, súťaž o ceny, postup poskytovania nefinančných donácií alebo postup výberu expertov alebo osôb či subjektov plniacich rozpočet podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c);
4. „základný akt“ je iný právny akt ako odporúčanie alebo stanovisko, ktorý poskytuje právny základ pre akciu a pre implementáciu zodpovedajúcich výdavkov zahrnutých v rozpočte alebo rozpočtovej záruky alebo finančnej pomoci krytej rozpočtom, a ktorý môže mať niektorú z týchto foriem:

- a) pri vykonávaní Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Zmluva o Euratome“) formu nariadenia, smernice alebo rozhodnutia v zmysle článku 288 ZFEÚ; alebo
- b) pri vykonávaní hlavy V Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) jednu z foriem uvedených v článku 28 ods. 1 a článku 31 ods. 2, článku 33, článku 42 ods. 4 a článku 43 ods. 2 Zmluvy o EÚ;
5. „prijímateľ“ je fyzická osoba alebo subjekt s právnou subjektivitou alebo bez nej, s ktorým sa podpísala dohoda o grante;
6. „mechanizmus alebo platforma kombinovaného financovania“ je rámec spolupráce zriadený medzi Komisiou a rozvojovými alebo inými verejnými finančnými inštitúciami s cieľom kombinovať nesplatné formy podpory a/alebo finančné nástroje a/alebo rozpočtové záruky z rozpočtu a splatné formy podpory z rozvojových alebo iných verejných finančných inštitúcií, ako aj od finančných inštitúcií súkromného sektora a investorov zo súkromného sektora;
7. „plnenie rozpočtu“ je vykonávanie činností súvisiacich s riadením, monitorovaním, kontrolou a auditom rozpočtových prostriedkov v súlade so spôsobmi plnenia stanovenými v článku 62;

8. „rozpočtový záväzok“ je operácia, ktorou zodpovedný povolujujúci úradník vyhradzuje rozpočtové prostriedky potrebné na pokrytie následných platieb s cieľom splniť právne záväzky;
9. „rozpočtová záruka“ je nástroj, prostredníctvom ktorého Únia podporuje program opatrení tým, že sa do rozpočtu zahrnie neodvolateľný a bezpodmienečný finančný záväzok, ktorého plnenie sa môže vyžadovať, ak by počas vykonávania programu nastala nejaká špecifikovaná udalosť, a ktorý zostáva v platnosti počas splatnosti záväzkov prijatých v rámci podporovaného programu;
10. „zákazka na nehnuteľnosti“ je zákazka, ktorá sa vzťahuje na kúpu a výmenu pozemkov, budov alebo iného nehnuteľného majetku, ich dlhodobý nájom, právo ich užívania, ich lízing, prenájom alebo kúpu na splátky s možnosťou alebo bez možnosti odkúpenia. Vzťahuje sa na existujúce budovy aj budovy pred dokončením za predpokladu, že záujemca na ne získal platné stavebné povolenie. Nevzťahuje sa na budovy navrhnuté v súlade so špecifikáciami verejného obstarávateľa, na ktoré sa vzťahujú zákazky na uskutočnenie stavebných prác;
11. „záujemca“ je hospodársky subjekt, ktorý prejavil záujem o účasť na užšej súťaži, súťažnom konaní s rokovaním, súťažnom dialógu, inovatívnom partnerstve, súťaži návrhov alebo rokovacom konaní alebo bol na účasť na nich pozvaný;
12. „centrálne obstarávacia organizácia“ je verejný obstarávateľ, ktorý poskytuje centralizované obstarávacie činnosti a prípadne pomocné obstarávacie činnosti;
13. „overenie“ je verifikácia konkrétneho aspektu príjmovej alebo výdavkovej operácie;

14. „koncesná zmluva“ je odplatná zmluva uzavretá písomne medzi jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi v zmysle článkov 177 a 181 s cieľom poveriť hospodársky subjekt uskutočnením stavebných prác alebo poskytnutím a riadením služieb (ďalej len „koncesia“), kde:
- a) odmenou je buď len právo na využívanie stavieb alebo služieb, alebo toto právo spolu s platbou;
 - b) uzavretie koncesnej zmluvy zahŕňa prenesenie prevádzkového rizika, ktoré vzniká pri využívaní predmetných stavieb alebo služieb, na koncesionára, pričom takéto riziko zahŕňa riziko na strane dopytu alebo ponuky alebo obe tieto riziká. Predpokladá sa, že koncesionár preberá prevádzkové riziko, ak za bežných prevádzkových podmienok nie je zaručená návratnosť vynaložených investícií alebo nákladov vzniknutých pri prevádzkovaní predmetných stavieb alebo služieb;
15. „fáza tvorby rezerv“ je obdobie, počas ktorého sa globálna rezerva vypláca do spoločného rezervného fondu;
16. „podmienený záväzok“ je potenciálny finančný záväzok, ktorý by mohol vzniknúť v závislosti od výsledkov budúcej udalosti;
17. „zákazka“ je verejná zákazka alebo koncesná zmluva alebo, pokiaľ ide o hlavu VIII, subdodávateľská zmluva alebo nákupná zmluva uzavretá prijímateľom;
18. „dodávateľ“ je hospodársky subjekt, s ktorým bola podpísaná verejná zákazka;

19. „dohoda o príspevku“ je dohoda uzatvorená s osobami alebo subjektmi, ktoré implementujú finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) bodov ii) až viii);
20. „kontrola“ je akékoľvek opatrenie prijaté s cieľom poskytnúť primerané uistenie, pokiaľ ide o účinnosť, efektívnosť a hospodárnosť operácií, spoľahlivosť podávania správ, ochranu majetku a informácií, predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam a ich odhaľovanie a nápravu a s nimi súvisiace následné opatrenia, a primerané riadenie rizík súvisiacich so zákonnosťou a správnosťou príslušných transakcií, a to pri zohľadnení viacročnej povahy programov, ako aj charakteru príslušných platieb. Kontroly môžu zahŕňať rôzne overenia, ako aj realizáciu akýchkoľvek politík a postupov na dosiahnutie cieľov uvedených v prvej vete;
21. „protistrana“ je zmluvná strana, ktorej sa poskytuje rozpočtová záruka;
22. „kríza“ je:
- a) situácia okamžitého alebo bezprostredného nebezpečenstva, pri ktorej hrozí, že vyústi do ozbrojeného konfliktu alebo destabilizácie krajiny alebo jej susedstva;
 - b) situácia spôsobená prírodnými katastrofami, krízou zapríčinenou človekom, ako sú vojny a iné konflikty, alebo mimoriadnymi okolnosťami s porovnateľnými účinkami súvisiacimi okrem iného so zmenou klímy, verejným zdravím a zdravím zvierat, núdzovými situáciami týkajúcimi sa **potravinovej bezpečnosti a** bezpečnosti potravín a globálnymi ohrozeniami zdravia, ako sú **epidémie a** pandémie, zhoršovaním životného prostredia, obmedzením prístupu k energii a prírodným zdrojom alebo s extrémnou chudobou;

23. „zrušenie viazanosti“ je úkon, ktorým zodpovedný povolujujúci úradník úplne alebo čiastočne zruší vyhradenie rozpočtových prostriedkov, ktoré sa predtým uskutočnilo prostredníctvom rozpočtového záväzku;
24. „dynamický nákupný systém“ je plne elektronický postup na vykonávanie bežných nákupov položiek všeobecne dostupných na trhu;
25. „hospodársky subjekt“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, vrátane verejného subjektu, alebo skupina takýchto osôb, ktorá ponúka dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb alebo dodanie nehnuteľného majetku;
26. „kapitálová investícia“ je poskytnutie kapitálu spoločnosti, ktorý sa investuje priamo alebo nepriamo výmenou za úplné alebo čiastočné vlastníctvo danej spoločnosti, pričom kapitálový investor môže prevziať časť kontroly nad riadením spoločnosti a môže sa podieľať na zisku spoločnosti;
27. „európsky úrad“ je administratívna štruktúra zriadená Komisiou alebo Komisiou a jednou alebo viacerými inými inštitúciami Únie na vykonávanie osobitných prierezových úloh;

28. „konečné správne rozhodnutie“ je rozhodnutie správneho orgánu s konečným a záväzným účinkom v súlade s príslušným právom;
29. „finančné aktívum“ je akékoľvek aktívum, ktoré má formu hotovosti, nástroja vlastného imania subjektu vo verejnom alebo súkromnom vlastníctve alebo formu zmluvného práva na získanie hotovosti alebo iného finančného aktíva od takéhoto subjektu;
30. „finančný nástroj“ je opatrenie Únie vo forme finančnej podpory poskytovanej z rozpočtu s cieľom dosiahnuť jeden alebo viaceré špecifické ciele politik Únie, ktoré môže mať podobu kapitálových alebo kvázi-kapitálových investícií, úverov alebo záruk alebo iných nástrojov na zdieľanie rizika a ktoré sa v náležitých prípadoch môže kombinovať s inými formami finančnej podpory alebo s finančnými prostriedkami v rámci zdieľaného riadenia alebo s finančnými prostriedkami Európskeho rozvojového fondu (ďalej len „ERF“);
31. „finančný záväzok“ je zmluvná povinnosť dodať hotovosť alebo iné finančné aktívum inému subjektu;
32. ***„zahraničná subvencia“ je finančný príspevok v zmysle článku 3 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2022/2560 poskytnutý tret'ou krajinou, na ktorý sa vzťahuje opis uvedený v článku 3 ods. 1 uvedeného nariadenia;***
33. „rámcová zmluva“ je verejná zákazka uzavretá medzi jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi, ktorej účelom je stanoviť podmienky upravujúce konkrétne zmluvy na jej základe, ktoré sa uzavrujú počas daného obdobia, najmä pokiaľ ide o cenu a v náležitých prípadoch aj o predpokladané množstvo;

34. „globálna rezerva“ je celková suma zdrojov, ktorá sa považuje za potrebnú počas celého obdobia trvania rozpočtovej záruky alebo finančnej pomoci tretej krajine v dôsledku uplatnenia miery tvorby rezerv uvedenej v článku 214 ods. 1 na sumu rozpočtovej záruky alebo finančnej pomoci tretej krajine schválenú v základnom akte podľa článku 213 ods. 1 písm. b) a c);
35. „grant“ je finančný príspevok vo forme donácie. Ak sa takýto príspevok poskytuje v rámci priameho riadenia, riadi sa hlavou VIII;
36. „záruka“ je písomný záväzok prevziať zodpovednosť za celý dlh alebo záväzok tretej strany alebo za ich časť, alebo za úspešné plnenie záväzkov uvedenou treťou stranou v prípade, že dôjde k udalosti, ktorá aktivuje takúto záruku, napríklad k omeškaniu v splácaní úveru;
37. „záruka na požiadanie“ je záruka, ktorú musí ručiteľ uhradiť na požiadanie protistrany bez ohľadu na prípadné vady vo vymáhateľnosti pôvodného záväzku;
38. „nepeňažný príspevok“ je nefinančný zdroj, ktorý tretie strany bezplatne sprístupnia prijímateľovi;

39. „právny záväzok“ je úkon, ktorým zodpovedný povolujući úradník prijíma alebo stanovuje záväzok, ktorého dôsledkom je buď následná platba a uznanie výdavkov, na ktoré sa vzťahuje rozpočtový záväzok, alebo záväzok poskytnúť nefinančnú donáciu, a ktorý zahŕňa konkrétne dohody a zmluvy uzatvorené na základe dohôd o finančnom rámcovom partnerstve a rámcových zmlúv;
40. „pákový efekt“ je suma refundovateľného financovania poskytnutého oprávneným konečným príjemcom vydelená sumou príspevku Únie;
41. „riziko likvidity“ je riziko, že finančné aktívum držané v spoločnom rezervnom fonde sa nemusí predať počas určitého obdobia bez toho, aby vznikla významná strata;
42. „úver“ je dohoda, na základe ktorej sa veriteľ zaväzuje poskytnúť dlžníkovi peňažnú sumu v dohodnutej výške a na dohodnuté obdobie a podľa ktorej je dlžník povinný splatiť uvedenú sumu v dohodnutej lehote;
43. „grant s nízkou hodnotou“ je grant vo výške najviac 60 000 EUR;
44. „organizácia členského štátu“ je subjekt zriadený v členskom štáte ako verejnoprávny subjekt alebo súkromnoprávny subjekt poverený vykonávaním verejnej služby, pričom tento členský štát mu poskytuje primerané finančné záruky;

45. „spôsob plnenia“ je ktorýkoľvek zo spôsobov plnenia rozpočtu uvedených v článku 62, to znamená priame riadenie, nepriame riadenie a zdieľané riadenie;
46. „akcia, na ktorej sa podieľa viacero darcov“ je akákoľvek akcia, pri ktorej sa finančné prostriedky Únie spájajú s finančnými prostriedkami aspoň jedného ďalšieho darcu;
47. „verejné obstarávanie s využitím viacerých zdrojov“ je obstarávanie, v rámci ktorého sa plánuje zadať viacero zákaziek, ktoré sa písomne uzavrujú súbežne medzi viacerými hospodárskymi subjektmi a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi v zmysle článku 177 ods. 1 s cieľom poveriť rôznych dodávateľov, aby súbežne poskytovali rovnaké alebo takmer rovnaké služby, dodali rovnaký alebo takmer rovnaký tovar a uskutočnili rovnaké alebo takmer rovnaké stavebné práce;
48. „multiplikačný efekt“ je investícia oprávnených konečných príjemcov vydelená sumou príspevku Únie;
49. „mimovládna organizácia“ je dobrovoľná a nezisková organizácia, ktorá je nezávislá od vlády a ktorá nie je politickou stranou ani odborovou organizáciou;
50. „výstup“ sú prínosy dosiahnuté akciou určené v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach;

51. „účastník“ je záujemca alebo uchádzač v prípade postupu verejného obstarávania, žiadateľ v prípade postupu udeľovania grantov alebo postupu poskytovania nefinančných donácií, expert v prípade postupu výberu expertov, žiadateľ v prípade súťaže o ceny alebo osoba či subjekt, ktorí sa zúčastňujú na postupe implementácie finančných prostriedkov Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c);
52. „predpokladaný úspešný uchádzač“ je každý uchádzač v rámci postupu verejného obstarávania, ktorý sa umiestnil na prvom mieste a ktorý podlieha ďalším overeniam a predloženiu dokladov týkajúcich sa kritérií vylúčenia a/alebo podmienok účasti, aby ho komisia pre vyhodnotenie ponúk mohla navrhnúť ako úspešného uchádzača. Ak sa v rámci postupu zadávania zákazky počíta so zadaním zákazky viacerým uchádzačom, za predpokladaného úspešného uchádzača sa považujú uchádzači, ktorí sa umiestnili najvyššie v poradí, pričom ich počet zodpovedá počtu zákaziek, ktoré sa majú udeliť;
53. „cena“ je príspevok udeľovaný ako odmena v súťaži. Ak sa takýto príspevok poskytuje v rámci priameho riadenia, riadi sa hlavou IX;

54. „verejné obstarávanie“ je nadobudnutie stavebných prác, tovaru alebo služieb prostredníctvom zákazky a nadobudnutie alebo nájom pôdy, budov alebo iného nehnuteľného majetku, a to jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi od hospodárskych subjektov, ktoré títo verejní obstarávatelia vybrali;
55. „súťažný podklad“ je akýkoľvek dokument, ktorý verejný obstarávateľ pripravil alebo na ktorý odkazuje s cieľom opísať alebo určiť prvky postupu verejného obstarávania vrátane:
- a) opatrení na účely uverejňovania uvedených v článku 166;
 - b) výzvy na predkladanie ponúk;
 - c) špecifikácií verejného obstarávania vrátane technických špecifikácií a príslušných kritérií, alebo informatívnych dokumentov v prípade súťažného dialógu;
 - d) návrhu zmluvy;
56. „protichodné profesionálne záujmy“ sú situácie, v ktorých predchádzajúce alebo prebiehajúce profesijné činnosti hospodárskeho subjektu ovplyvňujú alebo môžu ovplyvniť jeho schopnosť plniť zákazku nezávisle nestranne a objektívne;

57. „verejná zákazka“ je odplatná zmluva uzavretá písomne medzi jedným alebo viacerými hospodárskymi subjektmi a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi v zmysle článkov 177 a 181 s cieľom získať oproti úhrade ceny zaplatenej úplne alebo čiastočne z rozpočtu dodanie hnutel'ného alebo nehnuteľného majetku, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb, pričom takáto zmluva zahŕňa:
- a) zákazky na nehnuteľnosti;
 - b) zákazky na dodanie tovaru;
 - c) zákazky na uskutočnenie stavebných prác;
 - d) zákazky na poskytnutie služieb;
58. „kvázi-kapitálová investícia“ je druh financovania, ktoré stojí medzi kapitálovým a dlhovým financovaním, pričom vykazuje vyššie riziko ako nadriadený dlh a nižšie riziko ako základný kapitál, a ktoré môže byť štruktúrované ako dlh, zvyčajne nezabezpečený a podriadený a v niektorých prípadoch konvertibilný na akcie alebo na prioritné akcie;
59. „príjemca finančných prostriedkov“ je prijímateľ, dodávateľ, platený externý expert alebo osoba či subjekt, ktorí prijímajú ceny, nefinančné donácie alebo podporu z rozpočtu v rámci finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky alebo implementujú finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c);
60. „zmluva o repo transakcii“ je predaj cenných papierov za hotovosť s dohodou o ich spätnom odkúpení k určenému budúcemu dátumu alebo na požiadanie;

61. „rozpočtové prostriedky na výskum a technologický vývoj“ sú rozpočtové prostriedky zahrnuté buď do jednej z rozpočtových hláv týkajúcich sa oblastí politiky súvisiacich s „nepriamym výskumom“ alebo „priamym výskumom“, alebo do niektorej kapitoly týkajúcej sa výskumných činností v inej hlave;
62. „výsledok“ sú účinky vykonania akcie určené v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach;
63. „nástroj na zdieľanie rizika“ je finančný nástroj, ktorý umožňuje rozdelenie definovaného rizika medzi dva alebo viaceré subjekty, v náležitých prípadoch výmenou za dohodnutú odmenu;
64. „zákazka na poskytnutie služieb“ je zákazka vzťahujúca sa na všetky služby v oblasti intelektuálnej činnosti a inej než intelektuálnej činnosti, s výnimkou služieb, ktoré sú predmetom zákazky na dodanie tovaru, zákazky na uskutočnenie stavebných prác a zákazky na nehnuteľnosti;
65. „správne finančné riadenie“ je plnenie rozpočtu v súlade so zásadami hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti;
66. „služobný poriadok“ je Služobný poriadok úradníkov Európskej únie a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie, ako sú stanovené v nariadení (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68;
67. „subdodávateľ“ je hospodársky subjekt, ktorý na vykonanie časti zákazky navrhol záujemca, uchádzač alebo dodávateľ, alebo ktorý na vykonanie časti úloh spolufinancovaných z grantu navrhol prijímateľ grantu;

68. „členské poplatky“ sú sumy platené subjektom, ktorých je Únia členom, v súlade s rozpočtovými rozhodnutiami a platobnými podmienkami stanovenými príslušnými subjektmi;
69. „zákazka na dodanie tovaru“ je zákazka, ktorá sa vzťahuje na kúpu, lízing, nájom tovaru alebo kúpu tovaru na splátky s možnosťou alebo bez možnosti odkúpenia a ktorá môže ako vedľajší predmet zahŕňať aj montáž a inštaláciu;
70. „technická pomoc“ sú bez toho, aby boli dotknuté pravidlá platné v jednotlivých odvetviach, činnosti zamerané na podporu a budovanie kapacít, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska vykonávania programu alebo akcie, a to najmä činnosti v oblasti prípravy, riadenia, monitorovania, hodnotenia, auditu a kontroly;
71. „uchádzač“ je hospodársky subjekt, ktorý predložil ponuku;
72. „Únia“ je Európska únia, Európske spoločenstvo pre atómovú energiu alebo, podľa kontextu, obe z nich;
73. „inštitúcia Únie“ je Európsky parlament, Európska rada, Rada, Komisia, Súdny dvor Európskej únie, Dvor audítorov, Európsky hospodársky a sociálny výbor, Výbor regiónov, európsky ombudsman, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov alebo Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ďalej len „ESVČ“); Európska centrálna banka sa nepovažuje za inštitúciu Únie;

74. „predajca“ je hospodársky subjekt registrovaný na zozname predajcov, ktorí sa vyzvú na predloženie žiadostí o účasť na verejnom obstarávaní alebo na predloženie ponuky;
75. **„grant s veľmi nízkou hodnotou“ je grant vo výške najviac 15 000 EUR;**
76. „dobrovoľník“ je osoba dobrovoľne a bezplatne pracujúca pre určitú organizáciu;
77. „stavba“ je výsledok stavebných prác alebo stavebno-inžinierskych prác ako celok, ktorý sám osebe postačuje na to, aby plnil ekonomickú alebo technickú funkciu;
78. „zákazka na uskutočnenie stavebných prác“ je zákazka, ktorá sa vzťahuje buď na:
- a) uskutočnenie stavebných prác alebo na uskutočnenie stavebných prác a vypracovanie projektu stavby; alebo na
 - b) uskutočnenie stavebných prác alebo na uskutočnenie stavebných prác a vypracovanie projektu stavby v súvislosti s jednou z činností uvedených v prílohe II k smernici 2014/24/EÚ; alebo na
 - c) uskutočnenie stavby ľubovoľnými prostriedkami podľa požiadaviek stanovených verejným obstarávateľom, ktorý má rozhodujúci vplyv na druh alebo projekt stavby.

Článok 3

Súlad sekundárnych právnych predpisov s týmto nariadením

1. Ustanovenia týkajúce sa plnenia rozpočtu na strane príjmov a na strane výdavkov a uvedené v základnom akte musia byť v súlade s rozpočtovými zásadami stanovenými v hlave II.
2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, sa v každom návrhu alebo v každej zmene návrhu, ktoré sú predložené legislatívnemu orgánu a obsahujú výnimky z iných ustanovení tohto nariadenia, než sú ustanovenia stanovené v hlave II, alebo z delegovaných aktov prijatých v súlade s týmto nariadením, jasne uvedú takéto výnimky a v odôvodneniach a dôvodovej správe k takýmto návrhom alebo zmenám sa uvedú konkrétne dôvody, na základe ktorých sú takéto výnimky opodstatnené.

Článok 4

Obdobia, dátumy a lehoty

Ak nie je v tomto nariadení stanovené inak, na lehoty stanovené v tomto nariadení sa uplatňuje nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71¹.

Článok 5

Ochrana osobných údajov

Týmto nariadením nie sú dotknuté nariadenia (EÚ) 2016/679 a (EÚ) 2018/1725.

¹ Nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny (Ú. v. ES L 124, 8.6.1971, s. 1).

HLAVA II

ZÁSADY

Článok 6

Dodržiavanie rozpočtových zásad a všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie

1. Rozpočet sa zostavuje a plní v súlade so zásadami jednotnosti, presnosti rozpočtu, ročnej platnosti, vyrovnanosti, zúčtovacej jednotky, všeobecnosti, špecifikácie, správneho finančného riadenia a transparentnosti, ako sú stanovené v tomto nariadení.
2. Zostavovanie a plnenie rozpočtu musí byť takisto v súlade s ustanoveniami nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2092.
3. ***Pri plnení rozpočtu členské štáty a Komisia zabezpečujú dodržiavanie Charty základných práv Európskej únie v súlade s článkom 51 charty a rešpektujú hodnoty Únie zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ, ktoré sú relevantné pre plnenie rozpočtu.***

KAPITOLA 1

ZÁSADY JEDNOTNOSTI A PRESNOSTI ROZPOČTU

Článok 7

Rozsah pôsobnosti rozpočtu

1. Na každý rozpočtový rok sa v rozpočte plánujú a schvaľujú všetky príjmy a výdavky, ktoré sa považujú za potrebné pre Úniu. Rozpočet zahŕňa:
 - a) príjmy a výdavky Únie vrátane administratívnych výdavkov, ktoré vyplývajú z vykonávania ustanovení Zmluvy o EÚ týkajúcich sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (ďalej len „SZBP“), a operačných výdavkov vyplývajúcich z vykonávania uvedených ustanovení v prípadoch, keď sa hradia z rozpočtu;
 - b) príjmy a výdavky Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
2. Rozpočet obsahuje diferencované rozpočtové prostriedky, ktoré pozostávajú z viazaných rozpočtových prostriedkov a platobných rozpočtových prostriedkov, a nediferencované rozpočtové prostriedky.

Rozpočtové prostriedky schválené na daný rozpočtový rok zahŕňajú:

- a) rozpočtové prostriedky stanovené v rozpočte vrátane opravných rozpočtov;
- b) prenesené rozpočtové prostriedky z predchádzajúcich rozpočtových rokov;
- c) rozpočtové prostriedky opätovne sprístupnené v súlade s článkom 15;
- d) rozpočtové prostriedky plynúce z platieb v rámci predbežného financovania, ktoré boli vrátené v súlade s článkom 12 ods. 4 písm. b);
- e) rozpočtové prostriedky získané z **pripísaných** príjmov ■ v priebehu rozpočtového roka alebo prenesené z predchádzajúcich rozpočtových rokov.

3. Viazané rozpočtové prostriedky pokrývajú celkové náklady vyplývajúce z právnych záväzkov prijatých v priebehu rozpočtového roka, s výhradou článku 114 ods. 2.
4. Platobnými rozpočtovými prostriedkami sa uhrádzajú platby vykonávané pri plnení právnych záväzkov prijatých v rozpočtovom roku alebo v predchádzajúcich rozpočtových rokoch. Pokrývajú aj tvorbu rezerv na finančné záväzky uvedené v článku 214.
5. Odseky 2 a 3 tohto článku nebránia globálnemu viazaniu rozpočtových prostriedkov alebo rozdeleniu rozpočtových záväzkov na ročné čiastkové platby v súlade s článkom 112 ods. 1 prvým pododsekom písm. b) a článkom 112 ods. 2.

Článok 8

Osobitné pravidlá pre zásady jednotnosti a presnosti rozpočtu

1. Každý príjem a výdavok sa zahrnie do niektorého rozpočtového riadku.
2. Bez toho, aby boli dotknuté povolené výdavky vyplývajúce z podmienených záväzkov stanovených v článku 213 ods. 2, sa žiadny výdavok nemôže viazať ani povoliť nad rámec schválených rozpočtových prostriedkov.
3. Rozpočtové prostriedky sa do rozpočtu zahrnú, len ak sú určené na výdavky, ktoré sa považujú za nevyhnutné.
4. Ak sa v príslušných dohodách o príspevku alebo dohodách o financovaní nestanovuje inak, Únii nepatria úroky vzniknuté z platieb v rámci predbežného financovania uskutočnených z rozpočtu.

KAPITOLA 2

ZÁSADA ROČNEJ PLATNOSTI

Článok 9

Vymedzenie pojmu

Rozpočtové prostriedky zahrnuté do rozpočtu sa schvaľujú na rozpočtový rok, ktorý trvá od 1. januára do 31. decembra.

Článok 10

Rozpočtové účtovníctvo týkajúce sa príjmov a rozpočtových prostriedkov

1. Príjmy za rozpočtový rok sa do daného rozpočtového roka účtujú na základe súm vybraných v jeho priebehu. Vlastné zdroje za mesiac január nasledujúceho rozpočtového roka sa však môžu sprístupniť vopred podľa nariadenia (EÚ, Euratom) č. 609/2014.
2. Zápisy, ktoré sa týkajú vlastných zdrojov založených na dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) a na hrubom národnom dôchodku, sa môžu upravovať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 609/2014.
3. Zápisy, ktoré sa týkajú vlastných zdrojov uvedených v článku 2 ods. 1 písm. c) rozhodnutia (EÚ, Euratom) 2020/2053, sa môžu upravovať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2021/770.

4. Závazky sa účtujú do rozpočtového roka na základe právnych záväzkov prijatých a tvorby rezerv na finančné záväzky uvedené v článku 214 uskutočnenej do 31. decembra toho roka. Globálne rozpočtové záväzky uvedené v článku 112 ods. 4 sa však účtujú do rozpočtového roka na základe rozpočtových záväzkov prijatých do 31. decembra toho roka.
5. Platby sa účtujú do rozpočtového roka na základe platieb, ktoré vykonal účtovník do 31. decembra toho roka.
6. Odchylné od ustanovení odsekov 4 a 5:
 - a) výdavky Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (ďalej len „EPZF“) sa účtujú do rozpočtového roka na základe platieb, ktoré Komisia vráti členským štátom do 31. decembra toho roka, za predpokladu, že účtovníkovi bol platobný príkaz doručený do 31. januára nasledujúceho rozpočtového roka;
 - b) výdavky implementované v rámci zdieľaného riadenia sa s výnimkou EPZF účtujú do rozpočtového roka na základe refundácií, ktoré zašle Komisia členským štátom do 31. decembra toho roka, vrátane výdavkov, ktoré sa zaúčtujú do 31. januára nasledujúceho rozpočtového roka, ako sa stanovuje v článkoch 30 a 31.

Článok 11

Viazanie rozpočtových prostriedkov

1. Rozpočtové prostriedky zahrnuté do rozpočtu sa po prijatí rozpočtu s konečnou platnosťou môžu viazať s účinnosťou od 1. januára.
2. Od 15. októbra rozpočtového roka sa môžu viazať vopred na ťarchu rozpočtových prostriedkov stanovených na nasledujúci rozpočtový rok tieto výdavky:
 - a) bežné administratívne výdavky za predpokladu, že takéto výdavky boli schválené v poslednom riadne prijatom rozpočte, a len do maximálnej výšky rovnajúcej sa jednej štvrtine celkových príslušných rozpočtových prostriedkov na bežný rozpočtový rok, o ktorých rozhodli Európsky parlament a Rada;
 - b) bežné výdavky na riadenie v prípade EPZF za predpokladu, že tieto výdavky vychádzajú z existujúceho základného aktu, a len do maximálnej výšky rovnajúcej sa trom štvrtinám celkových príslušných rozpočtových prostriedkov na bežný rozpočtový rok, o ktorých rozhodli Európsky parlament a Rada.

Článok 12

Zrušenie a prenos rozpočtových prostriedkov

1. Rozpočtové prostriedky, ktoré sa nepoužili do konca rozpočtového roka, na ktorý boli zahrnuté do rozpočtu, sa zrušia, ak sa neprenesú v súlade s odsekmi 2 až 8.
2. Na základe rozhodnutia prijatého podľa odseku 3 možno preniesť, avšak len do nasledujúceho rozpočtového roka, tieto rozpočtové prostriedky:
 - a) viazané rozpočtové prostriedky a nediferencované rozpočtové prostriedky, v prípade ktorých bola do 31. decembra rozpočtového roka dokončená väčšina prípravných etáp postupu viazania. Takéto rozpočtové prostriedky sa môžu viazať až do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka, s výnimkou nediferencovaných rozpočtových prostriedkov súvisiacich so stavebnými projektmi, ktoré sa môžu viazať až do 31. decembra nasledujúceho rozpočtového roka;
 - b) rozpočtové prostriedky, ktoré sú potrebné, ak legislatívny orgán prijal základný akt v poslednom štvrtroku rozpočtového roka a Komisia nemohla do 31. decembra toho roka zaviazat' rozpočtové prostriedky poskytnuté na daný účel. Takéto rozpočtové prostriedky sa môžu viazať až do 31. decembra nasledujúceho rozpočtového roka;
 - c) platobné rozpočtové prostriedky potrebné na pokrytie existujúcich záväzkov alebo záväzkov spojených s prenesenými viazanými rozpočtovými prostriedkami, ak sú platobné rozpočtové prostriedky stanovené v príslušných rozpočtových riadkoch na nasledujúci rozpočtový rok nedostatočné;
 - d) neviazané rozpočtové prostriedky na akcie uvedené v článku 5 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2116.

Odchylné od prvého pododseku písm. d) tohto odseku sa neviazané rozpočtové prostriedky poľnohospodárskej rezervy uvedenej v článku 16 nariadenia (EÚ) 2021/2116 prenášajú na účely financovania poľnohospodárskej rezervy v nasledujúcich rozpočtových rokoch **na obdobie uvedené v článku 16 ods. 2 tret'om pododseku uvedeného nariadenia a na akékoľvek obdobie po roku 2027 stanovené v príslušných pravidlách platných v jednotlivých odvetviach.**

Pokiaľ ide o prvý pododsek písm. c) tohto odseku, príslušná inštitúcia Únie najprv použije rozpočtové prostriedky schválené na bežný rozpočtový rok a až po ich vyčerpaní začne používať prenesené rozpočtové prostriedky.

Prenosy neviazaných rozpočtových prostriedkov uvedených v prvom pododseku písm. d) tohto odseku nesmú v rámci limitu 2 % pôvodných rozpočtových prostriedkov schválených Európskym parlamentom a Radou presiahnuť výšku úpravy priamych platieb vykonanú podľa článku 17 nariadenia (EÚ) 2021/2116 počas predchádzajúceho rozpočtového roka. Prenesené rozpočtové prostriedky sa vrátia do rozpočtových riadkov, ktoré sa týkajú akcií uvedených v článku 5 ods. 2 **písm. d)** nariadenia (EÚ) 2021/2116.

3. Dotknutá inštitúcia Únie prijme svoje rozhodnutie, pokiaľ ide o prenosy uvedené v odseku 2, do 15. februára nasledujúceho rozpočtového roka. Do 15. marca uvedeného roka informuje Európsky parlament a Radu o rozhodnutí o prenose, ktoré prijala. Pre každý rozpočtový riadok takisto uvedie, ako sa pri každom prenose uplatnili kritériá uvedené v odseku 2 prvom pododseku písm. a), b) a c).
4. Rozpočtové prostriedky sa prenesú automaticky v prípade:
- rozpočtových prostriedkov pre rezervu na solidaritu a núdzovú pomoc a pre Fond solidarity Európskej únie. Takéto rozpočtové prostriedky sa môžu preniesť len do nasledujúceho rozpočtového roka a môžu sa použiť až do 31. decembra toho roka ;
 - rozpočtových prostriedkov zodpovedajúcich vnútorným pripísaným príjmom. Takéto rozpočtové prostriedky sa môžu preniesť len do nasledujúceho rozpočtového roka a môžu sa viazať až do 31. decembra toho roka, s výnimkou vnútorných pripísaných príjmov z prenájmu a predaja budov a pozemkov, ktoré možno prenášať, až kým nie sú úplne použité. Viazané rozpočtové prostriedky uvedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013¹, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014² a nariadení (EÚ) 2021/1060, ktoré sú k dispozícii k 31. decembru a ktoré plynú z vrátených platieb v rámci predbežného financovania, sa môžu prenášať až do ukončenia programu a v prípade potreby sa môžu použiť, ak už nie sú k dispozícii žiadne iné viazané rozpočtové prostriedky;

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Fonde pre azyl, migráciu a integráciu a o nástroji pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia (Ú. v. EÚ L 150, 20.5.2014, s. 112).

- c) rozpočtových prostriedkov zodpovedajúcich vonkajším pripísaným príjmom. Takéto rozpočtové prostriedky sa plne použijú do ukončenia realizácie všetkých operácií súvisiacich s programom alebo akciou, na ktoré sú vyčlenené, alebo sa môžu preniesť a použiť v rámci následného programu či akcie. Toto sa nevzťahuje na príjmy uvedené v článku 21 ods. 2 písm. g) bode iii), v prípade ktorých sa rozpočtové prostriedky, ktoré neboli viazané v priebehu piatich rokov, zrušia;
- d) platobných rozpočtových prostriedkov *týkajúcich sa EPZF, ktoré vyplývajú z pozastavení v súlade s článkami 40, 41 a 42* nariadenia (EÚ) 2021/2116.
5. S vonkajšími pripísanými príjmami, ktoré sú uvedené v odseku 4 písm. c) tohto článku a pochádzajú z účasti štátov Európskeho združenia voľného obchodu (ďalej len „EZVO“) na určitých programoch Únie v súlade s článkom 21 ods. 2 písm. e), sa nakladá v súlade s protokolom č. 32, ktorý je pripojený k Dohode o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“).
6. Okrem informácií stanovených v odseku 3 predloží dotknutá inštitúcia Únie Európskemu parlamentu a Rade informácie o rozpočtových prostriedkoch, ktoré boli prenesené automaticky, vrátane príslušných súm a ustanovenia tohto článku, podľa ktorého boli rozpočtové prostriedky prenesené.
7. Nediferencované rozpočtové prostriedky právne viazané na konci rozpočtového roka sa vyplatia do konca nasledujúceho rozpočtového roka.
8. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, sa nesmú prenášať rozpočtové prostriedky zahrnuté do rezervy a rozpočtové prostriedky na výdavky na zamestnancov. Na účely tohto článku zahŕňajú výdavky na zamestnancov odmeny a príspevky pre členov a zamestnancov inštitúcií Únie, na ktorých sa vzťahuje služobný poriadok.

Článok 13

Podrobné ustanovenia o zrušení a prenose rozpočtových prostriedkov

1. Viazané rozpočtové prostriedky a nediferencované rozpočtové prostriedky uvedené v článku 12 ods. 2 prvom pododseku písm. a) sa môžu prenášať iba v prípade, že viazanie nebolo možné uskutočniť pred 31. decembrom rozpočtového roka, a to z dôvodov, ktoré nemožno pripísať povôľujúcemu úradníkovi, a že prípravné etapy tohto postupu pokročili už natoľko, že možno oprávnene predpokladať, že toto viazanie sa uskutoční do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka, alebo v prípade stavebných projektov do 31. decembra nasledujúceho rozpočtového roka.
2. K prípravným etapám uvedeným v článku 12 ods. 2 prvom pododseku písm. a), ktoré sa musia dokončiť do 31. decembra rozpočtového roka, aby bolo možné preniesť prostriedky do nasledujúceho rozpočtového roka, patrí najmä:
 - a) v prípade individuálnych rozpočtových záväzkov v zmysle článku 112 ods. 1 prvého pododseku písm. a) ukončenie výberu potenciálnych dodávateľov, prijímateľov, víťazov súťaže o ceny alebo poverených osôb;
 - b) v prípade globálnych rozpočtových záväzkov v zmysle článku 112 ods. 1 prvého pododseku písm. b) prijatie rozhodnutia o financovaní alebo ukončenie konzultácií s príslušnými útvarmi v rámci každej inštitúcie Únie o prijatí rozhodnutia o financovaní.

3. Rozpočtové prostriedky prenesené v súlade s článkom 12 ods. 2 prvým pododsekom písm. a), ktorých viazanie sa neuskutočnilo do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka, alebo v prípade súm súvisiacich so stavebnými projektmi do 31. decembra nasledujúceho rozpočtového roka, sa automaticky zrušia.

Komisia informuje Európsky parlament a Radu o rozpočtových prostriedkoch zrušených v súlade s prvým pododsekom do jedného mesiaca od ich zrušenia.

Článok 14

Zrušenie viazanosti

1. V prípade, že sa viazanosť rozpočtových záväzkov zruší v ktoromkoľvek rozpočtovom roku nasledujúcom po rozpočtovom roku, v ktorom boli prijaté, v dôsledku celkového alebo čiastočného nevykonania akcií, na ktoré boli účelovo viazané, rozpočtové prostriedky zodpovedajúce takémuto zrušeniu viazanosti sa zrušia, pokiaľ nie je stanovené inak v nariadení (EÚ) č. 1303/2013, nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014¹ a nariadeniach (EÚ) č. 514/2014, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/2116, a bez ohľadu na článok 15 tohto nariadenia.
2. Viazanosť viazaných rozpočtových prostriedkov uvedených v nariadeniach (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 514/2014, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/2116 sa zruší automaticky v súlade s uvedenými nariadeniami.
3. Tento článok sa neuplatňuje na vonkajšie pripísané príjmy uvedené v článku 21 ods. 2.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014 z 11. marca 2014 o Fonde európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (Ú. v. EÚ L 72, 12.3.2014, s. 1).

Článok 15

Opätovné sprístupnenie rozpočtových prostriedkov zodpovedajúcich zrušeniu viazanosti

1. Rozpočtové prostriedky zodpovedajúce zrušeniu viazanosti, ktoré sa uvádzajú v nariadeniach (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 514/2014, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/2116, sa môžu opäť sprístupniť v prípade zjavnej chyby, ktorú možno pripísať výlučne Komisii.

Na uvedený účel Komisia preskúma prípady zrušenia viazanosti, ku ktorým došlo v priebehu predchádzajúceho rozpočtového roka, a do 15. februára bežného rozpočtového roka rozhodne na základe požiadaviek, či je potrebné opätovne sprístupniť príslušné rozpočtové prostriedky.

2. Okrem prípadu uvedeného v odseku 1 tohto článku sa rozpočtové prostriedky zodpovedajúce zrušeniu viazanosti opäť sprístupnia v prípade zrušenia viazanosti zdrojov prevedených späť do fondu, z ktorého boli pôvodne prevedené v súlade s ustanoveniami článku 26 nariadenia (EÚ) 2021/1060.
3. Viazané rozpočtové prostriedky zodpovedajúce sume zrušení viazanosti uskutočnených v dôsledku celkového alebo čiastočného nevykonania príslušných výskumných projektov sa môžu v rámci rozpočtového postupu takisto opäť sprístupniť v prospech výskumného programu, do ktorého projekty patria, alebo v prospech následného programu.

■

Článok 16

Pravidlá uplatniteľné v prípade neskorého prijatia rozpočtu

1. Ak na začiatku rozpočtového roka nie je rozpočet prijatý s konečnou platnosťou, použije sa postup stanovený v článku 315 prvom odseku ZFEÚ (režim predbežných dvanásťtin). Závazky je možné prijímať a platby je možné vykonávať v rámci limitov stanovených v odseku 2 tohto článku.
2. Závazky je možné prijímať podľa kapitol do maximálnej výšky rovnajúcej sa jednej štvrtine celkových rozpočtových prostriedkov schválených v príslušnej kapitole rozpočtu na predchádzajúci rozpočtový rok, zvýšenej o jednu dvanásťtinu za každý mesiac, ktorý uplynul.

Limit rozpočtových prostriedkov stanovený v návrhu rozpočtu nemožno prekročiť.

Platby je možné vykonávať mesačne podľa kapitol do maximálnej výšky rovnajúcej sa jednej dvanásťtine rozpočtových prostriedkov schválených v príslušnej kapitole rozpočtu na predchádzajúci rozpočtový rok. Táto suma však nesmie presiahnuť jednu dvanásťtinu rozpočtových prostriedkov stanovených v danej kapitole návrhu rozpočtu.

3. Rozpočtovými prostriedkami schválenými v príslušnej kapitole rozpočtu na predchádzajúci rozpočtový rok, ako sa uvádza v odsekoch 1 a 2, sa rozumejú rozpočtové prostriedky schválené v rozpočte vrátane opravných rozpočtov a po úprave o presuny uskutočnené počas toho rozpočtového roka.

4. Ak si to vyžaduje kontinuita činnosti Únie a potreby riadenia, Rada uznášajúca sa kvalifikovanou väčšinou môže na návrh Komisie schváliť výdavky presahujúce jednu predbežnú dvanásťtinu, ale nepresahujúce, okrem riadne odôvodnených prípadov, súčet štyroch predbežných dvanásťtin, a to tak na záväzky, ako aj na platby, nad rámec výdavkov, ktoré boli sprístupnené automaticky v súlade s odsekmi 1 a 2. Rada bezodkladne postúpi svoje rozhodnutie o schválení Európskemu parlamentu.

Rozhodnutie uvedené v prvom pododseku nadobúda účinnosť 30 dní po jeho prijatí, ak Európsky parlament neprijme jedno z týchto opatrení:

- a) uznášajúc sa väčšinou všetkých svojich poslancov rozhodne pred uplynutím 30 dní o znížení týchto výdavkov, pričom v takomto prípade Komisia predloží nový návrh;
- b) informuje Radu a Komisiu o tom, že nechce znížiť tieto výdavky, pričom v takomto prípade rozhodnutie nadobudne účinnosť pred uplynutím 30 dní.

Dodatočné dvanásťtiny sa schvaľujú ako celok a nie sú deliteľné.

5. Ak v prípade niektorej kapitoly štyri predbežné dvanásťtiny schválené podľa odseku 4 nepostačujú na pokrytie výdavkov potrebných na to, aby sa zabránilo prerušeniu kontinuity činnosti Únie v oblasti, na ktorú sa vzťahuje príslušná kapitola, je výnimočne možné schváliť prekročenie výšky rozpočtových prostriedkov zahrnutých do príslušnej kapitoly rozpočtu na predchádzajúci rozpočtový rok. Európsky parlament a Rada konajú v súlade s postupmi stanovenými v odseku 4. Celková disponibilná suma rozpočtových prostriedkov v rozpočte predchádzajúceho rozpočtového roka alebo v navrhnutom návrhu rozpočtu sa však za žiadnych okolností nesmie prekročiť.

KAPITOLA 3

ZÁSADA VYROVNANOSTI

Článok 17

Vymedzenie pojmu a rozsah pôsobnosti

1. Príjmy a platobné rozpočtové prostriedky musia byť v rovnováhe.
2. Únia a orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71 si nesmú v rámci rozpočtu brať úvery.

Článok 18

Zostatok z rozpočtového roka

1. Zostatok z každého rozpočtového roka sa zahrnie do rozpočtu na nasledujúci rozpočtový rok ako príjem v prípade prebytku alebo ako platobné rozpočtové prostriedky v prípade schodku.
2. Odhady príjmov alebo platobných rozpočtových prostriedkov uvedených v odseku 1 tohto článku sa zahrnú do rozpočtu v priebehu rozpočtového postupu, a to prostredníctvom opravného listu, ktorý sa predkladá podľa článku 42 tohto nariadenia. Odhady sa vypracovávajú v súlade s článkom 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2021/768.
3. Po predložení predbežnej účtovnej závierky za každý rozpočtový rok sa akýkoľvek nesúlad medzi touto účtovnou závierkou a odhadmi zahrnie do rozpočtu na nasledujúci rozpočtový rok prostredníctvom opravného rozpočtu, ktorého výlučným cieľom je upraviť tento nesúlad. V takom prípade Komisia predloží návrh opravného rozpočtu súčasne Európskemu parlamentu a Rade do 15 dní po predložení predbežnej účtovnej závierky.

KAPITOLA 4

ZÁSADA ZÚČTOVACEJ JEDNOTKY

Článok 19

Používanie eura

1. Viacročný finančný rámec a rozpočet sa zostavujú a plnia v eurách a účtovné závierky sa predkladajú v eurách. Na účely peňažného toku uvedené v článku 77 sú však účtovník, v prípade zálohových účtov správcovia záloh a pre potreby administratívneho riadenia Komisie a ESVČ zodpovedný povolujujúci úradník oprávnení vykonávať operácie v iných menách.
2. Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia stanovené v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach alebo v konkrétnych zmluvách, dohodách o grante, dohodách o príspevku alebo dohodách o financovaní, zodpovedný povolujujúci úradník vykonáva prepočet na základe denného výmenného kurzu eura uverejneného v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie* v deň, keď útvar povolujujúceho úradníka vystavil platobný príkaz alebo príkaz na vymáhanie.

Ak nie je uverejnený žiadny takýto denný výmenný kurz, zodpovedný povolujujúci úradník použije ten, ktorý je uvedený v odseku 3.

3. Na účely účtovníctva uvedeného v článkoch 82, 83 a 84 sa prepočet medzi eurom a inou menou vykonáva na základe mesačného účtovného výmenného kurzu eura. Uvedený účtovný výmenný kurz stanovuje účtovník Komisie pomocou akýchkoľvek zdrojov informácií považovaných za spoľahlivé, a to na základe výmenného kurzu v predposledný pracovný deň mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, pre ktorý sa kurz stanovuje.
4. Menové prepočty sa musia vykonávať tak, aby nemali výrazný vplyv na úroveň spolufinancovania Únie alebo nepriaznivý vplyv na rozpočet. Vo vhodných prípadoch sa prepočet medzi eurom a inými menami môže vykonať s použitím priemeru denného výmenného kurzu v príslušnom období.

KAPITOLA 5

ZÁSADA VŠEOBECNOSTI

Článok 20

Rozsah pôsobnosti

Bez toho, aby bol dotknutý článok 21, celkové príjmy pokrývajú celkové platobné rozpočtové prostriedky. Bez toho, aby bol dotknutý článok 27, sa všetky príjmy a výdavky zahrnú do rozpočtu v plnej výške bez akýchkoľvek vzájomných úprav.

Článok 21

Pripísané príjmy

1. Na financovanie špecifických výdavkov sa používajú vonkajšie pripísané príjmy a vnútorné pripísané príjmy.
2. Vonkajšie pripísané príjmy tvoria:
 - a) osobitné dodatočné finančné príspevky od členských štátov, vrátane dobrovoľných príspevkov na programy, nástroje a činnosti Únie;
 - b) rozpočtové prostriedky týkajúce sa príjmov vytváraných Výskumným fondom pre uhlie a oceľ, ktorý bol založený Protokolom č. 37 o finančných následkoch uplynutia platnosti Zmluvy o založení ESUO a o Výskumnom fonde pre uhlie a oceľ, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ;
 - c) úroky z vkladov a pokuty stanovené v nariadení Rady (ES) č. 1467/97¹;
 - d) príjmy účelovo viazané na špecifický účel, akými sú príspevky od nadácií, subvencie, dary a odkazy v závetoch, vrátane účelovo viazaných príjmov špecifických pre každú inštitúciu Únie;
 - e) finančné príspevky na činnosti Únie od tretích krajín alebo od iných subjektov, ako sú subjekty zriadené podľa ZFEÚ alebo Zmluvy o Euratome;

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6).

- f) vnútorné pripísané príjmy uvedené v odseku 3 v rozsahu, v ktorom dopĺňajú vonkajšie pripísané príjmy uvedené v tomto odseku;
- g) príjmy z činností súťažného charakteru vykonávaných Spoločným výskumným centrom (ďalej len „JRC“), ktoré pozostávajú z:
 - i) postupov udeľovania grantov a postupov verejného obstarávania, na ktorých sa JRC zúčastňuje;
 - ii) činností, ktoré JRC vykonáva v mene tretích strán;
 - iii) činností vykonávaných v rámci administratívnej dohody s inými inštitúciami Únie alebo inými útvarmi Komisie v súlade s článkom 59 na účely poskytovania vedecko-technických služieb.

3. Vnútorné pripísané príjmy tvoria:

- a) príjmy od tretích strán za dodanie tovaru, poskytnutie služieb alebo uskutočnenie stavebných prác na ich žiadosť;
- b) príjmy plynúce z vrátenia nesprávne vyplatených súm v súlade s článkom 101;
- c) výnosy z dodania tovaru, poskytnutia služieb a uskutočnenia stavebných prác v prospech iných útvarov v rámci inštitúcie Únie alebo iných inštitúcií či orgánov Únie vrátane náhrad vrátených inými inštitúciami alebo orgánmi Únie za diéty na služobné cesty zaplatené v ich mene;
- d) prijaté platby poistného;
- e) príjmy z prenájmu a z predaja budov a pozemkov;
- f) splátky do finančných nástrojov alebo rozpočtových záruk podľa článku 212 ods. 3 druhého pododseku;
- g) príjmy plynúce z následného vrátenia daní podľa článku 27 ods. 3 prvého pododseku písm. b).

4. Pripísané príjmy sa prenesú a prevedú v súlade s článkom 12 ods. 4 písm. b) a c) a s článkom 32.
5. V základnom akte môžu byť príjmy, ktoré sú v ňom stanovené, pripísané k špecifickým výdavkom. Ak nie je v základnom akte stanovené inak, takéto príjmy sa považujú za vnútorné pripísané príjmy.
6. Rozpočet obsahuje riadky pre zaznamenanie vonkajších pripísaných príjmov a vnútorných pripísaných príjmov a vždy, keď je to možné, sa v ňom uvedie príslušná suma.

Článok 22

Štruktúra zaznamenávania pripísaných príjmov a sprístupnenie zodpovedajúcich rozpočtových prostriedkov

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 prvý pododsek písm. c) tohto článku a článok 24, štruktúru zaznamenávania pripísaných príjmov v rozpočte tvorí:
 - a) vo výkaze príjmov oddielu každej inštitúcie Únie rozpočtový riadok, v ktorom sa zaznamenávajú príjmy;
 - b) vo výkaze výdavkov poznámky, vrátane všeobecných poznámok, v ktorých sa uvádza, do ktorých rozpočtových riadkov možno zaznamenať rozpočtové prostriedky zodpovedajúce pripísaným príjmom, ktoré sú k dispozícii;
 - c) **vo výkaze výdavkov** ■ príloha, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť rozpočtu, v ktorej sa uvádzajú všetky rozpočtové riadky, v prípade ktorých sa počíta s **vnútornými alebo vonkajšími pripísanými príjmami**, a ktorá zahŕňa informácie o odhadovanej výške takýchto príjmov, ktoré sa majú prijať, **a o odhadovanej výške takýchto príjmov, ktoré sa majú preniesť z predchádzajúcich rokov pre každý rozpočtový riadok.**

V prípade uvedenom v prvom pododseku písm. a) sa uvádza symbolický záznam „pro memoria“ a odhadované príjmy sa pre informáciu uvádzajú v poznámkach.

2. Rozpočtové prostriedky zodpovedajúce pripísaným príjmom sa sprístupnia automaticky, a to ako viazané rozpočtové prostriedky, aj ako platobné rozpočtové prostriedky, len čo príslušná inštitúcia Únie takéto príjmy získa, a to s výnimkou ktoréhokoľvek z týchto prípadov:
- a) v prípade uvedenom v článku 21 ods. 2 písm. a), ak ide o finančné príspevky členských štátov a ak je dohoda o príspevku vyjadrená v eurách, viazané rozpočtové prostriedky možno sprístupniť až po tom, ako členský štát podpíše dohodu o príspevku;
 - b) v prípadoch uvedených v článku 21 ods. 2 písm. b) a v článku 20 ods. 2 písm. g) bodoch i) a iii) sa viazané rozpočtové prostriedky vyčlenia hneď po vykonaní odhadu pohľadávky;
 - c) v prípade uvedenom v článku 21 ods. 2 písm. c) vedie zaznamenanie týchto súm do výkazu príjmov k vytvoreniu viazaných rozpočtových prostriedkov a platobných rozpočtových prostriedkov vo výkaze výdavkov.

Rozpočtové prostriedky uvedené v prvom pododseku písm. c) tohto odseku sa implementujú v súlade s článkom 20.

3. Odhady pohľadávok uvedené v článku 21 ods. 2 písm. b) a g) sa zasielajú účtovníkovi na registráciu.

Článok 23

Príspevky členských štátov na výskumné programy

1. Príspevky členských štátov na financovanie určitých doplnkových výskumných programov uvedené v článku 5 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 609/2014 sa uhrádzajú takto:
 - a) sedem dvanásťtin sumy zahrnutej do rozpočtu sa uhradí do 31. januára bežného rozpočtového roka;
 - b) zostávajúcich päť dvanásťtin sa uhradí do 15. júla bežného rozpočtového roka.
2. Ak rozpočet nebol s konečnou platnosťou prijatý pred začiatkom rozpočtového roka, východiskom pre príspevky uvedené v odseku 1 je suma, ktorá bola zahrnutá do rozpočtu na predchádzajúci rozpočtový rok.
3. Všetky príspevky alebo ďalšie platby, ktoré majú členské štáty zaplatiť do rozpočtu, sa pripíšu na účet alebo účty Komisie do tridsiatich kalendárnych dní od výzvy na úhradu finančných príspevkov.
4. Vykonané platby sa pripíšu na účet uvedený v nariadení (EÚ, Euratom) č. 609/2014, pričom podliehajú podmienkam stanoveným v uvedenom nariadení.

Článok 24

Pripísané príjmy pochádzajúce z účasti štátov EZVO na určitých programoch Únie

1. Príjmy pochádzajúce z účasti štátov EZVO na určitých programoch Únie sa do rozpočtu zaznamenávajú takto:
 - a) vo výkaze príjmov je vytvorený rozpočtový riadok so symbolickým záznamom „pro memoria“, kde sa zaznamenáva celková výška príspevku každého štátu EZVO na rozpočtový rok;
 - b) vo výkaze výdavkov sa v prílohe, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť rozpočtu, uvádzajú všetky rozpočtové riadky, ktoré sa týkajú činností Únie, na ktorých sa zúčastňujú štáty EZVO, a zahrnú sa informácie o odhadovanej sume účasti každého štátu EZVO.
2. Podľa článku 82 Dohody o EHP sumy zodpovedajúce ročnej účasti štátov EZVO, ktoré Komisii potvrdil Spoločný výbor Európskeho hospodárskeho priestoru v súlade s článkom 1 ods. 5 protokolu č. 32, ktorý je pripojený k Dohode o EHP, vedú k tomu, že sa na začiatku rozpočtového roka v plnej výške vytvoria zodpovedajúce viazané rozpočtové prostriedky a platobné rozpočtové prostriedky.
3. Použitie príjmu plynúceho z finančných príspevkov štátov EZVO sa monitoruje osobitne.

Článok 25

Donácie

1. Inštitúcie Únie môžu prijať akékoľvek donácie venované Únii, ako sú príspevky od nadácií, subvencie, dary a odkazy v závetoch.
2. Prijatie donácie s hodnotou 50 000 EUR alebo viac, ktorá zahŕňa finančný poplatok vrátane následných nákladov, ktoré prekročujú 10 % hodnoty poskytnutej donácie, podlieha schváleniu Európskeho parlamentu a Rady. Európsky parlament a Rada v tejto záležitosti konajú do dvoch mesiacov odo dňa prijatia žiadosti o takéto schválenie od dotknutých inštitúcií Únie. Ak nebola v tejto lehote vznesená žiadna námietka, dotknuté inštitúcie Únie prijímú konečné rozhodnutie týkajúce sa prijatia donácie. Dotknuté inštitúcie Únie vysvetlia vo svojej žiadosti Európskemu parlamentu a Rade finančné poplatky spojené s prijímaním donácií venovaných Únii.
3. Bez ohľadu na odsek 2 môže Komisia za výnimočných okolností prijať akékoľvek nepeňažné donácie poskytnuté Únii bez ohľadu na ich hodnotu, ak sa takéto donácia poskytuje na účely humanitárnej pomoci, núdzovej podpory, civilnej ochrany alebo pomoci v rámci krízového riadenia.

Komisia môže prijať takúto donáciu za predpokladu, že:

- a) jej prijatie je v súlade so zásadami správneho finančného riadenia a transparentnosti;
- b) nevedie ku konfliktu záujmov;
- c) nepoškodzuje dobré meno Únie;
- d) *neohrozuje vnútornú bezpečnosť ani verejný poriadok Únie alebo členských štátov, ani nepredstavuje riziko takejto hrozby;***
- e) darca sa v čase prijatia nenachádza v jednej zo situácií uvedených v článku 138 ods. 1 a v článku 143 ods. 1 a nie je registrovaný ako vylúčený v databáze uvedenej v článku 144 ods. 1. Darca predloží vyhlásenie uvedené v článku 139.

Zodpovedný povoľujúci úradník je povinný informovať vo svojej výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9 o všetkých prípadoch, keď Komisia prijala donáciu podľa prvého pododseku tohto odseku.

Článok 26

Podnikové sponzorstvo

1. „Podnikové sponzorstvo“ je dohoda, ktorou právnická osoba nepeňažným spôsobom podporuje podujatie alebo činnosť na propagačné účely alebo na účely sociálnej zodpovednosti podnikov.
2. Inštitúcie a orgány Únie môžu na základe osobitných vnútorných pravidiel, ktoré sa uverejnia na ich príslušných webových sídlach, výnimočne prijať podnikové sponzorstvo za predpokladu, že:
 - a) sa náležite zohľadnia zásady nediskriminácie, proporcionality, rovnosti zaobchádzania a transparentnosti na všetkých úrovniach postupu prijímania podnikového sponzorstva;
 - b) toto sponzorstvo prispieva k dobrému menu Únie a priamo súvisí s hlavným cieľom podujatia alebo činnosti;
 - c) toto sponzorstvo nevytvára konflikt záujmov a ani sa netýka výlučne spoločenských podujatí;
 - d) podujatie ani činnosť sa nefinancujú výlučne prostredníctvom podnikového sponzorstva;
 - e) služba poskytnutá ako protihodnota podnikového sponzorstva sa obmedzuje na verejné zviditeľnenie obchodnej značky alebo názvu sponzora;
 - f) sponzor sa v čase postupu sponzorstva nenachádza v jednej zo situácií uvedených v článku 138 ods. 1 a v článku 143 ods. 1 a ani nie je registrovaný ako vylúčený v databáze uvedenej v článku 144 ods. 1.

3. Ak hodnota podnikového sponzorstva presahuje 5 000 EUR, sponzor musí byť vedený vo verejnom registri, ktorý zahŕňa informácie o type podujatia alebo činnosti, ktoré sú sponzorované.

Článok 27

Pravidlá pre odpočty a úpravy súvisiace s výmenným kurzom

1. Od žiadostí o platbu, ktoré sa následne predložia na úhradu čistej sumy, sa môžu odpočítat':
 - a) sankcie uložené zmluvným stranám verejných zákaziek alebo prijímateľom;
 - b) zľavy, náhrady a rabaty z jednotlivých faktúr a výkazov nákladov;
 - c) úroky vzniknuté z platieb v rámci predbežného financovania;
 - d) úpravy v súvislosti s neoprávnene vyplatenými sumami.

Úpravy uvedené v prvom pododseku písm. d) možno vykonať prostredníctvom priameho odpočítania z novej priebežnej platby alebo platby zostatku rovnakému príjemcovi platby v rámci kapitoly, článku a rozpočtového roka, v súvislosti s ktorými sa uskutočnila nadmerná platba.

Na odpočítané položky uvedené v prvom pododseku písm. c) a d) sa vzťahujú pravidlá účtovania Únie.

2. Náklady na výrobky dodávané Únii alebo služby, ktoré sa jej poskytujú, ktorých súčasťou sú dane vracané členskými štátmi na základe Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, sa účtujú do rozpočtu v sume bez dane.

3. Náklady na výrobky dodávané Únii alebo služby, ktoré sa jej poskytujú, ktorých súčasťou sú dane vracané tretími krajinami na základe príslušných dohôd, sa môžu účtovať do rozpočtu v ktorejkoľvek z týchto súm:

- a) suma bez dane;
- b) suma zahŕňajúca daň.

V prípade uvedenom v prvom pododseku písm. b) sa následne vrátené dane považujú za vnútorné pripísané príjmy.

4. Rozdiely vo výmenných kurzoch, ku ktorým dochádza pri **plnení** rozpočtu, možno upravovať. Konečný zisk alebo strata sa zahrnie do zostatku za rozpočtový rok.

KAPITOLA 6

ZÁSADA ŠPECIFIKÁCIE

Článok 28

Všeobecné ustanovenia

1. Rozpočtové prostriedky sa účelovo viažu na špecifické účely podľa hláv a kapitol. Kapitoly sa ďalej delia na články a položky.

2. Komisia a ostatné inštitúcie Únie môžu presúvať rozpočtové prostriedky v rámci rozpočtu s výhradou splnenia osobitných podmienok stanovených v článkoch 29 až 32.

Rozpočtové prostriedky sa môžu presúvať iba do rozpočtových riadkov, pre ktoré sú v rozpočte schválené rozpočtové prostriedky alebo v ktorých je uvedený symbolický záznam „pro memoria“.

Limity uvedené v článkoch 29, 30 a 31 sa vypočítavajú v čase podania žiadosti o presun, a to na základe rozpočtových prostriedkov stanovených v rozpočte vrátane opravných rozpočtov.

Suma, ktorá sa má zohľadniť na účely výpočtu limitov uvedených v článkoch 29, 30 a 31, je sumou presunov, ktoré sa majú vykonať v rozpočtovom riadku, z ktorého sa presuny uskutočňujú, po úprave o už presunuté rozpočtové prostriedky. Nezohľadňuje sa suma zodpovedajúca presunom, ktoré Komisia alebo akákoľvek iná dotknutá inštitúcia Únie vykoná autonómne bez rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady.

K návrhom na presuny a k všetkým informáciám pre Európsky parlament a Radu, ktoré sa týkajú presunov uskutočňovaných podľa článkov 29, 30 a 31, musia byť priložené príslušné a podrobné doklady, v ktorých sa uvádzajú najnovšie dostupné informácie o implementácii rozpočtových prostriedkov a odhady požiadaviek do konca rozpočtového roka, a to tak pre rozpočtové riadky, do ktorých sa majú rozpočtové prostriedky presunúť, ako aj pre rozpočtové riadky, z ktorých sa tieto prostriedky majú presunúť.

Článok 29

Presuny, ktoré uskutočňujú iné inštitúcie Únie než Komisia

1. Každá inštitúcia Únie okrem Komisie môže v rámci vlastného rozpočtového oddielu presúvať rozpočtové prostriedky:
 - a) z jednej rozpočtovej hlavy do druhej do maximálnej výšky 10 % rozpočtových prostriedkov na rozpočtový rok uvedených v rozpočtovom riadku, z ktorého sa presun uskutočňuje;
 - b) z jednej kapitoly do druhej bez obmedzenia.
2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 4 tohto článku informuje inštitúcia Únie tri týždne pred uskutočnením presunu podľa odseku 1 o tomto svojom zámere Európsky parlament a Radu. Ak v uvedenej lehote Európsky parlament alebo Rada uvedie riadne odôvodnené námietky, použije sa postup stanovený v článku 31.
3. Každá inštitúcia Únie okrem Komisie môže v rámci vlastného rozpočtového oddielu navrhnúť Európskemu parlamentu a Rade presuny z jednej rozpočtovej hlavy do druhej, ktoré prekračujú limit uvedený v odseku 1 písm. a) tohto článku. Uvedené presuny podliehajú postupu stanovenému v článku 31.
4. Každá inštitúcia Únie okrem Komisie môže v rámci vlastného rozpočtového oddielu uskutočňovať presuny v rámci článkov bez toho, aby o tom vopred informovala Európsky parlament a Radu.

Článok 30

Presuny uskutočňované Komisiou

1. Komisia môže v rámci vlastného rozpočtového oddielu autonómne:
 - a) presúvať rozpočtové prostriedky v rámci každej kapitoly;
 - b) pokiaľ ide o výdavky na zamestnancov a administratívu, ktoré sú spoločné pre viacero hláv, presúvať rozpočtové prostriedky z jednej rozpočtovej hlavy do druhej až do maximálnej výšky 10 % rozpočtových prostriedkov na rozpočtový rok uvedených v rozpočtovom riadku, z ktorého sa presun uskutočňuje, a až do maximálnej výšky 30 % rozpočtových prostriedkov na rozpočtový rok uvedených v rozpočtovom riadku, do ktorého sa presun uskutočňuje;
 - c) pokiaľ ide o operačné výdavky, presúvať rozpočtové prostriedky medzi kapitolami v rámci tej istej hlavy až do maximálnej výšky 10 % rozpočtových prostriedkov na rozpočtový rok uvedených v rozpočtovom riadku, z ktorého sa presun uskutočňuje;
 - d) pokiaľ ide o rozpočtové prostriedky na výskum a technologický vývoj implementované JRC, v rámci rozpočtovej hlavy, ktorá sa týka oblasti politiky „Priamy výskum“, presúvať rozpočtové prostriedky medzi kapitolami až do maximálnej výšky 15 % rozpočtových prostriedkov uvedených v rozpočtovom riadku, z ktorého sa presun uskutočňuje;
 - e) pokiaľ ide o výskum a technologický vývoj, presúvať operačné rozpočtové prostriedky z jednej hlavy do druhej za predpokladu, že tieto rozpočtové prostriedky sa použijú na rovnaký účel;

- f) pokiaľ ide o operačné výdavky fondov implementovaných v rámci zdieľaného riadenia s výnimkou EPZF, presúvať rozpočtové prostriedky z jednej hlavy do druhej za predpokladu, že príslušné rozpočtové prostriedky sú určené na ten istý cieľ v zmysle nariadenia, ktorým sa zriaďuje dotknutý fond, alebo predstavujú výdavky na technickú pomoc;
- g) presúvať rozpočtové prostriedky z rozpočtovej položky určitej rozpočtovej záruky do rozpočtovej položky inej rozpočtovej záruky vo výnimočných prípadoch, ak zdroje vyčlenené v rámci spoločného rezervného fondu na túto inú rozpočtovú záruku nie sú dostatočné na uhradenie záruky, a s výhradou následného obnovenia prevedenej sumy v súlade s postupom stanoveným v článku 215 ods. 4.

Výdavky uvedené v prvom pododseku písm. b) tohto odseku zahŕňajú v prípade všetkých oblastí politiky položky uvedené v článku 47 ods. 4.

Ak Komisia presúva rozpočtové prostriedky EPZF podľa prvého pododseku po 31. decembri, prijme rozhodnutie do 31. januára nasledujúceho rozpočtového roka. Komisia o tom informuje Európsky parlament a Radu do dvoch týždňov od svojho rozhodnutia o týchto presunoch.

Tri týždne pred uskutočnením presunov podľa prvého pododseku písm. b) tohto odseku informuje Komisia o tomto svojom zámere Európsky parlament a Radu. Ak v uvedenej lehote Európsky parlament alebo Rada uvedie riadne odôvodnené námietky, použije sa postup stanovený v článku 31.

Odchylné od štvrtého pododseku môže Komisia počas posledných dvoch mesiacov rozpočtového roka autonómne presunúť rozpočtové prostriedky, ktoré súvisia s výdavkami na zamestnancov, externých zamestnancov a ostatných zamestnancov, z jednej hlavy do druhej v rámci celkového limitu vo výške 5 % rozpočtových prostriedkov pre daný rok. Komisia o tom informuje Európsky parlament a Radu do dvoch týždňov od svojho rozhodnutia o týchto presunoch.

2. Komisia môže v rámci vlastného rozpočtového oddielu a pod podmienkou, že o tom bezodkladne informuje Európsky parlament a Radu, rozhodnúť o týchto presunoch rozpočtových prostriedkov z jednej rozpočtovej hlavy do druhej:
 - a) presun rozpočtových prostriedkov z hlavy „rezervy“ uvedenej v článku 49 tohto nariadenia, kde je jedinou podmienkou na uvoľnenie prostriedkov z rezervy prijatie základného aktu podľa článku 294 ZFEÚ;
 - b) v riadne odôvodnených výnimočných prípadoch, ako sú medzinárodné humanitárne katastrofy a krízy vzniknuté po 1. decembri rozpočtového roka, presun nepoužitých rozpočtových prostriedkov na tento rok, ktoré sú stále k dispozícii v rámci hláv, ktoré patria do okruhu viacročného finančného rámca venovanému vonkajšej činnosti Únie, do hláv týkajúcich sa pomoci v rámci krízového riadenia a operácií humanitárnej pomoci.

Článok 31

Návrhy na presuny predkladané Európskemu parlamentu a Rade inštitúciami Únie

1. Každá inštitúcia Únie predkladá svoje návrhy na presuny súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
2. Návrhy na presuny platobných rozpočtových prostriedkov do fondov implementovaných v rámci zdieľaného riadenia s výnimkou EPZF môže Komisia predkladať Európskemu parlamentu a Rade do 10. januára nasledujúceho rozpočtového roka. Presun platobných rozpočtových prostriedkov možno vykonať z ktorejkoľvek rozpočtovej položky. V takýchto prípadoch sa šesťtýždňová lehota uvedená v odseku 4 skrúti na tri týždne.

Ak Európsky parlament a Rada presun neschvália alebo ho schvália len čiastočne, zodpovedajúca časť výdavkov uvedených v článku 10 *ods. 7* písm. b) sa uhradí z platobných rozpočtových prostriedkov nasledujúceho rozpočtového roka.

3. Európsky parlament a Rada prijímajú rozhodnutia o presunoch rozpočtových prostriedkov v súlade s odsekmi 4 až 8.
4. S výnimkou naliehavých prípadov Európsky parlament a Rada uznášajúca sa kvalifikovanou väčšinou prerokujú každý návrh na presun v lehote šiestich týždňov od jeho doručenia obom inštitúciám. Za naliehavých okolností Európsky parlament a Rada prerokujú záležitosť do troch týždňov od doručenia návrhu.

5. Ak má Komisia v úmysle presunúť rozpočtové prostriedky EPZF v súlade s týmto článkom, predloží návrhy na presuny Európskemu parlamentu a Rade do 10. januára nasledujúceho rozpočtového roka. V takýchto prípadoch sa šesťtýždňová lehota uvedená v odseku 4 skráti na tri týždne.
6. Návrh na presun je schválený alebo sa považuje za schválený, ak v uvedenej lehote šiestich týždňov nastane niektorá z týchto situácií:
 - a) Európsky parlament a Rada návrh schvália;
 - b) návrh schváli buď Európsky parlament alebo Rada a druhá inštitúcia sa zdrží konania;
 - c) ani Európsky parlament ani Rada neprijme rozhodnutie o zmene alebo zamietnutí návrhu na presun.
7. Ak Európsky parlament alebo Rada nepredložia inú požiadavku, šesťtýždňová lehota uvedená v odseku 4 sa skráti na tri týždne v týchto prípadoch:
 - a) presun predstavuje menej ako 10 % rozpočtových prostriedkov v rozpočtovom riadku, z ktorého sa presun uskutočňuje, a nepresahuje 5 000 000 EUR;
 - b) presun sa týka iba platobných rozpočtových prostriedkov a celková suma presunu nepresahuje 100 000 000 EUR.

8. Ak Európsky parlament alebo Rada sumu presunu zmení, zatiaľ čo druhá inštitúcia ju schváli alebo sa zdrží konania, alebo ak Európsky parlament aj Rada sumu presunu zmenia, za schválenú sa považuje nižšia z týchto dvoch súm, za predpokladu, že príslušná inštitúcia Únie svoj návrh na presun nestiahla.

Článok 32

Presuny, na ktoré sa vzťahujú osobitné ustanovenia

1. Rozpočtové prostriedky zodpovedajúce pripísaným príjmom sa môžu presúvať iba vtedy, keď sa tieto príjmy použijú na ten účel, na ktorý sú pripísané.
2. Rozhodnutia o presunoch, ktorými sa umožňuje použitie rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc podľa článku 9 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093, prijíma Európsky parlament a Rada na návrh Komisie.

Na účely tohto odseku sa uplatňuje postup stanovený v článku 31 ods. 3 a 4. Ak sa Európsky parlament a Rada nedohodnú na návrhu Komisie a nedokážu dospieť k spoločnému stanovisku, zdržia sa konania v súvislosti s uvedeným návrhom.

K návrhom na presuny z rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc určené na pomoc podľa článku 9 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 sa priložia príslušné a podrobné doklady, v ktorých sú uvedené:

- a) najaktuálnejšie dostupné informácie týkajúce sa implementácie rozpočtových prostriedkov a odhad požiadaviek až do konca rozpočtového roka v prípade rozpočtového riadku, do ktorého sa má presun uskutočniť;
- b) analýza možností prerozdelenia rozpočtových prostriedkov.

KAPITOLA 7

ZÁSADA SPRÁVNEHO FINANČNÉHO RIADENIA A VÝKONNOSŤ

Článok 33

Výkonnosť a zásady hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti

1. Rozpočtové prostriedky sa používajú v súlade so zásadou správneho finančného riadenia, a teda sa musia implementovať pri dodržaní týchto zásad:
 - a) zásady hospodárnosti, ktorá vyžaduje, aby zdroje, ktoré používa dotknutá inštitúcia Únie na výkon svojich činností, boli dané k dispozícii v správnom čase, v primeranej kvantite a kvalite a za najlepšiu cenu;
 - b) zásady efektívnosti, ktorá sa týka najlepšieho vzájomného pomeru medzi použitými zdrojmi, vykonanými činnosťami a dosiahnutými výsledkami;
 - c) zásady účinnosti, ktorá sa týka miery, v akej boli stanovené ciele dosiahnuté prostredníctvom vykonaných činností.

2. V súlade so zásadou správneho finančného riadenia je použitie rozpočtových prostriedkov zamerané na výkonnosť, a preto na uvedený účel:
- a) ciele programov a činností sa stanovujú *ex ante*;
 - b) pokrok pri dosahovaní cieľov, **v náležitých prípadoch aj tých, ktoré sa týkajú začleňovania rôznych hľadísk**, sa monitoruje pomocou ukazovateľov výkonnosti;
 - c) pokrok pri dosahovaní cieľov a problémy, ktoré s ich dosahovaním súvisia, sa oznamujú Európskemu parlamentu a Rade v súlade s článkom 41 ods. 3 prvým pododsekom písm. h) a článkom 253 ods. 1 písm. e);
 - d) **ak je to uskutočniteľné a vhodné v súlade s príslušnými pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach**, programy a činnosti **sa vykonávajú** tak, aby sa stanovené ciele dosiahli bez toho, že by došlo k výraznému narušeniu environmentálnych cieľov, pokiaľ ide o zmiernenie zmeny klímy, adaptáciu na zmenu klímy, udržateľné využívanie a ochranu vodných a morských zdrojov, prechod na obehové hospodárstvo, prevenciu a kontrolu znečisťovania a ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov, ako sa stanovuje v článku 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852¹;

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

e) *ak je to uskutočniteľné a vhodné v súlade s príslušnými pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach, programy a činnosti sa vykonávajú tak, aby sa stanovené ciele dosiahli pri dodržiavaní pracovných podmienok a podmienok zamestnávania podľa príslušného vnútroštátneho práva, práva Únie, dohovorov MOP a kolektívnych zmlúv;*

f) *ak je to uskutočniteľné a vhodné v súlade s príslušnými pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach, programy a činnosti sa vykonávajú so zreteľom na zásadu rodovej rovnosti a v súlade s vhodnou metodikou uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti.*

3. Podľa potreby sa vymedzia konkrétne, merateľné, dosiahnuteľné, relevantné a časovo merateľné ciele podľa odsekov 1 a 2, ako aj *ukazovatele, ktoré sú relevantné, akceptované, dôveryhodné, jednoduché, robustné a založené na všeobecne uznávaných vedeckých dôkazoch a účinnej, transparentnej a komplexnej metodike. Vo vhodných prípadoch by sa údaje získané v súvislosti s takýmito ukazovateľmi mali rozdeliť podľa pohlavia a mali by sa získavať spôsobom, ktorý umožňuje agregáciu takýchto údajov zo všetkých príslušných programov.*

Článok 34

Hodnotenia

1. Programy a činnosti spojené so značnými výdavkami podliehajú *ex ante* hodnoteniu a retrospektívnym hodnoteniam, pričom každé takéto hodnotenie je úmerné stanoveným cieľom a výdavkom.
2. *Ex ante* hodnotenia súvisiace s prípravou programov a činností sú založené na dôkazoch o výkonnosti súvisiacich programov alebo činností a identifikujú a analyzujú problémy, ktoré je potrebné riešiť, pridanú hodnotu zapojenia Únie, ciele, očakávané účinky rôznych možností a mechanizmy monitorovania a hodnotenia.

V prípade významných programov alebo činností, v súvislosti s ktorými sa očakáva, že budú mať zásadné hospodárske, environmentálne alebo sociálne dôsledky, môže mať *ex ante* hodnotenie podobu posúdenia vplyvu, ktoré popri splnení požiadaviek stanovených v prvom pododseku analyzuje rôzne alternatívy týkajúce sa spôsobov plnenia.

3. Retrospektívnymi hodnoteniami sa posudzuje výkonnosť programu alebo činnosti vrátane takých aspektov, ako sú účinnosť, efektívnosť, súlad, relevantnosť a pridaná hodnota EÚ. Retrospektívne hodnotenia sa zakladajú na informáciách získaných na základe monitorovacích opatrení a ukazovateľov stanovených pre dotknutú akciu. Vykonávajú sa aspoň raz počas obdobia každého viacročného finančného rámca a pokiaľ možno v dostatočnom predstihu tak, aby ich zistenia mohli byť zohľadnené pri *ex ante* hodnoteniach alebo pri posúdeniach vplyvu, ktoré slúžia na podporu prípravy súvisiacich programov a činností.

Článok 35

Povinný finančný výkaz

1. Ku každému návrhu alebo iniciatíve, ktoré legislatívnemu orgánu predloží Komisia, vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) alebo členský štát a ktoré môžu mať vplyv na rozpočet vrátane zmien počtu pracovných miest, sa pripojí finančný výkaz, v ktorom sa uvedú odhady v podobe platobných a viazaných rozpočtových prostriedkov, a pripojí sa aj posúdenie jednotlivých dostupných alternatív financovania a *ex ante* hodnotenie alebo posúdenie vplyvu stanovené v článku 34.

Ku každej zmene návrhu alebo iniciatívy predloženým legislatívnemu orgánu, ktorá môže mať značný vplyv na rozpočet, vrátane zmien počtu pracovných miest, sa pripojí finančný výkaz vypracovaný inštitúciou Únie, ktorá danú zmenu navrhuje.

Finančný výkaz obsahuje finančné a hospodárske údaje potrebné na to, aby legislatívny orgán mohol posúdiť potrebu akcie Únie. Finančný výkaz poskytuje príslušné informácie o súlade a nožnej súčinnosti s inými činnosťami Únie.

V prípade viacročných operácií obsahuje tento finančný výkaz predbežný súpis ročných požiadaviek z hľadiska viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov a pracovných miest, vrátane pracovných miest pre externých zamestnancov, ako aj hodnotenie ich finančného vplyvu zo strednodobého a podľa možnosti aj dlhodobého hľadiska.

2. Komisia počas rozpočtového postupu poskytuje informácie, ktoré sú vzhľadom na pokrok v rokovaní o návrhu alebo iniciatíve, ktoré sa predložili legislatívnemu orgánu, potrebné na účely porovnania medzi zmenami v požadovaných rozpočtových prostriedkoch a pôvodnými prognózami vo finančnom výkaze.
3. Na účely zníženia rizika podvodov, nezrovnalostí a nesplnenia cieľov poskytuje finančný výkaz informácie o zavedenom systéme vnútornej kontroly, odhad nákladov a prínosov kontrol, ktoré z takéhoto systému vyplývajú, a posúdenie očakávanej úrovne rizika chyby, ako aj informácie o existujúcich a plánovaných opatreniach na predchádzanie podvodom a ochranu pred nimi.

V takomto posúdení sa zohľadní pravdepodobný rozsah a druh chýb, ako aj osobitné podmienky príslušnej oblasti politiky a pravidiel, ktoré sa na ňu vzťahujú.

4. Pri predkladaní revidovaných alebo nových návrhov výdavkov Komisia vypracuje odhad nákladov a prínosov systémov kontroly, ako aj očakávané úrovne rizika chyby podľa odseku 3.

Článok 36

Vnútorná kontrola plnenia rozpočtu

1. Podľa zásady správneho finančného riadenia sa rozpočet plní v súlade so zásadou účinnej a efektívnej vnútornej kontroly, ktorá zodpovedá jednotlivým spôsobom plnenia, a v súlade s relevantnými pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach.
2. Na účely plnenia rozpočtu sa vnútorná kontrola uplatňuje na všetkých stupňoch riadenia a musí byť navrhnutá tak, aby poskytovala primerané uistenie, že sa dosiahnu tieto ciele:
 - a) účinnosť, efektívnosť a hospodárnosť operácií;
 - b) spoľahlivosť výkazníctva;
 - c) ochrana majetku a informácií;
 - d) predchádzanie *nezrovnalostiam vrátane podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a dvojitého financovania*, ich odhaľovanie, náprava a s nimi súvisiace následné opatrenia, a to aj *dobrovoľným používaním jednotného, integrovaného a interoperabilného informačného a monitorovacieho systému, ktorý zahŕňa jednotný nástroj na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika, poskytovaného Komisiou a umožnením prístupu k údajom* o príjemcoch finančných prostriedkov Únie, ako aj o ich konečných užívateľoch výhod, ako sa vymedzujú v článku 3 bode 6 smernice (EÚ) 2015/849, a ich elektronické *automatické vyhľadávanie*, zaznamenávanie, uchovávanie a analýzu, *a to v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach*;
 - e) primerané riadenie rizík súvisiacich so zákonnosťou a správnosťou príslušných transakcií pri zohľadnení viacročnej povahy programov, ako aj charakteru príslušných platieb.

3. Účinná vnútorná kontrola je založená na najlepších medzinárodných postupoch a zahŕňa predovšetkým tieto prvky:
- a) oddelenie úloh;
 - b) vhodnú stratégiu riadenia rizika a kontroly, ktorá zahŕňa kontrolu na úrovni príjemcov finančných prostriedkov;
 - c) primerané audítorské záznamy a integritu údajov v dátových systémoch vrátane elektronických systémov;
 - d) postupy na monitorovanie účinnosti a efektívnosti;
 - e) postupy uskutočnenia následných krokov v súvislosti so zistenými nedostatkami a odchýlkami vo vnútornej kontrole;
 - f) pravidelné posúdenie riadneho fungovania systému vnútornej kontroly.
4. Efektívna vnútorná kontrola je založená na týchto prvkoch:
- a) uplatňovanie vhodnej stratégie riadenia rizika a kontroly ■ koordinovanej medzi príslušnými subjektmi, ktoré sú súčasťou kontrolného reťazca;
 - b) poskytnutie prístupu k výsledkom uskutočnených kontrol všetkým príslušným subjektom v kontrolnom reťazci;
 - c) ak je to vhodné, využitie vyhlásení riadiaceho subjektu predložených implementačnými partnermi a nezávislých audítorských stanovísk za predpokladu, že kvalita práce, na ktorú sa tieto vyhlásenia a stanoviská vzťahujú, je primeraná a prijateľná a že práca bola vykonaná v súlade s dohodnutými normami;

- d) včasné uplatnenie nápravných opatrení vrátane prípadných odrádzajúcich sankcií;
 - e) jasné a jednoznačné právne predpisy, z ktorých vychádzajú dotknuté politiky, vrátane základných aktov týkajúcich sa prvkov vnútornej kontroly;
 - f) odstránenie viacnásobných kontrol;
 - g) zlepšenie pomeru nákladov k prínosom v súvislosti s kontrolami.
5. Ak je počas vykonávania programu úroveň chybovosti neustále vysoká, Komisia zistí nedostatky kontrolných systémov, vykoná analýzu nákladov a prínosov možných nápravných opatrení a prijme alebo navrhne vhodné opatrenia, ako je zjednodušenie platných ustanovení, zlepšenie systémov kontroly a prepracovanie programu alebo dodávateľských systémov.
6. Na účely odseku 2 písm. d) tohto článku ***a bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek tohto odseku, inštitúcie a orgány Únie a osoby alebo subjekty plniace rozpočet podľa článku 62 ods. 1 sprístupnia Komisii*** elektronicky, v **■** interoperabilnom a strojovo čitateľnom formáte, ***tieto*** informácie **■** :
- a) ***o príjemcovi finančných prostriedkov: všetky informácie uvedené v článku 38 ods. 2 písm. a), b) a c) a v článku 38 ods. 6 druhom pododseku a*** v prípade fyzickej osoby aj dátum narodenia;
 - b) ***o operácii: všetky informácie uvedené v článku 38 ods. 2 písm. d) a e), ako aj jedinečný identifikátor operácie;***
 - c) o konečnom(-ých) užívateľovi(-och) výhod príjemcu finančných prostriedkov, ak príjemcom nie je fyzická osoba: meno(-á), priezvisko(-á), dátum narodenia, ako aj identifikačné číslo(-a) pre DPH alebo daňové identifikačné číslo(-a), ak je(sú) k dispozícii, alebo iný jedinečný identifikátor zavedený na úrovni krajiny.

Na účely tohto článku, ak členské štáty prijímajú a plnia rozpočet podľa článku 62 ods. 1, poskytnú Komisii prístup k informáciám stanoveným v prvom pododseku len vtedy, ak majú povinnosť zaznamenávať a uchovávať takéto informácie v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach. Ak podľa pravidiel platných v jednotlivých odvetviach nemajú takúto povinnosť, členské štáty môžu Komisii dobrovoľne poskytnúť prístup k informáciám, ktoré majú k dispozícii, ako sa uvádza v prvom pododseku.

Komisia do konca roka 2027 predloží posúdenie pripravenosti systému uvedeného v odseku 2 písm. d) tohto článku s ohľadom na tieto kritériá:

- a) zabezpečenie interoperability s príslušnými informačnými systémami a databázami vrátane informačných systémov a databáz členských štátov, ktorá umožňuje automatický prenos príslušných informácií, pokiaľ možno v reálnom čase, a zabraňuje duplicité podávania správ;*
- b) ukazovatele rizika používané v systéme uvedenom v odseku 2 písm. d) tohto článku sú dostatočne jednotné, objektívne, primerané a potrebné na posúdenie rizika a sú založené na spoľahlivých zdrojoch informácií;*
- c) systém uvedený v odseku 2 písm. d) tohto článku umožňuje používanie umelej inteligencie na analýzu a interpretáciu údajov;*
- d) systém uvedený v odseku 2 písm. d) tohto článku je v súlade so všeobecnými zásadami ochrany údajov.*

Na účely tohto článku „interoperabilita“ znamená minimálne potrebné získavanie údajov z rôznych zdrojov a komunikáciu medzi nimi s cieľom účinne posúdiť údaje a potenciálne riziká.

Inštitúcie a orgány Únie, členské štáty a osoby alebo subjekty plniace rozpočet podľa článku 62 ods. 1 môžu používať systém uvedený v odseku 2 písm. d) tohto článku na dobrovoľnom základe.

7. Systém uvedený v odseku 2 písm. d) tohto článku je navrhnutý tak, aby uľahčoval posúdenie rizika na účely výberu, udeľovania, finančného riadenia, monitorovania, vyšetrovania, kontroly a auditu a prispieval k účinnému predchádzaniu **nezrovnalostí vrátane podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a dvojitého financovania** a k ich účinnému odhaľovaniu, náprave a s nimi súvisiacim následným opatreniam, **a:**

- a) **používa len ukazovatele rizika, ktoré sú objektívne, primerané, potrebné na posúdenie rizika a založené na spoľahlivých zdrojoch údajov a informácií;**
- b) **je navrhnutý na používanie v súlade so všeobecnými zásadami ochrany údajov vrátane minimalizácie údajov a minimalizácie uchovávania, ktoré sa vzťahujú na spracúvanie osobných údajov.**

Prístup k údajom spracúvaným systémom uvedeným v odseku 2 písm. d) tohto článku musí byť v súlade s príslušnými pravidlami ochrany údajov, **so zásadou nevyhnutnosti a zásadou proporcionality a je obmedzený na inštitúcie a orgány Únie plniace rozpočet**, členské štáty, ktoré plnia rozpočet podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. b), členské štáty, ktoré prijímajú a implementujú finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a), osoby alebo subjekty, ktoré **plnia** rozpočet podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), vyšetrovacie, kontrolné **a audítorské** orgány Únie **vrátane úradu OLAF, Dvora audítorov a Európskej prokuratúry** v rámci výkonu svojich príslušných právomocí. **Údaje dostupné prostredníctvom systému uvedeného v odseku 2 písm. d) tohto článku sa sprístupnia Európskemu parlamentu a Rade na individuálnom základe v rozsahu, ktorý je potrebný a primeraný výkonu ich príslušných právomocí v rámci postupu udelenia absolútoría Komisii.**

Komisia je prevádzkovateľom v zmysle článku 3 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2018/1725 a zodpovedá za vývoj a správu systému uvedeného v odseku 2 písm. d) tohto článku, ako aj za dohľad nad týmto systémom, za zaistenie bezpečnosti, integrity a dôvernosti údajov, autentifikáciu používateľov a za ochranu informačného systému pred zlým riadením a zneužitím.

Údaje sa uchovávajú počas obdobia, ktoré je nevyhnutné a primerané na splnenie účelu stanoveného v odseku 2 písm. d). Maximálne možné obdobie uchovávania nesmie presiahnuť 10 rokov od poslednej žiadosti o platbu, ktorá bola Komisii za dané obdobie predložená.

8. *Na účely odseku 2 písm. d) tohto článku, článku 144 ods. 2 a článku 147 a navyše k akémukoľvek príslušnému pravidlu platnému v jednotlivých odvetviach osoby a subjekty, ktoré plnia rozpočet podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. b), a osoby a subjekty, ktoré prijímajú finančné prostriedky pri plnení rozpočtu podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a) s členskými štátmi, zasielajú Komisii prostredníctvom akéhokoľvek úradného kanála, ako je automatizovaný informačný systém zriadený Komisiou, ktorý sa v súčasnosti používa na oznamovanie podvodov a nezrovnalostí (ďalej len „systém riadenia nezrovnalostí“), informácie o skutočnostiach a zisteniach stanovených len konečnými rozsudkami alebo konečnými správnymi rozhodnutiami s ohľadom na dôvody uvedené v článku 138 ods. 1 písm. c) bode iv) a písm. d), keď sa takéto informácie dozvedia. Na tie isté účely členské štáty zašlú ostatné potrebné informácie, ktoré si Komisia vyžiada, predovšetkým informácie súvisiace s nadväznými administratívnymi opatreniami.*

9. Členské štáty, ktoré prijímajú a implementujú finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a), uplatňujú odseky 1 až 7 tohto článku.
10. Na účely uplatňovania požiadaviek uvedených v odsekoch 2, 3 a 6 tohto článku členskými štátmi, ktoré *plnia* rozpočet podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. b), sa odkazy na príjemcov finančných prostriedkov *chápu v zmysle článku 38 ods. 1 druhého pododseku*.
11. Komisia v rámci svojej stratégie kontroly vo vhodných prípadoch navrhne a vykoná kontroly a audity, ktoré využívajú automatizované IT nástroje a vznikajúce technológie.

KAPITOLA 8

ZÁSADA TRANSPARENTNOSTI

Článok 37

Uverejňovanie účtovnej závierky a rozpočtov

1. Rozpočet sa zostavuje a plní a účtovná závierka sa predkladá v súlade so zásadou transparentnosti.

2. Na podnet predsedu Európskeho parlamentu sa rozpočet a každý opravný rozpočet, ktoré boli prijaté s konečnou platnosťou, uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Rozpočty sa uverejnia do troch mesiacov odo dňa, keď sa vyhlásia za prijaté s konečnou platnosťou.

Čo najskôr, najneskôr však štyri týždne po prijatí rozpočtu s konečnou platnosťou sa podrobné údaje z konečnej podoby rozpočtu uverejnia na podnet Komisie vo všetkých jazykoch na webovom sídle inštitúcií Únie, a to ešte pred ich oficiálnym uverejnením v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Konsolidovaná ročná účtovná zvierka sa uverejňuje v *Úradnom vestníku Európskej únie* a na webovom sídle inštitúcií Únie.

Článok 38

Uverejňovanie informácií o príjemcoch finančných prostriedkov a iných informácií

1. Komisia sprístupní na **centralizovanom** webovom sídle informácie o príjemcoch finančných prostriedkov poskytovaných z rozpočtu najneskôr do 30. júna roka nasledujúceho po rozpočtovom roku, v ktorom boli finančné prostriedky právne viazané, ak plní rozpočet v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. a), ak rozpočet **plnia** inštitúcie Únie v súlade s článkom 59 ods. 1 a ak rozpočet **plnia** orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71.

Ak sa rozpočet plní v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. b) a c) a s členskými štátmi v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. a), Komisia sprístupní na svojom **centralizovanom** webovom sídle, **ktoré je uvedené v prvom pododseku tohto odseku**, informácie o príjemcoch finančných prostriedkov najneskôr do 30. júna roka nasledujúceho po rozpočtovom roku, v ktorom bola uzavretá zmluva alebo dohoda stanovujúca podmienky podpory. Ak sa rozpočet plní v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. b), odkazy na príjemcov finančných prostriedkov v tomto článku sa považujú za odkazy na **príjemcov finančných prostriedkov, dodávateľov, subdodávateľov a prijímateľov**, ako sa **uvádzajú** v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach. **Informácie uvedené v odseku 2 tohto článku týkajúce sa takýchto príjemcov finančných prostriedkov sa uverejnia za predpokladu, že sa v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach vyžaduje ich získavanie a uchovávanie.**

2. S výhradou prípadov uvedených v odseku 3 a s náležitým zreteľom na dodržiavanie požiadaviek na zachovávanie dôvernosti a na bezpečnosť, najmä ochrany osobných údajov, v otvorenom, interoperabilnom a strojovo čitateľnom formáte, ktorý umožňuje triediť, vyhľadávať, extrahovať, porovnávať a opätovne používať údaje, sa uverejnia tieto informácie:
- a) či je príjemca finančných prostriedkov fyzická alebo právnická osoba;
 - b) celý úradný názov príjemcu finančných prostriedkov, ako aj jeho identifikačné číslo pre DPH alebo daňové identifikačné číslo, ak je k dispozícii, alebo iný jedinečný identifikátor zavedený na úrovni krajiny v prípade právnickej osoby, meno a priezvisko príjemcu finančných prostriedkov v prípade fyzickej osoby;
 - c) lokalita príjemcu finančných prostriedkov, konkrétne:
 - i) adresa príjemcu finančných prostriedkov, ak je príjemcom právnická osoba;
 - ii) región na úrovni NUTS 2, ak je príjemcom finančných prostriedkov fyzická osoba, ktorá má bydlisko v Únii, alebo krajina, ak je príjemcom finančných prostriedkov fyzická osoba, ktorá nemá bydlisko v Únii;
 - d) viazaná suma a v prípade záväzku týkajúceho sa viacerých príjemcov finančných prostriedkov, prípadne rozdelenie tejto sumy podľa jednotlivých príjemcov finančných prostriedkov;
 - e) povaha a účel opatrenia.

3. Informácie uvedené v odseku 2 tohto článku sa neuverejňujú a ani sa neposkytujú na uverejnenie v súlade s odsekom 6 tohto článku v prípade:
- a) podpôr na vzdelávanie vyplácaných fyzickým osobám a inej priamej podpory vyplácanej najodkázanejším fyzickým osobám uvedeným v článku 194 ods. 4 písm. b);
 - b) zákaziek s veľmi nízkou hodnotou udeľovaných odborníkom vybraným podľa článku 242 ods. 2, ako aj zákaziek s veľmi nízkou hodnotou, ktorá je nižšia ako suma uvedená v bode 14.4 prílohy I;
 - c) finančnej podpory poskytnutej prostredníctvom finančných nástrojov alebo rozpočtových záruk, ak je nižšia ako 500 000 EUR;
 - d) ak by sa zverejnením informácií mohli ohroziť práva a slobody dotknutých osôb alebo subjektov zaručené Chartou základných práv Európskej únie alebo v prípade, že by tým mohli byť poškodené obchodné záujmy príjemcov finančných prostriedkov;
 - e) ak sa uverejnenie nevyžaduje v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach, keď sa rozpočet plní v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. b).

V prípadoch uvedených v prvom pododseku písm. c) sa sprístupnené informácie obmedzia na štatistické údaje agregované v súlade s príslušnými kritériami, ako sú geografická poloha, hospodárska typológia príjemcov finančných prostriedkov, druh poskytnutej podpory a oblasť politiky Únie, v rámci ktorej bola táto podpora poskytnutá.

Pokiaľ ide o fyzické osoby, zverejnenie informácií uvedených v odseku 2 je založené na príslušných kritériách, ako je frekvencia alebo druh opatrenia a príslušné sumy.

4. Osoby alebo subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) uverejnia informácie o príjemcoch finančných prostriedkov v súlade s pravidlami a postupmi týchto osôb a subjektov, pokiaľ sa takéto pravidlá a postupy považujú za rovnocenné na základe posúdenia vykonaného Komisiou podľa článku 157 ods. 3 a 4 prvého pododseku písm. e) a za predpokladu, že akékoľvek uverejnenie osobných údajov podlieha bezpečnostným opatreniam, ktoré sú rovnocenné bezpečnostným opatreniam uvedeným v tomto článku.

Subjekty určené podľa článku 63 ods. 3 uverejnia informácie v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach. Uvedené pravidlá platné v jednotlivých odvetviach sa môžu v súlade s príslušným právnym základom odchyliť od odsekov 2 a 3 tohto článku, a to s ohľadom na osobitosti dotknutého odvetvia.

Členské štáty, ktoré prijímajú a implementujú finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a), zabezpečia *ex post* uverejnenie informácií o svojich príjemcoch finančných prostriedkov na **centralizovanom** webovom sídle, **ktoré je uvedené v odseku 1 tohto článku**, v súlade s odsekmi 2 a 3 tohto článku.

5. Webové sídla inštitúcií Únie musia obsahovať odkaz na **centralizované** webové sídlo **uvedené v odseku 1**, na ktorom možno nájsť informácie uvedené v danom odseku ■ .

Komisia vhodným spôsobom a včas prístupní informácie o **centralizovanom** webovom sídle **uvedenom v odseku 1**, vrátane odkazu na jeho adresu, na ktorej možno nájsť informácie, ktoré poskytli členské štáty, osoby, subjekty alebo orgány uvedené v odseku 4.

6. Na účely odseku 1 prvého a druhého pododseku tohto článku a bez toho, aby boli dotknuté *odseky 3 a 4 tohto článku* a pravidlá platné v jednotlivých odvetviach, *Komisia používa relevantné údaje uchovávané v systéme uvedenom v článku 36 ods. 2 písm. d) na vkladanie informácií uvedených v odseku 2 tohto článku na centralizované webové sídlo uvedené v odseku 1 tohto článku.*

Údaje ■ zahŕňajú aj identifikačné číslo pre DPH alebo daňové identifikačné číslo fyzických osôb, ak je k dispozícii, alebo iný jedinečný identifikátor zavedený na úrovni krajiny s cieľom zlepšiť kvalitu zasielaných informácií bez toho, aby sa takéto čísla a identifikátory uverejnili.

7. Ak sa uverejnili osobné údaje, tieto informácie sa odstránia dva roky po skončení rozpočtového roka, v ktorom boli finančné prostriedky právne viazané.

Ak sa rozpočet plní v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. b) a c), osobné údaje sa odstránia dva roky po skončení rozpočtového roka, v ktorom bola uzavretá zmluva alebo dohoda stanovujúca podmienky podpory.

HLAVA III
ZOSTAVOVANIE A ŠTRUKTÚRA ROZPOČTU

KAPITOLA 1

ZOSTAVOVANIE ROZPOČTU

Článok 39

Odhady príjmov a výdavkov

1. Každá inštitúcia Únie okrem Komisie vypracuje odhad svojich príjmov a výdavkov, ktorý každý rok do 1. júla zašle Komisii a súčasne na vedomie Európskemu parlamentu a Rade.
2. Vysoký predstaviteľ uskutoční konzultácie s členmi Komisie, ktorí sú zodpovední za rozvojovú a susedskú politiku, medzinárodnú spoluprácu, humanitárnu pomoc a reakciu na krízy, týkajúce sa ich príslušných zodpovedností.
3. Komisia vypracuje svoje vlastné odhady, ktoré zašle Európskemu parlamentu a Rade hneď po ich prijatí. Pri vypracovávaní svojich odhadov Komisia využije informácie uvedené v článku 40.

Článok 40

Odhadovaný rozpočet orgánov Únie uvedených v článku 70

Každý rok do 31. januára každý orgán Únie uvedený v článku 70 zašle v súlade s aktom, na základe ktorého bol zriadený, Komisii, Európskemu parlamentu a Rade svoj návrh jednotného programového dokumentu obsahujúci jeho ročné a viacročné programovanie vrátane zodpovedajúceho plánovania ľudských a finančných zdrojov.

Článok 41

Návrh rozpočtu

1. Komisia predloží návrh rozpočtu Európskemu parlamentu a Rade do 1. septembra roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa má príslušný rozpočet plniť. Na informačné účely zašle uvedený návrh národným parlamentom.

Návrh rozpočtu obsahuje súhrnný všeobecný výkaz príjmov a výdavkov Únie a konsolidáciu odhadov uvedených v článku 39. Môže tiež obsahovať odhady odlišné od odhadov vypracovaných inštitúciami Únie.

Pokiaľ ide o štruktúru a prezentáciu, návrh rozpočtu sa riadi článkami 47 až 52.

Každému oddielu návrhu rozpočtu predchádza úvod vypracovaný príslušnou inštitúciou Únie.

Komisia vypracuje všeobecný úvod k návrhu rozpočtu. Všeobecný úvod obsahuje finančné tabuľky, v ktorých sú uvedené hlavné údaje podľa hláv, a odôvodnenia zmien v rozpočtových prostriedkoch, ku ktorým došlo v porovnaní s predchádzajúcim rozpočtovým rokom, rozdelené podľa kategórií výdavkov viacročného finančného rámca.

2. S cieľom poskytnúť presnejšie a spoľahlivejšie prognózy vplyvu platných právnych predpisov a prerokovaných legislatívnych návrhov na rozpočet, Komisia pripojí k návrhu rozpočtu orientačný finančný plán na nasledujúce roky, ktorý je štruktúrovaný podľa kategórií výdavkov, oblastí politiky a rozpočtových riadkov. Úplný finančný plán pokrýva kategórie výdavkov, na ktoré sa vzťahuje bod 26 uvedenej Medziinštitucionálnej dohody zo 16. decembra 2020. Za kategórie výdavkov, na ktoré sa nevzťahuje bod 26 uvedenej Medziinštitucionálnej dohody sa poskytujú súhrnné údaje.

Orientačný finančný plán sa aktualizuje po prijatí rozpočtu s cieľom zahrnúť doň výsledky rozpočtového postupu a akékoľvek ďalšie relevantné rozhodnutia.

3. Komisia pripojí k návrhu rozpočtu:

- a) komparatívnu tabuľku, ktorá zahŕňa návrh rozpočtu pre ostatné inštitúcie Únie a pôvodné odhady ostatných inštitúcií Únie zaslané Komisii, a v ktorej sú v príslušných prípadoch uvedené dôvody, prečo návrh rozpočtu obsahuje odhady, ktoré sa líšia od odhadov vypracovaných ostatnými inštitúciami Únie;
- b) každý pracovný dokument, ktorý považuje za užitočný v súvislosti s plánmi pracovných miest inštitúcií Únie a ktorý obsahuje posledný schválený plán pracovných miest, pričom zahŕňa:
 - i) údaje o všetkých zamestnancoch Únie podľa druhu pracovnej zmluvy;
 - ii) vyhlásenie o politike týkajúcej sa pracovných miest, externých zamestnancov a vyváženého zastúpenia mužov a žien;
 - iii) údaje o počte skutočne obsadených pracovných miest k poslednému dňu roka predchádzajúceho roku, v ktorom sa návrh rozpočtu predkladá, a ročný priemerný počet skutočne obsadených ekvivalentov plného pracovného času za ten istý predchádzajúci rok s uvedením ich rozdelenia podľa platových tried, pohlavia a administratívnych jednotiek;
 - iv) zoznam pracovných miest rozpísaných podľa oblastí politiky;
 - v) pre každú kategóriu externých zamestnancov počiatočný odhadovaný počet ekvivalentov plného pracovného času na základe schválených rozpočtových prostriedkov, ako aj počet skutočne zamestnaných osôb na začiatku roka, v ktorom sa návrh rozpočtu predkladá, pričom sa uvedie ich rozdelenie podľa funkčných skupín a v relevantných prípadoch i podľa platových tried;

- c) v prípade orgánov Únie uvedených v článkoch 70 a 71 pracovný dokument uvádzajúci príjmy a výdavky, ako aj všetky informácie o zamestnancoch uvedené v písmene b) tohto pododseku;
- d) pracovný dokument o plánovanej implementácii rozpočtových prostriedkov v danom rozpočtovom roku, informácie o implementácii pripísaných príjmov v predchádzajúcom roku vrátane informácií o sumách prenesených do rozpočtového roka a o neuhradených záväzkoch;
- e) pokiaľ ide o rozpočtové prostriedky na administratívu, pracovný dokument uvádzajúci administratívne výdavky, ktoré má Komisia implementovať v rámci svojho rozpočtového oddielu, a pracovný dokument o politike Komisie v oblasti budov uvedený v článku 272 ods. 1;
- f) pracovný dokument o pilotných projektoch a prípravných akciách, ktorý obsahuje aj posúdenie výsledkov a plánované následné opatrenia;
- g) pokiaľ ide o financovanie medzinárodných organizácií, pracovný dokument obsahujúci:
 - i) zhrnutie všetkých príspevkov rozdelených podľa programov alebo fondov Únie a podľa medzinárodných organizácií;
 - ii) uvedenie dôvodov vysvetľujúcich, prečo bolo pre Úniu efektívnejšie financovať tieto medzinárodné organizácie, než konať priamo;

- h) programové vyhlásenia alebo akýkoľvek iný relevantný dokument, ktorý obsahuje:
 - i) údaj o politikách a cieľoch Únie, k vykonávaniu ktorých má program prispievať;
 - ii) jasné zdôvodnenie intervencie na úrovni Únie v súlade, okrem iného, so zásadou subsidiarity;
 - iii) pokrok pri dosahovaní cieľov programu, ako sa uvádza v článku 33;
 - iv) úplné odôvodnenie, vrátane analýzy nákladov a prínosov pre navrhované zmeny na úrovni rozpočtových prostriedkov;
 - v) informácie o mierach vykonávania programu počas bežného roka a v predchádzajúcom rozpočtovom roku;
- i) súhrnný výkaz rozvrhu platieb, v ktorom sú podľa programov a okruhov zosumarizované platby splatné v nasledujúcich rozpočtových rokoch, aby sa splnili rozpočtové záväzky navrhnuté v návrhu rozpočtu a prijaté v predchádzajúcich rozpočtových rokoch.

Ak sa v rámci verejno-súkromných partnerstiev využívajú finančné nástroje, informácie o týchto nástrojoch sa zahrnú do pracovného dokumentu uvedeného v odseku 4.

4. Ak finančné nástroje využíva Komisia, pripojí k návrhu rozpočtu pracovný dokument, v ktorom pre každý finančný nástroj uvedie:
- a) odkaz na finančný nástroj a jeho základný akt spolu so všeobecným opisom nástroja, jeho vplyvom na rozpočet, jeho trvaním a pridanou hodnotou príspevku Únie;
 - b) finančné inštitúcie zapojené do implementácie vrátane akýchkoľvek problémov súvisiacich s uplatňovaním článku 158 ods. 2;
 - c) príspevok finančného nástroja k dosiahnutiu cieľov príslušného programu meraný pomocou stanovených ukazovateľov, vo vhodných prípadoch vrátane geografickej diverzifikácie;
 - d) plánované operácie vrátane cieľových objemov založených na cieľovom pákovom efekte a očakávanom súkromnom kapitále, ktorý sa má mobilizovať, alebo, ak to nie je možné, na pákovom efekte vyplývajúcom z existujúcich finančných nástrojov;
 - e) rozpočtové riadky zodpovedajúce príslušným operáciám a celkové rozpočtové záväzky a platby z rozpočtu;

- f) priemerný čas medzi rozpočtovým záväzkom k finančným nástrojom a právnymi záväzkami k jednotlivým projektom vo forme kapitálu alebo dlhu, ak ich dĺžka trvania presahuje obdobie troch rokov;
- g) príjmy a splátky podľa článku 212 ods. 3 uvádzané samostatne, vrátane hodnotenia ich použitia;
- h) hodnotu kapitálových investícií v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi;
- i) celkovú sumu rezerv na riziká a záväzky, ako aj akékoľvek informácie o expozícii Únie voči finančnému riziku vrátane akéhokoľvek podmieneného záväzku;
- j) realizované straty z aktív a uplatnené záruky za predchádzajúci rok a príslušné súhrnné údaje;
- k) výkonnosť finančného nástroja vrátane zrealizovaných investícií, cieľový a dosiahnutý pákový efekt a multiplikačný efekt a aj sumu mobilizovaného súkromného kapitálu;
- l) zdroje vyčlenené v rámci spoločného rezervného fondu a prípadne zostatok na zvereneckom účte.

Pracovný dokument uvedený v prvom pododseku obsahuje aj prehľad administratívnych výdavkov vyplývajúcich z poplatkov za riadenie a iných finančných a prevádzkových poplatkov zaplatených za riadenie finančných nástrojov, a to v celkovej hodnote a podľa jednotlivých strán zodpovedných za riadenie a podľa riadených finančných nástrojov.

Komisia vysvetlí dôvody týkajúce sa času uvedeného v prvom pododseku písm. f) a v náležitých prípadoch predloží akčný plán na skrátenie tohto času v rámci ročného postupu udeľovania absolútorí.

V pracovnom dokumente uvedenom v prvom pododseku sa v jasnej a stručnej tabuľke zhrnú informácie podľa jednotlivých finančných nástrojov.

5. Ak Únia poskytla rozpočtovú záruku, Komisia pripojí k návrhu rozpočtu pracovný dokument, v ktorom pre každú rozpočtovú záruku a pre spoločný rezervný fond uvedie:
 - a) odkaz na rozpočtovú záruku a jej základný akt spolu so všeobecným opisom rozpočtovej záruky, jej vplyvom na finančné záväzky v rozpočte, jej trvaním a pridanou hodnotou podpory poskytnutej Úniou;
 - b) protistrany rozpočtovej záruky vrátane akýchkoľvek problémov súvisiacich s uplatňovaním článku 158 ods. 2;
 - c) ako rozpočtová záruka prispieva k dosiahnutiu cieľov príslušnej rozpočtovej záruky na základe stanovených ukazovateľov, a to podľa možnosti vrátane geografickej diverzifikácie a mobilizácie zdrojov súkromného sektora;
 - d) informácie o operáciách, na ktoré sa rozpočtová záruka vzťahuje, na súhrnnom základe podľa odvetví, krajín a nástrojov, prípadne vrátane portfólií a podpory kombinovanej s inými akciami Únie;
 - e) sumu prevedenú v prospech príjemcov finančných prostriedkov, ako aj posúdenie pákového efektu dosiahnutého projektmi podporovanými v rámci rozpočtovej záruky;

- f) informácie o výzvach na uplatnenie rozpočtovej záruky, stratách, výnosoch, vymožených sumách a akýchkoľvek iných prijatých platbách agregované na rovnakom základe ako v písmene d);
 - g) sumu zodpovedajúcu tvorbe rezerv na záväzky vyplývajúcu z každej rozpočtovej záruky, posúdenie primeranosti miery tvorby rezerv a posúdenie potreby doplnenia rezerv;
 - h) efektívnu mieru tvorby rezerv v prípade spoločného rezervného fondu a v príslušných prípadoch následné operácie v súlade s článkom 216 ods. 4.
6. Ak Komisia využíva trustové fondy Únie na vonkajšie činnosti, pripojí k návrhu rozpočtu podrobný pracovný dokument o činnostiach podporovaných z týchto trustových fondov vrátane:
- a) informácií o ich implementácii, ktoré obsahujú okrem iného informácie o monitorovacích opatreniach so subjektmi implementujúcimi trustové fondy;
 - b) nákladov na ich správu;
 - c) informácií o príspevkoch od iných darcov než je Únia;
 - d) predbežného posúdenia ich výkonnosti na základe podmienok stanovených v článku 238 ods. 3;
 - e) opisu toho, ako ich činnosti prispievajú k dosiahnutiu cieľov stanovených v základnom akte nástroja, z ktorého bol poskytnutý príspevok Únie trustovým fondom.

7. Komisia pripojí k návrhu rozpočtu zoznam svojich rozhodnutí o uložení pokút v oblasti práva hospodárskej súťaže a sumu každej uloženej pokuty spolu s informáciami o tom, či sa pokuty stali konečnými, alebo či sú alebo by sa mohli stať predmetom odvolania pred Súdny dvorom Európskej únie, a podľa možnosti aj informácie o tom, kedy očakáva, že pokuta sa stane konečnou. ***Komisia pripojí k návrhu rozpočtu aj zoznam svojich rozhodnutí a súm, ktoré boli alebo môžu byť zahrnuté do rozpočtu ako záporné príjmy podľa článku 48 ods. 2 písm. b).***
8. Komisia pripojí k návrhu rozpočtu aj každý ďalší pracovný dokument, ktorý je pre Európsky parlament a Radu užitočný na posúdenie rozpočtových požiadaviek.
9. V súlade s článkom 8 ods. 5 rozhodnutia Rady 2010/427/EÚ¹ zašle Komisia Európskemu parlamentu a Rade spolu s návrhom rozpočtu pracovný dokument, v ktorom sa podrobne uvádzajú:
 - a) všetky administratívne a operačné výdavky, ktoré súvisia s vonkajšími činnosťami Únie vrátane úloh SZBP a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky, a ktoré sú financované z rozpočtu;
 - b) celkové administratívne výdavky ESVČ za predchádzajúci rok rozčlenené na výdavky podľa delegácií Únie a na výdavky na ústrednú správu ESVČ; spolu s operačnými výdavkami rozčlenenými podľa geografických oblastí (regióny, krajiny), podľa tematických oblastí a podľa delegácií a misií Únie.

¹ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30).

10. Pracovný dokument uvedený v odseku 9 tiež obsahuje:

- a) počet pracovných miest pre každú platovú triedu v každej kategórii a počet stálych a dočasných pracovných miest vrátane zmluvných a miestnych zamestnancov, schválených v rámci limitov rozpočtových prostriedkov v každej z delegácii Únie, ako aj v ústrednej správe ESVČ;
- b) každé zvýšenie alebo zníženie počtu pracovných miest v porovnaní s predchádzajúcim rozpočtovým rokom podľa platovej triedy a kategórie v ústrednej správe ESVČ a vo všetkých delegáciách Únie;
- c) počet pracovných miest schválených na rozpočtový rok a na predchádzajúci rozpočtový rok, ako aj počet pracovných miest obsadených diplomatmi vyslanými z členských štátov a úradníkmi Únie;
- d) podrobný prehľad všetkých zamestnancov pôsobiacich v delegáciách Únie v čase predloženia návrhu rozpočtu vrátane rozčlenenia podľa geografických oblastí, pohlavia, jednotlivých krajín a misií, v ktorom sa rozlišujú pracovné miesta uvedené v pláne pracovných miest, zmluvní zamestnanci, miestni zamestnanci a vyslaní národní odborníci, ako aj rozpočtové prostriedky požadované v návrhu rozpočtu pre takéto typy zamestnancov spolu s príslušnými odhadmi počtu ekvivalentov plného pracovného času na základe požadovaných rozpočtových prostriedkov.

Článok 42

Opravný list k návrhu rozpočtu

Pred zvolaním Zmierovacieho výboru uvedeného v článku 314 ZFEÚ môže Komisia z vlastného podnetu alebo na žiadosť inej inštitúcie Únie, pokiaľ ide o ich vlastné oddiely, predložiť súčasne Európskemu parlamentu a Rade jeden alebo viac opravných listov k návrhu rozpočtu na základe akýchkoľvek nových informácií, ktoré v čase zostavovania návrhu rozpočtu neboli k dispozícii. Takéto listy môžu zahŕňať opravný list, ktorým sa aktualizuje najmä odhad výdavkov v oblasti poľnohospodárstva.

Článok 43

Povinnosti členských štátov vyplývajúce z prijatia rozpočtu

1. Predseda Európskeho parlamentu vyhlási rozpočet za prijatý s konečnou platnosťou v súlade s postupom stanoveným v článku 314 ods. 9 ZFEÚ a v článku 106a Zmluvy o Euratome.
2. Po tom, ako je rozpočet vyhlásený za prijatý s konečnou platnosťou, je každý členský štát od 1. januára nasledujúceho rozpočtového roka alebo odo dňa vyhlásenia prijatia rozpočtu s konečnou platnosťou, ak sa tak stane po 1. januári, povinný poukazovať Únii splatné platby tak, ako je stanovené v nariadeniach (EÚ, Euratom) č. 609/2014 a (EÚ, Euratom) 2021/770.

Článok 44

Návrhy opravných rozpočtov

1. Komisia môže predkladať návrhy opravných rozpočtov, ktoré súvisia najmä so zmenou na strane príjmov s cieľom:
 - a) zahrnúť do rozpočtu zostatok z predchádzajúceho rozpočtového roka v súlade s postupom stanoveným v článku 18;
 - b) zrevidovať prognózy vlastných zdrojov na základe aktualizovanej prognózy hospodárskeho vývoja;
 - c) aktualizovať zrevidovanú prognózu vlastných zdrojov a iných príjmov a prehodnotiť disponibilitu a potrebu platobných rozpočtových prostriedkov.

Ak sa vyskytnú neodvratné, mimoriadne a nepredvídané okolnosti, Komisia môže predložiť návrhy opravných rozpočtov, ktoré súvisia najmä so zmenou na strane výdavkov.

2. Žiadosti o opravné rozpočty predložené za rovnakých okolností, ako je uvedené v odseku 1, od iných inštitúcií Únie ako od Komisie sa zasielajú Komisii.

Pred predložením návrhu opravného rozpočtu Komisia a iné príslušné inštitúcie Únie preskúmajú možnosť prerozdelenia príslušných rozpočtových prostriedkov, pričom osobitne uvedú akúkoľvek očakávanú nedostatočnú implementáciu rozpočtových prostriedkov.

Na opravné rozpočty sa vzťahuje článok 43. Opravné rozpočty musia byť zdôvodnené odkazom na rozpočet, ktorého odhady menia.

3. S výnimkou riadne odôvodnených výnimočných okolností predkladá Komisia svoje návrhy opravných rozpočtov do 1. septembra každého rozpočtového roka súčasne Európskemu parlamentu a Rade. K žiadostiam o opravné rozpočty od ostatných inštitúcií Únie môže pripojiť stanovisko.
4. K návrhom opravných rozpočtov je priložené odôvodnenie a informácie o *plnení* rozpočtu za predchádzajúci a bežný rozpočtový rok, ktoré sú v čase zostavovania týchto návrhov k dispozícii.

Článok 45

Skoršie predkladanie odhadov a návrhov rozpočtov

Komisia, Európsky parlament a Rada sa môžu dohodnúť na presunutí určitých termínov predloženia odhadov a prijatia a predloženia návrhu rozpočtu na skorší dátum. Takéto opatrenie však nesmie mať za následok skrátenie alebo predĺženie období určených na posúdenie týchto textov podľa článku 314 ZFEÚ a článku 106a Zmluvy o Euratome.

KAPITOLA 2

ŠTRUKTÚRA A PREZENTÁCIA ROZPOČTU

Článok 46

Štruktúra rozpočtu

Rozpočet pozostáva zo:

- a) všeobecného výkazu príjmov a výdavkov;
- b) samostatných oddielov pre každú inštitúciu Únie, s výnimkou Európskej rady a Rady, pre ktoré je v rozpočte vyhradený ten istý oddiel, pričom tieto oddiely sú rozdelené na výkazy príjmov a výdavkov.

Článok 47

Rozpočtová nomenklatúra

1. Príjmy Komisie a príjmy a výdavky ostatných inštitúcií Únie zatriedia Európsky parlament a Rada do hláv, kapitol, článkov a položiek podľa ich druhu alebo použitia, na ktoré sú vyčlenené.
2. Výkaz výdavkov pre rozpočtový oddiel týkajúci sa Komisie sa zostaví na základe nomenklatúry prijatej Európskym parlamentom a Radou a je členený podľa účelu výdavkov.

Každá hlava zodpovedá oblasti politiky a každá kapitola spravidla zodpovedá programu alebo činnosti.

Každá hlava môže obsahovať operačné rozpočtové prostriedky a administratívne rozpočtové prostriedky. Administratívne rozpočtové prostriedky sa v rámci hlavy zoskupia do jednej kapitoly.

Rozpočtová nomenklatúra je zostavená v súlade so zásadami špecifikácie, správneho finančného riadenia a transparentnosti. Zabezpečuje zrozumiteľnosť a transparentnosť, ktoré sú z hľadiska rozpočtového postupu nevyhnutné, a to tým, že uľahčuje identifikáciu hlavných cieľov uvedených v príslušných právnych základoch, ako aj tým, že umožňuje voľbu medzi politickými prioritami a efektívne a účinné plnenie rozpočtu.

3. Komisia môže požiadať, aby sa do riadku bez schválených rozpočtových prostriedkov doplnil symbolický záznam „pro memoria“. Takáto žiadosť sa schvaľuje v súlade s postupom stanoveným v článku 31.
4. Keď sa administratívne rozpočtové prostriedky uvádzajú podľa účelu, v jednotlivých hlavách sa členia takto:
 - a) výdavky na zamestnancov schválených v pláne pracovných miest, ktoré zahŕňajú objem rozpočtových prostriedkov a počet pracovných miest uvedených v pláne pracovných miest zodpovedajúci uvedeným výdavkom;
 - b) výdavky na externých zamestnancov a iné výdavky uvedené v článku 30 ods. 1 prvom pododseku písm. b) a financované z okruhu „Administratíva“ viacročného finančného rámca;

- c) výdavky na budovy a iné súvisiace výdavky vrátane upratovania a údržby, nájmu a prenájmu, telekomunikácií, vody, plynu a elektrickej energie;
- d) výdavky na externých zamestnancov a technickú pomoc priamo spojené s vykonávaním programov.

Akékoľvek administratívne výdavky Komisie druhu, ktorý je spoločný pre viacero hláv, sa uvádzajú v samostatnom súhrnnom výkaze a sú klasifikované podľa druhov.

Článok 48

Záporné príjmy

1. Rozpočet neobsahuje záporné príjmy.
2. Odchylné od odseku 1 tohto článku sa od príjmov rozpočtu odpočítajú tieto položky:
 - a) záporné úročenie vkladov v celkovej výške;
 - b) v prípade, že Súdny dvor Európskej únie zruší alebo zníži sumy pokút, iných penále alebo sankcií podľa ZFEÚ alebo Zmluvy o Euratome uvedených v článku 108 ods. 1, všetky úroky alebo iné poplatky splatné dotknutým stranám vrátane akéhokoľvek záporného výnosu súvisiaceho s týmito sumami.

Pokiaľ ide o prvý pododsek písm. b), úroky alebo iné poplatky sa zohľadnia v návrhu rozpočtu v rámci osobitného rozpočtového riadku a Komisia aktualizuje informácie uvedené v článku 41 ods. 7 druhej vete spolu s opravným rozpočtom uvedeným v článku 18 ods. 3.

3. Vlastné zdroje zaplatené podľa rozhodnutia (EÚ, Euratom) 2020/2053 sú čisté sumy a ako také sa uvádzajú aj v súhrnnom výkaze príjmov v rozpočte.

Článok 49

Rezervy

1. Každý rozpočtový oddiel môže obsahovať hlavu „Rezervy“. Rozpočtové prostriedky sa do tejto hlavy zahrnú v ktoromkoľvek z týchto prípadov:

- a) pri zostavovaní rozpočtu neexistuje žiadny základný akt pre danú akciu;
- b) existujú závažné dôvody na pochybnosti o dostatočnom množstve rozpočtových prostriedkov alebo o možnosti implementovať rozpočtové prostriedky zahrnuté do príslušných rozpočtových riadkov za podmienok, ktoré sú v súlade so zásadou správneho finančného riadenia.

Rozpočtové prostriedky v tejto hlave môžu byť použité len po presunoch v súlade s postupom stanoveným v článku 30 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia v prípade, ak prijatie základného aktu podlieha postupu stanovenému v článku 294 ZFEÚ, a vo všetkých ostatných prípadoch v súlade s postupom stanoveným v článku 31 tohto nariadenia.

2. V prípade závažných problémov pri *plnení* rozpočtu môže Komisia v priebehu rozpočtového roka navrhnúť, aby sa rozpočtové prostriedky presunuli do hlavy „Rezervy“. Európsky parlament a Rada prijímú rozhodnutie o takýchto presunoch tak, ako je stanovené v článku 31.

Článok 50

Záporná rezerva

Rozpočtový oddiel týkajúci sa Komisie môže obsahovať „zápornú rezervu“ obmedzenú na maximálnu výšku 200 000 000 EUR. Takáto rezerva, ktorá sa zahrnie do samostatnej hlavy, obsahuje len platobné rozpočtové prostriedky.

Uvedená záporná rezerva sa musí vyčerpať pred koncom rozpočtového roka prostredníctvom presunov v súlade s postupom stanoveným v článkoch 30 a 31.

Článok 51

Rezerva na núdzovú pomoc

1. Rozpočtový oddiel týkajúci sa Komisie obsahuje rezervu na núdzovú pomoc tretím krajinám.
2. Rezerva uvedená v odseku 1 sa vyčerpá pred koncom rozpočtového roka prostredníctvom presunov v súlade s postupom stanoveným v článkoch 30 a 32.

Článok 52

Prezentácia rozpočtu

1. V rozpočte sú uvedené:
 - a) vo všeobecnom výkaze príjmov a výdavkov:
 - i) odhadované príjmy Únie za bežný rozpočtový rok (ďalej len „rok n“);
 - ii) odhadované príjmy za predchádzajúci rozpočtový rok a príjmy za rok n – 2;
 - iii) viazané a platobné rozpočtové prostriedky za rok n;

- iv) viazané a platobné rozpočtové prostriedky za predchádzajúci rozpočtový rok;
 - v) viazané výdavky a zaplatené výdavky za rok $n - 2$, pričom zaplatené výdavky sú vyjadrené aj ako percento z rozpočtu na rok n ;
 - vi) príslušné poznámky ku každej časti, ako sa uvádza v článku 47 ods. 1, vrátane odkazov na základný akt, ak takýto právny akt existuje, ako aj všetky príslušné vysvetlenia týkajúce sa povahy a účelu rozpočtových prostriedkov;
- b) v každom oddiele príjmy a výdavky podľa rovnakej štruktúry, aká je stanovená v písmene a);
- c) pokiaľ ide o zamestnancov:
- i) pre každý oddiel plán pracovných miest, v ktorom je stanovený počet pracovných miest pre každú platovú triedu v každej kategórii a v každom útvare a počet stálych a dočasných pracovných miest schválených v rámci limitov rozpočtových prostriedkov;
 - ii) plán pracovných miest zamestnancov platených z rozpočtových prostriedkov na výskum a technologický vývoj pre priame akcie a plán pracovných miest zamestnancov platených z tých istých rozpočtových prostriedkov pre nepriame akcie; plány pracovných miest sa členia podľa kategórie a platovej triedy, pričom sa v nich rozlišuje medzi stálymi a dočasnými pracovnými miestami schválenými v rámci limitov rozpočtových prostriedkov;
 - iii) plán pracovných miest, v ktorom sú stanovené počty pracovných miest podľa platovej triedy a kategórie pre každý orgán Únie uvedený v článku 70, ktorý dostáva príspevok hradený z rozpočtu. V pláne pracovných miest sa okrem počtu pracovných miest schválených na daný rozpočtový rok uvádza aj počet pracovných miest schválených na predchádzajúci rok. Zamestnanci Zásobovacej agentúry Euratomu sa v pláne pracovných miest Komisie uvádzajú oddelene;

- d) pokiaľ ide o finančnú pomoc a rozpočtové záruky:
- i) vo všeobecnom výkaze príjmov rozpočtové riadky zodpovedajúce príslušným operáciám a určené na zaznamenanie všetkých refundácií prijatých od príjemcov finančných prostriedkov, ktorí spočiatku meškali s platbou. V týchto riadkoch je zapísaný symbolický záznam „pro memoria“ s pripojenými príslušnými poznámkami;
 - ii) v rozpočtovom oddiele týkajúcom sa Komisie:
 - rozpočtové riadky obsahujúce rozpočtové záruky za plnenie týkajúce sa dotknutých operácií. V týchto riadkoch je zapísaný symbolický záznam „pro memoria“ za predpokladu, že rozpočet nie je zaťažený konkrétnou sumou, ktorá musí byť uhradená z konečných zdrojov;
 - poznámky uvádzajúce odkaz na základný akt a objem plánovaných operácií, trvanie a rozpočtovú záruku, ktorú Únia poskytla na takéto operácie;
 - iii) v dokumente priloženom k rozpočtovému oddielu týkajúcemu sa Komisie, ako informatívny údaj, aj zodpovedajúce riziká:
 - prebiehajúce kapitálové operácie a riadenie dlhu;
 - kapitálové operácie a riadenie dlhu v roku n;
 - komplexný prehľad operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov; ***tento prehľad by mal poskytovať okrem iného podrobné informácie o splatnostiach, rozvrhu platieb, splatných úrokoch na súhrnnej úrovni, investorskej základni na primárnom trhu a v príslušných prípadoch o rozsahu a nákladoch spoločného fondu likvidity, z ktorého vychádza diverzifikovaná stratégia financovania, ako aj plán vypožičiavania si prostriedkov.***

- e) pokiaľ ide o finančné nástroje, ktoré sa majú zriadiť bez základného aktu:
 - i) rozpočtové riadky zodpovedajúce príslušným operáciám;
 - ii) všeobecný opis finančných nástrojov vrátane ich trvania a ich vplyvu na rozpočet;
 - iii) plánované operácie vrátane cieľových objemov podľa očakávaného multiplikačného efektu a pákového efektu;
- f) pokiaľ ide o finančné prostriedky implementované osobami alebo subjektmi podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c):
 - i) odkaz na základný akt príslušného programu;
 - ii) zodpovedajúce rozpočtové riadky;
 - iii) všeobecný opis akcie vrátane jej trvania a jej vplyvu na rozpočet;
- g) celková suma výdavkov na SZBP zahrnutá do kapitoly s názvom „SZBP“ s osobitnými článkami, ktoré pokrývajú výdavky na SZBP a obsahujú osobitné rozpočtové riadky identifikujúce aspoň jednotlivé hlavné misie.

2. Európsky parlament a Rada môžu okrem dokumentov uvedených v odseku 1 pripojiť k rozpočtu akékoľvek ďalšie súvisiace dokumenty.

Článok 53

Pravidlá týkajúce sa plánov pracovných miest

1. Plány pracovných miest uvedené v článku 52 ods. 1 písm. c) predstavujú pre každú inštitúciu alebo orgán Únie absolútny limit. Nad tento stanovený limit nesmie byť prijatý žiadny zamestnanec.

Okrem prípadu platových tried AD 14, AD 15 a AD 16 však každá inštitúcia alebo orgán Únie môže meniť svoje plány pracovných miest až do 10 % počtu schválených pracovných miest za týchto podmienok:

- a) nie je ovplyvnený objem rozpočtových prostriedkov vyčlenených na zamestnancov na celý rozpočtový rok;
- b) neprekročí sa celkový počet pracovných miest schválený v každom pláne pracovných miest;
- c) inštitúcia alebo orgán Únie sa zúčastní na postupe referenčného porovnávania s inými inštitúciami a orgánmi Únie v rámci skríningu zamestnancov Komisie.

Aspoň tri týždne pred vykonaním zmien uvedených v druhom pododseku informuje dotknutá inštitúcia Únie Európsky parlament a Radu o tomto svojom zámere. Ak Európsky parlament alebo Rada vznesie počas tohto obdobia riadne odôvodnené námietky, inštitúcia Únie sa zdrží vykonania zmien a uplatní sa postup stanovený v článku 44.

2. Odchylné od odseku 1 prvého pododseku sa môžu účinky práce na kratší pracovný čas povolenej menovacím orgánom v súlade so služobným poriadkom kompenzovať vykonaním iných vymenovaní.

KAPITOLA 3

ROZPOČTOVÁ DISCIPLÍNA

Článok 54

Súlad rozpočtu s viacročným finančným rámcom a rozhodnutím o systéme vlastných zdrojov Európskej únie

Rozpočet musí byť v súlade s viacročným finančným rámcom a rozhodnutím (EÚ, Euratom) 2020/2053.

Článok 55

Súlad aktov Únie s rozpočtom

Ak pri vykonávaní aktu Únie dôjde k prekročeniu rozpočtových prostriedkov, ktoré sú k dispozícii v rozpočte, takýto akt smie byť z finančného hľadiska vykonaný až po zodpovedajúcej zmene rozpočtu.

HLAVA IV

PLNENIE ROZPOČTU

KAPITOLA 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 56

Plnenie rozpočtu v súlade so zásadou správneho finančného riadenia

1. Komisia plní rozpočet na strane príjmov a výdavkov v súlade s týmto nariadením, na svoju vlastnú zodpovednosť a v rámci schválených limitov rozpočtových prostriedkov.
2. Členské štáty spolupracujú s Komisiou tak, aby sa rozpočtové prostriedky používali v súlade so zásadou správneho finančného riadenia.

Článok 57

Informácie o prenose osobných údajov na účely auditu

Pri postupoch udeľovania, vrátane akejkoľvek výzvy uskutočnenej v súvislosti s grantmi, nefinančnými donáciami, verejným obstarávaním alebo s cenami, vykonávaných v rámci priameho riadenia sa potenciálnym prijímateľom, záujemcom, uchádzačom a účastníkom v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1725 oznámi, že na účely ochrany finančných záujmov Únie možno ich osobné údaje poskytnúť útvarom vnútorného auditu, Dvoru audítorov, Európskej prokuratúre alebo úradu OLAF a že môže dôjsť k prenosu ich osobných údajov medzi povoluujúcimi úradníkmi Komisie a výkonnými agentúrami uvedenými v článku 69 tohto nariadenia a orgánmi Únie uvedenými v článkoch 70 a 71 tohto nariadenia.

Článok 58

Základný akt a výnimky

1. Rozpočtové prostriedky zahrnuté do rozpočtu na akúkoľvek akciu Únie sa smú použiť až po prijatí základného aktu.
2. Odchylné od odseku 1 a s ohľadom na podmienky stanovené v odsekoch 3, 4 a 5 sa bez základného aktu môžu implementovať nasledujúce rozpočtové prostriedky pod podmienkou, že akcie, ktoré sa nimi majú financovať, patria do právomoci Únie:
 - a) rozpočtové prostriedky na pilotné projekty experimentálnej povahy určené na testovanie uskutočniteľnosti akcie a jej užitočnosti;
 - b) rozpočtové prostriedky na prípravné akcie v oblastiach uplatňovania ZFEÚ a Zmluvy o Euratome určené na prípravu návrhov s cieľom prijať budúce akcie;
 - c) rozpočtové prostriedky na prípravné opatrenia v oblasti hlavy V Zmluvy o EÚ;
 - d) rozpočtové prostriedky na jednorazové akcie alebo na akcie s neurčitou dĺžkou trvania, ktoré Komisia vykonáva na základe úloh vyplývajúcich z jej výhradných práv na inštitucionálnej úrovni podľa ZFEÚ a Zmluvy o Euratome, okrem jej práva legislatívnej iniciatívy predkladať návrhy, ako sa uvádza v písmene b) tohto odseku, a na základe osobitných právomocí, ktoré sa na ňu priamo prenášajú článkami 154, 156, 159 a 160 ZFEÚ, článkom 168 ods. 2, článkom 171 ods. 2, článkom 173 ods. 2 ZFEÚ, článkom 175 druhým pododsekom ZFEÚ, článkom 181 ods. 2 ZFEÚ, článkom 190 ZFEÚ, článkom 210 ods. 2 a článkom 214 ods. 6 ZFEÚ a článkami 70 a 77 až 85 Zmluvy o Euratome;

- e) rozpočtové prostriedky na prevádzku každej inštitúcie Únie v rámci jej administratívnej autonómie.
3. Pokiaľ ide o rozpočtové prostriedky uvedené v odseku 2 písm. a), príslušné viazané rozpočtové prostriedky sa môžu zahrnúť do rozpočtu najviac na dva po sebe nasledujúce rozpočtové roky. Celková suma rozpočtových prostriedkov na pilotné projekty neprekročí v žiadnom rozpočtovom roku 40 000 000 EUR.
4. Pokiaľ ide o rozpočtové prostriedky uvedené v odseku 2 písm. b), pri prípravných akciách sa musí dodržiavať jednotný postup a tieto akcie môžu mať rôzne formy. Príslušné viazané rozpočtové prostriedky sa môžu zahrnúť do rozpočtu najviac na tri po sebe nasledujúce rozpočtové roky. Postup pre prijatie príslušného základného aktu sa musí ukončiť pred uplynutím tretieho rozpočtového roka. V priebehu uvedeného postupu musí viazanosť rozpočtových prostriedkov zodpovedať konkrétnym charakteristikám prípravnej akcie, pokiaľ ide o plánované činnosti, sledované ciele a príjemcov finančných prostriedkov. Suma viazaných rozpočtových prostriedkov preto nezodpovedá sume rozpočtových prostriedkov, ktoré sa plánujú na financovanie samotnej konečnej akcie.

Celková suma rozpočtových prostriedkov na nové prípravné akcie uvedené v odseku 2 písm. b) neprekročí v žiadnom rozpočtovom roku 50 000 000 EUR a celková suma rozpočtových prostriedkov skutočne viazaných na prípravné akcie neprekročí 100 000 000 EUR.

5. Pokiaľ ide o rozpočtové prostriedky uvedené v odseku 2 písm. c), prípravné opatrenia sú obmedzené na krátke obdobie a sú určené na vytvorenie podmienok pre akciu Únie zameranú na plnenie cieľov SZBP, ako aj podmienok na prijatie potrebných právnych nástrojov.

Na účely operácií krízového riadenia Únie sú prípravné opatrenia zamerané okrem iného na posúdenie operačných požiadaviek, na rýchlú počiatočnú mobilizáciu zdrojov alebo na to, aby sa na mieste vytvorili podmienky na začatie operácie. Prípravné opatrenia schvaľuje Rada na návrh vysokého predstaviteľa.

Na účely rýchlej implementácie prípravných opatrení vysoký predstaviteľ čo najskôr informuje Európsky parlament a Komisiu o zámere Rady začať realizovať prípravné opatrenie, a najmä o odhadovaných zdrojoch, ktoré sú na tento účel potrebné. Komisia prijme všetky opatrenia nevyhnutné na to, aby zabezpečila rýchlú úhradu týchto finančných prostriedkov.

Financovanie opatrení, ktoré schválila Rada v súvislosti s prípravou operácií krízového riadenia Únie podľa hlavy V Zmluvy o EÚ, pokrýva prírastkové náklady vrátane poistenia proti vysokému riziku, cestovných nákladov, nákladov na ubytovanie a denných diét, ktoré vyplývajú priamo z konkrétneho nasadenia misie alebo tímu, ktorých súčasťou sú okrem iného aj zamestnanci inštitúcií Únie.

Článok 59

Plnenie rozpočtu inými inštitúciami Únie než Komisiou

1. Komisia deleguje na ostatné inštitúcie Únie právomoci potrebné na implementáciu rozpočtových oddielov, ktoré sa ich týkajú.
2. S cieľom uľahčiť implementáciu svojich rozpočtových prostriedkov môžu inštitúcie Únie medzi sebou uzatvárať dohody o úrovni poskytovaných služieb, v ktorých sa stanovujú podmienky upravujúce poskytovanie služieb, dodávanie tovaru, uskutočňovanie stavebných prác alebo zákaziek na nehnuteľnosti.

Uvedené dohody umožňujú presun rozpočtových prostriedkov alebo vymáhanie nákladov, ktoré vyplývajú z ich implementácie.

3. Dohody o úrovni poskytovaných služieb uvedené v odseku 2 sa môžu dohodnúť aj medzi útvarmi inštitúcií Únie, orgánmi Únie, európskymi úradmi, subjektmi alebo osobami poverenými vykonávaním osobitných akcií v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ a úradom generálneho tajomníka Najvyššej rady Európskych škôl. Komisia a ostatné inštitúcie Únie podávajú Európskemu parlamentu a Rade pravidelné správy o dohodách o úrovni poskytovaných služieb, ktoré uzavreli s inými inštitúciami Únie.

Článok 60

Delegovanie právomocí na plnenie rozpočtu

1. Komisia a všetky ostatné inštitúcie Únie môžu v rámci svojich útvarov delegovať svoje právomoci na plnenie rozpočtu v súlade s podmienkami stanovenými v tomto nariadení a vo svojich interných predpisoch a v medziach stanovených v akte o delegovaní. Tí, ktorí boli takýmto spôsobom splnomocnení, konajú iba v medziach právomocí, ktoré boli na nich výslovne prenesené.
2. Okrem prípadu uvedeného v odseku 1, Komisia môže delegovať svoje právomoci na plnenie rozpočtu týkajúce sa operačných rozpočtových prostriedkov jej vlastného rozpočtového oddielu na vedúcich delegácií Únie a v prípade ich neprítomnosti na zástupcov vedúcich delegácií Únie s cieľom zaistiť kontinuitu činnosti. Takýmto delegovaním nie je dotknutá zodpovednosť vedúcich delegácií Únie za plnenie rozpočtu. Ak neprítomnosť vedúceho delegácie Únie presiahne štyri týždne, Komisia prehodnotí svoje rozhodnutie o delegovaní právomocí týkajúce sa plnenia rozpočtu. Pokiaľ vedúci delegácií Únie a v ich neprítomnosti ich zástupcovia konajú ako povolujujúci úradníci Komisie vymenovaní subdelegovaním, uplatňujú pravidlá Komisie pre plnenie rozpočtu a majú rovnaké úlohy, povinnosti a zodpovednosť ako ktorýkoľvek iný povolujujúci úradník Komisie vymenovaný subdelegovaním.

Komisia môže v súlade so svojimi vlastnými pravidlami odvolať delegovanie právomocí uvedené v prvom pododseku.

Na účely prvého pododseku prijíma vysoký predstaviteľ opatrenia potrebné na uľahčenie spolupráce medzi delegáciami Únie a útvarmi Komisie.

3. ESVČ môže vo výnimočných prípadoch delegovať svoje právomoci na plnenie rozpočtu týkajúce sa administratívnych rozpočtových prostriedkov v jej vlastnom rozpočtovom oddiele na zamestnancov Komisie v delegáciách Únie, ak je to potrebné s cieľom zabezpečiť kontinuitu v administratíve takýchto delegácií v prípade neprítomnosti príslušného povoľujúceho úradníka ESVČ z krajiny, kde má jeho delegácia sídlo. Vo výnimočných prípadoch, v ktorých zamestnanci Komisie v delegáciách Únie konajú ako povoľujúci úradníci ESVČ vymenovaní subdelegovaním, uplatňujú pravidlá ESVČ pre plnenie rozpočtu a majú rovnaké úlohy, povinnosti a zodpovednosť ako ktorýkoľvek iný povoľujúci úradník ESVČ vymenovaný subdelegovaním.

ESVČ môže v súlade so svojimi vlastnými pravidlami odvolať delegovanie právomocí uvedené v prvom pododseku.

Článok 61

Konflikt záujmov

1. Účastníci finančných operácií v zmysle kapitoly 4 tejto hlavy a iné osoby vrátane národných orgánov na akejkoľvek úrovni, ktoré sú zapojené do plnenia rozpočtu na základe priameho, nepriameho a zdieľaného riadenia vrátane jeho prípravných aktov, auditu alebo kontroly, nesmú podniknúť žiadne kroky, ktoré môžu priviesť ich vlastné záujmy do konfliktu so záujmami Únie. Prijímajú tiež vhodné opatrenia na predchádzanie konfliktu záujmov pri činnostiach, ktoré patria do ich zodpovednosti, a na riešenie situácií, ktoré môžu byť objektívne vnímané ako konflikt záujmov.
2. Ak existuje riziko konfliktu záujmov týkajúce sa člena personálu národného orgánu, dotknutá osoba postúpi záležitosť svojmu priamemu nadriadenému. Ak takéto riziko existuje vo vzťahu k personálu, na ktorý sa vzťahuje služobný poriadok, dotknutá osoba postúpi záležitosť príslušnému povoľujúcemu úradníkovi vymenovanému delegovaním. Príslušný priamy nadriadený alebo povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním písomne potvrdí, či došlo ku konfliktu záujmov. Ak došlo ku konfliktu záujmov, menovací orgán alebo príslušný národný orgán zabezpečí, aby dotknutá osoba ukončila všetky činnosti v tejto záležitosti. Príslušný povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním alebo príslušný národný orgán zabezpečia, aby sa vykonali akékoľvek ďalšie vhodné kroky v súlade s príslušným právom, a to aj v prípadoch týkajúcich sa člena personálu národného orgánu, v súlade s vnútroštátnym právom upravujúcim konflikt záujmov.

3. Na účely odseku 1 dochádza ku konfliktu záujmov vtedy, keď je ohrozený nestranný a objektívny výkon funkcií účastníka finančnej operácie alebo inej osoby uvedených v odseku 1 z rodinných alebo citových dôvodov, z dôvodov politickej alebo národnej príslušnosti, ekonomického záujmu alebo akéhokoľvek iného priameho alebo nepriameho osobného záujmu.

KAPITOLA 2

SPÔSOBY PLNENIA

Článok 62

Spôsoby plnenia rozpočtu

1. Komisia plní rozpočet ktorýmkoľvek z týchto spôsobov:
- a) priamo (ďalej len „priame riadenie“), ako sa uvádza v článkoch 125 až 156, prostredníctvom svojich útvarov vrátane svojich zamestnancov v delegáciách Únie pod dohľadom ich príslušného vedúceho delegácie v súlade s článkom 60 ods. 2 alebo prostredníctvom výkonných agentúr uvedených v článku 69;
 - b) v rámci zdieľaného riadenia s členskými štátmi (ďalej len „zdieľané riadenie“), ako sa uvádza v článkoch 63 a 125 až 129;
 - c) nepriamo (ďalej len „nepriame riadenie“), ako sa uvádza v článkoch 125 až 152 a 157 až 162, ak sa tak stanovuje v základnom akte alebo v prípadoch uvedených v **článku 58 ods. 2** písm. a) až d), tým, že sa úlohami súvisiacimi s plnením rozpočtu poveria:
 - i) tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili, ako sa uvádza v článku 161;
 - ii) medzinárodné organizácie alebo ich agentúry v zmysle článku 159;

- iii) Európska investičná banka (ďalej len „EIB“) alebo Európsky investičný fond (ďalej len „EIF“), alebo obaja konajúci ako skupina (ďalej len „skupina EIB“);
- iv) orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71;
- v) verejnoprávne subjekty vrátane organizácií členských štátov;
- vi) súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby vrátane organizácií členských štátov, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky;
- vii) súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky;
- viii) subjekty alebo osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ a určené v príslušnom základnom akte;
- ix) subjekty usadené v členskom štáte, spravované súkromným právom členského štátu alebo právom Únie, ktoré sú v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach oprávnené byť poverené implementáciou finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk, pokiaľ sú takéto subjekty kontrolované subjektmi uvedenými v bode v) alebo vi) a sú im poskytované primerané finančné záruky, ktoré majú formu spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti zo strany kontrolných subjektov alebo rovnocenných finančných záruk a ktoré môžu byť v prípade každej akcie obmedzené na maximálnu sumu podpory Únie.

So zreteľom na prvý pododsek písm. c) body vi) a vii) sa výška požadovanej finančnej záruky môže stanoviť v príslušnom základnom akte a obmedziť na maximálnu výšku príspevku Únie dotknutému subjektu. V prípade viacerých ručiteľov sa rozdelenie sumy celkového záväzku, na ktorý sa záruky vzťahujú, stanoví v dohode o príspevku, v ktorej sa môže stanoviť, že zodpovednosť každého ručiteľa je úmerná podielu jeho príslušného príspevku subjektu.

2. Na účely priameho riadenia môže Komisia použiť nástroje, ktoré sú uvedené v hlavách VII, VIII, IX, X a XII.

Na účely zdieľaného riadenia sú nástrojmi na plnenie rozpočtu nástroje stanovené v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach.

Na účely nepriameho riadenia uplatňuje Komisia hlavu VI a v prípade finančných nástrojov a rozpočtových záruk hlavy VI a X. Implementujúce subjekty uplatňujú nástroje na plnenie rozpočtu stanovené v dotknutej dohode o príspevku.

3. Komisia je zodpovedná za plnenie rozpočtu v súlade s článkom 317 ZFEÚ a nesmie delegovať tieto úlohy na tretie strany, ak sú takéto úlohy spojené s veľkou mierou voľného uváženia zahŕňajúcou politickú voľbu.

Komisia nesmie prostredníctvom zmlúv v súlade s hlavou VII tohto nariadenia zveriť úlohy zahŕňajúce výkon verejnej moci a právo konať podľa vlastného uváženia externému subjektu.

Článok 63

Zdieľané riadenie s členskými štátmi

1. Keď Komisia plní rozpočet v rámci zdieľaného riadenia, úlohy týkajúce sa plnenia rozpočtu sú delegované na členské štáty. Komisia a členské štáty dodržiavajú pri riadení finančných prostriedkov Únie zásady správneho finančného riadenia, transparentnosti a nediskriminácie a zabezpečujú viditeľnosť činnosti Únie. Na uvedený účel si Komisia a členské štáty plnia príslušné povinnosti kontroly a auditu a preberajú na seba z nich vyplývajúcu zodpovednosť stanovenú v tomto nariadení. Doplnkové ustanovenia sa stanovujú v rámci pravidiel platných v jednotlivých odvetviach.
2. Členské štáty pri vykonávaní úloh súvisiacich s plnením rozpočtu prijímajú všetky potrebné opatrenia vrátane legislatívnych, regulačných a administratívnych opatrení na ochranu finančných záujmov Únie, konkrétne:
 - a) zaisťujú, aby akcie financované z rozpočtu boli vykonávané správne a účinne a v súlade s príslušnými pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach;
 - b) určujú subjekty zodpovedné za riadenie finančných prostriedkov Únie a ich kontrolu v súlade s odsekom 3 a vykonávajú dohľad nad takýmito subjektmi;

- c) predchádzajú nezrovnalostiam a podvodom, odhaľujú ich a zaistujú ich nápravu;
- d) v súlade s týmto nariadením a pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach spolupracujú s Komisiou, úradom OLAF, Dvorom audítorov a v prípade členských štátov zúčastnených na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939 s Európskou prokuratúrou.

V záujme ochrany finančných záujmov Únie členské štáty pri súčasnom dodržiavaní zásady proporcionality a v súlade s týmto článkom a s relevantnými pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach vykonávajú *ex ante* a *ex post* kontroly a v náležitých prípadoch aj kontroly na mieste so zameraním na reprezentatívne vzorky transakcií a/alebo vzorky transakcií založené na riziku. Vymáhajú tiež neoprávnene vyplatené finančné prostriedky a v prípade potreby v tejto súvislosti iniciujú súdne konania.

Členské štáty ukladajú príjemcom finančných prostriedkov účinné, odrádzajúce a primerané sankcie, ak sú stanovené v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach alebo v osobitných ustanoveniach vnútroštátneho práva.

V rámci posúdenia rizika a v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach Komisia monitoruje systémy riadenia a kontroly zriadené členskými štátmi. Komisia pri vykonávaní auditu dodržiava zásadu proporcionality a zohľadňuje úroveň posúdeného rizika v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach.

3. V súlade s kritériami a postupmi stanovenými v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach členské štáty na primeranej úrovni určia subjekty, ktoré budú zodpovedné za riadenie finančných prostriedkov Únie a za ich kontrolu. Takéto subjekty môžu vykonávať aj úlohy, ktoré nesúvisia s riadením finančných prostriedkov Únie, a môžu poveriť plnením niektorých z ich úloh iné subjekty.

Členské štáty môžu svoje rozhodnutie o určení subjektov založiť na tom, či sú systémy riadenia a kontroly v zásade rovnaké ako tie, ktoré už boli zavedené v predchádzajúcom období, a či fungujú účinne.

Ak výsledky auditu a kontroly ukážu, že určené subjekty viac nespĺňajú kritériá stanovené v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach, členské štáty prijímú potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby nedostatky vo vykonávaní úloh týchto subjektov boli napravené vrátane ukončenia určenia v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach.

V pravidlách platných v jednotlivých odvetviach sa vymedzuje úloha Komisie v postupe stanovenom v tomto odseku.

4. Subjekty určené v súlade s odsekom 3:

- a) zriadia účinný a efektívny systém vnútornej kontroly, ktorý bude vo vhodných prípadoch využívať digitálne kontroly uvedené v **článku 36 ods. 11**, a zaistia jeho fungovanie;
- b) používajú systém účtovníctva, ktorý včas poskytuje presné, úplné a spoľahlivé informácie;
- c) poskytujú informácie požadované podľa odsekov 5, 6 a 7;
- d) zabezpečujú *ex post* uverejnenie v súlade s článkom 38 ods. 2 až 7.

Každé spracúvanie osobných údajov musí byť v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679.

5. Subjekty určené podľa odseku 3 predložia Komisii do 15. februára nasledujúceho rozpočtového roka:

- a) svoje účty týkajúce sa výdavkov vynaložených počas príslušného referenčného obdobia, ako sa vymedzuje v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach, pri vykonávaní svojich úloh a ktoré boli predložené Komisii na refundáciu;
- b) ročný súhrn záverečných audítorských správ a vykonaných kontrol vrátane analýzy povahy a rozsahu zistených chýb a nedostatkov v systémoch, ako aj prijatých alebo plánovaných nápravných opatrení.

6. Účty uvedené v odseku 5 písm. a) zahŕňajú predbežné financovanie a sumy, v prípade ktorých prebiehajú alebo sa dokončili postupy vymáhania. Prikladá sa k nim vyhlásenie riadiaceho subjektu, ktorým sa potvrdzuje, že podľa názoru osôb zodpovedných za riadenie finančných prostriedkov:
- a) informácie sú náležite prezentované, úplné a presné;
 - b) výdavky sa použili na zamýšľaný účel a v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach;
 - c) zavedené systémy kontroly zabezpečujú zákonnosť a správnosť príslušných transakcií.
7. K účtom uvedeným v odseku 5 písm. a) a k zhrnutiu uvedenému v odseku 5 písm. b) sa pripojí stanovisko nezávislého audítorského orgánu vypracované v súlade s medzinárodne uznávanými audítorskými štandardmi. V uvedenom stanovisku sa určí, či účtovné informácie poskytujú pravdivý a reálny obraz, či sú výdavky, v súvislosti s ktorými sa od Komisie požaduje refundácia, zákonné a riadne a či zavedené systémy kontroly fungujú náležite. V stanovisku sa takisto uvedie, či zistenia auditu spochybňujú tvrdenia uvedené vo vyhlásení riadiaceho subjektu podľa odseku 6.

Na základe oznámenia dotknutého členského štátu môže Komisia termín 15. februára stanovený v odseku 5 výnimočne predĺžiť do 1. marca.

Členské štáty môžu na príslušnej úrovni uverejniť informácie uvedené v odsekoch 5 a 6 a v tomto odseku.

Okrem toho môžu členské štáty poskytnúť Európskemu parlamentu, Rade a Komisii vyhlásenia podpísané na príslušnej úrovni na základe informácií uvedených v odsekoch 5 a 6 a v tomto odseku.

8. S cieľom zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky Únie použili v súlade s platnými predpismi, Komisia:
 - a) uplatní postupy na preskúmanie a schválenie účtovnej závierky určených subjektov, čím sa zabezpečí, aby boli účty úplné, presné a pravdivé;
 - b) vylúči z financovania zo strany Únie výdavky, v prípade ktorých sa úhrady vykonali v rozpore s príslušným právom Únie;
 - c) preruší platobné lehoty alebo pozastaví platby v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach.

Komisia po predložení pripomienok členského štátu a ihneď po tom, ako tento členský štát prijme potrebné opatrenia, úplne alebo čiastočne ukončí prerušenie platobných lehôt alebo pozastavenie platieb. Vo výročnej správe uvedenej v článku 74 ods. 9 sa uvádzajú všetky povinnosti podľa tohto odseku.

9. Pravidlá platné v jednotlivých odvetviach zohľadňujú potreby programov Európskej územnej spolupráce, najmä pokiaľ ide o obsah vyhlásenia riadiaceho subjektu, proces uvedený v odseku 3 a funkciu auditu.
10. Komisia zostaví register subjektov, ktoré sú podľa pravidiel platných v jednotlivých odvetviach zodpovedné za riadenie finančných prostriedkov, ich osvedčovanie a audit.
11. Členské štáty môžu použiť zdroje, ktoré sa im prideliť v rámci zdieľaného riadenia, v kombinácii s operáciami a nástrojmi vykonávanými podľa nariadenia (EÚ) 2015/1017 v súlade s podmienkami stanovenými v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach.

KAPITOLA 3

EURÓPSKE ÚRADY A ORGÁNY ÚNIE

ODDIEL 1

EURÓPSKE ÚRADY

Článok 64

Rozsah kompetencií európskych úradov

1. Pred zriadením nového európskeho úradu Komisia uskutoční štúdiu nákladov a prínosov a posúdenie súvisiacich rizík, informuje Európsky parlament a Radu o výsledkoch a navrhne, aby sa do prílohy k rozpočtovému oddielu týkajúceho sa Komisie zahrnuli potrebné rozpočtové prostriedky.
2. V rámci svojich kompetencií európske úrady:
 - a) vykonávajú povinné úlohy stanovené v akte o ich zriadení alebo v iných právnych aktoch Únie;
 - b) môžu v súlade s článkom 66 vykonávať nepovinné úlohy povolené ich riadiacimi výbormi po zvážení nákladov a prínosov a súvisiacich rizík pre zúčastnené strany.
3. Tento oddiel sa vzťahuje na činnosť úradu OLAF s výnimkou odseku 4 tohto článku, článku 66 a článku 67 ods. 1, 2 a 3.

4. Vnútorý audítor Komisie plní všetky povinnosti stanovené v kapitole 8 tejto hlavy.

Článok 65

Rozpočtové prostriedky európskych úradov

1. Rozpočtové prostriedky schválené na vykonávanie povinných úloh každého európskeho úradu sú zahrnuté do osobitného rozpočtového riadku v rámci rozpočtového oddielu týkajúceho sa Komisie a sú podrobne stanovené v prílohe k uvedenému oddielu.

Príloha uvedená v prvom pododseku má formu výkazu príjmov a výdavkov, ktorý je členený rovnakým spôsobom ako oddiely rozpočtu.

Rozpočtové prostriedky zahrnuté do uvedenej prílohy:

- a) pokrývajú všetky finančné potreby každého európskeho úradu pri plnení povinných úloh stanovených v akte o jeho zriadení alebo v iných právnych aktoch Únie;
- b) môžu pokrývať finančné potreby európskeho úradu pri plnení úloh požadovaných inštitúciami Únie, orgánmi Únie, inými európskymi úradmi a agentúrami zriadenými zmluvami alebo na ich základe a schválených v súlade s aktom o zriadení úradu.

2. Pokiaľ ide o rozpočtové prostriedky uvedené v prílohe pre každý európsky úrad, Komisia v súlade s článkom 73 deleguje právomoci povoľujúceho úradníka na riaditeľa príslušného európskeho úradu.
3. Plán pracovných miest každého európskeho úradu je pripojený k plánu pracovných miest Komisie.
4. Riaditeľ každého európskeho úradu prijíma rozhodnutia o presunoch v rámci prílohy uvedenej v odseku 1. Komisia o týchto presunoch informuje Európsky parlament a Radu.

Článok 66

Nepovinné úlohy

1. Európsky úrad môže na účely plnenia nepovinných úloh uvedených v článku 64 ods. 2 písm. b):
 - a) prijať delegovanie pre svojho riaditeľa od inštitúcií Únie, orgánov Únie a iných európskych úradov, ako aj delegovanie právomocí povoľujúceho úradníka týkajúcich sa rozpočtových prostriedkov zahrnutých do rozpočtového oddielu týkajúceho sa inštitúcie Únie, orgánu Únie alebo iného európskeho úradu;
 - b) uzatvárať ad hoc dohody o úrovni poskytovaných služieb s inštitúciami Únie, orgánmi Únie, inými európskymi úradmi alebo tretími stranami.

2. V prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) stanoví príslušné inštitúcie Únie, orgány Únie a iné európske úrady limity a podmienky pre toto delegovanie právomocí. Takéto delegovanie právomocí sa odsúhlasí v súlade s aktom o zriadení príslušného európskeho úradu, najmä pokiaľ ide o podmienky a spôsoby takéhoto delegovania.
3. V prípadoch uvedených v odseku 1 písm. b) prijme riaditeľ príslušného európskeho úradu v súlade s aktom o zriadení osobitné ustanovenia upravujúce vykonávanie úloh, náhradu vzniknutých nákladov a vedenie príslušných účtovných záznamov. Európsky úrad oznamuje výsledky takýchto účtovných záznamov dotknutým inštitúciám Únie, orgánom Únie alebo iným európskym úradom.

Článok 67

Účtovné záznamy európskych úradov

1. Každý európsky úrad vypracúva účtovné záznamy svojich výdavkov, ktoré umožňujú určiť, aká časť jeho služieb sa poskytla každej z inštitúcií Únie, orgánov Únie alebo iným európskym úradom. Riaditeľ príslušného európskeho úradu prijme po schválení riadiacim výborom kritériá, na ktorých budú účtovné záznamy založené.

2. V poznámkach týkajúcich sa osobitného rozpočtového riadku, do ktorého sú zahrnuté celkové rozpočtové prostriedky pre každý európsky úrad, na ktorý boli delegované právomoci povoľujúceho úradníka v súlade s článkom 66 ods. 1 písm. a), sa uvádza odhad nákladov na služby poskytnuté uvedeným úradom každej z dotknutých inštitúcií Únie, orgánov Únie a iných európskych úradov. Tento odhad vychádza z účtovných záznamov stanovených v odseku 1 tohto článku.
3. Každý európsky úrad, na ktorý boli delegované právomoci povoľujúceho úradníka v súlade s článkom 66 ods. 1 písm. a), oznámi dotknutým inštitúciám Únie, orgánom Únie a iným európskym úradom výsledky účtovných záznamov stanovených v odseku 1 tohto článku.
4. Účtovné záznamy každého európskeho úradu tvoria neoddeliteľnú súčasť účtovnej závierky Únie v súlade s článkom 247.
5. Účtovník Komisie, konajúc na návrh riadiaceho výboru dotknutého európskeho úradu, môže delegovať na zamestnanca európskeho úradu niektoré zo svojich úloh, ktoré sa týkajú výberu príjmov a úhrady výdavkov realizovaných priamo dotknutým európskym úradom.
6. S cieľom splniť požiadavky európskeho úradu na pokladničnú hotovosť môže Komisia v jeho mene na návrh riadiaceho výboru otvoriť bankové účty alebo poštové žirové účty. Konečná hotovostná pozícia za každý rok sa na konci rozpočtového roka zosúladí a upraví medzi dotknutým európskym úradom a Komisiou.

ODDIEL 2

AGENTÚRY A ORGÁNY ÚNIE

Článok 68

Uplatniteľnosť na Zásobovaciu agentúru Euratomu

Toto nariadenie sa vzťahuje na plnenie rozpočtu Zásobovacej agentúry Euratomu.

Článok 69

Výkonné agentúry

1. Komisia môže delegovať na výkonné agentúry právomoc vykonávať v jej mene a na jej zodpovednosť celý program alebo projekt Únie alebo ich časť vrátane pilotných projektov a prípravných akcií a implementáciu administratívnych výdavkov v súlade s nariadením Rady (ES) č. 58/2003¹. Výkonné agentúry sa vytvárajú na základe rozhodnutia Komisie a majú právnu subjektivitu podľa práva Únie. Dostávajú ročný príspevok.
2. Riaditelia výkonných agentúr konajú ako povoľujúci úradníci vymenovaní delegovaním, pokiaľ ide o implementáciu operačných rozpočtových prostriedkov súvisiacich s programami Únie, ktoré riadia ako celok alebo čiastočne.

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 58/2003 z 19. decembra 2002, ktoré stanovuje štatút výkonných orgánov, ktorým majú byť zverené niektoré úlohy v rámci riadenia programov Spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 16.1.2003, s. 1).

3. Riadiaci výbor výkonnej agentúry sa môže dohodnúť s Komisiou, že účtovník Komisie zastáva aj funkciu účtovníka príslušnej výkonnej agentúry. Riadiaci výbor môže takisto poveriť účtovníka Komisie časťou úloh účtovníka príslušnej výkonnej agentúry, pričom zohľadní pomer nákladov a prínosov. V oboch prípadoch sa prijímú opatrenia potrebné na to, aby sa zabránilo konfliktu záujmov.

Článok 70

Orgány zriadené podľa ZFEÚ a Zmluvy o Euratome

1. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 275 tohto nariadenia s cieľom doplniť toto nariadenie rámcovým nariadením o rozpočtových pravidlách pre orgány zriadené podľa ZFEÚ a Zmluvy o Euratome, ktoré majú právnu subjektivitu a dostávajú príspevky hradené z rozpočtu.
2. Rámcové nariadenie o rozpočtových pravidlách je založené na zásadách a pravidlách stanovených v tomto nariadení, pričom sa zohľadňujú osobitosti každého z orgánov uvedených v odseku 1.
3. Rozpočtové pravidlá orgánov uvedených v odseku 1 sa neodchyľujú od uvedeného rámcového nariadenia o rozpočtových pravidlách okrem prípadov, keď si to vyžadujú ich osobitné potreby, a po predchádzajúcom súhlase Komisie.

4. Absolutórium za plnenie rozpočtov orgánov uvedených v odseku 1 udeľuje Európsky parlament na odporúčanie Rady. Orgány uvedené v odseku 1 plne spolupracujú s inštitúciami Únie, ktoré sa zúčastňujú na postupe udelenia absolutória, a podľa potreby poskytujú akékoľvek ďalšie potrebné informácie, a to aj prostredníctvom účasti na zasadnutiach príslušných orgánov.
5. Vnútorný audítor Komisie vykonáva voči orgánom uvedeným v odseku 1 tie isté právomoci ako voči Komisii.
6. Nezávislý externý audítor overí, či sa v ročnej účtovnej závierke každého z orgánov uvedených v odseku 1 tohto článku správne uvádzajú príjmy, výdavky a finančná pozícia príslušného orgánu pred konsolidáciou v rámci konečnej účtovnej závierky Komisie. Pokiaľ sa v príslušnom základnom akte nestanovuje inak, Dvor audítorov vypracuje osobitnú výročnú správu za každý orgán v súlade s požiadavkami podľa článku 287 ods. 1 ZFEÚ. Pri príprave tejto správy Dvor audítorov vezme do úvahy audit vykonaný nezávislým externým audítorom a opatrenia prijaté v reakcii na zistenia audítora.
7. Za všetky aspekty nezávislých externých auditov uvedených v odseku 6, vrátane zistení, o ktorých audítor informoval, nesie aj naďalej plnú zodpovednosť Dvor audítorov.

Článok 71

Subjekty verejno-súkromného partnerstva

Subjekty s právnou subjektivitou, ktoré sú zriadené základným aktom a sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva, prijímajú svoje rozpočtové pravidlá.

Uvedené pravidlá zahŕňajú súbor zásad potrebných na zaistenie správneho finančného riadenia finančných prostriedkov Únie.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 275 s cieľom doplniť toto nariadenie vzorovým nariadením o rozpočtových pravidlách pre subjekty verejno-súkromného partnerstva, v ktorom sa stanovujú zásady nevyhnutné pre zabezpečenie správneho finančného riadenia finančných prostriedkov Únie a ktoré bude založené na článku 157.

Rozpočtové pravidlá subjektov verejno-súkromného partnerstva sa neodchyľujú od vzorového nariadenia o rozpočtových pravidlách s výnimkou prípadov, keď si to vyžadujú ich osobitné potreby, a pod podmienkou, že Komisia s tým vopred súhlasila.

Na subjekty verejno-súkromného partnerstva sa uplatňuje článok 70 ods. 4 až 7.

KAPITOLA 4

ÚČASTNÍCI FINANČNÝCH OPERÁCIÍ

ODDIEL 1

ZÁSADA ODDELENIA FUNKCIÍ

Článok 72

Oddelenie funkcií

1. Funkcie povoľujúceho úradníka a účtovníka sú oddelené a vzájomne sa vylučujú.

2. Každá inštitúcia Únie poskytuje každému účastníkovi finančných operácií zdroje potrebné na vykonávanie jeho funkcie a vypracuje poverovaciu listinu s podrobným popisom jeho úloh, práv a povinností.

ODDIEL 2

POVOĽUJÚCI ÚRADNÍK

Článok 73

Povoľujúci úradník

1. Každá inštitúcia Únie vykonáva funkciu povoľujúceho úradníka.
2. Na účely tejto hlavy sú „zamestnancami“ osoby, na ktoré sa vzťahuje služobný poriadok.
3. Každá inštitúcia Únie deleguje v súlade s podmienkami stanovenými vo svojom rokovacom poriadku funkciu povoľujúceho úradníka na zamestnancov na príslušnej úrovni. Vo svojich vnútorných administratívnych predpisoch určí zamestnancov, na ktorých deleguje túto funkciu, rozsah delegovaných právomocí a či ich osoby, na ktoré je delegovaná, môžu subdelegovať.
4. Právomoci povoľujúceho úradníka sa delegujú alebo subdelegujú iba na zamestnancov.
5. Zodpovedný povoľujúci úradník koná iba v medziach stanovených aktom o delegovaní alebo subdelegovaní. Zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi môže pri vykonávaní určitých operácií potrebných na plnenie rozpočtu a príprave finančných informácií a informácií o riadení pomáhať v rámci jeho zodpovednosti jeden alebo viac poverených zamestnancov.

6. Každá inštitúcia Únie a každý orgán Únie uvedený v článku 70 informuje Európsky parlament, Radu, Dvor audítorov a účtovníka Komisie do dvoch týždňov o vymenovaní a ukončení funkcie povoľujúcich úradníkov vymenovaných delegovaním, vnútorných audítorov a účtovníkov, ako aj o akýchkoľvek interných predpisoch, ktoré prijme so zreteľom na finančné záležitosti.
7. Každá inštitúcia Únie informuje Dvor audítorov o rozhodnutiach o delegovaní a o vymenovaní správcov záloh podľa článkov 79 a 88.

Článok 74

Právomoci a povinnosti povoľujúceho úradníka

1. Povoľujúci úradník je v dotknutej inštitúcii Únie zodpovedný za plnenie rozpočtu na strane príjmov a výdavkov v súlade so zásadou správneho finančného riadenia, a to aj prostredníctvom zabezpečenia predkladania správ o výkonnosti, ako aj za zabezpečovanie súladu s požiadavkami zákonnosti a správnosti a rovnakého zaobchádzania s príjemcami finančných prostriedkov.
2. Na účely odseku 1 tohto článku povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním zavedie v súlade s článkom 36 a minimálnymi normami prijatými každou inštitúciou Únie a s náležitým ohľadom na riziká spojené s prostredím riadenia a s povahou financovaných akcií organizačnú štruktúru a systémy vnútornej kontroly vhodné pre výkon svojich povinností. Vytvorenie takejto štruktúry a systémov vychádza z komplexnej analýzy rizika, v ktorej sa zohľadní ich nákladová efektívnosť a aspekty výkonnosti.

3. Na účely plnenia rozpočtu na strane výdavkov zodpovedný povolujujúci úradník vytvára rozpočtové a právne záväzky, potvrdzuje výdavky, schvaľuje platby a uskutočňuje predbežné kroky na implementáciu rozpočtových prostriedkov.
4. Na účely plnenia rozpočtu na strane príjmov vypracúva zodpovedný povolujujúci úradník odhady pohľadávok, stanovuje nároky, ktoré sa majú vymáhať, a vystavuje príkazy na vymáhanie. Ak je to relevantné, zodpovedný povolujujúci úradník sa vzdá stanovených nárokov.
5. S cieľom zabrániť chybám a nezrovnalostiam pred schválením operácií a zmierniť riziká nesplnenia cieľov podlieha každá operácia aspoň *ex ante* kontrole, ktorá sa týka operačných a finančných aspektov operácie, a to na základe viacročnej stratégie kontroly, ktorá zohľadňuje riziká. Ako sa uvádza v **článku 36 ods. 11**, pri *ex ante* kontrolách sa vo vhodných prípadoch využívajú automatizované IT nástroje a vznikajúce technológie.

Rozsah *ex ante* kontrol z hľadiska ich frekvencie a intenzity určuje zodpovedný povolujujúci úradník na základe vlastnej analýzy rizika a s ohľadom na výsledky predchádzajúcich kontrol, ako aj na aspekty rizika a nákladovej efektívnosti. V prípade pochybností povolujujúci úradník zodpovedný za potvrdenie príslušných operácií požiada v rámci *ex ante* kontroly o doplňujúce informácie alebo vykoná kontrolu na mieste s cieľom získať primeranú istotu.

Overenie konkrétnej operácie musia vykonať iní zamestnanci než tí, ktorí danú operáciu iniciovali. Zamestnanci, ktorí vykonali overenie, nesmú byť podriadení zamestnancom, ktorí danú operáciu iniciovali.

6. Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním môže zaviesť *ex post* kontroly na účely zistenia a nápravy chýb a nezrovnalostí v operáciách po ich schválení. Takéto kontroly sa môžu v závislosti od rizika organizovať na základe vzoriek a musia sa pri nich zohľadňovať výsledky predchádzajúcich kontrol, ako aj aspekty nákladovej účinnosti a výkonnosti. Ako sa uvádza v **článku 36 ods. 11**, pri *ex post* kontrolách sa vo vhodných prípadoch využívajú automatizované IT nástroje a vznikajúce technológie.

Ex post kontroly vykonávajú iní zamestnanci ako zamestnanci zodpovední za *ex ante* kontroly. Zamestnanci zodpovední za *ex post* kontroly nesmú byť podriadení zamestnancom zodpovedným za *ex ante* kontroly.

Pravidlá a spôsoby vykonávania auditov prijímateľov vrátane harmonogramov týchto auditov musia byť jasné, konzistentné a transparentné a musia sa sprístupniť prijímateľom pri podpise dohody o grante.

7. Zodpovední povoľujúci úradníci a zamestnanci zodpovední za plnenie rozpočtu musia mať potrebné odborné zručnosti.

V každej inštitúcii Únie povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním zabezpečí:

- a) aby povoľujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním a ich zamestnanci dostávali pravidelne aktualizované a príslušné informácie a absolvovali školenia týkajúce sa noriem v oblasti kontroly, metód a postupov, ktoré sú na tento účel k dispozícii;
- b) aby sa v prípade potreby prijali opatrenia na zaistenie účinného a efektívneho fungovania systémov kontroly v súlade s odsekom 2.

8. Ak sa zamestnanec zapojený do finančného riadenia a kontroly operácií domnieva, že rozhodnutie, o ktorého uplatnenie alebo odsúhlasenie ho žiada jeho nadriadený, vykazuje nezrovnalosť alebo je v rozpore so zásadami správneho finančného riadenia alebo s profesijnými pravidlami, ktoré je zamestnanec povinný dodržiavať, informuje o tom svojho priameho nadriadeného. Ak to zamestnanec urobí písomne, jeho priamy nadriadený odpovie písomne. Ak priamy nadriadený neprijme žiadne opatrenie alebo potvrdí pôvodné rozhodnutie alebo pokyn a zamestnanec sa domnieva, že takéto potvrdenie nepredstavuje primeranú odpoveď na jeho otázku, zamestnanec o tom písomne informuje povolujujúceho úradníka vymenovaného delegovaním. Ak uvedený úradník neodpovie v primeranej lehote vzhľadom na okolnosti daného prípadu, a v každom prípade do jedného mesiaca, zamestnanec informuje príslušný výbor uvedený v článku 145.

V prípade akéhokoľvek protiprávneho konania, podvodu alebo korupcie, ktoré by mohli poškodiť záujmy Únie, zamestnanec informuje orgány a subjekty určené služobným poriadkom a rozhodnutiami inštitúcií Únie, ktoré sa týkajú podmienok vnútorných vyšetrovaní zameraných na predchádzanie podvodom, korupcii a akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu, ktoré poškodzuje záujmy Únie. V zmluvách s externými audítormi vykonávajúcimi audity finančného riadenia Únie sa stanoví povinnosť externého audítora informovať povolujujúceho úradníka vymenovaného delegovaním o každom podozrení na protiprávne konanie, podvod alebo korupciu, ktoré môžu poškodiť záujmy Únie.

9. Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním podáva svojej inštitúcii Únie správu o plnení svojich povinností vo forme výročnej správy o činnosti, ktorá obsahuje finančné informácie a informácie o riadení, vrátane výsledkov kontrol, a v ktorej vyhlasuje, že okrem prípadu, ak je v akýchkoľvek výhradách týkajúcich sa vymedzených oblastí príjmov a výdavkov uvedené inak, má primeranú istotu v súvislosti s tým, že:

- a) informácie uvedené v správe poskytujú pravdivý a reálny obraz;
- b) zdroje pridelené na činnosti opísané v správe sa použili na zamýšľané účely a v súlade so zásadou správneho finančného riadenia a
- c) zavedené systémy kontroly poskytujú potrebné záruky, pokiaľ ide o zákonnosť a správnosť príslušných transakcií.

Výročná správa o činnosti obsahuje informácie o vykonaných operáciách vzhľadom na ciele a aspekty výkonnosti stanovené v strategických plánoch, o rizikách spojených s týmito operáciami, použití poskytnutých zdrojov a efektívnosti a účinnosti systémov vnútornej kontroly. Správa zahŕňa celkové posúdenie nákladov a prínosov kontrol a informácie o rozsahu, v akom povolené operačné výdavky prispievajú k dosiahnutiu strategických cieľov Únie a vytvárajú pridanú hodnotu EÚ. Komisia pripraví zhrnutie výročných správ o činnosti za predchádzajúci rok.

Výročné správy o činnosti za rozpočtový rok, ktoré vypracovali povoľujúci úradníci inštitúcií Únie, orgánov Únie, európskych úradov a agentúr a v relevantných prípadoch ich povoľujúci úradníci vymenovaní delegovaním, sa uverejnia do 1. júla nasledujúceho rozpočtového roka na webovom sídle príslušnej inštitúcie Únie, príslušného orgánu Únie, európskeho úradu alebo agentúry tak, aby boli ľahko dostupné, s výhradou riadne odôvodnených prípadov, keď to nie je možné vzhľadom na dôverný charakter a bezpečnostné dôvody.

10. Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním zaznamenáva za každý rozpočtový rok zmluvy uzavreté na základe rokovacieho konania v súlade s bodom 11.1 písm. a) až f) a bodom 39 prílohy I. Ak sa podiel rokovacích konaní na celkovom počte postupov verejného obstarávania uskutočnených tým istým povoľujúcim úradníkom vymenovaným delegovaním v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi výrazne zvýši alebo ak je tento podiel zreteľne vyšší ako priemer za danú inštitúciu Únie, zodpovedný povoľujúci úradník podá inštitúcii Únie správu, v ktorej uvedie všetky opatrenia prijaté na zvrátenie tohto trendu. Každá inštitúcia Únie zasiela Európskemu parlamentu a Rade správu o rokovacích konaniach. V prípade Komisie tvorí uvedená správa prílohu k zhrnutiu výročných správ o činnosti uvedenému v odseku 9 tohto článku.

Článok 75

Uchovávanie dokladov povolujúcimi úradníkmi

Povolujúci úradník zavedie systém, v ktorom sa v papierovej alebo elektronickej forme uchovávajú originály dokladov týkajúcich sa plnenia rozpočtu. Takéto doklady sa uchovávajú minimálne päť rokov od dátumu, keď Európsky parlament udelí absolútorium za rozpočtový rok, ktorého sa tieto doklady týkajú.

Bez toho, aby bol dotknutý prvý odsek sa doklady, ktoré sa týkajú operácií, musia v každom prípade uchovávať do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa tieto operácie definitívne ukončili.

Osobné údaje uvedené v dokladoch sa podľa možnosti z týchto dokladov vypustia, a to za predpokladu, že nie sú potrebné na účely rozpočtového absolútoría, kontroly a auditu. V prípade uchovávaní prevádzkových údajov sa uplatňuje článok 4 nariadenia (EÚ) 2018/1725.

Článok 76

Právomoci a povinnosti vedúcich delegácií Únie

1. Keď vedúci delegácií Únie konajú ako povoľujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním v súlade s článkom 60 ods. 2, podliehajú Komisii ako inštitúcii Únie zodpovednej za stanovenie, výkon, monitorovanie a hodnotenie ich úloh a povinností ako povoľujúcich úradníkov vymenovaných subdelegovaním a úzko spolupracujú s Komisiou v záujme riadnej implementácie finančných prostriedkov, najmä s cieľom zabezpečiť zákonnosť a správnosť finančných transakcií, dodržiavanie zásady správneho finančného riadenia pri riadení finančných prostriedkov a účinnú ochranu finančných záujmov Únie. Podliehajú interným predpisom Komisie a charte Komisie upravujúcim plnenie úloh finančného riadenia, ktoré boli na nich subdelegované. Pri vykonávaní ich povinností im môžu pomáhať zamestnanci Komisie v delegáciách Únie.

Na uvedený účel vedúci delegácií Únie prijímajú potrebné opatrenia s cieľom predísť akejkoľvek situácii, ktorá by mohla ohroziť schopnosť Komisie plniť svoju zodpovednosť v súvislosti s plnením rozpočtu, ktoré bolo na nich subdelegované, ako aj akémukoľvek konfliktu priorít, ktorý by mohol nepriaznivo ovplyvniť plnenie úloh finančného riadenia, ktoré boli na nich subdelegované.

Ak dôjde k situácii alebo ku konfliktu uvedeným v druhom pododseku, vedúci delegácií Únie o tom bezodkladne informujú zodpovedných generálnych riaditeľov Komisie a ESVČ.

Uvedení generálni riaditelia podniknú primerané opatrenia na nápravu situácie.

2. Ak sa vedúci delegácií Únie dostanú do situácie uvedenej v článku 74 ods. 8, predložia túto vec výboru uvedenému v článku 145. V prípade akéhokoľvek protiprávneho konania, podvodu alebo korupcie, ktoré by mohli poškodiť záujmy Únie, informujú orgány a subjekty určené platnými právnymi predpismi.
3. Vedúci delegácií Únie, ktorí konajú ako povoľujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním v súlade s článkom 60 ods. 2, predkladajú správy svojmu povoľujúcemu úradníkovi vymenovanému delegovaním, aby mohol tieto správy začleniť do svojej výročnej správy o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9. Správy vedúcich delegácií Únie obsahujú informácie o efektívnosti a účinnosti systémov vnútornej kontroly zavedených v rámci ich delegovania, ako aj o riadení operácií, ktoré boli na nich subdelegované, a poskytujú vyhlásenie o vierohodnosti uvedené v článku 92 ods. 5 tretom pododseku. Uvedené správy sa prikladajú k výročnej správe o činnosti povoľujúceho úradníka vymenovaného delegovaním a sprístupňujú sa Európskemu parlamentu a Rade, pričom sa zohľadňuje ich prípadný dôverný charakter.

Vedúci delegácií Únie plne spolupracujú s inštitúciami Únie, ktoré sa zúčastňujú na postupe udelenia absolútoría, a podľa potreby poskytujú akékoľvek nevyhnutné doplňujúce informácie. V tejto súvislosti sa od nich môže vyžadovať účasť na schôdzach príslušných orgánov a pomoc zodpovednému povolujúcemu úradníkovi vymenovanému delegovaním.

Vedúci delegácií Únie, ktorí konajú ako povolujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním v súlade s článkom 60 ods. 2, reagujú na každú žiadosť povolujúceho úradníka Komisie vymenovaného delegovaním, ktorá vychádza z vlastnej iniciatívy Komisie alebo je v súvislosti s absolútoríom založená na žiadosti Európskeho parlamentu.

Komisia zabezpečí, aby subdelegovanie právomocí na vedúcich delegácií Únie nenarúšalo postup udeľovania absolútoría podľa článku 319 ZFEÚ.

4. Odseky 1, 2 a 3 sa vzťahujú aj na zástupcov vedúcich delegácií Únie, keď konajú ako povolujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním v prípade neprítomnosti vedúcich delegácií Únie.

ODDIEL 3

ÚČTOVNÍK

Článok 77

Právomoci a povinnosti účtovníka

1. Každá inštitúcia Únie vymenuje účtovníka, ktorý je v tejto inštitúcii zodpovedný za:
 - a) riadne vykonávanie platieb, výber príjmov a vymáhanie súm stanovených ako pohľadávky;
 - b) vypracúvanie a predkladanie účtovnej závierky v súlade s hlavou XIII;
 - c) vedenie účtov v súlade s článkami 82 a 84;
 - d) stanovenie pravidiel účtovania, účtovných postupov a účtovnej osnovy v súlade s článkami 80 až 84;
 - e) stanovenie a validáciu systémov účtovníctva a podľa potreby validáciu systémov stanovených povoľujúcim úradníkom pre poskytovanie alebo zdôvodňovanie účtovných informácií;
 - f) správu pokladne.

V súvislosti s úlohami uvedenými v prvom pododseku písm. e) má účtovník právo kedykoľvek overovať dodržiavanie validačných kritérií.

2. Účtovník ESVČ zodpovedá iba za rozpočtový oddiel týkajúci sa ESVČ, ktorého plnenie zabezpečuje ESVČ. Účtovník Komisie naďalej zodpovedá za celý rozpočtový oddiel týkajúci sa Komisie vrátane účtovných operácií súvisiacich s rozpočtovými prostriedkami, ktorých riadenie je na základe subdelegovania zverené vedúcim delegácií Únie.

Účtovník Komisie zastáva aj funkciu účtovníka ESVČ, pokiaľ ide o plnenie rozpočtového oddielu týkajúceho sa ESVČ.

Článok 78

Vymenovanie a ukončenie funkcie

1. Každá inštitúcia Únie vymenuje účtovníka spomedzi úradníkov, na ktorých sa vzťahuje služobný poriadok.

Inštitúcia Únie vyberá účtovníka na základe jeho odbornej kvalifikácie doloženej diplomami alebo rovnocennou odbornou praxou.

2. Toho istého účtovníka môžu vymenovať dve alebo viaceré inštitúcie či dva alebo viaceré orgány Únie.

V takomto prípade prijímú opatrenia potrebné na zabránenie konfliktu záujmov.

3. V prípade ukončenia funkcie účtovníka sa bezodkladne zostaví predvaha.
4. Účtovník, ktorý končí s vykonávaním funkcie, alebo, ak to nie je možné, úradník z rovnakého útvaru odovzdá novému účtovníkovi predvahu spolu s odovzdávacou správou.

Nový účtovník potvrdí podpisom prevzatie predvahy, a to do jedného mesiaca odo dňa jej odovzdania, pričom môže vzniesť svoje výhrady.

Výsledok predvahy a vznesené výhrady sú uvedené v odovzdávacej správe.

Článok 79

Právomoci, ktoré môže účtovník delegovať

Účtovník môže pri výkone svojej funkcie delegovať určité úlohy na svojich podriadených a správcoch záloh vymenovaných v súlade s článkom 89 ods. 1.

Uvedené úlohy sa stanovujú v akte o delegovaní.

Článok 80

Pravidlá účtovania

1. Pravidlá účtovania, ktoré majú uplatňovať inštitúcie Únie, európske úrady a agentúry a orgány Únie uvedené v kapitole 3 oddiele 2 tejto hlavy, sú založené na medzinárodne uznávaných účtovných štandardoch pre verejný sektor. Uvedené pravidlá prijíma účtovník Komisie po konzultácii s účtovníkmi ostatných inštitúcií Únie, európskych úradov a orgánov Únie.
2. Účtovník sa môže odchýliť od štandardov uvedených v odseku 1, ak to považuje za nevyhnutné na poskytnutie reálneho obrazu o aktívach a pasívach, výdavkoch, príjmoch a peňažnom toku. Ak sa pravidlo účtovania od uvedených štandardov významne odchyli, táto skutočnosť, ako aj jej dôvody, sa uvedú v poznámkach k finančným výkazom.
3. Pravidlá účtovania uvedené v odseku 1 určujú štruktúru a obsah finančných výkazov, ako aj účtovné zásady, na ktorých je založená účtovná závierka.

4. Správy o *plnení* rozpočtu uvedené v článku 247 musia byť v súlade s rozpočtovými zásadami stanovenými v tomto nariadení. Umožňujú podrobne sledovať *plnenie* rozpočtu. Zaznamenávajú sa v nich všetky príjmové a výdavkové operácie stanovené v tejto hlave a poskytujú o týchto operáciách reálny obraz.

Článok 81

Organizácia účtov

1. Účtovník každej inštitúcie alebo orgánu Únie vypracúva a uchováva aktualizované dokumenty, v ktorých sa opisuje organizácia účtov a účtovné postupy v tejto inštitúcii alebo v tomto orgáne Únie.
2. Príjmy a výdavky sa v súlade s ekonomickým charakterom operácie zaznamenávajú v počítačovom systéme ako bežné príjmy alebo výdavky alebo ako kapitál.

Článok 82

Vedenie účtovníctva

1. Účtovník Komisie je zodpovedný za stanovenie jednotnej účtovnej osnovy, ktorú majú používať inštitúcie Únie, európske úrady a agentúry a orgány Únie uvedené v kapitole 3 oddiele 2 tejto hlavy.

2. Účtovníci získavajú od povoľujúcich úradníkov všetky informácie potrebné na vypracovanie účtovnej závierky, ktorá poskytuje reálny obraz o finančnej situácii inštitúcií Únie a o *plnení* rozpočtu. Povoľujúci úradníci zaručia spoľahlivosť týchto informácií.
3. Pred prijatím účtovnej závierky inštitúciou Únie alebo orgánom Únie uvedeným v článku 70 účtovník najprv túto účtovnú závierku podpíše, čím potvrdí, že má primeranú istotu o tom, že táto účtovná závierka poskytuje reálny obraz o finančnej situácii inštitúcie Únie alebo orgánu Únie uvedeného v článku 70.

Na uvedený účel účtovník overí, či sa účtovná závierka vypracovala v súlade s pravidlami účtovania uvedenými v článku 80 a účtovnými postupmi uvedenými v článku 77 ods. 1 prvom pododseku písm. d) a či sa do nej zahrnuli všetky príjmy a výdavky.

4. Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním v súlade s pravidlami schválenými účtovníkom zasiela účtovníkovi akékoľvek finančné informácie a informácie o riadení, ktoré sú nevyhnutné pre vykonávanie účtovníkových povinností.

Povoľujúci úradník poskytuje účtovníkovi pravidelne, a minimálne pri uzatváraní účtov, relevantné finančné údaje o zvereneckých bankových účtoch s cieľom umožniť vykazovanie použitia finančných prostriedkov Únie v systéme účtovníctva Únie.

Povoľujúci úradníci naďalej nesú plnú zodpovednosť za náležité používanie finančných prostriedkov, ktoré riadia, za zákonnosť a správnosť výdavkov, ktoré spadajú pod ich kontrolu, a za úplnosť a presnosť informácií zaslaných účtovníkovi.

5. Zodpovedný povolujući uradník informuje účtovníka o vývoji alebo významných zmenách v systéme finančného riadenia, inventúrnem systéme alebo v systéme oceňovania aktív a pasív, ak tieto systémy poskytujú údaje do účtovníctva danej inštitúcie Únie alebo ak tieto systémy slúžia na zdôvodnenie týchto údajov, a to s cieľom umožniť účtovníkovi overenie dodržiavania validačných kritérií.

Účtovník môže už validovaný systém finančného riadenia kedykoľvek opätovne preskúmať a môže požiadať, aby zodpovedný povolujući uradník vypracoval akčný plán s cieľom odstrániť v primeranej lehote prípadné nedostatky.

Povolujući uradník je zodpovedný za úplnosť informácií zaslaných účtovníkovi.

6. Účtovník má právo skontrolovať prijaté informácie a vykonať aj akúkoľvek inú kontrolu, ktorú považuje za potrebnú na to, aby mohol účtovnú závierku podpísať.

V prípade potreby účtovník vznesie výhrady, pričom presne vysvetlí ich charakter a rozsah.

7. Systém účtovníctva inštitúcie Únie slúži na organizovanie rozpočtových a finančných informácií tak, aby bolo možné vkladať, triediť a zaznamenávať číselné údaje.

8. Systém účtovníctva sa skladá zo všeobecných účtov a rozpočtových účtov. Účty sa vedú v eurách a na základe kalendárneho roka.
9. Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním môže viesť aj podrobné manažérske účtovníctvo.
10. Doklady pre systém účtovníctva, ktoré slúžia na zostavenie účtovnej závierky uvedenej v článku 247, sa uchovávajú minimálne počas piatich rokov od dátumu, keď Európsky parlament udelí absolútorium za rozpočtový rok, ktorého sa tieto doklady týkajú.

Doklady týkajúce sa operácií, ktoré ešte nie sú definitívne ukončené, sa uchovávajú do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa tieto operácie ukončia. V prípade uchovávania prevádzkových údajov sa uplatňuje článok 4 nariadenia (EÚ) 2018/1725.

Každá inštitúcia Únie rozhodne, ktorý útvar bude uvedené doklady uchovávať.

Článok 83

Obsah a vedenie rozpočtových účtov

1. Pre každú časť rozpočtu sa v rozpočtových účtoch uvádzajú:
 - a) v prípade výdavkov:
 - i) rozpočtové prostriedky schválené v rozpočte, vrátane rozpočtových prostriedkov zahrnutých do opravných rozpočtov, prenesených rozpočtových prostriedkov, rozpočtových prostriedkov disponibilných po výbere pripísaných príjmov, presunov rozpočtových prostriedkov a celkových disponibilných rozpočtových prostriedkov;
 - ii) viazané rozpočtové prostriedky a platobné rozpočtové prostriedky na daný rozpočtový rok;

- b) v prípade príjmov:
 - i) odhady uvedené v rozpočte, vrátane odhadov uvedených v opravných rozpočtoch, pripísané príjmy a celková suma odhadovaných príjmov;
 - ii) nároky stanovené a sumy vymožené v rozpočtovom roku;
- c) záväzky, ktoré sa ešte majú uhradiť, a príjmy, ktoré sa ešte majú vymôcť, prenesené z predchádzajúcich rozpočtových rokov.

Viazané rozpočtové prostriedky a platobné rozpočtové prostriedky uvedené v prvom pododseku písm. a) sa zapisujú a vykazujú samostatne.

- 2. V rozpočtových účtoch sa uvádza samostatne:
 - a) použitie prenesených rozpočtových prostriedkov a rozpočtových prostriedkov na rozpočtový rok;
 - b) zúčtovanie neuhradených záväzkov.

Na strane príjmov sa sumy, ktoré sa majú ešte vymáhať za predchádzajúce rozpočtové roky, uvádzajú samostatne.

Článok 84

Všeobecné účty

1. Vo všeobecných účtoch sa v chronologickom poradí metódou podvojného účtovníctva zaznamenávajú všetky udalosti a operácie, ktoré ovplyvňujú hospodársku a finančnú situáciu a aktíva a pasíva inštitúcií Únie a agentúr a orgánov Únie uvedených v kapitole 3 oddiele 2 tejto hlavy.
2. Zostatky a pohyby na všeobecných účtoch sa zapisujú do účtovných kníh.
3. Všetky účtovné zápisy vrátane úprav účtov sa vykonávajú na základe dokladov, na ktoré zápisy odkazujú.
4. Systém účtovníctva musí umožňovať získať jednoznačný audítorský záznam týkajúci sa všetkých účtovných zápisov.

Článok 85

Bankové účty

1. Účtovník môže na účely správy pokladne v mene inštitúcie Únie otvoriť účty vo finančných inštitúciách alebo v národných centrálnych bankách alebo požiadať o otvorenie takýchto účtov. Účtovník je zodpovedný aj za zrušenie uvedených účtov alebo za zabezpečenie toho, aby sa zrušili.

2. V podmienkach, ktoré upravujú otváranie, vedenie a používanie bankových účtov, sa stanoví, že v závislosti od požiadaviek v oblasti vnútornej kontroly musia byť šeky, bankové prevodné príkazy alebo akékoľvek iné bankové operácie podpísané jedným alebo viacerými riadne poverenými zamestnancami. Písomné pokyny vystavené mimo elektronického systému podpisujú minimálne dvaja riadne poverení zamestnanci alebo účtovník.
3. V rámci vykonávania programu alebo akcie sa môžu v mene Komisie otvárať zverenecké účty, aby sa subjektu podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) bodov ii), iii), v) alebo vi) umožnila ich správa.

Takéto účty sa otvárajú v rámci právomocí povoľujúceho úradníka, ktorý je zodpovedný za vykonávanie programu alebo akcie, po dohode s účtovníkom Komisie.

Za správu takýchto účtov je zodpovedný povoľujúci úradník.

4. Účtovník Komisie stanoví pravidlá pre otváranie, správu a zrušenie zvereneckých účtov a ich používanie.

Článok 86

Správa pokladne

1. Ak nie je v tomto nariadení stanovené inak, právo spravovať hotovosť a jej ekvivalenty má iba účtovník. Účtovník zodpovedá za ich bezpečnú úschovu.

2. Účtovník zabezpečí, aby mala jeho inštitúcia Únie k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na pokrytie hotovostných potrieb vyplývajúcich z plnenia rozpočtu v medziach uplatniteľného regulačného rámca a stanoví postupy na zabezpečenie toho, aby žiadny z účtov otvorených v súlade s článkom 85 ods. 1 ■ nevykazoval debetný zostatok.
3. Platby sa vykonávajú bankovým prevodom, šekom, alebo ak to osobitne schváli účtovník, prostredníctvom kreditných kariet, debetných kariet, použitím elektronických peňaženiek, inkasom z účtu alebo inými platobnými prostriedkami v súlade s pravidlami stanovenými účtovníkom.

Pred prijatím záväzku voči tretej strane povoľujúci úradník potvrdí totožnosť príjemcu platby, zistí údaje identifikujúce príjemcu platby ako právny subjekt a jeho platobné údaje a zaznamená ich do spoločnej zložky inštitúcie Únie, za ktorú je účtovník zodpovedný.

Účtovník môže vykonať platby iba vtedy, ak inštitúcia Únie, za ktorú je účtovník zodpovedný, zaznamenala údaje identifikujúce príjemcu platby ako právny subjekt a jeho platobné údaje do spoločnej zložky.

Povoľujúci úradníci informujú účtovníka o akýchkoľvek zmenách údajov týkajúcich sa právneho subjektu a platobných údajov, ktoré im príjemca platby oznámil, a overia platnosť týchto údajov pred schválením akejkoľvek platby.

Článok 87

Inventúrny súpis majetku

1. Inštitúcie a agentúry Únie alebo orgány Únie uvedené v kapitole 3 oddiele 2 tejto hlavy vedú podľa vzoru vypracovaného účtovníkom Komisie inventúrne súpisy, v ktorých sa uvádza množstvo a hodnota všetkého ich hmotného, nehmotného a finančného majetku.

Kontrolujú tiež, či položky v ich príslušných inventúrnych súpisoch zodpovedajú skutočnému stavu.

Všetky nadobudnuté položky, ktorých obdobie použitia je dlhšie ako jeden rok, ktoré nie sú spotrebným tovarom a ktorých nákupná cena alebo výrobné náklady sú vyššie ako tie, ktoré sú uvedené v účtovných postupoch podľa článku 77, sa zapíšu do inventúrneho súpisu a zaznamenajú do účtov dlhodobého majetku.

2. Predaj hmotného majetku Únie sa vhodným spôsobom zverejní.
3. Inštitúcie a agentúry Únie alebo orgány Únie uvedené v kapitole 3 oddiele 2 tejto hlavy prijímú ustanovenia o ochrane majetku zahrnutom do svojich príslušných inventúrnych súpisov a rozhodnú o tom, ktoré administratívne útvary sú zodpovedné za inventúrny systém.

ODDIEL 4

SPRÁVCA ZÁLOH

Článok 88

Zriadenie zálohových účtov

1. Zriadenie zálohového účtu a vymenovanie správcu záloh je predmetom rozhodnutia účtovníka inštitúcie Únie, v ktorom sa uvádzajú podmienky vedenia a používania zálohového účtu.
2. Zálohové účty možno zriadiť na úhradu výdavkov, ak je vzhľadom na obmedzenú výšku uhrádzaných súm reálne nemožné alebo neefektívne vykonávať platobné operácie v súlade so všeobecnými pravidlami pre výdavkové operácie. Maximálnu sumu, ktorú môže v takýchto prípadoch správca záloh uhradiť, stanoví pre každý druh výdavkov účtovník v rozhodnutí uvedenom v odseku 1. Zálohové účty možno takisto zriadiť na výber príjmov.

V oblasti pomoci v rámci krízového riadenia a operácií humanitárnej pomoci sa môžu zálohové účty používať **v riadne odôvodnených prípadoch v stanovenom časovom období** bez obmedzenia sumy, pričom je potrebné dodržiavať výšku platobných rozpočtových prostriedkov, ktorú Európsky parlament a Rada schválili pre príslušný rozpočtový riadok na bežný rozpočtový rok, ako aj vnútorné pravidlá Komisie.

V delegáciách Únie sa zálohové účty môžu použiť aj na vykonávanie platieb v súlade so všeobecnými pravidlami pre výdavkové operácie v prípade súm obmedzených na 60 000 EUR pre každú výdavkovú položku, ak je takéto použitie účinné a efektívne vzhľadom na miestne požiadavky. Ak sú potrebné na úhradu výdavkov z rozpočtových oddielov týkajúcich sa Komisie a ESVČ, zriadia sa ako samostatné zálohové účty.

Článok 89

Spravovanie zálohových účtov

1. Správcovia záloh sa vyberajú spomedzi úradníkov alebo, ak je to potrebné a len v riadne odôvodnených prípadoch, spomedzi ostatných zamestnancov, alebo v súlade s podmienkami stanovenými vo vnútorných pravidlách Komisie z pracovníkov zamestnaných Komisiou v oblasti pomoci v rámci krízového riadenia a operácií humanitárnej pomoci za predpokladu, že ich pracovné zmluvy zaručujú ekvivalentnú úroveň ochrany v zmysle zodpovednosti, aká sa uplatňuje na zamestnancov podľa článku 95.
2. Zálohové účty sú financované pod dohľadom účtovníka dotknutej inštitúcie Únie a zodpovedajú za ne správcovia záloh.

3. Po vykonaní platieb nasledujú formálne konečné rozhodnutia o potvrdení alebo platobné príkazy podpísané zodpovedným povoľujúcim úradníkom.

Povoľujúci úradník vyrovná zálohové transakcie, ktoré sa nevykonávajú v súlade so všeobecnými pravidlami pre výdavkové operácie, do konca nasledujúceho mesiaca, aby bolo možné zosúladiť účtovný zostatok s aktuálnym zostatkom na bankovom účte.

4. Účtovník dohliada na existenciu finančných prostriedkov pridelených správcom záloh a vedenie účtovných kníh a kontroluje, či sú zálohové transakcie vyrovnané v stanovenej lehote.

KAPITOLA 5

ZODPOVEDNOSŤ ÚČASTNÍKOV FINANČNÝCH OPERÁCIÍ

ODDIEL 1

VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ

Článok 90

Odobratie delegovania právomoci a pozbavenie funkcie účastníkov finančných operácií

1. Zodpovedným povoľujúcim úradníkom môže ich delegovanie alebo subdelegovanie kedykoľvek dočasne alebo trvalo odobrať orgán, ktorý ich vymenoval.

2. Účtovníkov alebo správcov záloh, alebo oboch môže kedykoľvek dočasne alebo trvalo zbaviť funkcie orgán, ktorý ich vymenoval.
3. Odseky 1 a 2 sa uplatňujú bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek disciplinárne konanie voči účastníkom finančných operácií uvedeným v týchto odsekoch.

Článok 91

Zodpovednosť účastníkov finančných operácií v prípadoch protiprávneho konania, podvodu alebo korupcie

1. Táto kapitola sa uplatňuje bez toho, aby bola dotknutá akákoľvek trestná zodpovednosť, ktorá môže vzniknúť účastníkom finančných operácií uvedeným v článku 90 podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva a platných predpisov, ktoré sa týkajú ochrany finančných záujmov Únie a boja proti korupcii zahŕňajúcich úradníkov Únie alebo úradníkov členských štátov.
2. Bez toho, aby boli dotknuté články 92, 94 a 95 tohto nariadenia, každý zodpovedný povoľujúci úradník, účtovník alebo správca záloh podlieha disciplinárnemu konaniu a zaplateniu náhrady v súlade s podmienkami stanovenými v služobnom poriadku alebo v prípade pracovníkov zamestnaných Komisiou v oblasti pomoci v rámci krízového riadenia a operácií humanitárnej pomoci podľa článku 89 ods. 1 tohto nariadenia v súlade s podmienkami stanovenými v ich pracovnej zmluve. V prípade protiprávneho konania, podvodu alebo korupcie, ktoré môžu poškodiť záujmy Únie, sa záležitosť predloží orgánom a subjektom určeným príslušnými právnymi predpismi, a najmä úradu OLAF.

ODDIEL 2

PRAVIDLÁ VZŤAHUJÚCE SA NA ZODPOVEDNÝCH POVOĽUJÚCICH ÚRADNÍKOV

Článok 92

Pravidlá vzťahujúce sa na povoľujúcich úradníkov

1. Zodpovedný povoľujúci úradník je povinný zaplatiť náhradu tak, ako sa stanovuje v služobnom poriadku.
2. Povinnosť zaplatiť náhradu sa uplatní najmä v prípade, že zodpovedný povoľujúci úradník úmyselne alebo vlastnou hrubou nedbanlivosťou:
 - a) stanoví nároky, ktoré sa majú vymáhať, alebo vystaví príkazy na vymáhanie, viaže výdavky alebo podpíše platobný príkaz v rozpore s týmto nariadením;
 - b) nevypracuje dokument o stanovení výšky pohľadávky, nevystaví príkaz na vymáhanie alebo ho vystaví oneskorene, alebo oneskorene vystaví platobný príkaz, v dôsledku čoho môžu inštitúciu Únie žalovať v občianskoprávnom konaní tretie strany.
3. Ak povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním alebo subdelegovaním dostane záväzný pokyn, ktorý podľa jeho názoru vykazuje nezrovnalosť alebo je v rozpore so zásadou správneho finančného riadenia, najmä z dôvodu, že tento pokyn nemôže vykonať so zdrojmi, ktoré mu boli pridelené, písomne informuje orgán, ktorý na neho delegoval alebo subdelegoval právomoci. Ak sa tento pokyn písomne potvrdí a toto potvrdenie sa prijme včas, pričom je dostatočne jasné v tom zmysle, že výslovne odkazuje na body, voči ktorým povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním alebo subdelegovaním namietal, povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním alebo subdelegovaním nesmie byť braný na zodpovednosť. Povoľujúci úradník pokyn vykoná, pokiaľ nie je zjavne v rozpore s právnymi predpismi alebo nepredstavuje porušenie príslušných bezpečnostných predpisov.

Rovnaký postup sa uplatňuje v prípadoch, ak sa povoľujúci úradník domnieva, že rozhodnutie, ktorého prijatie patrí do jeho zodpovednosti, vykazuje nezrovnalosť alebo je v rozpore so zásadou správneho finančného riadenia, alebo ak povoľujúci úradník počas vykonávania záväzného pokynu zistí, že okolnosti daného prípadu by mohli viesť k takejto situácii.

Zodpovedný povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním zaznamenáva a uvádza vo svojej výročnej správe o činnosti všetky pokyny potvrdené za okolností uvedených v tomto odseku.

4. V prípade subdelegovania v rámci vlastného útvaru je povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním naďalej zodpovedný za efektívnosť a účinnosť zavedených systémov vnútorného riadenia a kontroly a za výber povoľujúceho úradníka vymenovaného subdelegovaním.
5. V prípade subdelegovania na vedúcich delegácií Únie a ich zástupcov zodpovedá príslušný povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním za určenie zavedených systémov vnútorného riadenia a kontroly, ako aj za ich efektívnosť a účinnosť. Vedúci delegácií Únie zodpovedajú za náležité zavedenie a fungovanie týchto systémov v súlade s pokynmi povoľujúceho úradníka vymenovaného delegovaním, ako aj za riadenie finančných prostriedkov a operácie, ktoré vykonávajú v rámci delegácie Únie, za ktorú sú zodpovední. Predtým ako prevezmú svoje funkcie, absolvujú špecifické vzdelávacie kurzy o úlohách a povinnostiach povoľujúcich úradníkov a *plnení* rozpočtu.

Vedúci delegácií Únie predkladajú v súlade s článkom 76 ods. 3 správu o plnení svojich povinností podľa prvého pododseku tohto odseku.

Vedúci delegácií Únie každoročne predkladajú povoľujúcemu úradníkovi Komisie vymenovanému delegovaním vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa systémov vnútorného riadenia a kontroly zavedených v ich delegácii, ako aj riadenia operácií, ktoré boli na nich subdelegované, a ich výsledkov s cieľom umožniť povoľujúcemu úradníkovi urobiť vyhlásenie o vierohodnosti uvedené v článku 74 ods. 9.

Tento odsek sa vzťahuje aj na zástupcov vedúcich delegácií Únie, keď konajú ako povoľujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním v prípade neprítomnosti vedúcich delegácií Únie.

Článok 93

Postup v prípade finančných nezrovnalostí spôsobených zamestnancami

1. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci úradu OLAF a administratívna autonómia inštitúcií Únie, orgánov Únie, európskych úradov alebo subjektov či osôb poverených vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ týkajúca sa ich zamestnancov, ako aj s náležitým ohľadom na ochranu oznamovateľov, postupuje každé porušenie tohto nariadenia alebo ustanovenia týkajúceho sa finančného riadenia alebo kontroly operácií, ktoré je dôsledkom konania alebo opomenutia zamestnanca, na získanie stanoviska výboru uvedenému v článku 145 ktorákoľvek z týchto strán:
 - a) menovací orgán zodpovedný za disciplinárne otázky;
 - b) zodpovedný povoľujúci úradník vrátane vedúcich delegácií Únie a v prípade ich neprítomnosti ich zástupcov, ktorí konajú ako povoľujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním v súlade s článkom 60 ods. 2.

Ak výbor o veci informuje priamo zamestnanec, výbor postúpi spis menovaciemu orgánu dotknutej inštitúcie Únie, orgánu Únie, európskeho úradu alebo subjektu či osoby a informuje o tom zamestnanca. Menovací orgán môže požiadať výbor o vydanie stanoviska k danému prípadu.

2. K žiadosti o stanovisko výboru podľa odseku 1 prvého pododseku sa pripojí opis skutočností a konania alebo opomenutia, o ktorých posúdenie je výbor požiadaný, ako aj relevantné doklady vrátane správ z vyšetrovania, ktoré sa uskutočnilo. Vždy, keď je to možné, sa tieto informácie predložia v anonymizovanej podobe.

Pred predložením žiadosti alebo akýchkoľvek ďalších informácií výboru menovací orgán alebo prípadne povolujúci úradník poskytne príslušnému zamestnancovi možnosť predložiť svoje pripomienky, a to po tom, ako sa mu oznámili doklady uvedené v prvom pododseku, pokiaľ uvedené oznámenie nepredstavuje vážne narušenie výkonu ďalšieho vyšetrovania.

3. V prípadoch uvedených v odseku 1 tohto článku je výbor uvedený v článku 145 príslušný posúdiť, či sa na základe skutočností, ktoré sa mu predložili podľa odseku 2 tohto článku, a všetkých ďalších informácií, ktoré získal, vyskytla finančná nezrovnalosť. Na základe stanoviska výboru rozhodne dotknutá inštitúcia Únie, orgán Únie, európsky úrad alebo subjekt či osoba o vhodných následných krokoch v súlade so služobným poriadkom. Ak výbor zistí systémové problémy, vydá odporúčanie povolujúcemu úradníkovi a povolujúcemu úradníkovi vymenovanému delegovaním, pokiaľ povolujúci úradník vymenovaný delegovaním nie je dotknutým zamestnancom, ako aj vnútornému audítovi.

4. Ak výbor vydáva stanovisko uvedené v odseku 1 tohto článku, musí pozostávať z členov uvedených v článku 145 ods. 2 prvom pododseku písm. a) a b), ako aj z nasledujúcich ďalších členov, ktorí sa vymenujú s prihliadnutím na potrebu zabrániť akémukoľvek konfliktu záujmov:
- a) zástupca menovacieho orgánu, ktorý má na starosti disciplinárne otázky inštitúcie Únie, orgánu Únie, európskeho úradu alebo subjektu či dotknutej osoby, ak sa vec postupuje v súlade s odsekom 1 prvým pododsekom písm. a), alebo zástupca zodpovedného povolujúceho úradníka, ak sa vec postupuje v súlade s odsekom 1 prvým pododsekom písm. b);
 - b) člen vymenovaný výborom zamestnancov dotknutej inštitúcie Únie, orgánu Únie, európskeho úradu alebo subjektu či osoby;
 - c) člen právneho servisu inštitúcie Únie, ktorá zamestnáva dotknutého zamestnanca.

Ak výbor vydáva stanovisko uvedené v odseku 1, adresuje ho menovaciemu orgánu dotknutej inštitúcie Únie, orgánu Únie, európskemu úradu alebo subjektu či osobe.

5. Výbor nemá žiadne vyšetrovacie právomoci. Inštitúcia Únie, orgán Únie, európsky úrad alebo subjekt či osoba spolupracujú s výborom s cieľom zabezpečiť, aby mal k dispozícii všetky informácie potrebné na poskytnutie svojho stanoviska.
6. Ak výbor dospeje k záveru, že daný prípad patrí do pôsobnosti úradu OLAF, v súlade s odsekom 1 bezodkladne postúpi tento spis príslušnému menovaciemu orgánu a okamžite informuje úrad OLAF.
7. Členské štáty poskytujú Únii plnú podporu pri uplatňovaní akejkoľvek zodpovednosti podľa článku 22 služobného poriadku u tých dočasných zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje článok 2 písm. e) a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie.

ODDIEL 3

PRAVIDLÁ VZŤAHUJÚCE SA NA ÚČTOVNÍKOV A SPRÁVCOV ZÁLOH

Článok 94

Pravidlá vzťahujúce sa na účtovníkov

Účtovník podlieha disciplinárnemu konaniu a zaplateniu náhrady podľa služobného poriadku a v súlade s postupmi, ktoré sú v ňom stanovené. Voči účtovníkovi sa môže vyvodit' zodpovednosť najmä v dôsledku ktorejkoľvek z týchto foriem pochybenia:

- a) straty alebo poškodenia finančných prostriedkov, majetku alebo dokumentov, ktoré sú mu zverené;

- b) neoprávneného pozmenenia bankových účtov alebo poštových žirových účtov;
- c) vymoženia alebo zaplata súp, ktoré nie sú v súlade s príslušnými príkazmi na vymáhanie alebo platobnými príkazmi;
- d) nevybratia splatných príjmov.

Článok 95

Pravidlá vzťahujúce sa na správcov záloh

Voči správcovi záloh môže byť vyvodená zodpovednosť najmä v dôsledku ktorejkoľvek z týchto foriem pochybenia:

- a) straty alebo poškodenia finančných prostriedkov, majetku alebo dokumentov, ktoré sú mu zverené;
- b) nepredloženia náležitých dokladov k platbám, ktoré vykonal;
- c) vykonania platieb v prospech osôb iných, ako sú osoby oprávnené na takéto platby;
- d) nevybratia splatných príjmov.

KAPITOLA 6

PRÍJMOVÉ OPERÁCIE

ODDIEL 1

SPRÍSTUPNENIE VLASTNÝCH ZDROJOV

Článok 96

Vlastné zdroje

1. Odhad príjmov tvorených vlastnými zdrojmi uvedenými v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2020/2053 sa do rozpočtu zahrnie v eurách. Príslušné vlastné zdroje sa sprístupňujú v súlade s nariadeniami (EÚ, Euratom) č. 609/2014 a (EÚ, Euratom) 2021/770.
2. Povoľujúci úradník vypracuje harmonogram, v ktorom sa uvedie, kedy budú vlastné zdroje, ktoré sa vymedzujú v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2020/2053, sprístupnené Komisii.

Vlastné zdroje sa stanovujú a vymáhajú v súlade s pravidlami prijatými na základe uvedeného rozhodnutia.

Na účely účtovníctva vydá povoľujúci úradník príkaz na vymáhanie v prípade položiek splatných v prospech a na ťarchu účtu pre vlastné zdroje podľa nariadení (EÚ, Euratom) č. 609/2014 a (EÚ, Euratom) 2021/770.

ODDIEL 2

ODHAD POHLADÁVOK

Článok 97

Odhad pohľadávok

1. Keď má zodpovedný povoľujúci úradník dostatočné a spoľahlivé informácie týkajúce sa akéhokoľvek opatrenia alebo situácie, na základe ktorých môže vzniknúť pohľadávka Únie, vykoná odhad tejto pohľadávky.
2. Zodpovedný povoľujúci úradník upraví odhad pohľadávky hneď po tom, ako sa dozvie o udalosti, v dôsledku ktorej sa mení opatrenie alebo situácia, na základe ktorých sa odhad pohľadávky vypracoval.

Keď zodpovedný povoľujúci úradník vystavuje príkaz na vymáhanie týkajúci sa opatrenia alebo situácie, ktoré viedli k vypracovaniu odhadu pohľadávok, náležite tento odhad upraví.

Ak sa vystaví príkaz na vymáhanie rovnakej sumy, ako bol pôvodný odhad pohľadávky, takýto odhad sa zníži na nulu.

3. Odchyľne od odseku 1 sa žiadny odhad pohľadávky nevykoná skôr, než členské štáty sprístupnia Komisii sumy vlastných zdrojov vymedzených v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2020/2053, ktoré platia členské štáty v pevne stanovených intervaloch. Zodpovedný povoľujúci úradník vystaví príkaz na vymáhanie uvedených súm.

ODDIEL 3

STANOVENIE POHLÁDÁVOK

Článok 98

Stanovenie pohľadávok

1. S cieľom stanoviť pohľadávku zodpovedný povoluujúci úradník:

- a) overí, či dlh existuje;
- b) zistí alebo overí skutočný stav a výšku dlhu; a
- c) overí podmienky splatnosti dlhu.

Stanovenie pohľadávky predstavuje uznanie práva Únie voči dlžníkovi a stanovuje nárok požadovať od dlžníka zaplatenie dlhu.

2. Každá pohľadávka identifikovaná ako istá, ktorá má pevne stanovenú výšku a je splatná, sa stanoví príkazom na vymáhanie, ktorým dá zodpovedný povoluujúci úradník pokyn účtovníkovi na vymáhanie príslušnej sumy. Po ňom nasleduje odoslanie oznámenia o dlhu dlžníkovi, a to okrem prípadov, keď okamžite dôjde k vzdaniu sa vymáhania pohľadávky v súlade s odsekom 4 druhým pododsekom. Príkaz na vymáhanie aj oznámenie o dlhu vypracuje zodpovedný povoluujúci úradník.

Povoluujúci úradník zašle oznámenie o dlhu ihneď po stanovení výšky pohľadávky a najneskôr do piatich rokov od okamihu, keď bola inštitúcia Únie za bežných okolností schopná nárokovať si svoj dlh. Takáto lehota sa neuplatní, ak zodpovedný povoluujúci úradník zistí, že napriek úsiliu, ktoré inštitúcia Únie vyvinula, bolo oneskorenie spôsobené správaním dlžníka.

3. Na účely stanovenia pohľadávky sa zodpovedný povoluujúci úradník uistí, že:
- a) pohľadávka je istá, t. j. nie je ničím podmienená;
 - b) pohľadávka je pevne stanovená v presnom hotovostnom vyjadrení;
 - c) pohľadávka je splatná a nepodlieha žiadnej lehote splatnosti;
 - d) údaje o dlžníkovi sú správne;
 - e) suma je zahrnutá do správnej rozpočtovej položky;
 - f) doklady sú v poriadku; a
 - g) je dodržaná zásada správneho finančného riadenia, najmä pokiaľ ide o kritériá uvedené v článku 101 ods. 2 prvom pododseku písm. a) alebo b).
4. Oznámenie o dlhu informuje dlžníka o tom, že:
- a) Únia stanovila príslušnú pohľadávku;
 - b) v prípade uhradenia dlhu v lehote uvedenej v oznámení o dlhu nevzniká povinnosť zaplatiť úroky z omeškania;
 - c) v prípade neuhradenia dlhu v lehote uvedenej v písmene b) tohto pododseku sa dlh úročí sadzbou uvedenou v článku 99, a to bez toho, aby boli dotknuté osobitné uplatniteľné predpisy;
 - d) v prípade neuhradenia dlhu v lehote uvedenej v písmene b) bude inštitúcia Únie vymáhať pohľadávku buď formou vzájomného započítania, alebo formou uplatnenia si nároku na akúkoľvek vopred zloženú záruku;

- e) účtovník môže za výnimočných okolností vymáhať pohľadávku formou vzájomného započítania ešte pred uplynutím lehoty uvedenej v písmene b), a to v tom prípade, že je to nevyhnutné z hľadiska ochrany finančných záujmov Únie, t. j. ak má oprávnené dôvody domnievať sa, že pohľadávka Únie by mohla byť nedobytná, pričom dlžníka vopred informuje o dôvodoch a dátume vymáhania pohľadávky formou vzájomného započítania;
- f) ak po vykonaní všetkých krokov uvedených v písmenách a) až e) tohto pododseku nie je daná suma vymožená v plnej výške, inštitúcia Únie bude pohľadávku vymáhať prostredníctvom vykonania rozhodnutia podľa článku 100 ods. 2 alebo na základe žaloby.

Ak po overení údajov dlžníka alebo na základe iných relevantných a v tom čase dostupných informácií je jasné, že dlh patrí medzi prípady uvedené v článku 101 ods. 2 prvom pododseku písm. a) alebo b) alebo že sa oznámenie o dlhu nezaslalo podľa odseku 2 tohto článku, povoľujúci úradník po stanovení pohľadávky a po dohode s účtovníkom rozhodne, že sa priamo vzdá vymáhania pohľadávky v súlade s článkom 101 bez odoslania oznámenia o dlhu.

Vo všetkých ostatných prípadoch zašle povoľujúci úradník dlžníkovi oznámenie o dlhu v tlačenej forme. Účtovník je o zaslaní oznámenia o dlhu informovaný prostredníctvom finančného informačného systému.

- 5. Nesprávne vyplatené sumy sa vymáhajú.

Článok 99

Úroky z omeškania

1. Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia vyplývajúce z uplatňovania osobitných predpisov, sa pohľadávka, ktorá nebola uhradená v lehote uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b), úročí v súlade s odsekmi 2 a 3 tohto článku.
2. Okrem prípadu uvedeného v odseku 4 tohto článku je úrokovou sadzbou pri pohľadávkach, ktoré neboli uhradené v lehote uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b), sadzba, ktorú Európska centrálna banka uplatňuje na svoje hlavné refinančné operácie, uverejnená v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie* a platná v prvý kalendárny deň mesiaca splatnosti pohľadávky, zvýšená o:
 - a) osem percentuálnych bodov v prípade, že udalosťou, na ktorej je pohľadávka založená, je zákazka na dodanie tovaru alebo zákazka na poskytnutie služieb;
 - b) tri a pol percentuálneho bodu vo všetkých ostatných prípadoch.
3. Úrok sa počíta od kalendárneho dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b) až do kalendárneho dňa, keď sa dlh uhradí v plnej výške.

Príkaz na vymáhanie sumy zodpovedajúcej výške úrokov z omeškania sa vystaví v čase skutočného získania týchto úrokov.

4. V prípade pokút, iných penále alebo sankcií je úrokovou sadzbou pri pohľadávkach, ktoré neboli uhradené alebo kryté finančnou zárukou, ktorá je podľa účtovníka Komisie prijateľná, v lehote uvedenej v rozhodnutí inštitúcie Únie o uložení pokuty, iného penále alebo sankcie, sadzba, ktorú Európska centrálna banka uplatňuje na svoje hlavné refinančné operácie, uverejnená v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie* a platná v prvý kalendárny deň mesiaca, v ktorom bolo prijaté rozhodnutie o uložení pokuty, iného penále alebo sankcie, zvýšená o tri a pol percentuálneho bodu.

Ak Súdny dvor Európskej únie pri výkone svojej právomoci podľa článku 261 ZFEÚ zvýši sumu pokuty alebo iného penále, úroky zo sumy zvýšenia začínajú plynúť odo dňa vydania rozsudku Súdneho dvora.

5. V prípadoch, v ktorých by bola celková úroková sadzba záporná, sa stanovuje na nula percent.

ODDIEL 4

POVOLENIE VYMÁHANIA POHLADÁVOK

Článok 100

Povolenie vymáhania pohľadávok

1. Zodpovedný povoľujúci úradník dá vystavením príkazu na vymáhanie pohľadávok pokyn účtovníkovi, aby vymáhal pohľadávku, ktorú stanovil zodpovedný povoľujúci úradník (ďalej len „povolenie vymáhania pohľadávok“).
2. Inštitúcia Únie môže formálne stanoviť pohľadávku voči iným osobám, ako sú členské štáty, prostredníctvom rozhodnutia, ktoré je vykonateľné v zmysle článku 299 ZFEÚ.

Ak si to účinná a včasná ochrana finančných záujmov Únie vyžaduje, ostatné inštitúcie Únie môžu za výnimočných okolností žiadať, aby Komisia prijala takéto vykonateľné rozhodnutie v ich prospech so zreteľom na nároky vzniknuté vo vzťahu k zamestnancom alebo vo vzťahu k členom alebo bývalým členom inštitúcií Únie, a to za predpokladu, že tieto inštitúcie sa dohodli s Komisiou na praktickom postupe uplatňovania tohto článku.

Takéto výnimočné okolnosti sa považujú za existujúce vtedy, keď neexistuje výhľad na vymoženie dlhu príslušnou inštitúciou Únie formou dobrovoľnej platby alebo formou vzájomného započítania podľa článku 101 ods. 1, a keď nie sú splnené podmienky na vzdanie sa vymáhania pohľadávky podľa článku 101 ods. 2 a 3. Vo všetkých prípadoch sa vo vykonateľnom rozhodnutí uvádza, že nárokovaná suma sa zahrnie do rozpočtového oddielu týkajúceho sa príslušnej inštitúcie Únie, ktorá koná ako povolujúci úradník. Príjmy sa do rozpočtu zahrnú ako všeobecné príjmy okrem prípadov, keď predstavujú pripísané príjmy podľa článku 21 ods. 3.

Žiadajúca inštitúcia Únie informuje Komisiu o akejkolvek udalosti, ktorá by mohla viesť k zmene postupu vymáhania pohľadávok a intervenuje na podporu Komisie v prípade podania opravného prostriedku proti vykonateľnému rozhodnutiu.

ODDIEL 5

VYMÁHANIE POHLADÁVOK

Článok 101

Pravidlá vymáhania pohľadávok

1. Účtovník koná na základe príkazov na vymáhanie pohľadávok, ktoré riadne stanovil zodpovedný povolujúci úradník. Účtovník uplatňuje náležitú starostlivosť s cieľom zabezpečiť, aby Únia získala svoje príjmy, a zaistiť, aby boli chránené jej práva.

Ak dlžník neurčí inak, čiastočná úhrada sumy dlžníkom, na ktorého sa vzťahuje viacero príkazov na vymáhanie pohľadávok, sa použije najprv na vyrovnanie najstaršieho nároku. Akékoľvek čiastočné platby sa použijú najprv na úhradu úrokov.

Účtovník vymáha sumy splatné do rozpočtu ich vzájomným započítaním v súlade s článkom 102.

2. Zodpovedný povolujúci úradník sa môže úplne alebo čiastočne vzdať vymáhania stanovenej pohľadávky iba v týchto prípadoch:
 - a) ak predpokladané náklady na vymáhanie presahujú sumu, ktorá je predmetom vymáhania, a ak vzdanie sa vymáhania stanovenej pohľadávky nepoškodí dobré meno Únie;
 - b) ak pohľadávku nie je možné vymôcť, a to vzhľadom na jej vek, na oneskorené odoslanie oznámenia o dlhu v zmysle článku 98 ods. 2, na platobnú neschopnosť dlžníka alebo na akéhokoľvek iné insolvenčné konanie;
 - c) ak je vymáhanie v rozpore so zásadou proporcionality.

Ak sa zodpovedný povolujúci úradník plánuje úplne alebo čiastočne vzdať vymáhania stanovenej pohľadávky, zabezpečí, aby bol tento akt v súlade s pravidlami a so zásadami správneho finančného riadenia a proporcionality. Rozhodnutie o vzdaní sa vymáhania pohľadávky musí byť odôvodnené. Povolujúci úradník môže delegovať právomoc prijať uvedené rozhodnutie.

3. V prípade uvedenom v odseku 2 prvom pododseku písm. c) koná zodpovedný povolujúci úradník v súlade s postupmi vopred stanovenými jednotlivými inštitúciami Únie, pričom zohľadňuje tieto záväzné a za každých okolností uplatniteľné kritériá:

- a) skutočnosti týkajúce sa závažnosti nezrovnalosti, ktorá viedla k stanoveniu pohľadávky (podvod, opakované protiprávne konanie, úmyselné konanie, zanedbanie náležitej starostlivosti, konanie v dobrej viere a zjavná chyba);
 - b) vplyv vzdania sa vymáhania stanovenej pohľadávky na činnosť Únie a jej finančné záujmy (dotknutá suma, riziko vytvorenia precedensu, naštrbenie autoritatívnej podstaty práva).
4. V závislosti od okolností daného prípadu zohľadní zodpovedný povoluujúci úradník podľa vhodnosti tieto dodatočné kritériá:
- a) akékoľvek narušenie hospodárskej súťaže v dôsledku vzdania sa vymáhania stanovenej pohľadávky;
 - b) hospodárske a sociálne škody, ktoré by spôsobilo vymáhanie dlhu v plnej výške.
5. Každá inštitúcia Únie zasiela Európskemu parlamentu a Rade každoročne správu o prípadoch vzdania sa vymáhania pohľadávky, ktoré vykonala podľa odsekov 2, 3 a 4 tohto článku. Informácia o vzdaní sa vymáhania pohľadávok nižších ako 60 000 EUR sa uvedie ako celková suma. V prípade Komisie tvorí táto správa prílohu k zhrnutiu výročných správ o činnosti uvedenému v článku 74 ods. 9.
6. Zodpovedný povoluujúci úradník môže stanovenú pohľadávku úplne alebo čiastočne zrušiť. Čiastočné zrušenie stanovenej pohľadávky neznamenaá vzdanie sa zostávajúceho stanoveného nároku Únie.
- Zodpovedný povoluujúci úradník v prípade chyby úplne alebo čiastočne zruší stanovenú pohľadávku a uvedie príslušné dôvody.
- Každá inštitúcia Únie stanoví vo svojich interných predpisoch podmienky a postupy delegovania právomoci v oblasti zrušenia stanovenej pohľadávky.

7. Členské štáty sú v prvom rade zodpovedné za vykonávanie kontrol a auditov a za vymáhanie neoprávnene vynaložených súm, ako sa uvádza v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach. Pokiaľ členské štáty zistia a napravia nezrovnalosti na vlastný účet, nevzťahujú sa na ne finančné opravy Komisie týkajúce sa takýchto nezrovnalostí.
8. Komisia vykonáva finančné opravy vo vzťahu k členským štátom s cieľom vylúčiť výdavky vzniknuté v rozpore s príslušným právom z financovania zo strany Únie. Komisia zakladá svoje finančné opravy na zisťovaní neoprávnene vynaložených súm a finančných dosahov na rozpočet. Ak sa takéto sumy nedajú presne zistiť, Komisia môže uplatniť extrapolované alebo paušálne opravy v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach.

Komisia pri rozhodovaní o výške finančnej opravy zohľadní povahu a závažnosť porušenia príslušného práva a finančných dosahov na rozpočet vrátane nedostatkov v systémoch riadenia a kontroly.

Kritériá stanovovania finančných opráv a postupu, ktorý sa má uplatňovať, sa môžu stanoviť v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach.

9. Metodika uplatňovania extrapolovaných alebo paušálnych opráv sa stanoví v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach s cieľom umožniť Komisii, aby chránila finančné záujmy Únie.

Článok 102

Vymáhanie formou vzájomného započítania

1. Ak má dlžník voči Únii alebo výkonnej agentúre plniacej rozpočet pohľadávku, ktorá je istá v zmysle článku 98 ods. 3 písm. a), má pevne stanovenú výšku, je splatná a týka sa sumy uvedenej v platobnom príkaze, účtovník po uplynutí lehoty uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b) vymáha stanovené pohľadávky formou vzájomného započítania.

Účtovník môže vymáhať pohľadávku formou vzájomného započítania ešte pred uplynutím lehoty uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b), a to za výnimočných okolností, keď je to nevyhnutné z hľadiska ochrany finančných záujmov Únie a ak má oprávnené dôvody domnievať sa, že pohľadávka Únie by mohla byť nedobytná.

Účtovník môže tiež vymáhať pohľadávku formou vzájomného započítania ešte pred uplynutím lehoty uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b), ak s tým dlžník súhlasí.

2. Pred vymáhaním pohľadávky podľa odseku 1 tohto článku vedie účtovník konzultácie so zodpovedným povolujuúcim úradníkom a informuje dotknutých dlžníkov, a to aj o prostriedkoch nápravy v súlade s článkom 134.

Ak je dlžníkom národný orgán alebo jeden z jeho správnych subjektov, účtovník informuje aj dotknutý členský štát o svojom úmysle vymáhať pohľadávku formou vzájomného započítania, a to aspoň 10 pracovných dní vopred. Po dohode s dotknutým členským štátom alebo správnym subjektom však účtovník môže vymáhať pohľadávku formou vzájomného započítania ešte pred uplynutím uvedenej lehoty.

3. Vzájomné započítanie uvedené v odseku 1 má rovnaký účinok ako platba a zbavuje Úniu zodpovednosti za danú dlžnú sumu a za prípadné vzniknuté úroky.
4. Začatie insolvenčného konania nemá vplyv na právo účtovníka pristúpiť k vymáhaniu vzájomným započítaním, ako sa uvádza v odseku 1.

Článok 103

Postup vymáhania v prípade neuskutočnenia dobrovoľnej platby

1. V prípade, že po uplynutí lehoty uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b) nie je vymožená celá suma, účtovník bez toho, aby bol dotknutý článok 102, informuje o tejto skutočnosti zodpovedného povoľujúceho úradníka a bezodkladne začne postup vymáhania pohľadávky akýmikoľvek právnymi prostriedkami, v náležitých prípadoch aj formou uplatnenia si nároku na vopred zloženú záruku.
2. Ak nie je možné uplatniť metódu vymáhania uvedenú v odseku 1 tohto článku a ak dlžník neuhradil dlh ani po formálnej výzve účtovníka, účtovník bez toho, aby bol dotknutý článok 102, vymáha pohľadávku prostredníctvom vykonania rozhodnutia podľa článku 100 ods. 2 alebo na základe žaloby.

Článok 104

Dodatočná lehota na vykonanie platby

Účtovník môže v spolupráci so zodpovedným povoľujúcim úradníkom povoliť dodatočnú lehotu na vykonanie platby len na základe písomnej žiadosti dlžníka s náležitým uvedením dôvodov, a za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:

- a) dlžník sa zaviazal uhradiť úroky so sadzbou uvedenou v článku 99 za celé dodatočne poskytnuté obdobie, počnúc uplynutím lehoty uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b);

- b) v záujme ochrany práv Únie zloží dlžník finančnú záruku, ktorú akceptuje účtovník inštitúcie Únie a ktorá pokrýva istinu a úroky neuhradeného dlhu.

Záruku uvedenú v prvom odseku písm. b) možno nahradit' spoločným a nerozdielnym ručením tretej strany, ktoré schválil účtovník inštitúcie Únie.

Za výnimočných okolností môže účtovník na základe žiadosti dlžníka upustiť od požiadavky na zloženie záruky uvedenej v prvom odseku písm. b), ak usúdi, že dlžník sa nachádza v ťažkej finančnej situácii a nie je schopný takúto záruku zložiť, ale je ochotný a schopný vykonať platbu v dodatočnej lehote.

Článok 105

Premlčacia lehota

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia osobitných právnych predpisov a uplatňovanie rozhodnutia (EÚ, Euratom) 2020/2053, sa na nároky Únie voči tretím stranám a na nároky tretích strán voči Únii uplatňuje premlčacia lehota v dĺžke piatich rokov.
2. Premlčacia lehota na uplatnenie nárokov Únie voči tretím stranám začína plynúť po uplynutí lehoty uvedenej v článku 98 ods. 4 prvom pododseku písm. b).

Premlčacia lehota na uplatnenie nárokov tretích strán voči Únii začína plynúť dňom, keď sa nárok tretej strany stáva splatným podľa príslušného právneho záväzku.

3. Plynutie premlčacej lehoty na uplatnenie nárokov Únie voči tretím stranám sa preruší v prípade akéhokoľvek úkonu inštitúcie Únie, alebo členského štátu konajúceho na žiadosť inštitúcie Únie, oznámeného tretej strane a zameraného na vymáhanie dlhu.

Plynutie premlčacej lehoty na uplatnenie nárokov tretích strán voči Únii sa preruší v prípade akéhokoľvek úkonu zameraného na vymáhanie dlhu, ktorý bol Únii oznámený jej veriteľmi alebo v ich mene.

4. Nová premlčacia lehota v dĺžke piatich rokov začína plynúť dňom nasledujúcim po príslušnom prerušení uvedenom v odseku 3.
5. Plynutie premlčacej lehoty sa preruší v prípade akéhokoľvek právneho úkonu týkajúceho sa nároku uvedeného v odseku 2 vrátane žalôb podaných na súd, ktorý neskôr vyhlási, že nie je vo veci príslušný rozhodovať. Nová premlčacia lehota v dĺžke piatich rokov začína plynúť až po nadobudnutí právoplatnosti súdneho rozhodnutia alebo po mimosúdnom vyrovnaní strán v tejto veci.
6. Za prerušenie premlčacej lehoty sa považuje aj situácia, keď účtovník v súlade s článkom 104 poskytne dlžníkovi dodatočnú lehotu na vykonanie platby. Nová premlčacia lehota v dĺžke piatich rokov začína plynúť dňom nasledujúcim po uplynutí predĺženej lehoty na vykonanie platby.
7. Po uplynutí premlčacej lehoty stanovenej v odsekoch 2 až 6 sa nároky Únie nevymáhajú.

Článok 106

Národné zaobchádzanie s pohľadávkami Únie

V prípade insolvenčného konania sa pohľadávkam Únie prizná rovnaké prednostné zaobchádzanie ako pohľadávkam rovnakej povahy splatným v prospech verejných orgánov v členských štátoch, v ktorých prebieha konanie vo veci vymáhania.

Článok 107

Pokuty, iné penále, sankcie a vzniknuté úroky uložené inštitúciami Únie

1. Sumy plynúce z pokút, iných penále a sankcií a všetky vzniknuté úroky alebo iné z nich plynúce príjmy sa nezahrnú do rozpočtu, pokiaľ rozhodnutia o ich uložení sú alebo by sa ešte mohli stať predmetom odvolania pred Súdny dvorom Európskej únie.
2. Sumy uvedené v odseku 1 sa zahrnú do rozpočtu čo najskôr po vyčerpaní všetkých právnych prostriedkov nápravy. Za riadne odôvodnených výnimočných okolností, alebo ak k vyčerpaniu všetkých právnych prostriedkov nápravy dôjde po 1. septembri bežného rozpočtového roka, sa tieto sumy môžu zahrnúť do rozpočtu na nasledujúci rozpočtový rok.

Na účely uplatňovania článku 48 ods. 2 písm. b) možno potrebné sumy uvedené v odseku 1 tohto článku zahrnúť do rozpočtu do konca nasledujúceho rozpočtového roka.

Sumy, ktoré sa majú na základe rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vrátiť subjektu, ktorý ich zaplatil, sa do rozpočtu nezahrňajú.

3. Odsek 1 sa nevzťahuje na rozhodnutia o zúčtovaní alebo o finančných opravách.

Článok 108

Vymáhanie pokút, iných penále alebo sankcií uložených inštitúciami Únie

1. Ak sa na Súdnom dvore Európskej únie podala žaloba proti rozhodnutiu inštitúcie Únie o uložení pokuty, iného penále alebo sankcie podľa ZFEÚ alebo Zmluvy o Euratome a až kým sa nevyčerpajú všetky právne prostriedky nápravy, dlžník buď príslušnú sumu predbežne uhradí na bankový účet určený účtovníkom Komisie, alebo zloží finančnú záruku, ktorá je podľa účtovníka Komisie prijateľná. Zložením záruky nie je dotknutá povinnosť uhradiť pokutu, iné penále alebo sankciu, pričom záruka je uplatniteľná na požiadanie. Táto záruka pokrýva nárok týkajúci sa istiny a úrokov, ktoré dlžník hradí v prípade uvedenom v odseku 3 písm. b), so sadzbou, ktorú Európska centrálna banka uplatňuje na svoje hlavné refinančné operácie, uverejnenou v sérii *C Úradného vestníka Európskej únie* a platnou v prvý kalendárny deň mesiaca, v ktorom bolo prijaté rozhodnutie o uložení pokuty, iného penále alebo sankcie, zvýšenou o jeden a pol percentuálneho bodu, a to odo dňa uplynutia lehoty stanovenej v rozhodnutí inštitúcie Únie o uložení pokuty, iného penále alebo sankcie.
2. Komisia môže v súlade so zásadou správneho finančného riadenia investovať predbežne vybrané sumy do finančných aktív, pričom uprednostňuje cieľ bezpečnosti a likvidity finančných prostriedkov.

3. Po vyčerpaní všetkých právnych prostriedkov nápravy a v prípade, že Súdny dvor Európskej únie potvrdil pokutu, iné penále alebo sankciu, alebo ak sa rozhodnutie o uložení takejto pokuty, iného penále alebo sankcie nemôže stať predmetom odvolania pred Súdny dvorom Európskej únie, prijme sa jedno z týchto opatrení:

- a) predbežne vybraté sumy a výnosy z nich plynúce sa v súlade s článkom 107 ods. 2 zahrnú do rozpočtu;
- b) v prípade zloženia finančnej záruky sa táto záruka uplatní a zodpovedajúca suma sa zahrnie do rozpočtu.

V prípade, že Súdny dvor Európskej únie zvýšil pokutu, iné penále alebo sankciu, sa prvý pododsek písm. a) a b) tohto odseku uplatňujú na sumy uvedené v pôvodnom rozhodnutí inštitúcie Únie alebo v náležitých prípadoch na sumu stanovenú v skoršom rozsudku Súdneho dvora Európskej únie v tom istom konaní. Účtovník Komisie vyberie sumu zodpovedajúcu zvýšeniu, ako aj splatný úrok podľa článku 99 ods. 4, pričom sa tieto sumy zahrnú do rozpočtu.

4. **Ak** sa pokuty, iné penále alebo sankcie zrušili alebo sa znížila suma, prijme sa jedno z týchto opatrení:

- a) predbežne vybraté sumy alebo v prípade zníženia ich príslušná časť sa vrátia príslušnej tretej strane;
- b) v prípade zloženia finančnej záruky sa táto záruka zodpovedajúcim spôsobom uvoľní.

Suma alebo jej príslušná časť uvedené v prvom pododseku písm. a) sa zvýši o úroky so sadzbou, ktorú Európska centrálna banka uplatňuje na svoje hlavné refinančné operácie, uverejnenou v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie* a platnou v prvý kalendárny deň mesiaca, v ktorom bolo prijaté rozhodnutie o uložení pokuty, iného penále alebo sankcie, zvýšenou o jeden a pol percentuálneho bodu.

Vrátenie podľa prvého pododseku písm. a) tohto odseku sa uskutoční do 60 dní od zrušenia alebo zníženia pokuty, iného penále alebo sankcie s výnimkou prípadov, keď nie sú včas predložené potrebné doklady na identifikáciu dotknutej tretej strany alebo jej bankového účtu. Po uplynutí tejto lehoty má veriteľ nárok na úroky v súlade s podmienkami stanovenými v článku 116 ods. 5.

Článok 109

Kompenzačné úroky

Bez toho, aby bol dotknutý článok 99 ods. 2 a článok 116 ods. 5 a v iných prípadoch, než sú prípady pokút, iného penále a sankcií uvedených v článkoch 107 a 108, ak sa má vrátiť suma v dôsledku rozsudku Súdneho dvora Európskej únie alebo v dôsledku urovnania sporu zmierom, úrokovou sadzbou je sadzba, ktorú Európska centrálna banka uplatňuje na svoje hlavné refinančné operácie, uverejnená v sérii C *Úradného vestníka Európskej únie* v prvý kalendárny deň každého mesiaca. Úroková sadzba nesmie byť záporná. Úroky plynú odo dňa zaplatenia sumy, ktorá sa má vrátiť, až do dátumu, ku ktorému je vracaná suma splatná.

V prípadoch, v ktorých by bola celková úroková sadzba záporná, sa stanovuje na nula percent.

KAPITOLA 7

VÝDAVKOVÉ OPERÁCIE

Článok 110

Rozhodnutia o financovaní

1. Rozpočtovému záväzku predchádza rozhodnutie o financovaní, ktoré prijme inštitúcia Únie alebo orgán, na ktorý inštitúcia Únie delegovala právomoci. Rozhodnutia o financovaní sú ročnej alebo viacročnej povahy.

Prvý pododsek tohto odseku sa neuplatňuje v prípade rozpočtových prostriedkov na prevádzku každej inštitúcie Únie v rámci jej administratívnej autonómie, ktoré je možné implementovať bez základného aktu v súlade s článkom 58 ods. 2 písm. e), ani v prípade výdavkov na administratívnu podporu a príspevkov orgánom Únie uvedeným v článkoch 70 a 71.

2. Rozhodnutie o financovaní predstavuje zároveň ročný alebo viacročný pracovný program a prijme sa podľa okolností čo najskôr po prijatí návrhu rozpočtu a v zásade najneskôr do 31. marca roka vykonania. Ak sa v príslušnom základnom akte stanovujú osobitné postupy pre prijatie rozhodnutia o financovaní alebo pracovného programu alebo oboch, tieto spôsoby sa uplatňujú na časť rozhodnutia o financovaní, ktoré tvoria pracovný program, a to v súlade s požiadavkami tohto základného aktu. Časť obsahujúca pracovný program sa uverejní na webovom sídle príslušnej inštitúcie Únie bezprostredne po jeho prijatí a pred jeho vykonaním.

V rozhodnutí o financovaní sa uvádza celková suma, na ktorú sa toto rozhodnutie vzťahuje, pričom obsahuje opis akcií, ktoré sa majú financovať. Uvádzajú sa v ňom tieto údaje:

- a) základný akt a rozpočtový riadok;
- b) sledované ciele a očakávané výsledky;
- c) spôsoby plnenia;
- d) akékoľvek dodatočné informácie, ktoré sa vyžadujú v základnom akte pre pracovný program.

3. Okrem údajov uvedených v odseku 2 sa v rozhodnutí o financovaní stanovuje:

- a) v prípade grantov: typ žiadateľov, na ktorých je zameraná výzva na predkladanie návrhov alebo priame udeľovanie grantov a celkový objem rozpočtových prostriedkov vyhradený na granty;
- b) v prípade verejného obstarávania: celkový objem rozpočtových prostriedkov vyhradený na verejné obstarávanie;
- c) v prípade príspevkov Únie do trustových fondov uvedených v článku 238: rozpočtové prostriedky vyhradené pre trustový fond na daný rok a sumy plánované počas obdobia trvania tohto fondu pochádzajúce z rozpočtu, ako aj od iných darcov;
- d) v prípade cien: typ účastníkov, na ktorých sa súťaž zameriava, celkový objem rozpočtových prostriedkov vyhradený na súťaže a konkrétny odkaz na ceny s jednotkovou hodnotou vo výške 1 000 000 EUR a viac;
- e) v prípade finančných nástrojov: suma vyčlenená na finančný nástroj;
- f) v prípade nepriameho riadenia: osoba alebo subjekt implementujúci finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), alebo kritériá, ktoré sa použijú pri výbere osoby alebo subjektu;
- g) v prípade príspevkov pre mechanizmy alebo platformy kombinovaného financovania: suma pridelená mechanizmu alebo platforme kombinovaného financovania a zoznam

subjektov, ktoré sa zúčastňujú na mechanizme alebo platforme kombinovaného financovania;

h) v prípade rozpočtových záruk: výška ročných vyčlenených prostriedkov a prípadne výška rozpočtovej záruky, ktorá sa má uvoľniť.

4. Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním môže pridať do príslušného rozhodnutia o financovaní predstavujúceho pracovný program alebo do akýchkoľvek iných dokumentov uverejnených na webovom sídle inštitúcie Únie akékoľvek ďalšie informácie, ktoré považuje za vhodné.

Rozhodnutie o viacročnom financovaní musí byť v súlade s finančným plánom uvedeným v článku 41 ods. 2 a uvádza sa v ňom, že vykonanie rozhodnutia podlieha disponibilite rozpočtových prostriedkov na príslušné rozpočtové roky, a to po prijatí rozpočtu alebo podľa systému predbežných dvanásť.

5. Bez toho, aby bolo dotknuté ktorékoľvek osobitné ustanovenie základného aktu, podlieha každá podstatná zmena v už prijatom rozhodnutí o financovaní rovnakému postupu ako pôvodné rozhodnutie.

Článok 111

Výdavkové operácie

1. Každý výdavok sa musí viazať, potvrdiť, povoliť a vyplatiť.

Na konci období uvedených v článku 114 sa v prípade nepoužitého zostatku rozpočtových záväzkov vykoná zrušenie viazanosti.

Pri vykonávaní operácií zodpovedný povoluujúci úradník zabezpečí, aby boli výdavky v súlade s ustanoveniami zmlúv, rozpočtu, tohto nariadenia a iných právnych aktov prijatých v súlade so zmluvami, ako aj so zásadou správneho finančného riadenia.

2. Rozpočtové záväzky vytvára a právne záväzky prijíma okrem riadne odôvodnených prípadov ten istý povolujujúci úradník. Najmä v oblasti pomoci v rámci krízového riadenia a operácií humanitárnej pomoci môžu právne záväzky prijímať vedúci delegácií Únie alebo v prípade ich neprítomnosti ich zástupcovia na pokyn zodpovedného povolujujúceho úradníka Komisie, ktorý však zostáva plne zodpovedný za príslušnú operáciu. Zamestnanci Komisie v oblasti pomoci v rámci krízového riadenia a humanitárnej pomoci môžu podpísať právne záväzky spojené s platbami vykonanými zo zálohových účtov v hodnote nepresahujúcej 2 500 EUR.

Zodpovedný povolujujúci úradník vytvorí rozpočtový záväzok pred prijatím právneho záväzku s tretími stranami, pred vytvorením rezerv na finančné záväzky podľa článku 214, alebo pred presunom finančných prostriedkov do trustového fondu Únie uvedeného v článku 238.

Druhý pododsek tohto odseku sa neuplatňuje:

- a) v prípade právnych záväzkov prijatých po vyhlásení krízovej situácie v rámci plánu na zabezpečenie kontinuity činností v súlade s postupmi prijatými Komisiou alebo akoukoľvek inou inštitúciou Únie v rámci jej administratívnej autonómie;
- b) v prípadoch operácií humanitárnej pomoci, civilnej ochrany a pomoci v rámci krízového riadenia, ak si efektívne uskutočnenie intervencie Únie vyžaduje okamžité prijatie právneho záväzku Únie s tretími stranami a ak nie je možné vopred vytvoriť samostatný rozpočtový záväzok;
- c) v prípade nefinančných donácií.

V prípadoch uvedených v treťom pododseku písm. b) sa rozpočtový záväzok vytvorí bezodkladne po prijatí právneho záväzku s tretími stranami.

3. Zodpovedný povoľujúci úradník potvrdí výdavok akceptovaním, že výdavok je hradený z rozpočtu, a to po tom, ako skontroloval doklady, ktoré osvedčujú nárok veriteľa na základe podmienok stanovených v právnom záväzku, ak právny záväzok existuje. Na uvedený účel zodpovedný povoľujúci úradník:

- a) overí existenciu nároku veriteľa;
- b) zistí alebo overí reálnosť a výšku nároku prostredníctvom potvrdenia „správnosť osvedčená“;
- c) overí podmienky splatnosti platby.

Bez ohľadu na prvý pododsek sa potvrdenie výdavkov vzťahuje aj na priebežné alebo záverečné správy, ktoré nie sú spojené so žiadosťou o platbu, pričom v takom prípade sa vplyv na systém účtovníctva obmedzí na všeobecné účty.

4. Rozhodnutie o potvrdení výdavkov sa v súlade s článkom 149 vyjadří prostredníctvom elektronicky zabezpečeného podpisu zodpovedného povoľujúceho úradníka alebo technicky spôsobilého zamestnanca, ktorý bol náležite poverený na základe formálneho rozhodnutia povoľujúceho úradníka, alebo výnimočne, a to v prípade postupu v listinnej podobe, vo forme pečiatky spolu s uvedeným podpisom.

Potvrdením „správnosť osvedčená“ zodpovedný povoľujúci úradník alebo technicky spôsobilý zamestnanec, ktorý bol náležite poverený zodpovedným povoľujúcim úradníkom, osvedčí:

- a) v prípade predbežného financovania: že sú splnené podmienky stanovené v právnom záväzku pre platby v rámci predbežného financovania;
- b) v prípade priebežných platieb a platieb zostatku pri zákazkách: že sa riadne poskytnú služby uvedené v zmluve, riadne dodal tovar alebo riadne vykonali stavebné práce;

- c) v prípade priebežných platieb a platieb zostatku pri grantoch: že akcia alebo pracovný program realizované prijímateľom sú plne v súlade s dohodou o grante, a v náležitých prípadoch aj to, že náklady, ktoré vykázal prijímateľ, sú oprávnené.

V prípade uvedenom v druhom pododseku písm. c) sa odhady nákladov nepovažujú za spĺňajúce podmienky oprávnenosti stanovené v článku 189 ods. 3. Rovnaká zásada sa uplatňuje aj pre priebežné a záverečné správy, ktoré nie sú spojené so žiadosťou o platbu.

- 5. S cieľom povoliť výdavky zodpovedný povoľujúci úradník po overení, že rozpočtové prostriedky sú k dispozícii, vystaví platobný príkaz, ktorým dá účtovníkovi pokyn zaplatiť sumu výdavkov, ktoré sa predtým potvrdili.

Ak sa v súvislosti s poskytnutím služieb vrátane nájmu alebo v súvislosti s dodaním tovaru uskutočňujú pravidelné platby, povoľujúci úradník môže na základe svojej analýzy rizika nariadiť uplatnenie systému inkasa zo zálohového účtu. Uplatňovanie takéhoto systému možno nariadiť aj v prípade, že účtovník vydal osobitné povolenie v súlade s článkom 86 ods. 3.

Článok 112

Druhy rozpočtových záväzkov

- 1. Rozpočtové záväzky patria do jednej z týchto kategórií:
 - a) individuálne: keď je známy príjemca finančných prostriedkov a suma výdavku alebo keď sa rozpočtový záväzok prijal na tvorbu rezerv na finančné záväzky uvedenú v článku 214;
 - b) globálne: keď ešte nie je známy aspoň jeden z prvkov potrebných na identifikáciu individuálneho záväzku;

- c) predbežné: na pokrytie bežných výdavkov na riadenie v prípade EPZF, ako sa uvádza v článku 11 ods. 2, alebo bežných administratívnych výdavkov, pričom nie je s konečnou platnosťou známa buď suma platby alebo jej koneční príjemcovia.

Bez ohľadu na prvý pododsek písm. c) môžu byť bežné administratívne výdavky týkajúce sa delegácií Únie a zastúpení Únie pokryté predbežnými rozpočtovými záväzkami, aj keď sú suma a koneční príjemcovia platby známi.

2. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov len v prípade, ak to stanovuje základný akt alebo ak sa týkajú administratívnych výdavkov.
3. Globálny rozpočtový záväzok sa prijíma na základe rozhodnutia o financovaní.

Globálny rozpočtový záväzok sa prijíma najneskôr pred prijatím rozhodnutia o príjmoch finančných prostriedkov a sumách a v prípade, že si implementácia príslušných rozpočtových prostriedkov vyžaduje prijatie pracovného programu, najskôr po prijatí takéhoto programu.

4. Globálny rozpočtový záväzok sa implementuje formou uzatvorenia dohody o financovaní, v ktorej sa stanovuje následné prijatie jedného alebo viacerých právnych záväzkov, formou prijatia jedného alebo viacerých právnych záväzkov alebo formou tvorby rezerv na finančné záväzky uvedenej v článku 214.

Z dohôd o financovaní v oblasti priamej finančnej pomoci tretím krajinám, vrátane rozpočtovej podpory, ktoré predstavujú právne záväzky, môžu vyplývať platby bez prijatia iných právnych záväzkov.

V prípade, že sa globálny rozpočtový záväzok implementuje formou uzatvorenia dohody o financovaní, odsek 3 druhý pododsek sa neuplatňuje.

5. Zodpovedný povoľujúci úradník pred podpisom zaznamená každý individuálny právny záväzok prijatý na základe globálneho rozpočtového záväzku do centrálnych rozpočtových účtov a zaúčtuje ho do globálneho rozpočtového záväzku.
6. Predbežné rozpočtové záväzky sa implementujú formou prijatia jedného alebo viacerých právnych záväzkov, ktoré vedú k vzniku nároku na následné platby. Avšak v prípadoch týkajúcich sa výdavkov na personálne riadenie, výdavkov na členov alebo bývalých členov inštitúcie Únie alebo výdavkov na komunikačné činnosti inštitúcií Únie zamerané na informovanie o aktuálnom dianí v Únii alebo v prípadoch uvedených v bode 14.5 prílohy I sa môžu implementovať priamo formou platby bez prijatia predchádzajúcich právnych záväzkov.

Článok 113

Záväzky týkajúce sa rozpočtových prostriedkov EPZF

1. Rozpočtové prostriedky EPZF zahŕňajú v každom rozpočtovom roku nediferencované rozpočtové prostriedky na výdavky súvisiace s opatreniami uvedenými v článku 5 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2116. Výdavky súvisiace s opatreniami uvedenými v článku 5 ods. 3 a článku 7 uvedeného nariadenia sa s výnimkou opatrení financovaných v rámci neoperačnej technickej pomoci a príspevkov pre výkonné agentúry financujú z diferencovaných rozpočtových prostriedkov.
2. Rozhodnutia Komisie, ktorými sa stanovuje výška refundácie výdavkov týkajúcich sa EPZF, ktoré vznikli členským štátom, môžu vytvárať globálne predbežné rozpočtové záväzky, ktoré nesmú prekročiť výšku celkových rozpočtových prostriedkov zahrnutých do rozpočtu pre EPZF.

3. Viazanosť globálnych predbežných rozpočtových záväzkov pre EPZF, ktoré boli vytvorené na rozpočtový rok a ktoré do 1. februára nasledujúceho rozpočtového roka nevedli k vzniku záväzku v konkrétnych rozpočtových riadkoch, sa vzhľadom na príslušný rozpočtový rok zruší.
4. Keď sa vytvorí globálny predbežný rozpočtový záväzok uvedený v odseku 2, výdavky uskutočnené orgánmi a subjektmi uvedenými v pravidlách týkajúcich sa EPZF sa stanú predmetom záväzku podľa kapitoly, článku a položky, a to do dvoch mesiacov od prijatia výkazov zaslaných členskými štátmi. Takéto záväzky sa môžu prijať aj po uplynutí uvedenej dvojmesačnej lehoty, keď je potrebné vykonať presun rozpočtových prostriedkov do príslušných rozpočtových riadkov. Dané sumy sa zaúčtujú ako platby v rámci tej istej dvojmesačnej lehoty okrem prípadov, keď členské štáty ešte platbu nevykonali alebo keď existujú pochybnosti o oprávnenosti.

Záväzky uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa odpočítajú od globálneho predbežného rozpočtového záväzku uvedeného v odseku 2.

5. Odseky 2 a 3 sa uplatňujú s výhradou preskúmania a schválenia účtovnej závierky.

Článok 114

Lehoty týkajúce sa záväzkov

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 111 ods. 2 a článok 270 ods. 3 sa právne záväzky, ktoré sa týkajú individuálnych alebo predbežných rozpočtových záväzkov, prijímajú do 31. decembra roka n, pričom rok n je rokom, v ktorom bol prijatý rozpočtový záväzok.

2. Globálne rozpočtové záväzky pokrývajú celkové náklady na príslušné právne záväzky prijaté, alebo výšku rezerv na finančné záväzky uvedenú v článku 214 vytvorenú, do 31. decembra roka n+1.

Ak globálny rozpočtový záväzok vedie k udeleniu ceny uvedenej v hlave IX, právny záväzok uvedený v článku 210 ods. 4 sa prijme do 31. decembra roka n + 3.

Ak v oblasti vonkajších činností vedie globálny rozpočtový záväzok k uzavretiu dohody o financovaní s treťou krajinou, táto dohoda o financovaní sa uzatvára do 31. decembra roka n + 1. V uvedenom prípade pokrýva globálny rozpočtový záväzok celkové náklady na právne záväzky, ktorými sa vykonáva dohoda o financovaní, prijaté počas obdobia troch rokov odo dňa uzatvorenia dohody o financovaní.

V nasledovných prípadoch však globálny rozpočtový záväzok pokrýva celkové náklady na právne záväzky prijaté do konca obdobia vykonávania dohody o financovaní:

- a) akcie, na ktorých sa podieľa viacero darcov;
- b) operácie kombinovaného financovania;
- c) právne záväzky, ktoré sa týkajú činností v oblasti komunikácie a zviditeľňovania, auditu a hodnotenia;

- d) za týchto výnimočných okolností:
 - i) úpravy vykonané v právnych záväzkoch, ktoré už boli prijaté;
 - ii) právne záväzky, ktoré sa majú prijať po predčasnom ukončení existujúceho právneho záväzku;
 - iii) zmeny vykonávajúceho subjektu.

3. Odsek 2 tretí pododsek sa neuplatňuje na viacročné programy, ktoré sa vykonávajú prostredníctvom delených záväzkov podľa:

- a) nariadenia (EÚ) 2021/947;
- b) nariadenia (EÚ) 2021/1529;
- c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059¹, pokiaľ ide o programy vonkajšej spolupráce;
- d) rozhodnutia (EÚ) 2021/1764;
- e) nariadenia (Euratom) 2021/948.

V prípadoch uvedených v prvom pododseku zruší Komisia automaticky viazanosť rozpočtových prostriedkov v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach.

4. Individuálne a predbežné rozpočtové záväzky na akcie, ktoré trvajú viac ako jeden rozpočtový rok, majú okrem prípadu výdavkov na zamestnancov stanovený konečný termín implementácie v súlade s podmienkami právnych záväzkov, ktorých sa týkajú, a to pri zohľadnení zásady správneho finančného riadenia.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 94).

5. Viazanosť všetkých častí rozpočtových záväzkov, ktoré sa neimplementovali formou platieb do šiestich mesiacov po konečnom termíne implementácie, sa zruší.
6. Viazanosť sumy rozpočtového záväzku, pri ktorom sa počas dvoch rokov od prijatia právneho záväzku nevykonala žiadna platba v zmysle článku 115, sa zruší, s výnimkou prípadu, keď sa suma týka prebiehajúceho sporového konania pred súdmi alebo arbitrážnymi orgánmi, keď má právny záväzok formu dohody o financovaní uzavretej s treťou krajinou alebo keď sú v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach stanovené osobitné ustanovenia.

Článok 115

Druhy platieb

1. Platbu výdavkov vykonáva účtovník v medziach disponibilných finančných prostriedkov.
2. Platba sa vykoná po predložení dôkazu o tom, že príslušná akcia je v súlade so zmluvou, s dohodou alebo so základným aktom, a zahŕňa jednu alebo viaceré z týchto operácií:
 - a) platbu celej splatnej sumy;
 - b) platbu splatnej sumy ktorýmkoľvek z týchto spôsobov:
 - i) predbežným financovaním poskytujúcim počiatočnú hotovosť, ktoré môže byť rozdelené na niekoľko platieb v súlade so zásadou správneho finančného riadenia; takáto predbežne financovaná suma sa uhradza buď na základe zmluvy, dohody alebo základného aktu, alebo na základe dokladov, podľa ktorých možno overiť, či sú dodržané podmienky predmetnej zmluvy alebo dohody;
 - ii) jednou alebo viacerými priebežnými platbami ako protihodnotou za čiastočné vykonanie akcie alebo čiastočné plnenie zmluvy alebo dohody, čím možno úplne alebo čiastočne zúčtovať predbežné financovanie bez toho, aby bol dotknutý základný akt;

iii) jednou platbou zostatku splatných súm, ak je akcia alebo zmluva či dohoda vykonaná v plnom rozsahu.

c) platbu rezerv do spoločného rezervného fondu zriadeného podľa článku 215.

Platbou zostatku sa zúčtujú všetky predchádzajúce výdavky. Na účely vymoženía nepoužitých súm sa vystaví príkaz na vymáhanie.

3. V rozpočtovom účtovníctve sa pri vykonávaní jednotlivých platieb rozlišuje medzi rôznymi druhmi platieb uvedenými v odseku 2.
4. Pravidlá účtovania uvedené v článku 80 zahŕňajú pravidlá týkajúce sa tak zúčtovania predbežného financovania v rámci účtov, ako aj uznávania oprávnenosti nákladov.
5. Platby v rámci predbežného financovania pravidelne zúčtováva zodpovedný povoluujúci úradník podľa hospodárskej povahy projektu a najneskôr na konci projektu. Zúčtovanie sa vykoná na základe informácií o vzniknutých nákladoch alebo na základe potvrdenia toho, že boli splnené podmienky pre platbu v súlade s článkom 125, ako potvrdil povoluujúci úradník v súlade s článkom 111 ods. 3.

V prípade dohôd o grantoch, zákaziek alebo dohôd o poskytnutí príspevku nad 5 000 000 EUR získa povoluujúci úradník na konci každého roka aspoň informácie potrebné na výpočet primeraného odhadu nákladov. Uvedené informácie sa nesmú použiť pri zúčtovaní predbežného financovania, ale môže ich použiť povoluujúci úradník a účtovník na účely dodržania článku 82 ods. 2.

Na účely druhého pododseku sa do prijatých právnych záväzkov zahrnú príslušné rezervy.

Článok 116

Lehoty na vykonanie platieb

1. Platby sa vykonávajú do:
 - a) 90 kalendárnych dní v prípade dohôd o príspevku, zákaziek a dohôd o grante týkajúcich sa technických služieb alebo akcií, ktorých vyhodnocovanie je mimoriadne zložité a pri ktorých platba závisí od schválenia správy alebo osvedčenia;
 - b) 60 kalendárnych dní v prípade všetkých ostatných dohôd o príspevku, zákaziek a dohôd o grante, pri ktorých platba závisí od schválenia správy alebo osvedčenia;
 - c) 30 kalendárnych dní v prípade všetkých ostatných dohôd o príspevku, zákaziek a dohôd o grante.

2. Lehota na vykonanie platieb znamená lehotu na potvrdenie, povolenie a úhradu výdavkov.

Lehota na vykonanie platieb začína plynúť dňom prijatia žiadosti o platbu.

3. Žiadosť o platbu zaregistruje čo najskôr oprávnený útvar zodpovedného povolujúceho úradníka, pričom deň registrácie sa považuje za deň prijatia tejto žiadosti.

Za dátum platby sa považuje dátum, ku ktorému sa debetoval účet inštitúcie Únie.

V žiadosti o platbu sa uvádzajú tieto základné údaje:

- a) identifikácia veriteľa;
- b) suma;
- c) mena;
- d) dátum.

Elektronická faktúra vo verejnom obstarávaní obsahuje tieto základné prvky:

- a) identifikátory procesu a faktúry;
- b) fakturačné obdobie;
- c) informácie o dodávateľovi;
- d) informácie o verejnom obstarávateľovi;
- e) informácie o daňovom zástupcovi dodávateľa;
- f) referenčné číslo zákazky;
- g) dodacie údaje;
- h) platobné pokyny;
- i) informácie o zľave alebo poplatkoch;
- j) informácie o faktúre podľa položiek v jednotlivých riadkoch;
- k) faktúra spolu;
- l) rozpis DPH (ak sa uplatňuje);
- m) mena.

Ak v žiadosti o platbu chýba minimálne jeden zo základných údajov, žiadosť sa zamietne.

Veriteľ je o zamietnutí žiadosti a dôvodoch tohto zamietnutia písomne informovaný čo najskôr, v každom prípade však do 30 kalendárnych dní odo dňa prijatia žiadosti o platbu.

4. Zodpovedný povoľujúci úradník môže pozastaviť plynutie lehoty na platbu, ak:

- a) suma uvedená v žiadosti o platbu nie je splatná alebo
- b) neboli predložené príslušné doklady.

Ak zodpovedný povoľujúci úradník získa informáciu, ktorá spochybňuje oprávnenosť výdavkov uvedených v žiadosti o platbu, môže pozastaviť plynutie lehoty na platbu na účely preverenia, vrátane kontrol na mieste, či sú výdavky oprávnené. Zostávajúca lehota na vykonanie platby začína plynúť dňom predloženia požadovaných informácií alebo revidovaných dokladov alebo dňom vykonania ďalšieho potrebného overenia vrátane kontrol na mieste.

Dôvody pozastavenia sa písomne oznámia dotknutým veriteľom.

5. S výnimkou členských štátov, EIB a EIF má veriteľ po uplynutí lehôt stanovených v odseku 1 nárok na úroky v súlade s týmito podmienkami:

- a) uplatňujú sa úrokové sadzby uvedené v článku 99 ods. 2 tohto nariadenia;
- b) úrok sa platí za obdobie od kalendárneho dňa, ktorý nasleduje po uplynutí lehoty na vykonanie platby stanovenej v odseku 1, až do dňa vykonania platby.

V prípade, že úrok vypočítaný podľa prvého pododseku dosahuje maximálne 200 EUR, tento úrok sa veriteľovi uhradí len na základe žiadosti podanej do dvoch mesiacov od prijatia omeškanej platby.

6. Každá inštitúcia Únie predkladá Európskemu parlamentu a Rade správu o dodržiavaní a pozastavení lehôt stanovených v odsekoch 1 až 4 tohto článku. Správa Komisie tvorí prílohu k zhrnutiu výročných správ o činnosti uvedenému v článku 74 ods. 9

KAPITOLA 8

VNÚTORNÝ AUDÍTOR

Článok 117

Vymenovanie vnútorného audítora

1. Každá inštitúcia Únie zriadi funkciu vnútorného auditu, ktorá sa vykonáva v súlade s príslušnými medzinárodnými štandardmi. Vnútorný audítor, ktorého vymenuje dotknutá inštitúcia Únie, zodpovedá tejto inštitúcii za overovanie správneho fungovania systémov a postupov plnenia rozpočtu. Vnútorným audítorom nesmie byť povolujúci úradník alebo účtovník.
2. Na účely vnútorného auditu ESVČ podliehajú vedúci delegácií Únie, ktorí konajú ako povolujúci úradníci vymenovaní subdelegovaním v súlade s článkom 60 ods. 2, kontrolnej právomoci vnútorného audítora Komisie, pokiaľ ide o finančné riadenie, ktoré na nich bolo subdelegované.

Vnútorný audítor Komisie zastáva aj funkciu vnútorného audítora ESVČ, pokiaľ ide o plnenie rozpočtového oddielu týkajúceho sa ESVČ.

3. Každá inštitúcia Únie vymenuje svojho vnútorného audítora v súlade s pravidlami, ktoré zodpovedajú jej špecifickým potrebám a požiadavkám. Každá inštitúcia Únie informuje o vymenovaní svojho vnútorného audítora Európsky parlament a Radu.

4. Každá inštitúcia Únie stanoví v súlade so svojimi špecifickými potrebami a požiadavkami rozsah právomocí a povinností svojho vnútorného audítora a podrobne vymedzí ciele a postupy vnútorného auditu, pričom náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné štandardy pre vnútorný audit.
5. Každá inštitúcia Únie môže na základe svojich kompetencií vymenovať za vnútorného audítora úradníka alebo iného zamestnanca, na ktorého sa vzťahuje služobný poriadok, a to vybraného spomedzi štátnych príslušníkov členských štátov.
6. Ak dve alebo viaceré inštitúcie Únie vymenujú toho istého vnútorného audítora, prijímú nevyhnutné opatrenia, na základe ktorých zabezpečia, aby bol vnútorný audítor za výkon svojej činnosti zodpovedný v zmysle článku 121.
7. Každá inštitúcia Únie informuje o odvolaní svojho vnútorného audítora Európsky parlament a Radu.

Článok 118

Právomoci a povinnosti vnútorného audítora

1. Vnútorný audítor poskytuje svojej inštitúcii Únie poradenstvo, pokiaľ ide o riešenie rizík, vydávaním nezávislých stanovísk týkajúcich sa kvality systémov riadenia a kontroly a poskytovaním odporúčaní na zlepšovanie podmienok realizácie operácií a na podporu správneho finančného riadenia.

Vnútorný audítor zodpovedá najmä za:

- a) posudzovanie vhodnosti a účinnosti systémov vnútorného riadenia a činnosti útvarov pri vykonávaní politík, programov a akcií vzhľadom na riziká, ktoré sú s nimi spojené;

b) posudzovanie efektívnosti a účinnosti systémov vnútornej kontroly a auditu, ktoré sa vzťahujú na každú operáciu v rámci plnenia rozpočtu.

2. Vnútorný audítor vykonáva svoje povinnosti vo vzťahu ku všetkým činnostiam a útvarom dotknutej inštitúcie Únie. Má plný a neobmedzený prístup k všetkým informáciám potrebným na výkon svojich povinností, podľa potreby aj na mieste, a to aj v členských štátoch a tretích krajinách.

Vnútorný audítor vezme na vedomie výročné správy povoľujúcich úradníkov a všetky ostatné zistené informácie.

3. Vnútorný audítor podáva dotknutej inštitúcii Únie správy o svojich zisteniach a odporúčaní. Dotknutá inštitúcia Únie zabezpečí, aby sa so zreteľom na odporúčania vyplývajúce z auditov prijali príslušné opatrenia.

Každá inštitúcia Únie zváži, či sú odporúčania uvedené v správach jej vnútorného audítora vhodným základom pre výmenu najlepších postupov s inými inštitúciami Únie.

4. Vnútorný audítor predkladá dotknutej inštitúcii Únie výročnú správu o vnútorných auditoch, v ktorej uvádza počet a typ vykonaných vnútorných auditov, poskytnuté základné odporúčania a opatrenia prijaté vzhľadom na tieto odporúčania.

V uvedenej výročnej správe o vnútorných auditoch sa uvádzajú všetky systémové problémy zistené výborom zriadeným podľa článku 145, ak poskytuje stanovisko uvedené v článku 93.

5. Vnútorný audítor sa pri vypracúvaní správy zameriava najmä na celkové dodržiavanie zásad správneho finančného riadenia a výkonnosti a zabezpečuje, aby sa prijímali vhodné opatrenia zamerané na ich čoraz kvalitnejšie a dôslednejšie uplatňovanie.

6. Komisia v kontexte postupu udelenia absolutória a v súlade s článkom 319 ZFEÚ každoročne a na žiadosť zašle svoju výročnú správu o vnútorných auditoch pri náležitom zohľadnení požiadaviek na zachovávanie dôvernosti.
7. Každá inštitúcia Únie sprístupňuje každej fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá sa zúčastňuje na výdavkových operáciách, kontaktné údaje svojho vnútorného audítora na účely dôverného kontaktovania vnútorného audítora.
8. Každá inštitúcia Únie každý rok vypracuje návrh správy, v ktorej zhrnie počet a typ vykonaných vnútorných auditov, syntézu poskytnutých odporúčaní a opatrení prijatých na základe týchto odporúčaní, a predloží ju Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 253.
9. Správy a zistenia vnútorného audítora, ako aj správa dotknutej inštitúcie Únie, sa sprístupnia verejnosti až po tom, čo vnútorný audítor validuje opatrenia prijaté na účely ich implementácie.
10. Každá inštitúcia Únie poskytuje svojmu vnútornému audítorovi zdroje potrebné na riadne vykonávanie funkcie vnútorného auditu a vypracuje poverovaciu listinu s podrobným popisom úloh, práv a povinností svojho vnútorného audítora.

Článok 119

Pracovný program vnútorného audítora

1. Vnútorný audítor prijme pracovný program a predloží ho dotknutej inštitúcii Únie.

2. Každá inštitúcia Únie môže svojho vnútorného audítora požiadať, aby vykonal audit, ktorý nie je zahrnutý do pracovného programu uvedeného v odseku 1.

Článok 120

Nezávislosť vnútorného audítora

1. Vnútorný audítor je pri vykonávaní auditov úplne nezávislý. Dotknutá inštitúcia Únie stanoví osobitné pravidlá vzťahujúce sa na vnútorného audítora, ktorými zaručí, aby bol vnútorný audítor pri výkone svojich povinností úplne nezávislý, a ktorými určí zodpovednosť vnútorného audítora.
2. Vnútorný audítor pri vykonávaní funkcií, ktoré sú mu na základe jeho vymenovania zverené podľa tohto nariadenia, sa nesmie riadiť žiadnymi pokynmi, ani byť žiadnym spôsobom obmedzovaný.
3. Ak je vnútorným audítorom zamestnanec, vykonáva svoje výlučné audítorské funkcie v úplnej nezávislosti a preberá zodpovednosť tak, ako je stanovené v služobnom poriadku.

Článok 121

Zodpovednosť vnútorného audítora

Každá inštitúcia Únie môže brať samostatne na zodpovednosť svojho vnútorného audítora za výkon jeho povinností, a to v súlade s postupom uvedeným v tomto článku.

Každá inštitúcia Únie prijme odôvodnené rozhodnutie o začatí vyšetrovania. Uvedené rozhodnutie sa oznámi zainteresovanej strane. Dotknutá inštitúcia Únie môže v rámci svojej zodpovednosti poveriť vyšetrovaním jedného alebo viacerých úradníkov, ktorí sú v rovnakej alebo vyššej platovej triede ako dotknutý zamestnanec. V priebehu vyšetrovania sa musí vypočuť zainteresovaná strana.

Správa o vyšetrovaní sa predloží zainteresovanej strane, ktorú následne vypočuje dotknutá inštitúcia Únie v súvislosti s predmetom tejto správy.

Na základe záverov správy a vypočutia prijme dotknutá inštitúcia Únie buď odôvodnené rozhodnutie o ukončení konania, alebo odôvodnené rozhodnutie v súlade s článkami 22 a 86 služobného poriadku, ako aj s prílohou IX k služobnému poriadku. Rozhodnutia o uložení disciplinárnych opatrení alebo peňažných sankcií sa oznamujú zainteresovanej strane a na informačné účely aj ostatným inštitúciám Únie a Dvoru audítorov.

Zainteresovaná strana môže proti takémuto rozhodnutiu podať žalobu na Súdny dvor Európskej únie, a to v súlade s ustanoveniami služobného poriadku.

Článok 122

Žaloba podaná na Súdny dvor Európskej únie

Bez toho, aby boli dotknuté opravné prostriedky podľa služobného poriadku, vnútorný audítor môže proti akémukoľvek rozhodnutiu vo veci výkonu jeho povinností vnútorného audítora podať žalobu priamo na Súdny dvor Európskej únie. Vnútorný audítor musí podať takúto žalobu do troch mesiacov od kalendárneho dňa, keď sa dozvedel o predmetnom rozhodnutí.

Takéto žaloby sú preskúmané a rozhoduje sa o nich v súlade s článkom 91 ods. 5 služobného poriadku.

Článok 123

Výbory pre sledovanie pokroku v oblasti vnútorného auditu

1. Každá inštitúcia Únie zriadi výbor pre sledovanie pokroku v oblasti vnútorného auditu, ktorého úlohou je zabezpečiť nezávislosť vnútorného audítora, monitorovať kvalitu činnosti vnútorného auditu a zabezpečiť, aby jej útvary náležite zohľadňovali odporúčania vnútorného a vonkajšieho auditu a prijali následné opatrenia.
2. O zložení každého výboru pre sledovanie pokroku v oblasti vnútorného auditu rozhodne každá inštitúcia Únie, pričom sa zohľadní jej organizačná autonómia a dôležitosť nezávislého odborného poradenstva.

HLAVA V

SPOLOČNÉ PRAVIDLÁ

KAPITOLA 1

PRAVIDLÁ UPLATNITEĽNÉ NA PRIAME, NEPRIAME A ZDIEĽANÉ RIADENIE

Článok 124

Rozsah pôsobnosti

S výnimkou článku 140 sa odkazy v tejto hlave na právne záväzky považujú za odkazy na právne záväzky, rámcové zmluvy a dohody o finančnom rámcovom partnerstve.

Článok 125

Formy príspevku Únie

1. Príspevky Únie v rámci priameho, zdieľaného a nepriameho riadenia pomáhajú dosiahnuť cieľ politiky Únie a špecifikované výsledky a môžu mať jednu z týchto foriem:
 - a) financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi na príslušné operácie, a to na základe:
 - i) splnenia podmienok stanovených v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach alebo rozhodnutiach Komisie alebo
 - ii) dosahovania výsledkov meraných na základe plnenia vopred stanovených čiastkových cieľov či prostredníctvom ukazovateľov výkonnosti;
 - b) refundácia skutočne vynaložených oprávnených nákladov;
 - c) jednotkové náklady pokrývajúce všetky alebo určité osobitné kategórie oprávnených nákladov, ktoré sú vopred jasne určené stanovením jednotkovej sumy;
 - d) jednorazové platby pokrývajúce vo všeobecnom vyjadrení všetky alebo určité osobitné kategórie oprávnených nákladov, ktoré sú vopred jasne určené;
 - e) paušálne financovania pokrývajúce osobitné kategórie oprávnených nákladov, ktoré sú vopred jasne určené, uplatnením percentuálnej sadzby;
 - f) kombinácia foriem uvedených v písmenách a) až e).

Príspevky Únie podľa prvého pododseku písm. a) tohto odseku sa v rámci priameho a nepriameho riadenia stanovia v súlade s článkom 184, pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach alebo rozhodnutím Komisie a v rámci zdieľaného riadenia v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach. Príspevky Únie podľa prvého pododseku písm. c), d) a e) tohto odseku sa v rámci priameho a nepriameho riadenia stanovia v súlade s článkom 184 alebo pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach a v rámci zdieľaného riadenia v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach.

2. Pri určovaní vhodnej formy príspevku sa v čo najväčšej miere zohľadnia záujmy a účtovné metódy potenciálnych príjemcov finančných prostriedkov.
3. Zodpovedný povoľujúci úradník podáva vo výročnej správe o činnosti, ktorá sa uvádza v článku 74 ods. 9, správu o financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi podľa odseku 1 prvého pododseku písm. a) a f) tohto článku.

Článok 126

Využitie posúdení

Komisia môže čiastočne alebo úplne využívať posúdenia vykonané inými subjektmi vrátane darcov, ak sa takéto posúdenia týkajú súladu s podmienkami rovnocennými s tými, ktoré sú stanovené v tomto nariadení pre uplatniteľný spôsob plnenia. Na uvedený účel Komisia podporuje uznávanie medzinárodne uznávaných noriem alebo medzinárodných osvedčených postupov.

Článok 127

Využitie auditov

Bez toho, aby boli dotknuté existujúce možnosti vykonávania ďalších auditov, v prípade, že nezávislý audítor vykonal v súvislosti s finančnými výkazmi a správami o použití príspevku Únie audit založený na medzinárodne uznávaných audítorských štandardoch poskytujúcich primerané uistenie, tvorí tento audit základ celkového uistenia, ako sa v relevantných prípadoch ďalej uvádza v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach, za predpokladu, že existujú dostatočné dôkazy o nezávislosti a spôsobilosti audítora. Na uvedený účel sa správa nezávislého audítora a súvisiaca audítorská dokumentácia sprístupňujú na žiadosť Európskemu parlamentu, Komisii, Dvoru audítorov a orgánom auditu členských štátov.

Článok 128

Použitie už dostupných informácií

S cieľom zabrániť tomu, aby osoby a subjekty, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, museli predkladať rovnaké informácie viac ako jedenkrát, sa informácie, ktoré sú už dostupné pre inštitúcie Únie, riadiace orgány alebo iné orgány a subjekty *plniace* rozpočet, použijú v maximálnej miere.

Článok 129

Spolupráca na účely ochrany finančných záujmov Únie

1. Každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, spolupracujú v plnej miere pri ochrane finančných záujmov Únie, pričom podmienkou na získanie finančných prostriedkov je, aby udelili nevyhnutné práva a prístup potrebné pre zodpovedného povoľujúceho úradníka, pre Európsku prokuratúru v prípade členských štátov zúčastnených na posilnenej spolupráci podľa nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939, pre úrad OLAF, pre Dvor audítorov a v náležitých prípadoch pre príslušné národné orgány, aby mohli riadne vykonávať svoje príslušné právomoci. V prípade úradu OLAF takéto práva zahŕňajú právo vykonávať vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste, a to v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013¹.
2. Každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie v rámci priameho a nepriameho riadenia, vyjadria písomný súhlas s udelením potrebných práv uvedených v odseku 1 a zabezpečia, aby akékoľvek tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

Článok 130

Čiastočná uplatniteľnosť systému vylúčenia na zdieľané riadenie

Systém vylúčenia sa uplatňuje v súvislosti s finančnými prostriedkami Únie vyplatenými podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. b) vo vzťahu k akejkoľvek osobe alebo subjektu, ktoré žiadajú o tieto finančné prostriedky Únie alebo ich prijímajú, za podmienok stanovených v článku 138 ods. 2 *a v článku 277*.

KAPITOLA 2

PRAVIDLÁ UPLATNITEĽNÉ NA PRIAME A NEPRIAME RIADENIE

ODDIEL 1

PRAVIDLÁ PRE POSTUPY A RIADENIE

Článok 131

Finančné rámcové partnerstvá

1. Komisia môže uzatvárať dohody o finančnom rámcovom partnerstve na účely dlhodobej spolupráce s osobami a subjektmi, ktoré implementujú finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), alebo s prijímateľmi. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 4 písm. c) tohto článku, sa dohody o finančnom rámcovom partnerstve preskúmajú minimálne raz počas obdobia trvania viacročného finančného rámca. Dohody o príspevku alebo dohody o grante sa môžu podpisovať v rámci takýchto dohôd.

2. Účelom dohody o finančnom rámcovom partnerstve je uľahčiť dosiahnutie cieľov politik Únie tým, že sa stabilizujú zmluvné podmienky spolupráce. V dohode o finančnom rámcovom partnerstve sa stanovujú formy finančnej spolupráce a uvedie sa povinnosť určiť, a to v konkrétnych dohodách podpísaných v rámci dohody o finančnom rámcovom partnerstve, opatrenia na monitorovanie dosiahnutia špecifických cieľov. Na základe výsledkov *ex ante* posúdenia sa v uvedených dohodách uvedie aj to, či Komisia môže využívať systémy a postupy osôb alebo subjektov implementujúcich finančné prostriedky Únie v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. c) alebo prijímateľov, a to vrátane audítorských postupov.
3. S cieľom optimalizovať náklady a prínosy auditov a uľahčiť koordináciu možno dohody o audite alebo dohody o overovaní uzatvárať s osobami a subjektmi, ktoré implementujú finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), alebo s prijímateľmi. Takýmito dohodami nie sú dotknuté články 127 a 129.
4. V prípade finančných rámcových partnerstiev vykonávaných prostredníctvom osobitných grantov:
 - a) sa v dohode o finančnom rámcovom partnerstve okrem aspektov uvedených v odseku 2 spresňuje:
 - i) povaha plánovaných akcií alebo pracovných programov;
 - ii) postup udeľovania špecifických grantov v súlade so zásadami a procesnými pravidlami podľa hlavy VIII;
 - b) dohoda o finančnom rámcovom partnerstve a osobitná dohoda o grante ako celok spĺňajú požiadavky článku 204;

- c) trvanie finančného rámcového partnerstva nesmie presiahnuť štyri roky okrem riadne odôvodnených prípadov, ktoré sú jasne uvedené vo výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9;
 - d) finančné rámcové partnerstvo sa vykonáva v súlade so zásadami transparentnosti a rovnakého zaobchádzania so žiadateľmi;
 - e) s finančnými rámcovými partnerstvami sa zaobchádza ako s grantmi, pokiaľ ide o plánovanie, *ex ante* uverejňovanie a udeľovanie;
 - f) osobitné granty založené na finančnom rámcovom partnerstve podliehajú postupom *ex post* uverejňovania, ktoré sú stanovené v článku 38.
5. V dohode o finančnom rámcovom partnerstve vykonávanej prostredníctvom osobitných grantov sa môže stanoviť využívanie systémov a postupov prijímateľa v súlade s odsekom 2 tohto článku, ak sa tieto systémy a postupy posúdili v súlade s článkom 157 ods. 2, 3 a 4. V takom prípade sa článok 199 ods. 1 prvý pododsek písm. d) neuplatňuje. Ak Komisia kladne posúdila postupy prijímateľa na poskytovanie financovania tretím stranám uvedené v článku 157 ods. 4 prvom pododseku písm. d), články 207 a 208 sa neuplatňujú.
6. V prípade dohody o finančnom rámcovom partnerstve vykonávanej prostredníctvom osobitných grantov sa overenie finančnej a operačnej kapacity uvedené v článku 201 vykoná pred podpísaním dohody o finančnom rámcovom partnerstve. Komisia môže využiť rovnocenné overenie finančnej a operačnej kapacity vykonávané inými darcami.

7. V prípade finančných rámcových partnerstiev vykonávaných prostredníctvom dohôd o poskytnutí príspevku musí dohoda o finančnom rámcovom partnerstve a dohoda o príspevku ako celok spĺňať požiadavky článku 129 a článku 158 ods. 7

Článok 132

Pozastavenie, ukončenie a zníženie

1. Ak v priebehu postupu udeľovania došlo k nezrovnalostiam alebo podvodu, zodpovedný povolujujúci úradník postup pozastaví a môže prijať akékoľvek potrebné opatrenia vrátane zrušenia tohto postupu. Zodpovedný povolujujúci úradník bezodkladne informuje úrad OLAF o prípadoch podozrenia z nezrovnalostí alebo podvodu.
2. Ak sa po udelení preukáže, že pri postupe udeľovania došlo k nezrovnalostiam alebo podvodu, zodpovedný povolujujúci úradník **okrem riadne odôvodnených prípadov bezodkladne prijme jedno z týchto opatrení:**
 - a) odmietne prijatie právneho záväzku alebo zrušíť udelenie ceny;
 - b) pozastaví platby, alebo dodanie;
 - c) pozastaví plnenie právneho záväzku;
 - d) v náležitých prípadoch ukončí právny záväzok úplne alebo v súvislosti s jedným alebo viacerými príjemcami finančných prostriedkov.
3. Zodpovedný povolujujúci úradník môže pozastaviť platby alebo dodanie či plnenie právneho záväzku, ak:
 - a) sa preukáže, že pri plnení právneho záväzku došlo k nezrovnalostiam, podvodu alebo porušeniu povinností;

- b) je potrebné overiť, či skutočne došlo k údajným nezrovnalostiam, podvodu alebo porušeniu povinností;
- c) nezrovnalosti, podvody alebo porušenia povinností spochybňujú spoľahlivosť alebo účinnosť systémov vnútornej kontroly osoby alebo subjektu implementujúcich finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) alebo zákonnosť a správnosť príslušných transakcií.

Ak sa údajné nezrovnalosti, podvod alebo porušenie povinností uvedené v prvom pododseku písm. b) nepotvrdia, plnenie alebo platby či dodania sa čo najskôr obnovia.

Zodpovedný povolujujúci úradník môže ukončiť právny záväzok úplne alebo v súvislosti s jedným alebo viacerými príjemcami finančných prostriedkov v prípadoch uvedených v prvom pododseku písm. a) a c).

- 4. Okrem opatrení uvedených v odseku 2 alebo 3 môže zodpovedný povolujujúci úradník znížiť grant, cenu, príspevok poskytnutý na základe dohody o príspevku, nefinančnú donáciu alebo dlžnú cenu na základe zmluvy úmerne k závažnosti nezrovnalosti, podvodu alebo porušenia povinností, a to aj vtedy, ak sa príslušné činnosti nevykonali alebo ak sa vykonali nedostatočne, čiastočne alebo oneskorene.

V prípade financovania uvedeného v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. a) môže zodpovedný povolujujúci úradník úmerne znížiť príspevok, ak sa výsledky dosiahli nedostatočne, čiastočne alebo oneskorene alebo ak sa nespĺnili podmienky.

- 5. Odsek 2 písm. b), c) a d) a odsek 3 sa nevzťahujú na žiadateľov v rámci súťaže o ceny.

Článok 133

Uchovávanie záznamov a aktualizácia poštových a elektronických adries príjemcami finančných prostriedkov

1. Príjemcovia finančných prostriedkov uchovávajú záznamy a doklady, a to aj štatistické záznamy a iné záznamy, ktoré sa týkajú financovania, ako aj záznamy a dokumenty v elektronickej podobe, počas piatich rokov po platbe zostatku, alebo v prípade, že sa takáto platba nevykonala, po vykonaní transakcie. Ak financovanie dosahuje sumu maximálne 60 000 EUR, toto obdobie je trojročné.
2. Záznamy a dokumenty, ktoré sa týkajú auditov, odvolaní, sporov, presadzovania nárokov súvisiacich s právnymi záväzkami, alebo ktoré sa týkajú vyšetrení vykonávaných úradom OLAF, sa uchovávajú dovtedy, kým sa takéto audity, odvolania, spory, presadzovanie nárokov alebo vyšetrenia neuzavrú. V prípade záznamov a dokumentov, ktoré sa týkajú vyšetrení vykonávaných úradom OLAF, sa povinnosť uchovávať uplatňuje len vtedy, keď sa tieto vyšetrenia oznámili príjemcovi finančných prostriedkov.
3. Záznamy a dokumenty sa uchovávajú buď vo forme originálov, alebo úradne overených kópií originálov, alebo na všeobecne akceptovaných nosičoch údajov vrátane elektronických verzií originálnych dokumentov alebo dokumentov, ktoré existujú iba v elektronickej forme. Ak existuje elektronická verzia, nevyžadujú sa žiadne originály, ak takéto dokumenty spĺňajú príslušné právne požiadavky na to, aby sa mohli považovať za dokumenty rovnocenné s originálmi, a aby sa z nich mohlo vychádzať na účely auditu.
4. Príjemcovia finančných prostriedkov informujú povoľujúceho úradníka o každej zmene svojej poštovej a elektronickej adresy. Táto povinnosť sa naďalej uplatňuje počas piatich rokov po platbe zostatku alebo, v prípade, že sa takáto platba nevykonala, po vykonaní transakcie. Ak financovanie dosahuje sumu maximálne 60 000 EUR, toto obdobie je trojročné.

Článok 134

Námietkové konanie a prostriedky nápravy

1. Pred prijatím akéhokoľvek opatrenia, ktoré negatívne ovplyvňuje práva účastníka alebo príjemcu finančných prostriedkov, zodpovedný povolujujúci úradník zabezpečí, aby účastník alebo príjemca finančných prostriedkov dostali príležitosť predložiť svoje pripomienky.

Prvý pododsek tohto odseku sa na postupy udeľovania uplatňuje len vtedy, ak bol účastník vyradený na základe článku 143 ods. 1 prvého pododseku písm. b) alebo c).

2. Ak má opatrenie povolujujúceho úradníka nepriaznivý dosah na práva účastníka alebo príjemcu finančných prostriedkov, v akte, ktorým sa opatrenie zavádza, sú uvedené dostupné prostriedky administratívnej a justičnej nápravy na jeho napadnutie.

Článok 135

Bonifikácia úrokovej sadzby a subvencie na poplatky za záruky

1. Bonifikácia úrokovej sadzby a subvencie na poplatky za záruky sa poskytnú v súlade s hlavou X, ak sú kombinované v rámci jedného opatrenia s finančnými nástrojmi.
2. Ak nie sú bonifikácia úrokovej sadzby a subvencie na poplatky za záruky kombinované v rámci jedného opatrenia s finančnými nástrojmi, môžu sa poskytnúť v súlade s hlavou VI alebo VIII.

Článok 136

Ochrana bezpečnosti a verejného poriadku

1. Podmienky účasti na postupoch udeľovania Únie musia byť v súlade so všetkými medzinárodnými záväzkami alebo záväzkami Únie týkajúcimi sa prístupu na trh stanovenými v medzinárodných dohodách a nesmú neprimerane obmedzovať hospodársku súťaž.

2. Ak je to potrebné a riadne odôvodnené, Komisia v rozhodnutí o financovaní uvedenom v článku 110 uvedie, že osobitné postupy udeľovania majú vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok, najmä pokiaľ ide o strategické aktíva a záujmy Únie alebo jej členských štátov vrátane ochrany integrity digitálnej infraštruktúry, komunikačných a informačných systémov a súvisiacich dodávateľských reťazcov. Ak sa v súlade s článkom 110 ods. 1 druhým pododsekom nevyžaduje prijatie rozhodnutia o financovaní, zodpovedný povoľujúci úradník to uvedie v dokumentoch týkajúcich sa postupu udeľovania.
3. V záujme zaistenia ochrany bezpečnosti alebo verejného poriadku môže zodpovedný povoľujúci úradník stanoviť osobitné podmienky uplatniteľné na postupy udeľovania a právne záväzky uvedené v článku 124. Všetky podmienky podliehajú odsekom 1 a 2 tohto článku a sú prísne obmedzené na to, čo je nevyhnutné na ochranu bezpečnosti alebo verejného poriadku Únie a/alebo jej členských štátov.

Na účasť na postupoch udeľovania a na celý životný cyklus výsledného právneho záväzku sa môžu vzťahovať osobitné podmienky, ktoré sa môžu týkať:

- a) daného subjektu, najmä pokiaľ ide o kritériá prístupu k postupu alebo oprávnenosť na základe krajiny usadenia účastníkov vrátane dodávateľa alebo prijímateľa a prepojených subjektov a akýchkoľvek subdodávateľov, ako aj pokiaľ ide o priamu alebo nepriamu kontrolu nad ktorýmkoľvek z týchto účastníkov zo strany verejných alebo súkromných subjektov tretej krajiny;
- b) činnosti, najmä pokiaľ ide o krajinu pôvodu vybavenia, tovaru, dodávok alebo služieb, ako aj pokiaľ ide o miesto plnenia, ktoré sa môže obmedziť na členské štáty;

- c) dodatočných bezpečnostných požiadaviek na subjekty a činnosti, najmä pokiaľ ide o podmienky vychádzajúce z posúdenia bezpečnostného rizika vybavenia, tovaru, dodávok alebo služieb, výrobcu, dodávateľa, prijímateľa, prepojených subjektov alebo akýchkoľvek subdodávateľov.

ODDIEL 2

SYSTEM VČASNÉHO ODHAĽOVANIA RIZIKA A VYLÚČENIA

Článok 137

Ochrana finančných záujmov Únie prostredníctvom odhaľovania rizika, vylúčenia a ukladania peňažných sankcií

1. S cieľom chrániť finančné záujmy Únie Komisia zriadi a prevádzkuje systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia.

Účelom takéhoto systému je uľahčiť:

- a) včasné odhalenie osôb alebo subjektov uvedených v odseku 2, ktoré predstavujú riziko pre finančné záujmy Únie;
- b) vylúčenie osôb alebo subjektov uvedených v odseku 2, ktoré sa nachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1;
- c) uloženie peňažnej sankcie príjemcovi finančných prostriedkov podľa článku 140.

2. V rámci priameho a nepriameho riadenia sa systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia uplatňuje na:
- a) účastníkov a príjemcov finančných prostriedkov;
 - b) subjekty, ktorých spôsobilosti má záujemca či uchádzač v úmysle využiť, alebo subdodávateľov dodávateľ'a;
 - c) každú osobu alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, ak sa rozpočet plní podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) a článku 157 ods. 4 na základe informácií oznámených v súlade s článkom **158 ods. 7**;
 - d) ručiteľov;
 - e) účastníkov alebo príjemcov finančných prostriedkov, o ktorých subjekty, ktoré **plnia** rozpočet v súlade s článkom 63, poskytnú informácie zaslané členskými štátmi v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach, v súlade s článkom 144 ods. 2 písm. d);
 - f) sponzorov uvedených v článku 26;
 - g) konečných užívateľov výhod a akýkoľvek subjekt prepojený s vylúčeným subjektom, ako sa uvádza v článku 138 ods. 6;
 - h) fyzické osoby uvedené v článku 138 ods. 5 prvom pododseku písm. a) až c);
 - i) každú osobu alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky v akejkoľvek forme vrátane nenávratnej finančnej podpory alebo úverov, či nenávratnej finančnej podpory aj úverov, ak sa rozpočet plní podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a) spolu s členskými štátmi, **pričom v takomto prípade** sa uplatňuje článok **138** ods. 2.

Na účely prvého pododseku písm. i) patria medzi osoby alebo subjekty, ktoré prijímajú finančné prostriedky, koneční príjemcovia finančných prostriedkov, dodávatelia, subdodávatelia a koneční užívatelia výhod.

Týmto nie je dotknutý článok 157 ods. 7 a pravidlá stanovené v dohodách o príspevku, dohodách o financovaní a dohodách o záruke v prípade osôb alebo subjektov, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, ak sa rozpočet plní podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c).

V prípade zdieľaného riadenia sa systém vylúčenia uplatňuje na:

- a) každú osobu alebo každý subjekt, ktoré žiadajú o financovanie z programu v rámci zdieľaného riadenia, ktoré boli vybrané na takéto financovanie alebo dostávajú takéto financovanie;
 - b) subjekty, ktorých spôsobilosti má osoba alebo subjekt uvedené v písmene a) v úmysle využiť, alebo na subdodávateľov takejto osoby alebo subjektu;
 - c) konečných užívateľov výhod a **akýkoľvek subjekt prepojený s vylúčeným subjektom, ako sa uvádza v článku 138 ods. 6;**
3. Rozhodnutie o zaregistrovaní informácií týkajúcich sa včasného odhaľovania rizík uvedených v odseku 1 druhom pododseku písm. a) tohto článku, o vylúčení osôb alebo subjektov uvedených v odseku 2 a/alebo o uložení peňažnej sankcie príjemcovi finančných prostriedkov, prijíma zodpovedný povoluujúci úradník. Informácie týkajúce sa takýchto rozhodnutí sú registrované v databáze uvedenej v článku 144 ods. 1. Ak sa takéto rozhodnutia prijímú na základe článku 138 ods. 5, informácie zaregistrované do databázy obsahujú informácie o osobách uvedených v uvedenom odseku.

4. Rozhodnutie o vylúčení osôb alebo subjektov uvedených v odseku 2 tohto článku alebo o uložení peňažných sankcií príjemcovi finančných prostriedkov vychádza z konečného rozsudku alebo v situáciách vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1, z konečného správneho rozhodnutia, alebo z predbežnej právnej kvalifikácie vykonanej výborom podľa článku **135** v situáciách uvedených v článku 138 ods. 3, aby sa zabezpečilo centralizované posúdenie takýchto situácií. V prípadoch uvedených v článku 143 ods. 1 zodpovedný povolujujúci úradník vyradí účastníka z daného postupu udeľovania.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 138 ods. 7, môže zodpovedný povolujujúci úradník prijať rozhodnutie o vylúčení účastníka alebo príjemcu finančných prostriedkov a/alebo o uložení peňažnej sankcie príjemcovi finančných prostriedkov a rozhodnutie o uverejnení súvisiacich informácií na základe predbežnej kvalifikácie uvedenej v článku 138 ods. 3 až po získaní odporúčania výboru uvedeného v článku **142**.

Článok 138

Kritériá vylúčenia a rozhodnutia o vylúčení

1. Zodpovedný povolujujúci úradník vylúči osobu alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, z účasti na postupoch udeľovania, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, alebo z implementácie finančných prostriedkov Únie, ak sa táto osoba alebo tento subjekt nachádza v jednej zo situácií alebo vo viacerých situáciách vyžadujúcich si vylúčenie:
- a) daná osoba alebo daný subjekt je v konkurze, v insolvenčnom konaní alebo v likvidácii, ich aktíva spravuje likvidátor alebo súd, podliehajú dohode s veriteľmi, ich podnikateľské činnosti sú pozastavené alebo sa nachádzajú v akejkoľvek podobnej situácii vyplývajúcej z podobného postupu podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva;

- b) sa konečným rozsudkom alebo konečným správny rozhodnutím stanovilo, že si daná osoba alebo daný subjekt nespĺnili záväzky týkajúce sa platieb daní alebo príspevkov na sociálne zabezpečenie v súlade s príslušným právom;
- c) sa konečným rozsudkom alebo konečným správny rozhodnutím stanovilo, že sa daná osoba alebo daný subjekt dopustili závažného profesionálneho pochybenia tým, že porušili príslušné zákony alebo právne predpisy alebo etické normy profesie, ku ktorej táto osoba alebo tento subjekt patria, alebo tým, že sa dopustili akéhokoľvek pochybenia, ktoré má dosah na ich profesionálnu dôveryhodnosť, ak takéto ich konanie svedčí o zlom úmysle alebo hrubej nedbanlivosti, a to ak ide najmä o akékoľvek z týchto konaní:
- i) podvodné alebo nedbalostné skreslenie informácií vyžadovaných na overenie neexistencie dôvodov na vylúčenie alebo splnenia kritérií oprávnenosti alebo podmienok účasti alebo počas plnenia právneho záväzku;
 - ii) uzatvorenie zmluvy s inými osobami alebo subjektmi s cieľom narušiť hospodársku súťaž;
 - iii) porušenie práv duševného vlastníctva;
 - iv) nenáležité ovplyvnenie alebo pokus o nenáležité ovplyvnenie rozhodovacieho procesu s cieľom získať finančné prostriedky Únie tým, že sa prostredníctvom skreslenia skutočností využije konflikt záujmov týkajúci sa ktoréhokoľvek z účastníkov finančných operácií alebo iných osôb uvedených v článku 61 ods. 1;

- v) pokus získať dôverné informácie, ktoré im počas postupu udeľovania môžu poskytnúť nenáležité výhody;
 - vi) podnecovanie k diskriminácii, nenávisti alebo násiliu voči skupine osôb alebo členovi skupiny **alebo podobné konanie, ktoré je v rozpore s hodnotami, na ktorých je Únia založená a sú zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ**, ak má takéto pochybenie vplyv na integritu osoby alebo subjektu, čo negatívne ovplyvňuje alebo konkrétne ohrozuje plnenie právneho záväzku;
- d) sa konečným rozsudkom stanovilo, že sa daná osoba alebo daný subjekt dopustili ktoréhokoľvek z týchto skutkov:
- i) podvodu v zmysle článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371¹ a článku 1 Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev, vypracovaného aktom Rady z 26. júla 1995²;

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

² Ú. v. ES C 316, 27.11.1995, s. 48.

- ii) korupcie, ako sa vymedzuje v článku 4 ods. 2 smernice (EÚ) 2017/1371 alebo aktívnej korupcie v zmysle článku 3 Dohovoru o boji proti korupcii úradníkov Európskych spoločenstiev alebo úradníkov členských štátov Európskej únie, vypracovaného aktom Rady z 26. mája 1997¹, alebo správania uvedeného v článku 2 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2003/568/SVV², alebo korupcie, ako sa vymedzuje v iných príslušných právnych predpisoch;
- iii) konania súvisiaceho so zločineckou organizáciou, ako sa uvádza v článku 2 rámcového rozhodnutia Rady 2008/841/SVV³;
- iv) prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu v zmysle článku 1 ods. 3, 4 a 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849⁴;
- v) trestných činov terorizmu alebo trestných činov súvisiacich s teroristickými činnosťami v zmysle vymedzenia v článkoch 3 až 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541⁵, alebo podnecovania alebo napomáhania trestných činov, navádzania na ne alebo pokusu o ich spáchanie, ako sa uvádza v článku **14 uvedenej smernice**;

¹ Ú. v. ES C 195, 25.6.1997, s. 1.

² Rámcové rozhodnutie Rady 2003/568/SVV z 22. júla 2003 o boji proti korupcii v súkromnom sektore (Ú. v. EÚ L 192, 31.7.2003, s. 54).

³ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 73).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV a mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6).

- vi) využívania detskej práce alebo iných trestných činov súvisiacich s obchodovaním s ľuďmi, ako sa uvádza v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ¹;
- e) daná osoba alebo daný subjekt vykazujú závažné nedostatky pri dodržiavaní hlavných povinností v rámci plnenia právneho záväzku financovaného z rozpočtu, ktoré:
 - i) viedli k predčasnému ukončeniu právneho záväzku;
 - ii) viedli k uplatneniu náhrady škody, alebo k iným zmluvným sankciám; alebo
 - iii) ich zistil povoluujúci úradník, úrad OLAF, Dvor audítorov **alebo Európska prokuratúra** po kontrolách, auditoch alebo vyšetrovaniach;
- f) sa konečným rozsudkom alebo konečným správnym rozhodnutím stanovilo, že daná osoba alebo daný subjekt spôsobili nezrovnalosť v zmysle článku 1 ods. 2 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95²;
- g) sa konečným rozsudkom alebo konečným správnym rozhodnutím stanovilo, že osoba alebo subjekt vytvorili subjekt v inej jurisdikcii s úmyslom obísť daňové, sociálne alebo akékoľvek iné právne povinnosti **vrátane tých, ktoré sa týkajú pracovných práv, zamestnávania a pracovných podmienok**, v jurisdikcii svojho sídla, ústredia alebo hlavného miesta podnikateľskej činnosti;

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV (Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1).

² Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

- h) sa konečným rozsudkom alebo konečným správny rozhodnutím stanovilo, že sa vytvoril subjekt s úmyslom uvedeným v písmene g);
- i) daný subjekt alebo daná osoba sa **úmyselne a bez riadneho odôvodnenia** bránili vyšetrovaniu, kontrole alebo auditu, ktoré vykonáva povoluujúci úradník alebo jeho zástupca alebo audítor, úrad OLAF, Európska prokuratúra či Dvor audítorov. Osoba alebo subjekt sa považujú za osobu alebo subjekt, ktoré sa bránia vyšetrovaniu, kontrole alebo auditu, ak uskutočňujú kroky, ktorých cieľom alebo účinkom je zabránenie, bránenie alebo oneskorenie výkonu ktorejkoľvek z činností potrebných na vykonanie vyšetrovania, kontroly alebo auditu. Takéto kroky zahŕňajú najmä ich odmietnutie poskytnúť potrebný prístup do svojich priestorov alebo do akýchkoľvek iných priestorov používaných na obchodné účely, zatajenie alebo odmietnutie zverejnenia informácií alebo poskytnutie nepravdivých informácií.
2. Zodpovedný povoluujúci úradník vylúči osobu alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2 prvom pododseku písm. i) a štvrtom pododseku písm. a), b) a c), ak sa táto osoba alebo tento subjekt nachádza v jednej zo situácií alebo vo viacerých situáciách vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v odseku 1 písm. c) bode iv) alebo písm. d) tohto článku. Ak neexistuje konečný rozsudok alebo konečné správne rozhodnutie, rozhodnutie sa prijíma na základe predbežnej právnej kvalifikácie konania uvedeného v týchto písmenách, a to so zreteľom na preukázané skutočnosti a zistenia podľa odseku 3 štvrtého pododseku písm. a) a d) tohto článku obsiahnuté v odporúčaní výboru uvedeného v článku 145.

Výbor uvedený v článku 145 poskytne pred vykonaním predbežnej právnej kvalifikácie členskému štátu možnosť predložiť pripomienky *so zreteľom na postup v odseku 3 tohto článku*.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 63 ods. 2, členský štát zabezpečí, aby sa žiadosti o platby súvisiace s osobou alebo subjektom, ktoré sa nachádzajú v situácii vyžadujúcej si vylúčenie, stanovenej v súlade s ods. 1 tohto článku, nepredkladali Komisii na úhradu.

3. Ak neexistuje konečný rozsudok či v relevantných prípadoch konečné správne rozhodnutie v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. c), d), f), g) a h) tohto článku, alebo v prípade uvedenom v odseku 1 písm. e) a i) tohto článku, zodpovedný povolujujúci úradník vylúči osobu alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, na základe predbežnej právnej kvalifikácie konania uvedeného v týchto písmenách, a to so zreteľom na preukázané skutočnosti alebo iné zistenia obsiahnuté v odporúčaní výboru uvedeného v článku 145.

Predbežná právna kvalifikácia uvedená v prvom pododseku tohto odseku nemá vplyv na posudzovanie konania osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, príslušnými orgánmi členských štátov podľa vnútroštátneho práva. Zodpovedný povolujujúci úradník preskúma svoje rozhodnutie o vylúčení osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, a/alebo o uložení peňažnej sankcie príjemcovi finančných prostriedkov bezodkladne po oznámení konečného rozsudku alebo konečného správneho rozhodnutia.

V prípadoch, keď sa v konečnom rozsudku alebo konečnom správnom rozhodnutí nestanovuje dĺžka trvania vylúčenia, zodpovedný povolujujúci úradník stanoví toto trvanie na základe preukázaných skutočností a zistení a so zreteľom na odporúčanie výboru uvedeného v článku 145.

Ak sa v takomto konečnom rozsudku alebo konečnom správnom rozhodnutí uvádza, že osoba alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, nie sú vinné z konania, ktoré bolo predmetom predbežnej právnej kvalifikácie, na základe ktorej bola táto osoba alebo tento subjekt vylúčené, zodpovedný povolujúci úradník bezodkladne ukončí toto vylúčenie a/alebo v relevantných prípadoch vráti akúkoľvek uloženú peňažnú sankciu.

Skutočnosťami a zisteniami uvedenými v prvom pododseku sú najmä:

- a) skutočnosti preukázané v rámci auditov alebo vyšetrovaní vykonávaných Európskou prokuratúrou v prípade členských štátov zúčastnených na posilnenej spolupráci podľa nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939, Dvorom audítorov, úradom OLAF alebo vnútorným audítorom, alebo akýchkoľvek iných overovaní, auditov alebo kontrol vykonaných v rámci zodpovednosti povolujúceho úradníka;
- b) správne rozhodnutia, ktoré nemajú konečný charakter a medzi ktoré môžu patriť disciplinárne opatrenia prijaté príslušným dozorným orgánom zodpovedným za overovanie uplatňovania noriem profesijnej etiky;
- c) skutočnosti uvedené v rozhodnutiach osôb a subjektov implementujúcich finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c);
- d) informácie zasielané v súlade s článkom 144 ods. 2 písm. d), **najmä** skutočnosti a zistenia, ku ktorým sa dospelo v súvislosti s **konečným rozsudkom alebo konečným** správnym **rozhodnutím** na vnútroštátnej úrovni, pokiaľ ide o existenciu situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v odseku 1 písm. c) bode iv) alebo v písm. d) tohto článku, subjektami implementujúcimi finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. b);

- e) rozhodnutia Komisie týkajúce sa porušenia práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže alebo rozhodnutia národného príslušného orgánu týkajúce sa porušenia práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže alebo vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže.
4. Akékoľvek rozhodnutie zodpovedného povolujúceho úradníka prijaté podľa článkov 137 až 144 alebo v relevantných prípadoch akékoľvek odporúčanie výboru uvedeného v článku 145 sa vykoná v súlade so zásadou proporcionality, pričom sa zohľadní najmä:
- a) závažnosť situácie vrátane dosahu na finančné záujmy a dobré meno Únie;
 - b) čas, ktorý uplynul od daného konania;
 - c) trvanie tohto konania a jeho opakovaný výskyt;
 - d) či bolo konanie úmyselné alebo či sa preukázala miera nedbanlivosti;
 - e) v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. b), či ide o menšiu sumu;
 - f) akékoľvek iné poľahčujúce okolnosti, akými sú napríklad:
 - i) miera spolupráce dotknutej osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, s relevantným príslušným orgánom a príspevok tejto osoby alebo subjektu k vyšetrovaniu, ako ho uznáva zodpovedný povolujúci úradník alebo
 - ii) zverejnenie situácie vyžadujúcej si vylúčenie prostredníctvom vyhlásenia uvedeného v článku 139 ods. 1 alebo
 - iii) opatrenia prijaté členským štátom proti osobe alebo subjektu podľa článku 63 ods. 2.

5. Zodpovedný povolujući uradník vylúči osobu alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, ak:
- a) sa v jednej zo situácií alebo vo viacerých situáciách uvedených v odseku 1 písm. c) až i) tohto článku nachádza fyzická alebo právnická osoba, ktorá je členom správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, alebo ktorá v ňom má právomoc zastupovať, prijímať rozhodnutia alebo vykonávať kontrolu vo vzťahu k tejto osobe alebo k tomuto subjektu;
 - b) sa v jednej zo situácií alebo vo viacerých situáciách uvedených v odseku 1 písm. a) alebo b) tohto článku nachádza fyzická alebo právnická osoba, ktorá preberá neobmedzenú zodpovednosť za dlhy osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2;
 - c) sa v jednej zo situácií alebo vo viacerých situáciách uvedených v odseku 1 písm. c) až i) tohto článku nachádza fyzická osoba, ktorá je nevyhnutná pre udelenie alebo pre plnenie právneho záväzku.

Zodpovedný povolujući uradník zabezpečí vylúčenie fyzickej osoby, ktorá sa nachádza v jednej zo situácií alebo vo viacerých situáciách uvedených v prvom pododseku.

6. Ak sa vylúči osoba alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2 prvom pododseku písm. a) až f) a h) a **i)**, zodpovedný povolujući uradník môže vylúčiť aj konečného užívateľa výhod alebo akýkoľvek subjekt prepojený s vylúčeným subjektom alebo im uložiť peňažnú sankciu. V každom rozhodnutí zodpovedného povolujućeho uradníka alebo v príslušných prípadoch v každom odporúčaní výboru uvedeného v článku 145 sa zohľadní, či:
- a) je vylúčený subjekt funkčne nezávislý od svojho prepojeného subjektu a od konečného užívateľa výhod;
 - b) pochybenie vylúčeného subjektu nie je spôsobené nedostatočným dohľadom alebo nedodrzaním primeraných kontrol;
 - c) vylúčený subjekt prijal obchodné rozhodnutie bez toho, že by ho ovplyvnil prepojený subjekt alebo konečný užívateľ výhod.

7. V prípadoch uvedených v odseku 3 tohto článku môže zodpovedný povolujujúci úradník dočasne vylúčiť osobu alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, bez predchádzajúceho odporúčania výboru uvedeného v článku 145, ak by ich účasť na postupe udeľovania alebo ich výber na implementáciu finančných prostriedkov Únie predstavovali vážne a bezprostredné ohrozenie finančných záujmov Únie. Zodpovedný povolujujúci úradník v takýchto prípadoch okamžite postúpi vec výboru uvedenému v článku 145 a prijme konečné rozhodnutie najneskôr do 14 dní po doručení odporúčania výboru.
8. Na žiadosť povolujujúceho úradníka a ak si to vyžaduje povaha alebo okolnosti prípadu, sa postúpenie na odporúčanie výboru uvedeného v článku 145 môže prerokovať v skrátanom konaní bez toho, aby bolo dotknuté právo dotknutej osoby alebo subjektu na vypočutie.
9. Zodpovedný povolujujúci úradník, v náležitých prípadoch so zreteľom na odporúčanie výboru uvedeného v článku 145, nevylúči osobu ani subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, z účasti na postupe udeľovania alebo z výberu na implementáciu finančných prostriedkov Únie, ak:
 - a) daná osoba alebo daný subjekt prijali nápravné opatrenia uvedené v odseku **10** tohto článku v rozsahu, ktorý je dostatočný na to, aby preukázali svoju spoľahlivosť. Toto písmeno sa neuplatňuje v prípade uvedenom v odseku 1 písm. d) tohto článku;
 - b) je nevyhnutné zabezpečiť kontinuitu činnosti, na obmedzený čas a do prijatia nápravných opatrení uvedených v odseku 7 tohto článku;
 - c) by takéto vylúčenie bolo neprimerané na základe kritérií uvedených v odseku 3 tohto článku.

Okrem toho, odsek 1 písm. a) tohto článku sa neuplatňuje v prípade nákupu tovaru za mimoriadne výhodných podmienok buď od dodávateľa, ktorý s konečnou platnosťou končí svoju podnikateľskú činnosť, alebo od likvidátorov v insolvenčnom konaní, alebo prostredníctvom dohody s veriteľmi, či prostredníctvom podobného postupu podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

V prípadoch, keď osoba alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, nie sú vylúčené v zmysle prvého a druhého pododseku tohto odseku, zodpovedný povoľujúci úradník uvedie dôvody nevylúčenia a informuje o nich výbor uvedený v článku 145.

10. Nápravné opatrenia uvedené v odseku 9 prvom pododseku písm. a) zahŕňajú najmä:
 - a) opatrenia na určenie pôvodu situácií vedúcich k vylúčeniu a konkrétne technické, organizačné a personálne opatrenia v príslušnej oblasti podnikania alebo pôsobenia osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, ktoré sú vhodné na nápravu ich konania a zamedzenie jeho opätovného výskytu;
 - b) dôkaz o tom, že osoba alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, podnikli opatrenia na náhradu alebo nápravu škody alebo ujmy spôsobenej finančným záujmom Únie v dôsledku skutkového stavu, ktorý je dôvodom situácie vyžadujúcej si vylúčenie;
 - c) dôkaz o tom, že osoba alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, zaplatili alebo zabezpečili platbu akejkoľvek pokuty, ktorú uložil príslušný orgán, alebo akýchkoľvek daní alebo príspevkov na sociálne zabezpečenie uvedených v odseku 1 písm. b) tohto článku.

Bez toho, aby bolo dotknuté posúdenie zodpovedného povoľujúceho úradníka alebo výboru uvedeného v článku 145, táto osoba alebo subjekt predloží nápravné opatrenia, ktoré posúdil externý nezávislý audítor alebo ktoré sa považujú za dostatočné na základe rozhodnutia vnútroštátneho orgánu alebo orgánu Únie.

11. Zodpovedný povoľujúci úradník bezodkladne preskúma, v náležitých prípadoch aj so zreteľom na revidované odporúčanie výboru uvedeného v článku 145, svoje rozhodnutie vylúčiť osobu alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, a to z úradnej moci alebo na žiadosť uvedenej osoby alebo uvedeného subjektu, ak prijali nápravné opatrenia, ktoré dostatočne preukazujú ich spoľahlivosť, alebo poskytli nové skutočnosti, ktoré preukazujú, že pominula situácia vyžadujúca si vylúčenie uvedená v odseku 1 tohto článku.
12. V prípade uvedenom v článku 137 ods. 2 písm. b) zodpovedný povoľujúci úradník požiada, aby záujemca alebo uchádzač nahradili subjekt alebo subdodávateľa, ktorých spôsobilosti majú v úmysle využiť, ak je tento subjekt alebo subdodávateľ v situácii vyžadujúcej si vylúčenie uvedenej v odseku 1 tohto článku.

Článok 139

Vyhlásenie a dôkaz o neexistencii situácie vyžadujúcej si vylúčenie

1. Účastník vyhlási, či sa nachádza v jednej zo situácií uvedených v článku 138 ods. 1 a v článku 143 ods. 1 a prípadne či prijal nápravné opatrenia uvedené v článku 138 ods. 9 prvom pododseku písm. a).

Účastník tiež vyhlási, či sa nasledovné osoby alebo subjekty nachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1 písm. c) až h):

- a) fyzické alebo právnické osoby, ktoré sú členmi správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu účastníka alebo majú vo vzťahu k danému účastníkovi právomoc zastupovať, prijímať rozhodnutia alebo vykonávať kontrolu;

- b) koneční užívatelia výhod účastníka, ako sa vymedzujú v článku 3 bode 6 smernice (EÚ) 2015/849.

Účastník alebo príjemca finančných prostriedkov musia bezodkladne informovať povolujúceho úradníka o všetkých zmenách v situáciách, ktoré uviedli.

Ak je to relevantné, záujemca alebo uchádzač poskytnú rovnaké vyhlásenia uvedené v prvom a druhom pododseku, podpísané subdodávateľom alebo akýmkoľvek iným subjektom, ktorého spôsobilosti majú v úmysle využiť.

Zodpovedný povolujúci úradník nevyžaduje vyhlásenia uvedené v prvom a druhom pododseku, pokiaľ sa takéto vyhlásenia už poskytli na účely iného postupu udeľovania za predpokladu, že sa situácia nezmenila a že čas, ktorý uplynul od dátumu vydania vyhlásení, nepresahuje jeden rok.

Zodpovedný povolujúci úradník môže upustiť od požiadavky podľa prvého a druhého pododseku v prípade *grantov a zákaziek s veľmi nízkou hodnotou*, ktorých hodnota nepresahuje *sumy uvedené v článku 2 ods. 75 a* v bode 14.4 prílohy I.

2. Vždy, keď o to zodpovedný povolujúci úradník požiada, a ak je to potrebné na zabezpečenie riadneho priebehu konania, účastník, subdodávateľ alebo subjekt, ktorého spôsobilosti má záujemca či uchádzač v úmysle využiť poskytnú:
- a) náležitý dôkaz o tom, že sa nenachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1;

- b) informácie o fyzických alebo právnických osobách, ktoré sú členmi správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu účastníka alebo ktoré vo vzťahu k danému účastníkovi majú právomoc zastupovať, prijímať rozhodnutia alebo vykonávať kontrolu, vrátane osôb a subjektov v rámci vlastníckej a kontrolnej štruktúry a konečných užívateľov výhod, a náležitý dôkaz o tom, že sa žiadna z uvedených osôb nenachádza v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1 písm. c) až f);
 - c) náležitý dôkaz o tom, že fyzické alebo právnické osoby, ktoré preberajú neobmedzenú zodpovednosť za dlhy daného účastníka, sa nenachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1 písm. a) alebo b).
3. V relevantných prípadoch a v súlade s vnútroštátnym právom môže zodpovedný povoluujúci úradník akceptovať ako náležitý dôkaz o tom, že účastník alebo subjekt uvedení v odseku 2 sa nenachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1 písm. a), c), d), f), g) a h), aktuálny výpis z registra trestov alebo, ak to nie je možné, aktuálny rovnocenný dokument, z ktorého vyplýva, že sú tieto požiadavky splnené, vydaný súdnym alebo správnym orgánom v krajine usadenia.

Zodpovedný povoluujúci úradník môže akceptovať ako náležitý dôkaz o tom, že účastník alebo subjekt uvedení v odseku 2 sa nenachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1 písm. a) a b), aktuálne osvedčenie vydané príslušným orgánom krajiny usadenia. V prípade, že sa takéto druhy osvedčení v krajine usadenia nevydávajú, môže účastník predložiť prisahné vyhlásenie vykonané pred súdnym orgánom alebo notárom, alebo, ak to nie je možné, čestné vyhlásenie pred správnym orgánom alebo príslušnou profesijnou organizáciou v krajine usadenia.

4. Zodpovedný povolujujúci úradník oslobodí účastníka alebo subjekt uvedených v odseku 2 od povinnosti predložiť listinné dôkazy uvedené v odsekoch 2 a 3:
- a) ak k takýmto dôkazom môže mať bezplatný prístup v národnej databáze;
 - b) ak sa mu takýto dôkaz už predložil na účely iného postupu a za predpokladu, že všetky predložené dokumenty sú stále platné a že od dátumu ich vydania neuplynul viac ako jeden rok;
 - c) ak uzná, že nie je objektívne možné takýto dôkaz predložiť.
5. Odseky 1 až 4 tohto článku sa neuplatňujú na osoby a subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) ani na orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71.

V prípade finančných nástrojov a rozpočtových záruk, a ak neexistujú pravidlá a postupy, ktoré by boli úplne rovnocenné s pravidlami a postupmi uvedenými v článku 157 ods. 4 prvom pododseku písm. d), poskytnú koneční príjemcovia finančných prostriedkov a sprostredkovatelia osobe alebo subjektu, ktoré implementujú finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), podpísané čestné vyhlásenie, ktorým potvrdia, že sa nenachádzajú v jednej zo situácií uvedených v článku 138 ods. 1 písm. a) až d), g) a h) alebo v článku 143 ods. 1 prvom pododseku písm. b) a c) alebo v situácii, ktorá sa pokladá za rovnocennú na základe posúdenia vykonaného v súlade s článkom 157 ods. 4.

Ak sa finančné nástroje výnimočne implementujú podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a), koneční príjemcovia finančných prostriedkov poskytnú finančným sprostredkovateľom podpísané čestné vyhlásenie, ktorým potvrdia, že sa nenachádzajú v jednej zo situácií uvedených v článku 138 ods. 1 písm. a) až d), g) a h) alebo v článku 143 ods. 1 prvom pododseku písm. b) a c).

Článok 140

Peňažné sankcie

1. S cieľom dosiahnuť odrádzajúci účinok môže zodpovedný povoluujúci úradník, v relevantných prípadoch aj so zreteľom na odporúčanie výboru uvedeného v článku 145, uložiť peňažnú sankciu príjemcovi finančných prostriedkov, s ktorým bol prijatý právny záväzok a ktorý sa nachádza v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1 písm. c), d), e), f), g), h) alebo i).

Pokiaľ ide o situácie vyžadujúce si vylúčenie uvedené v článku 138 ods. 1 písm. c) až i), peňažná sankcia sa môže uložiť ako alternatíva k rozhodnutiu o vylúčení príjemcu finančných prostriedkov, ak by takéto vylúčenie bolo neprimerané na základe kritérií uvedených v článku 138 ods. 4.

Pokiaľ ide o situácie vyžadujúce si vylúčenie uvedené v článku 138 ods. 1 písm. c), d) a e), môže okrem vylúčenia byť uložená aj peňažná sankcia, ak je to nevyhnutné na ochranu finančných záujmov Únie, v dôsledku systémového a opakovaného konania príjemcu finančných prostriedkov s úmyslom neoprávnene získať finančné prostriedky Únie.

Bez ohľadu na prvý, druhý a tretí pododsek tohto odseku sa peňažná sankcia neuloží príjemcovi finančných prostriedkov, ktorý v súlade s článkom 139 zverejnil, že je v situácii vyžadujúcej si vylúčenie.

2. Výška peňažnej sankcie nepresahuje 10 % z celkovej hodnoty právneho záväzku. V prípade dohôd o grante podpísaných s viacerými prijímateľmi peňažná sankcia nepresahuje 10 % sumy grantu, na ktorú má dotknutý prijímateľ nárok v súlade s dohodou o grante.

Článok 141

Trvanie vylúčenia a premlčacia lehota

1. Trvanie vylúčenia nesmie presiahnuť žiadne z týchto období:
- a) obdobie stanovené v konečnom rozsudku alebo konečnom správnom rozhodnutí členského štátu, ak je stanovené;
 - b) ak neexistuje konečný rozsudok alebo konečné správne rozhodnutie:
 - i) päť rokov v prípadoch uvedených v článku 138 ods. 1 písm. d) a i);
 - ii) tri roky v prípadoch uvedených v článku 138 ods. 1 písm. c) a e) až h);

Osoba alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, sú vylúčené dovtedy, kým sa nachádzajú v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1 písm. a) a b).

2. Premlčacia lehota na vylúčenie osoby alebo subjektu uvedených v článku 137 ods. 2 a/alebo na uloženie peňažných sankcií takejto osobe alebo subjektu je päť rokov od ktoréhokoľvek z týchto dátumov:
- a) v prípadoch uvedených v článku 138 ods. 1 písm. b) až e), g), h) a i) od dátumu konania vedúceho k vylúčeniu alebo v prípade pokračujúceho alebo opakovaného konania od dátumu, keď sa takéto konanie skončilo;
 - b) v prípadoch uvedených v článku 138 ods. 1 písm. b), c), d), g), h) a i) od dátumu konečného rozsudku vnútroštátneho súdu alebo konečného správneho rozhodnutia.

Premlčacia lehota sa preruší aktom národného orgánu, Komisie, úradu OLAF, Európskej prokuratúry v prípade členských štátov zúčastnených na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, výboru uvedeného v článku 145 tohto nariadenia alebo akéhokoľvek subjektu zapojeného do plnenia rozpočtu, ak sa takýto akt oznámi príslušnej osobe alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2 tohto nariadenia, a ak súvisí s vyšetrovaním alebo súdnym konaním. Nová premlčacia lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po prerušení.

Na účely článku 138 ods. 1 písm. f) tohto nariadenia sa uplatňuje premlčacia lehota na vylúčenie osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2 tohto nariadenia, a/alebo uloženie peňažných sankcií príjemcovi finančných prostriedkov podľa článku 3 nariadenia (ES, Euratom) č. 2988/95.

Keď konanie osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2 tohto nariadenia, spĺňa viaceré dôvody uvedené v článku 138 ods. 1 tohto nariadenia, uplatňuje sa premlčacia lehota najzávažnejšieho z uvedených dôvodov.

Článok 142

Uverejnenie vylúčenia a peňažných sankcií

1. Ak je to nevyhnutné na posilnenie odrádzajúceho účinku vylúčenia a/alebo peňažnej sankcie, Komisia v prípadoch uvedených v článku 138 ods. 1 písm. c) až **i)** a s výhradou rozhodnutia zodpovedného povoľujúceho úradníka uverejní na svojom webovom sídle tieto informácie súvisiace s vylúčením a v relevantných prípadoch s peňažnou sankciou:
 - a) meno dotknutej osoby alebo názov dotknutého subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2;
 - b) situáciu vyžadujúcu si vylúčenie;
 - c) dĺžku trvania vylúčenia a/alebo výšku peňažnej sankcie.

Ak sa rozhodnutie o vylúčení a/alebo peňažnej sankcii prijalo na základe predbežnej právnej kvalifikácie podľa článku **138 ods. 2**, v uverejnených informáciách sa uvedie, že neexistuje konečný rozsudok alebo prípadne konečné správne rozhodnutie. V takýchto prípadoch sa bezodkladne uverejnia informácie o každom odvolaní, stave odvolania a jeho výsledku, ako aj každé revidované rozhodnutie zodpovedného povoľujúceho úradníka. Ak sa uložila peňažná sankcia, v uverejnených informáciách sa tiež uvedie, či sa táto sankcia už zaplatila.

Rozhodnutie uverejniť informácie prijíma zodpovedný povoľujúci úradník buď po príslušnom konečnom rozsudku alebo po prípadnom konečnom správnom rozhodnutí, alebo na základe odporúčania výboru uvedeného v článku 145. Uvedené rozhodnutie nadobudne účinnosť tri mesiace po jeho oznámení dotknutej osobe alebo dotknutému subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2

Uverejnené informácie sa odstránia ihneď po skončení vylúčenia. V prípade peňažnej sankcie sa uverejnené informácie odstránia po šiestich mesiacoch od jej zaplataenia.

Pokiaľ ide o osobné údaje, zodpovedný povoľujúci úradník v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1725 informuje dotknutú osobu alebo dotknutý subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2 tohto nariadenia, o ich právach podľa platných pravidiel ochrany údajov a o postupoch, ktoré sa uplatňujú pri vykonávaní týchto práv.

2. Informácie uvedené v odseku 1 tohto článku sa neuverejnia, ak nastane ktorákoľvek z týchto okolností:
- a) ak je potrebné zachovať dôverný charakter vyšetrovania alebo vnútroštátnych súdnych konaní;
 - b) ak by uverejnenie spôsobilo dotknutej osobe alebo dotknutému subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, neprimeranú škodu alebo ak by bolo inak neprimerané, a to na základe kritérií primeranosti stanovených v článku 138 ods. 4 a vzhľadom na výšku peňažnej sankcie;
 - c) ak ide o fyzickú osobu, pokiaľ nie je uverejnenie osobných údajov odôvodnené výnimočnými okolnosťami, okrem iného závažnosťou konania alebo jeho dosahu na finančné záujmy Únie. V takých prípadoch sa v rozhodnutí o uverejnení informácií náležite zohľadní právo na súkromie a ostatné práva stanovené v nariadení (EÚ) 2018/1725.

Článok 143

Vyradenie z postupu udeľovania

1. Zodpovedný povolujujúci úradník vyradí z postupu udeľovania účastníka, ktorý:
- a) je v situácii vyžadujúcej si vylúčenie stanovenej podľa článku 138;
 - b) skreslil informácie, ktoré sa požadujú ako podmienka pre účasť na konaní, alebo takéto informácie vôbec neposkytol;
 - c) sa už predtým podieľal na príprave dokladov použitých v postupe udeľovania, ak táto skutočnosť znamená porušenie zásady rovnosti zaobchádzania, ako aj narušenie hospodárskej súťaže, ktoré nemožno napraviť iným spôsobom;

- d) má protichodné **profesionálne** záujmy, ktoré môžu negatívne ovplyvniť plnenie zákazky v súlade s bodom 20.6 prílohy I;
- e) **je adresátom rozhodnutia o zákaze zadania zákazky za to, že prijal zahraničné subvencie narúšajúce vnútorný trh, ktoré prijala Komisia v súlade s odsekom 3 tohto článku.**

Zodpovedný povoľujúci úradník je povinný oznámiť ostatným účastníkom postupu udeľovania relevantné informácie, ktoré boli predmetom výmeny informácií v súvislosti so zapojením účastníka do prípravy postupu udeľovania alebo v dôsledku jeho zapojenia, ako sa uvádza v prvom pododseku písm. c). Pred takýmto vyradením sa účastníkovi poskytne možnosť preukázať, že jeho zapojenie do prípravy postupu udeľovania nie je porušením zásady rovnosti zaobchádzania.

- 2. Článok 134 ods. 1 sa uplatňuje, pokiaľ nebolo vyradenie odôvodnené v súlade s odsekom 1 prvým pododsekom písm. a) tohto článku rozhodnutím o vylúčení prijatým so zreteľom na účastníka po preskúmaní jeho pripomienok.

3. *Na účely odseku 1 písm. e) tohto článku sa nariadenie (EÚ) 2022/2560, a najmä jeho kapitoly 1, 2 a 4 vrátane jeho článku 30, uplatňuje mutatis mutandis na predbežné preskúmanie Komisiou a na hĺbkové vyšetrovanie akýchkoľvek zahraničných finančných príspevkov prijatých v rámci postupu obstarávania podľa tohto nariadenia. Na účel predchádzajúceho oznámenia verejnemu obstarávateľovi účastníci postupu obstarávania podľa tohto nariadenia oznámia zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi všetky príslušné zahraničné finančné príspevky za rovnakých podmienok, ako sú stanovené v článkoch 28 a 29 nariadenia (EÚ) 2022/2560 a v ustanoveniach vykonávacích aktov prijatých na základe článku 47 ods. 1 uvedeného nariadenia. Okrem toho sa na postupy obstarávania podľa tohto nariadenia uplatňujú aj príslušné delegované akty prijaté na základe článku 49 nariadenia (EÚ) 2022/2560. Príslušné ustanovenia nariadenia (EÚ) 2022/2560, ako aj ustanovenia delegovaných aktov prijatých na základe článku 49 uvedeného nariadenia a vykonávacích aktov prijatých na základe článku 47 ods. 1 uvedeného nariadenia sa vykonávajú v súlade s týmto nariadením.*

V súvislosti s prvým pododsekom tohto odseku je Komisia splnomocnená prijímať vykonávacie akty vo forme rozhodnutia s cieľom

- a) zabezpečiť, aby záväzky, ktoré ponúkne účastník, boli pre daného účastníka záväzné v zmysle článku 11 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2022/2560 v súvislosti s týmto nariadením;*
- b) nevzniesť námietku v zmysle článku 11 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2022/2560 v súvislosti s týmto nariadením;*
- c) zakázať zadanie zákazky účastníkovi za to, že prijal zahraničné subvencie narúšajúce vnútorný trh v zmysle článku 31 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2022/2560 v súvislosti s týmto nariadením.*

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 276 ods. 2.

Na účely opatrení, ktoré sa majú prijať podľa tohto odseku, ak sa v nariadení (EÚ) 2022/2560 odkazuje na postupy obstarávania v zmysle smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ¹, tieto sa chápu ako postupy obstarávania v zmysle tohto nariadenia.

Zodpovedný povoľujúci úradník oznámi vyradenie z postupu udeľovania listom adresovaným dotknutému účastníkovi v nadväznosti na rozhodnutie o zákaze uvedené v druhom pododseku písm. c).

Článok 144

System včasného odhaľovania rizika a vylúčenia

1. Informácie vymieňané v rámci systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia uvedeného v článku 137 sa sústreďujú v databáze, ktorú zriadila Komisia (ďalej len „databáza“), a spravujú sa v súlade s právom na súkromie a ostatnými právami stanovenými v nariadení (EÚ) 2018/1725.

Informácie o prípadoch včasného odhalenia, vylúčenia a/alebo prípadoch udelenia peňažných sankcií vkladá do databázy zodpovedný povoľujúci úradník po tom, ako to oznámi dotknutej osobe alebo dotknutému subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2. Takéto oznámenie sa za výnimočných okolností môže odložiť, ak existujú závažné legitímne dôvody na zachovanie dôvernosti vyšetrovania alebo vnútroštátneho súdneho konania, až kým tieto závažné legitímne dôvody na zachovanie dôvernosti nezaniknú.

¹ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).*

Komisia v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1725 informuje na základe žiadosti osobu alebo subjekt, ktoré podliehajú systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia uvedeného v článku 137 ods. 2, o údajoch uchovávaných v databáze týkajúcich sa týchto osôb alebo subjektov.

Informácie nachádzajúce sa v databáze sa aktualizujú po prípadnej oprave, vymazaní alebo akejkol'vek zmene údajov. Uverejňujú sa len v súlade s článkom 142.

2. Systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia vychádza zo skutočností a zistení uvedených v článku 138 ods. 3 štvrtom pododseku a z informácií zasielaných Komisii najmä niektorým z týchto subjektov:
 - a) Európskou prokuratúrou v prípade členských štátov zúčastnených na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, alebo úradom OLAF v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013, ak ukončené alebo prebiehajúce vyšetrovanie preukáže, že by bolo vhodné prijať ochranné opatrenia alebo akcie na ochranu finančných záujmov Únie, a to s náležitým ohľadom na dodržiavanie procesných a základných práv a na ochranu oznamovateľov;
 - b) povolujúcim úradníkom Komisie, európskym úradom zriadeným Komisiou alebo výkonnou agentúrou;
 - c) inštitúciou Únie, európskym úradom, inou agentúrou, ako sú tie, ktoré sú uvedené v písmene b) tohto odseku, alebo orgánom či osobou poverenými vykonávaním činností SZBP;

- d) subjektmi, ktoré plnia rozpočet *podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. b), a osobami a subjektmi, ktoré implementujú finančné prostriedky v rámci plnenia rozpočtu podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a), s členskými štátmi v prípadoch skutočností a zistení, ku ktorým sa dospelo len v súvislosti s konečnými rozsudkami alebo konečnými správными rozhodnutiami s odkazom na dôvody stanovené v článku 138 ods. 1 písm. c) bode iv) a písm. d), ako aj* v prípadoch zisteného podvodu a/alebo nezrovnalosti a počas následných opatrení, ak sa zaslanie informácií vyžaduje v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach;
- e) osobami alebo subjektmi implementujúcimi finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), v prípadoch zisteného podvodu a/alebo nezrovnalosti a počas následných opatrení.
3. Okrem prípadov, keď sa informácie majú predkladať v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach, obsahujú informácie, ktoré sa majú poskytnúť podľa odseku 2 tohto článku:
- a) identifikáciu dotknutého subjektu alebo dotknutej osoby;
- b) súhrn zistených rizík alebo sporných skutočností;
- c) informácie, ktoré by mohli povolujúcemu úradníkovi pomôcť pri overovaní, ako sa uvádza v odseku 4 tohto článku, alebo prijímaní rozhodnutia o vylúčení, ako sa uvádza v článku 138 ods. 1 alebo 3, alebo rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie, ako sa uvádza v článku 140;
- d) v relevantných prípadoch informácie o akýchkoľvek osobitných opatreniach potrebných na zabezpečenie dôvernosti zaslaných informácií vrátane opatrení na zabezpečenie dôkazov na ochranu vyšetrovania alebo vnútroštátneho súdneho konania.

4. Komisia bezodkladne poskytne informácie uvedené v odseku 3 svojim povoľujúcim úradníkom a povoľujúcim úradníkom svojich výkonných agentúr, všetkým ostatným inštitúciám Únie, orgánom Únie, európskym úradom a agentúram prostredníctvom databázy uvedenej v odseku 1, aby mohli vykonať potrebné overenie v súvislosti so svojimi prebiehajúcimi postupmi udeľovania a existujúcimi právnymi záväzkami.

Pri vykonávaní uvedeného overenia zodpovedný povoľujúci úradník uplatňuje svoju právomoc stanovenú v článku 74 a neprekračuje rámec vymedzený podmienkami postupu udeľovania a právnych záväzkov.

Lehota na uchovávanie informácií týkajúcich sa včasného odhaľovania a poskytnutých v súlade s odsekom 3 tohto článku nesmie presiahnuť jeden rok. Ak sa počas uvedeného obdobia zodpovedný povoľujúci úradník obráti na výbor so žiadosťou o vydanie odporúčania v prípade týkajúcom sa vylúčenia alebo peňažných sankcií, lehota na uchovávanie sa môže predĺžiť až dovtedy, kým zodpovedný povoľujúci úradník neprijme rozhodnutie.

5. Komisia umožní všetkým osobám a subjektom, ktoré sa zúčastňujú na **plnení** rozpočtu v súlade s článkom 62, prístup k informáciám, ktoré sa týkajú rozhodnutí o vylúčení podľa článku 138, **aby si mohli overiť, či je v systéme včasného odhaľovania rizika a vylúčenia zaznamenané vylúčenie pri zadávaní zákaziek alebo výbere prijímateľov na implementáciu prostriedkov Únie.**

S výnimkou prípadov, keď sú plnením rozpočtu poverené osoby alebo subjekty uvedené v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c), v súlade s podmienkami stanovenými v článku 157 ods. 4, všetky osoby a subjekty zapojené do plnenia rozpočtu vykonávajú takéto rozhodnutia vo vzťahu k osobe alebo subjektu, ktoré žiadajú o finančné prostriedky Únie **alebo** sú vybrané na ich **implementáciu.**

6. Komisia v rámci svojej výročnej správy určenej Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 325 ods. 5 ZFEÚ, poskytne súhrnné informácie o rozhodnutiach, ktoré povoľujúci úradníci prijali podľa článkov 137 až 144 tohto nariadenia. Uvedená správa obsahuje aj ďalšie informácie o všetkých rozhodnutiach, ktoré povoľujúci úradníci prijali podľa článku 138 ods. 9 prvého pododseku písm. b) tohto nariadenia a článku 142 ods. 2 tohto nariadenia, a o všetkých rozhodnutiach povoľujúcich úradníkov o odchýlení sa od odporúčania výboru podľa článku 145 ods. 6 tretieho pododseku tohto nariadenia.

Informácie uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa poskytnú s náležitým ohľadom na požiadavky na zachovanie dôvernosti a tak, aby predovšetkým neumožňovali identifikáciu dotknutej osoby alebo dotknutého subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2.

Článok 145

Výbor

1. Výbor sa zvoláva na žiadosť povoľujúceho úradníka ktorejkoľvek inštitúcie Únie, ktoréhokoľvek orgánu Únie, európskeho úradu alebo subjektu či osoby poverených vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ.
2. Výbor sa skladá:
 - a) zo stáleho nezávislého predsedu na vysokej úrovni vymenovaného Komisiou;
 - b) zo stáleho nezávislého podpredsedu na vysokej úrovni vymenovaného Komisiou, ktorý zastupuje predsedu;
 - c) z dvoch stálych zástupcov Komisie ako vlastníka systému včasného odhalovania rizika a vylúčenia, ktorí vyjadrujú spoločné stanovisko, a
 - d) z jedného zástupcu žiadajúceho povoľujúceho úradníka.

Zloženie výboru musí zabezpečovať primeranú právnu a technickú odbornosť. Výboru pomáha stály sekretariát, ktorý poskytuje Komisia a ktorý zabezpečuje nepretržitý chod administratívy výboru.

3. Predseda sa vyberá spomedzi bývalých členov Súdneho dvora Európskej únie, Dvora audítorov alebo bývalých úradníkov, ktorí zastávali prinajmenšom funkciu generálneho riaditeľa v niektorej inej inštitúcii Únie, než je Komisia. Predseda sa vyberá na základe jeho osobných a profesijných kvalít, rozsiahlych skúseností v právnej a finančnej oblasti a preukázanej odbornej spôsobilosti, nezávislosti a integrity. Jeho funkčné obdobie je päť rokov a nie je obnoviteľné. Predseda sa vymenuje ako osobitný poradca v zmysle článku 5 Podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie. Predseda predsedá všetkým zasadnutiam výboru. Svoje povinnosti vykonáva nezávisle. Nesmie existovať konflikt záujmov medzi jeho služobnými povinnosťami ako predsedu a akýmkoľvek inými úradnými povinnosťami.
4. Rokovací poriadok výboru prijíma Komisia.
5. Výbor musí rešpektovať právo dotknutej osoby alebo dotknutého subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, predložiť pripomienky ku skutočnostiam alebo zisteniam uvedeným v článku 138 ods. 3 a k predbežnej právnej kvalifikácii pred prijatím odporúčaní výboru. Právo predložiť pripomienky sa za výnimočných okolností môže odložiť, ak existujú závažné legitímne dôvody na zachovanie dôvernosti vyšetrovania alebo vnútroštátneho súdneho konania, až kým takéto legitímne dôvody na zachovanie dôvernosti nezaniknú.

6. Odporúčanie výboru na vylúčenie a/alebo v relevantných prípadoch uloženie peňažnej sankcie obsahuje tieto prvky:
- a) skutočnosti alebo zistenia uvedené v článku 138 ods. 3 a ich predbežnú právnu kvalifikáciu;
 - b) posúdenie potreby uložiť peňažnú sankciu a jej výšku;
 - c) posúdenie potreby vylúčiť osobu alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, a ak je vylúčenie potrebné, navrhovanú dĺžku trvania takéhoto vylúčenia;
 - d) posúdenie potreby zverejniť informácie týkajúce sa osoby alebo subjektu, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, ktoré sú vylúčené a/alebo ktorým bola uložená peňažná sankcia;
 - e) posúdenie nápravných opatrení prijatých osobou alebo subjektom, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, ak existujú.

Ak zodpovedný povolujujúci úradník plánuje prijať prísnejšie rozhodnutie než to, ktoré odporučil výbor, zabezpečí, aby sa takéto rozhodnutie prijalo s náležitým dodržaním práva na vypočutie a pravidiel ochrany osobných údajov.

Ak sa zodpovedný povolujujúci úradník rozhodne odchyliť od odporúčania výboru, poskytne výboru odôvodnenie takéhoto rozhodnutia.

7. Počas obdobia vylúčenia zreviduje výbor na žiadosť zodpovedného povolujujúceho úradníka svoje odporúčanie v prípadoch uvedených v článku 138 ods. 11 alebo po oznámení konečného rozsudku alebo konečného správneho rozhodnutia, ktoré sú dôvodom na vylúčenie, ak sa v takomto rozsudku alebo rozhodnutí nestanovuje dĺžka trvania vylúčenia, ako sa uvádza v článku 138 ods. 3 druhom pododseku.

8. Výbor žiadajúcemu povoľujúcemu úradníkovi bezodkladne oznámi svoje revidované odporúčanie, na základe ktorého povoľujúci úradník zreviduje svoje rozhodnutie.
9. Súdny dvor Európskej únie má neobmedzenú právomoc preskúmať rozhodnutie, ktorým povoľujúci úradník vylúčil osobu alebo subjekt, ktoré sú uvedené v článku 137 ods. 2, a/alebo uložil peňažnú sankciu príjemcovi finančných prostriedkov, vrátane zrušenia vylúčenia, skrátenia alebo predĺženia jeho trvania a/alebo zrušenia, zníženia alebo zvýšenia uloženej peňažnej sankcie. Článok 22 ods. 1 nariadenia (ES) č. 58/2003 sa neuplatňuje, ak sa rozhodnutie povoľujúceho úradníka o vylúčení alebo uložení peňažnej sankcie prijíma na základe odporúčania výboru.

Článok 146

Komunikácia v kontexte postupov včasného odhaľovania rizika a vylúčenia

1. Každá komunikácia, najmä oznámenie rozhodnutí, listy, dokumenty alebo informácie, ktoré sa týkajú postupov včasného odhaľovania rizika a vylúčenia, sa uskutočňuje písomne v papierovej alebo elektronickej podobe.
2. Oznámenia na účely komunikácie, ktoré majú právne účinky alebo na základe ktorých začínajú plynúť určité lehoty, sa uskutočňujú v papierovej forme doporučenou poštou s doručenkou alebo kuriérskou službou s potvrdením o doručení, prostredníctvom zabezpečeného elektronického systému výmeny informácií podľa článku 151, alebo e-mailom či inými elektronickými prostriedkami.

3. Oznámenia sa považujú za oznámené:

- a) ak boli poskytnuté v papierovej forme, v deň, keď boli doručené na poslednú ■ poštovú adresu poskytnutú prijímajúcou stranou. Oznámenia doporučenou poštou s doručenkou alebo kuriérskou službou s potvrdením o doručení sa považujú za doručené buď v deň doručenia, ktorý zaevidovala poštová alebo kuriérska služba, alebo po uplynutí úložnej doby zásielky na pošte, alebo, ak takáto doba neexistuje, tri týždne po pokuse o doručenie za predpokladu, že oznámenie bolo zaslané druhýkrát a oznámené elektronicky na poslednú e-mailovú adresu, ktorú poskytla prijímajúca strana;
- b) ak boli poskytnuté prostredníctvom zabezpečeného elektronického systému výmeny informácií uvedeného v článku 151, v deň a v čase, keď k nim bol uskutočnený prístup, ako sa uvádza v časových záznamoch v systéme, alebo v prípade, že ku komunikácii nebol uskutočnený prístup, do 10 dní od odoslania;
- c) ak boli poskytnuté e-mailom alebo inými elektronickými prostriedkami, v deň odoslania e-mailu za predpokladu, že sa zašle na poslednú e-mailovú adresu, ktorú poskytla prijímajúca strana, a že odosielajúca strana nedostala správu o nedoručení.

Ak adresát môže preukázať, že mu okolnosti, ktoré sú mimo jeho kontroly, bránili v prístupe k oznámeniu, právne účinky komunikácie začínajú plynúť od okamihu, od ktorého adresát môže preukázať, že získal prístup k jeho obsahu.

Článok 147

Zasielanie informácií na účely včasného odhaľovania rizika a vylúčenia

1. Informácie vyžadované od subjektov uvedených v článku 144 ods. 2 písm. d) sa **zasielajú Komisii** v súlade s **článkom 36 ods. 8 a** pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach.
2. **Bez toho, aby bol dotknutý článok 138 ods. 2 druhý pododsek používanie** údajov získaných prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí zohľadňuje stav vnútroštátneho konania, ktoré existovalo v čase, keď sa dané informácie predložili. Takémuto použitiu predchádza konzultácia s členským štátom, ktorý predložil príslušné údaje prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí.

Článok 148

Výnimka uplatňovaná v prípade Spoločného výskumného centra

Články 137 až 147 sa na JRC neuplatňujú.

ODDIEL 3

INFORMAČNÉ SYSTÉMY A ELEKTRONICKÁ VEREJNÁ SPRÁVA

Článok 149

Elektronické riadenie operácií

1. V prípadoch, keď sa príjmové a výdavkové operácie alebo výmena dokumentov riadia pomocou počítačových systémov, dokumenty sa môžu podpisovať počítačovým alebo elektronickým postupom, ktorý umožňuje autentifikáciu podpisujúcej osoby. Takéto počítačové systémy musia obsahovať úplný a aktuálny opis systému, ktorým sa vymedzuje obsah všetkých dátových polí, opisuje spôsob, akým sa spracúva každá jednotlivá operácia, a podrobne vysvetľuje, akým spôsobom počítačový systém zabezpečuje existenciu úplného audítorského záznamu pre každú operáciu. Elektronické informácie môžu podliehať digitálnym kontrolám a auditom, ako sa uvádza v článku **36 ods. 11**.

2. Na základe predchádzajúceho súhlasu dotknutých inštitúcií Únie a dotknutých členských štátov sa prenos dokumentov medzi nimi môže uskutočňovať elektronicky.

Článok 150

Elektronická verejná správa

1. Inštitúcie Únie, výkonné agentúry a orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71 stanovia a uplatňujú jednotné normy elektronickej výmeny informácií s účastníkmi. Predovšetkým v čo najväčšej miere navrhujú a zavádzajú riešenia na predkladanie, uchovávanie a spracúvanie údajov poskytnutých v rámci postupov udeľovania a na tento účel zavedú jednotnú „oblasť výmeny elektronických údajov“ pre účastníkov. Komisia pravidelne podáva Európskemu parlamentu a Rade správu o pokroku, ktorý sa v tejto súvislosti dosiahol.
2. V rámci zdieľaného riadenia sa všetky oficiálne výmeny informácií medzi členskými štátmi a Komisiou vykonávajú prostriedkami uvedenými v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach. Uvedené pravidlá zabezpečia interoperabilitu zozbieraných alebo získaných údajov a prenášaných v rámci riadenia rozpočtu.

Článok 151

Elektronické systémy výmeny informácií

1. Akákoľvek výmena informácií s príjemcami finančných prostriedkov a účastníkmi vrátane prijímania právnych záväzkov a ich prípadných zmien môže prebiehať prostredníctvom elektronických systémov výmeny informácií.

2. Elektronické systémy výmeny informácií musia spĺňať tieto podmienky:
- a) prístup do systému a k dokumentom poskytovaným prostredníctvom tohto systému môžu mať len oprávnené osoby;
 - b) právo na elektronický podpis alebo na poskytovanie dokumentov prostredníctvom tohto systému môžu mať len oprávnené osoby;
 - c) oprávnené osoby sú identifikované prostredníctvom systému stanoveným spôsobom;
 - d) čas a dátum elektronickej transakcie sú presne určené;
 - e) je zachovaná integrita dokumentov;
 - f) je zabezpečená dostupnosť dokumentov;
 - g) v relevantných prípadoch je zachovaný dôverný charakter dokumentov;
 - h) ochrana osobných údajov je zabezpečená v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1725.
3. Elektronický systém výmeny informácií môže zodpovedný povolujúci úradník alebo v príslušných prípadoch výbor uvedený v článku 145 používať aj na komunikáciu s účastníkmi, príjemcami finančných prostriedkov alebo inými osobami či subjektmi uvedenými v článku 137 ods. 2, a to pokiaľ ide o:
- a) ich zahrnutie do databázy systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia v prípadoch uvedených v článku 137 ods. 1 písm. a);
 - b) obsah listov vydaných v rámci námietkového konania a iných informácií alebo žiadostí vydaných výborom uvedeným v článku 145 s cieľom chrániť práva uvedené v článku 145 ods. 5 a pri výkone právomocí podľa tohto nariadenia;
 - c) obsah rozhodnutí a iných informácií alebo žiadostí vydaných zodpovedným povolujúcim úradníkom pri výkone právomocí podľa článkov 137 až 147.

4. V prípade údajov, ktoré sú prostredníctvom takého systému odosielané a prijímané, platí právna domnienka integrity týchto údajov, ako aj právna domnienka presnosti dátumu a času, ktorý tento systém uvádza v súvislosti s prijatím a odoslaním týchto údajov.

Dokument, ktorý sa prostredníctvom takéhoto systému odosiela alebo oznamuje, sa považuje za rovnocenný s dokumentom v papierovej podobe, je prípustný ako dôkaz v súdnom konaní, považuje sa za originál a platí preň právna domnienka autenticity a integrity, a to za predpokladu, že takýto dokument neobsahuje žiadne dynamické prvky, ktoré by mohli spôsobiť jeho automatickú zmenu.

Elektronický podpis uvedený v odseku 2 písm. b) má právny účinok rovnocenný s vlastnoručným podpisom.

Článok 152

Predkladanie dokumentov súvisiacich so žiadosťou

1. Mechanizmy predkladania dokumentov súvisiacich so žiadosťou stanoví zodpovedný povoľujúci úradník, ktorý môže zvoliť výlučný spôsob ich predkladania.

Zvolené spôsoby komunikácie majú taký charakter, aby sa zabezpečila skutočná hospodárska súťaž a splnenie týchto podmienok:

- a) každý takýto predložený dokument obsahuje všetky informácie potrebné na jeho vyhodnotenie;
- b) je zachovaná integrita údajov;
- c) je zachovaná dôvernosť dokumentov súvisiacich so žiadosťou;
- d) ochrana osobných údajov je zabezpečená v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1725.

2. Komisia vhodnými prostriedkami a v súlade s článkom 150 ods. 1 zabezpečí, aby účastníci mohli poskytovať dokumenty súvisiace so žiadosťou a všetky príslušné doklady v elektronickom formáte. Akýkoľvek elektronický komunikačný systém používaný na podporu komunikácie a výmenu informácií musí byť nediskriminačný, všeobecne dostupný a interoperabilný s bežne používanými produktmi informačných a komunikačných technológií a neobmedzuje prístup účastníkov k postupu udeľovania.

Komisia pravidelne podáva Európskemu parlamentu a Rade správu o pokroku pri uplatňovaní tohto odseku.

3. Zariadenia na elektronický príjem dokumentov súvisiacich so žiadosťou musia prostredníctvom technických prostriedkov a primeraných postupov zaručovať, že:
- a) účastníka je možné s určitosťou autentifikovať;
 - b) je možné presne určiť čas a dátum prijatia dokumentov súvisiacich so žiadosťou;
 - c) k poskytovaným údajom majú prístup iba oprávnené osoby a len ony môžu stanoviť alebo zmeniť dátumy otvárania dokumentov súvisiacich so žiadosťou;
 - d) v priebehu jednotlivých etáp postupu udeľovania majú prístup ku všetkým predloženým údajom iba oprávnené osoby a môžu k nim poskytnúť prístup pre potreby tohto postupu;
 - e) je primerane zabezpečená možnosť odhalenia akéhokoľvek pokusu o porušenie ktorejkoľvek z podmienok stanovených v písmenách a) až d).

Prvý pododsek sa neuplatňuje na zákazky, ktorých hodnota je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1.

4. Ak zodpovedný povoľujúci úradník povolí predkladanie dokumentov súvisiacich so žiadosťou v elektronickej podobe, elektronické dokumenty predložené prostredníctvom takýchto systémov sa považujú za originály.
5. Ak sa predkladanie dokumentov uskutočňuje listom, účastníci môžu dokumenty súvisiace so žiadosťou predkladať:
 - a) poštou alebo kuriérskou službou, pričom v takomto prípade je dôkazom o predložení dátum uvedený na poštovej pečiatke alebo dátum na doručke;
 - b) osobným doručením do priestorov zodpovedného povoľujúceho úradníka účastníkom alebo jeho zástupcom, pričom v takomto prípade je dôkazom o predložení doručka.

V prípade zákaziek zadávaných delegáciami Únie v tretích krajinách alebo výlučne v záujme delegácií Únie v tretích krajinách môže verejný obstarávateľ obmedziť predkladanie prostredníctvom listu len na jeden z uvedených prostriedkov. ***V prípade, že verejný obstarávateľ využije toto ustanovenie, zdokumentuje dôvody tohto obmedzenia.***

6. Predložením dokumentov súvisiacich so žiadosťou účastníci vyjadrujú súhlas s tým, že oznámenie o výsledku postupu sa im doručí elektronickými prostriedkami.
7. Účastníci alebo príjemcovia finančných prostriedkov alebo akékoľvek iné osoby či subjekty uvedené v článku 137 ods. 2 súhlasia s prijímaním oznámení v súlade s podmienkami osobitného právneho záväzku alebo koncesnej zmluvy vrátane akéhokoľvek oznámenia týkajúceho sa uplatňovania ktoréhokoľvek z opatrení uvedených v článku 137 ods. 1. Pokiaľ ide o osoby **alebo** subjekty uvedené v článku 137 ods. 2 písm. b), za oznámenie adresy dotknutého subjektu verejnému obstarávateľovi je zodpovedný žiadateľ.

Keď sa osobe alebo subjektu zaslalo oznámenie elektronicky na adresu uvedenú v žiadosti, ale späť nepríde výslovné potvrdenie o prijatí elektronického oznámenia, predpokladá sa, že osoba alebo subjekt mali možnosť oboznámiť sa s obsahom informácií, a preto sa považujú za oznámené, s výnimkou prípadu, že sa výmeny informácií uskutočňujú prostredníctvom elektronického systému výmeny informácií uvedeného v článku 151.

8. Odseky 1 až 7 tohto článku sa neuplatňujú na výber osôb alebo subjektov implementujúcich finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), **pokiaľ sa výber neuskutočňuje na základe výzvy na vyjadrenie záujmu.**

KAPITOLA 3

PRAVIDLÁ UPLATNITEĽNÉ NA PRIAME RIADENIE

Článok 153

Komisia pre vyhodnotenie

1. Dokumenty súvisiace so žiadosťou vyhodnocuje komisia pre vyhodnotenie.
2. Komisiu pre vyhodnotenie vymenuje zodpovedný povolujujúci úradník.

Táto komisia pozostáva najmenej z troch osôb.

3. Členovia komisie pre vyhodnotenie, ktorá vyhodnocuje žiadosti o grant, žiadosti o nefinančné donácie alebo ponuky, zastupujú najmenej dve organizačné jednotky inštitúcií Únie alebo orgánov Únie uvedených v článkoch 68, 69, 70 a 71, medzi ktorými nie je vzájomné hierarchické prepojenie, a z ktorých najmenej jedna nie je podriadená zodpovednému povolujujúcemu úradníkovi. Ak v zastúpeniach a miestnych jednotkách mimo Únie, akými je delegácia Únie, úrad alebo pobočka Únie v tretej krajine, a v orgánoch Únie uvedených v článkoch 68, 69, 70 a 71 neexistujú žiadne oddelené jednotky, požiadavka na organizačné jednotky bez hierarchického prepojenia medzi nimi sa neuplatňuje.

Externí odborníci môžu pomáhať komisii pre vyhodnotenie na základe rozhodnutia zodpovedného povoľujúceho úradníka.

Členmi komisie pre vyhodnotenie môžu byť externí odborníci, ak je takáto možnosť stanovená v základnom akte.

4. Členmi komisie pre vyhodnotenie, ktorá vyhodnocuje žiadosti v prípade súťaže o ceny, môžu byť osoby uvedené v odseku 3 prvom pododseku alebo externí odborníci.
5. Členovia komisie pre vyhodnotenie a externí odborníci dodržiavajú povinnosti v článku 61.

Článok 154

Ozrejenie a oprava dokumentov súvisiacich so žiadosťou

Zodpovedný povoľujúci úradník môže opraviť zjavné administratívne chyby v dokumentoch súvisiacich so žiadosťou po tom, ako účastník potvrdí zamýšľané opravy.

Ak účastník nepredloží dôkazy alebo neposkytne stanovisko, komisia pre vyhodnotenie alebo v prípade potreby zodpovedný povoľujúci úradník s výnimkou riadne odôvodnených prípadov vyzve účastníka, aby poskytol chýbajúce informácie alebo ozrejnil doklady.

Dokumenty súvisiace so žiadosťou sa nesmú takýmito informáciami, ozrejeniami alebo potvrdeniami podstatne zmeniť.

Článok 155

Záruky

1. S výnimkou zákaziek a grantov, ktorých hodnota nepresahuje 60 000 EUR, môže zodpovedný povoľujúci úradník, ak je to primerané a na základe uskutočnenej analýzy rizík povoľujúceho úradníka, požadovať zloženie záruky zo strany:

- a) dodávateľov alebo prijímateľov s cieľom obmedziť finančné riziká spojené s platbou v rámci predbežného financovania (ďalej len „záruka na predbežné financovanie“);
- b) dodávateľov s cieľom zaistiť dodržanie podstatných zmluvných záväzkov v prípade stavebných prác, tovaru alebo komplexných služieb (ďalej len „záruka na plnenie“);
- c) dodávateľov na zabezpečenie realizácie zákazky počas obdobia záväznosti zmluvy (ďalej len „zádržná záruka“).

JRC je oslobodené od povinnosti skladať záruky.

Ako alternatívu k požadovaniu záruky na predbežné financovanie môže v prípade grantov zodpovedný povolujujúci úradník rozhodnúť o rozdelení platby na viacero čiastkových platieb.

- 2. Zodpovedný povolujujúci úradník rozhodne, či sa má záruka zložiť v eurách alebo v príslušnej mene zákazky alebo dohody o grante.
- 3. Záruku poskytuje banka alebo schválená finančná inštitúcia, ktoré zodpovedný povolujujúci úradník akceptuje.

Na žiadosť dodávateľa alebo prijímateľa a za predpokladu, že to zodpovedný povolujujúci úradník akceptuje:

- a) môžu byť záruky uvedené v odseku 1 prvom pododseku písm. a), b) a c) nahradené spoločným a nerozdielnym ručením dodávateľa alebo prijímateľa a tretej strany;
- b) môže byť záruka uvedená v odseku 1 prvom pododseku písm. a) nahradená neodvolateľným a bezpodmienečným spoločným ručením prijímateľov, ktorí sú stranami tej istej dohody o grante.

4. Účelom záruky je, aby banka alebo finančná inštitúcia alebo tretia strana poskytli na záväzky dodávateľa alebo prijímateľa neodvolateľnú zábezpeku alebo záruku vyplácanú na prvé požiadanie.
5. Ak v priebehu vykonávania zákazky alebo dohody o grante zodpovedný povolujujúci úradník zistí, že ručiteľ nie je alebo už viac nie je oprávnený vydávať záruky v súlade s príslušným vnútroštátnym právom, musí požadovať, aby dodávateľ alebo prijímateľ nahradili záruku, ktorú poskytol takýto ručiteľ.

Článok 156

Záruka na predbežné financovanie

1. Záruka na predbežné financovanie sa vzťahuje na sumu, ktorá nepresahuje sumu predbežného financovania a je platná na obdobie, ktoré je dostatočne dlhé na to, aby záruku bolo možné aktivovať.
2. Záruka na predbežné financovanie sa uvoľní vtedy, keď sa predbežné financovanie odpočíta od priebežných platieb alebo platieb zostatku v prospech dodávateľa alebo prijímateľa v súlade so zmluvnými podmienkami alebo podmienkami dohody o grante.

HLAVA VI

NEPRIAME RIADENIE

Článok 157

Nepriame riadenie

1. Výber osôb a subjektov, ktoré majú byť poverené implementovaním finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), musí byť transparentný, odôvodnený povahou akcie a nesmie viesť ku konfliktu záujmov. V prípade subjektov uvedených v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) bodoch ii), v), vi) a vii) musí výber riadne zohľadňovať aj ich finančnú a operačnú kapacitu.

Ak sú osoba alebo subjekt určené základným aktom, finančný výkaz podľa článku 35 zahŕňa odôvodnenie výberu tejto konkrétnej osoby alebo konkrétneho subjektu.

V prípadoch implementácie prostredníctvom siete, ktoré si vyžadujú určenie aspoň jedného orgánu alebo subjektu príslušným členským štátom alebo krajinou, je daný orgán alebo subjekt určený príslušným členským štátom alebo krajinou v súlade s ustanoveniami základného aktu. Vo všetkých ostatných prípadoch určuje Komisia takéto orgány alebo subjekty po dohode s príslušnými členskými štátmi alebo krajinami.

Ak sa výber uskutoční na základe výzvy na vyjadrenie záujmu, uskutoční sa v súlade so zásadami rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie a bez toho, aby boli dotknuté požiadavky stanovené v tomto odseku.

2. Osoby a subjekty poverené implementovaním finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), dodržiavajú zásady správneho finančného riadenia, transparentnosti, nediskriminácie a viditeľnosti akcií Únie. Ak Komisia uzavrie dohody o finančnom rámcovom partnerstve v súlade s článkom 131, tieto zásady sa podrobnejšie opíšu v takýchto dohodách.
3. Pred podpísaním dohôd o príspevku, dohôd o financovaní alebo dohôd o záruke Komisia zabezpečí stupeň ochrany finančných záujmov Únie rovnocenný so stupňom ochrany, ktorý sa poskytuje, keď Komisia plní rozpočet v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. a). Komisia takýto stupeň ochrany zabezpečí prostredníctvom posúdenia systémov, pravidiel a postupov osôb alebo subjektov implementujúcich finančné prostriedky Únie, ak má v úmysle využívať takéto systémy, pravidlá a postupy pri vykonávaní akcie, alebo prostredníctvom uplatňovania primeraných opatrení v oblasti dohľadu v súlade s odsekom 5 tohto článku.
4. Komisia v súlade so zásadou proporcionality posúdi, či osoby a subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c):
 - a) zriadili účinný a efektívny systém vnútornej kontroly založený na medzinárodných najlepších postupoch, vrátane primeraného riadenia rizík, ktorý umožňuje najmä predchádzať nezrovnalostiam a podvodom, odhaľovať a naprávať ich, a zabezpečili jeho fungovanie; zavedený systém vnútornej kontroly môže vo vhodných prípadoch využívať digitálne kontroly;
 - b) používajú systém účtovníctva, ktorý včas poskytuje presné, úplné a spoľahlivé informácie;

- c) podliehajú nezávislému externému auditu vykonávanému v súlade s medzinárodne uznávanými audítorskými štandardmi audítorským útvarom, ktorý je funkčne nezávislý od dotknutej osoby alebo dotknutého subjektu;
- d) uplatňujú príslušné pravidlá a postupy na poskytovanie financovania tretím stranám vrátane transparentných, nediskriminačných, efektívnych a účinných postupov preskúmania, pravidiel vymáhania neoprávnene vyplatených finančných prostriedkov a pravidiel pre vylúčenie z prístupu k financovaniu;
- e) zverejňujú primerané informácie o svojich príjemcoch finančných prostriedkov, ktoré sú rovnocenné informáciám podľa článku 38;
- f) zabezpečujú rovnakú ochranu osobných údajov, ako je ochrana uvedená v článku 5.

Po dohode s dotknutými osobami alebo dotknutými subjektmi môže Komisia okrem toho posúdiť ďalšie pravidlá a postupy, ako sú účtovné postupy osôb alebo subjektov týkajúce sa administratívnych nákladov. Na základe výsledkov uvedeného posúdenia sa Komisia môže rozhodnúť, že bude uvedené pravidlá a postupy využívať.

Osoby alebo subjekty, ktoré boli posúdené v súlade s prvým a druhým pododsekom, bez zbytočného odkladu informujú Komisiu o vykonaní akýchkoľvek podstatných zmien svojich systémov, pravidiel alebo postupov, ktoré môžu mať vplyv na spoľahlivosť posúdenia Komisie.

5. Ak dotknuté osoby alebo subjekty spĺňajú požiadavky uvedené v odseku 4 len čiastočne, Komisia prijme primerané opatrenia v oblasti dohľadu na zabezpečenie ochrany finančných záujmov Únie. Uvedené opatrenia sa spresnia v príslušných dohodách. Informácie o všetkých takýchto opatreniach sa sprístupnia Európskemu parlamentu a Rade na ich žiadosť.

6. Pokiaľ ide o akcie, na ktorých sa podieľa viacero darcov a v prípade ktorých sa príspevok Únie používa na refundáciu výdavkov, postup stanovený v **článku 158** ods. 4 spočíva v overení toho, či osoba alebo subjekt použili sumu zodpovedajúcu sume, ktorú Komisia vyplatila na dotknutú akciu, v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnej dohode o grante, dohode o príspevku a dohode o financovaní.
7. Komisia nevyžaduje *ex ante* posúdenie, ako sa uvádza v odsekoch 3 a 4 tohto článku:
- a) v prípade orgánov Únie uvedených v článkoch 70 a 71 a v prípade subjektov alebo osôb uvedených v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) bode viii), ktoré prijali rozpočtové pravidlá s predchádzajúcim súhlasom Komisie;
 - b) v prípade postupov, ktoré Komisia osobitne požaduje, a to vrátane jej vlastných postupov a postupov uvedených v základných aktoch, alebo v prípade, že sú pravidlá a postupy zosúladené s pravidlami a postupmi požadovanými Komisiou.

Komisia môže rozhodnúť, že nebude vyžadovať *ex ante* posúdenie, ako sa uvádza v odsekoch 3 a 4:

- a) v prípade tretích krajín alebo subjektov, ktoré tieto krajiny určia, pokiaľ si Komisia ponechá takú mieru zodpovednosti za finančné riadenie, ktorá zaručuje dostatočnú ochranu finančných záujmov Únie;
- b) v prípade organizácií členských štátov poverených implementáciou finančných prostriedkov Únie v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. b), v prípade ktorých Komisia potvrdila funkčnosť systému riadenia a kontroly programu.

8. Ak sa systémy, pravidlá alebo postupy osôb alebo subjektov uvedených v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) posúdia ako vhodné, možno príspevky Únie smerované k týmto osobám alebo subjektom implementovať v súlade s touto hlavou. Ak sa takéto osoby alebo subjekty zúčastňujú na výzve na predkladanie návrhov, dodržiavajú pravidlá výzvy na predkladanie návrhov uvedené v hlave VIII. V takom prípade môže povolujúci úradník rozhodnúť o podpísaní dohody o príspevku alebo dohody o financovaní namiesto dohody o grante.

Článok 158

Implementácia finančných prostriedkov Únie a rozpočtových záruk

1. Osoby a subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie alebo rozpočtové záruky predložia Komisii:
- a) správu o implementácii finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk obsahujúcu aj informácie o splnení podmienok alebo dosiahnutí výsledkov uvedených v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. a);
 - b) ak sa z príspevku uhrádzajú výdavky, svoje účtovné záznamy vzniknutých výdavkov;
 - c) vyhlásenie riadiaceho subjektu týkajúce sa informácií uvedených v písmene a) a prípadne v písmene b), ktorým sa potvrdzuje, že:
 - i) informácie sú náležite prezentované, úplné a presné;
 - ii) finančné prostriedky Únie sa použili na zamýšľaný účel, ako sa vymedzuje v dohodách o príspevku, dohodách o financovaní alebo dohodách o záruke, alebo prípadne v príslušných pravidlách platných v jednotlivých odvetviach;
 - iii) zavedené systémy kontroly poskytujú potrebné garancie, pokiaľ ide o zákonnosť a správnosť príslušných transakcií;

- d) zhrnutie konečných audítorských správ a výsledkov kontrol, ktoré sa vykonali, vrátane analýzy povahy a rozsahu zistených chýb a nedostatkov v systémoch, ako aj prijatých alebo plánovaných nápravných opatrení.

Ak dochádza k využitiu auditov uvedenému v článku 127, zhrnutie uvedené v prvom pododseku písm. d) tohto odseku obsahuje celú relevantnú audítorskú dokumentáciu, ktorá by sa mala využiť.

V prípade akcií, ktoré sa skončia do konca dotknutého rozpočtového roka, možno namiesto vyhlásenia riadiaceho subjektu uvedeného v prvom pododseku písm. c) predložiť záverečnú správu, a to za predpokladu, že sa táto správa predloží do 15. februára nasledujúceho rozpočtového roka.

K dokumentom uvedeným v prvom pododseku sa pripojí stanovisko nezávislého audítorského orgánu vypracované v súlade s medzinárodne uznávanými audítorskými štandardmi.

V uvedenom stanovisku sa určí, či zavedené systémy kontroly fungujú riadne a či sú nákladovo efektívne, a či sú príslušné operácie zákonné a riadne. V stanovisku sa takisto uvedie, či zistenia auditu spochybňujú tvrdenia uvedené vo vyhlásení riadiaceho subjektu uvedenom v prvom pododseku písm. c). Ak takéto stanovisko neexistuje, povolujúci úradník sa môže usilovať o zabezpečenie zodpovedajúceho stupňa uistenia inými nezávislými prostriedkami.

Dokumenty uvedené v prvom pododseku sa Komisii predložia najneskôr 15. februára nasledujúceho rozpočtového roka. Stanovisko uvedené v treťom pododseku sa Komisii predloží najneskôr 15. marca uvedeného roka.

Povinnosťami stanovenými v tomto odseku nie sú dotknuté dohody uzatvorené s EIB, EIF, organizáciami členských štátov, medzinárodnými organizáciami a tretími krajinami. Pokiaľ ide o vyhlásenie riadiaceho subjektu, takéto dohody obsahujú aspoň povinnosť uvedených subjektov každoročne predložiť Komisii vyhlásenie, že počas dotknutého rozpočtového roka sa finančné prostriedky Únie použili a zaúčtovali v súlade s článkom 157 ods. 3 a 4 a povinnosťami stanovenými v takýchto dohodách. Toto vyhlásenie sa môže zahrnúť do konečnej správy, ak je obdobie vykonávania akcie obmedzené na 18 mesiacov.

2. Pri implementovaní finančných prostriedkov Únie osoba alebo subjekt uvedené v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c):
 - a) nesmú podporovať akcie, ktoré prispievajú k praniu špinavých peňazí, financovaniu terorizmu, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, daňovým podvodom alebo daňovým únikom podľa príslušného práva Únie a medzinárodných noriem a noriem Únie;
 - b) pri implementácii finančných nástrojov a rozpočtových záruk v súlade s hlavou X nesmú vstupovať do nových alebo obnovených operácií so subjektmi, ktoré sú zriadené alebo usadené v jurisdikciách uvedených na zozname v rámci príslušnej politiky Únie týkajúcej sa nespolupracujúcich jurisdikcií, alebo ktoré sú označené ako vysoko rizikové tretie krajiny podľa článku 9 ods. 2 smernice (EÚ) 2015/849.

Subjekty sa môžu odchýliť od prvého pododseku písm. b) iba vtedy, ak sa akcia fyzicky vykonáva v jednej z uvedených jurisdikcií a nevyplývajú z nej žiadne indície, že príslušná operácia patrí do niektorej z kategórií uvedených v prvom pododseku písm. a).

Subjekty implementujúce finančné nástroje a rozpočtové záruky v súlade s hlavou X zabezpečia, že:

- a) tretie strany, ktorým priamo poskytujú podporu z rozpočtu, spĺňajú podmienky prvého pododseku písm. a) a b) tohto odseku;
- b) v prípade iných tretích strán platia pravidlá, postupy a nápravné opatrenia posúdené ako vhodné v súlade s článkom 157 ods. 4, a najmä jeho *prvým* pododsekom *písm. a)* s cieľom zabezpečiť, aby tieto tretie strany dodržiavali pri využívaní podpory z rozpočtu normy Únie alebo rovnocenné medzinárodné normy týkajúce sa prania špinavých peňazí, financovania terorizmu, vyhýbania sa daňovým povinnostiam, daňových podvodov alebo daňových únikov.

Subjekty implementujúce finančné nástroje a rozpočtové záruky v súlade s hlavou X požiadajú pri uzatváraní dohôd s finančnými sprostredkovateľmi od týchto sprostredkovateľov, aby podali správu o dodržiavaní požiadaviek stanovených v tomto odseku.

3. Pri implementovaní finančných nástrojov a rozpočtových záruk v súlade s hlavou X uplatňujú osoby a subjekty zásady a normy stanovené v práve Únie o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, najmä v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/847 a smernici Európskeho parlamentu a Rady¹ (EÚ) 2015/849. Financovanie podľa tohto nariadenia podmienka zverejnením informácií o konečných užívateľoch výhod v súlade so smernicou (EÚ) 2015/849 a zverejnia údaje týkajúce sa podávania správ o jednotlivých krajinách v zmysle článku 89 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ².

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/847 z 20. mája 2015 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1781/2006 (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 1).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338).

4. Komisia overí, či sa finančné prostriedky Únie alebo rozpočtová záruka použili v súlade s podmienkami stanovenými v príslušných dohodách. Ak sa náklady osoby alebo subjektu refundujú na základe niektorej z možností uplatnenia zjednodušeného vykazovania výdavkov v súlade s článkom 125 ods. 1 prvým pododsekom písm. c), d) a e), uplatňuje sa *mutatis mutandis* článok 184 ods. 1 až 5 a články 185 až 188. Ak sa finančné prostriedky Únie alebo rozpočtové záruky použili v rozpore s povinnosťami stanovenými v príslušných dohodách, uplatňuje sa článok 132.
5. Článok 36 ods. 6 **prvý pododsek** sa uplatňuje na osoby alebo subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), pokiaľ ide o priamych príjemcov takýchto prostriedkov a konečných užívateľov výhod týchto priamych príjemcov finančných prostriedkov, ak sa údaje o konečných užívateľoch výhod získavajú v súlade s pravidlami a postupmi týchto osôb a subjektov.
6. Požiadavky článku 38 ods. 6 sa uplatňujú na osoby alebo subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), ak je finančná podpora, ktorú tieto osoby alebo subjekty priamo poskytujú tretím stranám, vyššia ako 500 000 EUR.

■

7. V dohodách o príspevku, dohodách o financovaní a dohodách o záruke sa jasne vymedzuje zodpovednosť a povinnosti osoby alebo subjektu implementujúcich finančné prostriedky Únie vrátane povinností stanovených v článku 129 a podmienok platby príspevku. V takýchto dohodách sa v náležitých prípadoch vymedzí aj vzájomne dohodnutá odmena, ktorá je úmerná podmienkam, v ktorých sa akcie vykonávajú, pričom sa primerane zohľadnia krízové situácie a stav zraniteľnosti, a je prípadne založená na výkonnosti. Súčasťou uvedených dohôd sú takisto pravidlá upravujúce podávanie správ Komisii o plnení úloh, očakávané výsledky vrátane ukazovateľov merania výkonnosti a povinnosť osôb alebo subjektov implementujúcich finančné prostriedky Únie alebo rozpočtové záruky bezodkladne oznámiť Komisii prípady preukázaných podvodov a nezrovnalostí a následné opatrenia, ktoré sa v nadväznosti na ne prijali, ako aj akékoľvek informácie týkajúce sa podozrení z podvodu, korupcie alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania poškodzujúceho finančné záujmy Únie.
8. Všetky dohody o príspevku, dohody o financovaní a dohody o záruke sa na požiadanie sprístupnia Európskemu parlamentu a Rade.
9. Tento článok sa nevzťahuje na príspevky Únie orgánom Únie, ktoré podliehajú samostatnému postupu udelenia absolútoría podľa článkov 70 a 71, s výnimkou prípadných dohôd o príspevku uzatvorených ad hoc.

Článok 159

Nepriame riadenie s medzinárodnými organizáciami

1. Komisia môže v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. c) bodom ii) plniť rozpočet nepriamo s medzinárodnými verejnoprávnymi organizáciami zriadenými medzinárodnými dohodami (ďalej len „medzinárodné organizácie“) a so špecializovanými agentúrami zriadenými takýmito organizáciami. Uvedené dohody sa postupujú Komisii ako súčasť posúdenia, ktoré Komisia vykonáva v súlade s článkom 157 ods. 3.
2. Za medzinárodné organizácie sa považujú tieto organizácie:
 - a) Medzinárodný výbor Červeného kríža;
 - b) Medzinárodná federácia národných spoločností Červeného kríža a Červeného polmesiaca.
3. Komisia môže prijať riadne odôvodnené rozhodnutie, na základe ktorého sa nezisková organizácia považuje za medzinárodnú organizáciu, za predpokladu, že daná organizácia spĺňa tieto podmienky:
 - a) má právnu subjektivitu a samostatné riadiace orgány;
 - b) bola zriadená na vykonávanie osobitných úloh všeobecného medzinárodného záujmu;
 - c) členmi tejto neziskovej organizácie je minimálne šesť členských štátov;
 - d) funguje na základe stálej štruktúry a v súlade so systémami, s pravidlami a postupmi, ktoré môžu byť predmetom posúdenia v súlade s článkom 157 ods. 3.

Takýmto neziskovým organizáciám sa poskytnú primerané finančné záruky, pričom sa náležite zohľadní príspevok Únie, ktorý im bol zverený.

4. Ak medzinárodné organizácie implementujú finančné prostriedky v rámci nepriameho riadenia, uplatňujú sa s nimi uzatvorené dohody o overovaní.

Článok 160

Nepriame riadenie s organizáciami členských štátov

1. Komisia môže v súlade s článkom 62 ods. 1 prvým pododsekom písm. c) bodmi v) a vi) plniť rozpočet nepriamo s organizáciami členských štátov.
2. Ak Komisia plní rozpočet nepriamo s organizáciami členských štátov, spolieha sa na systémy, pravidlá a postupy týchto organizácií, ktoré boli posúdené v súlade s článkom 157 ods. 2, 3 a 4.
3. V dohodách o finančnom rámcovom partnerstve uzavretých s organizáciami členských štátov v súlade s článkom 131 sa ďalej upresní rozsah a možnosti využívania systémov, pravidiel a postupov organizácií členských štátov, pričom tieto dohody môžu obsahovať špecifické ustanovenia o využívaní posúdení a auditov, ako sa uvádza v článkoch 126 a 127.

Článok 161

Nepriame riadenie s tretími krajinami

1. Komisia môže rozpočet plniť nepriamo s tretou krajinou alebo subjektmi určenými touto krajinou, ako sa uvádza v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. c) bode i), uzavretím dohody o financovaní, v ktorej je opísaná intervencia Únie v tretej krajine a v ktorej sa stanovuje spôsob plnenia pre každú časť akcie.

2. Pokiaľ ide o tú časť akcie, ktorá sa plní nepriamo s treťou krajinou alebo subjektmi, ktoré určila, v dohode o financovaní sa okrem prvkov uvedených v článku **158 ods. 7** jasne vymedzia úlohy a zodpovednosť tretej krajiny a Komisie pri implementácii finančných prostriedkov. V dohode o financovaní sa takisto určia pravidlá a postupy, ktoré má tretia krajina uplatniť pri implementácii finančných prostriedkov Únie.

Článok 162

Operácie kombinovaného financovania

1. Operácie kombinovaného financovania riadi Komisia alebo osoby či subjekty implementujúce finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c).
2. Ak sa finančné nástroje a rozpočtové záruky implementujú v rámci mechanizmu alebo platformy kombinovaného financovania, uplatňuje sa hlava X.
3. V prípade finančných nástrojov a rozpočtových záruk implementovaných v rámci mechanizmov alebo platforiem kombinovaného financovania sa podmienky článku 212 ods. 2 prvého pododseku písm. h) považujú za splnené, ak sa *ex ante* hodnotenie vykoná pred zriadením príslušného mechanizmu alebo platformy kombinovaného financovania.
4. Na úrovni mechanizmu alebo platformy kombinovaného financovania sa vypracúvajú výročné správy podľa článku 41 ods. 4 a 5, pričom sa zohľadňujú všetky finančné nástroje a rozpočtové záruky zoskupené v rámci mechanizmu alebo platformy a jasne sa identifikujú jednotlivé druhy finančnej podpory v rámci mechanizmu alebo platformy.

HLAVA VII

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE A KONCESIE

KAPITOLA 1

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 163

Zásady vzťahujúce sa na zákazky a rozsah pôsobnosti

1. Pri všetkých zákazkách financovaných úplne alebo čiastočne z rozpočtu sa dodržiavajú zásady transparentnosti, proporcionality, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie.
2. Všetky zákazky sa zadávajú na základe čo možno najširšej hospodárskej súťaže okrem prípadov, keď sa použije konanie uvedené v článku 167 ods. 1 písm. d).

Predpokladaná hodnota zákazky sa nesmie stanoviť s cieľom obchádzať platné pravidlá a zákazka sa na tento účel nesmie ani rozdeliť.

Verejný obstarávateľ rozdelí zákazku na časti, ak to uzná za vhodné z hľadiska zabezpečenia širokej súťaže.

3. Verejní obstarávatelia nesmú rámcové zmluvy zneužívať ani používať takým spôsobom, ktorého účelom alebo dôsledkom je bránenie hospodárskej súťaži, jej obmedzovanie alebo jej narušanie.
4. JRC môže byť financované z iných rozpočtových prostriedkov, než sú prostriedky určené na výskum a technologický vývoj, pokiaľ ide o jeho účasť na postupoch verejného obstarávania, ktoré sú úplne alebo čiastočne financované z rozpočtu.

5. Pravidlá verejného obstarávania stanovené v tomto nariadení, s výnimkou zásady transparentnosti a zásady rovnakého zaobchádzania, sa nevzťahujú na:
- a) činnosti, ktoré JRC vykonáva v mene tretích strán;
 - b) finančné služby *spojené* s emisiou, predajom, nákupom alebo prevodom cenných papierov alebo iných finančných nástrojov v zmysle smernice 2014/65/EÚ, ktoré Komisia využíva v súvislosti s operáciami vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov, správy aktív a pokladničnými operáciami vrátane služieb poskytovaných centrálnymi bankami, Európskym mechanizmom pre stabilitu, EIB a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami a vnútroštátnymi subjektmi poverenými emisiou a riadením štátnych dlhových nástrojov;
 - c) ■ služby spočívajúce v osvedčovaní a overovaní listín, ktoré musia poskytovať notári, ak tieto služby nie sú otvorené hospodárskej súťaži na základe príslušných vnútroštátnych pravidiel.
6. S výnimkou verejného obstarávania v oblasti vonkajších činností sa pred **akýmkoľvek opatreniami uvedenými v druhom pododseku vykonanými** v reakcii na krízu vydá vyhlásenie o krízovej situácii v súlade s príslušnými vnútornými predpismi.

Zodpovedný povolujujúci úradník môže uplatniť vyhlásenie o krízovej situácii len s cieľom:

- a) začať postup verejného obstarávania;
- b) *pridať verejných obstarávateľov podľa článku 168 ods. 1 štvrtého pododseku, článku 168 ods. 2 šiesteho pododseku alebo článku 175 ods. 5 druhého pododseku;*
- c) *kontaktovať uchádzačov podľa článku 172 ods. 1 druhého pododseku;*
- d) *zmeniť zmluvu podľa článku 175 ods. 5 prvého pododseku; alebo*
- e) *požiadať o doklady pred podpísaním zmluvy podľa bodu 18.1 štvrtého podbodu a bodu 18.4 štvrtého podbodu prílohy I;*

ak je **to** odôvodnené mimoriadne naliehavou situáciou, ktorá vyplýva z takejto krízy.

Článok 164

Príloha o verejnom obstarávaní a delegovanie právomocí

Podrobné pravidlá o verejnom obstarávaní sú stanovené v prílohe I k tomuto nariadeniu. S cieľom zabezpečiť, aby inštitúcie Únie pri zadávaní zákaziek na vlastný účet uplatňovali tie isté normy, ako sú normy, ktoré sa vzťahujú na verejných obstarávateľov podliehajúcich smerniciam 2014/23/EÚ a 2014/24/EÚ, je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 275 tohto nariadenia na účely zmeny prílohy I k tomuto nariadeniu, aby zosúladila uvedenú prílohu so zmenami uvedených smerníc a zaviedla súvisiace technické úpravy.

Článok 165

Zmiešané zákazky a spoločný slovník obstarávania

1. Zmiešaná zákazka, ktorá zahŕňa dva alebo viacero druhov verejného obstarávania (stavebné práce, dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb) alebo koncesie (stavebné práce alebo služby), alebo verejné obstarávanie aj koncesie, sa zadáva v súlade s ustanoveniami uplatniteľnými na ten druh verejného obstarávania, ktorý charakterizuje hlavný predmet danej zákazky.
2. V prípade zmiešaných zákaziek, ktorých predmetom je dodanie tovaru a poskytnutie služieb, sa hlavný predmet zákazky určí na základe porovnania hodnôt príslušných dodaní a služieb.

Zákazka, ktorá zahŕňa jeden druh verejného obstarávania (stavebné práce, dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb) a koncesií (stavebné práce alebo služby) sa zadáva v súlade s ustanoveniami uplatniteľnými na dotknutú verejnú zákazku.

3. Táto hlava sa neuplatňuje na zmluvy o technickej pomoci uzavreté s EIB alebo EIF.

4. Pri akomkoľvek odkaze na nomenklatúry v kontexte verejného obstarávania sa vychádza zo spoločného slovníka obstarávania (CPV) stanoveného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002¹.

Článok 166

Opatrenia na účely uverejňovania

1. V prípade postupov, ktorých hodnota sa rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 alebo článku 181 alebo tieto limity presahuje, verejný obstarávateľ v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejní:
 - a) oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania s výnimkou postupu podľa článku 167 ods. 1 písm. d);
 - b) oznámenie o výsledku verejného obstarávania.
2. Postupy, ktorých hodnota je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1 alebo článku 181, sa uverejnia vhodným spôsobom.
3. Určité informácie o zadávaní zákaziek sa nemusia uverejňovať, ak by ich uverejnenie bránilo presadzovaniu práva alebo by bolo inak v rozpore s verejným záujmom, škodilo oprávneným obchodným záujmom hospodárskych subjektov alebo mohlo brániť spravodlivej hospodárskej súťaži medzi nimi.

Článok 167

Postupy verejného obstarávania

1. Postupy verejného obstarávania na uzavretie koncesných zmlúv alebo zadanie verejných zákaziek vrátane rámcových zmlúv majú jednu z týchto foriem:

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 z 5. novembra 2002 o spoločnom slovníku obstarávania (CPV) (Ú. v. ES L 340, 16.12.2002, s. 1).

- a) verejná súťaž;
 - b) užšia súťaž, a to aj prostredníctvom dynamického nákupného systému;
 - c) súťaž návrhov;
 - d) rokovacie konanie, a to aj bez predchádzajúceho zverejnenia;
 - e) súťažný dialóg;
 - f) súťažné konanie s rokovaním;
 - g) inovatívne partnerstvo;
 - h) postupy na základe výzvy na vyjadrenie záujmu.
2. Do verejnej súťaže môže predložiť ponuku každý hospodársky subjekt, ktorý má záujem.
3. Pri užších súťažiach, súťažných dialógoch, súťažných konaniach s rokovaním a inovatívnych partnerstvách môže každý hospodársky subjekt predložiť žiadosť o účasť tak, že poskytne informácie, ktoré požaduje verejný obstarávateľ. Verejný obstarávateľ vyzve všetkých záujemcov, ktorí spĺňajú podmienky účasti a ktorí nie sú v jednej zo situácií uvedených v článkoch 138 ods. 1 a 143 ods. 1, aby predložili ponuku.

Bez ohľadu na prvý pododsek môže verejný obstarávateľ obmedziť počet záujemcov, ktorí sa vyzvú na predloženie ponuky v rámci postupu verejného obstarávania, na základe objektívnych a nediskriminačných podmienok účasti, ktoré sa uvedú v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo vo výzve na vyjadrenie záujmu. Počet vyzvaných záujemcov musí byť dostatočný na zabezpečenie skutočnej hospodárskej súťaže.

4. Vo všetkých konaniach s rokovaním rokuje verejný obstarávateľ s uchádzačmi o pôvodných a všetkých následných ponukách alebo ich častiach, okrem konečných ponúk, s cieľom zlepšiť ich obsah. Predmetom rokovania nesmú byť minimálne požiadavky a kritériá uvedené v súťažných podkladoch.

Verejný obstarávateľ môže zadať zákazku na základe pôvodnej ponuky bez rokovania, ak v súťažných podkladoch uviedol, že si vyhradzuje takúto možnosť.

5. Verejný obstarávateľ môže použiť:
- a) verejnú alebo užšiu súťaž na akýkoľvek nákup;
 - b) postupy na základe výzvy na vyjadrenie záujmu v prípade zákaziek, ktorých hodnota je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1, na to, aby predbežne vybral záujemcov, ktorí budú v rámci budúcej užšej súťaže vyzvaní na predkladanie ponúk, alebo aby zostavil zoznam predajcov, ktorí budú vyzvaní na predloženie žiadosti o účasť alebo ponuky;
 - c) súťaž návrhov na to, aby získal plán alebo návrh vybraný porotou po zaradení do súťaže;
 - d) inovatívne partnerstvo na vývoj inovačného výrobku, služby alebo inovačných prác a na následný nákup výsledného tovaru, služieb alebo prác;
 - e) súťažné konanie s rokovaním alebo súťažný dialóg na koncesné zmluvy, na zákazky na poskytnutie služby uvedené v prílohe XIV k smernici 2014/24/EÚ, v prípadoch, ak sa v reakcii na verejnú alebo užšiu súťaž po ukončení pôvodného konania predložili len neregulárne alebo neprijateľné ponuky, a v prípadoch, ak je to opodstatnené na základe osobitných okolností súvisiacich okrem iného s povahou alebo zložitosťou predmetu zákazky alebo s konkrétnym druhom zákazky, ako sa ďalej podrobne uvádza v prílohe I k tomuto nariadeniu;

- f) rokovacie konanie v prípade zákaziek, ktorých hodnota je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1, alebo v prípade rokovacieho konania bez predchádzajúceho zverejnenia na určité druhy nákupov, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice 2014/24/EÚ, alebo za presne vymedzených výnimočných okolností, ako sa stanovuje v prílohe I k tomuto nariadeniu.
6. Dynamický nákupný systém je počas celej svojej platnosti otvorený pre každý hospodársky subjekt, ktorý spĺňa podmienky účasti.

Verejný obstarávateľ sa pri verejnom obstarávaní prostredníctvom dynamického nákupného systému riadi pravidlami užšej súťaže.

Článok 168

Medziinštitucionálne verejné obstarávanie, spoločné verejné obstarávanie, a verejné obstarávanie v mene členských štátov

1. Ak majú o zákazku alebo rámcovú zmluvu záujem dve alebo viaceré inštitúcie Únie, výkonné agentúry alebo orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71 a ak je možné dosiahnuť zvýšenie efektívnosti, dotknutí verejní obstarávatelia môžu uskutočniť postup a riadiť následnú zákazku alebo rámcovú zmluvu na medziinštitucionálnom základe pod vedením jedného z uvedených verejných obstarávateľov.

Na medziinštitucionálnych postupoch sa zúčastňujú aj subjekty a osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o EÚ, ako aj úrad generálneho tajomníka Rady guvernérov európskych škôl.

Podmienky rámcovej zmluvy sa uplatňujú len medzi tými verejnými obstarávateľmi, ktorí boli na uvedený účel uvedení v súťažných podkladoch, a tými hospodárskymi subjektmi, ktoré sú zmluvnými stranami danej rámcovej zmluvy.

Odchyľne od tretieho pododseku tohto odseku môže verejný obstarávateľ v mimoriadne naliehavej situácii vyplývajúcej z krízy zahrnúť do postupu verejného obstarávania po jeho začatí a pred podpísaním zmluvy nových verejných obstarávateľov, a to s výhradou podmienok stanovených v článku 163 ods. 6 a za predpokladu, že sa touto úpravou nemení predmet danej zmluvy alebo rámcovej zmluvy.

2. Ak je na vykonávanie jednotnej akcie medzi inštitúciou Únie, orgánom Únie uvedeným v článkoch 70 a 71 alebo výkonnou agentúrou uvedenou v článku 69 a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi z členských štátov potrebná zákazka alebo rámcová zmluva, táto inštitúcia Únie a verejní obstarávatelia môžu uskutočniť postup verejného obstarávania spoločne. Ak je potrebné uskutočniť spoločné verejné obstarávanie medzi inštitúciou Únie, orgánom Únie uvedeným v článkoch 70 a 71 alebo výkonnou agentúrou uvedenou v článku 69 a jedným alebo viacerými verejnými obstarávateľmi z členských štátov, členské štáty môžu v plnej miere nadobudnúť, prenajať si alebo formou lízingu získať kapacity, ktoré boli spoločne obstarané.

Spoločné verejné obstarávanie možno uskutočniť so štátmi EZVO a kandidátskymi krajinami Únie, ak sa táto možnosť osobitne stanovila v dvojstrannej alebo viacstrannej zmluve, alebo s inými tretími krajinami, ak je takáto možnosť osobitne stanovená v príslušnom základnom akte.

Procesné ustanovenia uplatniteľné na inštitúcie Únie sa uplatňujú na spoločný postup verejného obstarávania.

Ak je podiel, ktorý pripadá na verejného obstarávateľa členského štátu alebo ktorý je ním riadený, na celkovej predpokladanej hodnote zákazky minimálne 50 % alebo ide o iný riadne odôvodnený prípad, inštitúcia sa Únie môže rozhodnúť, že sa na spoločné verejné obstarávanie použijú procesné pravidlá vzťahujúce sa na verejného obstarávateľa z členského štátu, a to pod podmienkou, že uvedené pravidlá možno považovať za rovnocenné s tými, ktoré sa vzťahujú na inštitúciu Únie.

Inštitúcia Únie a verejný obstarávateľ z členského štátu, štátu EZVO alebo kandidátskej krajiny Únie, ktorých sa týka spoločné verejné obstarávanie, sa dohodnú najmä na podrobných praktických postupoch vyhodnotenia žiadostí o účasť alebo ponúk, zadania zákazky, určenia rozhodného práva pre danú zákazku, ako aj výberu súdu príslušného na riešenie sporov.

V mimoriadne naliehavej situácii vyplývajúcej z krízy možno do postupu verejného obstarávania zahrnúť po jeho začatí a pred podpísaním zmluvy nových verejných obstarávateľov, a to za podmienok stanovených v článku 163 ods. 6 **a za predpokladu, že sa touto úpravou nemení predmet danej zmluvy alebo rámcovej zmluvy.** ■

3. ***Dva alebo viaceré členské štáty môžu vo vhodných prípadoch poveriť*** inštitúciu Únie, orgán Únie, ako sa uvádza v článkoch 70 a 71 alebo výkonnú agentúru, ako sa uvádza v článku 69 (***„poverený verejný obstarávateľ“***), ***aby konali ako centrálna obstarávacia organizácia v mene týchto členských štátov, a to za týchto podmienok:***

- a) ***poverený verejný obstarávateľ posúdi užitočnosť, nevyhnutnosť a primeranosť žiadosti týchto členských štátov;***
- b) ***ak poverený verejný obstarávateľ nemá v úmysle vyhovieť žiadosti, informuje o tom dotknuté členské štáty a uvedie dôvody svojho zamietnutia;***
- c) ***poverený verejný obstarávateľ vykonáva postup obstarávania podľa svojich vlastných pravidiel;***
- d) ***ak sa poverený verejný obstarávateľ rozhodne začať postup obstarávania v mene členských štátov, informuje všetky členské štáty o svojom zámere uskutočniť obstarávanie a vyzve zainteresované členské štáty, aby sa na ňom zúčastnili;***

- e) *ak poverený verejný obstarávateľ súhlasí s vykonaním obstarávania v mene členských štátov, vypracuje návrh dohody o poverení, ktorú zúčastnené členské štáty podpíšu. Takáto dohoda obsahuje najmä praktické opatrenia na zapojenie zúčastnených členských štátov, podmienky a časové rámce pre prípadnú účasť a neúčasť a vo vhodných prípadoch pravidlá pridelovania množstiev medzi zúčastnené členské štáty.*

Inštitúcia Únie, orgán Únie, ako sa uvádza v článkoch 70 a 71 alebo výkonná agentúra uvedená v článku 69 môžu konať ako veľkoobchodník a nakupovať, skladovať a ďalej predávať alebo darovať tovar a služby, vrátane prenájmu, členským štátom alebo partnerským organizáciám vybraným inštitúciou Únie, orgánom Únie uvedeným v článkoch 70 a 71 alebo výkonnou agentúrou uvedenou v článku 69. V takomto prípade inštitúcia Únie, orgán Únie uvedený v článkoch 70 a 71 alebo výkonná agentúra uvedená v článku 69 uskutočňujú postup verejného obstarávania podľa svojich vlastných pravidiel verejného obstarávania.

Článok 169

Príprava postupu verejného obstarávania

1. Pred začatím postupu verejného obstarávania môže verejný obstarávateľ uskutočniť prípravnú trhovú konzultáciu s cieľom pripraviť postup.
2. Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch určí predmet verejného obstarávania tak, že poskytne opis svojich potrieb a charakteristické znaky stavebných prác, tovaru alebo služieb, ktoré sa majú nakúpiť, a stanoví príslušné kritériá vylúčenia a podmienky účasti a kritériá na vyhodnotenie ponúk. Verejný obstarávateľ zároveň uvedie, ktorými prvkami sa vymedzujú minimálne požiadavky, ktoré musia spĺňať všetky ponuky. Minimálne požiadavky zahŕňajú dodržiavanie povinností podľa platného environmentálneho, sociálneho a pracovného práva, ktoré sú stanovené v práve Únie, vo vnútroštátnom práve, kolektívnych zmluvách alebo platných medzinárodných sociálnych a environmentálnych dohovoroch, ktorých zoznam sa uvádza v prílohe X k smernici 2014/24/EÚ.

Článok 170

Zadávanie zákaziek

1. Zákazky sa zadávajú na základe kritérií na vyhodnotenie ponúk za predpokladu, že verejný obstarávateľ overil, že:
 - a) ponuka spĺňa minimálne požiadavky stanovené v súťažných podkladoch;
 - b) záujemca alebo uchádzač nie je vylúčený podľa článku 138 alebo vyradený podľa článku 143;
 - c) záujemca alebo uchádzač majú prístup k verejnému obstarávaniu a spĺňajú podmienky účasti stanovené v súťažných podkladoch vrátane neexistencie protichodných profesionálnych záujmov.
2. Pri hodnotení spôsobilosti záujemcu alebo uchádzača uplatní verejný obstarávateľ podmienky účasti. Podmienky účasti sa vzťahujú len na právnu a regulačnú spôsobilosť vykonávať profesijnú činnosť, ekonomickú a finančnú kapacitu a technickú a odbornú spôsobilosť. Požiadavky týkajúce sa finančnej kapacity sa v prípade JRC považujú za splnené.
3. Na vyhodnotenie ponuky uplatní verejný obstarávateľ kritériá na vyhodnotenie ponúk.
4. Verejný obstarávateľ zadáva zákazky na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, pričom vychádza z jednej z troch metód zadávania: na základe najnižšej ceny, najnižších nákladov alebo najlepšieho pomeru ceny a kvality.

Pri metóde najnižších nákladov použije verejný obstarávateľ prístup nákladovej efektívnosti vrátane nákladov na životný cyklus.

Pri metóde najlepšieho pomeru ceny a kvality zohľadní verejný obstarávateľ cenu alebo náklady a iné kvalitatívne kritériá súvisiace s predmetom danej zákazky.

Článok 171

Predkladanie ponúk, elektronická komunikácia a vyhodnotenie

1. Verejný obstarávateľ stanoví lehoty na prijatie ponúk a žiadostí o účasť v súlade s bodom 24 prílohy I, pričom zohľadní komplexnosť nákupu a ponechá hospodárskym subjektom dostatočný čas na prípravu ich ponúk.
2. Ak sa to považuje za vhodné a primerané, verejný obstarávateľ môže od uchádzačov vyžadovať, aby zložili záruku s cieľom zabezpečiť, aby sa predložené ponuky nestiahli pred podpísaním zmluvy. Požadovaná záruka predstavuje 1 až 2 % celkovej predpokladanej hodnoty zákazky.

Verejný obstarávateľ uvoľní záruky v prípade:

- a) uchádzačov alebo ponúk vyradených v zmysle bodu 30.2 písm. b) alebo c) prílohy I po informovaní o výsledku postupu;
- b) uchádzačov zoradených v zmysle bodu 30.2 písm. e) prílohy I po podpise zmluvy.

3. Verejný obstarávateľ otvorí všetky žiadosti o účasť a ponuky. Vyradí však:
 - a) žiadosti o účasť a ponuky, pri ktorých sa nedodržala lehota na doručenie, bez ich otvorenia;
 - b) ponuky, ktoré sa doručili už otvorené, bez preskúmania ich obsahu.
4. Verejný obstarávateľ vyhodnotí všetky žiadosti o účasť alebo ponuky, ktoré nevyradil v štádiu otvárania, ako sa uvádza v odseku 3, na základe kritérií stanovených v súťažných podkladoch s cieľom zadať zákazku alebo uskutočniť elektronickú aukciu.
5. Povoľujúci úradník môže upustiť od vymenovania komisie pre vyhodnotenie, ako sa stanovuje v článku 153 ods. 2, v týchto prípadoch:
 - a) hodnota zákazky je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1;
 - b) na základe analýzy rizika v prípadoch uvedených v bode 11.1 druhom podbode písm. c) a e), písm. f) bodoch i) a iii), a písm. h) a m) prílohy I;
 - c) na základe analýzy rizika pri opätovnom otvorení súťaže v rámci rámcovej zmluvy;

- d) pri postupoch v oblasti vonkajších činností s hodnotou, ktorá je maximálne 20 000 EUR;
 - e) na základe analýzy rizika pre konkrétne verejné obstarávanie v rámci dynamického nákupného systému.
6. Žiadosti o účasť a ponuky, ktoré nespĺňajú všetky minimálne požiadavky stanovené v súťažných podkladoch, sa vyradia.

Článok 172

Kontakty v priebehu postupov verejného obstarávania

1. Pred uplynutím lehoty na predloženie žiadostí o účasť alebo ponúk môže verejný obstarávateľ oznámiť doplňujúce informácie o súťažných podkladoch, ak zistí chybu alebo opomenutie v texte alebo na žiadosť záujemcov alebo uchádzačov. Poskytnuté informácie sa sprístupnia všetkým záujemcom alebo uchádzačom.

Odchylné od prvého pododseku môže verejný obstarávateľ v mimoriadne naliehavej situácii vyplývajúcej z krízy písomne kontaktovať všetkých vyzvaných záujemcov pred uplynutím lehoty na predloženie žiadostí o účasť alebo ponúk, a to výlučne s cieľom objasniť ich zámer predložiť žiadosť o účasť alebo ponuku a za podmienok stanovených v článku 163 ods. 6.

2. Po uplynutí lehoty na predloženie žiadostí o účasť alebo ponúk sa v každom prípade nadviazania kontaktu a v riadne odôvodnených prípadoch, v ktorých sa kontakt nenadviazal podľa článku 154, vykoná záznam v spise o verejnom obstarávaní.

Článok 173

Rozhodnutie o zadaní zákazky a informovanie záujemcov alebo uchádzačov

1. Zodpovedný povoľujúci úradník v súlade s podmienkami účasti a kritériami na vyhodnotenie ponúk uvedenými v súťažných podkladoch rozhodne o tom, komu sa zákazka zadá.
2. Verejný obstarávateľ oznámi všetkým záujemcom alebo uchádzačom, ktorých *žiadosť* o účasť alebo ponuku vyradil, dôvody, na základe ktorých toto rozhodnutie prijal. Úspešným a neúspešným uchádzačom sa okrem toho oznámi dĺžka trvania odkladnej *lehoty* uvedená v článku 178 ods. 2 a v článku 181 ods. 1, ak sa takáto odkladná lehota uplatňuje.

V prípade zadávania konkrétnych zákaziek na základe rámcovej zmluvy s opätovným otvorením súťaže verejný obstarávateľ informuje uchádzačov o výsledku vyhodnotenia.

3. Každému uchádzačovi, ktorý nie je vyradený a ktorý podá písomnú žiadosť, verejný obstarávateľ oznámi:
 - a) meno uchádzača alebo uchádzačov v prípade rámcovej zmluvy, ktorému alebo ktorým sa zákazka zadala, a s výnimkou prípadu konkrétnej zákazky zadanej na základe rámcovej zmluvy s opätovným otvorením súťaže aj charakteristické znaky a relatívne výhody úspešnej ponuky a celkovú výšku finančnej ponuky;
 - b) informácie o pokroku v rokovaní a dialógu s uchádzačmi.

Verejný obstarávateľ však môže rozhodnúť, že určité informácie neposkytne, ak by ich zverejnenie bránilo presadzovaniu práva, bolo v rozpore s verejným záujmom alebo škodilo oprávneným obchodným záujmom hospodárskych subjektov, alebo by mohlo narušiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi nimi.

Článok 174

Zrušenie postupu verejného obstarávania

Verejný obstarávateľ môže až do podpísania zmluvy úplne zrušiť postup verejného obstarávania. V prípade zadávania zákaziek, ktoré sú rozdelené na časti, alebo verejného obstarávania s využitím viacerých zdrojov môže byť zrušenie čiastočné. Záujemcovia alebo uchádzači nemajú nárok žiadať akúkoľvek náhradu.

Rozhodnutie musí byť odôvodnené a musí sa čo najskôr oznámiť záujemcom alebo uchádzačom.

Článok 175

Plnenie a úpravy zmluvy

1. Plnenie zmluvy sa nesmie začať pred jej podpísaním.
2. Verejný obstarávateľ môže upraviť zmluvu alebo rámcovú zmluvu bez postupu verejného obstarávania len v prípadoch stanovených v odseku 3 a za predpokladu, že sa touto úpravou nemení predmet zmluvy alebo rámcovej zmluvy v zmysle odseku 4.
3. Zmluvu, rámcovú zmluvu alebo konkrétnu zmluvu podľa rámcovej zmluvy možno upraviť bez nového postupu verejného obstarávania v ktoromkoľvek z týchto prípadov:
 - a) v prípade dodatočných stavebných prác, tovaru alebo služieb, ktoré dodáva alebo poskytuje pôvodný dodávateľ, ktoré sa stali nevyhnutnými, a pritom neboli zahrnuté v pôvodnom verejnom obstarávaní, a to ak sú splnené tieto podmienky:

- i) zmena dodávateľa nie je možná z technických dôvodov spojených s požiadavkami vzájomnej zameniteľnosti alebo interoperability pri existujúcom vybavení, službách alebo zariadeniach;
 - ii) zmena dodávateľa by spôsobila verejnému obstarávateľovi podstatné zdvojenie nákladov;
 - iii) akékoľvek zvýšenie ceny vrátane čistej kumulatívnej hodnoty úprav nasledujúcich po sebe nepresahuje 50 % pôvodnej hodnoty zákazky;
- b) ak sú splnené všetky tieto podmienky:
- i) potreba úpravy bola vyvolaná okolnosťami, ktoré nemohol obozretný verejný obstarávateľ predvídať;
 - ii) žiadne zvýšenie ceny nepresiahne 50 % pôvodnej hodnoty zákazky;
- c) ak je hodnota úpravy nižšia ako nasledujúce finančné limity:
- i) finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1 a v bode 39 prílohy I v oblasti vonkajších činností, ktoré sa uplatňujú v čase úpravy, a
 - ii) 10 % pôvodnej hodnoty zákazky v prípade verejných zákaziek na poskytnutie služieb a verejných zákaziek na dodanie tovaru a koncesných zmlúv na stavebné práce alebo služby a 15 % pôvodnej hodnoty zákazky v prípade verejných zákaziek na uskutočnenie stavebných prác;
- d) ak sú splnené obidve tieto podmienky:
- i) minimálne požiadavky pôvodného postupu verejného obstarávania sa nemenia;
 - ii) každá súvisiaca úprava hodnoty zodpovedá podmienkam stanoveným v tomto pododseku písm. c) okrem prípadu, ak by bola úprava hodnoty dôsledkom prísneho uplatnenia súťažných podkladov alebo zmluvných ustanovení.

V pôvodnej hodnote zákazky sa nezohľadňujú revízie cien.

Čistá kumulatívna hodnota niekoľkých po sebe nasledujúcich úprav podľa prvého pododseku písm. c) nepresahuje žiadny finančný limit, ktorý je v ňom uvedený.

Verejný obstarávateľ uplatňuje opatrenia na účely *ex post* uverejňovania uvedené v článku 166.

4. Úprava sa považuje za úpravu, ktorou sa mení predmet zmluvy alebo rámcovej zmluvy, ak sa v jej dôsledku zmluva alebo rámcová zmluva podstatne líši od pôvodne uzavretej zmluvy alebo rámcovej zmluvy. Úprava sa v každom prípade považuje za úpravu, ktorou sa mení predmet zmluvy alebo rámcovej zmluvy, ak je splnená jedna alebo viacero z týchto podmienok:
- a) úpravou sa zavádzajú alebo rušia dôležité podmienky, ktoré by v prípade, že by boli súčasťou pôvodného postupu verejného obstarávania, umožnili vybrať do postupu verejného obstarávania iných ako pôvodne vybraných uchádzačov alebo prijať inú ako pôvodne prijatú ponuku alebo by prilákali do postupu verejného obstarávania ďalších účastníkov alebo by nevedli k výberu daného **úspešného** uchádzača;
 - b) úpravou sa výrazne mení ekonomická rovnováha zmluvy alebo rámcovej zmluvy v prospech dodávateľa, a to spôsobom, ktorý nebol stanovený v pôvodnej zmluve alebo rámcovej zmluve;
 - c) úpravou sa výrazne rozširuje rozsah pôsobnosti zmluvy alebo rámcovej zmluvy.

5. Odchylné od odseku **3 písm. b) bodu ii)** môže verejný obstarávateľ v mimoriadne naliehavej situácii vyplývajúcej z krízy po dohode s dodávateľom upraviť zákazku alebo rámcovú zmluvu nad finančný limit **50 % až do 100 %** hodnoty pôvodnej zákazky **za predpokladu**, že je to odôvodnené ako nevyhnutné na reakciu na vývoj krízy, a to za podmienok stanovených v článku 163 ods. 6.

Odchylné od odseku **3** sa v mimoriadne naliehavej situácii vyplývajúcej z krízy môžu podmienky rámcovej zmluvy upraviť spoločnou dohodou tak, aby sa vzťahovali na nových verejných obstarávateľov, ktorí boli zahrnutí do postupu verejného obstarávania po úprave rámcovej zmluvy, a to aj v prípade medziinštitucionálnych alebo spoločných obstarávaní, pričom musia byť splnené podmienky stanovené v článku 163 ods. 6.

Článok 176

Záruky na plnenie a zádržné záruky

1. Záruka na plnenie predstavuje maximálne 10 % celkovej hodnoty zákazky.

Po konečnom prevzatí stavebných prác, tovaru alebo komplexných služieb v lehote určenej podľa lehôt stanovených v článku 116 ods. 1, ktorá sa stanoví v zmluve, sa uvoľní v plnej výške. Možno ju uvoľniť čiastočne alebo úplne po predbežnom prevzatí stavebných prác, tovaru alebo komplexných služieb.

2. Zádržná záruka vo výške maximálne 10 % celkovej hodnoty zákazky sa môže vytvoriť zrážkami z uskutočnených priebežných platieb alebo zrážkou zo záverečnej platby.

Verejný obstarávateľ určí sumu zádržnej záruky, ktorá je primeraná zisteným rizikám týkajúcim sa splnenia zákazky, pričom sa zohľadní jej predmet a bežné obchodné podmienky uplatniteľné v rámci dotknutého odvetvia.

Zádržná záruka sa nepoužíva v prípade zákazky, pri ktorej sa vyžadovala záruka na plnenie, ktorá sa neuvolnila.

3. S výhradou súhlasu verejného obstarávateľa môže dodávateľ požiadať o nahradenie zádržnej záruky zárukou iného druhu uvedenou v článku 155.
4. Verejný obstarávateľ uvoľní zádržnú záruku po uplynutí obdobia zmluvnej zodpovednosti v lehote určenej podľa lehôt stanovených v článku 116 ods. 1, ktorá sa stanoví v zmluve.

KAPITOLA 2

USTANOVENIA VZŤAHUJÚCE SA NA ZÁKAZKY, KTORÉ ZADÁVAJÚ INŠTITÚCIE ÚNIE NA VLASTNÝ ÚČET

Článok 177

Verejný obstarávateľ

1. Inštitúcie Únie, výkonné agentúry a orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71 sa považujú za verejných obstarávateľov v prípade zákaziek zadávaných na ich vlastný účet s výnimkou prípadov, keď obstarávajú od centrálnej obstarávacej organizácie. Útvary inštitúcií Únie sa nepovažujú za verejných obstarávateľov, keď uzatvárajú dohody o úrovni poskytovaných služieb medzi sebou.

Inštitúcie Únie, ktoré sa považujú za verejných obstarávateľov v súlade s prvým pododsekom, delegujú v súlade s článkom 60 právomoci potrebné na výkon funkcie verejného obstarávateľa.

2. Každý povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním alebo subdelegovaním v rámci každej inštitúcie Únie posúdi, či sa dosiahli finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1.

Článok 178

Príslušné finančné limity a odkladná lehota

1. Pri výbere jedného z postupov uvedených v článku 167 ods. 1 tohto nariadenia musí verejný obstarávateľ na účely zadávania verejných zákaziek dodržiavať finančné limity stanovené v článku 4 písm. a) a b) smernice 2014/24/EÚ a na účely uzavretia koncesných zmlúv finančný limit stanovený v článku 8 ods. 1 smernice 2014/23/EÚ.

Odchyľne od prvého pododseku tohto článku v prípade zákaziek zadávaných delegáciami Únie v tretích krajinách alebo výlučne v záujme delegácií Únie v tretích krajinách platí namiesto finančného limitu pre verejné zákazky na dodanie tovaru a pre verejné zákazky na poskytnutie služieb stanoveného v článku 4 písm. b) smernice 2014/24/EÚ finančný limit 300 000 EUR.

Článok 152 ods. 5, článok 178 ods. 1, článok 179 ods. 3, ako aj body 11.1 písm. m), 14 a 18.1 prílohy I, ktoré sa týkajú obstarávania delegáciami Únie v tretích krajinách, sa vzťahujú aj na styčné kancelárie Európskeho parlamentu v tretích krajinách.

2. S výhradou výnimiek a podmienok stanovených v prílohe I k tomuto nariadeniu, nemôže verejný obstarávateľ v prípade zákaziek, ktorých hodnoty presahujú finančné limity uvedené v odseku 1, podpísať zmluvu alebo rámcovú zmluvu s úspešným uchádzačom pred uplynutím odkladnej lehoty.
3. Odkladná lehota trvá 10 dní pri použití elektronických prostriedkov komunikácie a 15 dní pri použití iných prostriedkov.

Článok 179

Pravidlá týkajúce sa prístupu k verejnému obstarávaniu

1. Na postupoch verejného obstarávania sa môžu za rovnakých podmienok zúčastniť všetky fyzické a právnické osoby, ktoré patria do pôsobnosti zmlúv, a všetky fyzické a právnické osoby usadené v tretích krajinách, ktoré majú s Úniou uzavretú osobitnú zmluvu v oblasti verejného obstarávania, a to za podmienok stanovených v takejto zmluve. Do postupu verejného obstarávania sa môžu zapojiť aj medzinárodné organizácie.
2. Na účely článku 163 ods. 4 sa JRC považuje za právnickú osobu usadenú v členskom štáte.

3. **Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 a 2 je v prípade zákaziek zadávaných delegáciami Únie v tretích krajinách alebo výlučne v záujme delegácií Únie v tretích krajinách účasť na postupoch verejného obstarávania otvorená za rovnakých podmienok aj všetkým fyzickým a právnickým osobám usadeným v tretej krajine, v ktorej má dotknutá delegácia Únie sídlo. Za výnimočných okolností, ktoré riadne odôvodní zodpovedný povolujúci úradník, sa okrem toho môže rozhodnúť o tom, že sa účasť na postupe verejného obstarávania umožní štátnym príslušníkom alebo subjektom tretích krajín.**
4. Účasť na postupoch verejného obstarávania a plnenie zadaných zákaziek podlieha podmienkam stanoveným v nariadení (EÚ) 2022/1031 a vo vykonávacích aktoch (opatrenia NMO) prijatých podľa uvedeného nariadenia.

Článok 180

Pravidlá verejného obstarávania Svetovej obchodnej organizácie

V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje mnohostranná Dohoda o vládnom obstarávaní uzavretá v rámci Svetovej obchodnej organizácie, sú postupy verejného obstarávania otvorené aj pre hospodárske subjekty usadené v tých štátoch, ktoré uvedenú dohodu ratifikovali, a to za podmienok, ktoré sú v nej stanovené.

KAPITOLA 3

USTANOVENIA UPLATNITEĽNÉ NA VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V OBLASTI VONKAJŠÍCH ČINNOSTÍ

Článok 181

Verejné obstarávanie v oblasti vonkajších činností

1. Všeobecné ustanovenia o verejnom obstarávaní stanovené v kapitole 1 tejto hlavy sa uplatňujú na zákazky, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, s výhradou osobitných ustanovení týkajúcich sa postupov zadávania vonkajších zákaziek stanovených v kapitole 3 prílohy I. Články 177 až 180 sa na verejné obstarávanie podľa tejto kapitoly neuplatňujú.

S výhradou výnimiek a podmienok stanovených v prílohe I nemôže verejný obstarávateľ podpísať zmluvu alebo rámcovú zmluvu s úspešným uchádzačom pred uplynutím odkladnej lehoty. Odkladná lehota trvá 10 dní pri použití elektronických prostriedkov komunikácie a 15 dní pri použití iných prostriedkov.

Článok 166, článok 167 ods. 1 písm. a) a b) a druhý pododsek tohto odseku sa uplatňujú len na postupy, ktorých hodnota sa rovná alebo je vyššia ako:

- a) 300 000 EUR v prípade zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na dodanie tovaru;
- b) 5 000 000 EUR v prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác.

2. Táto kapitola sa vzťahuje na:

- a) verejné obstarávanie, v rámci ktorého Komisia nezadáva zákazky na vlastný účet;
- b) verejné obstarávanie osobami alebo subjektmi implementujúcimi finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c), ak sa tak stanovuje v dohodách o príspevku alebo v dohodách o financovaní uvedených v článku 157.

3. Postupy verejného obstarávania sa stanovujú v dohodách o financovaní uvedených v článku 161.
4. Táto kapitola sa nevzťahuje na akcie vykonávané podľa osobitných základných aktov platných v jednotlivých odvetviach, ktoré sa týkajú humanitárnej pomoci v rámci krízového riadenia, operácií civilnej ochrany a operácií humanitárnej pomoci.

Článok 182

Pravidlá týkajúce sa prístupu k verejnému obstarávaniu v oblasti vonkajších činností

1. Na postupoch verejného obstarávania sa môžu za rovnakých podmienok zúčastniť všetky osoby, ktoré patria do pôsobnosti zmlúv, a všetky ostatné fyzické alebo právnické osoby v súlade s osobitnými ustanoveniami základných aktov upravujúcich príslušnú oblasť spolupráce. Do postupu verejného obstarávania sa môžu zapojiť aj medzinárodné organizácie.
2. Za výnimočných okolností, ktoré riadne odôvodní zodpovedný povolujujúci úradník, sa môže rozhodnúť o tom, že sa účasť na postupe verejného obstarávania umožní iným štátnym príslušníkom tretích krajín, než sú štátni príslušníci uvedení v odseku 1 tohto článku.
3. Ak sa uplatňuje dohoda o rozšírení trhu pre verejné obstarávanie tovaru alebo služieb, ktorej zmluvnou stranou je Únia, sú postupy verejného obstarávania v prípade zákaziek financovaných z rozpočtu prístupné aj pre iné fyzické a právnické osoby usadené v tretej krajine, než sú osoby uvedené v odsekoch 1 a 2, a to za podmienok stanovených v uvedenej dohode.

HLAVA VIII

GRANTY

KAPITOLA 1

ROZSAH PÔSOBNOSTI A FORMA GRANTOV

Článok 183

Rozsah pôsobnosti a forma grantov

1. Táto hlava sa uplatňuje na granty udelené na základe priameho riadenia.
2. Granty sa môžu udeliť na financovanie týchto prvkov:
 - a) akcia určená na to, aby pomohla dosiahnuť cieľ politiky Únie (granty na akciu);
 - b) fungovanie subjektu, ktorého cieľ je súčasťou politiky Únie a podporuje ju (granty na prevádzku).

Granty na prevádzku majú formu finančného príspevku k pracovnému programu subjektu uvedeného v prvom pododseku písm. b).

3. Granty môžu mať ktorúkoľvek z foriem uvedených v článku 125 ods. 1.

Ak má grant formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi podľa článku 125 ods. 1 prvého pododseku písm. a):

- a) ustanovenia týkajúce sa oprávnenosti a overovania nákladov stanovené v tejto hlave, najmä články 185, 187 a 188, článok 189 ods. 2, 3 a 4, článok 193, článok 194 ods. 3, ustanovenia týkajúce sa odhadovaného rozpočtu alebo odhadovaných oprávnených nákladov uvedené v článku 199 ods. 1 písm. e) a ustanovenia uvedené v článku 206 ods. 4 sa neuplatňujú;
- b) pokiaľ ide o článok 184, uplatňuje sa iba postup a požiadavky uvedené v odsekoch 2 a 3, v odseku 4 prvom pododseku písm. a) a d) a druhom pododseku písm. a) a v odseku 5 uvedeného článku.

4. Každá inštitúcia Únie môže zadať verejné zákazky v rámci verejného obstarávania alebo udeliť granty na komunikačné činnosti. Granty možno udeliť vtedy, ak vzhľadom na povahu činností nie je vhodné využitie verejného obstarávania.
5. JRC môže byť financované z iných rozpočtových prostriedkov, než sú rozpočtové prostriedky určené na výskum a technologický vývoj, a to v rámci účasti na postupoch udeľovania grantov financovaných úplne alebo čiastočne z rozpočtu. V takýchto prípadoch sa neuplatňuje článok 201 ods. 4, pokiaľ ide o finančnú kapacitu, a článok 199 ods. 1 písm. a) až d).

Článok 184

Jednorazové platby, jednotkové náklady a paušálne financovanie

1. Ak má grant formu jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania, ako sa uvádza v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. c), d) alebo e), uplatňuje sa táto hlava s výnimkou ustanovení alebo častí ustanovení týkajúcich sa overovania skutočne vynaložených oprávnených nákladov.
2. Ak je to možné a vhodné, jednorazové platby, jednotkové náklady alebo paušálne sadzby sa určia takým spôsobom, aby sa mohli platby, ktoré s nimi súvisia, vykonať hneď, ako sa dosiahnu konkrétne výstupy a/alebo výsledky.
3. Pokiaľ nie je v základnom akte stanovené inak, použitie jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania sa schváli rozhodnutím zodpovedného povolujujúceho úradníka, ktorý koná v súlade s internými pravidlami dotknutej inštitúcie Únie.
4. Rozhodnutie o schválení obsahuje aspoň tieto údaje:
 - a) odôvodnenie primeranosti takýchto foriem financovania s ohľadom na povahu financovaných akcií alebo pracovných programov, ako aj na riziká nezrovnalostí a podvodov a na náklady na kontrolu;

- b) identifikácia nákladov alebo kategórií nákladov pokrytých jednorazovými platbami, jednotkovými nákladmi alebo paušálnym financovaním, ktoré sa považujú za oprávnené v súlade s článkom 189 ods. 3 písm. c), e) a f) a článkom 189 ods. 4 a z ktorých sú vylúčené neoprávnené náklady podľa uplatniteľných predpisov Únie;
- c) opis metód na určenie jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania. Uvedené metódy budú vychádzať:
 - i) zo štatistických údajov, podobných objektívnych prostriedkov alebo odborného posudku poskytnutého interne dostupnými odborníkmi alebo obstaraného v súlade s príslušnými pravidlami alebo
 - ii) z individuálneho prístupu k prijímateľom na základe potvrdených alebo overiteľných minulých údajov prijímateľa alebo na základe obvyklých postupov nákladového účtovníctva prijímateľa;
- d) ak je to možné, základných podmienok vedúcich k platbe, prípadne vrátane dosiahnutých výstupov a/alebo výsledkov;
- e) ak nie sú jednorazové platby, jednotkové náklady a paušálne sadzby založené na výstupoch a/alebo výsledkoch, odôvodnenie, prečo nie je prístup založený na výstupoch a/alebo výsledkoch možný alebo vhodný.

Metódami uvedenými v prvom pododseku písm. c) sa zabezpečuje:

- a) dodržiavanie zásady správneho finančného riadenia, predovšetkým primeranosti príslušných súm, pokiaľ ide o požadované výstupy a/alebo výsledky, pri zohľadnení predpokladaného príjmu z akcií alebo pracovných programov;
- b) primerané dodržiavanie zásad spolufinancovania a predchádzania dvojitému financovaniu.

5. Rozhodnutie o schválení platí počas trvania programu alebo programov, pokiaľ nie je v uvedenom rozhodnutí stanovené inak.

Rozhodnutie o schválení sa môže vzťahovať na používanie jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb uplatňovaných na viac ako jeden osobitný program financovania, ak povaha činností alebo výdavkov umožňuje spoločný prístup.

V takých prípadoch môžu rozhodnutie o schválení prijať:

- a) zodpovední povoľujúci úradníci, ak všetky dotknuté činnosti patria do okruhu ich zodpovednosti;
 - b) Komisia, ak je to vhodné vzhľadom na povahu činností alebo výdavkov, alebo vzhľadom na počet dotknutých povoľujúcich úradníkov.
6. Zodpovedný povoľujúci úradník môže schváliť financovanie nepriamych nákladov prijímateľa alebo takéto financovanie uložiť vo forme paušálnych sadzieb do výšky maximálne 7 % celkových oprávnených priamych nákladov akcie. Vyššia paušálna sadzba sa môže schváliť na základe odôvodneného rozhodnutia Komisie. Zodpovedný povoľujúci úradník je povinný informovať vo svojej výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9 o každom takomto prijatom rozhodnutí, povolenej paušálnej sadzbe a dôvodoch, ktoré viedli k tomuto rozhodnutiu.
7. Vlastníci MSP a iné fyzické osoby, ktoré nedostávajú plat, môžu vykázat oprávnené náklady na zamestnancov za prácu vykonanú v rámci akcie alebo pracovného programu na základe jednotkových nákladov schválených v súlade s odsekmi 1 až 6.

8. Prijímatelia môžu vykázat oprávnené náklady za prácu vykonanú dobrovoľníkmi v rámci akcie alebo pracovného programu na základe jednotkových nákladov schválených v súlade s odsekmi 1 až 6.

Článok 185

Celkové jednorazové platby

1. Jednorazová suma uvedená v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. d) môže pokrývať celé oprávnené náklady na akciu alebo pracovný program (ďalej len „celková jednorazová platba“).
2. V súlade s článkom 184 ods. 4 možno celkové jednorazové platby určiť na základe odhadovaného rozpočtu akcie alebo pracovného programu. Takýto odhadovaný rozpočet musí byť v súlade so zásadami hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Dodržiavanie týchto zásad sa overí *ex ante* v čase vyhodnotenia žiadosti o grant.
3. Zodpovedný povoľujúci úradník postupuje pri schvaľovaní celkových jednorazových platieb v súlade s článkom 184.

Článok 186

Overenia a kontroly prijímateľov týkajúce sa jednorazových platieb, jednotkových nákladov a paušálnych sadziieb

1. Zodpovedný povoľujúci úradník overí najneskôr pred platbou zostatku:
 - a) splnenie podmienok vedúcich k uhrádzaniu jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadziieb, a v prípade potreby dosahovanie výstupov a/alebo výsledkov;
 - b) že jednorazové platby, jednotkové náklady alebo paušálne sadzby boli uvedené v odhadovanom celkovom rozpočte akcie alebo pracovného programu;
 - c) že podmienky uvedené v písm. a) boli splnené počas trvania akcie alebo pracovného programu.

Okrem toho môže byť splnenie uvedených podmienok predmetom *ex post* kontrol.

Výška jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania určená *ex ante* uplatnením metódy schválenej zodpovedným povoluujúcim úradníkom alebo Komisiou v súlade s článkom 184 sa nespochybni prostredníctvom *ex post* kontrol. Týmto postupom nie je dotknuté právo zodpovedného povolujujúceho úradníka kontrolovať splnenie podmienok vedúcich k platbe v zmysle prvého pododseku tohto odseku a znížiť grant v súlade s článkom 132 ods. 4, ak uvedené podmienky nie sú splnené alebo v prípade nezrovnalostí, podvodu či iného porušenia povinností. Ak sa jednorazové platby, jednotkové náklady alebo paušálne sadzby stanovujú na základe obvyklých postupov nákladového účtovníctva prijímateľa, uplatňuje sa článok 188 ods. 2.

2. Frekvencia a rozsah overovaní a kontrol môže okrem iného závisieť od povahy akcie alebo prijímateľa vrátane minulých nezrovnalostí alebo podvodov, ktoré mu možno pripísať.
3. Podmienky vedúce k uhradeniu jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadzieb si nevyžadujú podávanie správ o nákladoch, ktoré prijímateľ skutočne vynaložil.
4. Vyplatenie grantu na základe jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania sa nedotýka práva na prístup k povinným záznamom prijímateľov na účely uvedené v článkoch 129 a 187.

Článok 187

Pravidelné posudzovanie jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadziieb

Metóda na určenie jednorazových platieb, jednotkových nákladov a paušálnych sadziieb, podkladové údaje a výsledné sumy, ako aj primeranosť týchto súm, pokiaľ ide o dosiahnutý výstup a/alebo dosiahnuté výsledky, sa pravidelne posudzujú a v relevantných prípadoch upravujú v súlade s článkom 184. Frekvencia a rozsah posúdení závisí od vývoja a povahy nákladov, predovšetkým vzhľadom na podstatné zmeny trhových cien a iné relevantné okolnosti.

Článok 188

Obvyklé postupy nákladového účtovníctva prijímateľa

1. Ak sa povolí použitie obvyklých postupov nákladového účtovníctva prijímateľa, zodpovedný povolujúci úradník môže posúdiť súlad týchto postupov s podmienkami stanovenými v článku 184 ods. 4. Uvedené posúdenie možno vykonať *ex ante* alebo využitím vhodnej stratégie *ex post* kontrol.
2. Ak sa súlad obvyklých postupov nákladového účtovníctva prijímateľa s podmienkami stanovenými v článku 184 ods. 4 potvrdil *ex ante*, výška jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania určená uplatnením týchto postupov sa nesmie spochybníť prostredníctvom *ex post* kontrol. Tým nie je dotknuté právo zodpovedného povolujúceho úradníka znížiť grant v súlade s článkom 132 ods. 4.
3. Zodpovedný povolujúci úradník môže usúdiť, že obvyklé postupy nákladového účtovníctva prijímateľa sú v súlade s podmienkami stanovenými v článku 184 ods. 4, ak sú akceptované národnými orgánmi v rámci porovnateľných systémov financovania.

Článok 189

Oprávnené náklady

1. Granty nesmú presiahnuť celkový strop vyjadrený v absolútnej hodnote („maximálna suma grantu“), ktorý sa stanovuje na základe:
 - a) celkovej sumy financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi v prípade uvedenom v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. a);
 - b) odhadovaných oprávnených nákladov, ak je to možné, v prípade uvedenom v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. b);
 - c) celkovej sumy odhadovaných oprávnených nákladov vopred jasne vymedzených vo forme jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálnych sadziieb uvedených v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. c), d) a e).

Bez toho, aby bol dotknutý základný akt, granty môžu byť navyše vyjadrené ako percentuálny podiel z odhadovaných oprávnených nákladov, keď má grant formu uvedenú v prvom pododseku písm. b), alebo ako percentuálny podiel z jednorazových platieb, jednotkových nákladov alebo paušálneho financovania uvedených v prvom pododseku písm. c).

Ak majú granty formu uvedenú v prvom pododseku písm. b) tohto odseku a ak vzhľadom na osobitosti akcie možno granty vyjadriť len v absolútnej hodnote, overenie oprávnených nákladov sa uskutoční v súlade s článkom 158 ods. 4 a v náležitých prípadoch s článkom **158 ods. 6**.

2. Bez toho, aby bola dotknutá maximálna miera spolufinancovania uvedená v základnom akte:
 - a) grant nesmie presiahnuť oprávnené náklady;
 - b) ak má grant formu uvedenú v odseku 1 prvom pododseku písm. b) a ak odhadované oprávnené náklady zahŕňajú náklady na prácu dobrovoľníkov uvedenú v článku 184 ods. 8, grant nesmie presiahnuť iné oprávnené náklady, než sú náklady na prácu dobrovoľníkov.

3. Oprávnené náklady, ktoré prijímateľ skutočne vynaložil, ako sa uvádza v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. b), musia spĺňať všetky tieto kritériá:
 - a) vznikli počas trvania akcie alebo pracovného programu s výnimkou nákladov súvisiacich so záverečnými správami a osvedčeniami o audite;
 - b) sú uvedené v odhadovanom celkovom rozpočte akcie alebo pracovného programu;
 - c) sú nevyhnutné na vykonávanie akcie alebo pracovného programu, ktoré sú predmetom grantu;
 - d) sú identifikovateľné a overiteľné predovšetkým tak, že sú zaznamenané v účtovných záznamoch prijímateľa a stanovené v súlade s platnými účtovnými štandardmi krajiny, v ktorej je prijímateľ usadený, a v súlade s obvyklými postupmi nákladového účtovníctva prijímateľa;
 - e) spĺňajú požiadavky platných daňových právnych predpisov a právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia;
 - f) sú primerané, opodstatnené a spĺňajú zásady správneho finančného riadenia, najmä pokiaľ ide o hospodárnosť a efektívnosť.

4. Vo výzvach na predkladanie návrhov sa určia kategórie nákladov, ktoré sa považujú za oprávnené na financovanie Úniou.

Ak nie je v základnom akte stanovené inak, a dodatočne k odseku 3 tohto článku, sú oprávnené nasledujúce kategórie nákladov, pokiaľ ich zodpovedný povolujujúci úradník vyhlási za oprávnené v rámci výzvy na predkladanie návrhov:

- a) náklady súvisiace so zárukou na predbežné financovanie, ktorú zloží prijímateľ, ak uvedenú záruku vyžaduje zodpovedný povolujujúci úradník v súlade s článkom 156 ods. 1;
- b) náklady súvisiace s osvedčeniami o finančných výkazoch a správami o operačnom overení, ak takéto osvedčenia alebo správy vyžaduje zodpovedný povolujujúci úradník;
- c) DPH v prípade, že nie je vratná v zmysle uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov o DPH a platí ju iný prijímateľ, než je nezdaniteľná osoba v zmysle článku 13 ods. 1 prvom pododseku smernice Rady 2006/112/ES¹;
- d) amortizačné náklady pod podmienkou, že ich prijímateľ skutočne vynaložil;
- e) náklady na platy zamestnancov národných správnych orgánov v miere, v akej sa týkajú nákladov na činnosti, ktoré by príslušný verejný orgán nevykonával, ak by sa predmetný projekt nezrealizoval.

¹ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1).

Na účely druhého pododseku písm. c):

- a) DPH sa nepovažuje za vratnú, ak ju podľa vnútroštátneho práva možno pripísať akejkoľvek z týchto činností:
 - i) činnosti oslobodené od dane bez práva na odpočet;
 - ii) činnosti mimo rozsahu pôsobnosti DPH;
 - iii) činnosti uvedené v bode i) alebo ii), v súvislosti s ktorými je DPH neodpočítateľná, ale vratná prostredníctvom osobitných systémov vrátenia alebo kompenzačných fondov, ktoré nie sú uvedené v smernici 2006/112/ES, napriek tomu, že sa tento systém alebo fond zriadil na základe vnútroštátnych právnych predpisov o DPH;
- b) DPH týkajúca sa činností uvedených v článku 13 ods. 2 smernice 2006/112/ES sa považuje za zaplatenú prijímateľom, ktorý je inou ako nezdaniteľnou osobou v zmysle článku 13 ods. 1 prvého pododseku uvedenej smernice, bez ohľadu na to, či príslušné členské štáty považujú tieto činnosti za činnosti, na ktorých sa subjekty spravované verejným právom zúčastňujú ako orgány verejnej moci.

Článok 190

Prepojené subjekty a jediný prijímateľ

1. Na účely tejto hlavy sa za subjekty prepojené s prijímateľom považujú tieto subjekty:
 - a) subjekty tvoriace jediného prijímateľa v súlade s odsekom 2;
 - b) subjekty, ktoré spĺňajú kritériá oprávnenosti a nepatria pod jednu zo situácií uvedených v článku 138 ods. 1 a v článku 143 ods. 1 a sú prepojené s prijímateľom, najmä právne alebo kapitálovo, pričom toto prepojenie nie je obmedzené na danú akciu, ani vytvorené výlučne na účely jej vykonávania.

Hlava V kapitola 2 oddiel 2 sa uplatňuje aj na prepojené subjekty.

2. Ak kritériá na udelenie grantu spĺňa niekoľko subjektov a spolu vytvorí jeden subjekt, tento subjekt možno považovať za jediného prijímateľa, a to aj v prípade, ak je osobitne zriadený na účely vykonávania akcie, ktorá sa má z grantu financovať.
3. Pokiaľ nie je vo výzve na predkladanie návrhov uvedené inak, subjekty prepojené s prijímateľom sa môžu zúčastniť na vykonaní akcie, ak sú splnené obidve tieto podmienky:
 - a) dotknuté subjekty sú uvedené v dohode o grante;
 - b) dotknuté subjekty dodržiavajú pravidlá, ktoré sa vzťahujú na prijímateľa v zmysle dohody o grante so zreteľom na:
 - i) oprávnenosť nákladov alebo podmienky vedúce k platbe;
 - ii) práva na kontroly a audity zo strany Komisie, úradu OLAF a Dvora audítorov.

Náklady, ktoré takéto subjekty vynaložili, sa môžu akceptovať ako skutočne vzniknuté oprávnené náklady alebo sa môžu pokryť jednorazovými platbami, jednotkovými nákladmi a paušálnym financovaním.

KAPITOLA 2

ZÁSADY

Článok 191

Všeobecné zásady vzťahujúce sa na granty

Na granty sa vzťahujú zásady:

- a) rovnakého zaobchádzania;
- b) transparentnosti;
- c) spolufinancovania;
- d) nekumulácie a neexistencie dvojitého financovania;
- e) neretroaktivity;
- f) neziskovosti.

Článok 192

Transparentnosť

1. Granty sa udeľujú na základe uverejnenia výziev na predkladanie návrhov, a to s výnimkou prípadov uvedených v článku 198.
2. Všetky granty udelené v priebehu rozpočtového roka sa každoročne uverejňujú v súlade s článkom 38 ods. 1 až 4.

3. Po uverejnení podľa odsekov 1 a 2 Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade na ich žiadosť správu o:
- a) počte žiadateľov v predchádzajúcom rozpočtovom roku;
 - b) počte a percentuálnom podiele úspešných žiadostí na jednu výzvu na predkladanie návrhov;
 - c) priemernom trvaní postupu od dátumu uzávierky výzvy na predkladanie návrhov do udelenia grantu;
 - d) počte a sume grantov, v ktorých prípade sa v predchádzajúcom rozpočtovom roku neuskutočnilo *ex post* uverejnenie v súlade s článkom 38 ods. 4.
 - e) každom grante udelenom finančným inštitúciám vrátane EIB alebo EIF v súlade s článkom 198 prvým odsekom písm. g).

Článok 193

Spolufinancovanie

1. Granty zahŕňajú spolufinancovanie. V dôsledku toho zdroje, ktoré sú potrebné na vykonanie akcie alebo pracovného programu, nepochádzajú výhradne z grantu.

Spolufinancovanie možno poskytovať vo forme vlastných zdrojov prijímateľa, príjmu plynúceho z akcie alebo pracovného programu alebo finančných alebo nepeňažných príspevkov od tretích strán.

2. Nepeňažné príspevky od tretích strán vo forme dobrovoľníckej práce v hodnote stanovenej v súlade s článkom 184 ods. 8 sa v odhadovanom rozpočte uvádzajú ako oprávnené náklady. Uvádzajú sa oddelene od ostatných oprávnených nákladov. Dobrovoľnícka práca môže predstavovať maximálne 50 % celkového spolufinancovania. Na účely výpočtu uvedeného podielu vychádzajú nepeňažné príspevky a iné spolufinancovanie z odhadov, ktoré poskytol žiadateľ.

Iné nepeňažné príspevky tretích strán sa uvádzajú oddelene od príspevkov na pokrytie oprávnených nákladov v odhadovanom rozpočte. Ich približná hodnota sa uvádza v odhadovanom rozpočte a nepodlieha následným zmenám.

3. Odchylné od odseku 1 sa môže vonkajšia činnosť v plnom rozsahu financovať z grantu, ak je to nevyhnutné na jej vykonávanie. V takomto prípade sa musia v rozhodnutí o udelení grantu uviesť dôvody.
4. Tento článok sa neuplatňuje na bonifikáciu úrokovej sadzby a subvencie na poplatok za záruku.

Článok 194

Zásada nekumulácie a zamedzenie dvojitému financovaniu

1. Ak nie je v príslušných základných aktoch stanovené inak, každému prijímateľovi sa na každú akciu môže z rozpočtu udeliť iba jeden grant.

Jednému prijímateľovi sa môže za jeden rozpočtový rok z rozpočtu udeliť iba jeden grant na prevádzku.

Akciu môžu financovať spoločne zo samostatných rozpočtových riadkov viacerí zodpovední povoľujúci úradníci.

2. Žiadateľ bezodkladne informuje povoľujúcich úradníkov o akýchkoľvek viacnásobných žiadostiach a viacnásobných grantoch, ktoré sa týkajú tej istej akcie alebo toho istého pracovného programu.

3. Tie isté náklady sa z rozpočtu nemôžu za žiadnych okolností financovať dvakrát.
4. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú vo vzťahu k nasledujúcim druhom podpory, pričom Komisia môže prípadne rozhodnúť neoverovať, či sa tie isté náklady financovali dvakrát:
 - a) podpora na štúdium, výskum, odbornú prípravu alebo vzdelávanie vyplácaná fyzickým osobám;
 - b) priama podpora vyplácaná najodkázanejším fyzickým osobám, ako sú nezamestnané osoby a utečenci.

Článok 195

Zásada neziskovosti

1. Účelom ani dôsledkom grantov nie je, aby prijímateľ dosahoval v rámci akcie alebo pracovného programu zisk (ďalej len „zásada neziskovosti“).
2. Na účely odseku 1 sa zisk vymedzuje ako prebytok – vypočítaný pri platbe zostatku – prijatých finančných prostriedkov nad oprávnenými nákladmi akcie alebo pracovného programu, pričom prijaté finančné prostriedky sa obmedzujú na grant Únie a príjmy z danej akcie alebo daného pracovného programu.

V prípade grantu na prevádzku sa na účely overenia súladu so zásadou neziskovosti neberú do úvahy sumy určené na tvorbu rezerv.

3. Odsek 1 sa neuplatňuje na:
- a) akcie, ktorých cieľom je posilnenie finančnej kapacity prijímateľa, alebo akcie, ktoré vytvárajú príjem s cieľom zabezpečiť svoju kontinuitu po období financovania Úniou stanovenom v dohode o grante;
 - b) podporu štúdia, výskumu, odbornej prípravy alebo vzdelávania vyplatenú fyzickým osobám, ani na inú priamu podporu vyplatenú najodkázanejším fyzickým osobám, ako sú nezamestnané osoby a utečenci;
 - c) akcie vykonávané neziskovými organizáciami;
 - d) granty vo forme uvedenej v článku 125 ods. 1 prvom pododseku písm. a);
 - e) granty s nízkou hodnotou.
4. V prípade dosiahnutia zisku je Komisia oprávnená vymáhať percentuálny podiel na tomto zisku zodpovedajúci príspevku Únie na oprávnené náklady, ktoré prijímateľ vynaložil na vykonanie akcie alebo pracovného programu.

Článok 196

Zásada neretroaktivity

1. Pokiaľ nie je v tomto článku stanovené inak, granty nemožno udeľovať so spätnou platnosťou.
2. Na už začatú akciu sa grant môže udeliť pod podmienkou, že žiadateľ je schopný preukázať potrebu začať akciu pred podpísaním dohody o grante.

V takých prípadoch nie sú na grant oprávnené náklady, ktoré vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant, okrem:

- a) riadne odôvodnených výnimočných prípadov stanovených v základnom akte alebo

- b) prípadov mimoriadnej naliehavosti opatrení uvedených v článku 198 prvom odseku písm. a) alebo b), pričom veľký význam tu zohráva včasná intervencia Únie.

V prípade uvedenom v druhom pododseku písm. b) sú náklady, ktoré vzniknú prijímateľovi pred dátumom podania žiadosti, oprávnené na financovanie zo strany Únie za týchto podmienok:

- a) takúto výnimku riadne odôvodnil zodpovedný povoľujúci úradník;
- b) v dohode o grante sa výslovne stanovuje dátum oprávnenosti, ktorý predchádza termínu na podanie žiadostí.

Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním informuje o každom z prípadov uvedených v tomto odseku vo výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9, pričom ako názov uvedie: Výnimky zo zásady neretroaktivity podľa článku 196 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

- 3. Granty sa neudeľujú so spätnou platnosťou na akcie, ktoré sa už ukončili.
- 4. V prípade grantov na prevádzku sa dohoda o grante podpíše do štyroch mesiacov od začiatku účtovného roka prijímateľa. Náklady vzniknuté pred tým, ako sa podala žiadosť o grant, alebo pred začiatkom účtovného roka prijímateľa nie sú oprávnené na financovanie. Prvá splátka sa vypláť prijímateľovi do 30 kalendárnych dní od podpisu dohody o grante.

KAPITOLA 3

POSTUP UDEĽOVANIA GRANTOV A DOHODA O GRANTE

Článok 197

Obsah a uverejňovanie výziev na predkladanie návrhov

1. Vo výzvach na predkladanie návrhov sa uvedú:
 - a) sledované ciele;
 - b) kritériá oprávnenosti, kritériá vylúčenia, podmienky účasti a kritériá na vyhodnotenie ponúk a príslušné doklady;
 - c) mechanizmy financovania zo strany Únie, pričom sa uvedú všetky typy príspevkov Únie, predovšetkým forma grantu;
 - d) opatrenia a konečný dátum na predloženie návrhov;
 - e) plánovaný dátum, do ktorého musia byť všetci žiadatelia informovaní o výsledku vyhodnotenia ich žiadosti, a predbežný dátum podpísania dohôd o grantoch.
2. Dátumy uvedené v odseku 1 písm. e) sa stanovujú na základe týchto lehôt:
 - a) na informovanie všetkých žiadateľov o výsledku vyhodnotenia ich žiadosti maximálne šesť mesiacov od konečného termínu na podanie úplných návrhov;
 - b) na podpísanie dohôd o grante so žiadateľmi maximálne tri mesiace odo dňa informovania žiadateľov, ktorí uspeli.

Uvedené lehoty sa môžu upraviť tak, aby sa v nich zohľadňoval akýkoľvek čas potrebný na dosiahnutie súladu s osobitnými postupmi, ktoré sa môžu vyžadovať podľa základného aktu v súlade s nariadením (EÚ) č. 182/2011, a môžu sa prekročiť vo výnimočných, riadne odôvodnených prípadoch, najmä pri zložitých akciách, kde je veľké množstvo návrhov alebo kde sa vyskytujú oneskorenia, ktoré možno pripísať žiadateľom.

Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním vo svojej výročnej správe informuje o priemernom čase, ktorý bol potrebný na informovanie žiadateľov a na podpísanie dohôd o grante. V prípade prekročenia lehôt uvedených v prvom pododseku povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním uvedie dôvody, a ak nie je prekročenie riadne odôvodnené v súlade s druhým pododsekom, navrhne nápravné opatrenie.

3. Ak treba zabezpečiť dodatočnú publicitu medzi potenciálnymi prijímateľmi, výzvy na predkladanie návrhov sa uverejnia na webovom sídle inštitúcií Únie a prostredníctvom akýchkoľvek iných primeraných prostriedkov vrátane *Úradného vestníka Európskej únie*. Výzvy na predkladanie návrhov sa môžu uverejniť s výhradou prijatia rozhodnutia o financovaní uvedeného v článku 110, a to aj počas roka, ktorý predchádza **plneniu** rozpočtu. Akákoľvek zmena v obsahu výziev na predkladanie návrhov takisto podlieha uverejneniu za rovnakých podmienok.

Článok 198

Výnimky z výziev na predkladanie návrhov

Granty možno udeliť bez výzvy na predkladanie návrhov iba v týchto prípadoch:

- a) na účely humanitárnej pomoci, operácií núdzovej podpory, operácií civilnej ochrany alebo pomoci v rámci krízového riadenia;

- b) v iných výnimočných a riadne odôvodnených naliehavých prípadoch;
- c) v prípade subjektov, ktoré majú *de jure* alebo *de facto* monopolné postavenie, alebo subjektov, ktoré v rámci svojej zodpovednosti určili členské štáty, ak tieto členské štáty majú *de jure* alebo *de facto* monopolné postavenie;
- d) v prípade subjektov, ktoré boli v základnom akte určené v zmysle článku 58 ako prijímatelia, alebo v prípade subjektov, ktoré v rámci svojej zodpovednosti určili členské štáty, ak sú tieto členské štáty určené v základnom akte za prijímateľov;
- e) v prípade subjektov, ak ide o oblasť výskumu a technologického vývoja, ktoré boli určené v pracovnom programe uvedenom v článku 110, ak je v základnom akte táto možnosť výslovne stanovená a pod podmienkou, že sa na projekt nevzťahuje výzva na predkladanie návrhov;
- f) na činnosti osobitnej povahy, ktorých vykonávanie si vyžaduje osobitný druh subjektu, pokiaľ ide o jeho technickú spôsobilosť, vysoký stupeň špecializácie alebo jeho administratívnu právomoc, pod podmienkou, že sa na dotknuté činnosti nevzťahuje výzva na predkladanie návrhov;
- g) v prípade EIB alebo EIF na akcie v oblasti technickej pomoci. V takýchto prípadoch sa článok 199 ods. 1 písm. a) až d) neuplatňuje.

Ak je osobitný druh subjektu uvedený v prvom odseku písm. f) členským štátom, grant možno udeliť aj bez výzvy na predkladanie návrhov, a to subjektu, ktorý v rámci svojej zodpovednosti určil členský štát na účely vykonania akcie.

Prípady uvedené v prvom odseku písm. c) a f) sa riadne odôvodnia v rozhodnutí o udelení grantu.

Článok 199

Obsah žiadostí o grant

1. Žiadosť o grant obsahuje:

- a) informácie o právnom statuse žiadateľa vrátane toho, či je mimovládnu organizáciou;
- b) čestné vyhlásenie žiadateľa v súlade s článkom 139 ods. 1 a vyhlásenie o splnení kritérií oprávnenosti a podmienok účasti; ***takéto vyhlásenie sa nevyžaduje v prípade žiadosti o grant s veľmi nízkou hodnotou;***
- c) informácie potrebné na preukázanie finančnej a operačnej kapacity žiadateľa na realizáciu navrhovanej akcie alebo pracovného programu, a ak o tom rozhodne príslušný povoľujúci úradník na základe posúdenia rizík, doklady potvrdzujúce tieto informácie, ako sú napríklad výkaz ziskov a strát a súvaha za maximálne posledné tri účtovné roky, za ktoré sa vykonala závierka.

Takéto informácie a doklady sa nepožadujú od žiadateľov, na ktorých sa nevzťahuje overenie finančnej alebo operačnej kapacity v súlade s článkom 201 ods. 5 alebo 6. Okrem toho sa doklady nepožadujú v prípade grantov s nízkou hodnotou;

- d) ak sa žiadosť týka grantov na akciu, ktorých suma prevyšuje 750 000 EUR, alebo grantov na prevádzku, ktoré prevyšujú 100 000 EUR, auditorskú správu vypracovanú schváleným externým audítorm, a to vtedy, ak je správa k dispozícii, a vždy v prípade, že sa v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve vyžaduje štatutárny audit, osvedčujúcu účtovnú závierku za maximálne posledné tri dostupné účtovné roky. Vo všetkých ostatných prípadoch musí žiadateľ poskytnúť vlastné vyhlásenie podpísané jeho splnomocneným zástupcom osvedčujúce platnosť jeho účtovnej závierky za maximálne posledné tri dostupné účtovné roky;

Prvý pododsek tohto písmena sa uplatňuje iba na prvú žiadosť, ktorú prijímateľ podal zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi v danom účtovnom roku.

V prípade dohôd medzi Komisiou a určitým počtom prijímateľov sa tieto finančné limity stanovené v prvom pododseku tohto písmena uplatňujú na každého prijímateľa.

V prípade partnerstiev uvedených v článku 131 ods. 4 sa musí pred podpísaním dohody o finančnom rámcovom partnerstve predložiť správa o audite uvedená v prvom pododseku tohto písmena, ktorá sa týka posledných dvoch dostupných účtovných rokov.

Zodpovedný povoľujúci úradník môže v závislosti od posúdenia rizika oslobodiť od povinnosti predložiť správu uvedenú v prvom pododseku tohto písmena vzdelávacie zariadenia a zariadenia odbornej prípravy a, v prípade dohôd s viacerými prijímateľmi, prijímateľov, ktorí akceptovali spoločné a nerozdielne ručenie alebo tých, ktorí nenesú žiadnu finančnú zodpovednosť.

Prvý pododsek tohto písmena sa nevzťahuje na osoby a subjekty, ktoré sú oprávnené na základe nepriameho riadenia, pokiaľ spĺňajú podmienky stanovené v článku 62 ods. 1 prvom pododseku písm. b) a v článku 157;

- e) opis akcie alebo pracovného programu a odhadovaný rozpočet, ktorý:
 - i) má vyvážené príjmy a výdavky a
 - ii) uvádzajú sa v ňom odhadované oprávnené náklady na akciu alebo pracovný program.

Body i) a ii) sa nevzťahujú na akcie, na ktorých sa podieľa viacero darcov.

Odchylne od bodu i) môže v riadne odôvodnených prípadoch odhadovaný rozpočet zahŕňať rezervy na nepredvídané výdavky alebo možné zmeny výmenných kurzov;

- f) zdroje a sumy financovania zo strany Únie, ktoré boli získané alebo o ktoré sa žiadalo, pokiaľ ide o tú istú akciu alebo časť akcie alebo na fungovanie žiadateľa v tom istom účtovnom roku, ako aj akékoľvek financovanie, ktoré bolo získané alebo o ktoré sa žiadalo, na tú istú akciu.
2. Žiadosť sa môže rozdeliť na viacero častí, ktoré možno predložiť v rôznych fázach v súlade s článkom 203 ods. 2.

Článok 200

Kritériá oprávnenosti

1. Kritériá oprávnenosti určujú podmienky účasti na výzve na predkladanie návrhov.
2. Na účasť na výzve na predkladanie návrhov je oprávnený každý z týchto žiadateľov:
 - a) právnické osoby;
 - b) fyzické osoby, pokiaľ si to vyžaduje povaha alebo charakteristické črty akcie alebo cieľa, ktorý žiadateľ sleduje;
 - c) subjekty, ktoré nemajú právnu subjektivitu podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, pod podmienkou, že ich zástupcovia majú právomoc uskutočňovať právne úkony v mene týchto subjektov a že tieto subjekty poskytujú rovnaké záruky ochrany finančných záujmov Únie, aké poskytujú právnické osoby. Žiadateľ musí mať najmä finančnú a operačnú kapacitu, ktorá je rovnocenná s kapacitou právnických osôb. Zástupcovia žiadateľa musia preukázať, že uvedené podmienky sú splnené.
3. Vo výzve na predkladanie návrhov sa môžu uviesť dodatočné kritériá oprávnenosti, ktoré sa stanovujú s náležitým zreteľom na ciele akcie a musia byť v súlade so zásadami transparentnosti a nediskriminácie.
4. Na účely článku 183 ods. 5 a tohto článku sa JRC považuje za právnickú osobu usadenú v členskom štáte.

Článok 201

Podmienky účasti

1. Podmienky účasti umožňujú posúdiť schopnosť žiadateľa dokončiť navrhovanú akciu alebo pracovný program.
2. Žiadateľ musí mať stabilné a dostatočné zdroje financovania, ktoré mu umožnia vykonávať jeho činnosť počas obdobia, na ktoré je grant pridelený, a podieľať sa na jeho financovaní (ďalej len „finančná kapacita“).
3. Žiadateľ musí mať odborné schopnosti a kvalifikáciu požadované na dokončenie navrhovanej akcie alebo pracovného programu, pokiaľ nie je v základnom akte výslovne stanovené inak (ďalej len „operačná kapacita“).
4. Finančná a operačná kapacita sa overujú najmä na základe analýzy akýchkoľvek informácií alebo dokladov uvedených v článku 199.

Ak sa vo výzve na predkladanie návrhov nepožadovali žiadne doklady a ak má zodpovedný povoľujúci úradník opodstatnené dôvody pochybovať o finančnej alebo operačnej kapacite žiadateľa, požiada žiadateľa o predloženie akýchkoľvek príslušných dokumentov.

V prípade partnerstiev sa overenie vykonáva v súlade s článkom 131 ods. 6.

5. Overenie finančnej kapacity sa nevzťahuje na:
- a) fyzické osoby poberajúce podporu na vzdelávanie;
 - b) najodkázanejšie fyzické osoby, ako sú nezamestnané osoby a utečenci, poberajúce priamu podporu;
 - c) verejnoprávne subjekty vrátane organizácií členských štátov;
 - d) medzinárodné organizácie;
 - e) osoby alebo subjekty žiadajúce o bonifikáciu úrokovej sadzby a subvencie na poplatok za záruku, ak je cieľom takejto bonifikácie a subvencií posilniť finančnú kapacitu prijímateľa alebo vytvoriť príjem;
 - f) osoby alebo subjekty žiadajúce o granty s veľmi nízkou hodnotou.**

Ak žiadosť predkladá viacero žiadateľov, zodpovedný povoľujúci úradník sa môže po posúdení rizika rozhodnúť skontrolovať finančnú kapacitu len hlavného žiadateľa.

6. Zodpovedný povoľujúci úradník môže v závislosti od posúdenia rizika upustiť od povinnosti overovať operačnú kapacitu verejnoprávných subjektov, organizácií členských štátov alebo medzinárodných organizácií.

Článok 202

Kritériá na vyhodnotenie návrhov

Kritériá na vyhodnotenie návrhov umožňujú:

- a) posúdiť kvalitu predložených návrhov vzhľadom na stanovené ciele a priority a očakávané výsledky;
- b) udeliť granty na akcie alebo na pracovné programy, ktoré maximalizujú celkovú účinnosť financovania Únie;
- c) vyhodnotiť žiadosti o granty.

Článok 203

Postup vyhodnotenia

1. Návrhy sa vyhodnotia na základe vopred oznámených podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie návrhov s cieľom určiť, ktoré návrhy možno financovať.
2. Zodpovedný povoľujúci úradník v prípade potreby rozdelí proces do niekoľkých procedurálnych fáz. Pravidlá, ktorými sa proces riadi, sa oznámia vo výzve na predkladanie návrhov.

Žiadateľom, ktorých návrhy sú v ktorejkoľvek fáze vyradené, sa táto skutočnosť oznámi v súlade s odsekom 7.

Rovnaké dokumenty a informácie sa môžu počas toho istého postupu požadovať len jeden raz.

3. Komisia pre vyhodnotenie uvedená v článku 153 alebo prípadne zodpovedný povoľujúci úradník môžu od žiadateľa požadovať poskytnutie doplňujúcich informácií alebo ozrejmienie dokladov predložených v súlade s článkom 154. Povoľujúci úradník vedie primeranú evidenciu kontaktov so žiadateľmi počas tohto postupu.
4. Po ukončení svojej práce členovia komisie pre vyhodnotenie podpíšu záznam o všetkých preskúmaných návrhoch obsahujúci posúdenie ich kvality, pričom uvedú tie návrhy, ktoré môžu získať financovanie.

V prípade potreby sa v tomto zázname preskúmané návrhy zoradia a uvedú sa odporúčania týkajúce sa maximálnej sumy, ktorá sa má udeliť, a prípadných úprav žiadosti o grant, ktoré nemajú podstatný charakter.

Záznam sa uchováva pre budúcu potrebu.

5. Zodpovedný povolujući uradnik može vyzvat' žiadatel'a, aby upravil svoj návrh vzhľadom na odporúčania komisie pre vyhodnotenie. Zodpovedný povolujući uradnik vedie primeranú evidenciu kontaktov so žiadateľmi počas postupu.
6. Zodpovedný povolujući uradnik prijme na základe vyhodnotenia rozhodnutie, v ktorom uvedie aspoň:
 - a) predmet a celkovú sumu rozhodnutia;
 - b) mená úspešných žiadateľov, názvy akcií, odsúhlasené sumy a dôvody tohto výberu, vrátane prípadov, keď je tento výber nekonzistentný so stanoviskom komisie pre vyhodnotenie;
 - c) mená všetkých vyradených žiadateľov a dôvody takéhoto vyradenia.
7. Zodpovedný povolujući uradnik písomne informuje žiadateľov o rozhodnutí vo veci ich žiadosti. Ak sa požadovaný grant neudelí, dotknutá inštitúcia Únie uvedie dôvody vyradenia žiadosti. Vyradeným žiadateľom sa čo najskôr oznámi výsledok vyhodnotenia ich žiadosti, v každom prípade do 15 kalendárnych dní od zaslania informácie úspešným žiadateľom.
8. V prípade grantov udelených podľa článku 198 môže zodpovedný povolujući uradnik:
 - a) rozhodnúť, že neuplatní odseky 2 a 4 tohto článku a článok 153;
 - b) spojiť obsah hodnotiacej správy a rozhodnutia o zadaní zákazky do jedného dokumentu a podpísať ho.

Článok 204

Dohoda o grante

1. Granty upravuje písomná dohoda.
2. V dohode o grante sa uvádza aspoň:
 - a) predmet;
 - b) prijímateľ;
 - c) čas trvania, konkrétne:
 - i) dátum nadobudnutia platnosti dohody;
 - ii) dátum začatia a čas trvania akcie alebo rozpočtový rok, na ktoré sa financovanie vzťahuje;
 - d) opis akcie alebo v prípade grantu na prevádzku opis pracovného programu spolu s opisom očakávaných výsledkov;
 - e) maximálna suma financovania zo strany Únie vyjadrená v eurách, odhadovaný rozpočet akcie alebo pracovného programu a forma grantu;
 - f) pravidlá týkajúce sa podávania správ a platieb a pravidlá verejného obstarávania stanovené v článku 208;
 - g) súhlas prijímateľa s povinnosťami uvedenými v článku 129;
 - h) ustanovenia upravujúce viditeľnosť finančnej podpory Únie, okrem riadne odôvodnených prípadov, keď uverejnenie nie je možné alebo vhodné;

- i) uplatniteľné právo, ktorým je právo Únie, ktoré je v prípade potreby doplnené vnútroštátnym právom stanoveným v dohode o grante. V dohodách o grantoch uzatvorených s medzinárodnými organizáciami sa môže stanoviť výnimka;
 - j) príslušný súd alebo arbitrážny súd na riešenie sporov.
3. Peňažné povinnosti neštátnych subjektov alebo osôb, ktoré vyplývajú z vykonávania dohody o grante, sú vykonateľné podľa článku 100 ods. 2
4. Účelom ani účinkom zmien dohôd o grante nie je vykonanie takých zmien, ktoré by spochybnili rozhodnutie o udelení grantu alebo by boli v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žiadateľom.

KAPITOLA 4

IMPLEMENTÁCIA GRANTOV

Článok 205

Suma grantu a rozšírenie zistení auditu

1. Bez toho, aby boli dotknuté následné audity, overenia a vyšetrovania vykonávané dotknutou inštitúciou Únie, úradom OLAF alebo Dvorom audítorov, suma grantu nie je konečná dovtedy, kým zodpovedný povolujujúci úradník neschváli záverečné správy a prípadne účtovnú závierku. Článok 132 ods. 4 sa uplatňuje aj po tom, ako sa suma grantu stala konečnou.
2. Ak kontroly alebo audity preukážu systémové alebo opakujúce sa nezrovnalosti, podvod alebo porušenie povinností, ktoré možno pripísať prijímateľovi a ktoré majú významný dosah na viaceré granty udelené tomuto prijímateľovi za podobných podmienok, zodpovedný povolujujúci úradník môže pozastaviť vykonávanie dohody o grante alebo platby v rámci všetkých dotknutých grantov alebo prípadne vypovedať dotknuté dohody o grante s týmto prijímateľom, s prihliadnutím k závažnosti zistení.

Zodpovedný povolujujúci úradník môže okrem toho znížiť granty, zamietnuť neoprávnené náklady a vymôcť neoprávnené vyplatené sumy vo vzťahu k všetkým grantom dotknutým systémovými alebo opakujúcimi sa nezrovnalosťami, podvodom alebo porušením povinností uvedenými v prvom pododseku, ktoré môžu byť predmetom auditov, overení a vyšetrovaní v súlade s dotknutými dohodami o grante.

3. Zodpovedný povolujujúci úradník určí sumy, ktoré sa majú znížiť alebo vymôcť, vždy, keď je to možné a uskutočniteľné, na základe nákladov, ktoré sa v prípade každého grantu nenáležite vykázať ako oprávnené, po akceptovaní revidovaných správ a finančných výkazov predložených prijímateľom.
4. Ak nie je možné alebo uskutočniteľné presne vyčíslieť výšku neoprávnených nákladov za každý dotknutý grant, sumy, ktoré sa majú znížiť alebo vymôcť, sa môžu určiť extrapoláciou miery zníženia alebo vymoženía uplatnenou na granty, v prípade ktorých sa preukázali systémové alebo opakujúce sa nezrovnalosti, podvod alebo porušenie povinností, alebo ak neoprávnené náklady nemôžu slúžiť ako základ pre určenie súm, ktoré sa majú znížiť alebo vymôcť, uplatnením paušálnej sadzby, a to pri zohľadnení zásady proporcionality. Prijímateľovi sa poskytne možnosť navrhnúť riadne odôvodnenú alternatívnu metódu alebo sadzbu pred tým, ako sa zníženie alebo vymoženie vykoná.

Článok 206

Doklady pre žiadosti o platbu

1. Zodpovedný povolujujúci úradník stanoví doklady, ktoré sa musia pripojiť k žiadostiam o platbu.

2. Pri každom grante sa môže predbežné financovanie rozdeliť na viacero čiastkových platieb v súlade so správnym finančným riadením. K žiadosti o ďalšiu čiastkovú platbu predbežného financovania sa musí pripojiť vyhlásenie prijímateľa o použití predchádzajúceho predbežného financovania. Čiastková platba sa vyplatí v plnej výške, ak sa použilo aspoň 70 % celkovej sumy každého predchádzajúceho predbežného financovania. V opačnom prípade sa čiastková platba zníži o sumy, ktoré sa ešte musia použiť, aby sa dosiahla uvedená hraničná hodnota.
3. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť predložiť doklady, prijímateľ na svoju česť vyhlási, že informácie uvedené v žiadostiach o platbu sú úplné, spoľahlivé a pravdivé. Prijímateľ tiež osvedčí, že vzniknuté náklady sú oprávnené v súlade s dohodou o grante a že žiadosti o platbu sú podložené adekvátnymi dokladmi, ktoré možno overiť.
4. Zodpovedný povolujujúci úradník môže na doloženie priebežných platieb alebo platieb zostatkov v akejkoľvek výške požadovať osvedčenie o finančných výkazoch akcie alebo pracovného programu a o podkladových účtoch. Takéto osvedčenie sa požaduje na základe posúdenia rizika, pri ktorom sa zohľadňuje najmä výška grantu, výška platby, povaha prijímateľa a povaha podporovaných činností.

Osvedčenie musí vystaviť schválený externý audítor alebo v prípade verejných subjektov oprávnená a nezávislá úradná osoba.

Účelom osvedčenia je v súlade s metodikou schválenou zodpovedným povoločujúcim úradníkom a na základe dohodnutých postupov, ktoré sú v súlade s medzinárodnými normami, osvedčiť, že náklady vykázané prijímateľom vo finančných výkazoch, na ktorých sa zakladá žiadosť o platbu, sú skutočné, presne zaznamenané a oprávnené v súlade s dohodou o grante. V osobitných a riadne odôvodnených prípadoch môže zodpovedný povoločujúci úradník požadovať osvedčenie vo forme stanoviska alebo v inom formáte v súlade s medzinárodnými normami.

5. Zodpovedný povoločujúci úradník si môže na základe posúdenia rizika vyžiadať na doloženie akejkoľvek platby správu o operačnom overení vypracovanú nezávislou treťou stranou schválenou zodpovedným povoločujúcim úradníkom. V správe o operačnom overení sa uvedie, že operačné overenie sa uskutočnilo v súlade s metodikou schválenou zodpovedným povoločujúcim úradníkom a či sa akcia alebo pracovný program skutočne vykonali v súlade s podmienkami stanovenými v dohode o grante.

Článok 207

Finančná podpora pre tretie strany

Ak si vykonávanie akcie alebo pracovného programu vyžaduje poskytnutie finančnej podpory tretím stranám, prijímateľ môže takúto podporu poskytnúť, ak sú podmienky takéhoto poskytnutia vymedzené v dohode o grante medzi prijímateľom a Komisiou, pričom nesmie existovať žiadny priestor na voľné uváženie.

Žiadny priestor na voľné uváženie neexistuje, ak sa v dohode o grante stanovuje:

- a) maximálna výška finančnej podpory, ktorá sa môže vyplatiť tretej strane a ktorá nesmie presiahnuť 60 000 EUR, a kritériá na určenie presnej sumy;
- b) úplný zoznam rôznych druhov činností, na ktoré možno takúto finančnú podporu získať;
- c) vymedzenie osôb alebo kategórií osôb, ktoré môžu získať takúto finančnú podporu a kritériá jej poskytnutia.

Finančný limit uvedený v druhom odseku písm. a) možno prekročiť v prípade humanitárnej pomoci, operácií núdzovej podpory, operácií civilnej ochrany alebo pomoci v rámci krízového riadenia alebo ak by dosiahnutie cieľov akcií bolo inak nemožné alebo mimoriadne náročné.

Zodpovedný povolujujúci úradník poskytne informácie o prípadoch uvedených v tret'om odseku tohto článku vo výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9.

Článok 208

Zákazky v rámci vykonávania

1. Bez toho, aby boli dotknuté smernice 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ, ak si vykonávanie akcie alebo pracovného programu vyžaduje zadanie zákazky, môže prijímateľ zadať zákazku v súlade so svojimi bežnými obstarávacími postupmi, ak sa zákazka zadá ponuke, ktorá predstavuje najlepší pomer ceny a kvality, alebo v relevantných prípadoch ponuke s najnižšou cenou, pričom sa vylúči akýkoľvek konflikt záujmov.

2. Ak si vykonávanie akcie alebo pracovného programu vyžaduje zadanie zákazky, ktorej hodnota presahuje 60 000 EUR, zodpovedný povolujúci úradník môže od prijímateľov v riadne odôvodnených prípadoch požadovať, aby okrem pravidiel uvedených v odseku 1 dodržiavali ďalšie osobitné pravidlá.

Uvedené osobitné pravidlá sú založené na pravidlách obsiahnutých v tomto nariadení a musia byť primerané hodnote dotknutých zákaziek, relatívnej veľkosti príspevku Únie vo vzťahu k celkovým nákladom na akciu a riziku. Takéto osobitné pravidlá sa zahrnú do dohody o grante.

HLAVA IX

CENY

Článok 209

Všeobecné pravidlá

1. Ceny musia byť udelené v súlade so zásadami transparentnosti a rovnakého zaobchádzania a musia podporovať dosahovanie cieľov politik Únie.
2. Ceny sa nesmú udeľovať priamo bez súťaže.

Súťaže o ceny s jednotkovou hodnotou vo výške 1 000 000 EUR alebo viac sa môžu uverejniť iba v prípade, že sa uvádzajú v rozhodnutí o financovaní uvedenom v článku 110, a po predložení informácií o týchto cenách Európskemu parlamentu a Rade.

3. Výška ceny nie je závislá od nákladov, ktoré vznikli víťazovi.

4. Ak si vykonávanie akcie alebo pracovného programu vyžaduje, aby prijímateľ udelil ceny tretím stranám, tento prijímateľ môže takéto ceny udeliť, ak sú v dohode o grante medzi prijímateľom a Komisiou stanovené kritéria oprávnenosti a kritériá udeľovania cien, výška alebo druh cien a platobné podmienky alebo podmienky dodania, pričom nesmie existovať žiadny priestor na voľné uváženie.

Článok 210

Pravidlá súťaže, udelenie cien a uverejnenie

1. V pravidlách súťaží sa:
- a) stanovia kritériá oprávnenosti;
 - b) stanovia mechanizmy a lehota na prípadnú registráciu žiadateľov a na predkladanie žiadostí;
 - c) stanovia kritériá vylúčenia uvedené v článku 138 a dôvody vyradenia uvedené v článku 143;
 - d) stanoví výhradná zodpovednosť žiadateľa v prípade nároku súvisiaceho s činnosťami, ktoré sa uskutočnili v rámci súťaže;
 - e) stanoví, že víťazi prijímajú povinnosti uvedené v článku 128 a povinnosti týkajúce sa uverejňovania uvedené v pravidlách súťaže;
 - f) stanovia kritériá udeľovania cien, ktoré umožnia posúdiť kvalitu žiadostí so zreteľom na sledované ciele a očakávané výsledky a objektívne určiť, či sú žiadosti úspešné;
 - g) stanoví výška alebo druh ceny alebo cien;
 - h) stanovia platobné podmienky alebo podmienky dodania cien víťazom po ich udelení.

Na účely prvého pododseku písm. a) sú oprávnení aj prijímatelia, ak sa v pravidlách súťaže nestanovuje inak.

Článok 197 ods. 3 sa *mutatis mutandis* uplatňuje na uverejnenie súťaží.

2. Pravidlá súťaží môžu obsahovať podmienky zrušenia súťaže, a to najmä vtedy, ak nie je možné splniť ciele.
3. Ceny udeľuje zodpovedný povoľujúci úradník na základe vyhodnotenia komisiou pre vyhodnotenie uvedenou v článku 153.

Článok 203 ods. 4 a 6 sa *mutatis mutandis* uplatňuje na rozhodnutie o udelení.

4. Žiadateľom sa výsledok vyhodnotenia ich žiadosti oznámi čo najskôr, v každom prípade do 15 kalendárnych dní od prijatia rozhodnutia o udelení povoľujúcim úradníkom.

Rozhodnutie o udelení ceny sa oznámi víťaznému žiadateľovi a predstavuje právny záväzok.

5. Všetky ceny udelené v priebehu rozpočtového roka sa uverejňujú v súlade s článkom 38 ods. 1 až 4.

Komisia po uverejnení predloží Európskemu parlamentu a Rade na ich žiadosť správu o:

- a) počte žiadateľov v uplynulom roku;
- b) počte žiadateľov a percentuálnom podiele úspešných žiadostí na jednu súťaž;
- c) zozname odborníkov, ktorí boli v predchádzajúcom roku členmi komisií pre vyhodnotenie, s odkazom na postup ich výberu.

HLAVA X

FINANČNÉ NÁSTROJE, ROZPOČTOVÉ ZÁRUKY A FINANČNÁ POMOC

KAPITOLA 1

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Článok 211

Rozsah pôsobnosti a implementácia

1. Ak sa preukáže, že je to najprimeranejší spôsob dosahovania cieľov politik Únie, Únia môže zriadiť finančné nástroje alebo poskytnúť rozpočtové záruky alebo finančnú pomoc, ktoré sú financované z rozpočtu, a to prostredníctvom základného aktu, v ktorom sa vymedzí ich rozsah pôsobnosti a obdobie implementácie.
2. Členské štáty môžu poskytnúť príspevok na finančné nástroje, rozpočtové záruky alebo finančnú pomoc Únie. Ak to umožňuje základný akt, prispieť môžu aj tretie strany.
3. Ak sa finančné nástroje alebo rozpočtové záruky implementujú v rámci priameho riadenia, Komisia zabezpečí *mutatis mutandis* súlad s článkom 158 ods. 2, pokiaľ ide o finančných sprostredkovateľov a konečných príjemcov finančných prostriedkov.
4. Ak sa finančné nástroje implementujú v rámci zdieľaného riadenia s členskými štátmi, uplatňujú sa pravidlá platné v jednotlivých odvetviach.

5. Ak sa finančné nástroje alebo rozpočtové záruky implementujú v rámci nepriameho riadenia, Komisia uzatvára dohody so subjektmi podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) bodov ii), iii), v) a vi). Ak sa systémy, pravidlá a postupy uvedených subjektov posúdili podľa článku 157 ods. 3 a 4, môžu uvedené systémy, pravidlá a postupy plne využívať. Uvedené subjekty môžu pri implementácii finančných nástrojov a rozpočtových záruk v rámci nepriameho riadenia uzatvárať dohody s finančnými sprostredkovateľmi, ktorí sa vyberajú v súlade s postupmi rovnocennými s postupmi, ktoré uplatňuje Komisia. Do uvedených dohôd musia uvedené subjekty transponovať požiadavky podľa článku 158 ods. 2.

Komisia naďalej zodpovedá za zaistenie toho, aby bol vykonávací rámec pre finančné nástroje a rozpočtové záruky v súlade so zásadou správneho finančného riadenia a aby podporoval dosiahnutie stanovených a časovo viazaných cieľov politik, ktoré sú merateľné z hľadiska výstupov a/alebo výsledkov, v stanovenom čase. Komisia je zodpovedná za implementáciu finančných nástrojov a rozpočtových záruk bez toho, aby bola dotknutá zákonná a zmluvná zodpovednosť poverených subjektov, a to v súlade s príslušným právom a článkom 129.

Ak tretie krajiny poskytujú príspevok na finančné nástroje alebo rozpočtové záruky podľa odseku 2, v základnom akte sa môže povoliť, aby sa za oprávnené implementujúce subjekty alebo protistrany určili subjekty alebo protistrany z dotknutých krajín.

6. Dvor audítorov musí mať úplný prístup ku všetkým informáciám súvisiacim s finančnými nástrojmi, rozpočtovými zárukami a finančnou pomocou, a to aj počas kontrol na mieste.

Dvor audítorov je externým audítorom zodpovedným za projekty a programy podporované z finančného nástroja, rozpočtovej záruky alebo finančnej pomoci.

Článok 212

Zásady a podmienky vzťahujúce sa na finančné nástroje a rozpočtové záruky

1. Finančné nástroje a rozpočtové záruky sa používajú v súlade so zásadami správneho finančného riadenia, transparentnosti, proporcionality, nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania a subsidiarity a v súlade so svojimi cieľmi.
2. Finančné nástroje a rozpočtové záruky:
 - a) riešia zlyhania trhu alebo suboptimálne investičné situácie a primeraným spôsobom poskytujú podporu len tým konečným príjemcom finančných prostriedkov, ktorí sa v čase poskytovania finančnej podpory Únie považujú podľa medzinárodne uznávaných noriem za ekonomicky životaschopných;
 - b) zabezpečujú doplnkovosť tým, že zabraňujú nahrádzaniu potenciálnej podpory a investícií z iných verejných alebo súkromných zdrojov;
 - c) nenarúšajú hospodársku súťaž na vnútornom trhu a sú v súlade s pravidlami štátnej pomoci;
 - d) zabezpečujú dosahovanie pákového a multiplikačného efektu s cieľovým rozpätím hodnôt založeným na *ex ante* hodnotení príslušného finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky tým, že mobilizujú celkové investície presahujúce výšku príspevku alebo záruky Únie, v náležitých prípadoch vrátane maximalizácie súkromných investícií;

- e) sa implementujú spôsobom zabezpečujúcim existenciu spoločného záujmu implementujúcich subjektov alebo protistrán na dosiahnutí cieľov politik vymedzených v príslušnom základnom akte prostredníctvom opatrení, ako je napríklad spoluinvestovanie, požiadavky na zdieľanie rizika alebo finančné stimuly, a zároveň zabezpečujú, aby nedochádzalo ku konfliktom záujmov s inými činnosťami týchto subjektov alebo protistrán;
- f) stanovujú odmenu Únie, ktorá zodpovedá rozdeleniu rizika medzi finančnými účastníkmi a cieľom politik, ktoré sa majú dosiahnuť prostredníctvom finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky;
- g) ak sa má zaplatiť odmena pre implementujúce subjekty alebo protistrany zapojené do implementácie, zabezpečujú, aby takáto odmena bola založená na výkonnosti a aby zahŕňala:
 - i) administratívne poplatky, ktoré sú odmenou subjektu alebo protistrany za činnosť uskutočnenú v rámci implementácie finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky, ktoré v čo najväčšej miere vychádzajú z vykonaných operácií alebo vyplatených súm, a
 - ii) a v relevantných prípadoch stimuly na podporu dosahovania cieľov politik alebo na stimulovanie finančnej výkonnosti finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky.

Mimoriadne výdavky sa v riadne odôvodnených prípadoch môžu refundovať;

- h) sú jednotlivo alebo ako súčasť programu založené na *ex ante* hodnoteniach v súlade s článkom 34, obsahujúcich vysvetlenia týkajúce sa výberu druhu finančnej operácie, pričom sa zohľadnia sledované ciele politik a súvisiace finančné riziká a úspory pre rozpočet.

Hodnotenia uvedené v prvom pododseku písm. h) sa revidujú a aktualizujú tak, aby sa v nich zohľadnil vplyv významných sociálno-ekonomických zmien na odôvodnenie finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky.

3. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá platné v jednotlivých odvetviach týkajúce sa zdieľaného riadenia, sa príjmy vrátane dividend, kapitálových ziskov, poplatkov za záruky a úrokov z úverov a súm na zvereneckých účtoch vyplatených Komisii alebo na zverenecké účty otvorené pre finančné nástroje alebo rozpočtové záruky a vzťahujúce sa k podpore z rozpočtu v rámci finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky zahrnú do rozpočtu po odpočítaní nákladov a poplatkov súvisiacich s riadením.

Splátky vrátane kapitálových splátok, prostriedkov uvoľnených zo záruk a splátok istín úverov splatené Komisii alebo na zverenecké účty otvorené pre finančné nástroje alebo rozpočtové záruky a vzťahujúce sa k podpore z rozpočtu v rámci finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky predstavujú vnútorné pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 3 písm. f) a použijú sa v rámci toho istého finančného nástroja alebo rozpočtovej záruky bez toho, aby bol dotknutý článok **218 ods. 4**, v období nepresahujúcom obdobie na rozpočtový záväzok plus dva roky, pokiaľ sa v základnom akte nestanovuje inak.

Komisia zohľadní takéto vnútorné pripísané príjmy pri navrhovaní sumy pre budúce prídely finančných prostriedkov na finančné nástroje alebo rozpočtové záruky.

Bez ohľadu na druhý pododsek možno zostatkovú sumu pripísaných príjmov schválených v základnom akte, ktorý sa má zrušiť alebo ktorý má skončiť, pripísať aj k inému finančnému nástroju, ktorého účelom je dosiahnuť podobné ciele, ak sa tak stanovuje v základnom akte, ktorým sa tento finančný nástroj zriaďuje.

4. Povoľujúci úradník zodpovedný za finančný nástroj, rozpočtovú záruku alebo finančnú pomoc zostaví finančný výkaz za obdobie od 1. januára do 31. decembra v súlade s článkom 249 a pravidlami účtovania uvedenými v článku 80 a medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor (ďalej len „IPSAS“).

V prípade finančných nástrojov a rozpočtových záruk, ktoré sa implementujú v rámci nepriameho riadenia, zodpovedný povolojúci úradník zabezpečí, aby subjekty podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) bodov ii), iii), v) a vi) poskytli do 15. februára nasledujúceho rozpočtového roka neauditované finančné výkazy za obdobie od 1. januára do 31. decembra vypracované v súlade s pravidlami účtovania uvedenými v článku 80 a s IPSAS, ako aj všetky informácie potrebné na zostavenie finančných výkazov v súlade s článkom 82 ods. 2, a do 15. apríla nasledujúceho rozpočtového roka auditované finančné výkazy.

5. Ak sa finančné nástroje alebo rozpočtové záruky kombinujú v rámci jednej dohody s doplnkovou podporou z rozpočtu vrátane grantov, táto hlava sa vzťahuje na celé opatrenie. Správy sa predkladajú v súlade s článkom 41 ods. 4 a 5 a jasne sa v nich určuje, ktoré časti opatrenia sú finančné nástroje a ktoré rozpočtové záruky.

Článok 213

Finančný záväzok Únie

1. Finančný záväzok a súhrnné čisté platby z rozpočtu nesmú nikdy presiahnuť:
 - a) v prípade finančných nástrojov: sumu príslušného rozpočtového záväzku, ktorý bol v súvislosti s ním vytvorený;

- b) v prípade rozpočtových záruk: sumu rozpočtovej záruky, ktorá je schválená v základnom akte;
 - c) v prípade finančnej pomoci: maximálnu sumu finančných prostriedkov, ktorú je Komisia splnomocnená požičať si na financovanie finančnej pomoci schválenej v základnom akte, a súvisiacich úrokov.
2. Rozpočtové záruky a finančná pomoc vytvárajú podmienený záväzok Únie, ktorý môže prevýšiť finančné aktíva poskytnuté na krytie finančného záväzku Únie len vtedy, ak sa to umožňuje v základnom akte, ktorým sa rozpočtová záruka alebo finančná pomoc stanovujú, a na základe podmienok stanovených v tomto akte.
 3. Na účely ročného posúdenia uvedeného v článku 256 sa podmienené záväzky vyplývajúce z rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci na ťarchu rozpočtu považujú za udržateľné, ak je ich predpokladaný viacročný vývoj v súlade s limitmi stanovenými v nariadení, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec, uvedenom v článku 312 ods. 2 ZFEÚ a stropom ročných platobných rozpočtových prostriedkov stanoveným v článku 3 ods. 1 rozhodnutia (EÚ, Euratom) 2020/2053.

Článok 214

Tvorba rezerv na finančné záväzky

1. V prípade rozpočtových záruk a finančnej pomoci tretím krajinám sa v základnom akte stanoví miera tvorby rezerv ako percentuálny podiel zo sumy schváleného finančného záväzku. Uvedená suma nezahŕňa príspevky uvedené v článku 211 ods. 2.

V základnom akte sa stanoví, že miera tvorby rezerv sa prehodnotí aspoň raz za tri roky.

2. Pri stanovovaní miery tvorby rezerv sa vychádza z kvalitatívneho a kvantitatívneho posúdenia finančných rizík vyplývajúcich z rozpočtovej záruky alebo z finančnej pomoci tretej krajine, ktoré vykoná Komisia, v súlade so zásadou obozretnosti, podľa ktorej aktíva a zisky nesmú byť nadhodnotené a záväzky a straty nesmú byť podhodnotené.

Pokiaľ nie je v základnom akte, ktorým sa stanovuje rozpočtová záruka alebo finančná pomoc tretej krajine, stanovené inak, miera tvorby rezerv vychádza z globálnej rezervy potrebnej na začiatku obdobia na pokrytie čistých očakávaných strát a okrem toho primeranej bezpečnostnej rezervy. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci Európskeho parlamentu a Rady sa globálna rezerva vytvorí v priebehu obdobia stanoveného v príslušnom finančnom výkaze, ako je uvedené v článku 35.

3. V prípade finančného nástroja sa rezervy vytvoria v náležitých prípadoch na pokrytie budúcich platieb súvisiacich s rozpočtovým záväzkom pre daný finančný nástroj.
4. Na tvorbu rezerv sa použijú tieto zdroje:
 - a) príspevky z rozpočtu, pričom sa plne rešpektuje nariadenie, ktorým sa určí viacročný finančný rámec a po preskúmaní možností prerozdelenia;
 - b) výnosy z investovania zdrojov vedených v spoločnom rezervnom fonde;
 - c) sumy vymožené od dlžníkov v omeškaní v súlade s postupom vymáhania stanoveným v dohode o záruke alebo úvere;
 - d) príjmy a všetky ostatné platby prijaté Úniou v súlade s dohodou o záruke alebo úvere;

- e) prípadne hotovostné príspevky členských štátov a tretích strán podľa článku 211 ods. 2.

Pri výpočte rezerv vyplývajúcich z miery tvorby rezerv uvedenej v odseku 1 sa zohľadňujú iba zdroje uvedené v prvom pododseku písm. a) až d) tohto odseku.

5. Rezervy sa použijú na úhradu:

- a) výziev na uplatnenie rozpočtovej záruky;
- b) platobných záväzkov súvisiacich s rozpočtovým záväzkom pre finančný nástroj;
- c) finančných záväzkov vyplývajúcich z vypožičania si finančných prostriedkov podľa článku 223 ods. 1;
- d) prípadne iných výdavkov súvisiacich s implementáciou finančných nástrojov, rozpočtových záruk a finančnej pomoci tretím krajinám.

6. Ak sú rezervy na rozpočtovú záruku vyššie ako suma zodpovedajúca tvorbe rezerv vyplývajúcej z miery tvorby rezerv uvedenej v odseku 1 tohto článku, zdroje uvedené v odseku 4 prvom pododseku písm. b), c) a d) tohto článku, ktoré súvisia s touto zárukou, sa v rámci oprávneného obdobia stanoveného v základnom akte, avšak nie nad rámec fázy uvedenej tvorby rezerv, a bez toho, aby bol dotknutý článok 216 ods. 4, použijú na obnovenie rozpočtovej záruky až do jej pôvodnej výšky.

7. Komisia bezodkladne informuje Európsky parlament a Radu a môže navrhnúť primerané opatrenia na doplnenie rezerv alebo zvýšenie miery tvorby rezerv, ak:
- a) v dôsledku výziev na uplatnenie rozpočtovej záruky úroveň rezerv na danú rozpočtovú záruku klesne pod 50 % sumy zodpovedajúcej miere tvorby rezerv uvedenej v odseku 1 a znova ak klesne pod 30 % uvedenej sumy zodpovedajúcej miere tvorby rezerv, alebo ak z posúdenia rizika Komisiou vyplýva, že v priebehu jedného roka by mohla klesnúť pod niektorú z týchto percentuálnych hodnôt;
 - b) krajina, ktorej Únia poskytla finančnú pomoc, nesplätí svoj záväzok k dátumu jeho splatnosti.

Článok 215

Spoločný rezervný fond

1. Rezervy vytvorené na krytie finančných záväzkov vyplývajúcich z finančných nástrojov, rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci sa vedú v spoločnom rezervnom fonde.

Finančným riadením aktív spoločného rezervného fondu sa poveruje Komisia.

2. Celkové zisky alebo straty z investovania zdrojov vedených v spoločnom rezervnom fonde sa proporcionálne rozdelia medzi príslušné finančné nástroje, rozpočtové záruky alebo finančnú pomoc.

Finančný správca zdrojov spoločného rezervného fondu udržiava určitú minimálnu časť zdrojov fondu v hotovosti alebo v hotovostných ekvivalentoch v súlade s pravidlami obozretnosti a prognózami platieb poskytnutými povoľujúcimi úradníkmi finančných nástrojov, rozpočtových záruk alebo finančnej pomoci.

Finančný správca zdrojov spoločného rezervného fondu môže uzatvárať zmluvy o repo transakciách, pri ktorých sa zdroje spoločného rezervného fondu použijú ako kolaterál, na účely uskutočnenia platieb z fondu, ak sa odôvodnene očakáva, že tento postup je pre rozpočet výhodnejší než odpredaj zdrojov v časovom rámci vyplývajúcom zo žiadosti o platbu. Dĺžka trvania alebo obdobia predĺženia zmlúv o repo transakciách súvisiacich s platbami je obmedzená na nevyhnutné minimum, aby sa minimalizovala strata pre rozpočet.

3. Účtovník v súlade s článkom 77 ods. 1 prvým pododsekom písm. d) a článkom 86 ods. 1 a 2 stanoví postupy, ktoré sa majú uplatňovať na príjmové a výdavkové operácie a po dohode s EIB ako finančným správcom zdrojov spoločného rezervného fondu na aktíva a záväzky súvisiace so spoločným rezervným fondom.
4. Komisia vo výnimočných prípadoch, ak uskutočnila presun uvedený v článku 30 ods. 1 prvom pododseku písm. g), bezodkladne o tejto skutočnosti informuje Európsky parlament a Radu a urýchlene navrhne opatrenia potrebné na obnovenie rozpočtovej položky záruky, z ktorej sa presun uskutočnil, pričom sa plne rešpektujú stropy stanovené v nariadení, ktorým sa určí viacročný finančný rámec.

Článok 216

Efektívna miera tvorby rezerv

1. Pri tvorbe rezerv na rozpočtové záruky a finančnú pomoc tretím krajinám v spoločnom rezervnom fonde sa vychádza z efektívnej miery tvorby rezerv. Uvedená miera poskytuje vo vzťahu k finančným záväzkom Únie úroveň ochrany, ktorá je rovnocenná s úrovňou ochrany, ktorú by poskytovali jednotlivé príslušné miery tvorby rezerv, ak by sa zdroje viedli a spravovali samostatne.
2. Uplatniteľná efektívna miera tvorby rezerv predstavuje percentuálny podiel z každej počiatočnej miery tvorby rezerv stanovenej v súlade s článkom 214 ods. 2 druhým pododsekom. Vzťahuje sa len na sumu zdrojov v spoločnom rezervnom fonde predpokladanú na platby vyplývajúce z výziev na uplatnenie záruky počas obdobia jedného roka. Predstavuje pomer – v podobe percentuálneho podielu – medzi sumou hotovosti a hotovostných ekvivalentov v spoločnom rezervnom fonde, ktorá je potrebná na plnenie na základe výziev na uplatnenie záruky, a celkovou sumou hotovosti a hotovostných ekvivalentov, ktoré by sa vyžadovali v každom záručnom fonde na plnenie na základe výziev na uplatnenie záruky, ak by sa zdroje viedli a spravovali samostatne, pričom obe sumy predstavujú rovnaké riziko likvidity. Uvedený pomer nesmie klesnúť pod 95 %. Pri výpočte efektívnej miery tvorby rezerv sa zohľadňujú tieto faktory:
 - a) predpokladané peňažné toky do spoločného rezervného fondu a zo spoločného rezervného fondu, so zreteľom na počiatočnú fázu tvorby globálnej rezervy v súlade s článkom 214 ods. 2 druhým pododsekom;
 - b) riziková korelácia medzi rozpočtovými zárukami a finančnou pomocou tretím krajinám;
 - c) trhové podmienky.

Komisia prijme do 1. júla 2020 delegované akty v súlade s článkom 275 s cieľom doplniť toto nariadenie o podrobné podmienky výpočtu efektívnej miery tvorby rezerv vrátane metodiky pre uvedený výpočet.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 275 s cieľom zmeniť minimálny pomer uvedený v prvom pododseku tohto odseku vzhľadom na skúsenosti získané z fungovania spoločného rezervného fondu pri zachovaní obozretného prístupu v súlade so zásadou správneho finančného riadenia. Uvedený minimálny pomer sa musí stanoviť aspoň vo výške 85 %.

3. Finančný správca zdrojov spoločného rezervného fondu každý rok vypočíta efektívnu mieru tvorby rezerv, pričom sa táto miera použije ako referencia pre výpočet príspevkov z rozpočtu, ktorý vykoná Komisia, podľa článku 214 ods. 4 písm. a) a následne podľa odseku 4 písm. b) tohto článku.
4. Na základe výpočtu ročnej efektívnej miery tvorby rezerv v súlade s odsekmi 1 a 2 tohto článku sa v rámci rozpočtového postupu vykonajú – a uvedú v pracovnom dokumente, ako sa uvádza v článku 41 ods. 5 písm. h) – tieto operácie:
 - a) každý prebytok rezerv na určitú rozpočtovú záruku alebo finančnú pomoc tretej krajine sa vráti do rozpočtu;
 - b) každé doplnenie fondu sa vykoná v ročných tranžiach počas najviac troch rokov bez toho, aby bol dotknutý článok 214 ods. 6.

5. Komisia po porade s účtovníkom stanoví usmernenia uplatniteľné na správu zdrojov v spoločnom rezervnom fonde v súlade s príslušnými pravidlami obozretnosti, pričom sa vylúčia derivátové operácie na špekulatívne účely. Uvedené usmernenia sa pripoja k dohode s finančným správcom zdrojov spoločného rezervného fondu.

Každé tri roky sa vykoná nezávislé hodnotenie primeranosti uvedených usmernení a predloží sa Európskemu parlamentu a Rade.

Článok 217

Predkladanie výročných správ

1. Okrem povinnosti podávať správu, ktorá je stanovená v článku **256**, predkladá Komisia každý rok Európskemu parlamentu a Rade správu o spoločnom rezervnom fonde.
2. Správa uvedená v odseku 1 zahŕňa informácie o finančnom riadení, výkonnosti a riziku spoločného rezervného fondu ku koncu predchádzajúceho kalendárneho roka, ako aj finančné toky v spoločnom rezervnom fonde počas predchádzajúceho kalendárneho roka, významné transakcie a všetky relevantné informácie o expozícii Únie voči finančnému riziku.

KAPITOLA 2

OSOBITNÉ USTANOVENIA

ODDIEL 1

FINANČNÉ NÁSTROJE

Článok 218

Pravidlá a implementácia

1. Bez ohľadu na článok 211 ods. 1 sa finančné nástroje môžu v riadne odôvodnených prípadoch zriaďovať bez toho, aby boli schválené prostredníctvom základného aktu, a to za predpokladu, že sú zahrnuté v návrhu rozpočtu v súlade s článkom 41 ods. 4 prvým pododsekom písm. e).
2. Komisia zabezpečí harmonizované a zjednodušené riadenie finančných nástrojov, najmä v oblasti účtovníctva, výkazníctva, monitorovania a riadenia finančných rizík.
3. Ak sa Únia podieľa na finančnom nástroji ako menšinový účastník, Komisia zaistí dodržiavanie ustanovení tejto hlavy v súlade so zásadou proporcionality na základe veľkosti a hodnoty účasti Únie na danom nástroji. Bez ohľadu na veľkosť a hodnotu účasti Únie na danom nástroji však Komisia zabezpečí súlad s článkami 129 a 158, článkom 212 ods. 2 a 4, článkom 41 ods. 4, a pokiaľ ide o situácie vyžadujúce si vylúčenie uvedené v článku 138 ods. 1 písm. d), s hlavou V kapitolou 2 oddielom 2.
4. Ak sa Európsky parlament alebo Rada domnieva, že finančný nástroj nedosahuje svoje ciele účinne, môžu Komisiu požiadať, aby predložila návrh revidovaného základného aktu s cieľom tento finančný nástroj zlikvidovať. V prípade likvidácie finančného nástroja sa všetky nové sumy zaplatené späť do tohto nástroja podľa článku 212 ods. 3 považujú za všeobecný príjem a vrátia sa do rozpočtu.

5. Informácie o účele finančných nástrojov alebo zoskupenia finančných nástrojov na úrovni mechanizmu a prípadne o ich konkrétnej právnej forme a mieste registrácie sa uverejnia na webovom sídle Komisie.
6. Subjekty poverené implementáciou finančných nástrojov môžu v mene Únie zriaďovať zverenecké účty v zmysle článku 85 ods. 3. Uvedené subjekty zasielajú príslušné účtovné výkazy zodpovednému útvaru Komisie. Platby na zverenecké účty vykonáva Komisia na základe žiadostí o platbu, ktoré sú riadne odôvodnené prognózami úhrad, pričom sa zohľadnia disponibilné zostatky na zvereneckých účtoch a potreba zabrániť nadmerným zostatkom na týchto účtoch.

Článok 219

Finančné nástroje priamo implementované Komisiou

1. Finančné nástroje sa môžu implementovať priamo podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a), a to prostredníctvom:
 - a) účelového investičného nástroja, na ktorom sa Komisia zúčastňuje spolu s inými verejnými alebo súkromnými investormi s cieľom zvýšiť pákový efekt príspevku Únie;
 - b) úverov, záruk, majetkovej účasti a ostatných nástrojov na zdieľanie rizika iných ako sú účelové investičné nástroje, ktoré sa poskytujú priamo konečným príjemcom finančných prostriedkov alebo prostredníctvom finančných sprostredkovateľov.
2. Účelové finančné nástroje uvedené v odseku 1 písm. a) sa zriaďujú podľa právnych predpisov členského štátu. V oblasti vonkajších činností sa takéto nástroje môžu zriadiť aj v súlade s právnymi predpismi inej krajiny ako členského štátu. Správcovia takýchto nástrojov sú podľa zákona alebo zmluvne povinní konať v súlade s náležitou starostlivosťou profesionálneho správcu a v dobrej viere.

3. Správcovia účelových investičných nástrojov uvedených v odseku 1 písm. a) a finanční sprostredkovatelia finančných nástrojov alebo koneční príjemcovia finančných prostriedkov takýchto finančných nástrojov sa vyberú s náležitým zreteľom na charakter finančného nástroja, ktorý sa ma implementovať, skúsenosti a finančnú a operačnú kapacitu dotknutých subjektov a ekonomickú životaschopnosť projektov konečných príjemcov finančných prostriedkov. Výber musí byť transparentný, opodstatnený na základe objektívnych dôvodov a nesmie viesť ku konfliktu záujmov.

Článok 220

Kombinácia s finančnými prostriedkami implementovanými v rámci zdieľaného riadenia

1. V prípade kombinácie finančných prostriedkov implementovaných v rámci zdieľaného riadenia s podporou z finančných nástrojov zriadených podľa tohto oddielu sa vedú osobitné záznamy.
2. Finančné prostriedky implementované v rámci zdieľaného riadenia sa vkladajú na osobitné účty a používajú sa v súlade s cieľmi príslušných finančných prostriedkov na akcie a pre konečných príjemcov finančných prostriedkov v súlade s programom alebo programami, v rámci ktorých sa kombinácie uskutočnili.
3. Pokiaľ ide o kombinácie finančných prostriedkov implementovaných v rámci zdieľaného riadenia s podporou z finančných nástrojov zriadených podľa tohto oddielu, uplatňujú sa pravidlá platné v jednotlivých odvetviach.

ODDIEL 2

ROZPOČTOVÉ ZÁRUKY

Článok 221

Pravidlá vzťahujúce sa na rozpočtové záruky

1. V základnom akte sa stanoví:
 - a) suma rozpočtovej záruky, ktorá sa bez toho, aby bol dotknutý článok 211 ods. 2, nesmie nikdy prekročiť;

b) druhy operácií, na ktoré sa rozpočtová záruka vzťahuje.

2. Príspevky členských štátov na rozpočtové záruky podľa článku 211 ods. 2 sa môžu poskytnúť vo forme záruk alebo hotovosti.

Príspevky tretích strán na rozpočtové záruky podľa článku 211 ods. 2 sa môžu poskytnúť vo forme hotovosti.

Rozpočtová záruka sa zvýši o príspevky uvedené v prvom a druhom pododseku. Platby na základe výziev na uplatnenie záruky uhradia v prípade potreby prispievajúce členské štáty alebo tretie strany podľa zásady *pari passu*. Komisia uzavrie s prispievateľmi dohodu, ktorá bude obsahovať najmä ustanovenia týkajúce sa platobných podmienok.

Článok 222

Implementácia rozpočtových záruk

1. Rozpočtové záruky sú neodvolateľné, bezpodmienečné a dostupné na požiadanie pre tie druhy operácií, na ktoré sa príslušná rozpočtová záruka vzťahuje.
2. Rozpočtové záruky sa implementujú podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) alebo vo výnimočných prípadoch podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a).
3. Rozpočtová záruka sa vzťahuje len na finančné a investičné operácie, ktoré sú v súlade s článkom 212 ods. 2 prvým pododsekom písm. a) až d).
4. Protistrany prispejú na operácie, na ktoré sa vzťahuje rozpočtová záruka, vlastnými zdrojmi.
5. Komisia s protistranou uzavrie dohodu o záruke. Poskytnutie rozpočtovej záruky je podmienené nadobudnutím platnosti dohody o záruke.

6. Protistrany Komisii každý rok predložia:

- a) posúdenie rizika a informácie o kreditnom hodnotení týkajúce sa operácií, na ktoré sa vzťahuje rozpočtová záruka, ako aj informácie o očakávaných zlyhaniach;
- b) informácie o neuhradených finančných záväzkoch Únie vyplývajúcich z rozpočtovej záruky, ktoré sú rozčlenené na jednotlivé operácie;
- c) informácie o celkovom zisku alebo strate vyplývajúcich z operácií, na ktoré sa vzťahuje rozpočtová záruka.

ODDIEL 3

FINANČNÁ POMOC

Článok 223

Pravidlá a implementácia

1. Finančná pomoc Únie členským štátom alebo tretím krajinám musí byť v súlade s vopred stanovenými podmienkami a má formu úveru, úverovej linky alebo akéhokoľvek iného nástroja, ktorý sa považuje za vhodný na zabezpečenie účinnosti tejto podpory. Komisia sa na uvedený účel v príslušnom základnom akte splnomocní požičať si v mene Únie potrebné finančné prostriedky na kapitálových trhoch alebo od finančných inštitúcií.

2. Finančná pomoc sa realizuje v eurách s výnimkou riadne odôvodnených prípadov.

3. Finančnú pomoc priamo implementuje Komisia.

4. Komisia uzavrie s prijímateľskou krajinou dohodu obsahujúcu ustanovenia, ktorými sa:

- a) zaistí, aby prijímateľská krajina pravidelne overovala, či sa poskytnuté financovanie riadne použilo v súlade s vopred stanovenými podmienkami, aby prijala vhodné opatrenia na predchádzanie nezrovnalostiam a podvodom a aby v prípade potreby podala návrh na začatie konania s cieľom vymôcť všetky finančné prostriedky poskytnuté v rámci finančnej pomoci, ktoré sa spreneverili;
 - b) zaistí ochrana finančných záujmov Únie;
 - c) výslovne povolí Komisii, úradu OLAF a Dvoru audítorov, aby vykonávali právomoci stanovené v článku 129;
 - d) zaistí, aby mala Únia nárok na predčasné splatenie úveru, ak sa zistí, že prijímateľská krajina sa v súvislosti s riadením finančnej pomoci dopustila podvodu alebo korupcie alebo akéhokoľvek iného protiprávneho konania poškodzujúceho finančné záujmy Únie.
 - e) zaistí, aby všetky náklady, ktoré Únii vznikli v súvislosti s finančnou pomocou, znášala prijímateľská krajina.
5. Komisia uvoľňuje úvery podľa možnosti po častiach, a to na základe splnenia podmienok spojených s finančnou pomocou. Ak sa uvedené podmienky nespĺnia, Komisia dočasne pozastaví alebo zruší vyplácanie finančnej pomoci.

Článok 224

Diverzifikovaná stratégia financovania

- 1. Komisia vykonáva diverzifikovanú stratégiu financovania zahŕňajúcu vypožičiavanie si prostriedkov povolené podľa článku 5 ods. 1 rozhodnutia (EÚ, Euratom) 2020/2053 a s výnimkou riadne odôvodnených prípadov aj operácie vypožičiavania si prostriedkov a riadenia dlhu na financovanie programov finančnej pomoci. Diverzifikovaná stratégia financovania sa vykonáva všetkými potrebnými transakciami zameranými na pravidelnú prítomnosť na kapitálovom trhu, je založená na združovaní nástrojov financovania a využíva spoločný fond likvidity.*
- 2. Komisia prijme potrebné opatrenia na vykonávanie diverzifikovanej stratégie financovania. Komisia pravidelne a komplexne informuje Európsky parlament a Radu o všetkých aspektoch svojej stratégie vypožičiavania si prostriedkov a riadenia dlhu.*

HLAVA XI

PRÍSPEVKY EURÓPSKYM POLITICKÝM STRANÁM

Článok 225

Všeobecné ustanovenia

Európskym politickým stranám, ako sú vymedzené v článku 2 bode 3 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 (ďalej len „európske politické strany“), sa môžu poskytovať priame finančné príspevky z rozpočtu vzhľadom na to, že prispievajú k formovaniu európskeho politického povedomia a k vyjadrovaniu politickej vôle občanov Únie v súlade s uvedeným nariadením.

Článok 226

Zásady

1. Príspevky sa použijú výlučne na refundáciu percentuálneho podielu – stanoveného v článku 17 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 – z prevádzkových nákladov európskych politických strán priamo súvisiacich s ich cieľmi uvedených v článku 17 ods. 5 a v článku 21 uvedeného nariadenia.
2. Príspevky možno použiť na úhradu výdavkov súvisiacich so zákazkami, ktoré zadali európske politické strany, za predpokladu, že v čase zadania neexistoval žiadny konflikt záujmov.
3. Príspevky sa nesmú použiť tak, aby sa ktorémukoľvek individuálnemu členovi alebo zamestnancovi európskej politickej strany priamo alebo nepriamo poskytla peňažná či nepeňažná osobná výhoda. Príspevky sa nesmú použiť na priame ani nepriame financovanie činností tretích strán, najmä národných politických strán alebo politických nadácií na európskej alebo národnej úrovni, bez ohľadu na to, či ide o granty, dary, úvery, alebo akékoľvek iné podobné dohody. Na účely tohto odseku sa za tretie strany nepovažujú pridružené subjekty európskych politických strán, ak sú takéto subjekty súčasťou administratívnej štruktúry európskych politických strán stanovenej v ich stanovách. Príspevky sa nesmú použiť na žiadny z účelov vylúčených podľa článku 22 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014.
4. Príspevky podliehajú zásade transparentnosti a zásade rovnakého zaobchádzania v súlade s kritériami stanovenými v nariadení (EÚ, Euratom) č. 1141/2014.

5. Príspevky každoročne udeľuje Európsky parlament a uverejňuje ich v súlade s článkom 38 ods. 1 až 4 tohto nariadenia a s článkom 32 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014.
6. Európske politické strany, ktoré získajú príspevok, nesmú priamo ani nepriamo získať ďalšie finančné prostriedky z rozpočtu. Zakázané sú predovšetkým donácie z rozpočtov politických skupín v Európskom parlamente. Za žiadnych okolností sa nesmú tie isté výdavky financovať z rozpočtu dvakrát.

Príspevkami nie je dotknutá schopnosť európskych politických strán vytvárať si rezervy so sumami zo svojich vlastných zdrojov v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 1141/2014.

7. Ak európska politická nadácia vymedzená v článku 2 bode 4 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 dosiahne na konci rozpočtového roka, v ktorom získala grant na prevádzku, prebytok príjmov nad výdavkami, môže sa časť tohto prebytku až do výšky 25 % celkových príjmov za daný rok preniesť do nasledujúceho roka pod podmienkou, že sa použije pred koncom prvého štvrťroka tohto nasledujúceho roka.

Článok 227

Rozpočtové aspekty

Príspevky, ako aj rozpočtové prostriedky vyčlenené na nezávislé externé audítorské subjekty alebo odborníkov podľa článku 23 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014, sa vyplácajú z rozpočtového oddielu týkajúceho sa Európskeho parlamentu.

Článok 228

Výzva na predkladanie žiadostí o príspevky

1. Príspevky sa udeľujú prostredníctvom výzvy na predkladanie žiadostí o príspevky, ktorá sa každý rok uverejní aspoň na webovom sídle Európskeho parlamentu.
2. Európskej politickej strane sa môže udeliť iba jeden príspevok za rok.
3. Európska politická strana môže získať príspevok, len ak požiada o financovanie v súlade s podmienkami stanovenými vo výzve na predkladanie žiadostí o príspevky.
4. Vo výzve na predkladanie žiadostí o príspevky sa stanovujú podmienky, za ktorých môže žiadateľ získať príspevok v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 1141/2014, ako aj kritériá vylúčenia.
5. Vo výzve na predkladanie žiadostí o príspevky sa prinajmenšom určí povaha výdavkov, ktoré možno z príspevku refundovať.
6. Výzva na predkladanie žiadostí o príspevky si vyžaduje odhad rozpočtu.

Článok 229

Postup udeľovania

1. Žiadosti o príspevky sa musia riadne predložiť v stanovenej lehote, v písomnej podobe a v prípade potreby v zabezpečenom elektronickom formáte.
2. Príspevky sa neudelia žiadateľom, ktorí sa v čase postupu udeľovania nachádzajú v jednej zo situácií alebo vo viacerých situáciách uvedených v článku 138 ods. 1 a článku 143 ods. 1, ani tým, ktorí sú registrovaní ako vylúčení v databáze uvedenej v článku 144.

3. Žiadatelia sú povinní osvedčiť, že sa nenachádzajú v žiadnej zo situácií uvedených v odseku 2.
4. Zodpovednému povolujúcemu úradníkovi môže pri vyhodnocovaní žiadostí o príspevok pomáhať výbor. Zodpovedný povolujúci úradník určí pravidlá týkajúce sa zloženia, vymenovania a fungovania tohto výboru, ako aj pravidlá na zamedzenie akéhokoľvek konfliktu záujmov.
5. Žiadosti, ktoré spĺňajú kritériá oprávnenosti a kritériá vylúčenia, sa vyberajú na základe kritérií poskytovania finančných prostriedkov stanovených v článku 19 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014.
6. V rozhodnutí zodpovedného povolujúceho úradníka sa uvedú aspoň tieto údaje:
 - a) predmet a celková suma príspevkov;
 - b) mená vybraných žiadateľov a schválená suma príspevku pre každého žiadateľa;
 - c) mená všetkých vyradených žiadateľov a dôvody takéhoto vyradenia.
7. Zodpovedný povolujúci úradník písomne informuje žiadateľov o rozhodnutí vo veci ich žiadostí. Ak sa žiadosť o financovanie zamietne alebo ak sa požadované sumy nepridelia či už čiastočne, alebo v plnom rozsahu, zodpovedný povolujúci úradník uvedie dôvody zamietnutia žiadosti alebo nepridelenia požadovaných súm, najmä s odkazom na kritériá oprávnenosti a kritériá poskytovania príspevkov uvedené v odseku 5 tohto článku a v článku 228 ods. 4. Ak sa žiadosť zamietne, zodpovedný povolujúci úradník informuje žiadateľa o dostupných prostriedkoch správnej a/alebo súdnej nápravy uvedených v článku 134 ods. 2.

8. Príspevky upravuje písomná dohoda.

Článok 230

Forma príspevkov

1. Príspevky môžu mať niektorú z týchto foriem:
 - a) refundácia časti skutočne vynaložených refundovateľných výdavkov;
 - b) refundácia na základe jednotkových nákladov;
 - c) jednorazové platby;
 - d) paušálne financovanie;
 - e) kombinácia foriem uvedených v písmenách a) až d).
2. Refundovať sa môžu len výdavky, ktoré spĺňajú kritériá stanovené vo výzve na predkladanie žiadostí o príspevky a ktoré nevznikli pred dňom predloženia žiadosti.
3. Dohoda uvedená v článku 229 ods. 8 musí obsahovať ustanovenia, ktoré umožňujú overiť, či boli splnené podmienky na udelenie jednorazových platieb, paušálneho financovania alebo refundácie na základe jednotkových nákladov.
4. Príspevky sa vyplácajú v plnej výške prostredníctvom jednej platby v rámci predbežného financovania, pokiaľ zodpovedný povoľujúci úradník v riadne odôvodnených prípadoch nerozhodne inak.

Článok 231

Záruky

Ak to zodpovedný povoľujúci úradník považuje za vhodné a primerané, môže v jednotlivých prípadoch a na základe analýzy rizika od európskej politickej strany žiadať, aby vopred zložila záruku s cieľom obmedziť finančné riziká spojené s platbou v rámci predbežného financovania, a to len v prípade, ak podľa analýzy rizík danej európskej politickej strane bezprostredne hrozí, že sa dostane do jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie, uvedených v článku 138 ods. 1 písm. a) a d) tohto nariadenia, alebo ak sa Európskemu parlamentu a Rade oznámilo rozhodnutie Úradu pre európske politické strany a európske politické nadácie zriadeného podľa článku 6 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 (ďalej len „úrad“) v súlade s článkom 10 ods. 4 uvedeného nariadenia.

Článok 156 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na záruky, ktoré sa môžu požadovať v prípadoch uvedených v prvom odseku tohto článku na platby v rámci predbežného financovania poskytované európskym politickým stranám.

Článok 232

Použitie príspevkov

1. Príspevky sa používajú v súlade s článkom 226.
2. Akákoľvek časť príspevku, ktorá sa nepoužila v rozpočtovom roku, na ktorý sa uvedený príspevok vzťahuje (rok n), sa použije na akékoľvek refundovateľné výdavky vzniknuté do 31. decembra roka $n + 1$. Akákoľvek zostávajúca časť príspevku, ktorá sa nepoužije v uvedenej lehote, sa musí vrátiť v súlade s hlavou IV kapitolou 6.
3. Európske politické strany dodržiavajú maximálnu mieru spolufinancovania stanovenú v článku 17 ods. 4 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014. Zostávajúce sumy príspevkov z predchádzajúceho roka sa nesmú použiť na financovanie nákladov, ktoré si európske politické strany majú kryť z vlastných zdrojov. Príspevky tretích strán na spoločné podujatia sa nepovažujú za súčasť vlastných zdrojov európskej politickej strany.

4. Európske politické strany použijú časť príspevku, ktorý sa nepoužil v priebehu rozpočtového roka, na ktorý bol udelený, a až potom použijú príspevky udelené po uvedenom roku.
5. Všetky úroky získané z platieb v rámci predbežného financovania sa považujú za súčasť príspevku.

Článok 233

Správa o použití príspevkov

1. Európska politická strana v súlade s článkom 23 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 predkladá svoju výročnú správu o použití príspevkov a svoju ročnú účtovnú závierku na schválenie zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi.
2. Zodpovedný povolujujúci úradník vypracuje výročnú správu o činnosti uvedenú v článku 74 ods. 9 na základe výročnej správy a ročnej účtovnej závierky uvedených v odseku 1 tohto článku. Na účely vypracovania uvedenej správy sa môžu použiť ďalšie doklady.

Článok 234

Suma príspevku

1. Suma príspevku nie je konečná dovtedy, kým zodpovedný povolujujúci úradník neschváli výročnú správu a ročnú účtovnú závierku uvedené v článku 233 ods. 1. Schválením výročnej správy a ročnej účtovnej závierky nie sú dotknuté následné overenia vykonávané úradom.
2. Nepoužitá suma predbežného financovania sa stanú konečnými až po tom, ako ich európska politická strana použije na zaplatenie refundovateľných výdavkov, ktoré spĺňajú kritériá stanovené vo výzve na predkladanie žiadostí o príspevky.

3. Ak si európska politická strana nespĺní povinnosti týkajúce sa používania príspevkov, príspevky sa pozastavia, znížia alebo zrušia po tom, čo európska politická strana dostane možnosť vyjadriť sa.
4. Zodpovedný povoľujúci úradník pred uskutočnením platby overí, či je európska politická strana stále registrovaná v registri uvedenom v článku 7 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 a či jej v období od podania žiadosti do konca rozpočtového roka, na ktorý sa vzťahuje príspevok, neboli uložené žiadne sankcie podľa článku 27 uvedeného nariadenia.
5. Ak už európska politická strana nie je registrovaná v registri uvedenom v článku 7 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 alebo ak jej boli uložené akékoľvek sankcie podľa článku 27 uvedeného nariadenia, zodpovedný povoľujúci úradník môže pozastaviť, znížiť alebo zrušiť príspevok a vymôcť sumy, ktoré sa neoprávnene vyplatili na základe dohody uvedenej v článku 229 ods. 8 tohto nariadenia, a to úmerne k závažnosti chýb, nezrovnalostí, podvodu či iného porušenia povinností súvisiacich s použitím príspevku a po tom, čo európska politická strana dostane možnosť vyjadriť sa.

Článok 235

Kontrola a sankcie

1. V každej dohode uvedenej v článku 229 ods. 8 sa výslovne stanoví, že Európsky parlament vykonáva svoje právomoci týkajúce sa kontroly dokumentov a priestorov a že úrad OLAF a Dvor audítorov vykonávajú svoje príslušné kompetencie a právomoci uvedené v článku 129 vo vzťahu ku všetkým európskym politickým stranám, ktoré získali finančné prostriedky Únie, ako aj k ich dodávateľom a subdodávateľom.

2. V súlade s článkami 138 a 139 tohto nariadenia a článkom 27 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 môže zodpovedný povoľujúci úradník uložiť účinné, primerané a odrádzajúce administratívne a peňažné sankcie.

Článok 236

Uchovávanie záznamov

1. Európske politické strany uchovávajú všetky záznamy a doklady týkajúce sa príspevku počas obdobia piatich rokov od vykonania poslednej platby súvisiacej s príspevkom.
2. Záznamy, ktoré sa týkajú auditov, odvolaní, sporov, vyrovnania pohľadávok vyplývajúcich z použitia príspevku alebo vyšetrení úradu OLAF, ak sa oznámili príjemcovi finančných prostriedkov, sa uchovávajú až do ukončenia týchto auditov, odvolaní, sporov, vyrovnania pohľadávok alebo vyšetrení.

Článok 237

Výber externých audítorských subjektov alebo odborníkov

Nezávislé externé audítorské subjekty alebo odborníci uvedení v článku 23 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 1141/2014 sa vyberajú postupom verejného obstarávania. Obdobie platnosti ich zmluvy nesmie prekročiť päť rokov. Po uplynutí dvoch takýchto po sebe nasledujúcich období sa považujú za osoby s konfliktom záujmov, ktorý môže nepriaznivo ovplyvniť výkon auditu.

HLAVA XII

INÉ NÁSTROJE PLNENIA ROZPOČTU

Článok 238

Trustové fondy Únie pre vonkajšie činnosti

1. Pre činnosti v núdzovej situácii a činnosti po prekonaní núdzovej situácie potrebné v reakcii na krízu alebo pre tematické činnosti môže Komisia zriaďovať na základe dohody uzatvorenej s inými darcami trustové fondy Únie pre vonkajšie činnosti (ďalej len „trustové fondy Únie“).

Trustové fondy Únie sa zriaďujú, len ak sa dohodami s inými darcami zabezpečili príspevky zo zdrojov mimo rozpočtu.

Komisia konzultuje s Európskym parlamentom a Radou svoj úmysel zriaďiť trustový fond Únie týkajúci sa činností v núdzovej situácii a po jej prekonaní.

Zriadenie trustového fondu Únie týkajúceho sa tematických činností podlieha schváleniu Európskym parlamentom a Radou.

Na účely tretieho a štvrtého pododseku tohto odseku sprístupní Komisia Európskemu parlamentu a Rade svoje návrhy rozhodnutí o zriadení trustového fondu Únie. Takéto návrhy rozhodnutí obsahujú opis cieľov trustového fondu Únie, odôvodnenie jeho zriadenia v súlade s odsekom 3, údaj o dĺžke jeho trvania a predbežné dohody s inými darcami. Návrhy rozhodnutí obsahujú aj návrh dohody o zriadení, ktorá sa má uzavrieť s inými darcami.

2. Komisia predkladá návrhy svojich rozhodnutí o financovaní trustového fondu Únie príslušnému výboru, ak je stanovený v základnom akte, na základe ktorého sa poskytuje príspevok Únie do trustového fondu Únie. Príslušný výbor sa nevyzve, aby sa vyjadril k aspektom, ktoré sa už predložili Európskemu parlamentu a Rade na konzultáciu alebo súhlas na základe odseku 1 tretieho, štvrtého a piateho pododseku.
3. Trustové fondy Únie sa zriaďujú a implementujú len vtedy, ak spĺňajú tieto podmienky:
 - a) existuje pridaná hodnota intervencie Únie: ciele trustových fondov Únie, najmä z dôvodu ich rozsahu alebo potencionálnych účinkov, možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie než na národnej úrovni, a použitie existujúcich nástrojov na financovanie by nebolo dostatočné na dosiahnutie cieľov politik Únie;
 - b) trustové fondy Únie zaisťujú jasnú politickú viditeľnosť Únie a výhody z hľadiska riadenia, ako aj lepšiu kontrolu zo strany Únie nad rizikami a vyplácaním príspevkov Únie a iných darcov;
 - c) trustové fondy Únie nezdvojujú iné existujúce spôsoby financovania alebo podobné nástroje bez toho, aby prinášali ďalšie výhody;
 - d) ciele trustových fondov Únie sú zosúladené s cieľmi nástroja alebo rozpočtovej položky Únie, z ktorých sa financujú.

4. Pre každý trustový fond Únie sa zriadi správna rada, ktorej predsedá Komisia a ktorej úlohou je zaistiť spravodlivé zastúpenie darcov a rozhodovať o použití finančných prostriedkov. V správnej rade je každý členský štát, ktorý do fondu neprispel, zastúpený v úlohe pozorovateľa. Pravidlá týkajúce sa zloženia správnej rady a jej vnútorné pravidlá sa stanovujú v dohode o zriadení trustového fondu Únie. Uvedené pravidlá musia zahŕňať požiadavku, aby bolo konečné rozhodnutie o použití finančných prostriedkov podmienené kladným hlasovaním Komisie.
5. Trustové fondy Únie sa zriaďujú na obmedzené obdobie, ktoré sa stanoví v dohode o ich zriadení. Uvedené obdobie možno predĺžiť na základe rozhodnutia Komisie, na ktoré sa vzťahuje postup stanovený v odseku 1, na požiadanie správnej rady príslušného trustového fondu Únie a po tom, čo Komisia predloží správu, v ktorej predĺženie odôvodní, a najmä potvrdí, že sú splnené podmienky stanovené v odseku 3.

Európsky parlament a/alebo Rada môžu v relevantných prípadoch, a to najmä na základe informácií predložených v pracovnom dokumente uvedenom v článku 41 ods. 6, požiadať Komisiu, aby prestala poskytovať rozpočtové prostriedky do trustového fondu Únie, alebo aby revidovala dohodu o zriadení s cieľom vykonať likvidáciu trustového fondu Únie. V takom prípade sa všetky zostávajúce finančné prostriedky vrátia pomerným dielom do rozpočtu ako všeobecný príjem a tiež prispievajúcim členským štátom a ostatným darcom.

Článok 239

Implementácia trustových fondov Únie pre vonkajšie činnosti

1. Trustové fondy Únie sa implementujú v súlade so zásadami správneho finančného riadenia, transparentnosti, proporcionality, nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania a v súlade s osobitnými cieľmi stanovenými v každej dohode o zriadení, ako aj pri úplnom dodržiavaní práv na preskúmanie a kontrolu príspevku Únie Európskym parlamentom a Radou.

2. Činnosti financované v rámci trustových fondov Únie môže vykonávať Komisia priamo podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a) a nepriamo so subjektmi implementujúcimi finančné prostriedky Únie podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. c) bodov i), ii), iii), v) a vi).
3. Finančné prostriedky viažu a vyplácajú účastníci finančných operácií Komisie v zmysle hlavy IV kapitoly 4. Účtovník Komisie je účtovníkom trustových fondov Únie. Je zodpovedný za stanovenie účtovných postupov a účtovnej osnovy, ktoré sú spoločné pre všetky trustové fondy Únie. Vnútorý audítor Komisie, úrad OLAF a Dvor audítorov majú vo vzťahu k trustovým fondom Únie rovnaké právomoci ako vo vzťahu k ostatným činnostiam, ktoré vykonáva Komisia.
4. Príspevky Únie a iných darcov sa nestávajú súčasťou rozpočtu, ale vkladajú sa na osobitný bankový účet. Osobitný bankový účet trustového fondu Únie zriaďuje a ruší účtovník. Všetky transakcie vykonané počas roka na osobitnom bankovom účte sa riadne zaúčtujú na účtoch trustového fondu Únie.

Príspevky Únie sa prevedú na osobitný bankový účet na základe žiadostí o platbu, ktoré sú riadne odôvodnené prognózami úhrad, pričom sa zohľadní disponibilný zostatok na účte a z neho vyplývajúca potreba ďalších platieb. Prognózy úhrad sa poskytujú raz ročne alebo v relevantných prípadoch polročne.

Príspevky ostatných darcov sa zohľadnia, keď sú pripísané na osobitný bankový účet trustového fondu Únie a v sume vyjadrenej v eurách na základe prepočtu pri ich prijatí na tento osobitný bankový účet. Úroky vzniknuté na osobitnom bankovom účte trustového fondu Únie sa investujú do trustového fondu Únie, ak sa v dohode o zriadení trustového fondu Únie nestanovuje inak.

5. Komisia je oprávnená použiť maximálne 5 % súm vložených do trustového fondu Únie na pokrytie svojich nákladov na správu, a to počínajúc rokom, v ktorom sa príspevky uvedené v odseku 4 začali používať. Bez ohľadu na prvú vetu a s cieľom zabrániť dvojitému účtovaniu nákladov sa náklady na správu vyplývajúce z príspevku Únie do trustového fondu Únie pokrývajú týmto príspevkom len v tom rozsahu, v akom sa tieto náklady ešte nepokryli z iných rozpočtových riadkov. Počas obdobia trvania trustového fondu Únie sa takéto poplatky za správu považujú za pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a) bodu ii).

Okrem výročnej správy uvedenej v článku 258 vypracuje povolujujúci úradník dvakrát ročne finančnú správu o operáciách, ktoré vykonal každý trustový fond Únie.

Komisia zároveň každý mesiac podáva správu o implementácii každého trustového fondu Únie.

Trustové fondy Únie sú každý rok predmetom nezávislého externého auditu.

Článok 240

Príspevky Únie na globálne iniciatívy

1. ***V záujme náležitej koordinácie opatrení na riešenie globálnych výziev s viacerými partnermi môže*** Únia poskytovať príspevky vo forme financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, na globálne iniciatívy financované viacerými darcami, ak tieto iniciatívy podporujú dosahovanie cieľov politiky Únie a ak by ***iné*** nástroje plnenia rozpočtu **■** nestačili na dosiahnutie takýchto cieľov. ***Ak je to možné a vhodné, Komisia sa stane členom akejkol'vek správnej rady alebo ekvivalentného riadiaceho výboru.***

2. ***Pred akýmkoľvek rozhodnutím prispieť na globálnu iniciatívu Komisia čo najskôr informuje Európsky parlament a Radu o výške príspevku na globálnu iniciatívu podľa príslušného základného aktu, pričom vysvetlí dôvody a vhodnosť príspevku, ako aj to, ako by príspevok z finančných prostriedkov Únie prispel k viditeľnosti Únie.***
3. Príspevky Únie na globálne iniciatívy musia spĺňať nasledujúce podmienky, pričom sa zohľadňuje povaha financovania zo strany Únie:
 - a) príspevok Únie na iniciatívu je minoritný, ak sa berie do úvahy celková suma príspevku na iniciatívu v čase jeho poskytnutia;
 - b) s príspevkom Únie sa zaobchádza rovnako ako s príspevkami darcov podobného rozsahu, a ak na iniciatívu prispieva aj jeden alebo viacero členských štátov, príspevok Únie je chránený na úrovni, ktorá nie je menej priaznivá ako úroveň ochrany príspevku (príspevkov) tohto členského štátu alebo týchto členských štátov;
 - c) o výsledkoch dosiahnutých v rámci iniciatívy sa primerane informuje, a to aj použitím príslušných ukazovateľov ***výstupov a vplyvu***;
 - d) iniciatíva funguje podľa pravidiel zabezpečujúcich správne finančné riadenie, transparentnosť, nediskrimináciu a rovnaké zaobchádzanie pri používaní finančných prostriedkov Únie v súlade so zásadou proporcionality;
 - e) sú zavedené vhodné ***vnútorné a vonkajšie*** systémy na predchádzanie nezrovnalostiam a podvodom a na boj proti nim, ako aj na pravidelné podávanie správ o ich fungovaní, a v rámci iniciatívy existujú primerané pravidlá vymáhania finančných prostriedkov vrátane ich použitia na tú istú iniciatívu.

V prípade podozrenia na závažné nezrovnalosti, ako sú podvod, korupcia alebo konflikt záujmov, *sa zodpovednému povol'ujúcemu úradníkovi, Európskej prokuratúre* v prípade členských štátov zúčastnených na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, *úradu OLAF, audítorským orgánom Komisie a Dvoru audítorov na základe* pravidiel iniciatívy *poskytnú relevantné informácie* a *tieto* vykonajú spoločný audit, kontrolu alebo vyšetrovacie misie s príslušným orgánom v rámci iniciatívy v súlade s článkom 129.

4. Ozrejenie podmienok stanovených v odseku 3 prvom pododseku sa zahrnie do rozhodnutia o financovaní týkajúcom sa príspevku na iniciatívu.
5. Postup stanovený v článku 157 ods. 6 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na príspevok Únie na globálnu iniciatívu.

Článok 241

Použitie rozpočtovej podpory

1. Ak sa tak stanovuje v príslušných základných aktoch, môže Komisia poskytnúť rozpočtovú podporu tretej krajine, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) riadenie verejných financií tretej krajiny je dostatočne transparentné, spoľahlivé a účinné;
 - b) tretia krajina zaviedla dostatočne spoľahlivé a relevantné odvetvové alebo celoštátne politiky;
 - c) tretia krajina zaviedla makroekonomickú politiku zameranú na stabilitu;
 - d) tretia krajina zaviedla dostatočný a včasný prístup ku komplexným a spoľahlivým rozpočtovým informáciám.

2. Platba príspevku Únie je založená na splnení podmienok uvedených v odseku 1 vrátane zlepšenia riadenia verejných financií. Okrem toho môžu byť niektoré platby podmienené aj dosiahnutím čiastkových cieľov, ktoré sa merajú objektívnymi ukazovateľmi výkonnosti odrážajúcimi výsledky a reformný pokrok v príslušnom odvetví v priebehu času.
3. V tretích krajinách podporuje Komisia dodržiavanie zásad právneho štátu, rozvoj kapacít parlamentnej kontroly a auditu a zlepšovanie protikorupčných spôsobilostí, ako aj zvyšovanie transparentnosti a zlepšovanie prístupu verejnosti k informáciám.
4. Príslušné dohody o financovaní uzavreté s treťou krajinou obsahujú:
 - a) povinnosť tejto tretej krajiny poskytovať Komisii spoľahlivé a včasné informácie, ktoré Komisii umožňujú hodnotiť splnenie podmienok uvedených v odseku 2;
 - b) právo Komisie pozastaviť dohodu o financovaní, ak tretia krajina poruší povinnosť týkajúcu sa dodržiavania ľudských práv, demokratických zásad a zásad právneho štátu, ako aj v závažných prípadoch korupcie;
 - c) primerané ustanovenia, na základe ktorých sa tretia krajina zaviazá okamžite uhradiť všetky finančné prostriedky na príslušnú operáciu alebo ich časť, ak sa zistí, že platba príslušných finančných prostriedkov Únie je poznačená vážnymi nezrovnalosťami, ktoré možno pripísať danej krajine.

Na účely spracovania úhrady uvedenej v prvom pododseku písm. c) tohto odseku sa môže uplatniť článok 101 ods. 1 druhý pododsek.

Článok 242

Platení externí odborníci

1. Inštitúcie Únie môžu vybrať a zaplatiť externých odborníkov, aby im pomohli pri vyhodnocovaní žiadostí o grant, projektov a ponúk a poskytovali stanoviská a poradenstvo v osobitných prípadoch.
2. Výzva na vyjadrenie záujmu sa uverejní na webovom sídle dotknutej inštitúcie Únie.
Výzva na vyjadrenie záujmu obsahuje opis úloh, ich trvanie a pevne stanovené podmienky odmeňovania.
3. Každá fyzická osoba, ktorá má záujem, môže podať prihlášku kedykoľvek počas celého obdobia platnosti výzvy na vyjadrenie záujmu, s výnimkou posledných troch mesiacov tohto obdobia.
4. Na základe výzvy na vyjadrenie záujmu sa vypracuje zoznam odborníkov. Tento zoznam je platný najviac päť rokov od jeho uverejnenia alebo počas obdobia trvania viacročného programu, ktorý súvisí s danými úlohami. Platnosť zoznamu môže byť dlhšia ako obdobie trvania viacročného finančného programu, ak sa zabezpečí rotácia odborníkov.
5. Hodnota zákazky musí byť nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1. Táto hodnota sa môže prekročiť len výnimočne a v riadne odôvodnených prípadoch s cieľom umožniť inštitúciám Únie konkurovať ostatným subjektom na trhu za rovnakých podmienok.

6. Platení externí odborníci sú odmeňovaní pevne stanovenou sumou, ktorá sa oznamuje vopred, pričom sa vyberajú na základe odbornej spôsobilosti. Výber prebieha na základe výberových kritérií, ktoré rešpektujú zásady nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania a neexistencie konfliktu záujmov.
7. Na účely hlavy V kapitoly 2 oddielu 2 sa takýto odborníci považujú za príjemcov finančných prostriedkov.

Článok 243

Neplatení odborníci

Inštitúcie Únie môžu refundovať cestovné výdavky a výdavky na pobyt, ktoré vznikli osobám pozvaným alebo povereným týmito inštitúciami, alebo im prípadne vyplatiť akékoľvek iné náhrady.

Článok 244

Nefinančné donácie

1. Inštitúcie Únie a orgány Únie môžu poskytovať nefinančné donácie vo forme služieb, tovaru alebo stavebných prác.
2. Nefinančné donácie sa poskytujú v súlade so zásadami transparentnosti a rovnakého zaobchádzania a v príslušných prípadoch v súlade s požiadavkami stanovenými v pravidlách platných v jednotlivých odvetviach. Podporujú dosahovanie cieľov politiky Únie.

3. ***Zodpovedný povolujujúci úradník poskytne informácie o nefinančných donáciách vo výročnej správe o činnosti uvedenej v článku 74 ods. 9.***
4. ***V prípade dodávok tovaru, ktorý nepodlieha skaze, je financovaný z administratívnych rozpočtových prostriedkov a spĺňa účtovné pravidlá a štandardy uvedené v článku 80 inštitúcie a orgány Únie nesmú poskytovať nefinančné donácie pred čiastočným odpísaním konkrétnej dodávky.***

Článok 245

Členské poplatky a iné platby členských poplatkov

Únia môže platiť príspevky ako členské poplatky subjektom, ktorých je členom alebo v ktorých je pozorovateľom.

Článok 246

Výdavky na členov a personál inštitúcií Únie

Inštitúcie Únie môžu uhradiť výdavky na členov a personál inštitúcií Únie vrátane príspevkov na združenia súčasných a bývalých poslancov Európskeho parlamentu a príspevkov na európske školy.

HLAVA XIII

ROČNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA A INÉ FINANČNÉ SPRÁVY

KAPITOLA 1

ROČNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

ODDIEL 1

ÚČTOVNÝ RÁMEC

Článok 247

Štruktúra účtovnej závierky

Ročná účtovná závierka Únie sa vypracúva za každý rozpočtový rok, ktorý trvá od 1. januára do 31. decembra. Uvedenú účtovnú závierku tvoria:

- a) konsolidované finančné výkazy, v ktorých sa v súlade s pravidlami účtovania uvedenými v článku 80 uvádzajú konsolidované finančné informácie obsiahnuté vo finančných výkazoch inštitúcií Únie, orgánov Únie uvedených v článku 70 a iných orgánov, ktoré spĺňajú kritériá účtovnej konsolidácie;
- b) súhrnné správy o *plnení* rozpočtu, v ktorých sa uvádzajú informácie obsiahnuté v správach inštitúcií Únie o *plnení* rozpočtu.

Článok 248

Doklady

Každý zápis do účtovnej evidencie musí byť založený na náležitých dokladoch v súlade s článkom 75.

Článok 249

Finančné výkazy

1. Finančné výkazy sa uvádzajú v miliónoch eur a v súlade s pravidlami účtovania uvedenými v článku 80 a tvorí ich:
 - a) súvaha, v ktorej sa uvádza všetok majetok a všetky záväzky a finančná situácia k 31. decembru predchádzajúceho rozpočtového roka;
 - b) výkaz finančných výsledkov, v ktorom sa uvádza hospodársky výsledok za predchádzajúci rozpočtový rok;
 - c) výkaz peňažných tokov, v ktorom sa uvádzajú sumy, ktoré sa vybrali a vyplatili v priebehu rozpočtového roka, a konečný stav pokladne;
 - d) výkaz zmien čistých aktív, v ktorom je uvedený prehľad o zmenách stavu rezerv v priebehu rozpočtového roka a súhrnné výsledky.

2. Poznámkami k finančným výkazom sa dopĺňajú a vysvetľujú informácie obsiahnuté vo výkazoch uvedených v odseku 1 a poskytujú sa všetky dodatočné informácie stanovené podľa pravidiel účtovania uvedených v článku 80 a podľa medzinárodne uznávanej účtovnej praxe, ak sú takéto informácie relevantné pre činnosti Únie. Poznámky obsahujú aspoň tieto informácie:
 - a) informácie o účtovných zásadách, pravidlá účtovania a účtovné metódy;
 - b) vysvetlivky poskytujúce ďalšie informácie, ktoré nie sú obsiahnuté v hlavnej časti finančných výkazov a ktoré sú potrebné na vernú prezentáciu účtov.

3. Účtovník po uzavretí rozpočtového roka až do dňa predloženia všeobecných účtov vykonáva všetky úpravy, ktoré sú – bez toho, aby viedli k platbe alebo výberu v rámci daného roka – nevyhnutné na poskytnutie pravdivého a reálneho obrazu o uvedených účtoch.

ODDIEL 2

SPRÁVY O *PLNENÍ* ROZPOČTU

Článok 250

Správy o *plnení* rozpočtu

1. Správy o *plnení* rozpočtu sa uvádzajú v miliónoch eur a sú medziročne porovnateľné.
Obsahujú:
 - a) správy, v ktorých sa agregujú všetky rozpočtové príjmové a výdavkové operácie za daný rozpočtový rok;
 - b) rozpočtový výsledok, ktorý sa vypočíta na základe ročného zostatku rozpočtu uvedeného v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2020/2053;
 - c) vysvetľujúce poznámky, ktorými sa dopĺňajú a vysvetľujú informácie obsiahnuté v správach.
2. Správy o *plnení* rozpočtu majú tú istú štruktúru ako samotný rozpočet.

3. Správy o *plnení* rozpočtu obsahujú:
- a) informácie o príjmoch, najmä zmeny v odhadoch príjmov, plnenie príjmov a stanovené nároky;
 - b) informácie preukazujúce zmeny v celkových disponibilných viazaných a platobných rozpočtových prostriedkoch;
 - c) informácie preukazujúce použitie celkových disponibilných viazaných rozpočtových prostriedkov a platobných rozpočtových prostriedkov;
 - d) informácie preukazujúce neuhradené záväzky, záväzky prenesené z predchádzajúceho rozpočtového roka a záväzky vytvorené počas rozpočtového roka.
4. Pokiaľ ide o informácie o príjmoch, prílohou k správe o *plnení* rozpočtu je výkaz, v ktorom sa za každý členský štát uvádza rozdelenie súm vlastných zdrojov, ktoré sa do konca rozpočtového roka majú ešte vymôcť a na ktoré sa vzťahuje príkaz na vymáhanie pohľadávok.

ODDIEL 3

HARMONOGRAM ROČNEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Článok 251

Predbežné účtovné závierky

1. Účtovníci iných inštitúcií Únie než Komisie a účtovníci orgánov uvedených v článku 247, zašlú do 1. marca nasledujúceho rozpočtového roka svoje predbežné účtovné závierky účtovníkovi Komisie a Dvoru audítorov.

2. Účtovníci iných inštitúcií Únie než Komisie a účtovníci orgánov uvedených v článku 247 zašlú do 1. marca nasledujúceho rozpočtového roka účtovníkovi Komisie požadované účtovné informácie na účely konsolidácie, a to spôsobom a vo formáte, ktoré stanoví účtovník Komisie.
3. Účtovník Komisie tieto predbežné účtovné závierky uvedené v odseku 2 konsoliduje s predbežnou účtovnou závierkou Komisie a do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka zašle predbežnú účtovnú závierku Komisie a konsolidovanú predbežnú účtovnú závierku Únie elektronicky Dvoru audítorov.

Článok 252

Schválenie konečnej konsolidovanej účtovnej závierky

1. Dvor audítorov predloží do 1. mája svoje pripomienky k predbežným účtovným závierkam inštitúcií Únie okrem Komisie a k účtovným závierkam všetkých orgánov uvedených v článku 247 a do 15. mája predloží svoje pripomienky k predbežnej účtovnej závierke Komisie a ku konsolidovanej predbežnej účtovnej závierke Únie.
2. Účtovníci iných inštitúcií Únie než Komisie a účtovníci orgánov uvedených v článku 247 zašlú do 15. mája požadované účtovné informácie účtovníkovi Komisie, a to spôsobom a vo formáte, ktoré stanoví účtovník Komisie, na účely vypracovania konečnej konsolidovanej účtovnej závierky.

Iné inštitúcie Únie než Komisia a všetky orgány uvedené v článku 247 zašlú do 1. júna svoje konečné účtovné závierky Európskemu parlamentu, Rade, Dvoru audítorov a účtovníkovi Komisie.

3. Účtovník každej inštitúcie Únie a každého orgánu uvedeného v článku 247 zašle v ten istý deň, ako zašle svoju konečnú účtovnú závierku, Dvoru audítorov a v kópii účtovníkovi Komisie vyhlásenie k tejto konečnej účtovnej závierke.

Ku konečnej účtovnej závierke sa pripojí poznámka vypracovaná účtovníkom, v ktorej účtovník vyhlasuje, že konečná účtovná závierka bola vypracovaná v súlade s touto hlavou a príslušnými účtovnými zásadami, pravidlami účtovania a účtovnými metódami uvedenými v poznámkach k finančným výkazom.

4. Účtovník Komisie vypracuje konečnú konsolidovanú účtovnú závierku na základe informácií poskytnutých podľa odseku 2 tohto článku inými inštitúciami Únie, než je Komisia, a orgánmi uvedenými v článku 247.

Ku konečnej konsolidovanej účtovnej závierke sa prikladá poznámka vypracovaná účtovníkom Komisie, v ktorej tento účtovník vyhlasuje, že konečná konsolidovaná účtovná závierka bola vypracovaná v súlade s touto hlavou a v súlade s príslušnými účtovnými zásadami, pravidlami účtovania a účtovnými metódami uvedenými v poznámkach k finančným výkazom.

5. Po tom, ako Komisia schválí konečnú konsolidovanú účtovnú závierku a vlastnú konečnú účtovnú závierku, ich do 30. júna zašle elektronicky Európskemu parlamentu, Rade a Dvoru audítorov.

Účtovník Komisie zašle v tej istej lehote Dvoru audítorov vyhlásenie ku konečnej konsolidovanej účtovnej závierke.

Dvor audítorov prijme stanovisko k spoľahlivosti ročnej účtovnej závierky Únie a účtovných závierok všetkých inštitúcií a orgánov uvedených v článku 247 do 31. júla.

6. Konečná konsolidovaná účtovná závierka sa spolu s vyhlásením o vierohodnosti, ktoré vydal Dvor audítorov v súlade s článkom 287 ZFEÚ a článkom 106a Zmluvy o Euratome, uverejní do 15. novembra v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

KAPITOLA 2

INTEGROVANÉ PODÁVANIE FINANČNÝCH SPRÁV A SPRÁV O ZODPOVEDNOSTI

Článok 253

Integrované podávanie finančných správ a správ o zodpovednosti

1. Komisia zašle do 31. júla nasledujúceho rozpočtového roka Európskemu parlamentu a Rade integrovaný súbor finančných správ a správ o zodpovednosti, ktorý zahŕňa:
- a) konečnú konsolidovanú ročnú účtovnú závierku uvedenú v článku 252;
 - b) výročnú správu o riadení a výkonnosti, ktorá obsahuje jasné a stručné zhrnutie výsledkov vnútornej kontroly a finančného riadenia uvedených vo výročných správach o činnosti, ktoré predkladá každý povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním a ktoré zahŕňa informácie o kľúčových mechanizmoch riadenia v Komisii, ako aj:
 - i) odhad úrovne chybovosti vo výdavkoch Únie vychádzajúci z konzistentnej metodiky a odhad budúcich opráv;
 - ii) informácie o preventívnych a nápravných opatreniach týkajúcich sa rozpočtu, v ktorých sa uvádza finančný vplyv opatrení prijatých na ochranu rozpočtu pred výdavkami v rozpore s právom;
 - iii) informácie o vykonávaní stratégie Komisie na boj proti podvodom;

- c) dlhodobú prognózu budúcich peňažných tokov do rozpočtu a peňažných tokov z rozpočtu počas nasledujúcich piatich rokov založenú na uplatniteľných viacročných finančných rámcoch a rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2020/2053;
- d) výročnú správu o vnútorných auditoch uvedenú v článku 118 ods. 8;
- e) hodnotenie týkajúce sa financií Únie založené na dosiahnutých výsledkoch, ako sa uvádza v článku 318 ZFEÚ, v ktorom sa posúdi predovšetkým pokrok pri dosahovaní politických cieľov z hľadiska ukazovateľov výkonnosti uvedených v článku 33 tohto nariadenia;
- f) správu o opatreniach prijatých v nadväznosti na udelenie absolutória, ktorá sa uvádza v článku 268 ods. 2

- 2. V integrovanom súbore finančných správ a správ o zodpovednosti uvedenom v odseku 1 sa každá správa prezentuje oddelene a jasne identifikovateľným spôsobom. Každá jednotlivá správa sa s výnimkou konsolidovanej účtovnej závierky sprístupní Európskemu parlamentu, Rade a Dvoru audítorov do 30. júna.

KAPITOLA 3

PODÁVANIE SPRÁV O ROZPOČTE A INÝCH FINANČNÝCH SPRÁV

Článok 254

Podávanie mesačných správ o *plnení* rozpočtu

Okrem ročných výkazov a správ uvedených v článkoch 249 a 250 účtovník Komisie zasiela raz za mesiac Európskemu parlamentu a Rade údaje o *plnení* rozpočtu na strane príjmov aj výdavkov týkajúce sa všetkých disponibilných rozpočtových prostriedkov, pričom tieto údaje sú agregované aspoň na úrovni kapitol, ako aj oddelene členené podľa kapitol, článkov a položiek. Uvedené údaje obsahujú aj podrobné informácie o použití prenesených rozpočtových prostriedkov.

Dané údaje sa sprístupnia do 10 pracovných dní od konca každého mesiaca prostredníctvom webového sídla Komisie.

Článok 255

Výročná správa o rozpočtovom a finančnom riadení

1. Všetky inštitúcie Únie a všetky orgány uvedené v článku 247 vypracujú správu o rozpočtovom a finančnom riadení za daný rozpočtový rok.

Správu sprístupnia Európskemu parlamentu, Rade a Dvoru audítorov do 31. marca nasledujúceho rozpočtového roka.

2. Správa uvedená v odseku 1 obsahuje súhrnné informácie o presunoch rozpočtových prostriedkov medzi jednotlivými rozpočtovými položkami.

Článok 256

Výročná správa o podmienených záväzkoch vyplývajúcich z rozpočtových záruk a finančnej pomoci a o udržateľnosti týchto podmienených záväzkov

Komisia každoročne podáva Európskemu parlamentu a Rade správu o podmienených záväzkoch vyplývajúcich z rozpočtových záruk a finančnej pomoci a podľa článku 213 ods. 3 o posúdení udržateľnosti týchto podmienených záväzkov, ktorými je rozpočet zat'áženy. Uvedené informácie sa súčasne sprístupňujú Dvoru audítorov.

Článok 257

Situačná správa o účtovných otázkach

Účtovník Komisie zašle do 15. septembra každého rozpočtového roka Európskemu parlamentu a Rade správu obsahujúcu informácie o aktuálne zaznamenaných rizikách, pozorovaných všeobecných trendoch, nových účtovných otázkach a pokroku v účtovných záležitostiach vrátane tých, ktoré identifikoval Dvor audítorov, ako aj informácie o vymáhaní pohľadávok.

Článok 258

Podávanie správ o trustových fondoch Únie pre vonkajšie činnosti

V súlade s článkom 41 ods. 6 predkladá Komisia každý rok Európskemu parlamentu a Rade správu o činnostiach podporovaných trustovými fondmi Únie uvedenými v článku 238, ich implementácii a výkonnosti, ako aj o ich účtoch.

Správna rada dotknutého trustového fondu Únie schvaľuje výročnú správu trustového fondu Únie vypracovanú povoľujúcim úradníkom. Schvaľuje tiež konečnú účtovnú závierku vypracovanú účtovníkom. Správna rada predkladá Európskemu parlamentu a Rade konečnú účtovnú závierku v kontexte postupu udelenia absolútoría Komisii.

Článok 259

Uverejnenie informácií o príjemcoch finančných prostriedkov

Komisia uverejní informácie o príjemcoch finančných prostriedkov v súlade s článkom 38.

HLAVA XIV

EXTERNÝ AUDIT A ABSOLUTÓRIUM

KAPITOLA 1

EXTERNÝ AUDIT

Článok 260

Externý audit vykonávaný Dvorom audítorov

Európsky parlament, Rada a Komisia čo najskôr informujú Dvor audítorov o všetkých rozhodnutiach a pravidlách prijatých podľa článkov 12, 16, 21, 29, 30, 32 a 43.

Článok 261

Pravidlá a postupy auditu

1. Dvor audítorov pri skúmaní toho, či boli všetky príjmy prijaté a všetky výdavky vynaložené zákonným a správnym spôsobom, zohľadňuje ustanovenia zmlúv, rozpočtu, tohto nariadenia, delegovaných aktov prijatých podľa tohto nariadenia a všetkých ostatných relevantných aktov prijatých na základe zmlúv. Pri uvedenom preskúmaní sa môže zohľadniť viacročná povaha programov a súvisiace systémy dohľadu a kontroly.
2. Dvor audítorov je pri plnení svojej úlohy oprávnený nahliadať spôsobom stanoveným v článku 263 do všetkých dokumentov a informácií, ktoré sa týkajú finančného riadenia útvarov alebo subjektov, pokiaľ ide o operácie financované alebo spolufinancované Úniou. Má právomoc vypočítať každého úradníka zodpovedného za príjmové alebo výdavkové operácie a použiť akýkoľvek audítorský postup vhodný pre uvedené útvary alebo subjekty. Audit v členských štátoch sa vykonáva v spolupráci s národnými inštitúciami vykonávajúcimi audit alebo, ak nemajú potrebné právomoci, s príslušnými národnými útvarmi. Dvor audítorov a národné inštitúcie členských štátov vykonávajúce audit spolupracujú v duchu vzájomnej dôvery, pričom si zachovávajú nezávislosť.

Dvor audítorov sa môže na účely získania všetkých informácií potrebných na plnenie úlohy, ktorá mu bola zverená podľa zmlúv alebo aktov prijatých na ich základe, zúčastniť na vlastnú žiadosť na operáciách auditu vykonávaných v rámci plnenia rozpočtu ktoroukoľvek inštitúciou Únie alebo v jej mene.

Každá inštitúcia Únie na žiadosť Dvora audítorov oprávni finančné inštitúcie, v ktorých sa vedú vklady Únie, aby Dvoru audítorov umožnili ubezpečiť sa o tom, že externé údaje sú v súlade s účtami.

3. Dvor audítorov na účely plnenia svojej úlohy oznámi inštitúciám Únie a orgánom, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, mená svojich zamestnancov, ktorí sú splnomocnení vykonávať u nich audit.

Článok 262

Overenia týkajúce sa cenných papierov a hotovosti

Dvor audítorov zabezpečuje overenie všetkých cenných papierov a hotovosti vo forme vkladov alebo v pokladni podľa účtovných dokladov podpísaných depozitármi alebo podľa oficiálnych záznamov o držanej hotovosti a cenných papieroch. Takéto overenia môže vykonávať sám.

Článok 263

Právo Dvora audítorov na prístup

1. Inštitúcie Únie, subjekty spravujúce príjmy alebo výdavky v mene Únie a príjemcovia finančných prostriedkov poskytnú Dvoru audítorov všetky prostriedky a všetky informácie, ktoré považuje za potrebné na plnenie svojej úlohy. Na žiadosť Dvora audítorov mu poskytnú všetky dokumenty, ktoré sa týkajú zadávania a plnenia zákaziek financovaných z rozpočtu, a všetky hotovostne účty alebo účty zásob, všetky účtovné záznamy alebo doklady a takisto administratívne dokumenty, ktoré sa ich týkajú, všetky dokumenty, ktoré sa týkajú príjmov a výdavkov, všetky inventúrne súpisy, všetky organizačné poriadky útvarov, ktoré Dvor audítorov považuje za potrebné na vypracovanie auditu ročných účtovných závierok a správ o **plnení** rozpočtu na základe záznamov alebo auditu vykonaného na mieste, a na tie isté účely všetky dokumenty a údaje vytvorené alebo uchovávané elektronicky. Právo Dvora audítorov na prístup zahŕňa prístup k IT systému používanému na riadenie príjmov alebo výdavkov, ktoré sú predmetom auditu, ak je takýto prístup relevantný na účely auditu.

Orgány vnútorného auditu a ostatné útvary dotknutých národných správnych orgánov poskytnú Dvoru audítorov všetky prostriedky, ktoré považuje za potrebné na plnenie svojich úloh.

2. Úradníci, ktorých činnosť overuje Dvor audítorov, sú povinní:

- a) predložiť svoje záznamy o pokladničnej hotovosti a akejkolvek inej hotovosti, cenných papieroch a zásobách všetkého druhu a takisto doklady týkajúce sa správy finančných prostriedkov, ktorou sú poverení, ako aj všetky účtovné knihy, registre a ostatné dokumenty, ktoré s nimi súvisia;
- b) predložiť korešpondenciu a akékoľvek iné dokumenty potrebné na úplný výkon auditu podľa článku 261.

Informácie poskytované podľa prvého pododseku písm. b) môže požadovať iba Dvor audítorov.

3. Dvor audítorov je splnomocnený preveriť v rámci auditu dokumenty týkajúce sa príjmov a výdavkov Únie, ktoré majú v držbe útvary inštitúcií Únie, a najmä útvary zodpovedné za rozhodovanie o týchto príjmoch a výdavkoch, subjekty spravujúce príjmy alebo výdavky v mene Únie a fyzické alebo právnické osoby prijímajúce platby z rozpočtu.
4. Úloha zistiť, či boli príjmy prijaté a výdavky vynaložené zákonným a správnym spôsobom a či je finančné riadenie správne, sa vzťahuje aj na spôsob, akým subjekty iné ako inštitúcie Únie používajú finančné prostriedky Únie prijaté vo forme príspevkov.
5. Financovanie zo strany Únie poskytnuté iným príjemcom finančných prostriedkov, než sú inštitúcie Únie, je podmienené písomným súhlasom týchto príjemcov alebo v prípade neexistencie takéhoto súhlasu písomným súhlasom dodávateľov alebo subdodávateľov s auditom použitia poskytnutých finančných prostriedkov, ktorý vykoná Dvor audítorov.
6. Komisia poskytne Dvoru audítorov na jeho žiadosť všetky informácie o operáciách vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov.

7. Používanie integrovaných počítačových systémov nesmie obmedziť prístup Dvora audítorov k dokladom. Ak je to technicky možné, Dvoru audítorov sa poskytne elektronický prístup k údajom a dokumentom potrebným na audit, a to v jeho vlastných priestoroch a v súlade s príslušnými bezpečnostnými pravidlami.

Článok 264

Výročná správa Dvora audítorov

1. Dvor audítorov zašle do 30. júna Komisii a iným dotknutým inštitúciám Únie všetky pripomienky, ktoré by sa podľa jeho názoru mali uviesť v jeho výročnej správe. Uvedené pripomienky zostávajú dôverné a sú predmetom námietkového konania. Každá inštitúcia Únie zašle svoju odpoveď Dvoru audítorov do 15. októbra. Odpovede iných inštitúcií Únie než Komisie sa súčasne zasielajú Komisii.
2. Výročná správa Dvora audítorov obsahuje posúdenie správnosti finančného riadenia.
3. Výročná správa Dvora audítorov obsahuje jeden oddiel pre každú inštitúciu Únie a pre spoločný rezervný fond. Dvor audítorov môže pripojiť akúkoľvek súhrnnú správu alebo všeobecné zistenia, ktoré považuje za potrebné.
4. Dvor audítorov zašle do 15. novembra orgánom zodpovedným za udelenie absolutória a ostatným inštitúciám Únie svoju výročnú správu spolu s odpoveďami inštitúcií Únie a zabezpečí jej uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 265

Osobitné správy Dvora audítorov

1. Dvor audítorov zašle dotknutej inštitúcii alebo dotknutému orgánu Únie všetky pripomienky, ktoré by sa podľa jeho názoru mali uviesť v osobitnej správe. Uvedené pripomienky zostávajú dôverné a sú predmetom námietkového konania.

Dotknutá inštitúcia alebo dotknutý orgán Únie vo všeobecnosti do šiestich týždňov od zaslania pripomienok informujú Dvor audítorov o všetkých odpovediach, ktoré chcú uviesť k daným pripomienkam. Uvedená lehota sa pozastaví v riadne odôvodnených prípadoch, predovšetkým vtedy, ak počas námietkového konania dotknutá inštitúcia alebo dotknutý orgán Únie potrebujú na finalizáciu svojej odpovede získať spätnú väzbu od členských štátov.

Dotknutá inštitúcia alebo dotknutý orgán Únie sa vo svojich odpovediach priamo a výlučne zaoberajú pripomienkami Dvora audítorov.

Na žiadosť Dvora audítorov alebo dotknutej inštitúcie alebo dotknutého orgánu Únie môže odpovede po uverejnení správy preskúmať Európsky parlament a Rada.

Dvor audítorov zabezpečí, aby sa osobitné správy vypracovali a prijali v primeranej lehote, ktorá vo všeobecnosti nepresahuje 13 mesiacov.

Osobitné správy spolu s odpoveďami dotknutých inštitúcií alebo dotknutých orgánov Únie sa bezodkladne zasielajú Európskemu parlamentu a Rade, pričom každá z týchto dvoch inštitúcií zvlášť a prípadne v spolupráci s Komisiou rozhodne, aké následné opatrenie treba prijať.

Dvor audítorov prijme všetky potrebné kroky na zaistenie toho, aby sa odpovede všetkých dotknutých inštitúcií alebo dotknutých orgánov Únie na jeho pripomienky, ako aj harmonogram na vypracovanie osobitnej správy uverejnili spolu s osobitnou správou.

2. Dvor audítorov môže v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejniť stanoviská uvedené v článku 287 ods. 4 druhom pododseku ZFEÚ, ktoré sa netýkajú návrhov alebo pracovných návrhov, na ktoré sa vzťahuje legislatívny konzultačný postup. Dvor audítorov prijme rozhodnutie o uverejnení po porade s inštitúciou Únie, ktorá požiadala o stanovisko alebo ktorej sa toto stanovisko týka. K uverejneným stanoviskám sa pripoja akékoľvek pripomienky dotknutých inštitúcií Únie.

KAPITOLA 2

ABSOLUTÓRIUM

Článok 266

Harmonogram postupu udelenia absolutória

1. Európsky parlament na odporúčanie Rady uznášajúcej sa kvalifikovanou väčšinou do 15. mája roku $n + 2$ udelí Komisii absolutorium za plnenie rozpočtu za rok n .
2. Ak nie je možné dodržať lehotu stanovenú v odseku 1, Európsky parlament alebo Rada o tom informujú Komisiu.
3. Ak Európsky parlament odloží rozhodnutie, ktorým sa udeľuje absolutorium, Komisia vyvinie všetko úsilie, aby čo najskôr prijala opatrenia, ktoré by odstránili alebo umožnili odstrániť prekážky brániace prijatiu tohto rozhodnutia.

Článok 267

Postup udelenia absolútoría

1. Rozhodnutie o absolútoriu sa vzťahuje na všetky príjmové a výdavkové účty Únie, zostatok, ktorý z nich vyplýva, a majetok a záväzky Únie uvedené v súvahe.
2. Európsky parlament po tom, ako tak urobila Rada, preskúma na účely udelenia absolútoría účtovnú závierku, finančné výkazy a hodnotiacu správu uvedené v článku 318 ZFEÚ. Preskúma aj výročnú správu Dvora audítorov spolu s odpoveďami auditovaných inštitúcií Únie, všetky príslušné osobitné správy Dvora audítorov týkajúce sa dotknutého rozpočtového roka a vyhlásenie Dvora audítorov o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtov a zákonnosti a správnosti príslušných operácií.
3. Komisia predloží Európskemu parlamentu na jeho žiadosť všetky informácie potrebné na riadne uplatnenie postupu udelenia absolútoría za dotknutý rozpočtový rok v súlade s článkom 319 ZFEÚ.

Článok 268

Následné opatrenia

1. V súlade s článkom 319 ZFEÚ a článkom 106a Zmluvy o Euratome prijímú inštitúcie Únie a orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71 tohto nariadenia všetky relevantné kroky s cieľom reagovať na pripomienky pripojené k rozhodnutiu Európskeho parlamentu o absolútoriu a na poznámky pripojené k odporúčaniam na udelenie absolútoría, ktoré prijala Rada.

2. Na žiadosť Európskeho parlamentu alebo Rady podávajú inštitúcie Únie a orgány Únie uvedené v článkoch 70 a 71 správu o opatreniach prijatých v súvislosti s uvedenými pripomienkami a poznámkami, a najmä o pokynoch, ktoré dali akýmkoľvek svojim útvarom zodpovedným za plnenie rozpočtu. Členské štáty spolupracujú s Komisiou tak, že ju informujú o opatreniach, ktoré prijali v nadväznosti na uvedené pripomienky, aby ich Komisia mohla zohľadniť pri vypracovaní svojej správy. Správy inštitúcií Únie a orgánov Únie uvedených v článkoch 70 a 71 sa zasielajú aj Dvoru audítorov.

Článok 269

Osobitné ustanovenia týkajúce sa ESVČ

Na ESVČ sa vzťahujú postupy uvedené v článku 319 ZFEÚ a v článkoch 266, 267 a 268 tohto nariadenia. ESVČ plne spolupracuje s inštitúciami Únie zapojenými do postupu udelenia absolútoría a podľa potreby poskytuje akékoľvek ďalšie potrebné informácie, a to aj účasťou na zasadnutiach príslušných orgánov.

HLAVA XV

ADMINISTRATÍVNE ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY

Článok 270

Všeobecné ustanovenia

1. Administratívne rozpočtové prostriedky sú nediferencované rozpočtové prostriedky.
2. Táto hlava sa vzťahuje na administratívne rozpočtové prostriedky uvedené v článku 47 ods. 4 a na rozpočtové prostriedky iných inštitúcií Únie než Komisia.

Rozpočtové záväzky zodpovedajúce administratívnym rozpočtovým prostriedkom, ktoré sú z hľadiska druhu spoločné pre viaceré hlavy a ktoré sú spravované globálne, sa môžu v rozpočtovom účtovníctve zaznamenávať globálne na základe súhrnnej klasifikácie podľa druhu stanovenej v článku 47 ods. 4.

Zodpovedajúce výdavky sa uvádzajú v rozpočtových riadkoch každej hlavy podľa rovnakého členenia ako rozpočtové prostriedky.

3. Administratívne výdavky vyplývajúce zo zmlúv, ktoré sa vzťahujú na obdobie presahujúce rozpočtový rok buď v súlade s miestnou praxou, alebo preto, že sa týkajú dodania vybavenia, sa hradia z rozpočtu na ten rozpočtový rok, v ktorom sa uskutočnia.
4. Zálohy sa môžu vyplácať zamestnancom a členom inštitúcií Únie v súlade s podmienkami uvedenými v služobnom poriadku a v osobitných ustanoveniach týkajúcich sa členov inštitúcií Únie.

Článok 271

Platby vykonané vopred

Výdavky uvedené v článku 11 ods. 2, ktoré sa podľa zákonných alebo zmluvných ustanovení majú hradiť vopred, môžu viesť k tomu, že platby sa počnúc 1. decembrom budú hradiť z rozpočtových prostriedkov na nasledujúci rozpočtový rok. V uvedenom prípade sa neuplatňuje limit stanovený v článku 11 ods. 2 písm. a).

Článok 272

Osobitné ustanovenia týkajúce sa stavebných projektov

1. Každá inštitúcia Únie predloží do 1. júna každého roka Európskemu parlamentu a Rade pracovný dokument o svojej politike v oblasti budov, ktorý obsahuje tieto informácie:

- a) v prípade každej budovy výdavky a plochu financované z rozpočtových prostriedkov v rámci príslušných rozpočtových riadkov. Výdavky zahŕňajú náklady na zariadenie budov, ale nezahŕňajú iné poplatky;
- b) očakávaný vývoj globálneho plánovania plochy, *s prihliadnutím na trendy v telepráci*, a lokalít na nadchádzajúce roky spolu s opisom stavebných projektov v štádiu plánovania, ktoré sú už určené, *a posúdenie vývoja trhu s nehnuteľnosťami v okolí lokality projektu, ktorý vedie k dodatočným nákladom*;
- c) konečné podmienky a náklady, ako aj príslušné informácie týkajúce sa realizácie nových stavebných projektov, ktoré sa už predložili Európskemu parlamentu a Rade v súlade s postupom stanoveným v odsekoch 2 a 3 a ktoré neboli zahrnuté v pracovných dokumentoch z predchádzajúceho roka.

Komisia poskytne tieto informácie ako súčasť pracovných dokumentov pripojených k návrhu rozpočtu, ako sa uvádza v článku 41 ods. 3.

2. V prípade každého stavebného projektu, ktorý pravdepodobne bude mať významný finančný vplyv na rozpočet, dotknutá inštitúcia Únie čo najskôr informuje Európsky parlament a Radu o požadovanej ploche budovy, *dôvodoch tejto požiadavky* a predbežnom plánovaní, v každom prípade však pred tým, ako sa uskutoční akýkoľvek prieskum miestneho trhu v prípade zákaziek na nehnuteľnosti, alebo pred tým, ako sa uverejnia výzvy na predkladanie ponúk v prípade stavebných prác.

3. V prípade každého stavebného projektu, ktorý pravdepodobne bude mať významný finančný vplyv na rozpočet, dotknutá inštitúcia Únie predloží stavebný projekt, predovšetkým jeho podrobné odhadované náklady, **príčom upresní najmä náklady na práce potrebné na zlepšenie energetickej účinnosti**, a jeho financovanie vrátane akéhokoľvek možného použitia vnútorných pripísaných príjmov uvedených v článku 21 ods. 3 písm. e), ako aj zoznam návrhov zmlúv, ktoré sa majú použiť, Európskemu parlamentu a Rade a pred uzatvorením zmlúv požiada o ich súhlas. Na žiadosť dotknutej inštitúcie Únie sa dokumenty predložené v súvislosti so stavebným projektom považujú za dôverné.

S výnimkou prípadov vyššej moci uvedených v odseku 4 Európsky parlament a Rada prerokujú stavebný projekt do štyroch týždňov odo dňa, keď ho obe inštitúcie dostali.

Stavebný projekt sa považuje za schválený po uplynutí tejto štvortýždňovej lehoty, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada v uvedenej lehote neprijmú rozhodnutie v neprospech návrhu.

Ak Európsky parlament a/alebo Rada vznesú v tejto štvortýždňovej lehote pochybnosti, uvedená lehota sa jedenkrát predĺži o dva týždne.

Ak Európsky parlament alebo Rada prijmú rozhodnutie v neprospech stavebného projektu, dotknutá inštitúcia Únie svoj návrh stiahne a môže predložiť nový návrh.

4. V prípadoch vyššej moci, ktoré sa musia náležite odôvodniť, možno informácie uvedené v odseku 2 predložiť spolu so stavebným projektom. Európsky parlament a Rada prerokujú stavebný projekt do dvoch týždňov odo dňa, keď ho obe inštitúcie dostali. Stavebný projekt sa považuje za schválený po uplynutí tejto dvojtýždňovej lehoty, pokiaľ Európsky parlament a/alebo Rada v uvedenej lehote neprijmú rozhodnutie v neprospech návrhu.
5. Za stavebné projekty, ktoré pravdepodobne budú mať významný finančný vplyv na rozpočet, sa považujú tieto projekty:
- a) akékoľvek nadobudnutie pozemku;
 - b) nadobudnutie, predaj, štrukturálna obnova, výstavba budov alebo akýkoľvek projekt spájajúci realizáciu týchto prvkov v rovnakom časovom rámci v sume presahujúcej 3 000 000 EUR;
 - c) nadobudnutie, štrukturálna obnova, výstavba budov alebo akýkoľvek projekt spájajúci realizáciu týchto prvkov v rovnakom časovom rámci v sume presahujúcej 2 000 000 EUR v prípade, že cena predstavuje viac ako 110 % miestnej ceny porovnateľných nehnuteľností podľa ich ocenenia nezávislým odborníkom;
 - d) predaj pozemkov alebo budov v prípade, že cena predstavuje menej ako 90 % miestnej ceny porovnateľných nehnuteľností podľa ich ocenenia nezávislým odborníkom;
 - e) akákoľvek nová zákazka na nehnuteľnosti vrátane užívacích práv, dlhodobých nájmov a obnov existujúcich zmlúv týkajúcich sa nehnuteľnosti za menej výhodných podmienok, na ktorú sa nevzťahuje písmeno b), s ročnými nákladmi vo výške aspoň 750 000 EUR;
 - f) predĺženie platnosti alebo obnova existujúcich zákaziek na nehnuteľnosti vrátane užívacieho práva a dlhodobých nájmov za rovnakých alebo výhodnejších podmienok s ročnými nákladmi vo výške aspoň 3 000 000 EUR.

Tento odsek sa vzťahuje aj na stavebné projekty, ktoré majú medziinštitucionálny charakter, ako aj na delegácie Únie.

Finančné limity uvedené v prvom pododseku písm. b) až f) zahŕňajú náklady na zariadenie budovy. V prípade zmlúv o nájme a užívacom práve sa v uvedených finančných limitoch zohľadňujú náklady na zariadenie budovy, nie však ostatné poplatky.

6. Bez toho, aby bol dotknutý článok 17, **a v *náležite odôvodnených prípadoch*** možno projekt nadobudnutia budovy alebo štrukturálnej obnovy financovať úverom, ktorý podlieha predchádzajúcemu schváleniu Európskym parlamentom a Radou.

Zmluvy o úveroch sa uzatvárajú a úvery sa splácajú v súlade so zásadou správneho finančného riadenia a s náležitým zreteľom na finančné záujmy Únie.

Ak inštitúcia Únie navrhuje financovať nadobudnutie alebo štrukturálnu obnovu prostredníctvom úveru, v pláne financovania, ktorý má príslušná inštitúcia Únie predložiť spolu so žiadosťou o predchádzajúci súhlas, sa uvedie najmä maximálna výška financovania, obdobie financovania, druh financovania, podmienky financovania a úspory v porovnaní s inými typmi zmluvných mechanizmov. ***Predložené dokumenty týkajúce sa projektov štrukturálnej obnovy obsahujú prvky preukazujúce odhadované úspory súvisiace so spotrebou energie, prevádzkovými nákladmi alebo lepšími environmentálnymi vlastnosťami.***

Európsky parlament a Rada prerokujú žiadosť o predchádzajúci súhlas do štyroch týždňov odo dňa, keď ju obe inštitúcie dostali, pričom túto lehotu možno jedenkrát predĺžiť o dva týždne. Nadobudnutie alebo štrukturálna obnova financované prostredníctvom úveru sa považujú za zamietnuté, ak ich Európsky parlament a Rada v uvedenej lehote výslovne neschvália.

Článok 273

Postup včasného informovania a postup predchádzajúceho súhlasu

1. Postup včasného informovania stanovený v článku 272 ods. 2 a postup predchádzajúceho súhlasu stanovený v článku 272 ods. 3 a 4 sa nevzťahujú na nadobúdanie pozemkov bezplatne alebo za symbolickú sumu.
2. Postup včasného informovania stanovený v článku 272 ods. 2 a postup predchádzajúceho súhlasu stanovený v článku 272 ods. 3 a 4 sa vzťahujú aj na obytné budovy, ak nadobudnutie, štruktúrálna obnova, výstavba budov alebo akýkoľvek projekt spájajúci realizáciu týchto prvkov v rovnakom časovom rámci presahuje 2 000 000 EUR a cena predstavuje viac ako 110 % miestnej ceny alebo indexu nájomného pre porovnateľné nehnuteľnosti. Európsky parlament a Rada môžu zodpovednú inštitúciu Únie požiadať o akékoľvek informácie týkajúce sa obytných budov.
3. Za mimoriadnych alebo naliehavých politických okolností sa včasné informácie uvedené v článku 272 ods. 2, ktoré sa týkajú stavebných projektov súvisiacich s delegáciami Únie alebo úradmi v tretích krajinách, môžu predložiť spoločne so stavebným projektom podľa článku 272 ods. 3. V takýchto prípadoch sa postup včasného informovania a postup predchádzajúceho súhlasu uskutočnia podľa možnosti čo najskôr.

Pokiaľ ide o projekty obytných budov v tretích krajinách, postupy včasného informovania a predchádzajúceho súhlasu sa vykonávajú spoločne.

4. Postup predchádzajúceho súhlasu stanovený v článku 272 ods. 3 a 4 sa nevzťahuje na prípravné zákazky alebo štúdie, ktoré sú potrebné na vyhodnotenie podrobných nákladov a financovania stavebného projektu.

HLAVA XVI

ŽIADOSTI O INFORMÁCIE A DELEGOVANÉ AKTY

Článok 274

Žiadosti Európskeho parlamentu a Rady o informácie

Európsky parlament a Rada sú oprávnené získať akékoľvek informácie alebo vysvetlenia týkajúce sa rozpočtových záležitostí, ktoré patria do oblastí ich právomocí.

Článok 275

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 70 ods. 1, článku 71 tretom odseku, článku 164 a článku 216 ods. 2 druhom a tretom pododseku sa Komisii udeľuje na obdobie, ktoré končí 31. decembra 2020. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr do 31. decembra 2018. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o obdobia trvania nasledujúcich viacročných finančných rámcov, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia trvania príslušného viacročného finančného rámca.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 70 ods. 1, článku 71 tretom odseku, článku 164 a článku 216 ods. 2 druhom a tretom pododseku môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 70 ods. 1, článku 71 tretieho odseku, článku 164 a článku 216 ods. 2 druhého a tretieho pododseku nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 276

Postup výboru

1. ***Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.***
2. ***Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.***

HLAVA XVII

ZÁVEREČNÉ A PRECHODNÉ USTANOVENIA

Článok 277

Prechodné ustanovenia

- 1. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá platné v jednotlivých odvetviach a dobrovoľné uplatňovanie, a s výhradou odseku 2 tohto článku sa povinnosti stanovené v článku 36 ods. 8, článku 130, článku 137 ods. 2, článku 138 ods. 2 a článku 144 ods. 5 týkajúce sa uplatňovania systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia na zdieľané riadenie a priame riadenie v prípadoch, keď sa rozpočet plní s členskými štátmi podľa článku 62 ods. 1 prvého pododseku písm. a), uplatňujú len na programy prijaté alebo financované od 1. januára 2028.**
- 2. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá platné v jednotlivých odvetviach a dobrovoľné uplatňovanie, systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia sa nevzťahuje na nariadenie (EÚ) 2021/241.**
3. Právne záväzky týkajúce sa grantov, ktorými sa plní rozpočet v rámci viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020, môžu mať aj naďalej formu rozhodnutí o grante. Ustanovenia hlavy VIII vzťahujúce sa na dohody o grante sa uplatňujú *mutatis mutandis* na rozhodnutia o grante.
4. Na právne záväzky prijaté pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia sa naďalej uplatňuje nariadenie (EÚ, Euratom) č. 966/2012, nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046 a delegované nariadenie (EÚ) č. 1268/2012. Existujúce posúdenia pilierov, vzory dohôd o príspevkoch a partnerské dohody o finančnom rámci sa môžu uplatňovať aj naďalej a v relevantných prípadoch sa preskúmajú.

5. ***Povinnosť stanovená v článku 36 ods. 2 písm. d) a ods. 6, ktorá sa týka poskytovania prístupu k údajom*** o príjemcoch finančných prostriedkov a ich konečných užívateľoch výhod sa vzťahuje len na programy prijaté v rámci viacročných finančných rámcov na obdobie po roku 2027 a financované z týchto rámcov.
6. Článok 38 ods. 4 tretí pododsek a ods. 6 sa vzťahujú len na programy prijaté v rámci viacročných finančných rámcov na obdobie po roku 2027 a financované z týchto rámcov.
7. ***Lehoty stanovené v článku 252 ods. 1, 2 a 5 tohto nariadenia sa uplatňujú od účtovnej závierky za rozpočtový rok 2026. Dovtedy sa uplatňujú lehoty stanovené v článku 246 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.***
8. ***Výnimky z povinnosti poskytnúť čestné vyhlásenie v prípade žiadostí o granty s veľmi nízkou hodnotou, ako sa stanovuje v článku 139 ods. 1 šiestom pododseku a v článku 199 ods. 1 písm. b) druhom pododseku, sa uplatňujú na postupy udeľovania grantov financované z viacročných finančných rámcov na obdobie po roku 2027.***

Článok 278

Preskúmanie

Preskúmanie tohto nariadenia sa vykoná vždy, keď sa ukáže, že je to potrebné, a v každom prípade najneskôr dva roky pred koncom každého viacročného finančného rámca.

Súčasťou takéhoto preskúmania je okrem iného vykonávanie hláv VIII a X a lehoty stanovené v článku 265.

Článok 279

Zrušenie

Nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa zrušuje.

Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

Článok 280

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Článok 48 ods. 2 písm. b) sa uplatňuje do 31. decembra 2027.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Európsky parlament

Za Radu

predsedníčka

predseda/predsedníčka

PRÍLOHA I

KAPITOLA 1

Spoločné ustanovenia

ODDIEL 1

Rámcové zmluvy a uverejňovanie

1. Rámcové zmluvy a konkrétne zmluvy

- 1.1. Rámcová zmluva sa uzatvára maximálne na štyri roky, okrem výnimočných prípadov odôvodnených predmetom rámcovej zmluvy.

Konkrétne zmluvy založené na rámcových zmluvách sa uzatvárajú v súlade s podmienkami stanovenými v rámcovej zmluve.

Pri uzatváraní konkrétnych zmlúv sa nesmú zmluvné strany podstatne odchyliť od rámcovej zmluvy.

- 1.2. V prípade uzavretia rámcovej zmluvy s jedným hospodárskym subjektom sa konkrétna zmluva uzatvára alebo mení na základe podmienok stanovených v rámcovej zmluve.

Za takýchto okolností a ak je to riadne odôvodnené, verejní obstarávatelia môžu písomne požiadať dodávateľa, aby v prípade potreby doplnil svoju ponuku.

- 1.3. Ak sa má rámcová zmluva uzavrieť s viacerými hospodárskymi subjektmi (ďalej len „viacnásobná rámcová zmluva“), môže mať formu samostatných zmlúv s rovnakými podmienkami podpísaných s každým dodávateľom.

Konkrétne zmluvy založené na viacnásobných rámcových zmluvách uzavretých s viacerými hospodárskymi subjektmi sa vykonávajú jedným z týchto spôsobov:

- a) v súlade s podmienkami uvedenými v rámcovej zmluve: bez opätovného otvorenia súťaže, ak sú v rámcovej zmluve stanovené všetky podmienky upravujúce uskutočňovanie dotknutých stavebných prác, dodávanie dotknutého tovaru alebo

poskytovanie dotknutých služieb a objektívne podmienky na určenie toho, ktorý z dodávateľov ich má realizovať;

- b) ak v rámcovej zmluve nie sú stanovené všetky podmienky upravujúce uskutočňovanie dotknutých stavebných prác, dodávanie dotknutého tovaru alebo poskytovanie dotknutých služieb: prostredníctvom opätovného otvorenia súťaže medzi dodávateľmi v súlade s bodom 1.4, a to na základe:
 - i) rovnakých podmienok a v prípade potreby presnejšie vymedzených alebo
 - ii) v relevantných prípadoch na základe iných podmienok uvedených v súťažných podkladoch týkajúcich sa rámcovej zmluvy;

- c) čiastočne bez opätovného otvorenia súťaže podľa písmena a) a čiastočne s opätovným otvorením súťaže medzi dodávateľmi v súlade s písmenom b), ak verejný obstarávateľ uviedol túto možnosť v súťažných podkladoch týkajúcich sa rámcovej zmluvy.

V súťažných podkladoch uvedených v druhom pododseku písm. c) sa zároveň uvedie, na ktoré podmienky sa môže vzťahovať opätovné otvorenie súťaže.

- 1.4. Viacnásobná rámcová zmluva s opätovným otvorením súťaže sa uzatvára najmenej s troma hospodárskymi subjektmi za predpokladu, že existuje dostatočný počet prípustných ponúk podľa bodu 29.3.

Pri uzatváraní konkrétnej zmluvy prostredníctvom opätovného otvorenia súťaže medzi dodávateľmi sa verejný obstarávateľ písomne obráti na dodávateľov a následne stanoví dostatočne dlhú lehotu na predkladanie konkrétnych ponúk. Konkrétne ponuky sa predkladajú písomne. Verejný obstarávateľ uzavrie konkrétnu zmluvu s uchádzačom, ktorý na základe kritérií na vyhodnotenie ponúk uvedených v súťažných podkladoch týkajúcich sa rámcovej zmluvy predložil ekonomicky najvýhodnejšiu konkrétnu ponuku.

- 1.5. Rámcové zmluvy bez opätovného otvorenia súťaže uzavreté v odvetviach, v ktorých dochádza k rýchlemu cenovému a technologickému vývoju, obsahujú buď ustanovenie o overovaní v polovici obdobia, alebo ustanovenie o systéme referenčného porovnávania. Ak z overovania v polovici obdobia vyplýva, že pôvodne stanovené podmienky už nezodpovedajú vývoju cien a technológií, verejný obstarávateľ danú rámcovú zmluvu nepoužije a prijme príslušné opatrenia na jej ukončenie.

- 1.6. V prípade konkrétnych zmlúv založených na rámcových zmluvách sa rozpočtový záväzok prijíma vopred.

2. *Oznamovanie postupov pre zákazky, ktorých hodnota sa rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 tohto nariadenia alebo tieto limity presahuje, alebo zákaziek, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2014/24/EÚ*

- 2.1. S cieľom zabezpečiť transparentnosť postupu musia oznámenia určené na uverejnenie v Úradnom vestníku Európskej únie obsahovať všetky informácie stanovené v príslušných štandardných vzoroch uvedených v smernici 2014/24/EÚ.

2.2. Verejný obstarávateľ môže zverejnením predbežného oznámenia oznámiť svoj zámer uskutočniť v danom rozpočtovom roku plánované verejné obstarávanie. Vztahuje sa to na obdobie najviac 12 mesiacov odo dňa, keď sa oznámenie zaslalo Úradu pre publikácie Európskej únie (ďalej len „Úrad pre publikácie“).

Verejný obstarávateľ môže uverejniť predbežné oznámenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo ho zverejniť vo svojom profile kupujúceho. V druhom uvedenom prípade sa oznámenie o zverejnení v profile kupujúceho uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2.3. Verejný obstarávateľ najneskôr 30 dní po podpise zmluvy alebo rámcovej zmluvy, ktorej hodnota sa rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 alebo tieto limity presahuje, zašle Úradu pre publikácie oznámenie o výsledku verejného obstarávania.

Bez ohľadu na prvý pododsek sa oznámenia o výsledku verejného obstarávania, ktoré sa týkajú zákaziek zadaných na základe dynamického nákupného systému, môžu zasielať hromadne za každý štvrtý rok. V takom prípade verejný obstarávateľ zašle oznámenie o výsledku verejného obstarávania najneskôr 30 dní po skončení každého štvrtého roka.

Oznámenia o výsledku verejného obstarávania sa neuverejňujú v prípade konkrétnych zmlúv založených na rámcovej zmluve.

2.4. Verejný obstarávateľ uverejní oznámenie o výsledku verejného obstarávania:

- a) pred uzavretím zmluvy alebo rámcovej zmluvy, ktorej hodnota sa rovná finančným limitom uvedeným v článku **178 ods. 1** alebo tieto limity presahuje a ktorá sa zadáva v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. b);
- b) po uzavretí zmluvy alebo rámcovej zmluvy, ktorej hodnota sa rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 alebo tieto limity presahuje vrátane zmlúv, ktoré sa zadávajú v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. a), písm. c) až f) a písm. m).

2.5. Verejný obstarávateľ uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie o úprave zákazky počas jej plnenia v prípadoch stanovených v článku 175 ods. 3 prvým pododsekom písm. a) a b), ak sa hodnota úpravy rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 alebo tieto limity presahuje, alebo ak sa rovná finančným limitom uvedeným pre postupy v oblasti vonkajších činností v článku 181 ods. 1 alebo tieto limity presahuje.

2.6. V prípade medziinštitucionálneho postupu zabezpečuje uplatniteľné opatrenia na účely uverejňovania verejný obstarávateľ zodpovedný za daný postup.

3. *Oznamovanie postupov pre zákazky, ktorých hodnota je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1 tohto nariadenia alebo pre zákazky, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice 2014/24/EÚ*

3.1. Postupy, ktorých predpokladaná hodnota zákazky je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1, sa oznámia primeraným spôsobom. Takéto oznamovanie pozostáva z náležitého *ex ante* uverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania na internete alebo – v prípade zákaziek zadaných v súlade s postupom stanoveným v bode 13 – uverejnenia oznámenia o výzve na vyjadrenie záujmu v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Uvedená povinnosť sa nevzťahuje na postup stanovený v bode 11 ani na rokovacie konanie pre zákazky s veľmi nízkou hodnotou stanovené v bode 14.4.

- 3.2. V prípade zákaziek zadaných v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. g) a i) verejný obstarávateľ zašle Európskemu parlamentu a Rade zoznam zákaziek najneskôr do 30. júna nasledujúceho rozpočtového roka. Ak je verejným obstarávateľom Komisia, uvedený zoznam tvorí prílohu k súhrnu výročnej správy o činnosti uvedenému v článku 74 ods. 9.
- 3.3. Informácia o zadaní zákazky musí obsahovať názov dodávateľa, právne viazanú sumu a predmet zákazky a v prípade priamych zákaziek a konkrétnych zákaziek musí byť v súlade s článkom 38 ods. 3.

Verejný obstarávateľ uverejní na svojom webovom sídle najneskôr do 30. júna nasledujúceho rozpočtového roka zoznam zákaziek obsahujúci:

- a) zákazky, ktorých hodnota je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1;
- b) zákazky zadané v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. h) a písm. j) až m);
- c) úpravy zákaziek uvedené v článku 175 ods. 3 prvom pododseku písm. c);
- d) úpravy zákaziek uvedené v článku **171 ods. 3** prvom pododseku písm. a) a b), ak je hodnota úpravy nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1;
- e) konkrétne zmluvy založené na rámcovej zmluve.

Na účely druhého podbodu písm. e) sa môžu uverejňované informácie týkajúce sa konkrétnych zmlúv založených na tej istej rámcovej zmluve zoskupiť podľa dodávateľa.

- 3.4. V prípade medziinštitucionálnych rámcových zmlúv je každý verejný obstarávateľ zodpovedný za oznamovanie svojich konkrétnych zmlúv a ich úprav v súlade s bodom 3.3.

4. Uverejňovanie oznámení

- 4.1. Verejný obstarávateľ vypracuje oznámenia uvedené v bodoch 2 a 3 a elektronicky ich zašle Úradu pre publikácie.
- 4.2. Úrad pre publikácie uverejní oznámenia uvedené v bodoch 2 a 3 v *Úradnom vestníku Európskej únie* najneskôr do:

- a) siedmich dní od ich odoslania, ak verejný obstarávateľ používa elektronický systém na vyplňanie štandardných vzorov uvedených v bode 2.1 a obmedzuje voľný text na 500 slov;
- b) 12 dní od ich odoslania vo všetkých ostatných prípadoch.

4.3. Verejný obstarávateľ musí byť schopný predložiť dôkaz o dátume odoslania.

5. *Iné formy oznamovania*

Okrem foriem oznamovania uvedených v bodoch 2 a 3 možno postupy verejného obstarávania oznamovať aj iným spôsobom, a to najmä elektronicky. Pri takejto forme oznamovania sa uvedie odkaz na oznámenie uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, za predpokladu, že sa takéto oznámenie uverejnilo, pričom k takémuto oznamovaniu nesmie dôjsť pred samotným uverejnením tohto oznámenia, ktoré je ako jediné autentické.

Takáto forma oznamovania nesmie viesť k žiadnej diskriminácii medzi záujemcami alebo uchádzačmi a nesmú sa v nej uvádzať žiadne iné údaje okrem tých, ktoré sú uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, ak sa toto oznámenie uverejnilo.

ODDIEL 2

Postupy verejného obstarávania

6. *Minimálny počet záujemcov a pravidlá pre rokovanie*

6.1. V prípade užšej súťaže a postupov uvedených v bode 13.1 písm. a) a b) a pre zákazky zadané v súlade s bodom 14.2 je minimálny počet záujemcov päť.

6.2. V prípade súťažného konania s rokovaním, súťažného dialógu, inovatívneho partnerstva, ***preskúmania miestneho trhu v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. g)*** a rokovacieho konania pre zákazky s nízkou hodnotou v súlade s bodom 14.3 je minimálny počet záujemcov tri.

6.3. Body 6.1 a 6.2 sa neuplatňujú v týchto prípadoch:

- a) rokovacie konania pre zákazky s veľmi nízkou hodnotou v súlade s bodom 14.4;
- b) rokovacie konania bez predchádzajúceho uverejnenia v súlade s bodom 11 s výnimkou súťaže návrhov v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. d) ***a preskúmaní miestneho trhu v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. g).***

6.4. Ak je počet záujemcov, ktorí spĺňajú podmienky účasti, nižší ako minimálny počet stanovený v bodoch 6.1 a 6.2, verejný obstarávateľ môže pokračovať v postupe a vyzvať na predloženie ponuky záujemcov s požadovanou spôsobilosťou. Verejný obstarávateľ sem nesmie zahrnúť iné hospodárske subjekty, ktoré pôvodne nepožiadali o účasť alebo ktoré pôvodne na účasť nevyzval.

- 6.5. Verejný obstarávateľ zabezpečí v priebehu rokovania rovnaké zaobchádzanie so všetkými uchádzačmi.

Rokovanie sa môže uskutočniť v niekoľkých etapách nasledujúcich po sebe, a to s cieľom znížiť počet ponúk, ktoré sa majú prerokovať, prostredníctvom uplatnenia kritérií na vyhodnotenie ponúk uvedených v súťažných podkladoch. Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch uvedie, či túto možnosť využije.

- 6.6. V prípade zákaziek zadaných v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom *písm. d) a g)* a bodmi 14.2 a 14.3 vyzve verejný obstarávateľ prinajmenšom všetky hospodárske subjekty, ktoré vyjadrili záujem na základe *ex ante* uverejnenia podľa bodu 3.1 **alebo preskúmania miestneho trhu**, alebo súťaže návrhov.

7. *Inovatívne partnerstvo*

- 7.1. Cieľom inovatívneho partnerstva je vývoj inovačného výrobku, služby alebo inovačných stavebných prác a následná kúpa výsledných stavebných prác, tovaru alebo služieb, a to za predpokladu, že zodpovedajú úrovni plnenia a maximálnym nákladom dohodnutým medzi verejnými obstarávateľmi a partnermi.

Inovatívne partnerstvo má štruktúru fáz, ktoré nasledujú po sebe a ktoré kopírujú postupnosť krokov v procese výskumu a inovácie, čo môže zahŕňať uskutočnenie stavebných prác, výrobu výrobkov alebo poskytovanie služieb. V rámci inovatívneho partnerstva sa stanovujú čiastkové ciele, ktoré majú partneri dosiahnuť.

Verejný obstarávateľ môže na základe týchto čiastkových cieľov po každej fáze rozhodnúť o ukončení inovatívneho partnerstva alebo – v prípade inovatívneho partnerstva s viacerými partnermi – o znížení počtu partnerov ukončením individuálnych zmlúv, a to za predpokladu, že tieto možnosti a podmienky, za ktorých ich môže využiť, uviedol v súťažných podkladoch.

- 7.2. Pred začatím inovatívneho partnerstva verejný obstarávateľ uskutoční trhové konzultácie, ako sa stanovuje v bode 15, s cieľom uistiť sa, že dané stavebné práce, tovar alebo služby neexistujú na trhu a ani ako vývojová činnosť s potenciálnym uplatnením na trhu.

Musia sa dodržať pravidlá pre rokovanie stanovené v článku 167 ods. 4 a bode 6.5.

Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch opíše potrebu inovačných stavebných prác, tovaru alebo služieb, ktorú nemožno uspokojiť kúpou stavebných prác, tovaru alebo služieb, ktoré už sú dostupné na trhu. Uvedie, v ktorých prvkoch uvedeného opisu sa vymedzujú minimálne požiadavky. Poskytnuté informácie musia byť dostatočne presné na to, aby hospodárskym subjektom umožnili určiť povahu a rozsah požadovaného riešenia a rozhodnúť sa, či požiadajú o účasť na danom postupe.

Verejný obstarávateľ môže rozhodnúť o zriadení inovatívneho partnerstva s jedným alebo viacerými partnermi vykonávajúcimi samostatné výskumné a vývojové činnosti.

Zákazky sa zadávajú výlučne na základe najlepšieho pomeru ceny a kvality, ako sa stanovuje v článku 170 ods. 4.

- 7.3. Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch uvedie pravidlá uplatniteľné na práva duševného vlastníctva.

V rámci inovatívneho partnerstva verejný obstarávateľ nesprístupní iným partnerom bez súhlasu partnera riešenia, ktoré tento partner navrhuje, ani iné dôverné informácie, ktoré tento partner predložil.

Verejný obstarávateľ zabezpečí, aby sa do štruktúry partnerstva, a najmä do trvania a hodnoty jednotlivých fáz, premietla úroveň inovácie navrhovaného riešenia a postupnosť výskumných a inovačných činností, ktoré sú potrebné na vývoj inovačného riešenia, ktoré ešte nie je dostupné na trhu. Predpokladaná hodnota stavebných prác, tovaru alebo služieb musí byť primeraná investíciám potrebným na ich vývoj.

8. *Súťaže návrhov*

- 8.1. Súťaže návrhov podliehajú pravidlám oznamovania stanoveným v bode 2 a môžu zahŕňať udelenie cien.

Ak sú súťaže návrhov obmedzené len na obmedzený počet záujemcov, verejný obstarávateľ stanoví jasné a nediskriminačné podmienky účasti.

Na účasť v súťaži návrhov sa musí vyzvať dostatočný počet záujemcov, aby bola zabezpečená skutočná hospodárska súťaž.

- 8.2. Porotu vymenuje zodpovedný povôľujúci úradník. Porota je zložená výlučne z fyzických osôb, ktoré sú nezávislé od záujemcov v súťaži. Ak sa od záujemcov v súťaži vyžaduje určitá odborná kvalifikácia, minimálne tretina členov poroty musí mať rovnakú alebo rovnocennú odbornú kvalifikáciu.

Porota je pri vydávaní svojich stanovísk nezávislá. Stanoviská vydáva k projektom, ktoré jej záujemcovia anonymne predkladajú, a to výlučne na základe kritérií uvedených v oznámení o vyhlásení súťaže návrhov.

- 8.3. Porota uvedie svoje návrhy vychádzajúce z kvality jednotlivých projektov, poradie a pripomienky v správe podpísanej členmi poroty.

Anonymita záujemcov zostáva zachovaná dovtedy, kým porota nevydá svoje stanovisko.

Porota môže záujemcov vyzvať, aby zodpovedali otázky uvedené v správe na účely objasnenia projektu. O výslednom dialógu sa vypracuje kompletná zápisnica.

8.4. Verejný obstarávateľ prijme rozhodnutie o zadaní zákazky, v ktorom uvedie meno a adresu vybraného záujemcu a dôvody toho výberu s odvolaním sa na kritériá uvedené v oznámení o vyhlásení súťaže návrhov, najmä ak sa tento výber líši od návrhov uvedených v stanovisku poroty.

9. *Dynamický nákupný systém*

9.1. Dynamický nákupný systém sa môže rozdeliť na kategórie stavebných prác, tovaru alebo služieb, ktoré sú objektívne vymedzené na základe charakteristických znakov verejného obstarávania, ktoré sa má vykonať v dotknutej kategórii. V uvedenom prípade sa musia pre každú kategóriu vymedziť podmienky účasti.

9.2. V súťažných podkladoch verejný obstarávateľ uvedie povahu a predpokladaný objem plánovaných nákupov, ako aj všetky potrebné informácie týkajúce sa tohto nákupného systému, používaných elektronických zariadení a podmienok a špecifikácií technického pripojenia.

9.3. Verejný obstarávateľ umožní počas obdobia platnosti dynamického nákupného systému každému hospodárskemu subjektu, aby požiadal o účasť v systéme. Takéto žiadosti vyhodnotí do 10 pracovných dní od ich doručenia, avšak lehotu na vyhodnotenie môže predĺžiť, ak medzičasom nebola vyhlásená žiadna výzva na predkladanie ponúk. ***Verejní obstarávatelia uvedú v súťažných podkladoch dĺžku predĺženého obdobia, ktorú majú v úmysle uplatniť.***

Verejný obstarávateľ informuje záujemcu čo najskôr o tom, či mu bol alebo nebol poskytnutý prístup do dynamického nákupného systému.

9.4. Verejný obstarávateľ následne vyzve všetkých záujemcov, ktorým sa poskytol prístup, aby predložili ponuku. Ak bol dynamický nákupný systém rozdelený na kategórie stavebných prác, tovaru alebo služieb, verejný obstarávateľ vyzve všetkých účastníkov, ktorým bol poskytnutý prístup k danej kategórii zodpovedajúcej konkrétnemu obstarávaniu, aby predložili ponuku.

Verejný obstarávateľ zadá zákazku uchádzačovi, ktorý na základe kritérií na vyhodnotenie ponúk uvedených v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania predložil ekonomicky

najvýhodnejšiu ponuku. V relevantných prípadoch možno uvedené kritériá presnejšie vymedziť v súťažných podkladoch.

- 9.5. Verejný obstarávateľ uvedie obdobie platnosti dynamického nákupného systému v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania.

Verejný obstarávateľ nesmie používať takýto systém spôsobom, ktorý by zabránil hospodárskej súťaži alebo ktorý by hospodársku súťaž obmedzil alebo narušil.

10. Súťažný dialóg

10.1. Verejný obstarávateľ uvedie svoje potreby a požiadavky, kritériá na vyhodnotenie ponúk a orientačný harmonogram v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v informatívnom dokumente.

Zákazku zadá na základe tej ponuky, ktorá predstavuje najlepší pomer ceny a kvality.

10.2. Verejný obstarávateľ vyzve na účasť na dialógu tých záujemcov, ktorí spĺňajú podmienky účasti, s cieľom určiť a vymedziť prostriedky, ktoré by čo najlepšie prispeli k splneniu jeho potrieb. Počas uvedeného dialógu môže s vybranými záujemcami prediskutovať všetky aspekty verejného obstarávania, ale nemôže meniť svoje potreby a požiadavky a kritériá na vyhodnotenie ponúk uvedené v bode 10.1.

Počas dialógu zabezpečí verejný obstarávateľ rovnaké zaobchádzanie so všetkými uchádzačmi a nesprístupní navrhnuté riešenia ani iné dôverné informácie, ktoré získa od uchádzača, bez jeho súhlasu so zrušením dôverného charakteru týchto riešení a informácií.

Súťažný dialóg sa môže uskutočniť v niekoľkých etapách nasledujúcich po sebe, a to s cieľom znížiť počet riešení, ktoré sa majú prediskutovať počas fázy dialógu, pokiaľ je táto možnosť stanovená v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v informatívnom dokumente, pričom sa uplatnia oznámené kritériá na vyhodnotenie ponúk.

10.3. Verejný obstarávateľ pokračuje v dialógu dovtedy, kým nenájde riešenie alebo riešenia, ktoré dokážu uspokojiť jeho potreby.

Verejný obstarávateľ informuje zostávajúcich uchádzačov o skončení dialógu a vyzve každého z nich na predloženie konečnej ponuky na základe jedného alebo viacerých riešení, ktoré sa predložili a špecifikovali počas dialógu. Uvedené ponuky musia obsahovať všetky požadované prvky, ktoré sú potrebné na realizáciu projektu.

Na základe žiadosti verejného obstarávateľa možno uvedené konečné ponuky spresniť, konkretizovať a optimalizovať, a to za predpokladu, že tým nedôjde k podstatným zmenám ponuky alebo súťažných podkladov.

Verejný obstarávateľ môže rokovať s uchádzačom, ktorý predložil ponuku s najlepším pomerom ceny a kvality, s cieľom potvrdiť záväzky uvedené v tejto ponuke, a to za predpokladu, že tým nedôjde k zmene základných aspektov ponuky ani k narušeniu hospodárskej súťaže alebo k diskriminácii.

10.4. Verejný obstarávateľ môže určiť platby, ktoré sa majú uhradiť vybraným záujemcom zúčastňujúcim sa na dialógu.

11. Použitie rokovacieho konania bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania

11.1. Ak verejný obstarávateľ použije rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania, musí dodržiavať pravidlá pre rokovanie uvedené v článku 167 ods. 4 a bode 6.5.

Verejný obstarávateľ môže použiť rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania bez ohľadu na odhadovanú hodnotu zákazky, a to v týchto prípadoch:

- a) ak sa nepredložili žiadne ponuky alebo žiadne vhodné ponuky, resp. žiadne žiadosti o účasť alebo žiadne vhodné žiadosti o účasť podľa bodu 11.2:
 - i) vo verejnej súťaži;
 - ii) v užšej súťaži;
 - iii) v súťažnom konaní s rokovaním, pri ktorom sa zverejňuje oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania,

a to po ukončení daného postupu a za predpokladu, že pôvodné súťažné podklady sa podstatne nezmenili;

- b) ak môže stavebné práce, tovar alebo služby poskytnúť len jeden hospodársky subjekt za podmienok stanovených v bode 11.3 z ktoréhokoľvek z týchto dôvodov:
 - i) cieľom verejného obstarávania je vytvorenie alebo nadobudnutie jedinečného umeleckého diela alebo umeleckého výkonu;
 - ii) z technických dôvodov neexistuje hospodárska súťaž;
 - iii) musí sa zabezpečiť ochrana výlučných práv vrátane práv duševného vlastníctva;
- c) ak je to nevyhnutne potrebné, pretože z dôvodov mimoriadnej naliehavosti spôsobenej nepredvídateľnými udalosťami nie je možné dodržať lehoty stanovené v bodoch 24, 26 a 42 a takéto odôvodnenie časovej tiesne nie je možné pripísať verejnému obstarávateľovi.

Po vyhlásení o krízovej situácii uvedenom v článku 163 ods. 6 sa zodpovední povolujúci úradníci môžu odvolať na takéto vyhlásenie o krízovej situácii len vtedy, ak je konkrétny postup verejného obstarávania odôvodnený mimoriadne naliehavou situáciou vyplývajúcou z krízy;

- d) ak zákazka na poskytnutie služieb vychádza zo súťaže návrhov a má sa zadať víťazovi alebo jednému z víťazov; v druhom z uvedených prípadov sa musia na rokovanie vyzvať všetci víťazi;
- e) za podmienok uvedených v bode 11.4 pri nových službách alebo stavebných prácach spočívajúcich v opakovaní podobných služieb alebo stavebných prác zverených hospodárskemu subjektu, ktorému ten istý verejný obstarávateľ zadal pôvodnú zákazku, za predpokladu, že sú tieto služby alebo stavebné práce v súlade so základným projektom, na ktorý bola zadaná pôvodná zákazka po zverejnení oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania;

- f) pri zákazkách na dodanie tovaru:
- i) pri doplňujúcich dodaniach, ktoré sú určené buď ako čiastočná náhrada dodaní tovaru alebo zariadenia, alebo ako rozšírenie existujúcich dodaní tovaru alebo zariadenia, ak by v dôsledku zmeny dodávateľa musel verejný obstarávateľ nadobudnúť tovar s odlišnými technickými parametrami, čo by malo za následok nezlučiteľnosť alebo neprimerané technické ťažkosti pri prevádzke a údržbe; keď inštitúcie Únie zadávajú zákazky na vlastný účet, trvanie takýchto zákaziek nesmie presiahnuť tri roky;
 - ii) ak sú príslušné výrobky vyrábané výlučne na výskumné, experimentálne, študijné alebo vývojové účely; takéto zákazky však nesmú zahŕňať veľkovýrobu na dosiahnutie obchodnej životaschopnosti alebo návratnosti nákladov na výskum a vývoj;
 - iii) pri tovare kótovanom a nakupovanom na komoditnom trhu;
 - iv) pri nákupe tovaru za obzvlášť výhodných podmienok buď od hospodárskeho subjektu, ktorý s konečnou platnosťou končí svoju podnikateľskú činnosť, alebo od likvidátorov v insolvenčnom konaní, z vysporiadania s veriteľmi alebo z podobného konania podľa vnútroštátnych právnych predpisov;
 - v) pri nákupe liekov na humánne použitie alebo zdravotníckych protipatrení, ako aj výrobkov umožňujúcich eradikáciu alebo zamedzenie šírenia určitých chorôb zvierat, zoonóz a karanténnych škodcov rastlín, a to za predpokladu, že je splnená jedna z týchto podmienok: tieto výrobky sú inovačné, nie sú na trhu ľahko dostupné alebo je potrebné prijať riešenie, ktoré je ľahko dostupné;
- g) pri zákazkách na nehnuteľnosti po preskúmaní miestneho trhu;
- h) pri zákazkách na ktorýkoľvek z týchto účelov:

- i) právne zastupovanie právnikom v zmysle článku 1 smernice Rady 77/249/EHS¹ v rozhodcovskom alebo zmierovacom konaní alebo súdnom konaní;
- ii) právne poradenstvo poskytnuté pri príprave konania uvedeného v bode i), alebo ak existuje zjavný náznak a vysoká pravdepodobnosť, že vec, ktorej sa poradenstvo týka, sa stane predmetom takéhoto konania, a to za predpokladu, že poradenstvo poskytuje právnik v zmysle článku 1 smernice 77/249/EHS;
- iii) rozhodcovské a zmierovacie služby;

¹ Smernica Rady 77/249/EHS z 22. marca 1977 na uľahčenie účinného výkonu slobody právnikov poskytovať služby (Ú. v. ES L 78, 26.3.1977, s. 17).

- i) pri zákazkách, ktorých predmet tvoria utajované skutočnosti, alebo zákazkách, ktorých plnenie musia sprevádzať osobitné bezpečnostné opatrenia v súlade s platnými administratívnymi opatreniami, alebo ak si to vyžaduje ochrana základných záujmov Únie za predpokladu, že dotknuté základné záujmy nemožno zaručiť inými opatreniami; takéto opatrenia môžu spočívať v požiadavkách zameraných na ochranu dôverného charakteru informácií, ktoré verejný obstarávateľ sprístupňuje v rámci postupu verejného obstarávania;
- j) pri úveroch bez ohľadu na spojenie s emisiou, predajom, kúpou alebo prevodom cenných papierov alebo iných finančných nástrojov v zmysle smernice 2014/65/EÚ;
- k) pri nákupe verejných komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972¹;
- l) pri službách poskytovaných medzinárodnou organizáciou uvedenou v článku 159 ods. 1 alebo organizáciou členského štátu, ktorej stanovky alebo zriaďovací akt neumožňujú zúčastňovať sa na súťažných konaniach;
- m) ak sa rozhodlo o otvorení novej delegácie Únie v tretej krajine alebo o opätovnom otvorení delegácie po jej dočasnom uzavretí, pri všetkých zákazkách zadávaných delegáciami Únie alebo zadávaných výlučne v záujme týchto delegácií Únie počas prvého roka nasledujúceho po dátume takéhoto rozhodnutia.

11.2. Ponuka sa považuje za nevhodnú, ak nesúvisí s predmetom zákazky. Ponuka alebo žiadosť o účasť sa považujú za nevhodné, ak príslušný účastník nemá prístup k verejnému obstarávaniu uvedenému v článkoch 119, 180 a 182, nachádza sa v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1 alebo nespĺňa podmienky účasti.

11.3. Výnimky stanovené v bode 11.1 druhom podbode písm. b) bodoch ii) a iii) sa uplatňujú len v prípadoch, keď neexistuje žiadna primeraná alternatíva alebo náhrada a chýbajúca

¹ ***Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).***

hospodárska súťaž nie je výsledkom umelého zúženia parametrov pri vymedzovaní verejného obstarávania.

11.4. V prípadoch uvedených v bode 11.1 druhom podbode písm. e) sa v základnom projekte uvádza rozsah možných nových služieb alebo stavebných prác a podmienky, za akých sa zadajú. Hneď ako sa v rámci postupu verejného obstarávania predloží základný projekt, oznámi sa, že sa môže použiť rokovacie konanie, pričom sa zohľadňuje celková predpokladaná hodnota následných služieb alebo stavebných prác pri uplatnení finančných limitov uvedených v článku 178 ods. 1 alebo článku 181 ods. 1 v oblasti vonkajších činností. Keď inštitúcie Únie zadávajú zákazky na vlastný účet, tento postup sa použije iba počas plnenia pôvodnej zákazky, maximálne však počas troch rokov od uzavretia pôvodnej zmluvy.

12. *Použitie súťažného konania s rokovaním alebo súťažného dialógu*

12.1. Ak verejný obstarávateľ použije súťažné konanie s rokovaním alebo súťažný dialóg, riadi sa pravidlami pre rokovanie uvedenými v článku 167 ods. 4 a bode 6.5. Verejný obstarávateľ môže použiť uvedené postupy bez ohľadu na odhadovanú hodnotu zákazky, a to v týchto prípadoch:

- a) ak sa vo verejnej alebo užšej súťaži predložili iba neregulárne alebo neprijateľné ponuky, ako sa uvádza v bodoch 12.2 a 12.3, a to po ukončení daného postupu a za predpokladu, že sa pôvodné súťažné podklady podstatne nezmenili;
- b) ak ide o stavebné práce, tovar alebo služby spĺňajúce jedno alebo viac z týchto kritérií:
 - i) ak potreby verejného obstarávateľa nemožno uspokojiť bez prispôsobenia riešenia, ktoré je ihneď dostupné;
 - ii) stavebné práce, tovar alebo služby zahŕňajú projektové alebo inovačné riešenia;
 - iii) zákazku nemožno zadať bez predchádzajúceho rokovania v dôsledku osobitných okolností súvisiacich s povahou, zložitosťou alebo právnou a finančnou štruktúrou zákazky, alebo v dôsledku rizík, ktoré sú spojené s predmetom zákazky;
 - iv) verejný obstarávateľ nemôže stanoviť technické špecifikácie dostatočne presne odkazom na určitú normu podľa bodu 17.4;

- c) v prípade koncesných zmlúv;
- d) v prípade zákaziek na poskytnutie služieb uvedených v prílohe XIV k smernici 2014/24/EÚ;
- e) v prípade služieb v oblasti výskumu a vývoja, na ktoré sa nevzťahujú kódy CPV 73000000-2 až 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 a 73430000-5 stanovené v nariadení (ES) č. 2195/2002, okrem prípadu, keď prospech z týchto služieb využíva výhradne verejný obstarávateľ na plnenie svojich vlastných úloh alebo keď odplatu za poskytnutú službu poskytuje v plnom rozsahu verejný obstarávateľ;
- f) v prípade zákaziek na poskytnutie služieb v oblasti nadobudnutia, vývoja, produkcie alebo koprodukcii programového materiálu určeného pre audiovizuálne mediálne služby vymedzené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ¹ alebo pre rozhlasové mediálne služby alebo v prípade zákaziek na vysielací čas alebo poskytovanie programov.

12.2. Ponuka sa považuje za neregulárnu v ktoromkoľvek z týchto prípadov:

- a) ak nespĺňa minimálne požiadavky stanovené v súťažných podkladoch;
- b) ak nespĺňa požiadavky na predloženie ponúk stanovené v článku 171 ods. 3;
- c) ak je uchádzač vyradený podľa článku 143 ods. 1 prvého pododseku písm. b) alebo c);
- d) ak verejný obstarávateľ vyhlási, že ponuka je mimoriadne nízka.

12.3. Ponuka sa považuje za neprijateľnú v ktoromkoľvek z týchto prípadov:

- a) ak cena ponuky presahuje maximálny rozpočet verejného obstarávateľa stanovený a zdokumentovaný pred začatím postupu verejného obstarávania;

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1).

b) ak ponuka nespĺňa minimálnu úroveň kvality podľa kritérií na vyhodnotenie ponúk.

12.4. V prípadoch uvedených v bode 12.1 písm. a) nemusí verejný obstarávateľ uverejniť oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, ak do súťažného konania s rokovaním zahŕnie všetkých uchádzačov, ktorí spĺňajú kritériá vylúčenia a podmienky účasti, okrem tých, ktorých ponuky boli vyhlásené za mimoriadne nízke ponuky.

13. Postup na základe výzvy na vyjadrenie záujmu

13.1. Bez toho, aby boli dotknuté body 11 a 12, môže verejný obstarávateľ v prípade zákaziek, ktorých hodnota je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1 alebo v článku 181 ods. 1, použiť výzvu na vyjadrenie záujmu s cieľom:

- a) predbežne vybrať záujemcov, ktorí sa v rámci budúcej užšej súťaže vyzvú na predkladanie ponúk;
- b) vypracovať zoznam predajcov, ktorí sa vyzvú na predloženie žiadosti o účasť alebo na predkladanie ponúk.

13.2. Zoznam vypracovaný na základe výzvy na vyjadrenie záujmu je platný najviac štyri roky odo dňa, keď sa uverejnilo oznámenie uvedené v bode 3.1.

Zoznam uvedený v prvom podbode môže pozostávať z čiastkových zoznamov.

Každý zainteresovaný hospodársky subjekt môže vyjadriť záujem počas celého obdobia trvania platnosti tohto zoznamu, s výnimkou jeho posledných troch mesiacov.

13.3. Ak sa má zadať zákazka, verejný obstarávateľ vyzve všetkých záujemcov alebo predajcov zapísaných na príslušnom zozname alebo čiastkovom zozname, aby:

- a) v prípade uvedenom v bode 13.1 písm. a) predložili ponuku;
- b) v prípade uvedenom v bode 13.1 písm. b) predložili buď:
 - i) ponuku vrátane dokladov týkajúcich sa kritérií vylúčenia a podmienok účasti, alebo
 - ii) doklady týkajúce sa kritérií vylúčenia a podmienok účasti, pričom v druhej etape predložia ponuky tie subjekty, ktoré tieto podmienky spĺňajú.

14. Zákazky so strednou, nízkou a veľmi nízkou hodnotou

14.1. Zákazky so strednou, nízkou a veľmi nízkou hodnotou sa môžu zadať rokovacím konaním v súlade s pravidlami pre rokovanie uvedenými v článku 167 ods. 4 a bode 6.5. Prvotnú

ponuku predložia len záujemcovia, ktorých na to verejný obstarávateľ súčasne a písomnou formou vyzve.

- 14.2. Zákazky s hodnotou nad 60 000 EUR a nižšou ako finančné limity uvedené v článku **178 ods. 1** sa považujú za zákazky so strednou hodnotou. V prípade zákaziek zadávaných delegáciami Únie v tretích krajinách alebo výlučne v záujme delegácií Únie v tretích krajinách sa zákazka s hodnotou presahujúcou 100 000 EUR a nižšou ako 300 000 EUR považuje za zákazku so strednou hodnotou. Na takéto zákazky sa uplatňujú body 3.1, 6.1 a 6.4.
- 14.3. Zákazky s hodnotou nepresahujúcou 60 000 EUR, alebo 100 000 EUR v prípade zákaziek zadávaných delegáciami Únie v tretích krajinách alebo výlučne v záujme delegácií Únie v tretích krajinách, ale presahujúcou finančný limit stanovený v bode 14.4 sa považujú za zákazky s nízkou hodnotou. Na takéto zákazky sa uplatňujú body 3.1, 6.2 a 6.4.

14.4. Zákazky s hodnotou nepresahujúcou 15 000 EUR sa považujú za zákazky s veľmi nízkou hodnotou. Na takéto zákazky sa uplatňuje bod 6.3. ***V prípade zákaziek zadávaných delegáciami Únie v tretích krajinách alebo výlučne v záujme delegácií Únie v tretích krajinách sa zákazka s hodnotou nepresahujúcou 20 000 EUR považuje za zákazku s veľmi nízkou hodnotou.***

14.5. Platby výdavkov vo výške nepresahujúcej 1 000 EUR, alebo 20 000 EUR v prípade delegácií Únie v tretích krajinách, možno uhrádzať jednoducho na základe faktúr bez predchádzajúceho prijatia ponuky.

15. Prípravná trhová konzultácia

15.1. Pri prípravnej trhovej konzultácii môže verejný obstarávateľ žiadať o rady alebo prijať rady od nezávislých expertov alebo orgánov, alebo od hospodárskych subjektov. Uvedené rady sa môžu použiť pri plánovaní a vykonávaní postupu verejného obstarávania, a to za predpokladu, že takéto rady nenarušia hospodársku súťaž ani nepovedú k porušeniu zásad nediskriminácie a transparentnosti.

15.2. Ak hospodársky subjekt poskytol verejnému obstarávateľovi poradenstvo alebo ak sa iným spôsobom podieľal na príprave postupu verejného obstarávania, verejný obstarávateľ prijme primerané opatrenia uvedené v článku 143 na zaistenie toho, aby sa účasťou daného hospodárskeho subjektu na postupe udeľovania nenarušila hospodárska súťaž.

16. Súťažné podklady

16.1. Súťažné podklady obsahujú:

- a) v náležitých prípadoch oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania alebo iné opatrenia v oblasti oznamovania uvedené v bodoch 2 až 5;
- b) výzvu na predkladanie ponúk;
- c) špecifikácie obstarávania alebo v prípade súťažného dialógu informatívne dokumenty vrátane technických špecifikácií a príslušných kritérií;
- d) návrh zmluvy vypracovaný na základe vzorovej zmluvy.

Prvý podbod písm. d) sa neuplatňuje na prípady, v ktorých z dôvodu výnimočných a riadne odôvodnených okolností nemožno vzorovú zmluvu použiť.

16.2. Vo výzve na predkladanie ponúk sa musia uviesť:

- a) pravidlá, ktoré upravujú predkladanie ponúk, vrátane podmienok zachovania dôvernosti ponúk až do ich otvorenia, ako aj dátum a hodina ukončenia lehoty na prijatie ponúk a adresa, na ktorú majú byť odoslané alebo doručené, alebo internetová adresa v prípade elektronického podania;
- b) skutočnosť, že predloženie ponuky znamená vyjadrenie súhlasu s podmienkami uvedenými v súťažných podkladoch, ako aj skutočnosť, že dodávateľ, ktorému sa zákazka zadala, je počas plnenia takejto zákazky viazaný predloženou ponukou;

- c) obdobie platnosti ponuky, počas ktorej sa nesmie vykonať žiadna zmena tejto ponuky;
- d) zákaz kontaktu medzi verejným obstarávateľom a uchádzačom počas postupu zadávania zákazky, okrem výnimočných prípadov stanovených v článku 172, a ak je stanovená kontrola na mieste, tak aj podmienky vykonania tejto kontroly;
- e) spôsoby, ktorými sa preukazuje dodržanie lehoty na prijatie ponúk;
- f) skutočnosť, že predloženie ponuky znamená vyjadrenie súhlasu s elektronickým doručením oznámenia o výsledku postupu.

16.3. Špecifikácie obstarávania musia obsahovať:

- a) kritériá vylúčenia a podmienky účasti;
- b) kritériá na vyhodnotenie ponúk a ich relatívnu váhu, alebo ak nie je určenie váhy z objektívnych dôvodov možné, zostupné poradie dôležitosti týchto kritérií, čo platí aj pre variantné riešenia, ak sú povolené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania;
- c) technické špecifikácie uvedené v bode 17;
- d) ak sú povolené variantné riešenia, minimálne požiadavky, ktoré musia spĺňať;
- e) informáciu, či sa uplatňuje Protokol č. 7 o výsadách a imunitách Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, a v náležitých prípadoch Viedenský dohovor o diplomatických stykoch alebo Viedenský dohovor o konzulárnych stykoch;
- f) požiadavku uviesť, v ktorej krajine sú uchádzači usadení, a na požiadanie predložiť podporné dôkazy bežne akceptovateľné podľa práva tejto krajiny;
- g) v prípade dynamického nákupného systému alebo elektronických katalógov, informáciu o používaných elektronických zariadeniach a potrebných podmienkach a špecifikáciách technického pripojenia.

h) požiadavku oznámiť verejnému obstarávateľovi zahraničné finančné príspevky prijaté za posledné tri roky pred oznámením, alebo v prípade, ak takéto príspevky nepodliehajú oznamovacej povinnosti podľa článku 29 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2022/2560, vyhlásenie, v ktorom sa uvedú všetky prijaté zahraničné finančné príspevky a potvrdí sa, že takéto príspevky nepodliehajú oznamovacej povinnosti v súlade s príslušnými vykonávacími aktmi prijatými na základe článku 47 ods. 1 tohto nariadenia.

Pokiaľ ide o písmeno h), v súlade s článkom 4 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2022/2560 sa v takomto vyhlásení neuvádzajú zahraničné finančné príspevky, ktorých celková výška za príslušnú tretiu krajinu počas obdobia troch po sebe nasledujúcich rokov pred oznámením nepresahuje výšku pomoci de minimis stanovená v článku 3 ods. 2 nariadenia Komisie (EÚ) 2023/2831¹. Ak nie je stanovené inak, zahraničné finančné príspevky sa oznamujú v súlade s príslušnými vykonávacími aktmi prijatými na základe článku 47 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2022/2560.

16.4. Návrh zmluvy musí:

- a) stanoviť finančnú náhradu za škodu spôsobenú nedodržaním ustanovení tejto zmluvy;
- b) určiť údaje, ktoré musia byť uvedené na faktúrach a na príslušných dokladoch v súlade s článkom 111;
- c) stanoviť, že ak inštitúcie Únie zadávajú zákazky na vlastný účet, rozhodným právom pre zákazky je právo Únie, ktoré je v prípade potreby doplnené o vnútroštátne právo, alebo výlučne vnútroštátne právo, ak je to potrebné v prípade zákazky na nehnuteľnosti;
- d) učiť súd príslušný na riešenie sporov;
- e) stanoviť, že dodávateľ musí plniť uplatniteľné povinnosti v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva obsiahnuté v práve Únie, vnútroštátnom práve,

¹ Nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2831 z 13. decembra 2023 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis (Ú. v. EÚ L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>).

kolektívnych dohodách alebo v medzinárodných dohovoroch v sociálnej a environmentálnej oblasti uvedených v prílohe X k smernici 2014/24/EÚ;

- f) určiť prípadnú potrebu prevodu práv duševného vlastníctva;
- g) stanoviť, že cena uvedená v ponuke je pevná a nerevidovateľná, alebo určiť podmienky alebo vzorce na revíziu cien počas obdobia trvania zmluvy.

Na účely prvého podbodu písm. g) musí verejný obstarávateľ v prípade, že je v zmluve stanovená revízia cien, zohľadniť najmä:

- a) predmet verejného obstarávania a hospodársku situáciu, v ktorej obstarávanie prebieha;
- b) druh a trvanie zmluvy a úloh;
- c) finančné záujmy verejného obstarávateľa.

Od požiadaviek uvedených v prvom podbode písm. c) a d) tohto bodu možno upustiť v prípade zmlúv podpísaných podľa bodu 11.1 druhého podbodu písm. **I**).

17. *Technické špecifikácie*

17.1. Technické špecifikácie umožňujú hospodárskym subjektom rovnaký prístup k postupom verejného obstarávania a nesmú mať za následok vytváranie neopodstatnených prekážok otváraniu verejného obstarávania hospodárskej súťaži.

Technické špecifikácie obsahujú požadované charakteristické znaky stavebných prác, tovaru alebo služieb vrátane minimálnych požiadaviek tak, aby spĺňali účel použitia plánovaný verejným obstarávateľom.

17.2. Charakteristické znaky uvedené v bode 17.1 môžu podľa potreby zahŕňať:

- a) úrovne kvality;
- b) úrovne vplyvu na životné prostredie a klímu;
- c) úrovne a postupy posudzovania zhody;
- d) výkonnostné alebo úžitkové vlastnosti tovaru;
- e) bezpečnosť alebo rozmery, v prípade dodávok tovaru aj obchodný názov a návod na použitie, a pri všetkých zákazkách terminológiu, symboly, skúšanie a skúšobné metódy, balenie, označovanie a etiketovanie, výrobné postupy a metódy;
- f) v prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác postupy týkajúce sa zabezpečenia kvality a pravidiel, ktoré sa vzťahujú na návrh a výpočet nákladov, skúšobné, kontrolné

a akceptačné podmienky pre stavebné práce a konštrukčné metódy alebo techniky, ako aj všetky ostatné technické podmienky, ktoré má verejný obstarávateľ právo stanoviť na základe všeobecných alebo špecifických predpisov vo vzťahu k ukončeným prácam a k materiálom alebo súčastiam, ktoré tieto práce zahŕňajú.

17.3. Technické špecifikácie sa sformulujú tak, aby v prípade všetkých nákupov určených na používanie fyzickými osobami zahŕňali kritériá prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím alebo riešenia vhodné pre všetkých používateľov, s výnimkou náležite odôvodnených prípadov.

Ak sa v právnom akte Únie prijali záväzné požiadavky prístupnosti, technické špecifikácie vzťahujúce sa na kritériá prístupnosti pre osoby s postihnutím alebo riešenia vhodné pre všetkých používateľov sa vymedzia odkazom na dané normy. Najmä pokiaľ ide o výrobky a služby uvedené v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882¹, požiadavky na prístupnosť stanovené v prílohe I k tejto smernici sú záväznými požiadavkami na prístupnosť v zmysle tejto smernice.

Všetky výrobky alebo služby, ktorých vlastnosti, prvky alebo funkcie spĺňajú požiadavky na prístupnosť stanovené v prílohe I k smernici (EÚ) 2019/882, sa považujú za také, ktoré spĺňajú príslušné povinnosti v oblasti prístupnosti stanovené v tomto nariadení pre tieto vlastnosti, prvky alebo funkcie, ak sa v tomto nariadení nestanovuje inak.

17.4. Technické špecifikácie sa formulujú jedným z týchto spôsobov:

- a) v preferenčnom poradí prostredníctvom odkazu na európske normy, európske technické posúdenia, spoločné technické špecifikácie, medzinárodné normy, iné technické referenčné systémy zavedené európskymi normalizačnými organizáciami alebo – ak také normy a systémy neexistujú – odkazom na ich národné ekvivalenty; každý odkaz sa doplní slovami „alebo rovnocenné“;
- b) pomocou výkonnostných alebo funkčných požiadaviek vrátane environmentálnych charakteristík za predpokladu, že tieto parametre sú dostatočne presné na to, aby uchádzačom umožnili určiť predmet zákazky a aby verejnému obstarávateľovi umožnili zákazku zadať;
- c) kombináciou metód uvedených v písmenách a) a b).

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70).

17.5. Ak verejný obstarávateľ využíva možnosť odkazu na technické špecifikácie uvedené v bode 17.4 písm. a), nesmie vyradiť ponuku z dôvodu, že nespĺňa uvedené technické špecifikácie, ak uchádzač akýmkoľvek vhodným spôsobom preukáže, že navrhované riešenie rovnocenným spôsobom spĺňa požiadavky vymedzené v technických špecifikáciách.

17.6. Ak verejný obstarávateľ využíva možnosť stanovenú v bode 17.4 písm. b) na to, aby formuloval technické špecifikácie pomocou výkonnostných alebo funkčných požiadaviek, nesmie vyradiť ponuku, ktorá zodpovedá národnej norme, ktorou sa transponuje európska norma, európskemu technickému osvedčeniu, spoločným technickým špecifikáciám, medzinárodnej norme alebo technickým referenčným systémom zavedeným európskou normalizačnou organizáciou, ak sa tieto špecifikácie týkajú výkonnostných alebo funkčných požiadaviek, ktoré stanovil.

Uchádzač akýmkoľvek vhodným spôsobom preukáže, že stavebné práce, tovar alebo služby, ktoré spĺňajú danú normu, spĺňajú výkonnostné alebo funkčné požiadavky stanovené verejným obstarávateľom.

17.7. Ak má verejný obstarávateľ v úmysle nakúpiť stavebné práce, tovar alebo služby s osobitnými environmentálnymi, sociálnymi alebo inými charakteristickými znakmi, môže požadovať konkrétnu značku alebo mať od značky konkrétne požiadavky, a to za predpokladu, že sú splnené všetky tieto podmienky:

- a) požiadavky pre získanie značky sa vzťahujú len na kritériá, ktoré sú spojené s predmetom zákazky a ktoré sú vhodné na vymedzenie charakteristických znakov nákupu;
- b) požiadavky pre získanie značky vychádzajú z objektívne overiteľných a nediskriminačných kritérií;
- c) značky sa stanovujú v rámci otvoreného a transparentného postupu, na ktorom sa môžu zúčastniť všetky zainteresované strany;
- d) značky sú prístupné všetkým zainteresovaným stranám;
- e) požiadavky pre získanie značky sú stanovené treťou stranou, nad ktorou hospodársky subjekt, ktorý žiada o značku, nemôže uplatňovať rozhodujúci vplyv.

Verejný obstarávateľ môže od hospodárskych subjektov požadovať, aby na preukázanie súladu so súťažnými podkladmi predložili skúšobný protokol vypracovaný orgánom posudzovania zhody akreditovaným v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady

(ES) č. 765/2008¹ alebo rovnocenným orgánom posudzovania zhody alebo osvedčenie vydané týmto orgánom.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 30).

17.8. Ak hospodársky subjekt nemal prístup k osvedčeniam alebo skúšobným protokolom alebo ak ich nemal možnosť získať alebo nemal možnosť získať konkrétnu značku v príslušných lehotách z dôvodov, ktoré nemožno pripísať tomuto hospodárskemu subjektu, verejný obstarávateľ popri dôkazových prostriedkoch uvedených v bode 17.7 akceptuje akékoľvek iné vhodné dôkazové prostriedky, ako napríklad technickú dokumentáciu výrobcu, ak dotknutý hospodársky subjekt preukáže, že stavebné práce, tovar alebo služby, ktoré má poskytnúť, spĺňajú požiadavky konkrétnej značky alebo konkrétne požiadavky, ktoré uviedol verejný obstarávateľ.

17.9. Pokiaľ si to nevyžaduje predmet zákazky, technické špecifikácie nesmú odkazovať na konkrétneho výrobcu alebo zdroj alebo na určitý postup charakterizujúci produkty alebo služby poskytované konkrétnym hospodárskym subjektom, ani na ochranné známky, patenty, druhy alebo určitý pôvod alebo výrobu, ak by to viedlo k uprednostneniu alebo vylúčeniu určitých výrobkov alebo hospodárskych subjektov.

Takýto odkaz sa povoľuje len výnimočne, ak nie je možné dostatočne presne a zrozumiteľne opísať predmet zákazky. Takýto odkaz sa doplní slovami „alebo rovnocenné“.

18. *Kritériá vylúčenia a podmienky účasti*

18.1. Na účely článku 139 verejný obstarávateľ akceptuje jednotný európsky dokument pre obstarávanie uvedený v smernici 2014/24/EÚ, alebo ak to nie je možné, podpísané čestné vyhlásenie označené dátumom.

Hospodársky subjekt môže opätovne použiť jednotný európsky dokument pre obstarávanie alebo podpísané čestné vyhlásenie označené dátumom, ktoré sa už použili v predchádzajúcom postupe, za predpokladu, že potvrdí, že informácie, ktoré sú v ňom uvedené, sú naďalej správne.

Predpokladaný úspešný uchádzač poskytne v lehote stanovenej verejným obstarávateľom a pred zadaním zákazky dôkaz, že sa nenachádza v jednej zo situácií vyžadujúcich si vylúčenie uvedených v článku 138 ods. 1, a potvrdí jednotný európsky dokument pre obstarávanie alebo čestné vyhlásenie v týchto prípadoch:

- a) v prípade zákaziek zadávaných inštitúciami Únie, ktorých hodnota sa rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 alebo tieto limity presahuje;
- b) odchylné od písmena a) tohto podbodu v prípade zákaziek v oblasti vonkajších činností, ktorých hodnota sa rovná finančným limitom stanoveným v bode 39.2 písm. a) alebo tieto limity presahuje, a v prípade zákaziek zadávaných delegáciami Únie v tretích krajinách alebo výlučne v záujme delegácií Únie v tretích krajinách, ktorých hodnota sa rovná alebo presahuje 300 000 EUR.

Odchyľne od tretieho podbodu môže verejný obstarávateľ v mimoriadne naliehavej situácii vyplývajúcej z krízy požadovať od predpokladaného úspešného uchádzača, aby v primeranej lehote po rozhodnutí o zadaní zákazky, avšak ešte pred podpisom zmluvy, predložil dôkazy uvedené v treťom podbode za podmienok stanovených v článku 163 ods. 6.

18.2. Verejný obstarávateľ uvedie v súťažných podkladoch podmienky účasti a minimálne úrovne spôsobilosti a dôkazy potrebné na preukázanie tejto spôsobilosti. Všetky požiadavky musia súvisieť s predmetom zákazky a musia mu byť primerané.

Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch spresní, ako majú skupiny hospodárskych subjektov splniť podmienky účasti pri zohľadnení bodu 18.6.

Ak sa zákazka zadáva po častiach, verejný obstarávateľ môže stanoviť minimálne úrovne spôsobilosti pre každú časť. Môže stanoviť doplňujúce minimálne úrovne spôsobilosti v prípade, že sa viacero častí zadalo tomu istému dodávateľovi.

18.3. Pokiaľ ide o spôsobilosť vykonávať profesijnú činnosť, verejný obstarávateľ môže požadovať, aby hospodársky subjekt spĺňal aspoň jednu z týchto podmienok:

- a) musí byť zapísaný v príslušnom profesijnom alebo obchodnom registri, s výnimkou prípadu, keď je hospodárskym subjektom medzinárodná organizácia;
- b) v prípade zákaziek na poskytnutie služieb musí byť držiteľom osobitného povolenia preukazujúceho, že je oprávnený plniť zákazku v krajine usadenia alebo musí byť členom určitej profesijnej organizácie.

18.4. Pri prijímaní žiadostí o účasť alebo ponúk verejný obstarávateľ akceptuje jednotný európsky dokument pre obstarávanie, alebo ak to nie je možné, čestné vyhlásenie potvrdzujúce, že záujemca alebo uchádzač spĺňa podmienky účasti. V prípade zákaziek s veľmi nízkou hodnotou možno od požiadavky predložiť jednotný európsky dokument pre obstarávanie alebo čestné vyhlásenie upustiť.

Verejný obstarávateľ môže kedykoľvek v priebehu postupu požiadať uchádzačov a záujemcov, aby predložili aktualizované vyhlásenie alebo všetky alebo niektoré doklady, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie riadneho vykonania postupu.

Verejný obstarávateľ, ako sa uvádza v špecifikáciách obstarávania, buď vyžaduje od záujemcov alebo uchádzačov, aby predložili aktuálne doklady, alebo vyžaduje od predpokladaného úspešného uchádzača, aby predložil aktuálne doklady pred rozhodnutím o zadaní zákazky, okrem prípadov, keď ich už dostal na účely iného postupu – za predpokladu, že doklady sú stále aktuálne –, alebo prípadov, keď k nim má bezplatný prístup v národnej databáze.

Odchyľne od tretieho podbodu *tohto bodu* môže verejný obstarávateľ v mimoriadne naliehavej situácii vyplývajúcej z krízy požadovať od predpokladaného úspešného uchádzača, aby v primeranej lehote po rozhodnutí o zadaní zákazky, avšak ešte pred podpisom zmluvy, predložil dôkazy uvedené v *treťom podbode tohto bodu* za podmienok stanovených v článku 163 ods. 6.

Verejný obstarávateľ vyžaduje od hospodárskych subjektov a v náležitých prípadoch od subjektov, ktorých spôsobilosti má hospodársky subjekt v úmysle využiť, ako aj od predpokladaných subdodávateľov, aby podpísali čestné vyhlásenie potvrdzujúce neexistenciu protichodných profesionálnych záujmov a aby na žiadosť verejného obstarávateľa v prípade potreby poskytli všetky relevantné informácie.

18.5. Verejný obstarávateľ sa môže v závislosti od toho, ako zhodnotil riziko, rozhodnúť, že preukázanie právnej, regulačnej, finančnej, ekonomickej, technickej a odbornej spôsobilosti hospodárskych subjektov nebude požadovať v prípade:

- a) postupov pre zákazky, ktoré zadávajú inštitúcie Únie na vlastný účet, s hodnotou, ktorá nepresahuje finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1;
- b) postupov pre zákazky, ktoré sa zadávajú v oblasti vonkajších činností, s hodnotou, ktorá nepresahuje finančné limity uvedené v článku 181 ods. 1;
- c) postupov pre zákazky, ktoré sa zadávajú v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. b) a e), písm. f) bodmi i) a iv) a písm. h) a *l*).

Ak sa verejný obstarávateľ rozhodne nepožadovať preukázanie právnej, regulačnej, finančnej, ekonomickej, technickej a odbornej spôsobilosti hospodárskych subjektov, predbežné financovanie sa neuskutoční, s výnimkou riadne odôvodnených prípadov.

18.6. Hospodársky subjekt môže v náležitých prípadoch a v prípade konkrétnej zákazky využiť spôsobilosti iných subjektov, bez ohľadu na právnu povahu väzieb, ktoré sú medzi ním a týmito subjektmi. V uvedenom prípade musí verejnému obstarávateľovi preukázať, že bude mať k dispozícii zdroje potrebné na plnenie zákazky, a to predložením záväzku uvedených subjektov v tomto zmysle.

Pokiaľ ide o technické a odborné kritériá, hospodársky subjekt využíva spôsobilosti iných subjektov iba vtedy, keď budú tieto subjekty vykonávať stavebné práce alebo poskytovať služby, pre ktoré sa tieto spôsobilosti vyžadujú.

Ak hospodársky subjekt využíva spôsobilosti iných subjektov, pokiaľ ide o kritériá týkajúce sa ekonomickej a finančnej kapacity, verejný obstarávateľ môže požadovať, aby hospodársky subjekt a tieto subjekty zodpovedali za plnenie zákazky spoločne.

Verejný obstarávateľ si môže od uchádzača vyžiadať informácie o tej časti zákazky, ktorú má uchádzač v úmysle zadať subdodávateľom, ako aj informácie o totožnosti týchto subdodávateľov.

V prípade stavebných prác alebo služieb realizovaných v zariadení pod priamym dohľadom verejného obstarávateľa žiada verejný obstarávateľ od dodávateľa, aby uviedol mená, kontakty a splnomocnených zástupcov všetkých subdodávateľov, ktorí sú zapojení do plnenia zákazky, vrátane akýchkoľvek zmien subdodávateľov.

- 18.7. Verejný obstarávateľ overí, či subjekty, ktorých spôsobilosti má hospodársky subjekt v úmysle využiť, bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú subdodávateľmi, spĺňajú príslušné podmienky účasti.

Verejný obstarávateľ vyžaduje, aby hospodársky subjekt nahradil subjekt alebo subdodávateľa, ktorý nespĺňa relevantnú podmienku účasti.

- 18.8. Verejný obstarávateľ môže v prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, poskytnutie služieb a montáže alebo inštalácie v súvislosti so zákazkou na dodanie tovaru požadovať, aby určité rozhodujúce úlohy vykonal priamo sám uchádzač alebo – ak ponuku predkladá skupina hospodárskych subjektov – účastník, ktorý je členom skupiny.

- 18.9. Verejný obstarávateľ nesmie od skupiny hospodárskych subjektov vyžadovať, aby na účely predloženia ponuky alebo žiadosti o účasť mala určitú právnu formu, od vybratej skupiny sa však môže vyžadovať, aby nadobudla danú právnu formu po tom, ako sa jej zákazka zadala, ak je takáto zmena potrebná na riadne plnenie zákazky.

19. *Ekonomická a finančná kapacita*

- 19.1. S cieľom zabezpečiť, aby mali hospodárske subjekty potrebnú ekonomickú a finančnú kapacitu na plnenie zákazky, môže verejný obstarávateľ požadovať predovšetkým, aby:

- a) hospodárske subjekty mali určitý minimálny ročný obrat vrátane určitého minimálneho obratu v oblasti, na ktorú sa vzťahuje zákazka;
- b) hospodárske subjekty poskytli informácie o svojej ročnej účtovnej závierke, v ktorej sa uvádza pomer medzi aktívami a pasívami;

- c) hospodárske subjekty poskytli primeranú úroveň poistenia hmotnej zodpovednosti pri výkone povolania.

Na účely prvého podbodu písm. a) minimálny ročný obrat neprekročí dvojnásobok predpokladanej ročnej hodnoty zákazky s výnimkou náležite odôvodnených prípadov týkajúcich sa povahy nákupu, ktoré verejný obstarávateľ vysvetlí v súťažných podkladoch.

Na účely prvého podbodu písm. b) verejný obstarávateľ vysvetlí metódy a kritériá pre tieto pomery v súťažných podkladoch.

19.2. V prípade dynamického nákupného systému sa maximálny ročný obrat vypočíta na základe očakávanej maximálnej veľkosti zakaziek, ktoré sa majú zadať v rámci tohto systému.

19.3. Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch uvedie dôkazy, ktoré má hospodársky subjekt poskytnúť na preukázanie svojej ekonomickej a finančnej kapacity. Môže požadovať najmä predloženie jedného alebo viacerých z týchto dokumentov:

- a) príslušných výpisov z bánk alebo v náležitých prípadoch potvrdení o poistení hmotnej zodpovednosti pri výkone povolania;
- b) finančných výkazov alebo výpisov z týchto výkazov za obdobie posledných troch rozpočtových rokov alebo kratšie obdobie, za ktoré boli účty uzatvorené;
- c) výkazu o celkovom obrate hospodárskeho subjektu a v náležitých prípadoch o obrate týkajúcom sa oblasti, na ktorú sa vzťahuje zákazka, za maximálne posledné tri dostupné rozpočtové roky.

Ak z akýchkoľvek opodstatnených dôvodov hospodársky subjekt nie je schopný poskytnúť doklady požadované verejným obstarávateľom, môže svoju ekonomickú a finančnú kapacitu preukázať akýmkoľvek iným dokumentom, ktorý verejný obstarávateľ považuje za vhodný.

20. *Technická a odborná spôsobilosť*

20.1. Verejný obstarávateľ overí, či záujemcovia alebo uchádzači spĺňajú minimálne podmienky účasti týkajúce sa technickej a odbornej spôsobilosti v súlade s bodmi 20.2 až 20.5. Verejný obstarávateľ posúdi aj existenciu protichodných profesionálnych záujmov uvedených v bode 20.6 na základe vyhlásenia o protichodných profesionálnych záujmoch a v relevantných prípadoch na základe žiadosti verejného obstarávateľa o dodatočné informácie podľa bodu 18.4.

20.2. Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch uvedie dôkazy, ktoré má hospodársky subjekt poskytnúť na preukázanie svojej technickej a odbornej spôsobilosti. Môže požadovať najmä predloženie jedného alebo viacerých z týchto dokumentov:

- a) v prípade stavebných prác, dodaní tovaru, ktoré si vyžadujú montáž alebo inštaláciu, alebo v prípade služieb, informáciu o vzdelanostnej a odbornej kvalifikácii, zručnostiach, skúsenostiach a znalostiach osôb zodpovedných za plnenie zákazky;
- b) zoznam:
 - i) základných služieb, ktoré sa poskytli, a dodaní tovaru za posledné tri roky, s uvedením súm, dátumov a verejných alebo súkromných klientov, ku ktorému sa na požiadanie pripoja vyhlásenia týchto klientov;
 - ii) stavebných prác vykonaných za posledných päť rokov spolu s potvrdeniami o uspokojivom vykonaní najdôležitejších stavebných prác;
- c) výkaz technického a strojového vybavenia a výrobného zariadenia, ktoré má hospodársky subjekt k dispozícii na plnenie zákazky na poskytnutie služieb alebo na uskutočnenie stavebných prác;
- d) popis technického zariadenia a prostriedkov, ktoré má hospodársky subjekt k dispozícii na zabezpečenie kvality, ako aj popis študijných a výskumných zariadení, ktoré má k dispozícii;
- e) odkaz na technikov alebo technické orgány, ktorých alebo ktoré má hospodársky subjekt k dispozícii, bez ohľadu na to, či mu priamo patria alebo nie, a to najmä na tých alebo tie, ktorí alebo ktoré zodpovedajú za kontrolu kvality;
- f) pokiaľ ide o dodanie tovaru, vzorky, opisy alebo autentické fotografie alebo osvedčenia vydané oficiálnymi ústavmi alebo agentúrami na kontrolu kvality s priznanou právomocou vydávať potvrdenia o zhode výrobkov, ktorá je jasne určená odkazmi na technické špecifikácie alebo normy;

- g) v prípade stavebných prác alebo služieb výkaz priemerného ročného počtu zamestnancov a počtu riadiacich pracovníkov hospodárskeho subjektu za posledné tri roky;
- h) informácie týkajúce sa riadenia dodávateľského reťazca a sledovacích systémov, ktoré bude hospodársky subjekt môcť použiť pri plnení zákazky;
- i) informácie o opatreniach environmentálneho manažérstva, ktoré bude môcť hospodársky subjekt uplatňovať pri plnení zákazky.

Na účely prvého podbodu písm. b) bodu i), ak je to potrebné na zaistenie primeranej úrovne hospodárskej súťaže, môže verejný obstarávateľ uviesť, že sa zohľadnia dôkazy o príslušných tovaroch dodaných alebo službách poskytnutých pred viac ako troma rokmi.

Na účely prvého podbodu písm. b) bodu ii), ak je to potrebné na zaistenie primeranej úrovne hospodárskej súťaže, môže verejný obstarávateľ uviesť, že sa zohľadnia dôkazy o príslušných stavebných prácach vykonaných pred viac ako piatimi rokmi.

- 20.3. Ak sú dodania tovaru alebo služby zložité alebo sa výnimočne požadujú na osobitný účel, dôkaz o technickej a odbornej spôsobilosti sa môže získať kontrolou vykonanou verejným obstarávateľom alebo v jeho mene príslušným úradným orgánom štátu, v ktorom je hospodársky subjekt usadený, na základe dohody s týmto orgánom. Takéto kontroly sa týkajú technickej spôsobilosti a výrobnéj kapacity dodávateľa tovaru a v prípade potreby aj jeho študijných a výskumných zariadení a opatrení na kontrolu kvality.
- 20.4. Ak verejný obstarávateľ požaduje predloženie osvedčení vystavených nezávislými orgánmi, ktoré potvrdzujú, že hospodársky subjekt spĺňa určité normy zabezpečenia kvality, ako aj prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím, odvolá sa na systémy zabezpečenia kvality, ktoré sú založené na sérii európskych noriem v tejto oblasti a potvrdené akreditovanými orgánmi. Verejný obstarávateľ akceptuje od hospodárskeho subjektu aj iné dôkazy o rovnocenných opatreniach na zabezpečenie kvality, ak hospodársky subjekt preukázateľne nemá prístup k takýmto osvedčeniam alebo nemá možnosť získať takéto osvedčenia v stanovených lehotách z dôvodov, za ktoré tento hospodársky subjekt nenesie zodpovednosť, a za predpokladu, že hospodársky subjekt preukáže, že navrhované opatrenia na zabezpečenie kvality sú v súlade s vyžadovanými normami zabezpečenia kvality.
- 20.5. Ak verejný obstarávateľ požaduje predloženie osvedčení vystavených nezávislými orgánmi, ktoré potvrdzujú, že hospodársky subjekt dodržiava určité systémy alebo normy environmentálneho manažérstva, odvolá sa na schému Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit alebo iné systémy environmentálneho manažérstva, ktoré sú uznané v súlade s článkom 45 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009¹, alebo

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo

iné normy environmentálneho manažérstva založené na príslušných európskych alebo medzinárodných normách akreditovaných orgánov. Ak hospodársky subjekt preukázateľne nemal prístup k takýmto osvedčeniam alebo nemal možnosť získať ich v stanovených lehotách z dôvodov, za ktoré tento hospodársky subjekt nenesie zodpovednosť, verejný obstarávateľ akceptuje aj iné dôkazy o opatreniach environmentálneho manažérstva za predpokladu, že hospodársky subjekt preukáže, že tieto opatrenia sú rovnocenné opatreniam vyžadovaným v rámci uplatniteľného systému alebo normy environmentálneho manažérstva.

a audit (EMAS), ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 761/2001 a rozhodnutia Komisie 2001/681/ES a 2006/193/ES (Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009, s. 1).

20.6. Verejný obstarávateľ môže dospieť k záveru, že hospodársky subjekt nemá požadovanú odbornú spôsobilosť pre plnenie zákazky na primeranej kvalitatívnej úrovni, ak verejný obstarávateľ zistil, že sa hospodársky subjekt nachádza v situácii protichodných profesionálnych záujmov, ktorá by mohla mať nepriaznivý vplyv na plnenie zákazky z jeho strany.

21. Kritériá na vyhodnotenie ponúk

21.1. Kvalitatívne kritériá môžu zahŕňať prvky, ako sú technický prínos, estetické a funkčné charakteristiky, prístupnosť, riešenia vhodné pre všetkých používateľov, sociálne, environmentálne a inovačné charakteristiky, výrobný proces, proces poskytovania a obchodovania a akýkoľvek iný špecifický proces v akejkoľvek fáze životného cyklu stavebných prác, dodaní alebo služieb; organizácia, kvalifikácia a skúsenosti zamestnancov poverených plnením zákazky, ak kvalita poverených zamestnancov môže mať výrazný vplyv na úroveň plnenia zákazky; záručný a pozáručný servis, technická pomoc alebo podmienky dodania, ako je dátum dodania, postup dodania a dodacia lehota alebo termín ukončenia.

21.2. Verejný obstarávateľ uvedie v súťažných podkladoch relatívnu váhu, ktorú priraduje každému z kritérií zvolených na určenie ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, okrem prípadu, keď sa používa metóda najnižšej ceny. Uvedená váha sa môže vyjadriť prostredníctvom intervalu s príslušným maximálnym rozpätím.

Váha, ktorá sa uplatňuje na cenu alebo náklady vo vzťahu k iným kritériám, nesmie viesť k neutralizácii ceny alebo nákladov.

Ak z objektívnych príčin nemožno váhu určiť, verejný obstarávateľ uvedie kritériá v zostupnom poradí dôležitosti.

21.3. Verejný obstarávateľ môže stanoviť minimálne úrovne kvality. Ponuky nespĺňajúce uvedené úrovne kvality sa vyradia.

21.4. Náklady na životný cyklus zahŕňajú všetky tieto náklady alebo ich časti v zodpovedajúcom rozsahu počas životného cyklu stavebných prác, dodaní alebo služieb:

a) náklady, ktoré znáša verejný obstarávateľ alebo iní používatelia, ako napríklad:

- i) náklady súvisiace s nadobudnutím;
 - ii) náklady na používanie, ako sú náklady na spotrebu energie a iných zdrojov;
 - iii) náklady na údržbu;
 - iv) náklady na ukončenie životného cyklu, ako sú náklady na zber a recykláciu;
- b) náklady spôsobené environmentálnymi externalitami spojenými so stavebnými prácami, dodaniami alebo službami počas ich životného cyklu za predpokladu, že je možné určiť a overiť ich peňažnú hodnotu.

21.5. Ak verejný obstarávateľ posudzuje náklady na základe prístupu spočívajúceho v určení nákladov na životný cyklus, v súťažných podkladoch uvedie údaje, ktoré by mali uchádzači poskytnúť, ako aj metódu, ktorú použije na určenie nákladov na životný cyklus na základe týchto údajov.

Metóda použitá na posúdenie nákladov spôsobených environmentálnymi externalitami musí spĺňať všetky tieto podmienky:

- a) vychádza z objektívne overiteľných a nediskriminačných kritérií;
- b) je dostupná všetkým zainteresovaným stranám;
- c) hospodárske subjekty môžu poskytnúť požadované údaje s vynaložením primeraného úsilia.

Verejný obstarávateľ v náležitých prípadoch použije povinné spoločné metódy na výpočet nákladov na životný cyklus stanovené v právnych aktoch Únie uvedených v prílohe XIII k smernici 2014/24/EÚ.

22. *Používanie elektronických aukcií*

22.1. Verejný obstarávateľ môže použiť elektronické aukcie, v ktorých sa oznamujú nové ceny upravené smerom nadol alebo nové hodnoty týkajúce sa určitých prvkov ponúk.

Verejný obstarávateľ štruktúruje elektronickú aukciu ako opakovaný elektronický postup, ktorý sa realizuje po počiatočnom úplnom vyhodnotení ponúk a na základe ktorého je možné stanoviť poradie ponúk s použitím automatických metód hodnotenia.

22.2. Pokiaľ ide o verejné súťaže, užšie súťaže alebo súťažné konania s rokovaním, ak je možné presne určiť súťažné podklady, verejný obstarávateľ môže rozhodnúť, že sa pred zadaním verejnej zákazky uskutoční elektronická aukcia.

Elektronická aukcia sa môže uskutočniť v prípade opätovného otvorenia súťaže medzi stranami rámcovej zmluvy uvedeného v bode 1.3 druhom podbode písm. b) a v prípade otvorenia súťaže pri zákazkách, ktoré sa majú zadávať v rámci dynamického nákupného systému uvedeného v bode 9.

Elektronická aukcia je založená na niektorej z metód zadávania zákaziek stanovených
v článku 170 ods. 4.

22.3. Ak sa verejný obstarávateľ rozhodne uskutočniť elektronickú aukciu, uvedie to v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania.

Súťažné podklady musia obsahovať tieto informácie:

- a) hodnoty charakteristických prvkov, ktoré budú predmetom elektronickej aukcie za predpokladu, že sú kvantifikovateľné a dajú sa vyjadriť v číslach alebo percentách;
- b) prípadné limity hodnôt, ktoré sa môžu predložiť a ktoré vyplývajú zo špecifikácií týkajúcich sa predmetu zákazky;
- c) informácie, ktoré sa uchádzačom sprístupnia v priebehu elektronickej aukcie, a ak to prichádza do úvahy, čas, keď sa im tieto informácie sprístupnia;
- d) príslušné informácie týkajúce sa priebehu elektronickej aukcie vrátane toho, či zahŕňa fázy a ako bude ukončená, ako sa uvádza v bode 22.7;
- e) podmienky, za ktorých budú môcť uchádzači predkladať ponuky, a najmä minimálne rozdiely, ktoré sa budú v relevantných prípadoch požadovať pri predkladaní ponúk;
- f) relevantné informácie o používanom elektronickom zariadení a o podmienkach a technických špecifikáciách pripojenia.

22.4. Všetci uchádzači, ktorí predložili prípustné ponuky, sa súčasne elektronicky vyzvú, aby sa zúčastnili na elektronickej aukcii s použitím pripojenia v súlade s pokynmi. Vo výzve sa uvedie dátum a čas začatia elektronickej aukcie.

Elektronická aukcia môže prebiehať v niekoľkých fázach nasledujúcich po sebe. Elektronická aukcia sa nesmie začať skôr ako dva pracovné dni od dátumu odoslania výziev.

22.5. K výzve sa priloží výsledok úplného vyhodnotenia príslušnej ponuky.

Výzva obsahuje aj matematický vzorec, ktorým sa počas elektronickej aukcie určí nové automatizované prehodnotenie poradia na základe predložených nových cien a/alebo nových hodnôt. Uvedený vzorec zahŕňa váhy všetkých kritérií stanovených na určenie ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, ktoré sú uvedené v súťažných podkladoch. Na tento účel sa prípadné rozpätia však vopred znížia na určitú hodnotu.

V prípadoch, v ktorých sú povolené variantné riešenia, sa stanoví osobitný vzorec pre každé variantné riešenie.

22.6. Počas každej fázy elektronickej aukcie oznamuje verejný obstarávateľ bezodkladne všetkým uchádzačom prinajmenšom dostačujúce informácie, ktoré im umožňujú kedykoľvek zistiť ich relatívne poradie. Takisto môže, ak to bolo vopred uvedené, poskytnúť iné informácie týkajúce sa ostatných predložených cien alebo hodnôt, ako aj oznámiť informácie o počte uchádzačov v ktorejkoľvek konkrétnej fáze aukcie. Nesmie však zverejniť totožnosť uchádzačov v priebehu žiadnej fázy elektronickej aukcie.

22.7. Verejný obstarávateľ ukončí elektronickeú aukciu jedným alebo viacerými z týchto spôsobov:

- a) v deň a čas, ktoré boli vopred stanovené;
- b) ak nedostane ďalšie nové ceny alebo nové hodnoty, ktoré spĺňajú požiadavky týkajúce sa minimálnych rozdielov, za predpokladu, že vopred stanovil čas, ktorý uplynie medzi prijatím posledného príspevku a ukončením elektronickej aukcie;
- c) keď sa vyčerpal vopred stanovený počet fáz aukcie.

22.8. Po ukončení elektronickej aukcie verejný obstarávateľ zadá zákazku na základe výsledkov elektronickej aukcie.

23. *Mimoriadne nízke ponuky*

23.1. Ak sa pri danej zákazke zdá, že navrhovaná cena alebo náklady v ponuke sú mimoriadne nízke, verejný obstarávateľ si písomne vyžiada podrobné údaje o základných prvkoch ceny alebo nákladov, ktoré považuje za relevantné, a poskytne uchádzačovi možnosť predložiť svoje pripomienky.

Verejný obstarávateľ môže brať do úvahy najmä pripomienky, ktoré sa týkajú:

- a) hospodárnosti výrobného procesu, poskytovania služieb alebo stavebného postupu;
- b) zvolených technických riešení alebo mimoriadne výhodných podmienok, ktoré má uchádzač k dispozícii;
- c) osobitosti ponuky;

- d) dodržiavania uplatniteľných povinností v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva zo strany uchádzača;
- e) dodržiavania uplatniteľných povinností v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva zo strany subdodávateľov;
- f) možnosti uchádzača získať štátnu pomoc v súlade s platnými pravidlami.

23.2. Verejný obstarávateľ smie ponuku vyradiť len v prípade, ak poskytnuté dôkazy uspokojivo nevysvetľujú nízke navrhované ceny alebo náklady.

Verejný obstarávateľ vyradí ponuku, ak zistí, že ponuka je mimoriadne nízka preto, lebo nie je v súlade s platnými povinnosťami v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva.

23.3. Ak verejný obstarávateľ zistí, že ponuka je mimoriadne nízka preto, lebo uchádzač získal štátnu pomoc, k vyradeniu ponuky na základe výlučne tohto dôvodu môže dôjsť len vtedy, ak uchádzač nie je schopný v rámci dostatočne dlhej lehoty stanovenej verejným obstarávateľom preukázať, že príslušná pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ZFEÚ.

24. *Lehoty na prijatie ponúk a žiadostí o účasť*

24.1. Lehoty sú dlhšie než minimálne lehoty stanovené v tomto článku, ak ponuky možno vybrať až po obhliadke príslušného miesta alebo po nahliadnutí na mieste do dokladov podporujúcich súťažné podklady.

Lehoty sa predlžia o päť dní v ktoromkoľvek z týchto prípadov:

- a) verejný obstarávateľ neponúka priamy bezplatný elektronický prístup k súťažným podkladom;
- b) oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania je uverejnené v súlade s bodom 4.2 písm. b).

24.2. V prípade verejných súťaží nesmie byť lehota na prijatie ponúk kratšia ako 37 dní odo dňa nasledujúceho po odoslaní oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania.

24.3. Lehota na prijatie žiadostí o účasť v užších súťažiach, v prípadoch použitia súťažného dialógu v súťažných konaniach s rokováním, pri dynamických nákupných systémoch a inovatívnych partnerstvách nesmie byť kratšia ako 32 dní odo dňa nasledujúceho po odoslaní oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania. Pokiaľ ide o dynamický nákupný systém, po zaslaní výzvy na predloženie ponúk pre prvé konkrétne verejné obstarávanie v rámci dynamického nákupného systému sa na prijatie žiadostí o účasť nevzťahujú žiadne ďalšie lehoty.

24.4. V prípade užších súťaží a súťažných konaní s rokovaním nesmie byť lehota na prijatie ponúk kratšia ako 30 dní odo dňa nasledujúceho po odoslaní výzvy na predkladanie ponúk.

24.5. V prípade dynamického nákupného systému nesmie byť lehota na prijatie ponúk kratšia ako 10 dní odo dňa nasledujúceho po odoslaní výzvy na predkladanie ponúk.

24.6. V prípade postupu po výzve na vyjadrenie záujmu podľa bodu 13.1 lehota nesmie byť:

- a) kratšia ako 10 dní odo dňa nasledujúceho po odoslaní výzvy na predkladanie ponúk, pokiaľ ide o prijatie ponúk v prípade postupu uvedeného v bode 13.1 písm. a) a bode 13.3 písm. b) bode i);
- b) kratšia ako 10 dní na prijatie žiadostí o účasť a kratšia ako 10 dní na prijatie ponúk v prípade dvojstupňového postupu uvedeného v bode 13.3 písm. b) bode ii).

24.7. Verejný obstarávateľ môže skrátiť lehotu na prijatie ponúk o päť dní v prípade verejných súťaží alebo užších súťaží, ak akceptuje, že ponuky sa môžu predkladať elektronicky.

25. *Prístup k súťažným podkladom a lehota na poskytnutie doplňujúcich informácií*

25.1. Verejný obstarávateľ poskytuje priamy bezplatný elektronický prístup k súťažným podkladom od dátumu uverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo – v prípade konania bez oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo uvedeného v bode 13 – od dátumu odoslania výzvy na predkladanie ponúk.

V odôvodnených prípadoch môže verejný obstarávateľ súťažné podklady poskytnúť iným spôsobom, ktorý si stanovil, ak z technických dôvodov nie je možné poskytnúť priamy elektronický prístup alebo ak súťažné podklady obsahujú informácie dôverného charakteru. V takýchto prípadoch sa uplatňuje bod 24.1 druhý podbod s výnimkou naliehavých prípadov podľa bodu 26.1.

Verejný obstarávateľ môže pre hospodárske subjekty stanoviť požiadavky zamerané na ochranu dôverného charakteru informácií uvedených v súťažných podkladoch. Oznámi uvedené požiadavky, ako aj spôsob, ako možno získať prístup k dotknutým súťažným podkladom.

25.2. Verejný obstarávateľ čo najskôr poskytne doplňujúce informácie týkajúce sa súťažných podkladov súčasne a v písomnej forme všetkým hospodárskym subjektom, ktoré o to prejavia záujem.

Verejný obstarávateľ nie je povinný odpovedať na žiadosti o doplňujúce informácie podané menej ako šesť pracovných dní pred uplynutím lehoty na prijatie ponúk.

25.3. Verejný obstarávateľ predĺži lehotu na prijatie ponúk, ak:

- a) neposkytol doplňujúce informácie najneskôr šesť dní pred uplynutím lehoty na prijatie ponúk, zatiaľ čo hospodársky subjekt o ne požiadal včas;
- b) vykoná podstatné zmeny v súťažných podkladoch.

26. *Lehoty v naliehavých prípadoch*

26.1. Ak za opodstatnených mimoriadnych okolností nemožno pri verejných súťažiach alebo užších súťažiach dodržať minimálne lehoty stanovené v bodoch 24.2 a 24.3, verejný obstarávateľ môže stanoviť:

- a) lehotu na prijatie žiadostí o účasť alebo ponúk v prípade verejných súťaží, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní od dátumu odoslania oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania;
- b) lehotu na prijatie ponúk v prípade užších súťaží, ktorá nesmie byť kratšia ako 10 dní od dátumu odoslania výzvy na predkladanie ponúk.

26.2. V naliehavých prípadoch je lehota stanovená v bode 25.2 druhom podbode a v bode 25.3 písm. a) štyri dni.

27. *Elektronické katalógy*

27.1. Ak sa vyžaduje použitie elektronických prostriedkov komunikácie, verejný obstarávateľ môže vyžadovať, aby sa ponuky predkladali vo forme elektronického katalógu alebo aby zahŕňali elektronický katalóg.

27.2. Ak sa akceptuje alebo vyžaduje predkladanie ponúk vo forme elektronických katalógov, verejný obstarávateľ:

- a) to uvedie v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania;
- b) uvedie v súťažných podkladoch všetky potrebné informácie týkajúce sa formátu, používaných elektronických zariadení a podmienok a špecifikácií technického pripojenia, ktoré sa uplatňujú v prípade daného katalógu.

27.3. V prípade uzavretia viacnásobných rámcových zmlúv po predložení ponúk vo forme elektronických katalógov môže verejný obstarávateľ stanoviť, že opätovné otvorenie súťaže v prípade konkrétnych zákaziek sa uskutoční na základe aktualizovaných katalógov jednou z týchto metód:

- a) verejný obstarávateľ vyzve dodávateľov, aby opätovne predložili svoje elektronické katalógy prispôsobené požiadavkám príslušnej konkrétnej zákazky;
- b) verejný obstarávateľ oznámi dodávateľom, že má v úmysle získať z už predložených elektronických katalógov informácie potrebné na vytvorenie ponúk prispôsobených požiadavkám konkrétnej zákazky za predpokladu, že sa použitie tejto metódy v prípade danej rámcovej zmluvy oznámilo v súťažných podkladoch.

27.4. V prípade použitia metódy uvedenej v bode 27.3 písm. b) verejný obstarávateľ oznámi dodávateľom dátum a čas, keď má v úmysle získať informácie potrebné na vytvorenie ponúk prispôsobených požiadavkám príslušnej konkrétnej zákazky a poskytne dodávateľom možnosť odmietnuť takéto získanie informácií.

Verejný obstarávateľ poskytne medzi oznámením a skutočným získaním informácií dostatočný časový odstup.

Verejný obstarávateľ predloží pred zadaním konkrétnej zákazky dotknutému dodávateľovi získané informácie, aby mu poskytol možnosť namietat' alebo potvrdiť, že ponuka takto vytvorená neobsahuje žiadne podstatné chyby.

27.5. Verejní obstarávatelia môžu zadávať zákazky v rámci dynamického nákupného systému tak, že vyžadujú, aby sa ponuky predkladali vo formáte elektronického katalógu.

Verejní obstarávatelia môžu takisto zadávať zákazky v rámci dynamického nákupného systému tak, že záujemcom oznámia, že majú v úmysle získať z už predložených elektronických katalógov informácie potrebné na vytvorenie ponúk prispôsobených požiadavkám príslušného konkrétneho verejného obstarávania.

28. *Otváranie ponúk a žiadostí o účasť*

28.1. V prípade verejných súťaží sa môžu na otváraní zúčastniť splnomocnení zástupcovia uchádzačov, a to osobne alebo, ak je to uvedené v súťažných podkladoch, na diaľku prostredníctvom videokonferencie.

28.2. Ak sa hodnota zákazky rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 alebo tieto limity presahuje, zodpovedný povoľujúci úradník vymenuje komisiu pre otváranie ponúk. Povoľujúci úradník môže od uvedenej povinnosti na základe analýzy rizika upustiť v prípade opätovného otvorenia súťaže v medziach rámcovej zmluvy, v prípade konkrétnych verejných obstarávaní v rámci dynamického nákupného systému a v prípadoch uvedených v bode 11.1 druhom podbode okrem písmen d) a g) uvedeného podbodu.

Komisia pre otváranie ponúk pozostáva najmenej z dvoch osôb, ktoré zastupujú najmenej dva organizačné subjekty dotknutej inštitúcie Únie, medzi ktorými nie je žiadne hierarchické

prepojenie. S cieľom zabrániť akémukoľvek konfliktu záujmov sa na uvedené osoby vzťahujú povinnosti stanovené v článku 61.

Ak v zastúpeniach alebo v miestnych jednotkách uvedených v článku 153 alebo izolovaných jednotkách v členskom štáte neexistujú žiadne oddelené subjekty, požiadavka na organizačné subjekty bez hierarchického prepojenia medzi nimi sa neuplatňuje.

- 28.3. V prípade postupu verejného obstarávania vyhláseného na medziinštitucionálnom základe vymenuje komisiu pre otváranie ponúk zodpovedný povoluujúci úradník z inštitúcie Únie, ktorá je zodpovedná za postup verejného obstarávania.
- 28.4. Verejný obstarávateľ akýmkoľvek vhodným spôsobom overí a zabezpečí integritu pôvodnej ponuky vrátane finančnej ponuky a dôkazu o dátume a čase jej prijatia stanoveného v článku 152 ods. 3 a 5.

28.5. V prípade verejných súťaží, v rámci ktorých sa zákazka zadáva na základe metódy najnižšej ceny alebo najnižších nákladov v súlade s článkom 170 ods. 4, sa ceny uvedené v ponukách, ktoré spĺňajú požiadavky, musia prečítať nahlas.

28.6. Písomný záznam o otvorení prijatých ponúk podpíše osoba zodpovedná alebo osoby zodpovedné za otvorenie alebo členovia komisie pre otváranie ponúk. Uvedú sa v ňom ponuky, ktoré sú v súlade s článkom 152, a ponuky, ktoré nie sú s ním v súlade, a uvedú sa dôvody, na základe ktorých boli ponuky vyradené podľa článku 171 ods. 4. Uvedený záznam sa môže podpísať v elektronickom systéme, ktorý umožňuje dostatočnú identifikáciu podpisujúcej osoby.

29. *Vyhodnotenie ponúk a žiadostí o účasť*

29.1. Zodpovedný povolujujúci úradník môže rozhodnúť, že komisia pre vyhodnotenie vyhodnotí ponuky a zostaví ich poradie len na základe kritérií na vyhodnotenie ponúk a že kritériá vylúčenia a podmienky účasti budú vyhodnotené inými primeranými prostriedkami, ktoré zaistia neexistenciu konfliktu záujmov.

29.2. V prípade postupu verejného obstarávania vyhláseného na medziinštitucionálnom základe vymenuje komisiu pre vyhodnotenie zodpovedný povolujujúci úradník z inštitúcie Únie, ktorá je zodpovedná za postup verejného obstarávania. Zloženie komisie pre vyhodnotenie zohľadňuje podľa možnosti medziinštitucionálny charakter postupu verejného obstarávania.

29.3. Žiadosti o účasť a ponuky, ktoré sú vhodné podľa bodu 11.2 a nie sú neregulárne podľa bodu 12.2 alebo neprijateľné podľa bodu 12.3, sa považujú za prípustné.

30. *Výsledky hodnotenia a rozhodnutia o zadaní zákazky*

30.1. Výsledky hodnotenia sa uvedú v hodnotiacej správe obsahujúcej návrh na zadanie zákazky. Hodnotiaca správa sa označí dátumom a podpíše ju osoba alebo osoby, ktoré vykonali hodnotenie, alebo členovia komisie pre vyhodnotenie. Táto správa sa môže podpísať v elektronickom systéme, ktorý umožňuje dostatočnú identifikáciu podpisujúcej osoby.

Ak nebola komisia pre vyhodnotenie poverená overením ponúk na základe kritérií vylúčenia a podmienok účasti, podpíšu hodnotiacu správu aj osoby, ktoré touto úlohou poveril zodpovedný povoľujúci úradník.

30.2. Hodnotiacia správa obsahuje:

- a) názov a adresu verejného obstarávateľa (v prípade medziinštitucionálneho alebo spoločného verejného obstarávania iba adresu hlavného verejného obstarávateľa), ako aj predmet a hodnotu zákazky alebo predmet a maximálnu hodnotu rámcovej zmluvy;
- b) mená vyradených záujemcov alebo uchádzačov a dôvody ich vyradenia s odkazom na prístup k verejnému obstarávaniu, situáciu uvedenú v článku 143 ods. 1 alebo na podmienky účasti;
- c) odkazy na vyradené ponuky s uvedením niektorého z týchto dôvodov ich vyradenia:
 - i) nedodržanie minimálnych požiadaviek stanovených v článku 170 ods. 1 písm. a);
 - ii) nedodržanie minimálnych úrovni kvality stanovených v bode 21.3;
 - iii) zistenie, že ide o mimoriadne nízke ponuky uvedené v bode 23;
- d) mená vybraných záujemcov alebo uchádzačov a dôvody ich výberu;
- e) mená uchádzačov podľa ich poradia s uvedením počtu ich bodov a jeho odôvodnením;
- f) mená navrhnutých záujemcov alebo úspešných uchádzačov a dôvody ich výberu;
- g) ak je to známe, podiel zákazky alebo rámcovej zmluvy, ktorý má navrhnutý dodávateľ v úmysle zadať tretím stranám.

30.3. Verejný obstarávateľ prijme svoje rozhodnutie o zadaní zákazky, v ktorom uvedie niektorú z nasledujúcich informácií:

- a) schválenie hodnotiacej správy so všetkými informáciami uvedenými v bode 30.2 a s doplnením týchto informácií:
 - i) meno úspešného uchádzača a dôvody takéhoto výberu na základe vopred oznámených podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk, pričom sa súčasne v náležitých prípadoch uvedú dôvody pre neuplatnenie odporúčaní uvedených v hodnotiacej správe;

- ii) v prípade rokovacieho konania bez predchádzajúceho zverejnenia, súťažného konania s rokováním alebo súťažného dialógu okolnosti uvedené v bodoch 11, 12 a 40, ktoré odôvodňujú ich použitie;

- b) v náležitých prípadoch dôvody rozhodnutia verejného obstarávateľa o nezadaní zákazky.

30.4. Povoľujúci úradník môže spojiť obsah hodnotiacej správy a rozhodnutia o zadaní zákazky do jedného dokumentu a podpísať ho v ktoromkoľvek z týchto prípadov:

- a) pri postupe s hodnotou, ktorá je nižšia ako finančné limity uvedené v článku 178 ods. 1, ak bola doručená iba jedna ponuka;
- b) pri opätovnom otvorení súťaže v medziach rámcovej zmluvy, ak nebola vymenovaná komisia pre vyhodnotenie;
- c) v prípadoch uvedených v bode 11.1 druhom podbode písm. c), e), písm. f) bodoch i) a iii), písm. h) a m), ak nebola vymenovaná komisia pre vyhodnotenie.

30.5. V prípade postupu verejného obstarávania vyhláseného na medziinštitucionálnom základe prijíma rozhodnutie uvedené v bode 30.3 verejný obstarávateľ zodpovedný za postup verejného obstarávania.

31. Informovanie záujemcov a uchádzačov

31.1. Verejný obstarávateľ elektronicky informuje všetkých záujemcov alebo uchádzačov súčasne a jednotlivo o prijatých rozhodnutiach týkajúcich sa výsledku postupu čo najskôr po ktorejkoľvek z týchto etáp:

- a) po etape otvárania – v prípadoch uvedených v článku 171 ods. 3;
- b) po prijatí rozhodnutia na základe kritérií vylúčenia a podmienok účasti – v postupoch verejného obstarávania, ktoré sú rozdelené do dvoch osobitných etáp;
- c) po prijatí rozhodnutia o zadaní zákazky.

Verejný obstarávateľ v každom prípade uvedie dôvody neakceptovania žiadosti o účasť alebo ponuky a informáciu o možných opravných prostriedkoch.

Pri informovaní úspešného uchádzača verejný obstarávateľ spresní, že oznámené rozhodnutie nepredstavuje z jeho strany záväzok.

V prípadoch uvedených v prvom podbode písm. a) sa oznámenie zasiela len uchádzačovi, ktorého sa rozhodnutie priamo týka. V prípadoch uvedených v prvom podbode písm. b) sa oznámenia o rozhodnutí prijatom na základe kritérií vylúčenia a podmienok účasti v dynamickom nákupnom systéme zasielajú individuálne dotknutým záujemcom.

31.2. Verejný obstarávateľ oznámi informácie uvedené v článku 173 ods. 3 č. najskôr a v každom prípade do 15 dní od prijatia písomnej žiadosti. Zákazky na vlastný účet zadáva verejný obstarávateľ s použitím elektronických prostriedkov. Uchádzač môže takisto zaslať žiadosť elektronicky.

31.3. Ak verejný obstarávateľ komunikuje elektronickými prostriedkami, informácie sa považujú za doručené záujemcom alebo uchádzačom, ak verejný obstarávateľ môže preukázať, že ich zaslal na elektronickú adresu uvedenú v ponuke alebo v žiadosti o účasť.

V takom prípade sa informácie považujú za doručené záujemcovi alebo uchádzačovi k dátumu odoslania verejným obstarávateľom.

KAPITOLA 2

Ustanovenia vzťahujúce sa na zákazky, ktoré zadávajú inštitúcie Únie na vlastný účet

32. *Centrálne obstarávacia organizácia*

32.1. Centrálne obstarávacia organizácia môže konať ako:

- a) veľkoobchodník prostredníctvom nákupu, skladovania a opätovného predaja tovaru a služieb iným verejným obstarávateľom;
- b) sprostredkovateľ udeľovaním rámcových zmlúv alebo prevádzkovaním dynamických nákupných systémov, ktoré podľa pôvodného oznámenia môžu použiť ostatní verejní obstarávatelia.

32.2. Centrálne obstarávacia organizácia vykoná všetky postupy verejného obstarávania s použitím elektronických prostriedkov komunikácie.

33. *Časti*

33.1. Ak je to vhodné, technicky uskutočniteľné a nákladovo efektívne, zákazky sa zadávajú vo forme samostatných častí v rámci toho istého postupu.

33.2. Ak je predmet zákazky rozdelený na niekoľko častí, pričom každá z nich je predmetom samostatnej zákazky, pri celkovom hodnotení podľa uplatniteľného finančného limitu sa berie do úvahy celková hodnota všetkých častí.

Ak sa celková hodnota všetkých častí rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 alebo tieto limity presahuje, článok 166 ods. 1 a články 167 a 168 sa uplatňujú na každú z častí.

33.3. Ak sa má zákazka zadať vo forme samostatných častí, ponuky sa hodnotia osobitne pre každú časť. Ak sa tomu istému uchádzačovi zadá viacero častí, je s ním možné podpísať na tieto časti jedinú zmluvu.

34. *Využitie viacerých zdrojov*

34.1. Verejné obstarávanie s využitím viacerých zdrojov sa môže použiť len vtedy, ak je potrebné vyhnúť sa prílišnej závislosti od jedného poskytovateľa v prípade kritických dodávok, prác alebo služieb, alebo ak je potrebné, aby rovnaké alebo takmer rovnaké služby, dodávky alebo práce vykonávali súbežne rôzni dodávatelia.

34.2. Pri použití verejného obstarávania s využitím viacerých zdrojov sa zákazky zadávajú v rámci toho istého postupu. Pri celkovom hodnotení podľa uplatniteľného finančného limitu sa berie do úvahy celková hodnota všetkých predpokladaných zákaziek s rovnakým alebo takmer rovnakým predmetom.

Ak sa celková hodnota všetkých zákaziek, ktoré sa majú zadať, rovná finančným limitom uvedeným v článku 178 ods. 1 alebo tieto limity presahuje, článok 166 ods. 1 a články 167 a 168 sa uplatňujú na každú zo zákaziek.

34.3. Verejný obstarávateľ v súťažných podkladoch uvedie maximálny počet zákaziek, ktoré sa majú zadať. Zákazky, ktoré sú výsledkom verejného obstarávania s využitím viacerých zdrojov, sa zadávajú podľa poradia uvedeného v bode 30.2 písm. e) a v takom poradí sa aj podpisujú, pokiaľ neexistujú riadne opodstatnené dôvody.

35. *Mechanizmy určenia predpokladanej hodnoty zákazky*

35.1. Verejný obstarávateľ určí predpokladanú hodnotu zákazky na základe celkovej splatnej sumy vrátane akejkoľvek formy opcií a predĺženia s cieľom určiť uplatniteľné opatrenia na účely uverejňovania stanovené v článku 166 ods. 1 a 2 a zvoliť postup verejného obstarávania.

Táto predpokladaná hodnota sa určí najneskôr vtedy, keď verejný obstarávateľ začne postup verejného obstarávania.

35.2. V prípade rámcových zmlúv a dynamických nákupných systémov sa berie do úvahy najvyššia hodnota všetkých zákaziek plánovaných počas celého trvania rámcovej zmluvy alebo dynamického nákupného systému.

Pre inovatívne partnerstvá sa za hodnotu, ktorá sa má zohľadniť, pokladá maximálna predpokladaná hodnota výskumných a vývojových činností, ktoré sa majú uskutočniť počas

všetkých etáp plánovaného partnerstva, ako aj stavebných prác, tovaru alebo služieb, ktoré sa majú nakúpiť na konci plánovaného partnerstva.

Ak verejný obstarávateľ poskytuje záujemcom alebo uchádzačom platby, zohľadní ich pri výpočte predpokladanej hodnoty zákazky.

35.3. V prípade zákaziek na poskytnutie služieb sa berie do úvahy:

- a) splatné poistné a ostatné formy odmeny, ak ide o poisťovacie služby;
- b) poplatky, provízie, úroky a ostatné formy odmeny, ak ide o bankové alebo finančné služby;
- c) poplatky, splatné provízie a ostatné formy odmeny, ak ide o zákazky zahŕňajúce vypracovanie návrhov.

35.4. V prípade zákaziek na poskytnutie služieb, pre ktoré nie je uvedená celková cena, alebo zákaziek na dodanie tovaru v prípade lízingu, prenájmu tovaru alebo kúpy tovaru na splátky je základom pre výpočet predpokladanej hodnoty zákazky:

- a) v prípade zmlúv na určitý čas:
 - i) celková hodnota zákazky počas celého obdobia trvania zmluvy, ak je obdobie trvania najviac 48 mesiacov v prípade služieb alebo najviac 12 mesiacov v prípade dodaní tovaru;
 - ii) celková hodnota vrátane predpokladanej zostatkovej hodnoty, ak je obdobie trvania dlhšie ako 12 mesiacov v prípade dodaní tovaru;
- b) v prípade zákaziek na dobu neurčitú alebo, v prípade služieb, na obdobie presahujúce 48 mesiacov, 48-násobok mesačného plnenia.

35.5. V prípade zákaziek na poskytnutie služieb alebo zákaziek na dodanie tovaru, ktoré sa zadávajú pravidelne alebo sa v rámci daného obdobia obnovujú, je základom pre výpočet predpokladanej hodnoty zákazky:

- a) celková skutočná hodnota zákaziek rovnakého druhu nasledujúcich po sebe a zadaných v priebehu predchádzajúcich 12 mesiacov alebo predchádzajúceho rozpočtového roka upravená podľa možnosti tak, aby zohľadňovala zmeny množstva alebo hodnoty, ku ktorým by došlo v priebehu 12 mesiacov nasledujúcich po pôvodnej zákazke;
- b) celková predpokladaná hodnota zákaziek rovnakého druhu nasledujúcich po sebe, ktoré sa majú zadať v priebehu rozpočtového roka.

35.6. V prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác sa do úvahy neberie iba hodnota stavebných prác, ale aj predpokladaná celková hodnota dodaní a služieb nevyhnutných na uskutočnenie stavebných prác, ktoré verejný obstarávateľ poskytol dodávateľovi.

35.7. V prípade koncesných zmlúv je hodnotou odhadovaný celkový obrat koncesionára vytvorený počas obdobia trvania zmluvy.

Hodnota sa vypočíta s použitím objektívnej metódy uvedenej v súťažných podkladoch, pričom sa zohľadňujú najmä:

- a) príjmy z úhrady poplatkov a pokút používateľmi stavieb alebo služieb okrem príjmov vybraných v mene verejného obstarávateľa;
- b) hodnota grantov alebo akýchkoľvek iných finančných výhod od tretích strán za plnenie koncesie;
- c) príjmy z predaja akýchkoľvek aktív, ktoré sú súčasťou koncesie;
- d) hodnota všetkých dodaní tovaru a služieb, ktoré koncesionárovi poskytne verejný obstarávateľ za predpokladu, že sú nevyhnutné pre uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služieb;
- e) platby záujemcom alebo uchádzačom.

36. *Odkladná lehota pred podpísaním zmluvy*

36.1. Odkladná lehota začína plynúť od jedného z týchto dátumov:

- a) odo dňa, ktorý nasleduje po súbežnom elektronickom odoslaní oznámení úspešným a neúspešným uchádzačom;
- b) v prípade, že sa zákazka zadá alebo rámcová zmluva uzavrie podľa bodu 11.1 druhého podbodu písm. b), odo dňa, ktorý nasleduje po uverejnení oznámenia o zadaní zákazky uvedeného v bode 2.4 v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Verejný obstarávateľ môže v prípade potreby odložiť podpísanie zmluvy v záujme ďalšieho preskúmania, ak je to opodstatnené na základe žiadostí alebo pripomienok neúspešných alebo poškodených záujemcov alebo uchádzačov, alebo na základe akejkoľvek inej relevantnej informácie, ktorú získal počas lehoty stanovenej v článku 178 ods. 3. V prípade odkladu sa táto skutočnosť oznámi všetkým záujemcom alebo uchádzačom do troch pracovných dní od prijatia rozhodnutia o odklade.

Ak nie je možné zmluvu alebo rámcovú zmluvu podpísať s predpokladaným úspešným uchádzačom, môže ju verejný obstarávateľ uzatvoriť s nasledujúcim najlepším uchádzačom.

36.2. Lehota stanovená v bode **36.1** sa neuplatňuje v týchto prípadoch:

- a) postupy, v rámci ktorých bola predložená len jediná ponuka;
- b) konkrétne zmluvy založené na rámcovej zmluve;
- c) dynamické nákupné systémy;
- d) rokovacie konanie bez predchádzajúceho zverejnenia uvedené v bode 11 okrem zákaziek zadaných v súlade s bodom 11.1 druhým podbodom písm. b).

KAPITOLA 3

Verejné obstarávanie v oblasti vonkajších činností

37. *Osobitné ustanovenia týkajúce sa finančných limitov a postupov zadávania zákaziek v oblasti vonkajších činností*

Bod 2, s výnimkou bodu 2.5, body 3, 4 a 6, bod 12.1 písm. a) a písm. c) až f), body 12.4, 13.3, 14 a 15, body 17.4 až 17.8, body 20.4 a 23.3, bod 24, body 25.2 a 25.3, body 26, 28 a 29, s výnimkou bodu 29.3, sa neuplatňujú na zmluvy o verejných zákazkách uzatvorené verejnými obstarávateľmi uvedenými v článku 181 ods. 2 alebo v ich mene. Body 32, 33 a 35 sa neuplatňujú na verejné obstarávanie v oblasti vonkajších činností. Bod 36 sa uplatňuje na verejné obstarávanie v oblasti vonkajších činností. Na účely bodu 36.1 druhého podbodu je trvanie odkladnej lehoty stanovené v článku 181 ods. 1.

O vykonávaní ustanovení o verejnom obstarávaní podľa tejto kapitoly rozhodne Komisia, a to aj pokiaľ ide o náležité kontroly, ktoré má uplatniť zodpovedný povolujujúci úradník v prípadoch, keď Komisia nie je verejným obstarávateľom.

38. *Oznamovanie*

38.1. V náležitých prípadoch sa predbežné oznámenie o výzvach na predkladanie ponúk na základe užšej súťaže alebo verejnej súťaže uvedenej v bode 39.1 písm. a) a b) zašle Úradu pre publikácie elektronicky čo najskôr.

38.2. Oznámenie o zadaní zákazky sa zašle po podpísaní zmluvy s výnimkou – ak je to ešte nevyhnutné – v prípade zákazky, ktorej predmet tvoria utajované skutočnosti, alebo v prípade zákazky, pri ktorej sa vyžadujú osobitné bezpečnostné opatrenia, alebo v prípade, keď si to vyžaduje ochrana základných záujmov Únie alebo prijímateľskej krajiny, ako aj v prípade, keď sa uverejnenie oznámenia o výsledku verejného obstarávania nepovažuje za vhodné.

39. Finančné limity a postupy

39.1. Postupy verejného obstarávania v oblasti vonkajších činností sú takéto:

- a) užšia súťaž stanovená v článku 167 ods. 1 písm. b);
- b) verejná súťaž stanovená v článku 167 ods. 1 písm. a);
- c) miestna verejná súťaž;
- d) zjednodušený postup.

39.2. Výber postupu verejného obstarávania na základe finančných limitov sa uskutoční takto:

- a) verejná alebo užšia súťaž sa môže použiť:
 - i) v prípade zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na dodanie tovaru a koncesných zmlúv na poskytnutie služieb s hodnotou aspoň 300 000 EUR;
 - ii) v prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác a koncesných zmlúv na stavebné práce s hodnotou aspoň 5 000 000 EUR;
- b) miestna verejná súťaž sa môže použiť:
 - i) v prípade zákaziek na dodanie tovaru s hodnotou aspoň 100 000 EUR, ale nižšou ako 300 000 EUR;
 - ii) v prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác a koncesných zmlúv na stavebné práce s hodnotou aspoň 300 000 EUR, ale nižšou ako 5 000 000 EUR;
- c) zjednodušený postup sa môže použiť:
 - i) v prípade zákaziek na poskytnutie služieb, koncesných zmlúv na poskytnutie služieb, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác a koncesných zmlúv na stavebné práce s hodnotou nižšou ako 300 000 EUR;
 - ii) v prípade zákaziek na dodanie tovaru s hodnotou nižšou ako 100 000 EUR;
- d) zákazky s hodnotou najviac 20 000 EUR sa môžu zadať na základe jedinej ponuky;

- e) platby výdavkov vo výške najviac 2 500 EUR sa môžu vykonávať jednoduchou úhradou faktúry, a to bez predchádzajúceho prijatia ponuky.

39.3. V prípade užšej súťaže uvedenej v bode **39.1** písm. a) sa v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania uvedie počet záujemcov, ktorí sa vyzvú na predloženie ponuky. V prípade zákaziek na poskytnutie služieb sa vyzvú najmenej štyria záujemcovia. Počet záujemcov, ktorým sa umožní predložiť ponuky, musí byť dostatočný na zabezpečenie skutočnej hospodárskej súťaže.

Ak je počet záujemcov, ktorí spĺňajú podmienky účasti alebo minimálne úrovne spôsobilosti, menší ako minimálny počet, verejný obstarávateľ môže vyzvať na predloženie ponuky len tých záujemcov, ktorí spĺňajú kritériá na predloženie ponuky.

39.4. V rámci miestnej verejnej súťaže uvedenej v bode 39.1 písm. c) sa oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania uverejní aspoň v úradnom vestníku prijímateľského štátu alebo v akejkoľvek inej rovnocennej publikácii v prípade miestnych výziev na predkladanie ponúk.

39.5. V rámci zjednodušeného postupu uvedeného v bode 39.1 písm. d) verejný obstarávateľ vypracuje zoznam najmenej troch uchádzačov podľa svojho výberu bez zverejnenia oznámenia.

Pri zjednodušenom postupe sa uchádzači môžu vybrať zo zoznamu predajcov uvedeného v bode 13.1 písm. b), ktorý bol náležite oznámený v rámci výzvy na vyjadrenie záujmu.

Ak sa verejnému obstarávateľovi po ukončení rokovania s uchádzačmi predloží iba jediná administratívne a technicky platná ponuka, zákazku môže zadať za predpokladu, že sú splnené kritériá na vyhodnotenie ponúk.

39.6. V prípade právnych služieb, na ktoré sa nevzťahuje bod 11.1 druhý podbod písm. h), môžu verejní obstarávatelia použiť zjednodušený postup bez ohľadu na predpokladanú hodnotu zákazky.

40. *Použitie rokovacieho konania pre zákazky na poskytnutie služieb, dodanie tovaru a uskutočnenie stavebných prác*

40.1. Verejní obstarávatelia môžu použiť rokovacie konanie s jedinou ponukou v týchto prípadoch:

- a) ak sa službami poverujú subjekty verejnej správy alebo neziskové inštitúcie alebo združenia a tieto služby sa týkajú činností inštitucionálneho charakteru alebo sú určené na poskytnutie pomoci ľuďom v sociálnej oblasti;
- b) ak bol postup verejného obstarávania neúspešný, to znamená, že sa neprijala žiadna kvalitatívne a/alebo finančne vhodná ponuka; v takomto prípade po zrušení postupu verejného obstarávania môže verejný obstarávateľ rokovať s jedným alebo viacerými uchádzačmi podľa svojho výberu spomedzi tých, ktorí sa zúčastnili na výzve na predkladanie ponúk, za predpokladu, že sa pôvodné súťažné podklady podstatne nezmenili;
- c) ak sa musí zadať nová zákazka po predčasnom ukončení platnosti existujúcej zmluvy.

40.2. Na účely bodu 11.1 druhého podbodu písm. c) sa operácie vykonávané v krízových situáciách považujú za také, ktoré spĺňajú podmienku mimoriadnej naliehavosti. Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním, v náležitých prípadoch v súčinnosti s inými povoľujúcimi úradníkmi vymenovanými delegovaním, potvrdí, že mimoriadne naliehavá situácia existuje a pravidelne preskúmava svoje rozhodnutie so zreteľom na zásadu správneho finančného riadenia.

40.3. Činnosti inštitucionálneho charakteru uvedené v bode 40.1 písm. a) zahŕňajú služby priamo súvisiace so štatutárnym poslaním subjektov verejnej správy.

41. *Špecifikácie obstarávania*

Odchyľne od bodu 16.3 sa v prípade všetkých postupov zahŕňajúcich žiadosť o účasť môžu špecifikácie obstarávania rozdeliť podľa dvoch etáp postupu, pričom prvá etapa môže obsahovať iba informácie uvedené v bode 16.3 písm. a) a f).

42. *Lehoty na postupy*

42.1. Minimálny čas medzi dňom nasledujúcim po dátume odoslania listu o výzve na predkladanie ponúk a konečným dátumom pre prijatie ponúk je v prípade zákaziek na poskytnutie služieb 50 dní. V naliehavých prípadoch sa však môžu povoliť aj iné lehoty.

42.2. Uchádzači môžu klásť otázky písomnou formou pred konečným dátumom pre prijatie ponúk. Verejný obstarávateľ poskytne odpovede na otázky pred konečným dátumom pre prijatie ponúk.

42.3. V prípade užších súťaží nesmie byť lehota na prijatie žiadostí o účasť kratšia ako 30 dní odo dňa nasledujúceho po uverejnení oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania. Lehota medzi dňom nasledujúcim po dni, keď sa odoslala výzva, a konečným dátumom na prijatie ponúk nesmie byť kratšia ako 50 dní. V určitých výnimočných prípadoch sa však môžu povoliť aj iné lehoty.

42.4. V prípade verejných súťaží sú lehoty na prijatie ponúk plynúce odo dňa nasledujúceho po dni, keď sa uverejnilo oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, aspoň:

a) 90 dní v prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác;

b) 60 dní v prípade zákaziek na dodanie tovaru.

V určitých výnimočných prípadoch sa však môžu povoliť aj iné lehoty.

42.5. V prípade miestnej verejnej súťaže sú lehoty na prijatie ponúk plynúce od dátumu uverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania aspoň:

- a) 60 dní v prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác;
- b) 30 dní v prípade zákaziek na dodanie tovaru.

V určitých výnimočných prípadoch sa však môžu povoliť aj iné lehoty.

42.6. V prípade zjednodušeného postupu uvedeného v bode 39.1 písm. d) sa na predkladanie ponúk poskytne záujemcom lehota aspoň 30 dní od dátumu odoslania výzvy na predkladanie ponúk.

PRÍLOHA II

Tabuľka zhody

Nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046.	Toto nariadenie
Článok 1	Článok 1
Článok 2	Článok 2
Článok 3	Článok 3
Článok 4	Článok 4
Článok 5	Článok 5
Článok 6	Článok 6 ods. 1
Článok 7	Článok 7
Článok 8	Článok 8
Článok 9	Článok 9
Článok 10	Článok 10
Článok 10 ods. 3	Článok 10 ods. 4
Článok 10 ods. 4	Článok 10 ods. 5
Článok 10 ods. 5	Článok 10 ods. 6
Článok 11	Článok 11
Článok 12	Článok 12
Článok 13	Článok 13

Článok 14	Článok 14
Článok 15	Článok 15
Článok 15 ods. 2 písm. a)	-
Článok 15 ods. 2 písm. b)	-
Článok 16	Článok 16
Článok 17	Článok 17
Článok 18	Článok 18
Článok 19	Článok 19
Článok 20	Článok 20
Článok 21	Článok 21
Článok 21 ods. 2 písm. a) bod i)	-
Článok 21 ods. 2 písm. a) bod ii)	-
Článok 22	Článok 22
Článok 23	Článok 23
Článok 24	Článok 24
Článok 25	Článok 25
Článok 26	Článok 26
Článok 27	Článok 27
Článok 28	Článok 28
Článok 29	Článok 29
Článok 30	Článok 30

Článok 31	Článok 31
Článok 32	Článok 32
Článok 33	Článok 33
Článok 34	Článok 34
Článok 35	Článok 35
Článok 36	Článok 36
Článok 36 ods. 3 písm. c)	-
Článok 36 ods. 3 písm. d)	Článok 36 ods. 3 písm. c)
Článok 36 ods. 3 písm. e)	Článok 36 ods. 3 písm. d)
Článok 36 ods. 3 písm. f)	Článok 36 ods. 3 písm. e)
Článok 36 ods. 3 písm. g)	Článok 36 ods. 3 písm. f)
Článok 37	Článok 37
Článok 38	Článok 38
Článok 38 ods. 6	Článok 38 ods. 7
Článok 39	Článok 39
Článok 40	Článok 40
Článok 41	Článok 41
Článok 41 ods. 5 písm. g)	Článok 217 ods. 2
Článok 41 ods. 5 písm. i)	Článok 217 ods. 2
Článok 41 ods. 5 písm. j)	Článok 256
Článok 41 ods. 8	-

Článok 41 ods. 9	Článok 41 ods. 8
Článok 41 ods. 10	Článok 41 ods. 9
Článok 41 ods. 11	Článok 41 ods. 10
Článok 42	Článok 42
Článok 43	Článok 43
Článok 44	Článok 44
Článok 45	Článok 45
Článok 46	Článok 46
Článok 47	Článok 47
Článok 48	Článok 48
Článok 48 ods. 2	Článok 48 ods. 3
Článok 49	Článok 49
Článok 50	Článok 50
Článok 51	Článok 51
Článok 52	Článok 52
Článok 53	Článok 53
Článok 54	Článok 54
Článok 55	Článok 55
Článok 56	Článok 56
Článok 57	Článok 57
Článok 58	Článok 58

Článok 59	Článok 59
Článok 60	Článok 60
Článok 61	Článok 61
Článok 62	Článok 62
Článok 63	Článok 63
Článok 64	Článok 64
Článok 65	Článok 65
Článok 66	Článok 66
Článok 67	Článok 67
Článok 68	Článok 68
Článok 69	Článok 69
Článok 70	Článok 70
Článok 71	Článok 71
Článok 72	Článok 72
Článok 73	Článok 73
Článok 74	Článok 74
Článok 75	Článok 75
Článok 76	Článok 76
Článok 77	Článok 77
Článok 78	Článok 78
Článok 79	Článok 79

Článok 80	Článok 80
Článok 81	Článok 81
Článok 82	Článok 82
Článok 83	Článok 83
Článok 84	Článok 84
Článok 85	Článok 85
Článok 86	Článok 86
Článok 87	Článok 87
Článok 88	Článok 88
Článok 88 ods. 1	Článok 88 ods. 2
Článok 88 ods. 2	-
Článok 89	Článok 89
Článok 89 ods. 2	-
Článok 89 ods. 3	-
Článok 89 ods. 5	Článok 89 ods. 3
Článok 89 ods. 6	Článok 89 ods. 4
Článok 90	Článok 90
Článok 91	Článok 91
Článok 92	Článok 92
Článok 93	Článok 93
Článok 94	Článok 94

Článok 95	Článok 95
Článok 96	Článok 96
Článok 97	Článok 97
Článok 98	Článok 98
Článok 99	Článok 99
Článok 100	Článok 100
Článok 101	Článok 101
Článok 102	Článok 102
Článok 103	Článok 103
Článok 104	Článok 104
Článok 105	Článok 105
Článok 106	Článok 106
Článok 107	Článok 107
Článok 108	Článok 108
Článok 109	Článok 109
Článok 110	Článok 110
Článok 111	Článok 111
Článok 112	Článok 112
Článok 113	Článok 113
Článok 114	Článok 114
Článok 115	Článok 115

Článok 116	Článok 116
Článok 117	Článok 117
Článok 118	Článok 118
Článok 119	Článok 119
Článok 120	Článok 120
Článok 121	Článok 121
Článok 122	Článok 122
Článok 123	Článok 123
Článok 124	Článok 124
Článok 125	Článok 125
Článok 126	Článok 126
Článok 127	Článok 127
Článok 128	Článok 128
Článok 129	Článok 129
Článok 130	Článok 131
Článok 131	Článok 132
Článok 132	Článok 133
Článok 133	Článok 134
Článok 134	Článok 135
Článok 135	Článok 137
Článok 135 ods. 3	Článok 137 ods. 4

Článok 135 ods. 4	Článok 137 ods. 5
Článok 136	Článok 138
Článok 136 ods. 2	Článok 138 ods. 3
Článok 136 ods. 3	Článok 138 ods. 4
Článok 136 ods. 4	Článok 138 ods. 5
Článok 136 ods. 5	Článok 138 ods. 7
Článok 136 ods. 6	Článok 138 ods. 9
Článok 136 ods. 7	Článok 138 ods. 10
Článok 136 ods. 8	Článok 138 ods. 11
Článok 136 ods. 9	Článok 138 ods. 12
Článok 137	Článok 139
Článok 138	Článok 140
Článok 139	Článok 141
Článok 140	Článok 142
Článok 141	Článok 143
Článok 142	Článok 144
Článok 143	Článok 145
Článok 143 ods. 2 písm. b)	Článok 145 ods. 2 písm. c)
Článok 143 ods. 2 písm. c)	Článok 145 ods. 2 písm. d)
Článok 144	Článok 147
Článok 145	Článok 148

Článok 146	Článok 149
Článok 147	Článok 150
Článok 148	Článok 151
Článok 148 ods. 3	Článok 151 ods. 4
Článok 149	Článok 152
Článok 149 ods. 7	Článok 152 ods. 8
Článok 150	Článok 153
Článok 151	Článok 154
Článok 152	Článok 155
Článok 153	Článok 156
Článok 154	Článok 157
Článok 154 ods. 6	Článok 157 ods. 7
Článok 154 ods. 7	Článok 157 ods. 8
Článok 155	Článok 158
Článok 155 ods. 5	Článok 157 ods. 6
Článok 155 ods. 6	Článok 158 ods. 7
Článok 155 ods. 7	Článok 158 ods. 8
Článok 155 ods. 8	Článok 158 ods. 9
Článok 156	Článok 159
Článok 157	Článok 160
Článok 158	Článok 161

Článok 159	Článok 162
Článok 160	Článok 163
Článok 161	Článok 164
Článok 162	Článok 165
Článok 163	Článok 166
Článok 164	Článok 167
Článok 165	Článok 168
Článok 166	Článok 169
Článok 167	Článok 170
Článok 168	Článok 171
Článok 169	Článok 172
Článok 170	Článok 173
Článok 171	Článok 174
Článok 172	Článok 175
Článok 173	Článok 176
Článok 174	Článok 177
Článok 175	Článok 178
Článok 176	Článok 179
Článok 177	Článok 180
Článok 178	Článok 181
Článok 179	Článok 182

Článok 180	Článok 183
Článok 181	Článok 184
Článok 182	Článok 185
Článok 183	Článok 186
Článok 183 ods. 5	-
Článok 184	Článok 187
Článok 185	Článok 188
Článok 186	Článok 189
Článok 187	Článok 190
Článok 188	Článok 191
Článok 189	Článok 192
Článok 190	Článok 193
Článok 191	Článok 194
Článok 192	Článok 195
Článok 193	Článok 196
Článok 194	Článok 197
Článok 195	Článok 198
Článok 196	Článok 199
Článok 197	Článok 200
Článok 198	Článok 201
Článok 199	Článok 202

Článok 200	Článok 203
Článok 201	Článok 204
Článok 202	Článok 205
Článok 203	Článok 206
Článok 204	Článok 207
Článok 205	Článok 208
Článok 206	Článok 209
Článok 207	Článok 210
Článok 208	Článok 211
Článok 208 ods. 3	Článok 211 ods. 4
Článok 208 ods. 4	Článok 211 ods. 5
Článok 208 ods. 5	Článok 211 ods. 6
Článok 209	Článok 212
Článok 210	Článok 213
Článok 211	Článok 214
Článok 212	Článok 215
Článok 213	Článok 216
Článok 214	Článok 217
Článok 215	Článok 218
Článok 215 ods. 2	-
Článok 215 ods. 3	Článok 218 ods. 2

Článok 215 ods. 4	Článok 218 ods. 3
Článok 215 ods. 5	Článok 218 ods. 4
Článok 215 ods. 6	Článok 218 ods. 5
Článok 215 ods. 7	Článok 218 ods. 6
Článok 216	Článok 219
Článok 217	Článok 220
Článok 218	Článok 221
Článok 219	Článok 222
Článok 220	Článok 223
Článok 220 ods. 2	-
Článok 220 ods. 3	Článok 223 ods. 2
Článok 220 ods. 4	Článok 223 ods. 3
Článok 220 ods. 5	Článok 223 ods. 4
Článok 220 ods. 6	Článok 223 ods. 5
Článok 220 ods. 7	-
Článok 220a	Článok 224
Článok 221	Článok 225
Článok 222	Článok 226
Článok 223	Článok 227
Článok 224	Článok 228
Článok 225	Článok 229

Článok 226	Článok 230
Článok 227	Článok 231
Článok 228	Článok 232
Článok 229	Článok 233
Článok 230	Článok 234
Článok 231	Článok 235
Článok 231 ods. 3	-
Článok 232	Článok 236
Článok 233	Článok 237
Článok 234	Článok 238
Článok 235	Článok 239
Článok 236	Článok 241
Článok 237	Článok 242
Článok 237 ods. 2	-
Článok 237 ods. 3	Článok 237 ods. 2
Článok 237 ods. 4	Článok 237 ods. 3
Článok 237 ods. 5	Článok 237 ods. 7
Článok 238	Článok 243
Článok 239	Článok 245
Článok 240	Článok 246
Článok 241	Článok 247

Článok 242	Článok 248
Článok 243	Článok 249
Článok 244	Článok 250
Článok 245	Článok 251
Článok 246	Článok 252
Článok 247	Článok 253
Článok 248	Článok 254
Článok 249	Článok 255
Článok 250	Článok 256
Článok 251	Článok 257
Článok 252	Článok 258
Článok 253	Článok 259
Článok 254	Článok 260
Článok 255	Článok 261
Článok 256	Článok 262
Článok 257	Článok 263
Článok 258	Článok 264
Článok 259	Článok 265
Článok 260	Článok 266
Článok 261	Článok 267
Článok 262	Článok 268

Článok 263	Článok 269
Článok 264	Článok 270
Článok 265	Článok 271
Článok 266	Článok 272
Článok 267	Článok 273
Článok 268	Článok 274
Článok 269	Článok 275
Článok 270	-
Článok 271	-
Článok 272	-
Článok 273	-
Článok 274	-
Článok 275	-
Článok 276	-
Článok 277	-
Článok 278	-
Článok 279 ods. 1	Článok 277 ods. 3
Článok 279 ods. 2	-
Článok 279 ods. 3	Článok 277 ods. 4
Článok 279 ods. 4	-
Článok 280	Článok 278

Článok 281 ods. 1	Článok 279 prvý odsek
Článok 281 ods. 2	-
Článok 281 ods. 3	Článok 279 druhý odsek
Článok 282 ods. 1	Článok 280 prvý odsek
Článok 282 ods. 2	Článok 280 druhý odsek
Článok 282 ods. 3	-

Spoločné vyhlásenie o rozpočtovom zaobchádzaní s úrokmi alebo inými poplatkami splatnými zo zrušených alebo znížených pokút, iných penále alebo sankcií pri príležitosti prijatia nariadenia 2024/...⁺

„Európsky parlament a Rada sa dohodli, že všetky úroky alebo iné poplatky splatné zo zrušených alebo znížených pokút, iných penále alebo sankcií sa budú do skončenia súčasného viacročného rámca zapisovať ako záporné príjmy. Ide o výnimku zo zákazu záporných príjmov, ktorá je obmedzená na túto konkrétnu nepredvídateľnú situáciu. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné výsady, sa Európsky parlament, Rada a Komisia dohodli, že na základe predchádzajúcich skúseností, ako aj očakávaných budúcich trendov preskúmajú v súlade s uplatňovaním rozpočtových zásad nariadenia o rozpočtových pravidlách dlhodobu udržateľné riešenie financovania takýchto úrokov alebo iných poplatkov, ktoré by sa uplatňovalo po roku 2027, a to vrátane úrokovej sadzby na sumu pokút alebo iných sankcií, ktorá sa má splatiť ako primeraná náhrada pre prijímajúce podniky v takýchto situáciách.“

„Spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie o jednotnom nástroji na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizík podľa článku 36 nariadenia o rozpočtových pravidlách pri príležitosti prijatia nariadenia 2024/...⁺

„Európsky parlament, Rada a Komisia (ďalej len „tri inštitúcie“) uznávajú význam sprísnenia ochrany finančných záujmov Únie, tak ako je uznaný v Medziinštitucionálnej dohode zo 16. decembra 2020 a ako sa uvádza v článku 325 ZFEÚ.

Tri inštitúcie súhlasia s tým, že treba tento nástroj ďalej rozvíjať v súlade s pravidlami bezpečnosti informačných technológií a ochrany údajov. V snahe znížiť administratívnu záťaž a vyhnúť sa neprimeraným nákladom na informačné technológie pre členské štáty a ostatných používateľov sa bude počítať so schválenými systémami v členských štátoch.

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, číslo aktu v COD 2022/0162.

Tri inštitúcie sa zaväzujú spolupracovať na ďalšom vývoji nástroja. Komisia potvrdzuje, že bude pokračovať vo vývoji nástroja po konzultácii so svojimi používateľmi a členským štátom ponúkne podporu pri riešení akýchkoľvek technických otázok. Členské štáty budú spolupracovať s Komisiou, aby využili synergické účinky potrebné na interoperabilitu s príslušnými informačnými systémami a databázami.

Po posúdení vypracovanom Komisiou, ktorým sa určí pripravenosť nástroja na základe kritérií uvedených v článku 36 ods. 6 nariadenia o rozpočtových pravidlách, sa tri inštitúcie bez toho, aby boli dotknuté ich príslušné právomoci, zaväzujú preskúmať a opätovne prerokovať povinné používanie nástroja v prípade viacročného finančného rámca po roku 2027.“

„Jednostranné vyhlásenie Komisie o rozpočtových prostriedkoch, ktorých viazanosť bola zrušená pri príležitosti prijatia nariadenia 2024/...“⁺

„V súvislosti s prípravou viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2027 Komisia preskúma otázku rozšírenia rozsahu opätovného sprístupnenia rozpočtových prostriedkov, ktorých viazanosť bola zrušená. Týmto nie je dotknutý budúci návrh Komisie týkajúci sa viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2027 ani právo Komisie na legislatívnu iniciatívu, ako sa stanovuje v zmluvách.“

Jednostranné vyhlásenie Komisie o systéme včasného odhaľovania rizika a vylúčenia pri príležitosti prijatia nariadenia 2024/...“⁺

„Európska komisia uznáva, že je dôležité minimalizovať administratívne zaťaženie orgánov členských štátov v súvislosti s cieľným rozšírením systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia (EDES) na zdieľané riadenie a priame riadenie s členskými štátmi.

Komisia je odhodlaná vypracovať podrobné usmernenia a ponúknuť členským štátom školenia o uplatňovaní systému EDES a používaní jeho databázy.

Komisia bude databázu EDES ďalej vylepšovať, napríklad tým, že umožní vyhľadávanie viacerých subjektov a zlepší jej štruktúru.

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, číslo aktu v COD 2022/0162.

Komisia sa bude usilovať zabezpečiť interoperabilitu IT medzi systémom EDES a príslušnými vnútroštátnymi systémami s cieľom zefektívniť proces a umožniť rýchlejšie kontroly situácií vyžadujúcich si vylúčenie príslušných osôb alebo subjektov.

Komisia potvrdzuje, že prípadné žiadosti o dodatočné informácie na účely systému EDES nepresiahnu rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné a primerané, a budú sa spracúvať v súlade s platnými pravidlami ochrany údajov. Je vhodné pripomenúť, že európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vo svojom stanovisku k návrhu Komisie na prepracovanie nariadenia o rozpočtových pravidlách nevyjadril v súvislosti so systémom EDES žiadne obavy.

Komisia je odhodlaná uľahčiť plynulý prechod k uplatňovaniu systému EDES a spolupracovať pri tom v plnej miere s členskými štátmi.“
